

ЗАКОН О ЕНЕРГЕТИЦИ

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се циљеви енергетске политике и начин њеног остваривања, услови за поуздану, сигурну и квалитетну испоруку енергије и енергената и услови за сигурно снабдевање купаца, заштита купаца енергије и енергената, услови и начин обављања енергетских делатности, услови за изградњу нових енергетских објеката, статус и делокруг рада Агенције за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), коришћење обновљивих извора енергије, подстицајне мере и гаранција порекла, начин организовања и функционисања тржишта електричне енергије, природног гаса и нафте и деривата нафте, права и обавезе учесника на тржишту, успостављање својине на мрежама оператора система, као и надзор над спровођењем овог закона.

Овим законом уређују се производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом као енергетске делатности.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) базно уље је основно уље минералног, синтетичког или биљног порекла које се користи за производњу мазива и у индустријске сврхе;

2) балансна одговорност на тржишту електричне енергије је обавеза учесника на тржишту да уравнотеже производњу, потрошњу и уговорену куповину и продају електричне енергије у периоду за који се утврђује балансно одступање и преузму финансијску одговорност за одступања;

3) балансна одговорност на тржишту природног гаса је обавеза учесника на тржишту да уравнотеже количину природног гаса на улазу у систем и излазу из система у периоду за који се утврђује балансно одступање и преузму финансијску одговорност за одступања;

4) безбедност рада система подразумева одржавање и употребу система на начин којим се не угрожавају живот и здравље људи и материјална добра;

5) биогорива су течна или гасовита горива за саобраћај, произведена из биомасе;

6) биомаса је биоразградиви део производа, отпада и остатака биолошког порекла из пољопривреде (укључујући биљне и животињске материје), шумарства и повезаних индустрија, као и биоразградиви део индустријског и комуналног отпада;

7) биотечност је течно гориво произведено из биомасе, које се користи у енергетске сврхе, осим за саобраћај, укључујући производњу електричне енергије и енергије за грејање и хлађење;

8) бруто финална потрошња енергије је укупна финална енергија потрошена за енергетске сврхе у индустрији, транспорту, домаћинствима,

јавним и комерцијалним делатностима, пољопривреди, шумарству и рибарству, укључујући сопствену потрошњу електричне и топлотне енергије у сектору производње електричне и топлотне енергије и губитке у преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије;

9) вертикално интегрисано предузеће је енергетски субјект или група енергетских субјеката где исто лице има право, директно или индиректно да спроводи контролу и где енергетски субјект или група поред једне од следећих делатности: пренос електричне енергије и управљање преносним системом или транспорт природног гаса и управљање транспортним системом, дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас, складиштење и управљање складиштем природног гаса обавља и најмање једну од следећих делатности: производњу електричне енергије или природног гаса, снабдевање електричном енергијом или природним гасом или јавно снабдевање природним гасом;

10) гарантовани снабдевач је снабдевач који обезбеђује јавну услугу гарантованог снабдевања и који од повлашћених произвођача откупљује електричну енергију, и обавља послове који се односе на спровођење подстицајних мера у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;

11) гарантовано снабдевање је јавна услуга којом се осигурава право домаћинстава и малих купаца на снабдевање електричном енергијом прописаних карактеристика на територији Републике Србије по разумним, јасно упоредивим, транспарентним и недискриминаторним ценама;

12) гаранција порекла је електронски документ који има искључиву функцију да крајњем купцу докаже да је одређена количина електричне енергије произведена из обновљивих извора енергије или из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије;

13) деривати нафте су безоловни моторни бензини, авионски бензини, млазна горива, гасна уља, уља за ложење, течни нафтни гас и друго;

14) директни гасовод је цевовод који повезује произвођача природног гаса, односно биогаса са објектом изолованог купца и није део транспортног, односно дистрибутивног система;

15) директни далековод је далековод који или повезује изоловано место производње са изолованим купцем или повезује објекат произвођача електричне енергије са снабдевачем који директно снабдева сопствене просторије, зависна привредна друштва и крајње купце;

16) дистрибуција електричне енергије је преношење електричне енергије преко дистрибутивног система ради испоруке електричне енергије крајњим купцима, а не обухвата снабдевање електричном енергијом;

17) дистрибуција природног гаса је преношење природног гаса преко дистрибутивног система ради испоруке природног гаса крајњим купцима, односно другом дистрибутивном систему, а не обухвата снабдевање природним гасом;

18) дистрибуција топлотне енергије је преношење топлотне енергије за даљинско грејање и/или даљинско хлађење за више објеката или индустријску употребу помоћу паре, топле воде или расхладног флуида кроз дистрибутивне системе;

19) доводни гасовод је цевовод који повезује постројења за производњу нафте или природног гаса са објектима за прераду природног гаса;

20) енергенти су угаљ, природни гас, нафта, деривати нафте, угљени шкриљци, обновљиви и други извори енергије;

21) енергетски систем је електроенергетски систем, систем природног гаса, нафте или деривата нафте и систем даљинског грејања и хлађења, који се састоји од енергетских објеката међусобно повезаних тако да чине јединствен техничко-технолошки систем;

22) енергетски субјект је правно лице, односно предузетник, које обавља једну или више енергетских делатности из члана 16. овог закона;

23) енергетски угрожени купац је домаћинство које због социјалног статуса или здравственог стања, у складу са овим законом, има право на снабдевање под посебним условима;

24) енергија је електрична енергија и топлотна енергија;

25) интерконектор је далековод, гасовод, нафтовод, односно продуктовод који прелази границу између држава ради повезивања њихових система, као и опрема која се користи за повезивање енергетских система;

26) испорука је физичка предаја енергије, односно енергента из објекта енергетског субјекта или произвођача природног гаса, односно биогаса у објекат другог енергетског субјекта или крајњег купца;

27) јавни снабдевач природним гасом је енергетски субјект који обавља енергетску делатност јавног снабдевања природним гасом;

28) јавно снабдевање природним гасом је продаја природног гаса домаћинствима и малим купцима по регулисаним ценама;

29) контрола енергетског субјекта подразумева право или могућност једног лица самостално или са другим лицима која са њим заједнички делују, да врши одлучујући утицај на пословање другог лица путем а) учешћа у основном капиталу или права коришћења целокупне или дела имовине, б) уговора или права на именовање већине директора, односно чланова надзорног одбора или гласање и одлуке тих органа;

30) корисник система је произвођач електричне енергије и природног гаса, крајњи купац чији је објекат прикључен на систем, снабдевач, јавни снабдевач природног гаса, снабдевач на велико електричном енергијом и други оператор система;

31) крајњи купац је правно или физичко лице или предузетник који купује електричну енергију или природни гас за своје потребе;

32) крајњи купац топлотне енергије је правно или физичко лице или предузетник који купује топлотну енергију за своје потребе;

33) купац из категорије домаћинство је крајњи купац који купује електричну енергију или природни гас за потрошњу свог домаћинства и за заједничку потрошњу домаћинстава искључујући обављање комерцијалних или професионалних делатности;

34) купац је правно или физичко лице или предузетник који купује енергију или енергент за своје потребе или ради препродаје;

35) лајнпак (line-pack) је актуелна количина природног гаса која се под притиском складишти у гасоводу (транспортном, односно дистрибутивном

систему), која се краткорочно може користити за одржавање сигурности рада и балансирање система у оквиру дозвољеног опсега промене притиска;

36) лиценца је акт којим се утврђује испуњеност услова за обављање енергетских делатности прописаних овим законом;

37) мали купци електричне енергије су крајњи купци (правна лица и предузетници) који имају мање од 50 запослених, укупан годишњи приход у износу до 10 милиона евра у динарској противвредности, чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем електричне енергије напона нижег од 1kV и чија је потрошња електричне енергије у претходној календарској години до 30.000kWh;

38) мали купци природног гаса су крајњи купци чија је годишња потрошња природног гаса до 100.000 m³ и чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем природног гаса;

39) мерни уређај за електричну енергију је бројило електричне енергије, напонски и струјни мерни трансформатор и остала помоћна опрема која је у функцији мерења електричне енергије;

40) механизми сарадње су облици сарадње између држава који обухватају: заједничке пројекте, статистичке трансфере из енергетских биланса држава, заједничке шеме подршке и друге облике сарадње којима се омогућава смањење трошкова држава за постизање њиховог обавезујућег укупног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије;

41) моторна горива су безоловни моторни бензини, авионски бензини, млазна горива, гасна уља, ауто гас, биогорива, компримовани природни гас и друго, а у складу са прописима којима се дефинишу њихови технички и други захтеви и намена;

42) надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора је тело одређено Уговором о оснивању Енергетске заједнице између Европске Заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене мисије Уједињених Нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених Нација („Службени гласник Републике Србије”, број 62/06) и одлукама Министарског савета Енергетске заједнице до приступања Републике Србије Европској унији;

43) намешавање биогорива је додавање биогорива горивима нафтног порекла у прописаном садржају;

44) непрекидни капацитет је капацитет природног гаса који оператор транспортног система гарантује кориснику система у уговореном обиму;

45) нестандартне услуге оператора система су услуге које оператор система пружа на захтев купца, односно корисника система или услуге у циљу отклањања последица поступања купца односно корисника система супротно прописима, а које нису обухваћене кроз цену приступа систему или кроз трошкове прикључења;

46) нови инфраструктурни објекти су објекти који нису изграђени до дана ступања на снагу овог закона;

47) обновљиви извори енергије су нефосилни извори енергије као што су: водотокови, биомаса, ветар, сунце, биогаз, депонијски гас, гас из погона за прераду канализационих вода и извори геотермалне енергије;

48) оператор дистрибутивног система електричне енергије је енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом електричне енергије, одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом електричне енергије на економски оправдан начин;

49) оператор дистрибутивног система природног гаса је енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом природног гаса на економски оправдан начин;

50) оператор преносног система електричне енергије је енергетски субјект који обавља делатност преноса и управљања преносним системом електричне енергије и одговоран је за рад, одржавање и развој преносног система на подручју Републике Србије, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за преносом електричне енергије на економски оправдан начин;

51) оператор система је оператор преносног система електричне енергије, оператор дистрибутивног система електричне енергије, оператор транспортног система природног гаса, оператор дистрибутивног система природног гаса и оператор складишта природног гаса;

52) оператор складишта природног гаса је енергетски субјект који обавља делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса и одговоран је за рад, одржавање и развој складишта природног гаса;

53) оператор транспортног система природног гаса је енергетски субјект који обавља делатност транспорта природног гаса и управљања транспортним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој транспортног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом природног гаса на економски оправдан начин;

54) опрема под притиском су гасоводи, нафтоводи, продуктоводи, парни и вреловодни котлови, посуде под притиском и друга опрема под притиском утврђена посебним техничким прописима;

55) организовано тржиште електричне енергије је институционално уређен однос између понуде и тражње учесника на тржишту електричне енергије са унапред одређеним стандардизованим продуктима и физичком испоруком, на временском оквиру дан унапред и унутар дана;

56) повлашћени произвођач електричне енергије је енергетски субјект који производи електричну енергију из обновљивих извора енергије или високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије и има право на подстицајне мере у складу са овим законом;

57) подстицајне мере су инструменти или механизми подршке производњи енергије из обновљивих извора енергије или високоефикасној комбинованој производњи електричне и топлотне енергије;

58) помоћне услуге су услуге које корисници преносног и дистрибутивног система електричне енергије пружају оператору преносног и дистрибутивног система да би се обезбедиле системске услуге;

59) потпуно снабдевање је продаја електричне енергије или природног гаса код које количина електричне енергије или природног гаса за обрачунски период није утврђена уговором о снабдевању, већ крајњи купац има право да одреди количину, на основу остварене потрошње на месту примопредаје;

60) прекидни капацитет је капацитет који оператор транспортног система може прекинути у складу са условима предвиђеним у уговору о транспорту;

61) пренос електричне енергије је преношење електричне енергије преко повезаних система високих напона ради испоруке крајњим купцима или дистрибутивним системима, а не обухвата снабдевање;

62) привремени повлашћени произвођач електричне енергије је физичко или правно лице, односно предузетник, које је прибавило грађевинску дозволу за изградњу енергетског објекта за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије или високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије и испунило друге услове у складу са овим законом;

63) прикључак на систем је скуп водова, опреме и уређаја укључујући мерну опрему и мерно место, којима се инсталација објекта енергетског субјекта, произвођача или крајњег купца, физички повезује са преносним, транспортним, односно дистрибутивним системом;

64) приступ систему је право на коришћење система ради преноса, односно транспорта, дистрибуције, преузимања и предаје уговорене количине електричне енергије, природног гаса, нафте и деривата нафте у уговорено време под прописаним и јавно објављеним условима на принципу недискриминације;

65) произвођач из обновљивих извора енергије је енергетски субјект који производи електричну енергију из обновљивих извора енергије и има право на гаранције порекла у складу са овим законом;

66) сигурност снабдевања електричном енергијом и природним гасом је обезбеђивање потребних количина електричне енергије и природног гаса крајњим купцима, као и техничка способност преносних, транспортних и дистрибутивних система да омогуће испоруку до крајњих купаца;

67) системске услуге су услуге које пружа оператор система, а које су неопходне за обезбеђивање сигурног, поузданог и стабилног рада енергетског система;

68) снабдевање електричном енергијом је продаја електричне енергије, купцима за њихове потребе или ради препродаје;

69) снабдевање на велико електричном енергијом је продаја електричне енергије купцима, укључујући препродају, осим продаје крајњим купцима;

70) снабдевање природним гасом је продаја природног гаса купцима за њихове потребе или ради препродаје;

71) снабдевање топлотном енергијом је продаја топлотне енергије крајњим купцима по цени одређеној у складу са методологијом из члана 362. овог закона;

72) сопствена потрошња оператора преносног, транспортног, дистрибутивног система и складишта природног гаса је потрошња електричне енергије, односно природног гаса, неопходна за рад система;

73) сопствене потребе за дериватима нафте су потребе или активности које у било ком кораку њихове реализације нису намењене продаји деривата нафте или вршењу услуга трећим лицима, већ за сопствену потрошњу;

74) стандардне услуге оператора система су услуге које оператор пружа купцима и корисницима система, а које се наплаћују кроз цену приступа систему или кроз трошкове прикључења;

75) транспорт нафте и деривата нафте другим облицима транспорта је транспорт нафте, односно деривата нафте свим облицима транспорта осим нафтоводом, односно продуктоводом;

76) транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима је преузимање, цевоводни транспорт и предаја уговорене количине нафте и деривата нафте под прописаним и јавно објављеним условима на принципу недискриминације;

77) транспорт природног гаса је преношење природног гаса транспортним системом до крајњих купаца или другог транспортног система, дистрибутивних система или складишта природног гаса, а не обухвата снабдевање;

78) треће земље су земље који нису чланице Европске Уније нити потписнице Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске Заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене мисије Уједињених Нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених Нација („Службени гласник РС”, број 62/06-у даљем тексту: Уговор о оснивању Енергетске заједнице);

79) трговина ван станица за снабдевање превозних средстава угљима за ложење, биогоривима, течним нафтним гасом, компримованим и утечњеним природним гасом који се користе као енергетска горива и горивима за снабдевање спортских авиона је трговина на мало;

80) трговина горивима за пловила је трговина на велико и обухвата снабдевање течним горивом бродова и техничких пловних објеката у складу са прописима којима се уређују унутрашња пловидба и луке и прописима о транспорту опасног терета;

81) трговина моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава је трговина на мало;

82) трговина нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим и утечњеним природним гасом је трговина на велико и обухвата куповину односно увоз ради даље продаје, односно извоза или коришћење у пословне сврхе;

83) уговор „узми или плати” је уговор којим се снабдевач обавезује да испоручи уговорене количине природног гаса, а купац да плати те количине без обзира да ли их је преузео, делом плати у уговореном обрачунском периоду са правом да га преузме у неком наредном обрачунском периоду уз обавезу да плати преостали износ након преузимања;

84) уговорно загушење је стање у транспортном систему када обим захтева за непрекидним капацитетима превазилази капацитет транспортног система природног гаса;

85) хоризонтално интегрисано предузеће је енергетски субјект који поред једне од енергетских делатности у области електричне енергије, односно

природног гаса обавља и најмање једну од делатности која није у области електричне енергије, односно природног гаса.

ЕНЕРГЕТСКА ПОЛИТИКА И ПЛАНИРАЊЕ РАЗВОЈА ЕНЕРГЕТИКЕ

Циљеви енергетске политике

Члан 3.

Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то:

- 1) поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима;
- 2) адекватног нивоа производње електричне енергије и капацитета преносног система;
- 3) стварања услова за поуздан и безбедан рад и одрживи развој енергетских система;
- 4) конкурентности на тржишту енергије на начелима недискриминације, јавности и транспарентности;
- 5) обезбеђивања услова за унапређење енергетске ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије;
- 6) стварања економских, привредних и финансијских услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиновану производњу електричне и топлотне енергије;
- 7) стварања регулаторних, економских и привредних услова за унапређење ефикасности у управљању електроенергетским системима, посебно имајући у виду развој дистрибуиране производње електричне енергије, развој дистрибуираних складишних капацитета електричне енергије, увођење система за управљање потрошњом и увођење концепта напредних мрежа;
- 8) стварање услова за коришћење нових извора енергије;
- 9) разноврсности у производњи електричне енергије;
- 10) унапређења заштите животне средине у свим областима енергетских делатности;
- 11) стварања услова за инвестирање у енергетику;
- 12) заштите купаца енергије и енергената;
- 13) повезивања енергетског система Републике Србије са енергетским системима других држава;
- 14) развоја тржишта електричне енергије и природног гаса и њиховог повезивања са регионалним и пан-европским тржиштем.

Енергетска политика ближе се разрађује и спроводи Стратегијом развоја енергетике Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија), Програмом остваривања Стратегије (у даљем тексту: Програм) и Енергетским билансом Републике Србије (у даљем тексту: Енергетски биланс).

Влада у складу са Стратегијом и Програмом доноси националне акционе планове којима се ближе утврђују развојни циљеви и мере за њихово остваривање.

Мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева из става 1. овог члана морају бити недискриминаторне, засноване на начелима конкуренције, уз поштовање тржишних принципа, не могу неоправдано стварати додатне обавезе учесницима на тржишту електричне енергије и морају бити оправдане у смислу њиховог економског и социјалног ефекта на крајње купце.

Стратегија

Члан 4.

Стратегија је акт којим се утврђује енергетска политика и планира развој у сектору енергетике.

Стратегијом се одређују:

1) дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине;

2) правци развоја преносног и дистрибутивног система електричне енергије;

3) правци развоја транспортног и дистрибутивног система природног гаса и подземних складишта природног гаса;

4) правци развоја тржишта електричне енергије и природног гаса;

5) правци развоја система даљинског грејања;

6) извори и начин обезбеђивања потребних количина енергије и енергената;

7) правци развоја коришћења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергетске ефикасности;

8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему;

9) други елементи од значаја за остваривање циљева енергетске политике.

Стратегију доноси Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина) на предлог Владе за период од најмање 15 година.

Влада прати остварење Стратегије.

Стратегија се усклађује са документима који се односе на привредни развој Републике Србије и стратешким и планским документима Републике Србије и садржи анализу остварења циљева утврђених Стратегијом за претходни период.

Стратегија се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Програм

Члан 5.

Програмом се утврђују услови, начин, динамика и мере за остваривање Стратегије.

Програм доноси Влада, за период до шест година на предлог Министарства надлежног за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство).

Министарство прати остварење Програма и по потреби предлаже његово усклађивање са реалним потребама најмање сваке друге године.

Предлог дела Програма за територију аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине, на захтев Министарства, доставља у року од 30 дана од дана достављања захтева.

Енергетски субјекти, Агенција и јединице локалне самоуправе на захтев Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине, дужни су да доставе податке за израду Програма у року од 30 дана од дана достављања захтева.

Захтев за достављање података из става 5. овог члана садржи врсту података, временски период на који се подаци односе, начин достављања података, као и друге елементе неопходне за израду Програма.

Члан 6.

Програм садржи:

- 1) енергетске објекте које је неопходно изградити и реконструисати ради сигурности снабдевања или заштите животне средине и концесије које ће се понудити за изградњу енергетских објеката и рокове за њихово спровођење;
- 2) процену финансијских средстава и изворе финансирања;
- 3) обим коришћења обновљивих и нових извора енергије у укупној производњи енергије;
- 4) мере којима се обезбеђује да прописи који се односе на поступке издавања одобрења, дозвола и лиценцирања који се примењују на објекте за производњу електричне енергије, односно енергије за грејање и хлађење из обновљивих извора енергије, као и на припадајуће преносне и дистрибутивне мреже и поступак претварања биомасе у биогорива или друге енергетске производе, буду једноставни, јасни, доступни и транспарентни;
- 5) коришћење савремених технологија за производњу енергије и енергената;
- 6) мере за стимулисање инвестирања у енергетски сектор;
- 7) коришћење напредних технологија за управљање електроенергетским системом;
- 8) мере за унапређење енергетске ефикасности;
- 9) мере за заштиту животне средине;
- 10) друге елементе од значаја за остваривање Стратегије.

Члан 7.

У циљу реализације дугорочних циљева за развој производних објеката који су у функцији сигурности снабдевања утврђених Стратегијом и Програмом, могу се закључити дугорочни уговори о продаји са произвођачем електричне енергије, уз уважавање начела конкуренције и недискриминације.

Извештај о спровођењу Стратегије и Програма

Члан 8.

Влада подноси Народној скупштини годишњи извештај о спровођењу Стратегије и Програма који обухвата:

- 1) постигнуте резултате у односу на циљеве постављене Стратегијом, односно Програмом за годину у којој се подноси годишњи извештај о спровођењу Стратегије и Програма;
- 2) оцену ефеката постигнутих резултата и утицај на Програм у следећој години;
- 3) предлог мера за ефикасније спровођење Стратегије и Програма;
- 4) процену потребе за усклађивањем Програма и евентуалним усклађивањем Стратегије са реалним потребама.

Извештај из става 1. овог члана, доставља се Народној скупштини најкасније до 30. јуна текуће године за протеклу годину.

Промоција регионалне сарадње

Члан 9.

Надлежни органи у Републици Србији, Агенција, оператор преносног система и оператор тржишта електричне енергије, односно оператор транспортног система природног гаса, ради интегрисања тржишта на једном или више регионалних нивоа, а у циљу успостављања либерализованог регионалног и пан-европског тржишта, сарађују са надлежним органима других земаља.

Сарадња из става 1. овог члана обухвата, нарочито сарадњу у погледу прекограничних питања, са циљем стварања конкурентног тржишта електричне енергије, односно природног гаса и хармонизације правних, регулаторних и техничких прописа Републике Србије.

Енергетски угрожени купац

Члан 10.

Енергетски угрожени купац електричне енергије или природног гаса је купац из категорије домаћинство (самачко или вишечлана породица), које живи у једној стамбеној јединици са једним мерним местом на коме се мери потрошња електричне енергије или природног гаса, које троши максималну количину електричне енергије или природног гаса у складу са актом из става 8. овог члана, под условима прописаним овим законом (у даљем тексту: енергетски угрожени купац).

Статус енергетски угроженог купца стиче се на основу акта органа надлежног за социјална питања.

Домаћинство може стећи статус енергетски угроженог купца на сопствени захтев ако:

- 1) припада категорији са најнижим приходима по члану домаћинства који се утврђују у складу са актом који доноси Министарство, узимајући у обзир све чланове домаћинства и сву непокретну имовину у земљи и иностранству;
- 2) не поседује, односно користи другу стамбену јединицу, осим стамбене јединице која по структури и површини одговара потребама домаћинства у складу са законом којим се уређује област социјалног становања.

Статус енергетски угроженог купца на сопствени захтев може стећи и домаћинство чијем члану због здравственог стања обуставом испоруке електричне енергије или природног гаса може бити угрожен живот или здравље, што се доказује на начин ближе прописан актом из става 8. овог члана.

Статус енергетски угроженог купца може се стећи и на основу захтева који се подноси јединици локалне самоуправе, а који издаје акт о стицању статуса за енергетски угроженог купца.

Енергетски угрожени купац изузев домаћинства из става 4. овог члана има право на испоруку електричне енергије или природног гаса у количинама и уз умањење месечне обавезе плаћања на начин ближе утврђен прописом из става 8. овог члана.

Средства за остваривање права енергетски угрожених купаца обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Влада ближе прописује критеријуме за стицање статуса енергетски угроженог купца, начин заштите, садржину захтева, услове, рок и поступак за стицање статуса, као и доказе који се прилажу уз захтев, количине електричне енергије или природног гаса за које се енергетски угроженом купцу умањује месечна обавеза плаћања, начин издавања акта о стицању статуса и садржину тог акта, начин вођења евиденције и друга питања неопходна за утврђивање статуса.

Извештај о сигурности снабдевања

Члан 11.

Министарство израђује извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом и природним гасом сваке године до 31. јула и објављује га на интернет страници Министарства.

Извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом садржи:

- 1) процену сигурности рада преносног и дистрибутивног система;
- 2) податке о планираној потрошњи и производњи електричне енергије, као и начин обезбеђивања недостајућих количина за наредни петогодишњи период;
- 3) прогнозирану сигурност снабдевања за наредних пет до петнаест година;
- 4) план инвестиција преносног система и корисника преносног система за наредних пет до петнаест година, укључујући изградњу интерконективних далеководова;
- 5) механизме управљања загушењима у преносним и дистрибутивним системима у складу са Уговором о оснивању Енергетске заједнице и правилима европских асоцијација оператора преносног система;
- 6) податке о мерама за покривање вршне потрошње, као и мере које се предузимају у случају да један или више снабдевача не обезбеде довољне количине електричне енергије;
- 7) обим и квалитет одржавања преносног и дистрибутивног система;
- 8) регионалне, националне и европске циљеве одрживог развоја укључујући и међународне пројекте;
- 9) разноврсност примарних извора за производњу електричне енергије;

10) податке о инвестицијама у капацитете за производњу електричне енергије.

Податке из става 2. тачка 10) овог члана Министарство доставља Агенцији.

Извештај о сигурности снабдевања природним гасом садржи:

- 1) процену сигурности рада транспортног и дистрибутивног система;
- 2) податке о капацитетима складишта природног гаса;
- 3) податке о планираној потрошњи и производњи природног гаса, као и начин обезбеђивања недостајућих количина за наредни петогодишњи период;
- 4) податке о планираној изградњи енергетских објеката за обезбеђење сигурности снабдевања;
- 5) податке који се односе на квалитет и ниво одржавања енергетских објеката;
- 6) предмет уговора о дугорочном снабдевању гасом, а посебно преостали период њиховог важења, као и степен ликвидности тржишта гаса;
- 7) податке о мерама за покривање вршне потрошње, као и мере које се предузимају у случају да један или више снабдевача не обезбеде довољне количине природног гаса;
- 8) утицај мера из члана 315. ст. 2. и 3. овог закона на сигурност снабдевања;
- 9) мере подстицаја за нове инвестиције у истраживање, производњу, транспорт и складиштење природног гаса, укључујући и одредбе члана 288. овог закона.

Јавна услуга

Члан 12.

Енергетском субјекту који поседује лиценцу за обављање енергетске делатности, може се увести обавеза пружања јавне услуге која ће обезбедити сигурност снабдевања, редовност, квалитет и цену снабдевања, заштиту животне средине, укључујући енергетску ефикасност, употребу енергије из обновљивих извора и заштиту климе.

Обавезе пружања јавне услуге морају бити јасно дефинисане, транспарентне, недискриминаторне, проверљиве, временски ограничене, морају гарантовати равноправност енергетских субјеката у пружању јавних услуга и не могу утицати на отварање тржишта.

Енергетски биланс

Члан 13.

Енергетским билансом утврђују се годишње потребе за енергијом, односно енергентима исказаним на месечном нивоу које је неопходно обезбедити ради поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања крајњих купаца, уз уважавање потреба за рационалном потрошњом енергије и енергената, извори обезбеђивања потребних количина енергије, односно енергената, као и потребан ниво залиха и резервних капацитета енергетских објеката за сигурно снабдевање купаца енергијом и енергентима.

Енергетски биланс доноси Влада на предлог Министарства, најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину.

Енергетски субјекти, Агенција, министарства надлежна за одговарајућу област, надлежни органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе на захтев Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине, дужни су да доставе податке за израду Енергетског биланса у року од 30 дана од дана достављања захтева.

Поред енергетских субјеката, органа, организација и других тела из става 3. овог члана, обавезу давања података у циљу припреме и праћења реализације енергетског биланса, имају и јавна предузећа, привредна друштва или предузетници и физичка лица који се баве производњом и продајом енергије и енергената.

Министарство прати остваривање Енергетског биланса, врши анализу његовог остваривања у претходној години и по потреби предлаже Влади мере којима се обезбеђује његово извршавање.

Министарство је у обавези да усвојен Енергетски биланс објави на свом сајту најкасније 15 дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 14.

Енергетски биланс из члана 13. овог закона садржи:

- 1) биланс електричне енергије;
- 2) биланс угља;
- 3) биланс нафте, деривата нафте и биогорива;
- 4) биланс природног гаса;
- 5) биланс топлотне енергије;
- 6) биланс обновљивих извора енергије.

Министар надлежан за послове енергетике (у даљем тексту: Министар) ближе прописује садржину Енергетског биланса, врсту података, рокове и начин достављања података и друге елементе неопходне за израду и праћење остварења Енергетског биланса.

Планови развоја

Члан 15.

Аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе дужне су да у својим плановима развоја планирају потребе за енергијом на свом подручју, као и услове и начин обезбеђивања неопходних енергетских капацитета у складу са Стратегијом и Програмом.

ЕНЕРГЕТСКЕ ДЕЛАТНОСТИ, ЛИЦЕНЦЕ И ЕНЕРГЕТСКЕ ДОЗВОЛЕ

Енергетске делатности

Члан 16.

Енергетске делатности, у смислу овог закона су:

- 1) производња електричне енергије;
- 2) комбинована производња електричне и топлотне енергије;
- 3) пренос електричне енергије и управљање преносним системом;

- 4) дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом;
- 5) дистрибуција електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом;
- 6) снабдевање електричном енергијом;
- 7) снабдевање на велико електричном енергијом;
- 8) управљање организованим тржиштем електричне енергије;
- 9) транспорт и управљање транспортним системом за природни гас;
- 10) складиштење и управљање складиштем природног гаса;
- 11) дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас;
- 12) снабдевање природним гасом;
- 13) јавно снабдевање природним гасом;
- 14) производња деривата нафте;
- 15) транспорт нафте нафтоводима;
- 16) транспорт деривата нафте продуктоводима;
- 17) транспорт нафте, деривата нафте и биогорива другим облицима транспорта;
- 18) складиштење нафте, деривата нафте и биогорива;
- 19) трговина нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом;
- 20) трговина горивима ван станица за снабдевање превозних средстава;
- 21) пуњење посуда за течни нафтни гас, компримовани и утечњени природни гас;
- 22) трговина моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава;
- 23) трговина горивима за пловила;
- 24) производња топлотне енергије;
- 25) дистрибуција топлотне енергије;
- 26) снабдевање топлотном енергијом;
- 27) производња биогорива;
- 28) намешавање биогорива са горивима нафтног порекла.

Енергетске делатности из става 1. тач. 1), 2), 6), 7), 8), 12), 14), 17), 18), 19), 20), 21), 22), 23), 27) и 28) овог члана обављају се у складу са тржишним принципима.

Енергетске делатности из става 1. тач. 3), 4), 9), 10), 11), 13), 15), 16), 24), 25) и 26) овог члана су делатности од општег интереса у складу са посебним законом.

Енергетска делатност из става 1. тач. 5) овог члана обавља се у складу са одредбама овог закона.

Услови за обављање енергетских делатности

Члан 17.

Енергетску делатност може да обавља јавно предузеће, привредно друштво, односно друго правно лице или предузетник који има лиценцу за обављање енергетске делатности, ако овим законом није другачије прописано.

Раздвајање рачуна

Члан 18.

Енергетски субјект који обавља једну или више енергетских делатности чије су цене регулисане или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима, дужан је да у циљу избегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и поремећаја конкуренције у својим рачуноводственим интерним обрачунима води засебне рачуне за сваку од регулисаних енергетских делатности, укључујући снабдевање електричном енергијом по регулисаним ценама и збирно за друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима и да сачини годишњи биланс стања и биланс успеха за сваку делатност појединачно, у складу са овим законом, законом којим се уређује положај привредних друштава и законом којим се уређује рачуноводство и ревизија. Приход од власништва над транспортним или дистрибутивним системом мора бити специфициран у рачунима.

Енергетски субјект из става 1. овог члана који има обавезу ревизије годишњих финансијских извештаја у складу са законом, дужан је да обезбеди ревизију годишњих финансијских извештаја која треба да потврди поштовање начела избегавања дискриминације и међусобног субвенционисања. Годишњи финансијски извештаји и извештаји ревизора морају се објавити на интернет страници енергетског субјекта.

Енергетски субјект из става 1. овог члана, дужан је да у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама утврди правила за распоређивање заједничких билансних позиција које ће примењивати при изради рачуноводствених интерних обрачуна по делатностима.

Оператори система дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије и енергената, као и тајност комерцијално осетљивих података и информација о својим активностима, у складу са овим законом и другим прописима.

Лиценца

Члан 19.

Лиценца се издаје на захтев домаћег правног лица, односно предузетника, као и на захтев страног правног лица само за обављање енергетске делатности снабдевање на велико електричном енергијом, у складу са овим законом.

Лиценца се издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева за издавање лиценце, ако су испуњени услови утврђени овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Лиценца садржи нарочито: назив енергетског субјекта, енергетску делатност, списак енергетских објеката који се користе за обављање делатности, техничке карактеристике тих објеката, податке о локацији односно подручју на коме ће се енергетска делатност обављати, период на који се

издаје лиценца и обавезе по питању непрекидног обављања делатности, транспарентности и извештавања.

Решење којим се одбија захтев за издавање лиценце мора бити детаљно образложено и засновано на објективним и недискриминаторним критеријума и достављено подносиоцу захтева.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана пријема решења, ако овим законом није другачије уређено.

Решење Министарства је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 20.

Лиценца се издаје за сваку енергетску делатност посебно.

Лиценца се издаје на десет година, а за производњу електричне енергије, комбиновану производњу електричне и топлотне енергије и производњу топлотне енергије на 30 година.

Рок важења лиценце може се продужити на захтев енергетског субјекта.

Захтев из става 3. овог члана подноси се Агенцији најкасније 30 дана пре истека рока на који је издата лиценца.

Агенција може продужити рок на који је лиценца издата, ако су испуњени услови за издавање лиценце који су утврђени овим законом.

Члан 21.

Лиценца није потребна за обављање следећих енергетских делатности:

1) производње електричне енергије у објектима укупне одобрене снаге до 1 MW, осим ако исти енергетски субјект производњу електричне енергије врши у два или више енергетских објеката чија укупна одобрена снага прелази снагу од 1 MW, без обзира да ли су повезани на систем преко једног или више прикључака;

2) производње електричне енергије искључиво за сопствене потребе;

3) транспорта нафте нафтоводима искључиво за сопствене потребе;

4) транспорта деривата нафте продуктоводима за сопствене потребе;

5) транспорта нафте, деривата нафте и биогорива другим облицима транспорта;

6) складиштења нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе;

7) производња топлотне енергије у објектима снаге до 1 MW и производња топлотне енергије искључиво за сопствене потребе;

8) комбинована производња електричне и топлотне енергије у термоелектранама - топланама до 1 MW укупне одобрене електричне снаге прикључка и 1 MW укупне топлотне снаге, као и комбиноване производње електричне и топлотне енергије искључиво за сопствене потребе;

9) трговина на мало течним нафтним гасом у боцама пуњења мањег од 12kg;

10) у оквиру енергетске делатности трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом за трговину пропаном високог степена чистоће ($\geq 99,5$ %), са дозвољеним садржајем C3 и C4

засићених угљоводоника до 2 % и температуром кључања -42,1°C, који се користи као расхладно средство.

Лиценца није потребна Министарству и органу надлежном за робне резерве за обављање енергетских делатности из члана 16. тач. 18) и 19) овог закона, а које се обављају у складу са овим законом и законом којим се уређују робне резерве.

Члан 22.

Лиценца се издаје ако:

1) је подносилац захтева основан или регистрован, за обављање енергетске делатности за коју се издаје лиценца;

2) је за енергетски објекат издата употребна дозвола, осим за објекте за које прописом којим се уређује изградња објеката није предвиђено издавање употребне дозволе;

3) енергетски објекти и остали уређаји, инсталације или постројења неопходни за обављање енергетске делатности испуњавају услове и захтеве утврђене техничким прописима, прописима о енергетској ефикасности, прописима о заштити од пожара и експлозија, као и прописима о заштити животне средине;

4) подносилац захтева испуњава прописане услове у погледу стручног кадра за обављање послова техничког руковођења, руковања и одржавања енергетских објеката, односно услове у погледу броја и стручне оспособљености запослених лица за обављање послова на одржавању енергетских објеката, као и послова руковоаоца у тим објектима;

5) подносилац захтева испуњава финансијске услове за обављање енергетске делатности;

6) директор, односно чланови органа управљања нису били правноснажно осуђени за кривична дела у вези са обављањем привредне делатности;

7) подносиоцу захтева није изречена мера забране обављања делатности или ако су престале правне последице изречене мере;

8) подносилац захтева поседује доказ о правном основу за коришћење енергетског објекта у којем се обавља енергетска делатност;

9) над подносиоцем захтева није покренут поступак стечаја или ликвидације.

Поред услова из става 1. овог члана подносилац захтева за обављање делатности од општег интереса мора бити основан за обављање те делатности или ту делатност обавља као поверену у складу са посебним законом.

Поред услова из става 1. овог члана, за делатности за које су прописани посебни технички услови који се односе на промет робе и услуга подносилац захтева мора да испуни и услове у складу са тим прописима.

Страном правном лицу из члана 19. став 1. овог закона лиценца за обављање делатности снабдевања на велико електричном енергијом издаје се ако испуни услове из става 1. тач. 5), 7) и 9) овог члана и друге услове прописане актом из члана 27. став 7. овог закона.

Уз захтев за издавање лиценце подносилац захтева прилаже доказе о испуњености услова из овог члана и акта из члана 27. став 7. овог закона.

Доказ о испуњености услова из става 1. тач. 3) и 4) и става 3. овог члана је извештај надлежног инспектора или други документ прописан актом Министра из члана 27. став 7. овог закона.

Члан 23.

Лиценца је непреносива.

Лиценца за обављање енергетске делатности се прибавља и у случају када се на енергетском објекту за који је издата лиценца, промени правни основ коришћења енергетског објекта по основу статусне промене или у правном промету по другом основу.

Енергетски субјект-ималац лиценце из става 2. овог члана је дужан да у случају статусне промене из става 2. овог члана, истовремено са објављивањем нацрта уговора, односно одлуке о статусној промени у складу са прописима којима се уређује правни положај привредних друштава, о започињању статусне промене обавести Агенцију, а у случају промене правног основа коришћења објекта по другом основу, пре закључења правног посла којим се мења правни основ коришћења енергетског објекта.

Енергетски субјект који по извршеној статусној промени, односно по промени правног основа коришћења енергетског објекта настави да обавља енергетску делатност на том објекту, дужан је да поднесе захтев за издавање, односно измену лиценце у року од 15 дана од дана регистрације статусне промене, односно од закључења правног посла којим се мења правни основ коришћења енергетског објекта, а енергетски субјект који престаје да обавља енергетску делатност, у истом року, захтев за укидање, односно измену лиценце.

Енергетски субјект из става 4. овог члана мора да испуни све услове из члана 22. став 1. овог закона осим услова из члана 22. став 1. тач. 2) и 3) овог закона.

У случају испуњености услова из става 5. овог члана Агенција ће издати лиценцу са роком важења лиценце који се одређује према истеку важења лиценце енергетском субјекту који престаје да обавља енергетску делатност на енергетском објекту.

У случају да енергетски субјект има више лиценци, Агенција ће издати лиценцу са роком важења лиценце који се одређује према истеку важења лиценце која би најраније престала.

У случају статусне промене из ст. 2. до 4. овог члана, енергетски субјект који наставља да обавља делатност на енергетском објекту, може да привремено настави да обавља енергетску делатност до прибављања лиценце а најдуже у периоду од 60 дана од дана регистрације статусне промене.

У случају статусне промене, енергетски субјект који наставља да обавља енергетску делатност чија је цена регулисана у складу са овим законом, до доношења одлуке о цени, примењује регулисану цену енергетског субјекта који је обављао ту енергетску делатност до дана регистрације статусне промене, а најдуже 90 дана од дана прибављања лиценце.

Члан 24.

Стручна оспособљеност из члана 22. став 1. тачка 4) овог закона, проверава се полагањем стручног испита.

Стручни испит се полаже пред комисијом коју образује Министар, односно руководилац покрајинског органа управе надлежног за послове

енергетике за лица која су запослена код енергетског субјекта који има седиште на територији аутономне покрајине.

Министарство прописује ближе услове, програм и начин полагања стручног испита из става 2. овог члана, као и услове у погледу стручног кадра из члана 22. став 1. тачка 4) овог закона.

Члан 25.

Лиценца се привремено одузима енергетском субјекту ако:

- 1) престане да испуњава један или више услова из члана 22. овог закона;
- 2) енергетске објекте не одржава у исправном и безбедном стању и у складу са техничким прописима којима се уређују услови коришћења система;
- 3) не извршава обавезе утврђене решењем о издавању лиценце;
- 4) регулисане цене енергије, енергената, односно услуга не одређује у складу са методологијама, правилима о раду тржишта електричне енергије и правилима о раду система за транспорт природног гаса и правилима о раду система за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима;
- 5) не води засебне рачуне у складу са чланом 18. овог закона;
- 6) се не придржава и других прописаних услова за обављање енергетске делатности утврђених овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

О привременом одузимању лиценце из става 1. овог члана Агенција доноси решење и одређује рок за отклањање недостатака због којих се привремено одузима лиценца, који не може да буде краћи од 30 дана нити дужи од 90 дана.

Решење о привременом одузимању лиценце због неиспуњавања услова из члана 22. став 1. тач. 3) и 4) и члана 22. став 3. овог закона Агенција доноси на предлог надлежног инспектора.

Ако је енергетски субјект у року утврђеном решењем из става 2. овог члана отклонио недостатке због којих је лиценца привремено одузета, решење о привременом одузимању лиценце се укида, а ако их није отклонио Агенција доноси решење којим се лиценца трајно одузима.

Подносиоцу захтева коме је одузета лиценца може се поново издати лиценца за обављање исте енергетске делатности по истеку рока од три године од дана одузимања, ако испуњава услове из овог закона и прописа донетих на основу овог закона.

Лиценца за обављање енергетске делатности на енергетском објекту на коме је претходно делатност обављао енергетски субјект којем је трајно одузета лиценца не може се издати енергетском субјекту чији је власник или одговорно лице имало власнички удео или било запослено у енергетском субјекту коме је трајно одузета лиценца.

Одредбе става 6. овог члана сходно се примењују и на брачне другове, децу или сроднике у правој линији независно од степена сродства или побочне сроднике закључно са другим степеном сродства власника, односно одговорног лица или лица које је запослено или је било запослено у енергетском субјекту коме је трајно одузета лиценца.

Против решења из ст. 2. и 4. овог члана може се изјавити жалба Министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Члан 26.

Ако би престанак рада енергетског субјекта коме је привремено одузета лиценца могао да угрози редовно и сигурно снабдевање енергијом, животе и здравље људи или да проузрокује тешке поремећаје у привреди, Агенција може, по прибављеном мишљењу Министарства и надлежне инспекције решењем о привременом одузимању лиценце из члана 25. став 2. овог закона одобрити енергетском субјекту да настави обављање енергетске делатности до обезбеђења услова за отклањање штетних последица престанком рада енергетског субјекта, али не дуже од рока утврђеног решењем о привременом одузимању лиценце.

Ако би престанак обављања енергетске делатности од општег интереса од стране енергетског субјекта коме је трајно одузета лиценца могао да угрози редовно и сигурно снабдевање енергијом, живот и здравље људи или да проузрокује тешке поремећаје у привреди, Влада ће, на предлог Министарства, посебним актом одредити други енергетски субјект који има лиценцу за обављање исте енергетске делатности да обавља енергетску делатност на подручју на коме је енергетску делатност обављао енергетски субјект коме је трајно одузета лиценца.

У случају из става 2. овог члана, актом Владе утврђују се права и обавезе енергетског субјекта који је одређен за обављање енергетске делатности од општег интереса на одређеном подручју, време у којем ће обављати делатност, као и права и обавезе власника енергетског објекта којем је одузета лиценца или на чијем објекту је енергетску делатност обављао енергетски субјект којем је одузета лиценца, ако постоји потреба за коришћењем његовог енергетског објекта у обављању енергетске делатности од стране субјекта који је одређен актом Владе.

Уговором о поверавању обављања енергетске делатности од општег интереса уређује се и обавеза енергетског субјекта да у случају трајног одузимања лиценце дозволи коришћење енергетског објекта са свом неопходном документацијом енергетском субјекту који је одређен актом Владе, као и начин, висина и рокови плаћања привремене накнаде за коришћење енергетских објеката.

У случају да енергетски субјект из става 4. овог члана енергетски објекат користи као закупац обавезан елемент уговора о закупу је сагласност власника енергетског објекта за коришћење енергетског објекта у складу са ставом 4. овог члана.

Члан 27.

Енергетски субјект коме је издата лиценца за обављање енергетске делатности може за време важења лиценце поднети захтев за њено укидање.

Енергетски субјект коме је издата лиценца за обављање енергетске делатности дужан је да поднесе захтев за измену решења којим је издата лиценца, у случају промена у вези са енергетским објектима који се користе за обављање енергетске делатности, као и промена техничких и других прописа.

О захтеву из ст. 1. и 2. овог члана Агенција доноси решење у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Министру у року од 15 дана од дана пријема решења.

Решење Министарства је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Лиценца престаје да важи по сили закона у случају престанка правног лица, односно предузетника.

Министарство ближе прописује услове за издавање, измену и одузимање лиценце, садржину захтева за издавање лиценце, садржину захтева за издавање извештаја надлежног инспектора из члана 22. став 1. тач. 3) и 4) овог закона и доказе која се прилажу уз захтев за издавање извештаја, као и начин вођења регистра издатих и одузетих лиценци.

Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе

Члан 28.

За складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе укупног капацитета преко пет тона и за снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање превозних средстава, за које се не издаје лиценца, прибавља се сагласност коју Министарство издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева (у даљем тексту: Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе).

Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе се издаје под условом да објекти за складиштење и сопствене станице за снабдевање испуњавају услове и захтеве утврђене техничким прописима, прописима о енергетској ефикасности, прописима о заштити од пожара и експлозија, као и прописима о заштити животне средине.

Доказ о испуњености услова из става 2. овог члана прилаже се уз захтев за издавање Сагласности за складиштење и снабдевање за сопствене потребе.

Доказ о испуњености услова из става 2. овог члана је извештај надлежног инспектора.

Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе се издаје са роком важења од десет година.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана пријема решења.

Решење Владе је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министарство ближе прописује услове за издавање, измену и одузимање Сагласности за складиштење и снабдевање за сопствене потребе, садржину захтева и документа која се прилажу уз захтев за издавање.

Члан 29.

Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе привремено се одузима ако ималац ове сагласности не одржава у исправном и безбедном стању објекте за складиштење и сопствене станице за снабдевање сопствених превозних средстава у складу са техничким прописима и ако се не придржава других прописаних услова.

О привременом одузимању Сагласности за складиштење и снабдевање за сопствене потребе Министарство доноси решење и одређује рок за отклањање недостатка због којих се привремено одузима Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе који не може бити краћи од 30 дана нити дужи од 90 дана.

Решење о привременом одузимању Сагласности за складиштење и снабдевање за сопствене потребе због неиспуњавања услова из члана 28. став 2. Министарство доноси на предлог надлежног инспектора.

Ако је лице из става 1. овог члана у року утврђеном решењем из става 2. овог члана отклонило недостатке због којих је Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе привремено одузета, решење о привременом одузимању Сагласности за складиштење и снабдевање за сопствене потребе се укида, а ако их није отклонио, Министарство доноси решење којим се Сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе трајно одузима.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана достављања решења.

Енергетска дозвола

Члан 30.

Енергетски објекти се граде у складу са законом којим се уређују услови и начин уређења простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградња објеката, техничким и другим прописима, а по претходно прибављеној енергетској дозволи која се издаје у складу са овим законом.

Енергетска дозвола се подноси уз захтев за издавање грађевинске дозволе.

Енергетска дозвола се прибавља за изградњу следећих објеката:

- 1) објеката за производњу електричне енергије снаге 1 MW и више;
- 2) објеката за производњу електричне енергије снаге до 1 MW који као примарни енергетски ресурс користе воду;
- 3) објеката за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије у термоелектранама - топланама електричне снаге 1 MW и више и укупне топлотне снаге 1 MW и више;
- 4) директних далековода;
- 5) објеката за производњу деривата нафте;
- 6) нафтовода и продуктовода, објеката за складиштење нафте, деривата нафте, биогорива, компримованог природног гаса и утечњеног природног гаса укупног резервоарског простора већег од 10 m³;
- 7) објеката за транспорт природног гаса, објеката за дистрибуцију природног гаса и објеката за складиштење природног гаса;
- 8) директних гасовода;
- 9) објеката за производњу топлотне енергије снаге 1 MW и више;
- 10) објеката за производњу биогорива капацитета преко 10 t годишње.

Енергетска дозвола није потребна за изградњу енергетских објеката који се граде у складу са законом којим се уређује јавно - приватно партнерство и концесије.

Члан 31.

Поступак за издавање енергетске дозволе, покреће се захтевом за издавање енергетске дозволе, који могу поднети домаћа и страна правна или физичка лица или предузетници осим ако овим законом није другачије прописано.

Енергетска дозвола издаје се под истим условима домаћим и страним правним или физичким лицима или предузетницима, на начин и по поступку утврђеним овим законом и другим законима и уз пуно поштовање принципа недискриминације и применом критеријума који морају бити објективни и јавни.

Члан 32.

Енергетску дозволу издаје Министарство.

Поверава се јединици локалне самоуправе издавање енергетских дозвола из члана 30. став 3. тач. 9) и 10) овог закона који се граде на њеном подручју.

Члан 33.

За издавање енергетске дозволе морају се испунити услови који се односе на:

- 1) поуздан и сигуран рад енергетског система;
- 2) услове за одређивање локације и коришћења земљишта;
- 3) могућност прикључења објекта на систем;
- 4) енергетску ефикасност;
- 5) услове коришћења примарних извора енергије;
- 6) заштиту на раду и безбедност људи и имовине;
- 7) заштиту животне средине;
- 8) економско-финансијску способност подносиоца захтева да реализује изградњу енергетског објекта;
- 9) допринос капацитета за производњу електричне енергије у остваривању укупног удела енергије из обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије у складу са Националним акционим планом;
- 10) допринос капацитета за производњу електричне енергије смањењу емисија;
- 11) допринос капацитета за транспорт или складиштење природног гаса повећању сигурности снабдевања.

Доказ о праву својине, односно праву закупа земљишта на коме се планира изградња енергетског објекта није услов за издавање енергетске дозволе.

Члан 34.

Захтев за издавање енергетске дозволе садржи нарочито податке о:

- 1) подносиоцу захтева;
- 2) енергетском објекту;
- 3) вредности инвестиције;
- 4) начину обезбеђења финансијских средстава;
- 5) предвиђеном експлоатационом веку објекта, као и начину санације локације по завршетку експлоатационог века објекта;
- 6) усклађености са одговарајућим планским документима у складу са законом којим се уређују услови и начин уређења простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградња објеката;

7) року завршетка градње енергетског објекта.

Уз захтев из става 1. овог члана, у случају када се изградња енергетског објекта планира на експлоатационом пољу, потребно је доставити и сагласност министарства надлежног за послове геологије и рударства.

Министар ближе прописује услове за издавање енергетске дозволе, садржај захтева за издавање енергетске дозволе у зависности од врсте и намене енергетског објекта, начин издавања енергетске дозволе и садржај регистра издатих енергетских дозвола и регистра енергетских дозвола које су престале да важе.

Члан 35.

Енергетска дозвола се издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева, ако су испуњени услови утврђени овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

У случају да се одбије захтев за издавање енергетске дозволе решење мора садржати детаљно образложење које је засновано на објективним и недискриминаторним критеријума и достављено подносиоцу захтева.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Влади, у року од 15 дана од дана пријема решења, односно Министарству у случајевима из члана 32. став 2. овог закона.

Решење Владе, односно Министарства је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Енергетска дозвола се издаје са роком важења три године од дана њене правоснажности.

Енергетска дозвола није преносива.

На захтев имаоца енергетске дозволе, Министарство, односно јединица локалне самоуправе, може продужити рок важења енергетске дозволе најдуже за још једну годину.

Захтев за продужење подноси се најкасније 30 дана пре истека рока важења енергетске дозволе.

Рок важења енергетске дозволе ће се продужити ако су испуњени услови за издавање енергетске дозволе утврђени овим законом као и следећи услови:

1) да је подносилац захтева доставио доказ о прибављеној документацији потребној за изградњу енергетског објекта, односно да је покренуо одговарајући поступак пред надлежним органима за прибављање документације;

2) да је подносилац захтева доставио доказ да је предузео све мере пред надлежним органима у складу законом у циљу прибављања документације.

Нови поступак за издавање енергетске дозволе може се покренути само уколико се претходно искористи могућност продужења рока важења издате енергетске дозволе сагласно ставу 7. овог члана.

Енергетски субјект коме је издата енергетска дозвола може за време важења енергетске дозволе поднети захтев за њено укидање.

Директни далековод и директни гасовод

Члан 36.

Произвођач електричне енергије, односно природног гаса и снабдевач имају право да снабдевају крајње купце, као и своје просторије и просторије зависног привредног друштва путем директног далековода, односно гасовода.

Крајњи купци који планирају да закључе уговор о снабдевању, а не могу да добију приступ мрежи, имају право да им се електрична енергија, односно природни гас испоручује преко директног далековода, односно гасовода од стране произвођача електричне енергије, односно природног гаса и снабдевача.

Могућност снабдевања електричном енергијом, односно природним гасом путем директног далековода, односно гасовода не утиче на могућност уговарања куповине електричне енергије, односно природног гаса на тржишту, односно на право купца на слободан избор снабдевача, у складу са овим законом.

Енергетска дозвола за изградњу директних далековода и директних гасовода из члана 30. став 3. тач. 4) и 8) овог закона, може се издати у случају одбијања приступа систему или отпочињања решавања спора поводом приступа систему.

Издавање енергетске дозволе за изградњу директног далековода, односно гасовода може се одбити, уз детаљно образложење, ако би изградња тог далековода, односно гасовода угрозила обављање делатности од општег интереса, односно обавезу пружања јавне услуге, укључујући и заштиту купаца.

Јавни тендер

Члан 37.

У случају да се путем издавања енергетских дозвола не могу обезбедити нови производни капацитети или када предузете мере енергетске ефикасности, нису довољне за обезбеђивање сигурног и редовног снабдевања електричном енергијом, изградња објеката за производњу електричне енергије може се одобрити по спроведеном поступку јавног тендера.

Влада, на предлог Министарства доноси одлуку о расписивању јавног тендера у складу са законом.

Одлука из става 2. овог члана садржи нарочито:

- 1) локацију на којој ће се градити објекат;
- 2) врсту примарне енергије;
- 3) начин производње и услове преузимања електричне енергије;
- 4) услове који се односе на заштиту животне средине;
- 5) услове који се односе на заштиту споменика културе ако исти постоје на локацији на којој ће се градити објекат;
- 6) услове који се односе на енергетску ефикасност;
- 7) мере подстицаја за поједине врсте примарне енергије и инсталисане снаге производног капацитета;
- 8) услове који се односе на престанак рада објекта;
- 9) рок за подношење понуде.

Прикупљање понуда по јавном тендеру, оцењивање и рангирање понуда врши Министарство и Влади доставља извештај са предлогом најповољније понуде.

Поступак јавног тендера, услови за учешће на тендеру и критеријуми за избор понуде морају бити транспарентни и недискриминаторни.

Одлука о расписивању јавног тендера објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, а детаље у вези са тендерском процедуром Министарство јавно објављује укључујући и објављивање у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима, најмање шест месеци пре датума затварања тендера.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Положај

Члан 38.

Агенција је једино регулаторно тело за област енергетике основано у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, кроз стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених овим законом.

Агенција је самостални правни субјект и независна од органа извршне власти у обављању својих послова, као и од других државних органа и организација, правних и физичких лица која се баве енергетским делатностима, независно доноси одлуке, самостално располаже финансијским средствима одобреним финансијским планом и обезбеђује стручне капацитете неопходне за обављање законом утврђених послова.

Запослени и чланови Савета Агенције морају да делују независно од било ког тржишног интереса, да не примају инструкције од органа извршне власти, као и од других државних органа и организација и лица која се баве енергетским делатностима.

Независност из става 2. не доводи у питање сарадњу са другим националним телима, спровођење опште политике коју доноси Влада по питањима која нису у вези са овлашћењима и дужностима Агенције.

Агенција има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом, законима и другим прописима којима се уређује пословање привредних друштава, као и Статутом Агенције (у даљем тексту: Статут).

Агенција послује под називом Агенција за енергетику Републике Србије.

Седиште Агенције је у Београду.

У циљу ефикаснијег извршавања послова из своје надлежности Агенција може одлуком Савета Агенције организовати обављање послова у местима ван свог седишта, на начин и под условима утврђеним Статутом.

Савет Агенције

Члан 39.

Орган Агенције је Савет Агенције (у даљем тексту: Савет) који доноси све одлуке о питањима из надлежности Агенције већином гласова од укупног броја чланова Савета, осим ако овим законом и Статутом није другачије прописано.

Савет има председника и четири члана, који се бирају из реда истакнутих стручњака из области енергетике.

Председник Савета заступа и представља Агенцију, руководи радом Савета, одлучује о питањима из делокруга рада Агенције утврђеним у члану 54. овог закона, организује рад и руководи радом Агенције, предлаже одлуке и друга акта која доноси Савет и стара се о њиховом извршавању, има овлашћења директора у пословима везаним за остваривање права и обавеза запослених и обавља друге послове у складу са законом, Статутом и овлашћењем Савета.

Председник и чланови Савета за свој рад и за рад Агенције одговарају Народној скупштини, којој најмање једном годишње подносе извештај о раду.

Извештај о раду садржи податке о раду Агенције у претходној години о њеном финансијском пословању и о стању у енергетском сектору Републике Србије у оквиру надлежности Агенције.

Извештај из става 5. овог члана се доставља Народној скупштини најкасније до 31. маја сваке године.

Избор и начин рада Савета

Члан 40.

Председника и чланове Савета бира Народна скупштина, по основу јавног конкурса, кога расписује и спроводи Комисија за спровођење поступка за избор кандидата (у даљем тексту: Комисија) коју образује Влада на предлог Министарства.

Комисија има пет чланова и чине је два представника надлежног одбора Народне скупштине и три истакнута стручњака са радним искуством у области енергетике преко 15 година.

Члан Комисије не може бити лице које је у радном односу у енергетском субјекту.

Влада, у року од 30 дана од дана пријема мишљења Комисије утврђује предлог за избор и доставља га Народној скупштини на усвајање.

Члан 41.

За председника и чланове Савета могу се бирати лица која су држављани Републике Србије и која имају високо стручно образовање техничке, правне или економске струке и најмање десет година радног искуства у области енергетике.

Председник, чланови Савета и запослени у Агенцији остварују права и обавезе из радног односа у складу са општим прописима о раду.

Члан 42.

За председника и члана Савета не могу се бирати:

1) посланици у Народној скупштини, као ни посланици у скупштини аутономне покрајине, одборници, друга изабрана и постављена лица, нити функционери у органима политичких странака;

2) власници или сувласници у енергетским субјектима, као ни лица којима су брачни другови, деца или сродници у правој линији независно од степена сродства или побочни сродници закључно са другим степеном сродства, власници или сувласници у енергетским субјектима;

3) лица која су правоснажно осуђена за кривична дела против службене дужности, корупцију, превару или за друга кривична дела која их чине неподобним за обављање функције на коју се бирају.

Члан 43.

Председник и чланови Савета бирају се на период од пет до седам година. Председник Савета се бира на период од седам година, два члана Савета се бирају на период од шест година, а два члана Савета се бирају на период од пет година.

Председник и чланови Савета не могу да буду бирани више од два пута узастопно.

Поступак избора лица из става 1. овог члана спроводи се најкасније 90 дана пре истека мандата претходног председника, односно члана Савета.

У случају да мандат председника или члана Савета истекне пре окончања поступка избора, председник, односно члан Савета наставља са радом у складу са овим законом до окончања поступка избора.

Члан 44.

Мандат председника и чланова Савета, престаје:

- 1) истеком мандата;
- 2) разрешењем пре истека мандата из разлога утврђеним овим законом;
- 3) подношењем оставке Народној скупштини у писменој форми, у ком случају мандат председника или члана Савета престаје даном достављања оставке;
- 4) смрћу члана Савета.

Наступање разлога за престанак мандата из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, констатује надлежни одбор Народне скупштине.

Предлог за разрешење из става 1. тачка 2) овог члана Народној скупштини могу да поднесу надлежни одбор Народне скупштине за послове енергетике, Савет или најмање 20 народних посланика у следећим случајевима:

- 1) ако је због болести или другог разлога неспособан за обављање дужности председника и члана Савета у периоду дужем од шест месеци;
- 2) ако буде правоснажно осуђен на казну затвора или буде осуђен за кривично дело злоупотребе службеног положаја, преваре, корупције, крађе или друго слично кривично дело које га чини недостојним за обављање ове функције;
- 3) ако се утврди да је кандидат у поступку избора изнео о себи неистините податке или пропустио да изнесе податке о околностима битним за утврђивање предлога за његов избор;
- 4) ако без основаног разлога одбије или пропусти да обавља дужност председника односно члана Савета у периоду од најмање три месеца непрекидно или у периоду од најмање шест месеци са прекидима у току једне године;
- 5) ако се утврди да је у току трајања мандата повредио правила о сукобу интереса утврђена законом.

Одлука о разрешењу може бити донета само на основу образложеног предлога, после спроведеног поступка у коме су утврђене све релевантне околности и у коме је председнику, односно члану Савета против кога је покренут поступак омогућено да се изјасни о свим околностима.

Разлог за разрешење председника, односно члана Савета не може бити политичко или друго уверење, односно чланство у политичкој организацији.

Члан 45.

Председник и члан Савета коме је престао мандат у случају из члана 44. став 1. тачка 1) и став 3. тачка 1) овог закона има право на накнаду зараде у трајању од три месеца од дана престанка мандата у висини зараде из месеца који претходи месецу у којем је дошло до престанка радног односа, а средства за исплату накнаде зараде се обезбеђују из средстава Агенције.

Право на накнаду из става 1. овог члана остварује се на лични захтев и престаје пре истека рока од три месеца ако председник и члан Савета заснује радни однос или оствари право на пензију у складу са прописима о пензијско инвалидском осигурању.

Члан 46.

На председника и чланове Савета сходно се примењују одредбе закона које се односе на спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Члан 47.

Савет доноси Статут, акт којим се уређује унутрашња организација и начин рада Агенције, пословник о раду и друге опште акте у складу са законом.

На Статут сагласност даје Народна скупштина.

Послови Агенције

Члан 48.

У извршавању регулаторних послова утврђених овим законом, Агенција предузима мере којима се постижу или којима се доприноси остваривању следећих циљева:

- 1) обезбеђивање сигурног снабдевања купаца енергијом кроз ефикасно функционисање и одржив развој енергетских система, у складу са енергетском политиком Републике Србије, укључујући заштиту животне средине и развој обновљивих извора енергије;
- 2) развој тржишта електричне енергије у Републици Србији и његове интеграције у регионално и пан-европско тржиште електричне енергије;
- 3) обезбеђење стабилног, транспарентног и недискриминаторног регулаторног оквира за купце енергије, кориснике система и инвеститоре;
- 4) подстицање ефикасног функционисања енергетских система;
- 5) обезбеђивања високих стандарда услуге у снабдевању електричном енергијом и природним гасом уз заштиту енергетски угрожених купаца.

Члан 49.

Агенција издаје лиценце за обављање енергетских делатности и доноси акт о одузимању лиценце, под условима утврђеним овим законом, и води регистре издатих и одузетих лиценци.

Послове из става 1. овог члана Агенција обавља као поверене послове.

Агенција спроводи поступак сертификације и одлучује о сертификацији оператора преносног система електричне енергије и оператора транспортног система природног гаса.

Члан 50.

Агенција доноси методологије за:

- 1) одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије;
- 2) одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије;
- 3) одређивање цене приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије;
- 4) обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије;
- 5) одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, у складу са овим законом;
- 6) одређивање цене приступа систему за транспорт природног гаса;
- 7) одређивање цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса;
- 8) одређивање цене приступа складишту природног гаса;
- 9) одређивање цене природног гаса за јавно снабдевање;
- 10) одређивање цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима и система за транспорт деривата нафте продуктоводима;
- 11) одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије;
- 12) одређивање трошкова прикључења на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса;

Агенција је дужна да, при доношењу методологија и давању сагласности на регулисане цене операторима преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије процени и одобри трошкове који су потребни за краткорочно и дугорочно: повећање сигурности снабдевања, ефикасности рада оператора, подршку интеграцији тржишта као и потребне истраживачке активности.

Агенција је дужна да методологије из става 1. овог члана објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 51.

Агенција доноси правила:

- 1) о промени снабдевача;
- 2) о квалитету испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом;

Агенција доноси следећа акта:

- 1) о висини трошкова за издавање лиценци за обављање енергетских делатности из члана 20. став 1. овог закона;
- 2) о поравнању разлика између оправданих и остварених прихода и одобрених трошкова из члана 129. став 3. овог закона;
- 3) о изузећу у складу са чл. 167, 288. и 289, по прибављеном мишљењу Министарства.

На акт из става 2. тачка 1) овог члана сагласност даје министарство надлежно за послове финансија.

Агенција је дужна да правила и акта из става 1. и става 2. тач. 1) и 2) овог члана објави у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 52.

Агенција одређује:

1) цене закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације из члана 88. став 3. тачка 2) овог закона, као и цене помоћних услуга из члана 88. став 2. тачка 9) овог закона, у складу са овим законом;

2) висину накнаде купцу по основу степена одступања од прописаног квалитета испоруке електричне енергије у складу са правилима о квалитету испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом.

Члан 53.

Агенција даје сагласност на:

- 1) правила о раду преносног система електричне енергије;
- 2) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;
- 3) процедуру за прикључење објеката на преносни систем;
- 4) правила о раду транспортног система природног гаса;
- 5) правила о раду дистрибутивног система електричне енергије;
- 6) правила о раду дистрибутивног система природног гаса;
- 7) правила о раду система за транспорт нафте нафтоводима;
- 8) правила о раду система за транспорт деривата нафте продуктоводима;
- 9) правила о раду тржишта електричне енергије;
- 10) правила о објављивању кључних тржишних података;
- 11) правила о раду система за складиштење природног гаса;
- 12) план развоја преносног система електричне енергије, са планом инвестиција;
- 13) план развоја дистрибутивног система електричне енергије, са планом инвестиција и планом преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја у објектима постојећих купаца, односно произвођача;
- 14) план развоја система за транспорт природног гаса;
- 15) план развоја система за транспорт нафте нафтоводима и деривата нафте продуктоводима;
- 16) програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања из чл. 132. и 280. овог закона;
- 17) акт оператора преносног система о висини накнаде за издавање, преношење и престанак важења гаранције порекла;
- 18) акт оператора преносног, транспортног и дистрибутивног система о ценама нестандартних услуга, у року од 30 дана од дана пријема предлога ценовника.

Члан 54.

Агенција одлучује по жалбама против:

- 1) акта оператора система по захтеву за прикључење на систем, односно ако оператор система не донесе одлуку по захтеву за прикључење на систем;
- 2) акта оператора система о одбијању приступа систему;
- 3) акта енергетског субјекта за транспорт нафте нафтоводом или енергетског субјекта за транспорт деривата нафте продуктоводом о одбијању приступа систему.

Послове из става 1. овог члана, Агенција обавља као поверене послове.

Поред послова из става 1. овог члана, Агенција је дужна да у складу са делокругом рада:

- 1) у случају спора између енергетских субјеката и између енергетског субјекта и корисника система, који се решава у складу са законом којим се уређује посредовање, пружи странама у спору стручну помоћ и све податке којима располаже у циљу припреме документације потребне за поступак посредовања;
- 2) разматра и поступа, по поднесцима физичких и правних лица у вези са неизвршењем обавеза оператора система, снабдевача на велико електричном енергијом, снабдевача електричном енергијом, снабдевача природним гасом и јавног снабдевача природним гасом у складу са овим законом.

Акт Агенције у случају из става 3. тачка 2) овог члана, не искључује право незадовољне странке да заштиту права могу остварити пред надлежним судом.

Члан 55.

Агенција даје мишљење:

- 1) на план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система који доноси оператор преносног, транспортног, односно дистрибутивног система;
- 2) у примени прописа из надлежности Агенције.

Члан 56.

Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да:

- 1) прати примену методологија и цена одобрених у складу са овим законом;
- 2) прати примену правила из члана 53. овог закона, захтева њихову измену и прати примену других аката, у складу са одредбама овог закона;
- 3) прати реализацију плана развоја оператора преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије и плана развоја оператора система за транспорт природног гаса и препоручује, уколико је потребно њихову измену о чему извештава у свом годишњем извештају;
- 4) доноси упутства и препоруке и даје смернице за примену аката из чл. 50. и 51. став 1. тач. 1) и 2) овог закона;

5) сачињава и објављује извештај о потреби регулисања цена из члана 88. став 3. овог закона, као и извештај о неопходности одржавања резервног снабдевања из члана 194. овог закона;

6) ближе утврђује начин, поступак давања сагласности из члана 53. и рокове за достављање података и документације неопходних за рад Агенције;

7) ближе утврђује начин, поступак и рокове за вођење књиговодствених евиденција за потребе регулације и за спровођење поступка раздвајања рачуна, поступка сертификације и других поступака утврђених законом;

8) захтева од енергетских субјеката достављање података и документације неопходних за рад Агенције, у року који не може бити краћи од осам дана од дана пријема захтева;

9) захтева од вертикално интегрисаног предузећа информацију са образложењем да ли је било дискриминаторног понашања, у случају пријаве лица задуженог за праћење програма усклађености о непоштовању програма усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања из чл. 132. и 280. овог закона;

10) сарађује са снабдевачем и оператором дистрибутивног система у циљу предузимања мера којим би се корисницима система и крајњим купцима учиниле доступним кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права;

11) пропише поступак остваривања права на приступ подацима о сопственој потрошњи купца електричне енергије, односно природног гаса, врсту доступних података и рокове у којима оператор система мора да обезбеди податке и поступак објави на интернет станици Агенције заједно са једноставним и лако разумљивим обрасцем за приказивање података о потрошњи и тиме обезбеди крајњем купцу, а на захтев крајњег купца и снабдевачу право на бесплатан приступ тим подацима;

12) доприноси усклађивању поступака размене података за најважније тржишне процесе на регионалном нивоу;

13) подноси годишњи извештај о раду и предузетим мерама у погледу испуњења обавеза надлежном телу из члана 2. тачка 42) овог закона;

14) усклађује и примењује све правно обавезујуће одлуке надлежних тела из члана 2. тачка 42) овог закона;

15) прати да ли енергетски субјект који води податке о потрошњи доставља податке о потрошњи снабдевачу којег је одредио крајњи купац;

16) прати показатеље техничког и комерцијалног квалитета испоруке и снабдевања електричне енергије и природног гаса из чл. 215. и 320. овог закона;

17) прати спровођење мера за смањење губитака у преносном, транспортном, односно дистрибутивном систему електричне енергије, односно природног гаса;

18) прати активности у вези реализације плана имплементације напредних мерних система који доноси оператор преносног, транспортног, односно дистрибутивног система;

19) одлучује о другим питањима утврђеним овим законом.

Члан 57.

Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:

- 1) ефикасног раздвајања рачуна лиценцираних енергетских субјеката;
- 2) постојања међусобног субвенционисања енергетских субјеката који се баве различитим енергетским делатностима, као и између различитих енергетских делатности у оквиру истог енергетског субјекта;
- 3) извршења обавеза енергетских субјеката, у складу са овим законом и другим прописима донетим на основу овог закона;
- 4) примене правила за расподелу прекограничних преносних капацитета у сарадњи са регулаторним телима других држава;
- 5) примене механизма за отклањање загушења у преносном систему, односно у транспортном систему, употребе накнада због загушења које прикупља оператор преносног, односно транспортног система;
- 6) времена које је потребно операторима система да изведу прикључак и изврше прикључење на систем, односно отклањање квара у случају прекида испоруке;
- 7) објављивања података од стране оператора преносног и транспортног система у вези са прекограничним капацитетима и коришћењем система;
- 8) начина коришћења резерви у систему;
- 9) услова и трошкова за прикључење на преносни или дистрибутивни систем нових произвођача електричне енергије, да би се гарантовала објективност, транспарентност и недискриминација, посебно имајући у виду трошкове и користи од различитих технологија за производњу електричне енергије из обновљивих извора и комбиноване производње електричне и топлотне енергије;
- 10) нивоа транспарентности, укључујући и транспарентност цене у трговини на велико, као и ниво конкуренције, укључујући поремећаје или ограничења конкуренције, у сарадњи са органима надлежним за послове конкуренције;
- 11) функционисања организованог тржишта електричне енергије, као и поштовање принципа транспарентности и недискриминаторности од стране оператора тржишта;
- 12) нивоа и ефективности отварања тржишта и конкуренције у трговини на велико и снабдевању крајњих купаца, укључујући и организовано тржиште електричне енергије, цене за домаћинства укључујући и претплатне системе наплате, проценат промене снабдевача, искључења и обуставе испоруке, извршење и накнаде за услугу одржавања;
- 13) услова приступа складишту, лајнпаку и коришћења других помоћних услуга, с тим што ако је приступ складишту уговорни, искључује се праћење цена и
- 14) поштовања мера заштите потрошача утврђених овим законом.

У извршавању послова из става 1. тачка 1. овог члана, Агенција може извршити увид у пословне рачуне и књиговодствену евиденцију енергетског субјекта који је дужан да му омогући приступ и увид у одговарајуће податке.

Агенција може испитати околности, податке и размењене информације, укључујући оне у погледу функционисања тржишта електричне енергије и природног гаса, одлучивати о примени потребних и примерених мера за унапређење ефективне конкуренције и ради обезбеђивања нормалног функционисања тржишта.

У спровођењу послова из става 3. овог члана, Агенција ће сарађивати са органом надлежним за послове конкуренције и органима надлежним за надзор над финансијским тржиштем.

Агенција може, ради обављања послова из чл. 49. – 57. овог закона, доносити одлуке које су обавезујуће за енергетске субјекте.

У поступку одлучивања о појединачним правима и обавезама правних и физичких лица, уколико овим законом није прописан посебан поступак, примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Агенција је дужна да у складу са законом и другим прописима чува тајност комерцијалних и других поверљивих пословних података који су јој достављени за обављање послова из њене надлежности

Изрицање мера

Члан 58.

Агенција може, у оквиру своје надлежности, оператору система, снабдевачу на велико електричном енергијом, снабдевачу електричном енергијом, односно природним гасом и јавном снабдевачу природним гасом, због неизвршења обавеза прописаних овим законом изрећи: опомену, упозорење или покренути одговарајући поступак пред надлежним судом.

При изрицању мере из става 1. овог члана Агенција је дужна да поштује начела објективности и непристрасности и да омогући оператору система, снабдевачу на велико електричном енергијом, снабдевачу електричном енергијом, односно природним гасом и јавном снабдевачу природним гасом да се изјасне о чињеницама које су повод за вођење поступка.

Члан 59.

Опомена се изриче енергетским субјектима из члана 58. став 1. овог закона, у случају неизвршења обавезе из члана 23. став 3, члана 57. став 2, члана 94. став 3 тачка 12), члана 109. став 1. тач. 32), 38), 39), 40) и 41), члана 113. став 4, члана 115. став 2, члана 132. ст. 7. и 10, члана 136. став 1. тач. 13), 19), 24), 31), 32) и 33), члана 144. став 5, члана 154. став 5, члана 184. став 1, члана 195. став 1. тач. 12) и 13), члана 238. ст. 1. и 2, члана 242. став 1, члана 244. став 1, члана 245. став 3, члана 248. став 1. тач. 17), 23) и 24), члана 250. став 1, члана 253. став 2, члана 257. став 8, члана 261. став 1. тач. 10), 13), 20) и 22), члана 263. став 2, члана 268. став 4, члана 276. став 1. тачка 14), члана 277. став 1, члана 280. став 2 и члана 301. став 1. тач. 10) и 11) овог закона.

Упозорење се изриче енергетским субјектима из члана 58. став 1. овог закона, када не поступи по опомену из става 1. овог члана.

Приликом изрицања мера из ст. 1. и 2. овог члана Агенција нарочито узима у обзир степен одговорности оператора система, снабдевача на велико електричном енергијом, снабдевача електричном енергијом, снабдевача природним гасом и јавног снабдевача природним гасом, начин извршења повреде обавезе, тежину последица које су повредом проузроковане, учесталост понављања повреде и околност да је према енергетским субјектима из члана 58. став 1. овог закона, већ изречена мера из ст. 1. и 2. овог члана.

Агенција ближе прописује начин вођења поступка и изрицања мера.

Члан 60.

Агенција је дужна, да приликом изрицања мере опомене или упозорења, изричито наведе обавезу коју енергетски субјект из члана 58. став 1. овог закона није извршио, као и да му наложи да предузме мере у циљу извршења обавезе.

Изречене мере се објављују на интернет страници Агенције и уписују у Регистар изречених мера који води Агенција.

Ближи садржај, начин вођења регистра, као и одређивање рока након кога ће се из регистра брисати изречене мере уређује се актом Агенције.

Агенција покреће поступке у складу са казним одредбама овог закона.

Финансијски план и финансирање Агенције

Члан 61.

Агенција доноси финансијски план којим се утврђују: укупни приходи и расходи Агенције неопходни за обављање законом прописаних обавеза Агенције, политика зарада запослених у Агенцији којом се обезбеђује одговарајући стручан кадар, као и резерва за неподвижне издатке.

На финансијски план сагласност даје Народна скупштина. Агенција самостално одлучује о расподели средстава одобрених финансијским планом, на начин којим се обезбеђује спровођење надлежности утврђених овим законом.

Финансијски план се подноси Народној скупштини најкасније до краја октобра текуће године за наредну годину.

Уколико Народна скупштина до краја децембра текуће године не да сагласност на финансијски план за наредну годину, Агенција је дужна да до добијања сагласности послује у оквиру финансијских средстава утврђених последњим финансијским планом на који је дата сагласност Народне скупштине.

Финансијски план, по добијању сагласности Народне скупштине, објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Ако се годишњим обрачуном прихода и расхода Агенције утврди да су укупно остварени приходи Агенције већи од укупно остварених расхода, разлика средстава се преноси у финансијски план као приход за наредну годину, с тим што се извори и висина прихода за наредну годину усклађују са реалним трошковима Агенције за ту годину.

Сви обрачуни прихода и расхода Агенције подлежу годишњој ревизији од стране овлашћеног ревизора.

Члан 62.

Средства за рад Агенције обезбеђују се из прихода које Агенција оствари у складу са овим законом и то: по основу обављања послова регулације из дела регулисаних прихода од приступа систему утврђених методологијама из члана 50. став 1. тач. 1), 2), 6), 7), 8) и 10) овог закона, по основу издавања лиценци за обављање енергетских делатности из члана 20. став 1. овог закона, као и других прихода које оствари у обављању послова из своје надлежности у складу са законом.

Висина прихода се усклађује са финансијским планом Агенције.

Агенција може остваривати средства и из донација, осим из донација енергетских субјеката или са тим субјектима повезаних лица.

Јавност рада Агенције

Члан 63.

Агенција обезбеђује јавност рада и доступност информација од јавног значаја заинтересованим субјектима, а које према закону, прописима и актима Агенције немају карактер поверљивости.

Односи Агенције са другим органима и међународним организацијама

Члан 64.

Агенција ће у извршавању послова прописаних законом, сарађивати са државним и другим органима и организацијама, удружењима за заштиту потрошача, организацијом која се бави заштитом конкуренције и регулаторним телима у Републици Србији и у иностранству, на начин који обезбеђује њену независност.

У оквиру сарадње из става 1. овог члана, организација надлежна за послове заштите конкуренције и Агенција континуирано размењују информације и податке у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса, на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције.

Агенција је дужна да, одмах по сазнању и без одлагања, обавести надлежни орган за заштиту конкуренције ради предузимања одговарајућих мера, о уговору којим се ограничава право купца који нема право на гарантовано снабдевање, да истовремено закључује уговоре са више од једног снабдевача или да му се ограничава избор снабдевача.

У складу са законом и потврђеним међународним уговорима Агенција, сарађује са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:

- 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса;
- 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама;
- 3) постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту;
- 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије;
- 5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета;
- 6) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања;
- 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима,
- 8) доприноса компатибилности процеса размене података, као и
- 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.

ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

Национални циљеви и план коришћења обновљивих извора

Члан 65.

Коришћење енергије из обновљивих извора је у интересу Републике Србије.

Влада, на предлог Министарства, доноси Национални акциони план за коришћење обновљивих извора (у даљем тексту: Национални акциони план) којим се осигурава да ће удео обновљивих извора енергије бити у складу са потврђеним међународним споразумима.

У Националном акционом плану циљеви за коришћење обновљивих извора утврђују се на основу енергетских потреба, економских могућности и обавеза Републике Србије преузетих потврђеним међународним споразумима.

Национални акциони план из става 2. овог члана посебно садржи:

- 1) обавезујући удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије у складу са преузетим међународним обавезама;
- 2) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије;
- 3) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи електричне енергије;
- 4) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије за грејање и хлађење;
- 5) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто енергији потрошеној у свим облицима саобраћаја;
- 6) динамику за остварење удела из тач. 2), 3), 4) и 5) овог члана, по годинама;
- 7) мере за остварење планираних удела енергије из обновљивих извора које нарочито укључују: подстицајне мере, механизме сарадње, сарадњу локалних, покрајинских и републичких органа, политику развоја ресурса биомасе у енергетске сврхе, као и њихове ефекте;
- 8) мере које су неопходне за развој инфраструктуре за даљинско грејање и хлађење у складу са растом производње енергије грејања и хлађења из обновљивих изворе енергије;
- 9) мере које обезбеђују развој одговарајућих програма обавештавања грађана и привреде о подстицајним мерама, користима и практичним аспектима развоја и употребе енергије из обновљивих извора, укључујући сарадњу органа јавне власти;
- 10) рокове за остварење планираних активности.

Национални акциони план мора бити усаглашен са прописима којима се уређује енергетска ефикасност и смањење емисије гасова који изазивају ефекат стаклене баште.

Национални акциони план се мења и усклађује са економским развојем и енергетском политиком.

Члан 66.

Министарство прати спровођење Националног акционог плана и о томе сваке друге године доставља извештај Влади.

Извештај из става 1. овог члана израђује се за претходне две календарске године и садржи информације о:

- 1) уделу енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије;
- 2) уделу енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи електричне енергије, енергије за грејање и хлађење и енергије потрошене у свим облицима саобраћаја;
- 3) утицају мера подстицаја на повећање удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, у односу на утврђене циљеве у Националном акционом плану;
- 4) примени гаранција порекла, као и предузетим мерама за спречавање злоупотреба гаранције порекла;
- 5) изменама прописа, како би се избегле препреке за улагање у област обновљивих извора;
- 6) обезбеђивању преузимања електричне енергије произведене из обновљивих извора у преносни, односно дистрибутивни систем;
- 7) доступности и коришћењу ресурса биомасе у енергетске сврхе;
- 8) утицају коришћења биомасе и других извора енергије из обновљивих извора на промену цена хране и коришћење земљишта;
- 9) повећању удела биогорива произведеног од отпада, остатака, непрехрамбене целулозе и дрвне целулозе, као и о процењеном утицају производње биогорива и биотечности на биолошки диверзитет, изворе воде, квалитет воде и квалитет земљишта;
- 10) процени нето уштеде емисије гасова који изазивају ефекат стаклене баште које су остварене коришћењем енергије из обновљивих извора;
- 11) механизмима сарадње са другим државама ради остварења обавезујућег удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије;
- 12) начину процењивања удела биоразградивог дела отпада у отпаду који се употребљава за производњу енергије, као и о предузетим мерама за унапређење те процене.

Ако се утврди да за претходне две календарске године, удео енергије из обновљивих извора значајно одступа од динамике за остварење удела из члана 65. став 4. тач. 2), 3), 4) и 5) овог закона, Влада, на предлог Министарства, доноси одлуку о измени Националног акционог плана, у којем ће одредити предлог мера да се утврђена динамика за остварење удела достигне у разумном року.

Обрачун удела енергије из обновљивих извора

Члан 67.

Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи.

Механизми сарадње

Члан 68.

Република Србија може са другим државама уговорити механизме сарадње, ради достизања обавезујућег удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, у складу са потврђеним међународним споразумима.

Механизми сарадње су облици сарадње између држава који обухватају: заједничке пројекте, статистичке трансфере из енергетских биланса држава, заједничке шеме подршке и друге облике сарадње којим се омогућава смањење трошкова држава за постизање њиховог обавезујућег укупног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије.

Механизми сарадње из става 1. овог члана могу се уговорити на једну или више година.

Влада на предлог Министарства ствара услове за обезбеђење механизма сарадње.

Министарство је дужно, да најкасније у року од три месеца по завршетку године у којој су механизми сарадње реализовани, надлежном телу у складу са међународним споразумима достави обавештење које нарочито садржи информацију о количинама и ценама енергије које су предмет сарадње.

Информисање и обука

Члан 69.

Министарство је дужно да обезбеди да информације о мерама подстицаја буду доступне свим странама заинтересованим за коришћење енергије из обновљивих извора енергије.

Министарство је дужно да, у сарадњи са другим државним органима, уз учешће аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, изради одговарајуће информације, програме, обуке и упутства у циљу информисања грађана о предностима и практичним аспектима развоја и коришћења енергије из обновљивих извора енергије.

Статус повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије

Члан 70.

Енергетски субјект може стећи статус повлашћеног произвођача електричне енергије (у даљем тексту: повлашћени произвођач) за електрану, односно део електране ако:

1) у процесу производње електричне енергије користи обновљиве изворе енергије и испуњава услове у погледу инсталисане снаге и то: у хидроелектрани до 30 MW, хидроелектрани на постојећој инфраструктури до 30 MW, електрани на биомасу, електрани на биогас, електрани на ветар, електрани на енергију сунчевог зрачења, геотермалној електрани, електрани на отпад, и другој електрани у складу са актом из члана 74. овог закона;

2) је изграђена и подобна за употребу у складу са законом којим се уређује изградња објеката;

3) има обезбеђено посебно мерење, одвојено од мерења у другим технолошким процесима, којим се мери преузета и предата електрична, односно топлотна енергија у систем;

4) производи електричну енергију у новоизграђеним, односно реконструисаним постројењима у којима је уграђена некоришћена опрема;

5) има лиценцу за обављање делатности у складу са овим законом;

6) користи енергију ветра и енергију сунчевог зрачења, а инсталисана снага је мања од слободног капацитета одређеног актом из члана 74. овог закона;

7) испуњава и друге услове у складу са актом из члана 74. овог закона.

Енергетски субјект, може стећи статус повлашћеног произвођача и за електрану, односно део електране која производи енергију из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије ако:

1) у појединачном производном објекту инсталисане електричне снаге до 10 MW истовремено производи електричну и топлотну енергију са високим степеном искоришћења примарне енергије;

2) је изграђена и подобна за употребу у складу са законом којим се уређује изградња објеката;

3) има обезбеђено посебно мерење, одвојено од мерења у другим технолошким процесима, којим се мери преузета и предата електрична, односно топлотна енергија у систем;

4) производи електричну енергију у новоизграђеним, односно реконструисаним постројењима у којима је уграђена некоришћена опрема;

5) има лиценцу за обављање делатности у складу са овим законом;

6) испуњава и друге услове у складу са актом из члана 74. овог закона.

Енергетски субјект може стећи статус произвођача електричне енергије из обновљивих извора (у даљем тексту: произвођач из обновљивих извора) за ту електрану ако:

1) у процесу производње електричне енергије користи обновљиве изворе енергије;

2) је изграђена и подобна за употребу у складу са законом којим се уређује изградња објеката;

3) има обезбеђено посебно мерење, одвојено од мерења у другим технолошким процесима, којим се мери преузета и предата електрична, односно топлотна енергија у систем;

4) има лиценцу за обављање делатности у складу са овим законом;

5) испуњава и друге услове у складу са актом из члана 74. овог закона.

Статус повлашћеног произвођача не може се стећи за реверзибилну хидроелектрану.

Статус повлашћеног произвођача, привремени статус повлашћеног произвођача и статус произвођача из обновљивих извора може стећи и физичко лице које производи електричну енергију из обновљивих извора само за једну електрану инсталисане снаге до 30 kW под условима прописаним у ст. 1-3. овог члана.

Енергетски субјект и физичко лице из става 5. овог члана не могу истовремено имати статус произвођача из обновљивих извора и статус повлашћеног произвођача за исту електрану.

Члан 71.

Енергетски субјект, односно физичко лице из члана 70. став 5. овог закона, може пре стицања статуса повлашћеног произвођача, стећи привремени статус повлашћеног произвођача електричне енергије (у даљем тексту: привремени повлашћени произвођач) ако:

1) може да приступи грађењу електране из члана 70. ст. 1. и 2. овог закона, у складу са законом којим се уређује изградња објеката;

2) је прибавио финансијски инструмент обезбеђења у складу са актом из члана 74. овог закона, за случај да не стекне статус повлашћеног произвођача у складу са ставом 2. овог члана за електрану инсталисане снаге веће од 100 kW;

3) из техничке документације, као и одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега, произилази да за планирану електрану може да стекне статус повлашћеног произвођача.

Статус привременог повлашћеног произвођача важи три године од дана правноснажности решења о стицању привременог статуса повлашћеног произвођача електричне енергије, односно једну годину за електране које користе енергију сунчевог зрачења.

Уколико привремени повлашћени произвођач не стекне статус повлашћеног произвођача у року из става 2. овог члана, статус привременог повлашћеног произвођача може се продужити за највише годину дана, под условом да се уз захтев за продужење приложи доказ да је електрана изграђена.

Захтев из става 3. овог члана се мора поднети најкасније 30 дана пре истека рока из става 2. овог члана. Решење доноси Министарство у року од 30 дана од дана подношења захтева. Против решења може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана пријема решења.

У случају да у току важења статуса привременог повлашћеног произвођача, наступе непредвидиве околности које спречавају привременог повлашћеног произвођача да стекне статус повлашћеног произвођача у складу са овим законом, статус привременог повлашћеног произвођача може се продужити за период који је потребан да се отклоне непредвидиве околности ближе прописане актом из члана 74. овог закона.

Члан 72.

Статус повлашћеног произвођача, статус привременог повлашћеног произвођача и статус произвођача из обновљивих извора, утврђује Министарство решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Захтев за стицање статуса из става 1 овог члана подноси се на обрасцу чија је садржина одређена у складу са актом из члана 74. овог закона. Уз захтев се прилажу докази о испуњености услова из члана 70. овог закона, као и други докази у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана пријема решења.

Члан 73.

Статус повлашћеног произвођача се одузима ако:

1) је решење о стицању статуса повлашћеног произвођача електричне енергије донето на основу неистинитих података;

2) не испуњава обавезе утврђене законом и актом из члана 74. овог закона;

3) производи електричну енергију супротно условима под којима је стекао статус повлашћеног произвођача;

4) су акти на основу којих је стекао статус повлашћеног произвођача правноснажно укинута, поништени или стављени ван снаге.

Статус произвођача из обновљивих извора се одузима ако:

1) је решење о стицању статуса произвођача електричне енергије донето на основу неистинитих података;

2) не испуњава обавезе утврђене законом и актом из члана 74. овог закона;

3) производи електричну енергију супротно условима под којима је стекао статус произвођача електричне енергије из обновљивих извора;

4) су акти на основу којих је стекао статус произвођача из обновљивих извора правноснажно укинута, поништени или стављени ван снаге.

Статус привременог повлашћеног произвођача се одузима ако:

1) је решење о стицању привременог статуса повлашћеног произвођача из обновљивих извора донето на основу неистинитих података;

2) не испуњава обавезе утврђене законом и актом из члана 74. овог закона;

3) су акти на основу којих је стекао статус привременог повлашћеног произвођача правноснажно укинута, поништени или стављени ван снаге;

4) ако не одржава финансијско средство обезбеђења за време трајања статуса привременог повлашћеног произвођача;

Министарство доноси решење о одузимању статуса повлашћеног произвођача, статуса произвођача из обновљивих извора и статуса привременог повлашћеног произвођача.

Против решења из става 4. овог члана може се изјавити жалба Влади у року од 15 дана од дана пријема решења.

Престанком уговора о откупу електричне енергије из члана 76. став 3. престаје статус повлашћеног произвођача.

Члан 74.

Влада ближе прописује услове и поступак стицања, трајање и престанак статуса повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача електричне енергије и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије, садржину захтева и доказе о испуњавању услова за стицање статуса повлашћеног произвођача, инструменте обезбеђења плаћања, минимални степен искоришћења примарне енергије у електранама високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије у зависности од врсте основног енергента и инсталисане снаге, максималне капацитете свих електрана које користе енергију ветра и енергију сунчевог зрачења које ће добити статус повлашћеног произвођача, односно привременог повлашћеног произвођача садржину и начин вођења регистра из члана 75. овог закона и друга питања у складу са законом.

Члан 75.

Министарство води регистар који садржи податке:

- 1) о произвођачима који имају статус повлашћеног произвођача;
- 2) о произвођачима који имају статус привременог повлашћеног произвођача;
- 3) о произвођачима који имају статус произвођача из обновљивих извора;
- 4) о произвођачима којима је статус из тач. 1), 2) и 3) овог става престао да важи.

Подстицајне мере

Члан 76.

Подстицајне мере за повлашћене произвођаче електричне енергије обухватају:

- 1) обавезу откупа електричне енергије од повлашћеног произвођача;
- 2) цене по којима се та енергија откупљује;
- 3) период важења обавезе откупа електричне енергије;
- 4) преузимање балансне одговорности;
- 5) и друге подстицајне мере прописане актом донетим на основу овог закона, као и другим законима и прописима којима се уређују порези, царине и друге дажбине, заштита животне средине и енергетска ефикасност.

Подстицајне мере може користити енергетски субјект који је стекао статус повлашћеног произвођача у смислу овог закона.

Повлашћени произвођач остварује право на подстицајне мере закључењем уговора о откупу електричне енергије са гарантованим снабдевачем у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона. Гарантовани снабдевач је дужан да у року од 30 дана од дана подношења захтева закључи уговор о откупу електричне енергије.

Уговор о откупу електричне енергије из става 3. овог члана поред елемената утврђених законом који уређује облигационе односе садржи нарочито и следеће елементе:

- 1) врсту и инсталисану снагу електране повлашћеног произвођача;
- 2) место примопредаје енергије у систем;
- 3) место и начин мерења;
- 4) цену електричне енергије и начин и услове промене цене;
- 5) начин и динамику обрачунавања, фактурисања и плаћања;
- 6) камату у случају неблагоприятног плаћања;
- 7) инструменте обезбеђења плаћања;
- 8) обавезе гарантованог снабдевача у погледу преузимања балансне одговорности и повлашћеног произвођача у погледу планирања рада електране;
- 9) подстицајне мере у периоду пробног рада, када уговор закључује привремени повлашћени произвођач;
- 10) и друге елементе у складу са актом из става 5. овог члана.

Влада ближе прописује садржину и друге елементе уговора о откупу електричне енергије.

Повлашћени произвођач дужан је да:

- 1) сву произведену електричну енергију продаје искључиво гарантованом снабдевачу;
- 2) води евиденцију о утрошеним енергентима;
- 3) доставља планове рада гарантованом снабдевачу;
- 4) испуњава и друге обавезе прописане овим законом и актима донетим на основу овог закона.

Члан 77.

Привремени повлашћени произвођач остварује право на подстицајне мере закључењем уговора о откупу електричне енергије са гарантованим снабдевачем под одложним условом да стекне статус повлашћеног произвођача у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.

Гарантовани снабдевач је дужан да на захтев привременог повлашћеног произвођача закључи уговор о откупу електричне енергије у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Привремени повлашћени произвођач, који у складу са овим законом стекне статус повлашћеног произвођача, има право само на подстицајне мере које су важиле на дан подношења захтева за стицање статуса привременог повлашћеног произвођача.

Влада ближе прописује садржину и друге елементе уговора из става 1. овог члана.

Права и обавезе привременог повлашћеног произвођача и других енергетских субјеката у погледу коришћења подстицајних мера за време пробног рада електране уређују се актом из члана 80. овог закона.

Дужности гарантованог снабдевача у функцији откупа електричне енергије од повлашћених произвођача

Члан 78.

Гарантовани снабдевач је дужан да:

- 1) закључи уговор о откупу електричне енергије из члана 76. став 3, односно члана 77. став 1. овог закона;
- 2) преузима права и обавезе претходног гарантованог снабдевача у року, на начин и под условима утврђеним јавним тендером из члана 191. овог закона;
- 3) води регистар уговора о откупу електричне енергије и објављује их на својој интернет страници;
- 4) преузме балансну одговорност из члана 76. став 1. тачка 4) овог закона;
- 5) доставља Министарству податке потребне за утврђивање накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије у складу са актом из члана 79. став 4. овог закона;
- 6) води посебан рачун за трансакције везане за подстицајне мере и гаранције порекла, у складу са овим законом.

Подстицајна средства

Члан 79.

Сви крајњи купци електричне енергије дужни су да плаћају накнаду за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије, осим у случајевима утврђеним овим законом.

За електричну енергију утрошену у реверзибилним хидроелектранама за пумпни режим рада се не плаћа накнада из става 1. овог члана.

Влада прописује начин обрачуна, плаћања и прикупљања средстава по основу накнаде за подстицајне мере, као и начин расподеле прикупљених средстава по основу накнаде за подстицајне мере.

Влада, на предлог Министарства, најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину, утврђује висину накнаде из става 3. овог члана која се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 80.

Влада ближе прописује категорије повлашћених произвођача електричне енергије, подстицајне мере за производњу електричне енергије из обновљивих извора и из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије, услове за њихово остваривање, начин одређивања и трајање подстицајног периода, права и обавезе које из тих мера произилазе за повлашћене произвођаче електричне енергије и друге енергетске субјекте и друга питања у складу са законом.

Члан 81.

Ако се промене подаци о чињеницама на основу којих је издато решење о стицању статуса повлашћеног произвођача, привременог статуса повлашћеног произвођача, односно статуса произвођача из обновљивих извора, повлашћени произвођач, привремени повлашћени произвођач и произвођач из обновљивих извора, су дужни да обавесте Министарство о насталим променама у року од 60 дана од дана настанка промене.

У случају из става 1. овог члана, Министарство мора изменити решење ако настале промене не утичу на испуњеност услова на основу којих је решење издато.

Гаранција порекла

Члан 82.

Оператор преносног система издаје гаранцију порекла на захтев произвођача из обновљивих извора енергије и одговоран је за њену тачност, поузданост и заштићеност од злоупотребе.

Оператор дистрибутивног система је дужан да доставља оператору преносног система податке о произведеној електричној енергији за које се издаје гаранција порекла у складу са актом из члана 87. став 6. овог закона.

Гаранција порекла не може се издати за електричну енергију произведену у реверзибилној хидроелектрани у случају када је таква производња последица пумпног рада.

Захтев за издавање гаранције порекла из става 1. овог члана може се поднети у року не дужем од шест месеци од последњег дана периода производње електричне енергије за коју се захтева издавање гаранције порекла, а најкасније до 15. марта текуће године за производњу из претходне године.

Гаранција порекла се издаје само једном за јединичну нето количину од 1MWh произведене електричне енергије измерене на месту предаје у преносни, дистрибутивни или затворени дистрибутивни систем.

Период производње електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла не може бити дужи од годину дана.

Гаранција порекла важи годину дана почев од последњег дана периода производње за коју се издаје.

Гаранција порекла престаје да важи након њеног искоришћења, повлачења или истеком рока од годину дана од последњег дана периода производње електричне енергије за коју је издата.

Гаранција порекла је преносива.

Поступак издавања, преношења, искоришћења и престанка важења гаранције порекла заснива се на принципима објективности, транспарентности и недискриминације.

Члан 83.

Гаранција порекла издата у другим државама, важи и у Републици Србији под условима реципроцитета у складу са потврђеним међународним уговором.

Ако оператор преносног система постане члан европске асоцијације тела за издавање гаранција порекла, гаранција порекла издата у другим државама важиће у складу са правилима те асоцијације.

Члан 84.

Гаранције порекла могу се преносити независно од произведене електричне енергије на коју се односе. Да би се осигурали да се електрична енергија произведена из обновљивих извора само једном прикаже купцу као потрошена, мора се избећи дупло рачунање и дупло приказивање. Електрична енергија произведена из обновљивих извора, а за коју је произвођач из обновљивих извора припадајуће гаранције порекла продао одвојено од те електричне енергије, не може се приказати или продати крајњем купцу као електрична енергија произведена из обновљивих извора.

Члан 85.

Гаранција порекла за електричну енергију произведену из обновљивих извора садржи нарочито:

- 1) назив, локацију, врсту и снагу производног капацитета;
- 2) датум пуштања објекта у рад;
- 3) податак да се гаранција порекла односи на електричну енергију;
- 4) датум почетка и краја производње електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла;
- 5) податак да ли је за изградњу производног капацитета била коришћена инвестициона подршка и врста те подршке;
- 6) податак да ли су коришћене мере подстицаја и врста подстицаја;
- 7) датум и земљу издавања и јединствени идентификациони број.

Гаранција порекла за електричну енергију произведену у електранама са високоефикасном комбинованом производњом електричне и топлотне енергије, поред података из става 1. овог члана садржи и:

1) доњу топлотну моћ енергента који се користи за производњу електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла;

2) сврху за коју се користи топлотна енергија произведена у постројењу за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије за коју се издаје гаранција порекла;

3) степен корисног дејства електране на годишњем нивоу.

Количина електричне енергије произведене из обновљивих извора која одговара количини гаранција порекла пренесених са снабдевача на трећу страну, биће одузета из удела електричне енергије из обновљивих извора у миксу тог снабдевача за сврху из члана 196. став 1. овог закона.

Члан 86.

Оператор преносног система води регистар гаранција порекла у електронском облику и објављује податке из регистра на својој интернет страници, у складу са актом из члана 87. став 6. овог закона.

Регистар садржи и гаранције порекла издате у складу са чланом 83. овог закона и уз назнаку да су издате у страниој држави.

Оператор преносног система има право на накнаду за издавање, преношење и искоришћење гаранције порекла у складу са актом којим се утврђује висина накнаде на који сагласност даје Агенција.

Акт из става 3. овог члана објављује се на интернет страници оператора преносног система и Агенције.

Члан 87.

Оператор преносног система прорачунава и јавно објављује уделе свих врста извора енергије у продатој електричној енергији крајњим купцима у Републици Србији.

Приликом прорачуна из става 1. овог члана, оператор преносног система нарочито узима у обзир искоришћене и истекле гаранције порекла.

Снабдевач прорачунава и приказује крајњем купцу податке о уделу сваког извора енергије у укупно продатој електричној енергији из члана 196. став 1. овог закона, на основу јавно објављених података оператора преносног система из става 1. овог члана и искоришћених гаранција порекла.

Агенција надзире оператора преносног система, оператора дистрибутивног система, снабдеваче и друге субјекте у извршавању обавеза утврђених законом и прописима донетим на основу њега, а којима се уређују гаранције порекла.

Министарство ближе прописује начин на који се крајњем купцу прорачунава и приказује удео свих врста извора енергије у продатој електричној енергији, као и начин контроле прорачуна.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује садржину гаранције порекла, поступак издавања, преношења и престанка важења гаранције порекла, начин вођења регистра, начин достављања података о произведеној електричној енергији измереној на месту предаје у преносни, дистрибутивни и затворени дистрибутивни систем, надзор, као и друга питања у складу са законом.

VI. ЦЕНЕ ЕНЕРГИЈЕ, ЕНЕРГЕНАТА И УСЛУГА

Члан 88.

Цене енергије, енергената и услуга које пружају енергетски субјекти у обављању енергетских делатности су слободне, осим уколико је другачије уређено овим законом.

Регулисане цене су:

- 1) цене приступа систему за пренос електричне енергије;
- 2) цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије;
- 3) цене приступа систему за транспорт природног гаса;
- 4) цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса;
- 5) цене приступа складишту природног гаса;
- 6) цене приступа систему за транспорт нафте нафтоводима;
- 7) цене приступа систему за транспорт деривата нафте продуктоводима;
- 8) цене природног гаса за јавно снабдевање;
- 9) цене помоћних услуга: примарне регулације, регулације напона, безнапонског покретања и острвског рада.

Поред цена из става 2. овог члана могу бити регулисане и:

- 1) цене електричне енергије за гарантовано снабдевање;
- 2) цене закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације.

Члан 89.

Агенција једанпут годишње анализира потребу регулисања цена из члана 88. став 3. овог закона на основу оствареног нивоа конкурентности на домаћем тржишту електричне енергије, достигнутог степена заштите енергетски угрожених купаца, развоја регионалног тржишта електричне енергије и процене расположивих прекограничних капацитета и припрема и објављује извештај о потреби даљег регулисања тих цена.

Министарство, надлежни орган за заштиту конкуренције и енергетски субјекти дужни су да, ради израде извештаја из става 1. овог члана, Агенцији достављају потребне податке и оцене из њихове надлежности.

Када Агенција утврди да је престала потреба за регулацијом цена из члана 88. став 3. тачка 1) овог члана, дужна је да о томе обавести Министарство.

Министарство је дужно да спроведе поступак јавног тендера у складу са чланом 191. овог закона, најкасније у року од шест месеци од сазнања да је престала потреба за регулацијом цена.

Када Агенција утврди да је, у потпуности или делимично, престала потреба за регулацијом цена из члана 88. став 3. тачка 2) овог члана, дужна је да о томе обавести оператора система.

Влада прописује начин утврђивања највиших цена основних деривата нафте без фискалних дажбина у случају спречавања поремећаја на тржишту нафте и деривата нафте или отклањања штетних последица поремећаја на тржишту нафте и деривата нафте.

Регулисане цене из члана 88. став 2. тач. 1) до 9) и став 3. овог закона се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”, а остале регулисане цене се објављују на интернет страници енергетског субјекта и Агенције.

Члан 90.

Регулисане цене из члана 88. став 2. тач. 1) до 9) и став 3. овог закона одређују се на основу методологија које доноси Агенција.

Методологијама из става 1. овог члана нарочито се одређују:

1) метод регулације цена који може бити заснован на оправданим трошковима пословања и одговарајућем приносу на средства уложена у ефикасно обављање енергетске делатности, на примени подстицајних механизма за одређивање прихода или цена као и на поређењу регулисаних цена, појединачних трошкова пословања или приноса на уложена средства енергетског субјекта са упоредивим енергетским субјектима у енергетским делатностима у којима је то примерено;

2) елементи за које се утврђују тарифе, начин израчунавања регулисаних цена, односно тарифа и начин обрачуна испоручене електричне енергије, односно природног гаса и извршених услуга;

3) категорије и групе купаца, односно корисника система у енергетским делатностима где је то примерено;

4) дужина регулаторног периода, као временског периода за који се израчунавају регулисане цене и

5) критеријуми и начин утврђивања оправданости трошкова и нормативи, када је то примерено.

Методологијом се могу одредити различите цене, односно тарифе, зависно од количине преузете енергије, односно енергената и услова преузимања, снаге, односно капацитета, годишње, сезонске, месечне и дневне динамике испоруке, категорије и групе купаца, односно корисника система, места преузимања, начина потрошње, начина мерења и других карактеристика.

Методологијом из члана 50. став 1. тачка 6) овог закона одређује се и накнада власнику транспортног система у случају независног оператора система.

Члан 91.

Регулисаним ценама обезбеђује се:

1) покривање оправданих трошкова пословања и одговарајућег приноса на ефикасно уложена средства у обављање регулисане делатности, којима се обезбеђује краткорочна и дугорочна сигурност снабдевања, односно одрживи развој система узимајући у обзир приходе и расходе везане за доделу прекограничних капацитета и примену механизма компензације транзита енергије и остале приходе;

2) безбедност рада система;

3) подстицање економске и енергетске ефикасности;

4) недискриминација, односно једнаки положај исте категорије и групе купаца и корисника система;

5) спречавање међусобног субвенционисања између појединих делатности које обављају енергетски субјекти и између појединих купаца, категорија и група купаца, односно корисника система.

Приликом припреме методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт природног гаса и методологије за одређивање цене приступа складишту природног гаса из члана 50. став 1. тач. 6) и 8) овог закона, обезбедиће се да цена прекидног капацитета одражава вероватноћу прекида.

Члан 92.

Агенција даје сагласност на акте о ценама које доносе енергетски субјекти из члана 88. став 2. тач. 1) до 8) и став 3. тачка 1) овог закона, а утврђује цене из члана 88. став 2. тачка 9) и став 3. тачка 2) овог закона.

Агенција одређује врсту података које су енергетски субјекти обавезни да доставе уз акт о ценама из става 1. овог члана, као и рокове и начин њиховог достављања.

Агенција је овлашћена да захтева од енергетских субјеката измену регулисане цене из става 1. овог члана, а енергетски субјекат је дужан да поступи по захтеву Агенције у року од 30. дана од дана пријема тог захтева.

У случају да енергетски субјекат у прописаном року не поступи по захтеву Агенције, Агенција доноси одлуку којом одређује привремену регулисану цену из става 1. овог члана, која се примењује до образовања регулисане цене у складу са методологијама из члана 50. став 1. овог закона. Уколико се приход остварен применом привремених цена разликује од прихода који би био остварен применом регулисане цене одређене у складу са методологијама из члана 50. став 1. овог закона, разлика се обрачунава и укључује у регулисану цену за наредни регулаторни период у складу са методологијама.

Члан 93.

У случају када Агенција одбије да да сагласност на акта о ценама по захтеву енергетског субјекта, дужна је да о томе одлучи решењем, у року од 60 дана од дана достављања уредног захтева.

Решење из став 1. овог члана садржи образложење разлога одбијања сагласности на достављена акта о ценама, коначно је и против њега се може покренути управни спор.

VII. ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Производња електричне енергије

Члан 94.

Производња електричне енергије обухвата производњу у хидроелектранама, термоелектранама, термоелектранама-топланама и другим електранама које користе обновљиве изворе енергије (у даљем тексту: електране).

Енергетски субјект који обавља делатност производње електричне енергије (у даљем тексту: Произвођач електричне енергије), у складу са овим законом, има право да:

1) у објектима за производњу електричне енергије користи изворе енергије које сматра најповољнијим у складу са условима прописаним овим законом и другим прописима;

2) продаје произведену електричну енергију;

3) користи преносни и дистрибутивни систем електричне енергије под условима утврђеним овим законом и правилима о раду преносног и дистрибутивног система.

Произвођач електричне енергије је дужан да:

- 1) испуњава услове из лиценце за обављање енергетских делатности;
- 2) производне капацитете одржава у исправном стању, обезбеди њихову сталну погонску спремност и безбедно коришћење у складу са техничким и другим прописима;
- 3) поштује прописе и правила који се односе на рад преносног и дистрибутивног система и функционисање тржишта, прописе који се односе на заштиту конкуренције, као и одлуке надлежних органа;
- 4) понуди оператору преносног, односно дистрибутивног система помоћне услуге, у складу са техничким карактеристикама и правилима о раду преносног и дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије;
- 5) са оператором преносног система, односно дистрибутивног система закључи уговор о пружању помоћних услуга;
- 6) омогући надлежним операторима система проверу усаглашености техничких карактеристика својих објеката и оперативних процедура са издатим актом о прикључењу, уговореним помоћним услугама и правилима о раду преносног, односно дистрибутивног система;
- 7) понуди оператору преносног система сав неискоришћени производни капацитет за потребе балансирања и обезбеђивања сигурног рада система у складу са техничким карактеристикама и правилима о раду преносног и дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије;
- 8) са оператором преносног система закључи уговор о учешћу у балансном механизму;
- 9) закључи уговор о експлоатацији електране са оператором система на чији систем је прикључен;
- 10) оператору преносног или дистрибутивног система ставља на располагање податке потребне за рад система у складу са правилима о раду преносног и дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије;
- 11) поштује прописане услове који се односе на енергетску ефикасност и заштиту животне средине;
- 12) доставља оператору преносног и дистрибутивног система и Агенцији податке неопходне у циљу испуњења прописаних обавеза о транспарентности и праћењу тржишта електричне енергије;
- 13) чува на период од пет година све сатне податке о производњи електричне енергије по електрани, која има најмање један производни погон чији је инсталирани капацитет најмање 250 MW и податке стави на располагање Агенцији и другим надлежним органима у складу са законом.

Члан 95.

Електране из члана 94. став 1. овог закона које су прикључене на преносни, односно дистрибутивни систем морају да буду технички оспособљене и погонски спремне за пружање помоћних услуга у складу са правилима о раду преносног, односно дистрибутивног система и у складу са њиховим специфичним технологијама.

Помоћне услуге се набављају на тржишним принципима, уз поштовање принципа јавности и недискриминације, на начин утврђен правилима о раду тржишта електричне енергије.

Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом

Члан 96.

Оператор преносног система обавља делатност преноса електричне енергије и управљање преносним системом на објективан, транспарентан и недискриминаторан начин.

Члан 97.

Преносни систем електричне енергије чине:

- 1) преносна електроенергетска мрежа;
- 2) управљачки центри и управљачки системи у функцији обављања делатности преноса електричне енергије и управљања преносним системом;
- 3) телекомуникациона инфраструктура у објектима преносног система, укључујући оптичка влакна у заштитном ужету надземних водова напона 400kV, 220kV и 110kV, као и телекомуникациона инфраструктура у објектима оператора дистрибутивних система, произвођача и купаца неопходна за обављање послова управљања преносним системом;
- 4) информациони систем и друга инфраструктура неопходна за функционисање преносног система и тржишта.

Преносна електроенергетска мрежа у смислу става 1. тачка 1) овог члана је функционално повезан скуп електроенергетских објеката који чине електроенергетски водови напона 400kV и 220kV, надземни електроенергетски водови напона 110kV закључно са затезним ланцем на порталу дистрибутивне трансформаторске станице напона 110/x kV и подземни електроенергетски водови напона 110kV закључно са кабловском завршницом у дистрибутивној трансформаторској станици напона 110/x kV, трансформаторске станице 400/x kV и 220/x kV и разводна постројења напона 400kV и 220kV, као и прикључна разводна постројења 400kV и 220kV у трансформаторским станицама напона 400/x kV и 220/x kV на која су прикључени објекти купаца и произвођача, разводна постројења 110kV, прикључна разводна постројења 110kV у трансформаторским станицама напона 110/x kV на која су прикључени објекти купаца и произвођача на преносну електроенергетску мрежу и бројила електричне енергије на свим местима примопредаје у и из преносног система.

Раздвајање оператора преносног система електричне енергије

Члан 98.

Независност оператора преносног система остварује се на начин да исто лице или лица нису овлашћена да:

- 1) директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом, и истовремено директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над оператором преносног система или преносним системом;
- 2) директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над оператором преносног система или преносним системом и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским

субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;

3) именују чланове надзорног одбора, или друге органе управљања као и правне заступнике оператора преносног система и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;

4) истовремено буду чланови надзорног одбора или других органа управљања као и правни заступници оператора преносног система и енергетских субјеката који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом.

Одредбе става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана посебно се односе на:

- 1) право гласа;
- 2) право именовања чланова надзорног одбора или других органа управљања као и правних заступника;
- 3) поседовање већинског удела у власничкој структури.

Члан 99.

У случају да је лице из члана 98. овог закона Република Србија или државни орган, контролу над оператором преносног система са једне стране и енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом са друге стране, не може обављати исто лице, односно исти државни орган, а у случају да обављају различита лица, односно државни органи, они не могу бити контролисани од стране истог трећег лица.

Сертификација и одређивање оператора преносног система електричне енергије

Члан 100.

Пре него што неко правно лице добије лиценцу и тиме буде одређено за оператора преносног система, мора бити сертификовано у складу са овим законом.

У поступку сертификације утврђује се испуњеност услова из чл. 98. и 99. овог закона.

Поступак сертификације покреће се на:

- 1) захтев правног лица које је власник преносног система, односно мреже;
- 2) захтев Агенције ако правно лице не поднесе захтев за сертификацију или
- 3) образложен захтев надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора.

Члан 101.

Поступак сертификације спроводи Агенција и доноси одлуку о сертификацији оператора преносног система у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Актом из члана 27. став 7. овог закона ближе се уређује: поступак сертификације, садржај захтева за сертификацију, садржај одлуке о сертификацији и документа која се прилажу уз захтев, а нарочито:

- 1) подаци о подносиоцу захтева, укључујући податке о основном капиталу, списку сувласника, годишњи финансијски извештаји са извештајима ревизора, акт о оснивању, односно статут;
- 2) доказе о власничким и другим правима на мрежи;
- 3) податке о контроли над оператором преносног система, органима и лицима која директно или индиректно врше контролу над оператором система и
- 4) друга документа и податке неопходне за спровођење поступка сертификације.

Члан 102.

Агенција је дужна да донесе одлуку о сертификацији оператора преносног система у року од четири месеца од дана подношења захтева из члана 100. став 3. тач. 1) и 3) овог закона.

У случају да Агенција не донесе одлуку из става 1. овог члана сматра се да је одлука о сертификацији донета.

Одлуку о сертификацији оператора преносног система са пратећом документацијом Агенција је дужна да без одлагања достави надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, ради давања мишљења.

Ако у року од два месеца од дана достављања одлуке о сертификацији надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора не достави мишљење сматра се да је сагласно са одлуком Агенције.

У року од два месеца од пријема мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција ће донети коначну одлуку о сертификацији оператора преносног система, узимајући у обзир то мишљење.

Одлука Агенције и мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора ће бити објављени заједно у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страницама оператора преносног система и Агенције.

У случају када коначна одлука Агенције одступа од мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција ће заједно са одлуком и мишљењем из става 6. овог члана објавити и образложење за такву одлуку.

Члан 103.

Сертификовани оператор преносног система дужан је да обавести Агенцију о свим планираним променама које могу захтевати поновну процену испуњености услова из чл. 98. и 99. овог закона.

Агенција је дужна да непрекидно прати да ли сертификовани оператор преносног система испуњава услове из чл. 98. и 99. овог закона и покреће нови поступак сертификације у следећим случајевима:

- 1) када је оператор преносног система обавести о променама из става 1. овог члана;
- 2) када има сазнања о планираним променама које представљају разлог за нови поступак сертификације или које могу довести или су довеле до повреде прописа о раздвајању;

3) када надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора поднесе оправдан захтев.

Члан 104.

Поступак сертификације из члана 103. овог закона спроводи се у складу са чл. 101. и 102. овог закона.

Члан 105.

Оператор преносног система и енергетски субјекти који обављају делатност производње или снабдевања електричном енергијом и природним гасом, дужни су да Агенцији доставе све податке и сва документа неопходна за поступак сертификације оператора преносног система.

Агенција је дужна да чува поверљивост комерцијално осетљивих података из става 1. овог члана.

Сертификација оператора преносног система у вези са трећим земљама

Члан 106.

На поступак сертификације започет на основу захтева за сертификацију који подноси власник преносне мреже или оператор преносног система којег контролише особа или особе из треће државе или трећих држава, примењују се одредбе чл. 101. и 102. закона узимајући у обзир одредбу члана 107. овог закона.

Агенција о захтеву без одлагања обавештава Министарство и надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, као и о свим околностима које би могле имати за последицу да особа или особе из треће државе или трећих држава преузму контролу над преносном мрежом или оператором преносног система.

Оператор преносног система дужан је да обавести Агенцију о свим околностима које би довеле до чињенице да лице или лица из треће земље или трећих земаља стекну контролу над оператором преносног система или преносним системом.

Члан 107.

Агенција ће одбити сертификацију оператора преносног система који контролише једно или више лица из треће земље или трећих земаља, у случају да:

- 1) оператор преносног система не испуњава захтеве из члана 98. овог закона;
- 2) додела сертификата угрожава сигурност снабдевања електричном енергијом Републике Србије и региона.

Агенција ће при разматрању става 1. тачка 2) овог члана посебно узети у обзир одредбе:

1) међународног права и обавеза у вези са трећим земљама, укључујући и споразуме закључене са једном или више трећих земаља чији потписник је и нека од уговорних страна из уговора из члана 2. тачка 78) овог закона, које произилазе из потврђених међународних уговора и односе се на питања сигурности снабдевања;

2) права и обавезе Републике Србије у вези са том трећом земљом које произилазе из споразума закључених са том земљом, као и уговори које је Република Србија потписала у поступку европских интеграција;

3) друге специфичне чињенице и околности случаја и те треће земље.

Приликом доношења одлуке о сертификацији Агенција узима у обзир и мишљење Министарства о утицају на сигурност снабдевања Републике Србије или региона.

Министарство може затражити од Агенције да донесе коначну одлуку у складу са мишљењем у случају да издавање сертификата угрожава сигурност снабдевања Републике Србије или региона или представља опасност по безбедност Републике Србије.

У случају да коначна одлука није у складу са мишљењем надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција је дужна да објави и образложење за доношење такве одлуке на начин прописан чланом 102. овог закона.

Агенција има право да одбије захтев за сертификацију у случају да издавање сертификата угрожава сигурност снабдевања Републике Србије или региона или представља опасност по безбедност Републике Србије.

Одговорности и дужности оператора преносног система електричне енергије

Члан 108.

Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за:

1) сигуран, поуздан и безбедан рад преносног система и квалитет испоруке електричне енергије;

2) обезбеђивање адекватног преносног капацитета у функцији сигурности снабдевања;

3) управљање преносним системом и делом дистрибутивног система напона 110 kV који обухвата спојна поља 110 kV, сабирнице 110 kV и далеководна поља 110 kV, на начин који обезбеђује сигурност испоруке електричне енергије;

4) недискриминаторан и транспарентан приступ преносном систему и давање разумног образложења у случају одбијања приступа;

5) развој преносног система којим се обезбеђује дугорочна способност преносног система да испуни рационалне захтеве за пренос електричне енергије водећи рачуна о заштити животне средине;

6) изградњу прикључка на преносни систем;

7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконекцији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији;

8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконекцији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконекцији;

9) балансирање система;

10) утврђивање техничко-технолошких и осталих потребних услова за повезивање и прикључење електроенергетских објеката, уређаја и постројења у јединствен систем;

11) исправност и поузданост мерења електричне енергије на местима примопредаје у и из преносног система;

12) уређивање и администрирање тржишта електричне енергије у оквиру своје надлежности;

13) ефикасно и функционално повезивање тржишта електричне енергије у Републици Србији са суседним тржиштима електричне енергије, у сарадњи са оператором тржишта електричне енергије у Републици Србији, као и операторима преносног система и операторима тржишта суседних земаља, а у складу са међународно установљеним принципима и преузетим обавезама.

Члан 109.

Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:

1) примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система;

2) сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије;

3) не прави дискриминацију између корисника преносног система или група корисника система;

4) корисницима преносног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;

5) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;

6) обезбеди право на приступ подацима о потрошњи електричне енергије у складу са чланом 56. став 1. тачка 11) овог закона;

7) донесе правила о раду преносног система;

8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;

9) објави критеријуме и поступке у погледу безбедности, управљања и планирања рада преносног система, укључујући опште принципе за прорачун укупног преносног капацитета и маргине поузданости на основу електричних и физичких карактеристика мреже;

10) објави процену расположивог преносног капацитета за сваки дан, наводећи све расположиве капацитете преноса који су већ резервисани. Објављивање се врши у одређеним интервалима пре дана коришћења расположивог преносног капацитета и укључује седмичне и месечне процењене вредности, као и индикацију о очекиваној поузданости расположивих капацитета;

11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;

12) донесе правила о раду тржишта електричне енергије;

13) донесе правила о објављивању кључних тржишних података;

14) прикупља и објављује податке и информације у складу са Правилима о објављивању кључних тржишних података из члана 176. овог закона;

15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;

16) објави релевантне податке о укупној прогнозираној потрошњи и оствареној потрошњи, о расположивости и употреби објеката корисника система, расположивости и коришћењу мреже и интерконеције, балансној енергији и резервисаном капацитету;

17) одржава и развија преносни систем;

18) сваке године донесе план развоја преносног система за период од најмање десет година;

19) сваке године доноси план инвестиција у преносни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција дистрибутивних система;

20) обезбеди адекватна средства за испуњавање својих обавеза;

21) донесе одлуку о цени за приступ преносном систему у складу са методологијом из члана 50. став 1. тачка 1) овог закона;

22) обезбеди услуге балансирања у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима који ће пружити одговарајуће подстицаје корисницима система да избалансирају своју предају и преузимање електричне енергије;

23) утврђује цену електричне енергије за потребе балансирања система у складу са чланом 174. став 2. овог закона;

24) утврђује техничко-технолошке и друге потребне услове за прикључење и повезивање електроенергетских објеката, уређаја и постројења у јединствен систем;

25) донесе процедуру за прикључење корисника на преносни систем;

26) проверава усаглашеност објеката корисника преносног система са техничким захтевима из правила о раду преносног система и о промени услова обавештава корисника система;

27) користи објекте преносног система у складу са техничким прописима;

28) предузима прописане мере безбедности у току коришћења преносног система и других капацитета који су у функцији преносног система;

29) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине;

30) приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије, осим у случају када је угрожена сигурност рада преносног система;

31) спроводи поступак издавања, преношења и престанка важења гаранција порекла и води регистар гаранција порекла;

32) прорачунава и јавно објављује уделе свих врста извора енергије у продатој електричној енергији крајњим купцима у Републици Србији;

33) Агенцији достави план набавке електричне енергије за надокнаду губитака за наредну годину;

34) набави електричну енергију за надокнаду губитака у преносној мрежи и помоћне услуге у свом систему, у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима;

35) предузима мере за смањење губитака у преносном систему;

36) прати сигурност снабдевања и Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;

37) у сврху обезбеђења сигурности снабдевања, приоритетно ангажује произвођаче који користе домаће енергенте за производњу електричне енергије у износу који не прелази 15% од укупно коришћених енергената за производњу електричне енергије у календарској години према енергетском билансу Републике Србије;

38) размењује информације неопходне за безбедно и сигурно функционисање система са другим операторима система;

39) води евиденцију података потребних за утврђивање показатеља квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и доставља Агенцији извештај у складу са правилима из члана 51. став 1. тачка 2) овог закона;

40) Агенцији доставља податке и документацију из члана 56. став 1. тачка 8) овог закона;

41) Агенцији доставља податке о промени снабдевача и степену отворености тржишта;

42) Агенцији доставља извештаје о решавању приговора и жалби корисника система;

43) предузима мере како би омогућио корисницима система кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права;

44) очита бројила електричне енергије које испуњава прописане метролошке захтеве до осмог у месецу за претходни месец и у року од три дана од дана очитавања обезбеди купцу, произвођачу и снабдевачу приступ подацима;

45) контролише заштитни појас око објеката преносне мреже и предузима мере у складу са законом;

46) донесе акт о ценама нестандартних услуга, на који сагласност даје Агенција и који се објављује на интернет страници оператора система и

47) уређује друга питања неопходна за рад преносног система и функционисање тржишта.

План развоја из става 1. тачке 18) овог члана и план инвестиција из става 1. тачке 19) овог члана оператор преносног система електричне енергије дужан је да достави сваке године Агенцији, ради давања сагласности.

Члан 110.

Оператор преносног система не може ни да купује ни да продаје електричну енергију осим за обезбеђивање системских услуга, балансирање система, обезбеђивање сигурног рада система и за надокнаду губитака у преносном систему.

Оператор преносног система, ради оптимизације набавке електричне енергије за надокнаду губитака, може вишкове електричне енергије продати на организованом тржишту електричне енергије, осим када електричну енергију за

надокнаду губитака у преносном систему купује по уговору о потпуном снабдевању.

Развој преносног система и овлашћење за доношење инвестиционих одлука

Члан 111.

Оператор преносног система дужан је да сваке године поднесе Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја преносне мреже базиран на прогнозираној производњи и потрошњи електричне енергије и резултатима саветовања са свим заинтересованим странама и усаглашен са планом развоја дистрибутивне мреже.

Десетогодишњи план развоја преносне мреже садржи ефикасне мере ради обезбеђења стабилности рада система и сигурности снабдевања.

План из става 1. овог члана треба да:

- 1) укаже учесницима на тржишту на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре преносног система коју треба изградити или унапредити у наредних десет година;
- 2) садржи све инвестиције за које је донета одлука о реализацији и које су у току, као и инвестиције које ће се реализовати у периоду од наредне три године;
- 3) одреди рокове за реализацију свих инвестиционих пројеката.

Члан 112.

Оператор преносног система је дужан да при изради плана из члана 111. овог закона, анализира адекватност производње и преносног система за очекивани развој потрошње и размене електричне енергије са другим операторима преносних система, реално претпостави динамику развоја потрошње и производње, узимајући у обзир и регионални инвестициони план.

Члан 113.

Агенције је дужна да организује консултације о плану из члана 111. овог закона са постојећим и потенцијалним корисницима система, на непристрасан и транспарентан начин.

Агенција може да захтева од заинтересованих лица која тврде да су потенцијални корисници да своје тврдње образложе.

Агенција је дужна да проверава да ли десетогодишњи план развоја преносне мреже обухвата све потребе за улагањем које су утврђене у поступку консултација као и да утврди усклађеност плана са регионалним инвестиционим планом.

Агенција може од оператора система захтевати да измени и допуни десетогодишњи план развоја.

Агенција је дужна да након давања сагласности на план из члана 111. овог закона на својој интернет страници објави резултате консултација и евентуалне измене инвестиционог плана.

Агенција прати и оцењује реализацију десетогодишњег плана развоја преносног система и даје у свом годишњем извештају процену реализованих инвестиција, која може укључивати и препоруке за измену плана.

Члан 114.

У случају да оператор преносног система не реализује инвестицију коју је требало да реализује у складу са планом из члана 111. став 3. тачка 2) овог закона у наредне три године, осим ако су у питању разлози ван његове контроле, Агенција ће затражити од оператора преносног система реализацију предметне инвестиције, ако су те инвестиције још увек неопходне на основу најновијег десетогодишњег плана развоја.

Напредни мерни системи

Члан 115.

Оператор преносног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта.

На основу анализе из става 1. овог члана, оператор преносног система је дужан да изради план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења.

Оператор преносног система је дужан да планом развоја система обухвати увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.

Правила о раду преносног система електричне енергије

Члан 116.

Правилима о раду преносног система електричне енергије уређују се:

- 1) планирање развоја преносног система, укључујући садржај плана, начин планирања и садржај плана инвестиција;
- 2) услови за сигуран и поуздан рад преносног система;
- 3) технички услови за прикључење и за повезивање на преносни систем;
- 4) обавезе корисника преносног система неопходне за сигуран и поуздан рад система;
- 5) обавезе корисника и оператора преносног система у функционалном испитивању и пуштању у погон дела дистрибутивног система напона 110 kV којим управља оператор преносног система, као и у елементима електроенергетског система објекта произвођача и купаца који утичу на сигуран и поуздан рад преносног система, као и у испитивању рада заштитних и управљачких уређаја након значајних погонских догађаја или поремећаја у раду преносног система;
- 6) садржина уговора о експлоатацији објекта закљученог са купцем, произвођачем, оператором дистрибутивног система и оператором затвореног дистрибутивног система;
- 7) коришћење и одржавање објеката;
- 8) параметри и начин контроле квалитета електричне енергије;
- 9) планирање рада преносног система;
- 10) процедуру за пријаву и потврду програма рада балансно одговорних страна;
- 11) врсте и обим помоћних и системских услуга;

12) оперативни поступци и управљање преносним системом у нормалним условима и у случају поремећаја;

13) приступ преносном систему, инструмент обезбеђења плаћања и критеријуми за утврђивање износа и периода за који се тражи;

14) процедура за мерење са дефинисаном потребном мерном опремом, критеријумима за избор класе тачности мерног уређаја и карактеристика пратећих уређаја и опреме, у зависности од положаја мерног места у систему и врсте корисника система;

15) обуку особља оператора и корисника преносног система на пољу оперативних поступака, у циљу сигурног и поузданог рада преносног система;

16) друга питања неопходна за рад преносног система.

Правила из става 1. овог члана доноси Оператор преносног система електричне енергије уз сагласност Агенције.

Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције.

Агенција објављује одлуку о давању сагласности правила из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Прикључење на преносни систем

Члан 117.

Оператор преносног система дужан је да успостави и објави транспарентну, ефикасну и недискриминаторну процедуру за прикључење објеката на преносни систем (у даљем тексту: Процедура).

Процедура из става 1. овог члана садржи редослед активности оператора преносног система и подносиоца захтева за прикључење и рокове у поступку прикључења објекта на преносни систем, који се односе на: студију прикључења објекта, изградњу и праћење изградње прикључка, проверу испуњености техничких услова из одобрења за прикључења, и друге активности од значаја за прикључење, које нису уређене законом којим се уређује планирање и изградња.

На процедуру из става 1. овог члана Агенција даје сагласност.

Процедура се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције.

Оператор преносног система не може одбити прикључење објеката по основу могућих будућих ограничења, у постојећим преносним капацитетима, као што су загушења у удаљеним деловима преносне мреже.

Оператор преносног система дужан је да достави подносиоцу захтева за прикључење потребне информације о могућим будућим ограничењима у постојећим преносним капацитетима.

Оператор преносног система не може одбити прикључење објеката по основу додатних трошкова због повећања капацитета елемената преносне мреже у блиском окружењу тачке прикључења.

Члан 118.

Оператор преносног система је инвеститор изградње прикључка и, по правилу, гради прикључак на преносни систем о трошку купца, односно произвођача електричне енергије који се прикључује.

На захтев купца, односно произвођача електричне енергије, оператор преносног система је дужан да изда овлашћење купцу, односно произвођачу да у име оператора система сам изгради прикључак о свом трошку.

У случају из става 2. овог члана, купцу, односно произвођачу ће се умањити трошкови прикључења на систем у складу са методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију.

За прикључак из става 2. прибавља се документација на име оператора преносног система у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Права и обавезе оператора преносног система и купца, односно произвођача уређују се уговорима и то:

- 1) о изради студије прикључења објекта на преносни систем;
- 2) о изради планске и техничке документације и прибављању потребних дозвола за изградњу прикључка;
- 3) о праћењу градње прикључка.

Члан 119.

Прикључење објекта произвођача или купца електричне енергије на преносни систем врши се на основу одобрења за прикључење, у складу са овим законом.

Одобрење из става 1. овог члана издаје се и у случају спајања или раздвајања инсталација односно мерних места, односно промене одобрене снаге објекта произвођача или купца електричне енергије, као и поновног прикључења услед искључења.

Под спајањем или раздвајањем инсталација, односно мерних места из става 2. овог члана сматрају се промене у инсталацијама и уређајима у објекту произвођача или купца електричне енергије.

Под променом одобрене снаге произвођача или купца електричне енергије се подразумева повећање или смањење одобрене снаге.

Услови и начин издавања одобрења за прикључење на преносни систем, одобрена снага и услови за промену одобрене снаге, као и услови за спајање и раздвајање инсталација, односно мерних места ближе се уређује прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Члан 120.

Одобрење за прикључење објекта издаје се решењем у управном поступку у писменој форми на захтев лица чији се објекат прикључује, а по добијању грађевинске дозволе за градњу објекта који се прикључује.

Оператор преносног система издаће одобрење за прикључење и у случају прикључења објекта произвођача или купца на део дистрибутивног система којим управља оператор преносног система.

У случају из става 2. овог члана, оператор преносног система, пре издавања одобрења за прикључење, прибавља од оператора дистрибутивног система техничке услове за прикључење који су од интереса за дистрибутивни систем и претходну сагласност за издавање одобрења за прикључење.

Оператор система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева.

Против решења из ст. 1. и 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана достављања решења. Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Члан 121.

Одобрење за прикључење објекта на преносни систем садржи нарочито: место прикључења на систем, начин и техничке услове прикључења, трошкове прикључења, потребна испитивања усаглашености са Правилима о раду преносног система, инсталисани капацитет, одобрену снагу, место примопредаје енергије и начин мерења енергије и снаге, рок за физичко прикључење објекта.

Технички и други услови прикључења на преносни систем одређују се у складу са овим законом, прописом из члана 214. овог закона, техничким и другим прописима и правилима о раду система на који се објекат прикључује.

Члан 122.

Трошкове прикључења утврђује оператор преносног система, у складу са Методологијом за утврђивање трошкова прикључења коју доноси Агенција.

Трошкове прикључења сноси подносилац захтева за прикључење.

Методологијом из става 1. овог члана утврђују се начин и ближи критеријуми за обрачун трошкова прикључења, а у зависности од места прикључења на систем, закупљеног капацитета, потребе за извођењем радова и потребе за пружањем услуга, или потребе за уграђивањем неопходне опреме или других објективних критеријума.

Члан 123.

Оператор преносног система је дужан да прикључи објекат купца, односно произвођача на преносни систем у року од 15 дана од дана испуњења следећих услова:

- 1) услова из одобрења за прикључење;
- 2) да је за објекат прибављен акт којим се одобрава пуштање у пробни рад или употребна дозвола за објекат и прикључак;
- 3) да купац, односно произвођач достави оператору система уговор о снабдевању, без комерцијалних података;
- 4) да је за место примопредаје уређена балансна одговорност и приступ систему.

Прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом ближе се уређују услови и начин доказивања испуњености услова из ст. 1. и 2. овог члана.

Ако оператор преносног система не прикључи објекат купца, односно произвођача на преносни систем у року из става 1. овог члана, надлежни инспектор, на захтев купца, односно произвођача електричне енергије, проверава, у року од 15 дана од дана подношења захтева, испуњеност услова за прикључење из става 1. овог члана и ако утврди да су испуњени услови наложиће оператору преносног система да у року од два радна дана изврши прикључење објекта.

Члан 124.

У случају прикључења објекта на дистрибутивни систем 110 kV, процедуру прикључења спроводи оператор преносног система у сарадњи са

оператором дистрибутивног система, а у складу са Процедуром из члана 117. овог закона.

У случају потребе за прикључење објеката за које је одобрен пробни рад у складу са посебним законом може се издати одобрење за привремено прикључење објекта.

Издавање одобрења за привремено прикључење врши се под условима, на начин и поступак прописан за издавање одобрења за прикључење објеката.

Члан 125.

Међусобно повезивање енергетских објеката за пренос и дистрибуцију електричне енергије, врши се на основу уговора, којим се уређују међусобна права и обавезе између оператора преносног и оператора дистрибутивног система.

Уговор из става 1. овог члана закључује се у следећим случајевима:

- 1) повезивање новог објекта;
- 2) измене у објекту које не одговарају раније датим техничким условима у складу са правилима о раду.

Уговор из става 1. овог члана закључује се у писменој форми након усаглашавања планова инвестиција оператора преносног и дистрибутивног система и садржи поред елемената утврђених законом који уређује облигационе односе следеће:

- 1) израду студије оптималног повезивања преносног и дистрибутивног система и техничке документације;
- 2) испитивања постројења трансформаторске станице или разводног постројења и проверу усаглашености са Правилима о раду дистрибутивног система и Правилима о раду преносног система;
- 3) место примопредаје енергије и начин мерења испоручене електричне енергије и снаге;
- 4) стварне трошкове повезивања система;
- 5) рок за повезивање система.

Члан 126.

Место предаје енергије купцу, односно место преузимања енергије од произвођача је место на коме се граниче инсталације објекта купца односно произвођача и преносног система.

Место разграничења одговорности за испоручену електричну енергију између енергетског субјекта и купца односно произвођача и место мерења електричне енергије ближе се уређује актом којим се утврђују услови испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом.

Дистрибутивни систем електричне енергије и управљање дистрибутивним системом електричне енергије

Члан 127.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије обавља делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом изузев дела 110kV дистрибутивног система у трансформаторским станицама 110/x kV (спојна поља 110kV, сабирнице и далеководна поља 110kV), на објективан, транспарентан и недискриминаторан начин.

Члан 128.

Дистрибутивни систем електричне енергије чини:

- 1) дистрибутивна електроенергетска мрежа;
- 2) управљачки центри и управљачки системи у функцији обављања делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом;
- 3) телекомуникациона инфраструктура у дистрибутивним електроенергетским објектима 110kV, 35kV, 20kV, 10kV и 0,4kV, као и телекомуникациона инфраструктура у електроенергетским објектима оператора преносног система, произвођача и купаца неопходна за обављање послова управљања дистрибутивним системом;
- 4) информациони и управљачки систем и друга инфраструктура неопходна за функционисање дистрибутивног система.

Дистрибутивна електроенергетска мрежа у смислу става 1. тачка 1) овог члана је функционално повезан скуп електроенергетских објеката који чине дистрибутивне трансформаторске станице 110/x kV са далеководним и спојним пољима 110kV, сабирницама 110kV и трансформаторима 110/x kV са припадајућим трансформаторским пољима, трансформаторске станице 35/x kV и x/0,4 kV, разводна постројења 35kV, 20kV и 10kV и електроенергетски водови напона 35kV, 20kV, 10kV и испод 1kV; мерни уређаји са мерним орманом или разводним орманом, односно разводним постројењем на местима примопредаје у и из дистрибутивне електроенергетске мреже.

Члан 129.

Делатност из члана 127. овог закона може да обавља један или више оператора дистрибутивног система електричне енергије у складу са законом.

У случају да више оператора дистрибутивног система електричне енергије обавља делатност из члана 127. овог закона, актом Владе могу се одредити јединствени тарифни ставови за обрачун цене приступа дистрибутивном систему за територију Републике Србије.

Поравнање разлика између прихода остварених применом јединствене цене и цена приступа дистрибутивном систему одобрених у складу са методологијом из члана 50. став 1. тачка 2) овог закона врши се на основу посебног акта из члана 51. став 2. тачка 2) овог закона који доноси Агенција.

Одређивање оператора дистрибутивног система електричне енергије

Члан 130.

Оператор дистрибутивног система система одређује се издавањем лиценце, након што испуни услове из чл. 131, 132. и 133. овог закона и услове за издавање лиценце, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Раздвајање оператора дистрибутивног система електричне енергије

Члан 131.

Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа мора бити независан у смислу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије.

Независност оператора дистрибутивног система из става 1. овог члана не укључује обавезу да се власништво над средствима дистрибутивног система одвоји од вертикално интегрисаног предузећа.

Независност оператора дистрибутивног система осигурава се на следећи начин:

1) лица која су одговорна за управљање оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа који су директно или индиректно одговорна за делатност производње, преноса или снабдевања електричном енергијом;

2) предузимањем мера које ће осигурати да лица одговорна за управљање оператором дистрибутивног система поступају стручно, како би се обезбедила њихова независност у раду;

3) оператор дистрибутивног система доноси одлуке, независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже;

4) оператор дистрибутивног система самостално доноси одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже ако су у оквирима одобреног финансијског плана.

Оператор дистрибутивног система у циљу доношења одлука из става 3. тачка 3) овог члана мора имати одговарајуће кадровске, техничке, материјалне и финансијске ресурсе.

Независност оператора дистрибутивног система не утиче на право матичног вертикално интегрисаног предузећа да:

1) спроводи механизме координације којима се осигурава управљачки и финансијски надзор у погледу приноса на ангажована средства и инвестиције оператора дистрибутивног система;

2) одобрава годишњи и финансијски план и поставља или одређује границе задужености.

Програм усклађености и лице које прати његово спровођење

Члан 132.

Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа дужан је да донесе Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, који садржи мере у циљу спречавања дискриминаторног понашања, начин праћења поштовања тих мера и обавезе запослених за постизање постављених циљева.

Лице или тело одговорно за праћење усклађености оператора дистрибутивног система именује надлежни орган оператора дистрибутивног система, уз претходну сагласност Агенције.

На услове за именовање и трајање мандата или радног односа лица из става 2. овог члана, сагласност даје Агенција.

Услови из става 3. овог члана морају осигурати независност лица за праћење усклађености, које за време обављања овог посла не може заузимати ниједан други професионални положај нити, директно или посредно, обављати другу дужност или имати пословни интерес у неком другом делу вертикално интегрисаног предузећа.

Агенција може ускратити сагласност на именовање предложене особе за праћење усклађености само ако она није довољно независна или нема одговарајуће стручне способности.

Оператор дистрибутивног система је дужан да лицу из става 2. овог члана обезбеди све потребне услове и средства за рад, право на приступ просторијама оператора без претходне најаве, приступ свим потребним информацијама оператора дистрибутивног система или повезаног предузећа, позиве и материјале за састанке руководећег особља на којима се одлучује о: финансијским плановима и извештајима, плановима развоја, инвестиција и одржавања и њиховој реализацији, куповини електричне енергије за надокнаду губитака и другим питањима неопходним за спровођење његових обавеза.

Лице из става 2. овог члана је дужно да: прати спровођење Програма усклађености, прати усклађеност рада оператора дистрибутивног система са одредбама које уређују транспарентност рада оператора система и поверљивост података, обавести Агенцију уколико органи вертикално интегрисаног предузећа својим одлучивањем спречавају или одлажу пројекте из Плана инвестиција из члана 136. став 1. тачка 10) овог закона, као и о свакој другој битној повреди везаној за спровођење Програма усклађености, припреми годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености и достави га Агенцији ради давања сагласности.

Лице из става 2. овог члана је дужно да чува тајност комерцијалних и других поверљивих пословних података који су му достављени за обављање послова из његове надлежности.

Извештај о спровођењу Програма усклађености садржи и информације о свим комерцијалним и финансијским односима између вертикално интегрисаног предузећа и оператора дистрибутивног система, о ограничењима за успешно спровођење програма и предлог мера и препорука у циљу ефикаснијег спровођења Програма усклађености, као и предлог измена и допуна Програма усклађености, ако је то потребно.

На основу извештаја из става 9. овог члана, Агенција може тражити измену Програма усклађености.

Извештај из става 9. овог члана и сагласност Агенције се објављују на интернет страници оператора и Агенције.

Лице из става 2. овог члана током мандата или радног односа, у погледу сигурности радног места, ужива права у складу са одредбама закона којима се уређује заштита синдикалних руководилаца.

Надлежни орган оператора дистрибутивног система може лице из става 2. овог члана разрешити дужности само уз сагласност Агенције.

Агенција може захтевати разрешење лица из става 2. овог члана само уколико се утврди недовољна независност или недостатак стручних способности.

Члан 133.

Активности оператора дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа прати Агенција, ради спречавања да се коришћењем положаја у вертикално интегрисаном предузећу наруши тржишна конкуренција.

Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа у својим комуникацијама и својим пословним именом дужан је да направити разлику у погледу свог идентитета у односу на енергетски субјект

који се бави снабдевањем електричном енергијом у истом вертикално интегрисаном предузећу.

Унутар вертикално интегрисаног предузећа није дозвољено међусобно субвенционисање субјеката који се баве различитим енергетским и неенергетским делатностима, ради омогућавања конкуренције и избегавања дискриминације корисника или група корисника система.

Члан 134.

Одредбе чл. 131, 132. и 133. овог закона не примењује се на оператора дистрибутивног система на чији систем је прикључено мање од 100 000 крајњих купаца.

Одговорности и дужности оператора дистрибутивног система електричне енергије

Члан 135.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије одговоран је за:

- 1) сигуран, поуздан и безбедан рад дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије;
- 2) управљање трансформаторским пољима 110 kV у дистрибутивним трансформаторским станицама 110/x kV и дистрибутивним системом средњег и ниског напона, на начин који обезбеђује сигурност испоруке електричне енергије;
- 3) недискриминаторан и транспарентан приступ дистрибутивном систему;
- 4) развој дистрибутивног система којим се обезбеђује дугорочна способност дистрибутивног система да испуни рационалне захтеве за дистрибуцију електричне енергије;
- 5) изградњу прикључка корисника дистрибутивног система;
- 6) утврђивање техничко-технолошких услова за прикључење и повезивање електроенергетских објеката, уређаја и постројења у јединствен систем;
- 7) давање информација енергетским субјектима и корисницима дистрибутивног система које су потребне за ефикасан приступ дистрибутивном систему, на принципима транспарентности и недискриминације;
- 8) давање информације о будућим потребама за електричном енергијом и осталих информација потребних оператору преносног система и Агенцији;
- 9) исправност и поузданост мерења електричне енергије на местима примопредаје у и из дистрибутивног система.

Члан 136.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:

- 1) донесе правила о раду дистрибутивног система;
- 2) не прави дискриминацију између корисника или група корисника дистрибутивног система и повезаних субјеката унутар вертикално интегрисаног предузећа;

3) корисницима дистрибутивног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;

4) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;

5) прикупља и објављује податке и информације неопходне за испуњавање прописаних обавеза по питању транспарентности и праћења тржишта електричне енергије;

6) верификује и доставља податке оператору преносног система неопходне за администрирање тржишта електричне енергије у складу са правилима о раду тржишта електричне енергије на основу измерених вредности или израчунатих на основу профила потрошње;

7) донесе Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања и сачини годишњи извештај из члана 132. став 9. овог закона;

8) одржава и развија дистрибутивни систем;

9) сваке године донесе план развоја дистрибутивног система за период од најмање пет година, усклађен са планом развоја преносног система и других дистрибутивних система, уз сагледавање захтева за прикључење објеката произвођача и купаца;

10) сваке године донесе план инвестиција у дистрибутивни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција преносног система;

11) сваке године донесе план преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја у објектима постојећих купаца, односно произвођача;

12) сваке године, најкасније до 31. марта, утврди листу купаца који испуњавају услове за статус малог купца, на основу остварене потрошње у претходној календарској години и података из финансијског или другог релевантног извештаја и о томе обавести мале купце и гарантованог снабдевача;

13) одржава ажурну базу података о крајњим купцима и њиховим снабдевачима за сва места испоруке са свог система;

14) Министарству и Агенцији доставља шестомесечни извештај о планираним и предузетим активностима на реализацији плана из става 1. тачка 9) овог члана, као и степену реализације плана из става 1. тач. 10) и 11) овог члана;

15) утврди техничко-технолошке услове за прикључење и повезивање електроенергетских објеката, уређаја и постројења у јединствен систем;

16) проверава усаглашеност објеката корисника дистрибутивног система са техничким захтевима из правила о раду дистрибутивног система и о промени услова обавештава корисника система;

17) обезбеди адекватна средства за испуњавање својих обавеза;

18) донесе одлуку о цени за приступ дистрибутивном систему у складу са овим законом;

19) донесе и објави цене прикључења у складу са методологијом из члана 50. став 1. тачка 11) овог закона;

20) Агенцији достави план набавке електричне енергије за надокнаду губитака за наредну годину;

21) набави електричну енергију за надокнаду губитака у дистрибутивном систему у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима;

22) предузима мере за смањење губитака у дистрибутивном систему и доноси план за смањење губитака у систему за период од најмање пет година;

23) контролише исправност, прикључног вода, мерног ормана и мерних и других уређаја у функцији мерења путем редовних и ванредних контрола;

24) контролише заштитни појас и предузима мере у складу са законом;

25) води евиденцију података потребних за утврђивање показатеља квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и доставља Агенцији извештај у складу са правилима из члана 51. став 1. тачка 2) овог закона;

26) прати сигурност снабдевања електричном енергијом у дистрибутивном систему и Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;

27) обезбеди податке о потрошњи и производњи електричне енергије на основу читавања бројила електричне енергије које испуњава прописане метролошке захтеве или утврђених профила потрошње до дванаестог у месецу за претходни месец и у року од три дана обезбеди оператору преносног система, купцу, произвођачу и снабдевачу приступ подацима;

28) обезбеди право на приступ подацима о потрошњи електричне енергије у складу са чланом 56. став 1. тачка 11) овог закона;

29) верификује и доставља податке снабдевачу за купце које он снабдева, на основу измерених вредности или израчунатих на основу профила потрошње;

30) експлоатацију објеката за дистрибуцију електричне енергије врши у складу са техничким прописима и прописаним условима;

31) предузима прописане мере безбедности у току коришћења дистрибутивних система и других капацитета који су у функцији дистрибутивног система;

32) Агенцији доставља податке и документацију из члана 56. став 1. тачка 8) овог закона;

33) Агенцији доставља податке о промени снабдевача и степену отворености тржишта;

34) Агенцији доставља извештаје о решавању приговора и жалби корисника система;

35) оператору преносног система доставља све податке о произведеној електричној енергији у објектима за које се издаје гаранција порекла и све неопходне податке за вођење регистра гаранција порекла;

36) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине;

37) приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије, осим у случају када је угрожена сигурност рада дистрибутивног система;

38) предузима мере како би омогућили корисницима система кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права;

39) успостави посебну организациону јединицу и процедуре за поступање по приговорима, притужбама из надлежности оператора система и води евиденцију о томе;

40) донесе акт о ценама нестандартних услуга, на који сагласност даје Агенција и који се објављује на интернет страници оператора система и

41) уређује друга питања неопходна за рад дистрибутивног система и функционисање тржишта.

План развоја из става 1. тачке 9) овог члана, план инвестиција у дистрибутивни систем из става 1. тачка 10) овог члана и план преузимања из става 1. тачка 11) овог члана оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да достави сваке године Агенцији, ради давања сагласности.

План из става 1. тачка 11) овог члана садржи: анализу стања, годишњу динамику преузимања, замене и усаглашености мерних уређаја са прописаним захтевима, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја, са захтевима из техничких прописа и правила о раду дистрибутивног система, узимајући у обзир и потрошњу и ниво губитака електричне енергије у дистрибутивном систему.

Планом инвестиција у дистрибутивни систем из става 1. тачка 10) овог члана оператор дистрибутивног система ће предвидети потребна финансијска средства за извршење плана преузимања из става 1. тачка 11) овог члана.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије, приликом преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја у објектима купаца, односно произвођача има право да измести мерно место у складу са техничким условима утврђеним правилима о раду дистрибутивног система, а трошкове измештања сноси оператор дистрибутивног система.

У случају да се купац, односно произвођач противи преузимању мерних уређаја, мерно разводних ормана, односно прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману и других уређаја, оператор дистрибутивног система електричне енергије има право да исте замени или измести о свом трошку.

Члан 137.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије не може ни да купује ни да продаје електричну енергију, осим куповине електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему.

Оператор дистрибутивног система, ради оптимизације набавке електричне енергије за надокнаду губитака, може вишкове електричне енергије продати на организованом тржишту електричне енергије, осим када електричну енергију ради надокнаде губитака у дистрибутивном систему купује по уговору о потпуном снабдевању.

Напредни мерни системи

Члан 138.

Оператор дистрибутивног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца електричне енергије.

На основу анализе из става 1. овог члана, оператор дистрибутивног система ће израдити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења.

Оператор дистрибутивног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.

Планом имплементације из става 2. овог члана, оператор дистрибутивног система ће обухватити минимално 80% места примопредаје у категорији крајњих купаца електричне енергије за коју је утврђена економска оправданост имплементације.

Правила о раду дистрибутивног система електричне енергије

Члан 139.

Правилима о раду дистрибутивног система електричне енергије уређује се:

- 1) планирање развоја дистрибутивног система, укључујући садржај плана, начин планирања и садржај плана инвестиција;
- 2) услови за сигуран и поуздан рад дистрибутивног система и обавезе корисника дистрибутивног система;
- 3) интеграција капацитета за производњу електричне енергије и оптимално коришћење оних који користе обновљиве изворе енергије;
- 4) управљање потрошњом;
- 5) технички услови за прикључење и за повезивање на дистрибутивни систем;
- 6) технички и други услови за поуздан и сигуран погон дистрибутивног система и поуздано и сигурно преузимање електричне енергије од произвођача прикључених на дистрибутивни систем и из других система, као и поуздану испоруку електричне енергије из дистрибутивног система;
- 7) садржина уговора о експлоатацији објекта закљученог са купцем, произвођачем, оператором другог дистрибутивног система и оператором затвореног дистрибутивног система;
- 8) коришћење и одржавање објеката дистрибутивног система и објеката прикључених на дистрибутивни систем;
- 9) параметри и начин контроле квалитета електричне енергије;
- 10) планирање рада дистрибутивног система;
- 11) пријава рада капацитета за производњу електричне енергије прикључених на дистрибутивни систем и управљање производњом;
- 12) оперативни поступци у хитним случајевима;
- 13) планирање рада и управљање дистрибутивним системом;

14) приступ дистрибутивном систему, инструмент обезбеђења плаћања и критеријуми за утврђивање износа и периода за који се тражи;

15) процедура за мерење са дефинисаном потребном мерном опремом, критеријумима за избор класе тачности мерног уређаја и карактеристика пратећих уређаја и опреме, у зависности од положаја мерног места у систему и врсте корисника система;

16) учестаност и начин контроле исправности прикључног вода, мерног ормана и мерних и других уређаја у функцији мерења, садржај записника о контроли, садржај записника о неовлашћеној потрошњи, начин утврђивања неовлашћене потрошње;

17) начин утврђивања профила потрошње;

18) начин одређивања коефицијента свођења измерене величине на обрачунску вредност;

19) обавезе корисника и оператора дистрибутивног система у функционалном испитивању и пуштању у погон дела дистрибутивног система у објектима произвођача и купаца који утичу на сигуран и поуздан рад дистрибутивног система, као и у испитивању рада заштитних и управљачких уређаја након значајних погонских догађаја или поремећаја у раду дистрибутивног система;

20) обавезе корисника дистрибутивног система;

21) садржина уговора о експлоатацији објекта закљученог са купцем, произвођачем и оператором затвореног дистрибутивног система;

22) оперативни поступци и управљање системом у нормалним условима и у случају поремећаја и поремећаја на тржишту електричне енергије

23) начин контроле квалитета напона,

24) обука особља оператора и корисника дистрибутивног система на пољу оперативних поступака, у циљу сигурног и поузданог рада дистрибутивног система и

25) друга питања неопходна за рад дистрибутивног система и функционисање тржишта.

Правила из става 1. овог члана доноси оператор дистрибутивног система електричне енергије уз сагласност Агенције.

Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора дистрибутивног система и Агенције.

Агенција објављује одлуку о давању сагласности правила из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Прикључење на дистрибутивни систем

Члан 140.

Објекат купца или произвођача електричне енергије прикључује се на дистрибутивни систем на основу одобрења оператора дистрибутивног система у складу са овим законом и прописима донетим у складу са овим законом.

Одобрење за прикључење објекта купца или произвођача електричне енергије који су већ прикључени на дистрибутивни систем, издаје се и у случају спајања или раздвајања инсталација, односно мерних места, промене одобрене снаге објекта купца или произвођача електричне енергије, као и поновног прикључења услед искључења.

Под спајањем или раздвајањем инсталација, односно мерних места из става 2. овог члана сматрају се промене у инсталацијама и уређајима у објекту произвођача или купца електричне енергије.

Под променом одобрене снаге објекта купца или произвођача електричне енергије се подразумева повећање или смањење одобрене снаге.

Услови и начин издавања одобрења за прикључење на дистрибутивни систем, одобрена снага и услови за промену одобрене снаге, као и услови за спајање и раздвајање инсталација, односно мерних места ближе се уређује прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Члан 141.

Оператор дистрибутивног система је инвеститор изградње прикључка и, по правилу, гради прикључак на дистрибутивни систем.

На захтев произвођача електричне енергије, оператор дистрибутивног система је дужан да изда овлашћење произвођачу да у име оператора система сам изгради прикључак о свом трошку.

У случају из става 2. овог члана, произвођачу ће се умањити трошкови прикључења на систем у складу са методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију.

За прикључак из става 2. овог члана прибавља се документација на име оператора дистрибутивног система у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Права и обавезе оператора дистрибутивног система и произвођача, уређују се уговором који поред елемената утврђених законом који уређује облигационе односе нарочито садржи: праћење изградње прикључка, динамику извођења радова, рокове, стручни надзор који је одредио инвеститор и друга питања.

По изградњи прикључка, прикључак постаје део дистрибутивног система.

Члан 142.

Одобрење за прикључење објекта издаје се решењем у управном поступку на захтев правног или физичког лица чији се објекат прикључује.

Оператор дистрибутивног система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева.

Против решења из става 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана достављања решења. Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Члан 143.

Одобрење за прикључење објекта на дистрибутивни систем садржи нарочито: место прикључења на систем, начин и техничке услове прикључења, одобрену снагу, место и начин мерења енергије, рок за прикључење и трошкове прикључења.

Технички и други услови прикључења на дистрибутивни систем одређују се у складу са овим законом, прописом из члана 214. овог закона, техничким и другим прописима и правилима о раду система на који се објекат прикључује.

Члан 144.

Трошкове прикључења из члана 143. став 1. овог закона утврђује оператор дистрибутивног система, у складу са Методологијом за утврђивање трошкова прикључења коју доноси Агенција.

Трошкови прикључења обухватају и трошкове набавке мерних уређаја и сноси их подносилац захтева за прикључење.

Методологијом из става 1. овог члана утврђују се начин и ближи критеријуми за обрачун трошкова прикључења, а у зависности од места прикључења на систем, одобрене снаге, потребе за извођењем радова или потребе за уграђивањем неопходне опреме или других објективних критеријума.

Оператор дистрибутивног система је дужан да, пре почетка примене, достави Агенцији акт о висини трошкова прикључења, у складу са методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије.

Агенција ће захтевати измену акта о висини трошкова прикључења, ако није донет у складу са методологијом.

Члан 145.

Оператор дистрибутивног система је дужан да прикључи објекат купца на дистрибутивни систем у року од 15 дана од дана испуњења следећих услова:

- 1) услова из одобрења за прикључење;
- 2) да је за објекат прибављена употребна дозвола или да уређаји и инсталације објекта купца испуњавају техничке и друге прописане услове;
- 3) да купац достави оператору дистрибутивног система уговор о снабдевању;
- 4) да је за место примопредаје уређена балансна одговорност и приступ систему.

Оператор дистрибутивног система је дужан да прикључи објекат произвођача електричне енергије дистрибутивни систем у року од 15 дана од дана испуњења следећих услова:

- 1) услова из одобрења за прикључење;
- 2) да је за објекат прибављен акт којим се одобрава пуштање у пробни рад или употребна дозвола;
- 3) да произвођач достави оператору дистрибутивног система уговор о снабдевању електричном енергијом;
- 4) да је за место примопредаје уређена балансна одговорност и приступ систему.

Прикључењем објекта из ст. 1. и 2. овог члана прикључак постаје део система на који је прикључен.

Прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом ближе се уређују услови и начин доказивања испуњености услова из ст. 1. и 2. овог члана.

Ако оператор дистрибутивног система не прикључи објекат купца, односно произвођача на дистрибутивни систем у року из ст. 1. и 2. овог члана, надлежни инспектор, на захтев купца, односно произвођача електричне

енергије проверава, у року од 15 дана од дана подношења захтева, испуњеност услова за прикључење из ст. 1. и 2. овог члана и ако утврди да су испуњени услови наложиће оператору дистрибутивног система да у року од два радна дана изврши прикључење објекта.

Члан 146.

Место предаје електричне енергије купцу, односно место преузимања електричне енергије од произвођача је место на коме се граниче инсталације објекта купца односно произвођача и дистрибутивног система.

Место разграничења одговорности између енергетског субјекта и купца односно произвођача и место мерења електричне енергије ближе ће се уредити прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Члан 147.

У случају потребе за прикључење објекта привременог карактера, градилишта, објекта на води и сличних објекта, као и објекта за које је одобрен пробни рад у складу са посебним законом може се издати одобрење за привремено прикључење објекта.

Издавање одобрења за привремено прикључење и испоруку енергије врши се под условима, на начин и поступак прописаним за издавања одобрења за прикључење објекта.

Затворени дистрибутивни систем електричне енергије

Члан 148.

Затворени дистрибутивни систем је систем преко кога се дистрибуира електрична енергија на географски ограниченој индустријској зони, трговачкој зони и зони заједничких услуга, уколико:

1) је пословање или производни процес корисника тог система из специфичних и сигурносних разлога повезан;

2) се електрична енергија првенствено дистрибуира власнику или оператору система, њиховим повезаним предузећима и другим корисницима система.

На затворени дистрибутивни систем не могу бити прикључени крајњи купци из категорије домаћинства, осим у случају малог броја домаћинстава која су запослењем или на неки други начин у вези са власником или корисником оператора затвореног дистрибутивног система и налазе се на подручју тог система.

Члан 149.

Корисници чији су објекти прикључени на затворени дистрибутивни систем не смеју бити дискриминисани у односу на кориснике других дистрибутивних система у погледу испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Члан 150.

Власник затвореног дистрибутивног система, уколико није заинтересован за обављање делатности дистрибуције и управљања затвореним дистрибутивним системом, може тај систем правним послом отуђити или дати на коришћење другом заинтересованом правном субјекту.

У случају из става 1. овог члана, право прече куповине, односно право пречег коришћења има оператор система на који је затворени дистрибутивни

систем прикључен, односно оператор дистрибутивног система са којим је повезан затворени дистрибутивни систем.

У случају да се не обезбеди оператор затвореног дистрибутивног система у смислу ст. 1. и 2. овог члана, Влада ће привремено, за период који не може бити дужи од две године, одредити територијално надлежног оператора дистрибутивног система за обављање делатности дистрибуције и управљања затвореним дистрибутивним системом.

У случају из става 3. овог члана власник затвореног дистрибутивног система и територијално надлежни оператор дистрибутивног система уговором ће уредити питања у вези са накнадом за коришћење затвореног дистрибутивног система.

Члан 151.

Агенција доноси методологију за обрачун цене приступа затвореном дистрибутивном систему.

Оператор затвореног дистрибутивног система доноси одлуку о цени приступа затвореном дистрибутивном систему на основу методологије из става 1. овог члана и објављује на својој интернет страници.

На захтев корисника затвореног дистрибутивног система, Агенција је дужна да провери начин утврђивања цене приступа том систему и у случају да утврди да цене нису донете у складу са методологијом, захтева од оператора затвореног дистрибутивног система корекцију цена.

Одговорности и дужности оператора затвореног дистрибутивног система електричне енергије

Члан 152.

Оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије одговоран је за:

- 1) сигуран и поуздан рад затвореног дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије;
- 2) недискриминаторан и економичан приступ затвореном дистрибутивном систему;
- 3) испуњење рационалних захтева за повећање снаге свог система;
- 4) испуњење рационалних захтева за изградњу, односно усаглашавања постојећих прикључака корисника затвореног дистрибутивног система са потребама корисника тог система;
- 5) исправност и поузданост мерења електричне енергије на местима испоруке из затвореног дистрибутивног система.

Члан 153.

Оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:

- 1) одржава мрежу;
- 2) донесе правила о раду затвореног дистрибутивног система, уколико има специфичних потреба у односу на правила о раду дистрибутивног система на који је повезан;
- 3) израђује план инвестиција у затвореном дистрибутивном систему, усклађен са потребама корисника система;

- 4) донесе одлуку о цени за приступ затвореном дистрибутивном систему у складу са овим законом;
- 5) прати губитке у затвореном дистрибутивном систему и доноси план за смањење губитака електричне енергије;
- 6) набави електричну енергију за надокнаду губитака у својој мрежи;
- 7) корисницима затвореног дистрибутивног система пружа информације потребне за ефикасан приступ затвореном дистрибутивном систему на принципима транспарентности и недискриминације;
- 8) закључи уговор о експлоатацији објекта са оператором система на чији систем је повезан;
- 9) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;
- 10) прикупља и објављује податке и информације неопходне за испуњавање прописаних обавеза по питању транспарентности и праћења тржишта електричне енергије;
- 11) верификује и доставља податке оператору преносног система неопходне за администрирање тржишта електричне енергије у складу са правилима о раду тржишта електричне енергије на основу измерених сатних вредности или израчунатих сатних вредности на основу измерене месечне вредности и профила потрошње;
- 12) верификује и доставља податке снабдевачу за купце које он снабдева на основу измерених сатних вредности или израчунатих сатних вредности на основу измерене месечне вредности и профила потрошње;
- 13) обезбеди право на приступ подацима о потрошњи електричне енергије у складу са чланом 56. став 1. тачка 11) овог закона;
- 14) предузима прописане мере безбедности;
- 15) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине;
- 16) уређује друга питања неопходна за рад затвореног дистрибутивног система и функционисање тржишта.

Правила о раду затвореног дистрибутивног система

Члан 154.

Оператор затвореног дистрибутивног система дужан је да се придржава правила о раду система на који је прикључен.

Оператор затвореног дистрибутивног система може да уреди специфичност свог система правилима о раду затвореног дистрибутивног система електричне енергије у погледу:

- 1) технички и други услови за поуздан и сигуран погон затвореног дистрибутивног система;
- 2) техничких услова за прикључење на затворени дистрибутивни систем;
- 3) приступа затвореном дистрибутивном систему;
- 4) коришћења и одржавања објеката;
- 5) посебних поступака у случају поремећаја у раду;

6) других питања неопходних за рад затвореног дистрибутивног система.

Правила из става 1. и 2. овог члана објављују се на интернет страници оператора затвореног дистрибутивног система електричне енергије.

На захтев корисника затвореног дистрибутивног система, Агенција ће преиспитати правила о раду затвореног дистрибутивног система.

У случају да Агенција утврди да правила о раду затвореног дистрибутивног система нису донета у складу са овим законом, захтеваће од оператора затвореног дистрибутивног система измену правила.

Члан 155.

Оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије који нема лиценцу за снабдевање електричном енергијом, може да набавља електричну енергију само за надокнаду губитака у затвореном дистрибутивном систему и да учествује на организованом тржишту електричне енергије и на њему набавља електричну енергију, како би на најефикаснији начин оптимизовао набавку електричне енергије неопходне за надокнаду губитака у затвореном дистрибутивном систему.

Агенција може оператора затвореног дистрибутивног система ослободити обавезе да се електрична енергија за надокнаду губитака у дистрибутивној мрежи, набавља на транспарентан, недискриминаторан начин и под тржишним условима.

Члан 156.

Оператор затвореног дистрибутивног система може снабдевати електричном енергијом крајње купце чији су објекти прикључени на тај систем, ако има лиценцу за снабдевање електричном енергијом, али уговором о снабдевању електричном енергијом не може уговорити услове којима ће отежати право крајњег купца на промену снабдевача.

У случају из става 1. овог члана, крајњи купац има право на промену снабдевача под општим условима за промену снабдевача прописаним овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Својина на електроенергетским мрежама

Члан 157.

Преносна електроенергетска мрежа може, у складу са законом, бити у јавној својини и у својини оператора преносног система кога је основала Република Србија за обављање делатности преноса и управљања преносним системом.

Дистрибутивна електроенергетска мрежа може, у складу са законом, бити у јавној својини и у својини оператора дистрибутивног система кога је основала Република Србија или које је зависно друштво правног лица чији је оснивач Република Србија.

Оператор система стиче својину на објектима електроенергетске мреже кога је изгради својим средствима или прибави правним послом.

У случају престанка оператора система чији је оснивач Република Србија електроенергетска мрежа постаје својина Републике Србије.

У случају престанка оператора система-зависног друштва правног лица кога је основала Република Србија електроенергетска мрежа постаје својина

тог правног лица, а ако престане и то правно лице електроенергетска мрежа постаје својина Републике Србије.

Изузетно од ст. 4. и 5. овог члана када је правни следбеник оператора система који престаје са радом друго правно лице чији је оснивач Република Србија, које по одредбама овог закона може имати својину на електроенергетским мрежама, то правно лице стиче својину на тим мрежама.

Електроенергетске мреже из ст. 1. и 2. овог члана не могу се отуђити из јавне својине, нити из својине оператора система нити могу бити предмет оптерећења или принудног извршења.

Члан 158.

У погледу стицања својине оператора преносног, односно дистрибутивног система на електроенергетским мрежама у складу са овим законом неће се примењивати одредбе Закона о јавној својини („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 83/13 и 105/14) које се односе на стицање својине јавних предузећа и друштва капитала на средствима у државној својини.

Приступ систему

Члан 159.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије, је дужан да омогући корисницима система приступ систему по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, у складу са одредбама овог закона, као и прописима и правилима о раду система донетим на основу овог закона.

Члан 160.

Приступ систему се уређује уговором о приступу који закључују оператор преносног, односно дистрибутивног система и корисник система, у складу са правилима о раду система.

Уговор о приступу поред елемената утврђених законом којим се уређују облигациони односи, садржи: податке о месту примопредаје, снагу на месту примопредаје, обрачунски период и начин обрачуна у складу са методологијама из члана 50. овог закона, као и друге елементе у зависности од специфичности места примопредаје.

Уговором о приступу систему за пренос, односно дистрибуцију електричне енергије не може се уговорити снага већа од одобрене снаге на месту примопредаје.

Члан 161.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије може одбити приступ систему само ако нема техничких могућности због:

- 1) недостатка капацитета;
- 2) погонских сметњи или преоптерећености система;
- 3) угрожене сигурности рада система.

Подаци о нивоу оптерећења преносног, односно дистрибутивног система су јавни, а врста, обим и начин објављивања података морају бити у складу са правилима о раду система на који је објекат прикључен.

У случају када оператор система одбије да закључи уговор о приступу систему дужан је да о томе одлучи решењем у року од пет дана од дана достављања захтева за закључење уговора.

Решење из става 3. овог члана садржи детаљно образложене разлоге за одбијање приступа систему и засноване на објективним и технички и економски оправданим критеријумима.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.

Агенција је дужна, да обезбеди да критеријуми за одбијање приступа систему буду доследно примењени.

Агенција је дужна да обезбеди, када је то могуће и када се догоди одбијање, да оператор преносног, односно дистрибутивног система пружи заинтересованој страни информацију о мерама које ће бити предузете у циљу повећања капацитета мреже.

Заинтересована страна која тражи информацију из става 7. овог члана дужна је да плати одговарајућу накнаду.

Одлука Агенције донета по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Приступ преносном, односно дистрибутивном систему произвођача из обновљивих извора енергије

Члан 162.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система је дужан да приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије, осим у случају када је угрожена сигурност снабдевања или сигурност рада преносног, односно дистрибутивног система.

У случају да оператор преносног, односно дистрибутивног система, услед угрожене сигурности снабдевања или угрожене сигурности рада преносног, односно дистрибутивног система у знатној мери ограничи приступ систему произвођачима из обновљивих извора енергије, дужан је да обавести Агенцију о предузетим мерама, као и о мерама које је потребно предузети да би се спречила евентуална будућа ограничења.

Приступ преносном систему у прекограничној размени електричне енергије

Члан 163.

Приступ преносном систему у прекограничној размени електричне енергије се остварује на основу права на коришћење прекограничног преносног капацитета.

Право на коришћење прекограничних преносних капацитета, додељује се на недискриминаторан и транспарентан начин, у складу са усаглашеним техничким критеријумима рада повезаних преносних система и правилима за расподелу прекограничних преносних капацитета.

Члан 164.

Право на учешће у расподели права на коришћење прекограничног преносног капацитета и на коришћење прекограничног преносног капацитета се остварује на основу уговора који са учесницима на тржишту закључује оператор преносног система.

Правилима за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета уређују се поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета, врста и обим података и начин њиховог објављивања, као и друга питања везана за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета.

Правила из става 2. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције и дужан је да их објави на својој интернет страници.

Оператор преносног система, уз сагласност Агенције, поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних капацитета и приступ прекограничним преносним капацитетима, може уредити и уговором са суседним оператором преносног система, уговором са операторима преносних система других земаља, односно операторима тржишта електричне енергије.

Правила из става 2. и уговор из става 4. овог члана морају бити у складу са Уговором о Енергетској заједници и са другим међународним уговорима које је потврдила Република Србија.

Принципи управљања загушењем

Члан 165.

Проблеми загушења мреже се решавају недискриминаторним тржишним методама које дају ефикасне економске сигнале учесницима на тржишту и операторима преносног система. Проблеми загушења мреже се не могу решавати методама у којима се примењује селективни избор појединих уговора о продаји електричне енергије закључених између учесника на тржишту.

Процедуре ограничења прекограничних размена електричне енергије користе се само у ванредним ситуацијама када оператор преносног система мора хитно да делује, а редиспечинг и контратрговина нису могући. Свака таква процедура примењује се на недискриминаторан начин.

Осим у случајевима више силе, учесници на тржишту којима је додељен прекогранични капацитет имају право на повраћај накнаде за додељени капацитет ако им се право на коришћење капацитета ограничи.

Учесницима на тржишту биће доступан максимални прекогранични капацитет и максимални капацитет преносне мреже у складу са стандардима за безбедан и сигуран рад преносног система.

Учесници на тржишту су дужни да благовремено обавесте оперatore преносног система о намери да користе додељени прекогранични капацитет. Додељени прекогранични капацитет који се не користи биће поново понуђен учесницима на тржишту на транспарентан и недискриминаторан начин.

Оператор преносног система, уколико је то технички могуће, примењује међусобно пребијање прекограничних размена електричне енергије супротног смера на истој граници у циљу максималног коришћења прекограничног капацитета. Узимајући у обзир сигурност преносног система, прекограничне размене које смањују загушење не могу се одбити.

Сви приходи стечени доделом прекограничних капацитета могу се користити за следеће сврхе:

- 1) гарантовање расположивости додељеног капацитета;
- 2) одржавање или повећање прекограничних капацитета кроз инвестиције у мрежу, а нарочито у изградњу нових интерконективних далековода.

Ако се приходи не могу ефикасно користити у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана, могу се користити, уз сагласност Агенције, као приход који Агенција узима у обзир приликом доношења методологије за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије до максималног износа који одреди Агенција. Остатак прихода ставља се на посебан интерни рачун оператора преносног система док се не створе услови да се користи у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана.

Члан 166.

Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно преузетим обавезама Републике Србије.

Изузећа за нове интерконективне далеководе у области електричне енергије

Члан 167.

Нови интерконективни далеководи једносмерне струје, могу се на захтев изузети од примене правила за приступ систему из члана 159. овог закона, правила за расподелу прекограничних преносних капацитета из члана 163. овог закона и правила коришћења прихода од доделе капацитета у поступку образовања цена приступа преносном систему, под следећим условима:

- 1) да улагање у нови инфраструктурни објекат повећава конкуренцију у снабдевању електричном енергијом;
- 2) да је ризик улагања у изградњу интерконективног далековода такав да улагања неће бити ако се не одобри изузеће;
- 3) да интерконективни далековод мора бити у власништву физичког или правног лица које послује у другом правном субјекту одвојеном од оператора система у оквиру кога ће нови интерконективни далековод бити изграђен;
- 4) да корисници интерконективног далековода плаћају накнаду за коришћење тог објекта;
- 5) да у средствима или оперативним трошковима интерконективног далековода нису, ни у једном делу, коришћена средства из цене за приступ преносном или дистрибутивном систему;
- 6) да изузеће не спречава конкуренцију, ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и ефикасно функционисање система на који је нови интерконективни далековод повезан.

Одредба става 1. овог члана изузетно се примењује и у случају интерконективног далековода наизменичне струје под условом да су трошкови и ризик такве инвестиције знатно већи у поређењу са трошковима и ризиком који обично настају приликом повезивања два суседна преносна система преко интерконективног далековода наизменичне струје.

Одредба става 1. овог члана ће се примењивати и у случају знатних повећања капацитета постојећих интерконективних далековода.

Акт о изузећу из ст. 1. до 3. овог члана доноси Агенција, по прибављеном мишљењу Министарства и са мишљењем Министарства и детаљним образложењем објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Акт о изузећу из ст. 1. до 3. овог члана може обухватити капацитет интерконективног далековода у целини или део капацитета.

У року од два месеца од дана када је захтев за изузеће примио последњи надлежни регулатор, надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора може да достави саветодавно мишљење оним регулаторима којим то мишљење може бити основ за доношење њихових одлука.

Приликом одлучивања о изузећу из ст. 1. до 3. овог члана Агенција је дужна да:

- 1) размотри потребу за утврђивањем услова у погледу трајања изузећа и недискриминаторног приступа интерконективном далеководу;
- 2) узме у обзир додатне капацитете који ће бити изграђени, очекивани период трајања пројекта и националне специфичности и прилике у Републици Србији.

Пре доношења акта о изузећу Агенција може одлучује о правилима и механизмима за управљање и расподелу капацитета.

Правила из става 8. овог члана садрже обавезу да се неискоришћени капацитет понуди на тржишту, а корисници интерконективног далековода имају право да тргују својим уговореним капацитетима на тржишту. При процени критеријума из става 1. тач. 1), 2) и 6) овог члана узимају се у обзир резултати расподеле капацитета.

Акт о изузећу се може донети након размене мишљења са другим државама на које изградња интерконективног далековода има утицаја или са надлежним регулаторним телима.

Агенција ће, без одлагања, доставити надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, копију захтева за изузеће, као и одлуку и све релевантне информације у вези са одлуком.

Информација из става 11. овог члана, која омогућава надлежном телу да изда образложено мишљење, може се поднети у збирном облику и нарочито садржи:

- 1) детаљне разлоге на основу којих је изузеће одобрено или одбијено, укључујући финансијске информације које оправдавају потребу за изузећем;
- 2) спроведену анализу о утицају давања изузећа на конкуренцију и ефикасно функционисање унутрашњег тржишта електричне енергије;
- 3) разлоге за временски период и удео у укупном капацитету интерконекције за које се одобрава изузеће и
- 4) резултат консултација регулаторних органа.

У року од два месеца од дана пријема информације из ст. 11. и 12. овог члана надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора може донети одлуку којом захтева да Агенција измени или повуче акт о изузећу.

У случају да надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора донесе одлуку из става 13. овог члана Агенција ће у највећој могућој мери узети у обзир ту одлуку.

Када коначна одлука Агенције одступа од мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција ће обезбедити и објавити, заједно са својом одлуком, образложење на коме заснива своју одлуку.

Рок из става 13. овог члана може се продужити за још два месеца, ако надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора захтева додатне информације и то продужење почиње након дана пријема потпуних информација.

Рок из става 16. овог члана може се продужити уз обострану сагласност надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора и Агенције.

У случају да тражене информације из става 16. овог члана нису достављене у траженим роковима, сматра се да је информација повучена.

Мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора о акту о изузећу истиче две године од дана његовог доношења, ако изградња интерконективног далековода није почела, односно пет година од дана његовог доношења, ако интерконективни далековод није пуштен у погон, осим у случају када надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора одлучи да је до кашњења дошло због околности које су ван контроле лица коме је изузеће одобрено.

Акт о изузећу који доноси Агенција је коначан и против њега се може покренути управни спор.

Тржиште електричне енергије

Члан 168.

Тржиште електричне енергије обухвата:

- 1) билатерално тржиште електричне енергије;
- 2) балансно тржиште електричне енергије и
- 3) организовано тржиште електричне енергије.

Оператор преносног система електричне енергије уређује и администрира тржиште из става 1. тачка 2) овог члана, а енергетски субјект који обавља делатност управљања организованим тржиштем електричне енергије (у даљем тексту: Оператор тржишта) уређује и администрира тржиште из става 1. тачка 3) овог члана, уз поштовање принципа јавности и недискриминације.

Учесници на тржишту електричне енергије

Члан 169.

Учесници на тржишту електричне енергије су:

- 1) произвођач електричне енергије;
- 2) снабдевач;
- 3) снабдевач на велико;
- 4) крајњи купац;
- 5) оператор преносног система електричне енергије;
- 6) оператор дистрибутивног система електричне енергије;
- 7) оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије;
- 8) оператор тржишта.

Поред учесника на тржишту из става 1. овог члана, на организованом тржишту електричне енергије учесници могу бити и друга правна лица у складу са правилима о раду организованог тржишта.

Учесници на тржишту електричне енергије дужни су да оператору преносног, односно дистрибутивног система, доставе све потребне податке у складу са правилима о раду преносног система, правилима о раду дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије.

Билатерално тржиште електричне енергије

Члан 170.

Билатерално тржиште електричне енергије је тржиште на коме се електрична енергија директно купује и продаје између учесника на тржишту на основу уговора о снабдевању електричном енергијом.

Уговором о снабдевању електричном енергијом одређују се нарочито количина електричне енергије, цена и период снабдевања.

Количина електричне енергије може бити:

1) унапред одређена за сваки обрачунски период током периода снабдевања;

2) одређена на основу остварене потрошње електричне енергије на месту примопредаје током периода снабдевања и

3) одређена на основу остварене производње електричне енергије на месту примопредаје током периода снабдевања.

У случају када се уговор о снабдевању електричном енергијом закључује између снабдевача и крајњег купца и када се количина електричне енергије одређује у складу са ставом 3. тачка 2) овог члана, тај уговор се сматра уговором о потпуном снабдевању.

У случају када се уговор о снабдевању електричном енергијом закључује између снабдевача и оператора преносног или дистрибутивног система за надокнаду губитака у систему и када се количина електричне енергије одређује у складу са ставом 3. тачка 2) овог члана, тај уговор се сматра уговором о потпуном снабдевању.

Балансна одговорност учесника на тржишту

Члан 171.

Учесник на тржишту електричне енергије дужан је да уреди своју балансну одговорност.

Балансна одговорност се уређује закључењем уговора о балансној одговорности са оператором преносног система или преносом балансне одговорности на балансно одговорну страну, у складу са овим законом, законом који уређује облигационе односе и правилима о раду тржишта електричне енергије.

Закључењем уговора о балансној одговорности са оператором преносног система и испуњењем услова прописаних правилима о раду тржишта електричне енергије, учесник на тржишту електричне енергије стиче статус балансно одговорне стране.

Учесник на тржишту преноси балансну одговорност закључењем уговора о преносу балансне одговорности са балансно одговорном страном.

Закључењем уговора о потпуном снабдевању, крајњи купац преноси балансну одговорност за своје место примопредаје на снабдевача.

Закључењем уговора о потпуном снабдевању из члана 188. овог закона оператор преносног, односно оператор дистрибутивног система преноси балансну одговорност на снабдевача.

Закључењем уговора из ст. 2. и 4. овог члана произвођач преноси балансну одговорност за своје место примопредаје на снабдевача.

Оператор преносног система је одговоран за успостављање и спровођење балансне одговорности учесника на тржишту електричне енергије.

Члан 172.

Оператор преносног система и оператор дистрибутивног система не могу преузети балансну одговорност за другог учесника на тржишту.

Оператор преносног система и оператор дистрибутивног система своју балансну одговорност не могу пренети на другог учесника на тржишту осим када купују електричну енергију по уговору о потпуном снабдевању електричном енергијом.

Члан 173.

Оператор преносног система води регистар балансне одговорности за места примопредаје на преносном систему, а оператор дистрибутивног система води регистар балансне одговорности за места примопредаје на дистрибутивном систему.

Оператор дистрибутивног система је дужан да оператору преносног система доставља податке садржане у регистру, у складу са правилима о раду тржишта електричне енергије и правилима о промени снабдевача.

Балансно тржиште електричне енергије

Члан 174.

Оператор преносног система купује и продаје електричну енергију од учесника на тржишту на балансном тржишту електричне енергије ради балансирања и обезбеђења сигурног рада система.

Цена електричне енергије за потребе балансирања система и обезбеђења сигурног рада система се утврђује на тржишном принципу у складу са правилима о раду тржишта.

Учешће на балансном тржишту уређује се уговором који оператор преносног система закључује са учесником на тржишту електричне енергије, у складу са правилима о раду тржишта електричне енергије.

Правила о раду тржишта електричне енергије

Члан 175.

Правилима о раду тржишта електричне енергије ближе се уређује:

- 1) балансна одговорност учесника на тржишту;
- 2) балансно тржиште електричне енергије;
- 3) прорачун одступања баланских група;
- 4) обрачун финансијског поравнања балансно одговорних страна;
- 5) инструмент обезбеђења плаћања и критеријуме за утврђивање износа и периода за који се тражи;
- 6) обрачун електричне енергије за потребе балансирања и обезбеђивања сигурног рада система;

- 7) начин обезбеђивања системских услуга;
- 8) друга питања неопходна за функционисање тржишта електричне енергије.

Правила из става 1. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције.

Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Правила о објављивању кључних тржишних података

Члан 176.

Правила о објављивању кључних тржишних података се односе на правовремено објављивање свих релевантних података и њихову доступност свим учесницима на тржишту електричне енергије и представљају предуслов недискриминаторног функционисања тржишта.

Правила из става 1. овог члана садрже све релевантне податке који се односе на потрошњу, пренос електричне енергије, производњу и балансно тржиште.

Правилима из става 1. овог члана ближе се уређују одговорности оператора преносног система електричне енергије, оператора дистрибутивног система електричне енергије, произвођача електричне енергије и крајњег купца у вези са објављивањем тржишних података, као и друга питања неопходна за објављивање података.

Правила из става 1. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције.

Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Организовано тржиште електричне енергије

Члан 177.

Организовано тржиште електричне енергије је институционално уређен однос између понуде и тражње учесника на тржишту електричне енергије са унапред одређеним стандардизованим продуктима и физичком испоруком, на временском оквиру дан унапред и унутар дана.

Члан 178.

Оператор тржишта обавља делатност управљања организованим тржиштем електричне енергије.

Члан 179.

Оператора тржишта ће основати оператор преносног система, на начин и у складу са актом Владе.

Члан 180.

Оператор тржишта одговоран је за:

- 1) успостављање организованог тржишта електричне енергије;
- 2) администрирање организованог тржишта електричне енергије;

3) за ефикасно и функционално повезивање тржишта електричне енергије у Републици Србији са суседним тржиштима електричне енергије, у сарадњи са оператором преносног система у Републици Србији, као и операторима преносног система и операторима тржишта суседних земаља, а у складу са међународно установљеним принципима и преузетим обавезама.

Члан 181.

Клиринг и финансијско поравнање, у смислу овог закона, између учесника на организованом тржишту електричне енергије ће обављати правно лице овлашћено за обављање тих послова, са седиштем у Републици Србији или у некој од европских земаља, у складу са принципима клиринга и финансијског поравнања који важе на пан-европском тржишту електричне енергије.

Послови на организованом тржишту се могу закључивати у домаћој валути или у еврима.

Ако правно лице из става 1. овог члана има седиште у некој од европских земаља, плаћања, наплаћивања и пренос по основу финансијског поравнања између учесника на организованом тржишту електричне енергије врши се у еврима.

Члан 182.

Оператор тржишта дужан је да:

- 1) донесе правила о раду организованог тржишта електричне енергије;
- 2) обезбеди тајност комерцијалних и пословних података учесника на тржишту, као и других података који су им доступни у обављању делатности;
- 3) уреди балансну одговорност закључивањем уговора о балансној одговорности са оператором преносног система или преносом балансне одговорности на правно лице из члана 171. став 2. овог закона.

Члан 183.

Правилима о раду организованог тржишта електричне енергије ближе се уређују:

- 1) услови и поступак стицања статуса учесника на организованом тржишту електричне енергије;
- 2) услови и поступак престанка статуса учесника на организованом тржишту електричне енергије;
- 3) регистар учесника на организованом тржишту електричне енергије;
- 4) продукти трговања на организованом тржишту електричне енергије;
- 5) поступак подношења, измена и отказивање понуда за продају и куповину на организованом тржишту електричне енергије;
- 6) садржај понуда за продају и куповину на организованом тржишту електричне енергије;
- 7) поступак за утврђивање валидности понуда за продају и куповину на организованом тржишту електричне енергије;
- 8) начин формирања криве понуде и криве потражње на организованом тржишту електричне енергије;
- 9) начин утврђивања тржишних количина и цена за обрачунски период;

10) поступци у случају недовољне количине понуде или потражње на организованом тржишту електричне енергије;

11) начин издавања потврда о закљученим трансакцијама на организованом тржишту електричне енергије;

12) поступак клиринга и финансијског поравнања на организованом тржишту електричне енергије;

13) начин управљања ризицима везаним за финансијско поравнање;

14) поступци у случајевима ванредних ситуација и

15) друга питања неопходна за функционисање организованог тржишта електричне енергије.

Правила из става 1. овог члана доноси оператор тржишта и објављује их на својој интернет страници.

Обавеза чувања евиденција

Члан 184.

Снабдевач и снабдевач на велико дужни су да Агенцији, органу надлежном за послове конкуренције и надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, ставе на располагање све релевантне податке који се односе на трансакције из уговора о снабдевању електричном енергијом свих учесника на тржишту, осим крајњих купаца.

Подаци из става 1. овог члана садрже појединости о карактеристикама трансакција као што су: трајање, правила о испоруци и измирењу обавеза, количинама, датумима и временима извршења и ценама трансакција, начину идентификације учесника на тржишту на кога се трансакција односи, као и спецификацију свих уговора о снабдевању електричне енергије по којима обавезе нису измирене.

Снабдевач, је дужан да податке из става 2. овог члана чува ради стављања на располагање најмање пет година.

Заштита комерцијално осетљивих података

Члан 185.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система, оператор тржишта, снабдевач и снабдевач на велико обавезни су да чувају као пословну тајну податке и документа који садрже информације о продајним ценама, количини и условима снабдевања електричном енергијом, мерне податке о производњи, односно потрошњи крајњих купаца, као и друге податке и документа чије објављивање или чињење доступним трећим лицима може довести до поремећаја на тржишту електричне енергије.

Одредба става 1. овог члана, односи се и на уговоре о снабдевању електричном енергијом у периоду од годину дана од дана престанка тих уговора, осим уговора који се закључују у поступку јавних набавки, с тим да се и по истеку тог периода мерни подаци о производњи, односно потрошњи електричне енергије крајњих купаца, могу саопштавати односно документа давати трећим лицима само по захтеву произвођача, односно крајњег купца електричне енергије.

Снабдевање крајњих купаца електричном енергијом

Члан 186.

Право да слободно бирају свог снабдевача на тржишту електричне енергије имају сви крајњи купци електричне енергије.

Снабдевање крајњих купаца електричном енергијом може да обавља енергетски субјект који има лиценцу за обављање делатности снабдевања (у даљем тексту: снабдевач) у складу са овим законом.

Снабдевање крајњих купаца електричном енергијом може да обавља и произвођач који има лиценцу за обављање делатности снабдевања, у складу са овим законом.

Уговор о снабдевању крајњих купаца

Члан 187.

Уговором о снабдевању крајњих купаца уређују се права и обавезе између снабдевача и крајњег купца електричне енергије.

Уговор из става 1. овог члана садржи, поред општих елемената утврђених законом који уређује облигационе односе и следеће елементе:

- 1) права и обавезе у погледу снаге и количине електричне енергије;
- 2) динамику снабдевања;
- 3) права и обавезе снабдевача, и крајњег купца у случају неиспуњавања обавеза и у случају привремене обуставе испоруке;
- 4) рок на који се уговор закључује и права и обавезе у случају престанка и раскида уговора;
- 5) начин обрачуна и услове плаћања преузете електричне енергије;
- 6) начин информисања купца о промени цена и других услова снабдевања електричном енергијом;
- 7) начин решавања спорова и
- 8) друге елементе у зависности од специфичности и врсте услуга које пружа снабдевач.

Услови за закључење и садржина уговора о снабдевању ближе се уређују прописом из члана 214. овог закона, а одредбе уговора морају на јасан, једноставан и недвосмислен начин обухватити права и обавезе купца.

Уговором о снабдевању купцу се не може ускратити или отежати право на раскид, односно отказ уговора, због коришћења права на промену снабдевача, нити се могу наметати додатне финансијске обавезе по том основу, а снабдевач је дужан да купца обавести о могућностима за промену снабдевача.

У случају раскида или отказа уговора о потпуном снабдевању од стране снабдевача, отказни рок не може бити краћи од 30 дана.

Снабдевач је дужан да, пре почетка снабдевања крајњег купца, оператору система пријави уговор, односно сваку промену уговора и достави нарочито следеће податке: о крајњем купцу, о местима примопредаје, врсти уговора и периоду снабдевања.

Уговор о потпуном снабдевању

Члан 188.

За једно место примопредаје и за исти период снабдевања може се закључити само један уговор о потпуном снабдевању.

Крајњи купац који је закључио уговор о потпуном снабдевањем из става 1. овог члана, не може за исто место примопредаје и за исти период снабдевања закључити други уговор о снабдевању електричном енергијом.

Када је закључен уговор из става 1. овог члана, снабдевач је дужан да пре отпочињања снабдевања закључи:

1) уговор којим је уредио своју балансну одговорност, а којим су обухваћена и места примопредаје тог крајњег купца и

2) уговор о приступу систему са оператором система на који је објекат крајњег купца прикључен.

Уговор о снабдевању са унапред одређеном количином електричне енергије

Члан 189.

За једно место примопредаје, за сваки обрачунски период током периода снабдевања, може се закључити више уговора о снабдевању са унапред одређеним количинама електричне енергије.

Када је закључен уговор из става 1. овог члана, крајњи купац је дужан да пре отпочињања снабдевања закључи:

1) уговор којим уређује балансну одговорност за своја места примопредаје и

2) уговор о приступу систему са оператором система на који је његов објекат прикључен.

Уговор о снабдевању са унапред одређеном количином електричне енергије могу закључивати сви крајњи купци, осим домаћинстава и малих купца.

Гарантовано снабдевање

Члан 190.

Снабдевање електричном енергијом домаћинстава и малих купца, као јавна услуга (у даљем тексту: гарантовано снабдевање) обавља снабдевач, кога одреди Влада у складу са овим законом (у даљем тексту: гарантовани снабдевач).

Гарантовани снабдевач је дужан да пружа гарантовано снабдевање купцу из става 1. овог члана на његов захтев или по аутоматизму, ако купац не изабере другог снабдевача.

Гарантовани снабдевач снабдева купца из става 1. овог члана по уговору о потпуном снабдевању.

Гарантовани снабдевач је дужан да објави услове снабдевања и цену електричне енергије на својој интернет страници или на други погодан начин.

Уговор о потпуном снабдевању из става 3. овог члана може бити закључен и као формуларни уговор у складу са објављеним условима снабдевања из става 4. овог члана и прописом којим се уређује испорука и снабдевање електричном енергијом.

Члан 191.

Гарантовани снабдевач из члана 190. став 1. овог закона одређује се на основу спроведеног поступка јавног тендера и бира се на период од најдуже пет година.

Поступак јавног тендера спроводи Министарство.

Одлука о расписивању тендера из става 1. овог члана садржи нарочито услове и критеријуме за избор гарантованог снабдевача, услове и начин образовања и промене цене, елементе уговора који гарантовани снабдевач закључује са крајњим купцем, као и рок на који се бира гарантовани снабдевач.

У случају да се на начин из става 1. овог члана не изабере гарантовани снабдевач, Влада одређује снабдевача који ће привремено обављати гарантовано снабдевање, а најдуже на период од годину дана.

Резервно снабдевање

Члан 192.

Право на резервно снабдевање има крајњи купац електричне енергије који нема право на гарантовано снабдевање, у складу са одредбама овог закона, у случају:

- 1) стечаја или ликвидације снабдевача који га је до тада снабдевао;
- 2) престанка или одузимања лиценце снабдевачу који га је до тада снабдевао;
- 3) да није нашао новог снабдевача након престанка уговора о снабдевању са претходним, осим ако је престанак уговора последица неизвршавања обавеза плаћања купца;
- 4) да није нашао новог снабдевача након престанка уговора о снабдевању са претходним, а припада категорији купаца којима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају неизвршавања обавеза, у складу са овим законом.

Снабдевач који није у могућности да снабдева крајњег купца, у случају из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, дужан је да о дану престанка снабдевања благовремено обавести резервног снабдевача, купца и оператора система.

Снабдевач који престаје да снабдева крајњег купца, у случају из става 1. тач. 3) и 4) овог члана, дужан је да о дану престанка уговора о снабдевању благовремено обавести оператора система.

Резервно снабдевање се остварује без захтева крајњег купца и почиње престанком уговора о снабдевању са ранијим снабдевачем.

Резервно снабдевање може непрекидно трајати најдуже 60 дана.

Резервни снабдевач снабдева крајњег купца по уговору о потпуном снабдевању и дужан је да уговор достави, у писменој форми, крајњем купцу у року од осам дана од дана почетка резервног снабдевања.

Резервни снабдевач је дужан да услове резервног снабдевања и цену електричне енергије објави на својој интернет страници.

Ако крајњи купац не закључи уговор из става 6. овог члана у року од осам дана од дана пријема уговора, оператор система је дужан да му, на захтев резервног снабдевача, обустави испоруку електричне енергије, а крајњи купац је дужан да плати преузету електричну енергију.

Ако крајњи купац по истеку резервног снабдевања није нашао новог снабдевача, оператор система је дужан да му обустави испоруку електричне енергије.

Члан 193.

Влада ће на основу спроведеног поступка јавног тендера одредити снабдевача који ће обављати резервно снабдевање (у даљем тексту: резервни снабдевач).

Поступак јавног тендера спроводи Министарство.

Одлуку о расписивању тендера из става 1. овог члана садржи нарочито услове за избор резервног снабдевача, услове и начин образовања и промене цене, елементе уговора који резервни снабдевач закључује се крајњим купцем, као и рок на који се бира резервни снабдевач.

У случају да се на начин из става 1. овог члана не изабере резервни снабдевач, Влада ће одредити снабдевача који ће привремено обављати резервно снабдевање, на период од највише шест месеци, за које време ће бити расписан и окончан нови тендер.

У случају да се ни у поновљеном тендеру не изабере резервни снабдевач, Влада ће одредити гарантованог снабдевача да обавља резервно снабдевање, а најдуже на период од годину дана.

Цена по којој ће гарантовани снабдевач обављати резервно снабдевање не може бити мања од просечне цене електричне енергије на организованом тржишту за претходну годину.

Члан 194.

Агенција ће сваке године процењивати неопходност одржавања резервног снабдевања и његов утицај на конкуренцију на тржишту.

Агенција, на основу процене из става 1. овог члана, сачињава извештај који садржи процену када ће резервно снабдевање бити укинута и о томе обавештава Министарство.

Извештај се објављује на интернет страници Агенције.

Дужности снабдевача

Члан 195.

Снабдевач је дужан да:

- 1) поступа према крајњим купцима на недискриминаторан начин;
- 2) објави опште услове понуде за закључење уговора, односно да купца обавести на пригодан начин о понуђеним условима, с тим да се та обавеза односи и за случај закључења уговора преко посредника, као и да обезбеди да та понуда нарочито садржи:

- (1) име и адресу снабдевача;
- (2) врсту и квалитет услуга које се могу посебно уговорити;
- (3) начин на који се могу добити најновије информације о ценама;
- (4) трајање уговора, услови за продужење и престанак уговора и услове под којима се уговор не може продужити, као и начин уређивања међусобних односа у случају престанка уговора;

- (5) пенале, компензације, рефундације и друга средства у случају да снабдевач не испуни уговорени ниво квалитета комерцијалних услуга

снабдевача, као и мерама које снабдевач може предузети за извршавање доспелих обавеза;

(6) начин и поступак решавања приговора купца, односно поступак решавања спорова, при чему је снабдевач обавезан да тај поступак учини једноставним, јефтиним, ефикасним и транспарентним;

3) на својој интернет страници или на други прикладан начин, обавести купце:

(1) о улогама снабдевача и оператора система на који је објекат купца прикључен;

(2) о месту и начину достављања приговора на обрачун, комерцијалне услуге снабдевача и оператора система, као и на квалитет и поузданост испоруке електричне енергије уколико су лошији од нивоа дефинисаног техничким прописима и правилима о квалитету испоруке и снабдевања;

(3) да се по питању измене техничких услова прикључења, техничких проблема везаних за прикључак на систем, мерну опрему и тачност мерења, низак напон, квар на мрежи и прекид напајања, може обратити и директно оператору система на који је његов објекат прикључен;

4) обезбеди организациону јединицу, тело или особе одговарајућег радног искуства и стручне спреме за решавање приговора, рекламација и објективно одлучивање у роковима утврђених законом;

5) обавести купца у разумном року о промени цена и других услова снабдевања, а купца из категорије домаћинства у складу са законом којим се уређује заштита потрошача, изузев у случај снижења цена и давања купцу повољнијих услова снабдевања, при чему се обавештењем сматра и објављивање информације преко средстава јавног информисања, с тим да купац има право на раскид уговора о снабдевању, ако не прихвати промену цене и измењене услове;

6) понуди купцима више начина плаћања обавеза, подстицајних мера и погодности у плаћању обавезе, у зависности од понуђених цена, трајања обрачунског периода, рокова доспелости обавеза и других специфичности;

7) објави услове, поступак, правне последице, односно права купца у случају обуставе испоруке електричне енергије, због неизмиривања обавеза из уговора о снабдевању електричном енергијом, као и разлоге, поступак и правне последице искључења објекта купца са система;

8) обезбеди бесплатну телефонску линију за обавештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца;

9) у рачуну за продату електричну енергију посебно искаже трошкове приступа систему по регулисаним тарифама, накнаде прописане законом, порезе и остале обавезе или информације у складу са овим законом;

10) предузима мере како би омогућио купцима кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама које се односе на њихова права;

11) изврши и друге обавезе у складу са прописима којима се уређују облигациони односи, трговина и промет робе и услуга и заштита потрошача;

12) Агенцији доставља извештај о решавању приговора и жалби крајњих купаца;

13) Агенцији достави податке о количинама продаје електричне енергије и оствареног прихода по том основу, ради праћења тржишта, без обзира на број купаца;

14) обавештава купца о потрошњи електричне енергије и трошковима, како би се купцу омогућило да управља потрошњом;

15) омогући купцу на једноставан начин приступ правилима о промени снабдевача;

16) да након промене снабдевача изда купцу коначни обрачун, најкасније у року од шест недеља од промене снабдевача;

Актом из члана 214. овог закона уређује се ближа садржина рачуна из тачке 9) овог члана.

Члан 196.

Снабдевач електричном енергијом је дужан да у или уз рачун за продату електричну енергију или на други пригодан начин купцу обезбеди увид у податке о уделу свих врста извора енергије у укупно продатој електричној енергији тог снабдевача у претходној години на разумљив и на националном нивоу јасно упоредив начин као и о предузетим мерама и начину, односно ефектима предузетих активности за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине за производне капацитете из којих је набављена електрична енергија.

Влада може посебним актом прописати обавезу снабдевачу електричне енергије да обезбеди минимални износ удела енергије из обновљивих извора у продатој електричној енергији.

Снабдевач електричном енергијом је дужан да упуту купце на изворе јавно доступних информација о утицају на животну средину, најмање у погледу емисија угљен диоксида и радиоактивног отпада од производње електричне енергије из свих извора из којих је дати снабдевач продао електричну енергију у претходног години.

Поред података и информација из ст. 1. и 2. овог члана, снабдевач је дужан да крајњем купцу пружи информације о њиховим правима у случају спора.

Агенција ће предузети све неопходне мере да се обезбеди да снабдевачи пружају купцима јасне, поуздане и упоредиве податке из ст. 1. и 2. овог члана.

Промена снабдевача и Правила о промени снабдевача

Члан 197.

Пре промене снабдевача, купац и снабдевач који га је до тада снабдевао дужни су да регулишу међусобне финансијске обавезе.

Промена снабдевача електричном енергијом је бесплатна за купца и не може трајати дуже од 21 дан.

Агенција доноси правила којима се уређују услови и поступак промене снабдевача, у случају када крајњи купац има закључен уговор о потпуном снабдевању.

Правила садрже нарочито:

- 1) услове за промену и поступак промене снабдевача;
- 2) обавезе снабдевача чији уговор престаје;

- 3) обавезе новог снабдевача;
- 4) обавезе оператора преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије;
- 5) права и обавезе купца, снабдевача и оператора система у случају пресељења купца;
- 6) рокове за поступање учесника у поступку и
- 7) друга питања од значаја за промену снабдевача.

**Неовлашћена потрошња, искључење, обустава и ограничење
испоруке електричне енергије**

Члан 198.

Неовлашћена потрошња електричне енергије је:

- 1) коришћење електричне енергије без одобрења за прикључење;
- 2) коришћење електричне енергије са одобрењем за прикључење пре испуњења услова за прикључење;
- 3) коришћење електричне енергије након извршене обуставе испоруке електричне енергије;
- 4) коришћење електричне енергије без мерног уређаја, мимо мерног уређаја, или преко мерног уређаја на коме је онемогућено правилно мерење;
- 5) коришћење електричне енергије преко мерног уређаја на коме су оштећене пломбе оператора система, односно оштећене или са истеклим роком важења жига на пломби овлашћеног тела за оверавање мерила, као и у случају када се утврди неправилност мерења електричне енергије;
- 6) самовласна замена уређаја којом се утиче на тачност мерења преузете електричне енергије.

Члан 199.

Неовлашћену потрошњу утврђује оператор преносног, односно дистрибутивног система у поступку редовне или ванредне контроле мерног места.

Редовну и ванредну контролу мерног места из става 1. овог члана обављају најмање два квалификована лица овлашћена од стране оператора преносног, односно дистрибутивног система.

Редовна контрола мерног места по правилу се врши једанпут у шест месеци, а најдуже на период од годину дана.

Ванредна контрола мерног места врши се у свим случајевима када постоји сумња на неовлашћену потрошњу. Сумњу у исправност мерила може да искаже купац или заинтересована страна, а ванредни преглед мерила у употреби врши орган надлежан за послове метрологије, односно одговарајуће овлашћено тело за оверавање мерила.

О извршеној редовној и ванредној контроли сачињава се записник на лицу места који садржи утврђено чињенично стање и доказни материјал.

Записник из става 5. овог члана потписује и лице које је присуствовало контроли и уручује му се примерак записника.

У случају да нико није присуствовао контроли или је присутно лице одбило да потпише записник, на месту контроле оставља се обавештење са

роком и адресом где може преузети записник или се записник доставља на други начин у складу са законом.

Ближи услови, поступак и начин утврђивања неовлашћене потрошње, садржина записника, права купаца и поступак одлучивања по приговору уређује се актом из члана 214. овог закона.

Члан 200.

У случају неовлашћене потрошње, оператор преносног, односно дистрибутивног система, извршиће обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије и доставити купцу обрачун, на начин и по поступку утврђеном методологијом за обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије, коју доноси Агенција.

Неовлашћена потрошња обрачунава се за период од дана када је извршена последња редовна, односно ванредна контрола мерног места до дана када је неовлашћено коришћење утврђено.

Уколико оператор система није вршио редовну, односно ванредну контролу мерног места из члана 199. ст. 3. и 4. овог закона, обрачуната неовлашћено утрошена електрична енергија се обрачунава за период од најдуже шест месеци.

Обустава испоруке електричне енергије

Члан 201.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система обуставиће крајњим купцима испоруку електричне енергије у следећим случајевима:

1) када користи електричну енергију супротно условима који су утврђени у одобрењу за прикључење, осим у случају када је предвиђено искључење;

2) када електроенергетски објекти, постројења или уређаји купца не испуњава услове у складу са прописима и представљају непосредну опасност по живот и здравље људи, животну средину и имовину;

3) самовласна замена уређаја за ограничење снаге, односно струје, којом се не утиче на тачност мерења;

4) на захтев снабдевача због неизвршених обавеза из уговора о снабдевању;

5) неизвршења обавеза по уговора о приступу на преносни или дистрибутивни систем електричне енергије;

6) коришћење електричне енергије без уговора о снабдевању или потпуном снабдевању, односно када му је истекло резервно снабдевање, а није закључио уговор о снабдевању;

7) коришћење електричне енергије без уређене балансне одговорности у складу са овим законом;

8) у случајевима неовлашћене потрошње из члана 198. став 1. тачка 6) овог закона;

9) на писмени захтев купца, под условом да се обустава захтева за период од најмање годину дана, а најдуже две године.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система може крајњим купцима обуставити испоруку електричне енергије у следећим случајевима:

1) када крајњи купац омогући другом крајњем купцу потрошњу електричне енергије без одобрења оператора система преко своје инсталације;

2) када купац коме одобрењем за прикључење није уређен утицај на квалитет напона, својим уређајима или начином коришћења електричне енергије проузрокује смањење квалитета електричне енергије другим купцима, под условом да прекорачује емисионе нивое дозвољене правилима о раду и не отклони сметње у року који одреди оператор система.

Обуставом испоруке не престаје уговор о снабдевању, а у периоду обуставе испоруке крајњи купац има обавезе које се односе на приступ систему.

Ако је обустава извршена на захтев купца из става 1. тачка 9) овог члана, купац нема обавезе по основу уговора о снабдевању, односно приступу систему.

У случају неовлашћене потрошње из члана 198. став 1. тачка 5) овог закона оператор преносног, односно дистрибутивног система је дужан да мерно место доведе у технички исправно стање о сопственом трошку.

У случају неовлашћене потрошње из члана 198. став 1. тачка 6) овог закона оператор преносног, односно дистрибутивног система је дужан да мерно место доведе у технички исправно стање о трошку купца.

Пре обуставе испоруке електричне енергије, осим у случају из става 1. тач. 2), 3), 4), 6), 8) и 9) овог члана купцу мора бити достављена опомена у којој је одређен рок за отклањање уочених неправилности и недостатака, који не може бити краћи од три дана од дана достављања опомене.

Купац, односно лице чијем објекту је обустављена испорука електричне енергије има право приговора оператору преносног, односно дистрибутивног система, осим у случају обуставе на захтев снабдевача, када се приговор подноси снабдевачу.

Ближи услови и поступак обуставе испоруке и права и обавезе оператора преносног, односно дистрибутивног система, снабдевача и крајњих купаца уређују се прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Члан 202.

Снабдевач је дужан да пре подношења захтева оператору преносног, односно дистрибутивног система за обуставу испоруке из члана 201. став 1. тачка 4) овог закона, крајњег купца претходно у писменој форми упозори да ће му бити извршена обустава испоруке електричне енергије, ако у року који не може бити краћи од 15 дана ни дужи од 30 дана од дана достављања упозорења, не измири доспеле обавезе, односно не постигне споразум о извршењу обавезе.

Уколико купац не измири обавезе у остављеном року, овлашћено лице снабдевача подноси захтев за обуставу испоруке електричне енергије оператору система на који је прикључен објекат купца и о томе писменим путем обавештава купца.

Оператор система је дужан да на основу захтева снабдевача, изврши обуставу испоруке електричне енергије купцу, у року који не може бити дужи од осам дана од дана пријема захтева.

Купац који након подношења захтева за обуставу, измири обавезу за испоручену електричну енергију, дужан је да без одлагања о томе обавести

снабдевача, а снабдевач је дужан да без одлагања о томе обавести оператора преносног, односно дистрибутивног система и да повуче захтев за обуставу.

Одредба става 4. овог члана односи се и на случај да снабдевач и купац постигну споразум о извршењу обавезе.

Купац којем је обустављена испорука има право приговора снабдевачу, а посебно тело, организациона јединица или овлашћено лице снабдевача из члана 195. став 1. тачка 4) овог закона је дужно да одлучи по приговору у року од три дана од дана пријема приговора.

У случају када је подносилац приговора физичко лице, у састав тела из члана 195. став 1. тачка 4) овог члана, мора бити укључен представник евидентираних удружења и савеза у складу са законом којим се уређује заштита потрошача.

Снабдевач је дужан да о основаности приговора, као и у случају накнадног измирења обавезе купца, без одлагања обавести оператора преносног, односно дистрибутивног система, а оператор преносног, односно дистрибутивног система је дужан да настави испоруку електричне енергије, без одлагања, а најкасније у року од 24 часа.

Члан 203.

Због неизвршених обавеза за испоручену електричну енергију не може се обуставити испорука електричне енергије купцима, за објекте чији би прекид рада довео до непосредне опасности по живот и здравље људи и за објекте од посебног интереса за привреду и живот људи и одбрану земље.

Уговором о снабдевању са купцем из става 1. овог члана, одређују се инструменти обезбеђења плаћања за снабдевање електричном енергијом, а ако не обезбеди инструменте обезбеђења плаћања може се обуставити испорука.

Прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом ближе се уређују врсте објеката по намени којима се не може обуставити испорука.

Искључење

Члан 204.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система је дужан да искључи објекат крајњег купца са система у следећим случајевима:

- 1) неовлашћене потрошње из члана 198. став 1. тач. 1) - 6) овог закона;
- 2) када крајњи купац онемогући овлашћеним лицима оператора преносног, односно дистрибутивног система безбедан, потпун и неометан приступ мерним уређајима и инсталацијама, као и месту мерења ради читавања, провере исправности, отклањања кварова, замене, одржавања и контроле исправности мерних и других уређаја са мерним орманима, уређења мерног места и обуставе испоруке енергије;
- 3) на писмени захтев крајњег купца;
- 4) ако је обустава испоруке електричне енергије из члана 201. став 1. овог закона трајала дуже од годину дана, осим у случају обуставе испоруке на захтев крајњег купца, када се објекат искључује са система ако је обустава испоруке трајала дуже од две године.

У случају искључења објекта крајњег купца са система, престаје уговор о снабдевању и уговор о приступу за место примопредаје објекта који се

искључује, а за поновно прикључење крајњи купац прибавља одобрење за прикључење у складу са чланом 140. став 2. овог закона.

Члан 205.

Крајњи купац, односно лице чији је објекат искључен са система има право приговора оператору преносног, односно дистрибутивног система.

Ближи услови искључења и права и обавезе оператора преносног, односно дистрибутивног система и крајњих купаца, уређују се прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Ограничење испоруке електричне енергије

Члан 206.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система може крајњим купцима привремено ограничити испоруку електричне енергије у следећим случајевима, а у складу са правилима о раду система на који је објекат прикључен и прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом:

- 1) непосредне угрожености живота и здравља људи или опасности од оштећења имовине;
- 2) техничких или других сметњи у систему;
- 3) обављања мерења, испитивања, планираних радова на одржавању, инвестиционих радова и прикључења нових корисника.
- 4) у случају примене мера из чл. 211, 212. и 213. овог закона.

Права, обавезе и заштита крајњих купаца

Члан 207.

Крајњи купац ужива заштиту својих права у складу са овим законом, прописима донетим на основу овог закона, законом којим се уређује заштита потрошача и другим прописима.

Ако је овим законом уређено питање које је другим законом уређено на другачији начин, примењују се одредбе овог закона.

Ако крајњи купац није задовољан одлукама донетим у складу са овим законом по приговорима, рекламацијама, захтевима и жалбама своја права може остварити у судском поступку.

Члан 208.

Крајњи купац има право да захтева у случају појаве техничких или других сметњи у испоруци енергије, чији узрок није на објекту крајњег купца, да се те сметње отклоне у примереном року.

Као примерени рок у којем је оператор преносног, односно дистрибутивног система обавезан да отклони сметње у испоруци енергије крајњим купцима сматра се рок од 24 часа, а најдуже два дана од дана пријема обавештења о сметњи.

Сметњама у испоруци електричне енергије у смислу става 1. овог члана не сматрају се прекиди у испоруци електричне енергије настали због примене мера из члана 214. тач. 13) и 14) овог закона.

Члан 209.

Крајњи купац је дужан да унутрашње електричне инсталације до места разграничења дистрибутивног система и инсталација објеката купца одржава у

технички исправном стању у складу са важећим техничким прописима и да примењује мере прописане Правилима о раду система.

Члан 210.

Крајњи купац је дужан да електричну енергију користи под условима, на начин и за намене утврђене одобрењем за прикључење и уговором о снабдевању, законом и другим прописима донетим на основу овог закона.

Мере у случају угрожене сигурности снабдевања или поремећаја у раду енергетског система

Члан 211.

У случају када је угрожена сигурност снабдевања крајњих купаца због недовољне понуде на тржишту или наступања других ванредних околности, Влада прописује мере ограничења испоруке електричне енергије, или посебне услове увоза или извоза појединих електричне енергије, начин и услове за образовање и контролу цена, обавезу испоруке само одређеним корисницима или посебне услове обављања енергетских делатности уз минимални поремећај тржишта енергијом у окружењу.

У случају из става 1. овог члана, Влада одређује начин обезбеђивања, односно изворе средстава за накнаду штете која може настати за енергетске субјекте који спроводе ове мере, као и услове и начин расподеле средстава по основу накнаде штете.

Мере из става 1. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају последице настале услед тих околности.

О предузетим мерама из става 1. овог члана Министарство је дужно да извештава надлежна тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора.

Члан 212.

У случају опште несташице електричне енергије, предузимају се мере ограничења испоруке електричне енергије, као и мере штедње и рационалне потрошње електричне енергије.

Одлуку о примени мера из става 1. овог члана доноси Влада, на предлог Министарства, а по претходном обавештењу снабдевача, оператора преносног, односно дистрибутивног система о наступању околности за примену ових мера.

Одлука из става 2. овог члана и план ограничења испоруке електричне енергије објављују се у средствима јавног информисања најкасније 24 часа пре почетка примене мера на које се одлука односи.

У случају опште несташице електричне енергије не може се обуставити испорука електричне енергије објектима крајњих купаца од посебног интереса за привреду и живот људи и одбрану земље.

Прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом ближе ће се уредити мере које оператор преносног, односно дистрибутивног система предузима у случају опште несташице, начин предузимања мера, мере штедње и рационалне потрошње електричне енергије и врста објеката по намени из става 4. овог члана којима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају опште несташице.

Члан 213.

У случају поремећаја рада електроенергетског система, као и због радова на одржавању и проширењу електроенергетског система, предузимају

се мере на основу планова ограничења испоруке електричне енергије које доноси оператор преносног, односно дистрибутивног система.

Одлуку о примени мера из става 1. овог члана доноси оператор преносног, односно дистрибутивног система у складу са правилима о раду система.

Прописом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом ближе ће се уредити мере које се предузимају у случају поремећаја рада електроенергетског система, као и због радова на одржавању и проширењу електроенергетског система.

Услови испоруке и снабдевања електричном енергијом

Члан 214.

Влада ближе прописује услове испоруке и снабдевања крајњих купаца електричном енергијом, којима се ближе уређују:

1) услови и начин издавања одобрења за прикључење на преносни, односно дистрибутивни систем и повезивање система, одобрена снага, услови за промену одобрене снаге, услови за спајање и раздвајање инсталација, односно мерних места;

2) услови и начин прикључења објеката привременог карактера, градилишта и објеката у пробном раду и других објеката у складу са законом којим се уређује изградња објеката;

3) начин и поступак утврђивања листе крајњих купаца који испуњавају услове за статус малог купца;

4) услови и начин мерења испоручене електричне енергије;

5) место мерења, начин и периодичност контроле;

6) квалитет напона на месту испоруке електричне енергије;

7) место разграничења одговорности за испоручену електричну енергију између енергетског субјекта и купца, односно произвођача;

8) услови за закључење и садржина уговора о снабдевању;

9) услови и поступак обуставе испоруке електричне енергије крајњим купцима, као и енергетски угроженим купцима;

10) права и обавезе оператора преносног, односно дистрибутивног система, снабдевача и крајњег купца;

11) начин регулисања међусобних односа између снабдевача, оператора преносног, односно дистрибутивног система и крајњег купца,

12) врста објеката по намени којима се не може обуставити испорука електричне енергије за случај не извршавања обавеза за испоручену електричну енергију и у другим случајевима;

13) мере које се предузимају у случају опште несташице, начин предузимања мера, мере штедње и рационалне потрошње електричне енергије и врста објеката по намени којима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају опште несташице;

14) мере које се предузимају у случају поремећаја рада електроенергетског система, као и због радова на одржавању и проширењу електроенергетског система;

- 15) поступак и начин утврђивања неовлашћене потрошње, садржина записника, права крајњих купаца и поступак одлучивања по приговору;
- 16) услови и начин искључења објекта крајњег купца са система права крајњих купаца и поступак одлучивања по приговору;
- 17) начин обавештавања крајњег купца;
- 18) обрачунски период и обавезан садржај рачуна за наплату испоручене електричне енергије;
- 19) друга питања у складу са законом.

Квалитет испоруке и снабдевања електричном енергијом

Члан 215.

Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности у вези са испоруком и снабдевањем електричном енергијом, дужни су да обезбеде квалитет испоруке и снабдевања утврђен овим законом, прописима који уређују опште услове испоруке и снабдевања електричном енергијом и другим прописима донетим на основу закона.

Агенција доноси правила из члана 51. став 1. тачка 2) овог закона којима се ближе одређују показатељи техничког и комерцијалног квалитета испоруке и комерцијалног квалитета снабдевања електричном енергијом, начин евидентирања података и рачунања показатеља, начин и рокове за достављање података и извештаја Агенцији, начин утврђивања захтеваних вредности појединих показатеља, као и начин оцењивања резултата добијених праћењем достигнутих у односу на захтеване вредности показатеља квалитета.

Показатељи техничког квалитета испоруке који се нарочито прате су: непрекидност испоруке електричне енергије, квалитет напона, време потребно за извршавање прописаних обавеза оператора система од утицаја на прикључење, отклањање квара, обуставу, искључење и други показатељи.

Остварене вредности показатеља техничког квалитета испоруке електричне енергије, Агенција користи при одобравању планова развоја и средстава за инвестиције и при регулацији цена приступа системима за пренос и дистрибуцију, на начин прописан методологијама за одређивање регулисаних цена приступа, у којима утврђује начин одређивања и максималну висину подстицаја, односно умањења одобреног максималног прихода, а у зависности од смера и степена одступања од захтеваних вредности показатеља техничког квалитета испоруке.

Показатељи комерцијалног квалитета испоруке и снабдевања који се нарочито прате су: обезбеђивање ефикасне комуникације са купцима, односно корисницима система, обавештавање о планираним прекидима, прецизно и јасно обавештавање крајњих купаца о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом, број поднетих и број оправданих поднесака крајњих купаца, поштовање прописаних рокова за поступање по поднесцима крајњих купаца и други показатељи.

Правилима из става 2. овог члана се одређује и начин утврђивања висине накнаде купцу по основу степена одступања од прописаног квалитета.

Заштита електроенергетских објеката

Члан 216.

Енергетски субјект који користи и одржава енергетске објекте има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објекта, уређаја, постројења или опреме, као

и извођења других радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови само док ти радови трају.

Власник непокретности је дужан да омогући приступ енергетским објектима из става 1. овог члана и да трпи и не омета извршење радова из става 1. овог члана.

Енергетски субјект из става 1. овог члана је дужан да надокнади штету коју нанесе власнику непокретности у току извођења радова, чију висину утврђују споразумно.

У случају да власник непокретности и енергетски субјект не постигну споразум у смислу става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Члан 217.

Надлежни орган може наложити измештање енергетског објекта само у случају изградње објеката саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, објеката за потребе одбране земље, водопривредних објеката и објеката за заштиту од елементарних непогода и других објеката који се у смислу закона о експропријацији сматрају објектима од општег интереса, а који се, због природних или других карактеристика, не могу градити на другој локацији, као и у случају изградње објеката и извођења радова на експлоатацији рудног блага.

У случају из става 1. овог члана трошкове измештања енергетског објекта, подразумевајући и трошкове градње, односно постављања тог енергетског објекта на другој локацији, сноси инвеститор објекта због чије изградње се измешта енергетски објекат.

Међусобна права и обавезе између инвеститора објекта због чије се изградње измешта енергетски објекат и енергетског субјекта који је власник односно корисник енергетског објекта који се измешта дефинишу се уговором.

Члан 218.

Енергетски субјект који обавља делатност преноса, односно дистрибуције електричне енергије дужан је да спроводи мере заштите у складу са овим законом и другим техничким прописима.

У заштитном појасу, испод, изнад или поред електроенергетских објеката, супротно закону, техничким и другим прописима не могу се градити објекти, изводити други радови, нити засађивати дрвеће и друго растиње

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине:

- 1) за напонски ниво 1 kV до 35 kV:
  - за голе проводнике 10 метара, кроз шумско подручје 3 метра;
  - за слабо изоловане проводнике 4 метра, кроз шумско подручје 3 метра;
  - за самонесеће кабловске снопове 1 метар;
- 2) за напонски ниво 35 kV, 15 метара;
- 3) за напонски ниво 110 kV, укључујући и 110 kV, 25 метара;
- 4) за напонски ниво 220 kV и 400 kV, 30 метара.

Заштитни појас за подземне електроенергетске водове (каблове) износи, од ивице армирано-бетонског канала:

- 1) за напонски ниво 1 kV до 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 метар;

- 2) за напонски ниво 110 kV, 2 метра;
- 3) за напонски ниво изнад 110 kV, 3 метра.

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:

- 1) за напонски ниво 1 kV до 35 kV, 10 метара;
- 2) за напонски ниво 110 kV и изнад 110 kV, 30 метара.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система надлежан за енергетски објекат, дужан је да о свом трошку редовно уклања дрвеће или гране и друго растиње које угрожава рад енергетског објекта.

Власници и носиоци других права на непокретностима које се налазе у заштитном појасу, испод, изнад или поред енергетског објекта не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад енергетског објекта без претходне сагласности енергетског субјекта који је власник, односно корисник енергетског објекта.

Сагласност из става 7. овог члана издаје енергетски субјект на захтев власника или носиоца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред енергетског објекта, у року од 15 дана од дана подношења захтева и садржи техничке услове у складу са законом, техничким и другим прописима.

Технички прописи

Члан 219.

Министар надлежан за послове енергетике прописује техничке захтеве за пројектовање, изградњу, испитивање, коришћење и одржавање енергетских објеката за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије свих напонских нивоа, електроенергетских инсталација у њима, уземљење и заштиту од атмосферских пражњења, као и услове које мора да испуњава правно лице, односно предузетник које врши послове испитивања или одржавања енергетских објеката за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије.

Технички прописи се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”.

VIII. ПРИРОДНИ ГАС

Обављање делатности

Члан 220.

Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности транспорта и управљања транспортним системом за природни гас, складиштења и управљања складиштем за природни гас, дистрибуције и управљања дистрибутивним системом за природни гас, дужни су да користе и одржавају енергетске објекте у складу са законом којим се уређује цевоводни транспорт, техничким и другим прописима који се односе на делатност коју обављају, условима заштите од пожара и експлозија, као и условима заштите животне средине утврђеним законом и другим прописима.

На субјекте који користе сабирно-транспортне системе на експлоатационим пољима за производњу природног гаса, примењују се прописи којим се уређује рударство, када се ради о објектима из овог става.

Транспорт природног гаса и управљање транспортним системом

Члан 221.

Систем за транспорт природног гаса јесте мрежа за транспорт природног гаса коју чини мрежа гасовода пројектованог притиска већег од 16 bar, осим доводних гасовода, као и компресорске станице, блок станице, мерно-регулационе и мерне станице на свим местима испоруке са транспортног система, други енергетски објекти, електронски комуникациони и информациони систем и друга инфраструктура неопходна за транспорт природног гаса, укључујући и лајнпак (у даљем тексту: транспортни систем природног гаса).

Оператор транспортног система природног гаса

Члан 222.

Делатност транспорта природног гаса и управљања транспортним системом природног гаса обавља оператор транспортног система природног гаса, са правима и обавезама утврђеним овим законом.

Оператор транспортног система природног гаса обавља и послове организовања и администрације тржишта природног гаса и послује у складу са принципима објективности, транспарентности и недискриминације, поштујући услове из закона и прописа донетих на основу овог закона.

Организовање оператора транспортног система

Члан 223.

Оператор транспортног система може бити организован као:

- 1) оператор транспортног система у складу са чл. 224. и 225. овог закона;
- 2) независни оператор система у складу са чл. 227 – 231. овог закона или
- 3) независни оператор транспорта у складу са чл. 232 – 238. овог закона.

Оператор транспортног система

Члан 224.

Оператор транспортног система је власник транспортног система.

Оператор транспортног система мора бити самостално правно лице које није део вертикално интегрисаног предузећа и независан је од обављања енергетских делатности производње и снабдевања природним гасом.

Члан 225.

Независност оператора транспортног система остварује се на начин да исто лице или лица нису овлашћена да:

- 1) директно или индиректно управљају субјектима који обављају делатност производње или снабдевања и истовремено директно или индиректно управљају или имају било која друга права над оператором транспортног, односно преносног система или транспортним, односно преносним системом;
- 2) директно или индиректно управљају над оператором транспортног, односно преносног система или транспортним, односно преносним системом и

истовремено директно или индиректно управљају или имају било која друга права над субјектима који обављају делатност производње или снабдевања;

3) именују чланове надзорног одбора или друге органе управљања, као и законске заступнике оператора транспортног, односно преносног система и истовремено директно или индиректно управљају или имају било која друга права над субјектима који обављају делатност производње или снабдевања;

4) истовремено буду чланови надзорног одбора или других органа управљања, или законски заступници оператора транспортног, односно преносног система и субјеката који обављају делатности производње или снабдевања.

Одредбе става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана посебно се односе на:

- 1) право гласа;
- 2) право именовања чланова надзорног одбора или других органа управљања или законских заступника;
- 3) има већински удео у друштву.

Под субјектом који обавља делатност производње, односно снабдевања из става 1. овог члана сматра се произвођач, односно снабдевач природног гаса и произвођач, односно снабдевач електричном енергијом.

У случају да је лице из става 1. овог члана Република Србија или државни орган, контролу над оператором транспортног система са једне стране и субјектима који обављају делатности производње или снабдевања природним гасом са друге стране, не може обављати исто лице, односно исти државни орган, а у случају да обављају различита лица, односно државни органи, они не могу бити контролисани од стране истог трећег лица.

Комерцијално осетљиви подаци којима располаже оператор транспортног система који је био део вертикално интегрисаног предузећа, односно његови запослени не смеју бити доступни субјектима који обављају било коју од делатности производње и снабдевања.

Члан 226.

Изузетно од члана 224. овог закона ако је транспортни систем пре рока одређеног у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима припадао вертикално интегрисаном предузећу оператор транспортног система може се организовати или као независни оператор система у складу са чл. 227 – 231. овог закона или као независни оператор транспорта у складу са чл. 232 – 238. овог закона.

Независни оператор система

Члан 227.

Уколико је транспортни систем припадао вертикално интегрисаном предузећу пре рока одређеног у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима може се на предлог власника транспортног система именовати независни оператор система и у том случају се не примењује члан 225. овог закона.

Именовање независног оператора система спроводи се у складу са међународним преузетим обавезама.

Независни оператор система из члана 226. овог закона дужан је да:

- 1) испуњава услове прописане чланом 225. став 1. овог закона;

2) има запослене, финансијска, материјална и техничка средства неопходна за обављање делатности транспорта природног гаса,

3) придржава се десетогодишњег плана развоја транспортног система из члана 250. овог закона.

4) обавља делатност транспорта и управљања транспортним системом, у складу са овим законом.

Дужности независног оператора система

Члан 228.

Независни оператор система поред дужности из члана 248. овог закона дужан је и да:

1) одобрава и наплаћује приступ треће стране систему у складу са одредбама овог закона;

2) управља, одржава и развија транспортни систем;

3) планира инвестиције тако да обезбеди дугорочну способност транспортног система да испуни рационалне захтеве за транспортом природног гаса.

Независни оператор система дужан је да развија транспортни систем и одговоран је за планирање, изградњу и пуштање у рад нове инфраструктуре.

Дужности власника транспортног система

Члан 229.

Власник транспортног система на коме делатност транспорта и управљања транспортним системом обавља независни оператор система дужан је да:

1) обезбеди сву релевантну сарадњу и подршку независном оператору система у сврху испуњења његових задатака, укључујући посебно све релевантне информације;

2) на основу одлуке независног оператора система финансира инвестиције које су предвиђене десетогодишњим планом развоја из члана 250. овог закона или да сагласност да инвестиције финансира нека друга заинтересована страна укључујући и независног оператора система. Релевантне финансијске аранжмане одобрава Агенција. Пре доношења таквог одобрења, Агенција се консултује са власником транспортног система, независним оператором система и другим заинтересованим странама;

3) измирује обавезе које се односе на транспортни систем, али не и обавезе које се односе на послове независног оператора система;

4) обезбеди гаранције које ће омогућити финансирање развоја транспортног система, осим инвестиција за које је у складу са тачком 2) овог члана дао сагласност да финансирање преузме нека заинтересована страна укључујући и независног оператора система.

Власник транспортног система, којим управља независни оператор транспортног система, није одговоран за одобрење приступа треће стране и управљање тим приступом, нити за планирање инвестиција.

Члан 230.

Власник транспортног система мора бити независан у погледу правне форме, организације и одлучивања од осталих делатности које нису везане за транспорт природног гаса.

Независност власника транспортног система из става 1. овог члана остварује се на начин да:

- 1) чланови органа управљања субјекта који је власник транспортног система не смеју да буду чланови органа управљања или запослени у предузећу које обавља делатност производње или снабдевања природним гасом,
- 2) су чланови органа управљања субјекта који је власник транспортног система независни у погледу одлучивања;
- 3) доноси и прати спровођење програма из члана 237. овог закона.

Чување поверљивих информација оператора транспортног система и власника транспортног система

Члан 231.

Независни оператор система и власник транспортног система, дужни су да чувају поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током свог пословања, као и да спрече да информације о сопственом пословању које су од комерцијалног значаја буду расположиве на дискриминаторан начин.

Информације из става 1. овог члана не смеју бити расположиве осталим деловима предузећа, осим ако је то неопходно за њихово обављање делатности. Власник транспортног система, и други делови предузећа не могу имати заједничке службе, осим служби за обављање административних или информатичких послова.

Обавезе из става 1. овог члана неће негативно утицати на ефикасну конкуренцију и функционисање тржишта.

Независни оператор транспорта

Члан 232.

Уколико је транспортни систем припадао вертикално интегрисаном предузећу пре рока одређеног у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима може се на предлог вертикално интегрисаног предузећа именовати независни оператор транспорта и у том случају се не примењује члан 225. овог закона.

Именовање независног оператора транспорта спроводи се у складу са међународно преузетим обавезама.

Независни оператор транспорта дужан је да има запослене, финансијска, материјална и техничка средства неопходна за обављање делатности транспорта и управљања транспортним системом, укључујући транспортни систем.

Није дозвољено радно ангажовање запослених или пружање услуга између независног оператора транспорта и других делова вертикално интегрисаног предузећа, осим ако:

- 1) пружање тих услуга не доводи до дискриминације корисника транспортног система;
- 2) су услови за пружање тих услуга уређени програмом из члана 237. овог закона.

На захтев независног оператора транспорта вертикално интегрисано предузеће дужно је да благовремено оператору транспорта обезбеди одговарајућа финансијска средства за будуће инвестиције и/или за замену постојећих средстава неопходних за обављање енергетске делатности.

Привредна друштва вертикално интегрисаног предузећа која обављају делатност производње или снабдевања природним гасом не могу ни директно нити индиректно имати удео у оператору транспорта.

Независни оператор транспорта не може имати ни директан нити индиректан удео у привредном друштву вертикално интегрисаног предузећа које обавља делатност производње или снабдевања природним гасом, нити имати право на дивиденде или било коју другу финансијску добит друштва.

Независни оператор транспорта мора бити организован у складу са законом којим се уређују привредна друштва.

Независни оператор транспорта мора се у погледу пословног идентитета, комуникације, заштитног знака и просторија разликовати од вертикално интегрисаног предузећа или било ког његовог дела.

Независни оператор транспорта неће имати заједничке информационе системе или опрему, просторије и системе заштите информација са било којим делом вертикално интегрисаног предузећа, нити ангажовати иста лица за информационе системе, опрему и системе заштите информација.

Ревизију финансијских извештаја независног оператора транспорта не може да спроводи исти ревизор који спроводи ревизију финансијских извештаја вертикално интегрисаног предузећа или неког његовог дела.

Члан 233.

Независни оператор транспорта поред дужности из члана 248. овог закона дужан је да:

- 1) представља оператора транспортног система;
- 2) одобрава и наплаћује приступ треће стране систему, у складу са одредбама овог закона на принципима недискриминације;
- 3) наплаћује услугу транспорта у складу са одредбама овог закона;
- 4) управља, одржава и развија транспортни систем;
- 5) планира инвестиције тако да обезбеди дугорочну способност транспортног система да испуни рационалне захтеве за транспортом природног гаса.
- 6) има самосталне правне, рачуноводствене службе и службу информационих технологија, независно од било ког дела вертикално интегрисаног предузећа.

Члан 234.

Не доводећи у питање одредбе члана 236. овог закона независни оператор транспорта самостално доноси одлуке о средствима неопходним за управљање, одржавање, развој и изградњу транспортног система, као и одлуке о кредитним задужењима и повећању капитала, независно од вертикално интегрисаног предузећа.

Сви комерцијални и финансијски односи између вертикално интегрисаног предузећа и независног оператора транспорта морају бити засновани на принципу транспарентности и недискриминације.

Независни оператор транспорта доставља Агенцији на увид све своје комерцијалне и финансијске уговоре са вертикално интегрисаним предузећем.

Независни оператор транспорта обавештава Агенцију о расположивим финансијским средствима за планиране инвестиције.

Члан 235.

Чланови органа управљања независног оператора транспорта могу да буду лица која:

1) нису директно или индиректно ангажована, од стране других делова вертикално интегрисаног предузећа или његових већинских акционара;

2) у периоду од три године пре именована нису директно или индиректно били ангажовани, од стране других делова вертикално интегрисаног предузећа или његових већинских акционара;

3) након прекида ангажовања од стране оператора транспортног система не заузимају никакав професионални положај, нити обављају неку дужност, имају пословни удео или пословне односе са другим деловима вертикално интегрисаног предузећа, као ни са његовим већинским власником у периоду од најмање четири године;

4) немају власнички удео нити остварују неку другу директну или индиректну финансијску корист од било ког дела вертикално интегрисаног предузећа, а њихова зарада не сме да зависи од активности или пословних резултата вертикално интегрисаног предузећа.

Предлог за именовање чланова органа управљања независни оператор транспорта мора доставити Агенцији, укључујући и услове који се односе на време, трајање и престанак мандата, као и материјална и друга права.

У року од три недеље од дана пријема предлога из става 2. овог члана Агенција може дати примедбе на предлог одлуке о именовању и то ако:

1) постоји сумња у професионалну независност члана органа управљања у смислу става 2. овог члана, као и услове запошљавања, укључујући зараду и остала материјална права;

2) у случају превременог престанка мандата постоји сумња по питању оправданости тог превременог престанка.

Одредбе става 2. и става 3. тачка 2) овог члана примењују се и на лица запослена на руководећим местима и лица директно подређена њима, а која се односе на управљање, одржавање, изградњу или развој транспортног система.

Одредбе става 1. тачка 2) овог члана примењују се на најмање половину плус једног члана органа управљања, а друга лица органа управљања могу бити лица која у периоду од шест месеци пре именована нису директно или индиректно била ангажована, од стране других делова вертикално интегрисаног предузећа или његових већинских акционара

Члан 236.

Чланови надзорног одбора, односно скупштине акционара независног оператора транспорта могу да чине представници вертикално интегрисаног предузећа, представници акционара треће стране и представници других заинтересованих страна, као што су запослени независног оператора транспорта.

Тело из става 1. овог члана доноси одлуке које утичу на вредност имовине независног оператора транспорта, сагласности на годишње и дугорочне финансијске планове, ниво задуживања независног оператора транспорта и износ добити која се исплаћује.

Одредбе члана 235. став 1. тач. 2), 3) и 4) овог закона примењују се најмање на половину чланова тела из става 1. овог члана умањеног за један, а одредбе члана 235. став 1. тачка 2) овог закона примењују се на све чланове.

Програм за обезбеђивање недискриминаторног понашања

Члан 237.

Независни оператор транспорта дужан је да донесе и спроведе програм за обезбеђивање недискриминаторног понашања из члана 280. овог закона (у даљем тексту: Програм недискриминаторног понашања).

Програмом недискриминаторног понашања се утврђују посебне обавезе запослених у испуњавању тих циљева.

На Програм недискриминаторног понашања сагласност даје Агенција.

Члан 238.

Орган управљања именује правно или физичко лице задужено за праћење Програма недискриминаторног понашања ако испуњава услове из члана 225. став 1. тач. 1) – 3) овог закона, уз претходну сагласност Агенције.

Орган управљања може разрешити лице задужено за праћење Програма недискриминаторног понашања уз претходну сагласност Агенције.

Агенција може одбити предлог за именовање ако лице није довољно независно или нема потребне професионалне капацитете.

Лице из става 1. овог члана дужно је да:

- 1) прати спровођење Програма недискриминаторног понашања;
- 2) састави годишњи извештај о предузетим мерама за остварење Програма недискриминаторног понашања и достави га Агенцији;
- 3) поднесе извештај органу управљања и да препоруке везане за Програм недискриминаторног понашања и његову примену,
- 4) обавештава Агенције о свакој битној повреди одредаба Програма недискриминаторног понашања;
- 5) поднесе извештај Агенцији о свим о комерцијалним и финансијским односима између вертикално интегрисаног предузећа и оператора транспортног система:
- 6) достави информације на захтев Агенције.

Лице задужено за праћење Програма недискриминаторног понашања доставља Агенцији предлоге одлука о инвестиционом плану или појединачним инвестицијама у транспортни систем пре достављања органу управљања.

Ако орган управљања не усвоји одлуке што би за последицу имало спречавање или одлагање инвестиција које су у оквиру десетогодишњег плана развоја транспортног система биле предвиђене да се реализују у наредне три године, лице задужено за праћење Програма недискриминаторног понашања дужно је да о томе обавести Агенцију.

Агенција даје сагласност на услове којима се дефинише мандат или запошљавање лица за праћење Програма недискриминаторног понашања, укључујући и трајање његовог мандата или радног односа, којима се обезбеђује његова независност, укључујући и обезбеђење свих елемената који су му неопходни да испуни своје дужности.

Током трајања мандата, лице задужено за праћење програма усклађености не сме имати други професионални ангажман, одговорност или интерес, директно или индиректно, у/са било којим делом вертикално интегрисаног предузећа или са његовим већинским акционарима.

Лице за праћење Програма недискриминаторног понашања може да присуствује свим састанцима руководства или органа управљања независног оператора транспорта, надзорног одбора и скупштине, који су обавези да га обавесте о заказаним састанцима и доставе материјал неопходан за састанак.

Лице за праћење Програма недискриминаторног понашања присуствује свим састанцима на којима се разматрају следећа питања:

1) услови за приступ систему за транспорт природног гаса, а посебно у вези са ценом приступа систему, услуге везане за приступ систему, расподела капацитета и управљање преоптерећењем, транспарентност, балансирање и секундарно тржиште;

2) текући пројекти који се односе на управљање, одржавање и развој транспортног система, укључујући инвестиције у нове интерконекторе и прикључке;

3) куповина и продаја природног гаса за потребе обезбеђивања сигурног рада транспортног система, обезбеђивања сопствене потрошње природног гаса, балансирања система и надокнаду губитака у транспортном систему.

Лице за праћење Програма недискриминаторног понашања прати усклађеност независног оператора транспорта са одредбама овог закона које се односе на поверљивост независног оператора транспорта и власника транспортног система.

Лице за праћење Програма недискриминаторног понашања има приступ свим битним подацима и службама независног оператора транспорта, као и свим информацијама које су му неопходне за испуњавање прописаних задатака.

Лице за праћење Програма недискриминаторног понашања има приступ службама независног оператора транспорта без претходне најаве.

Уз претходну сагласност Агенције орган управљања може да разреши дужности лице за праћење Програма недискриминаторног понашања. У случају недовољне независности или недовољних професионалних капацитета лица за праћење Програма недискриминаторног понашања Агенција може да захтева да се оно разреши дужности.

Сертификација и одређивање оператора транспортног система

Члан 239.

Пре него што неко правно лице добије лиценцу и тиме буде одређено за оператора транспортног система, мора бити сертифицировано у складу са овим законом.

У поступку сертификације утврђује се испуњеност услова, и то:

1) за оператора транспортног система у складу са чл. 224. и 225. овог закона;

2) за независног оператора система у складу са чл. 227 – 231. овог закона;

3) за независног оператора транспорта у складу са чл. 232 – 238. овог закона.

Поступак сертификације покреће се на:

- 1) захтев правног лица које још није сертификовано као оператор транспортног система;
- 2) захтев Агенције ако правно лице не поднесе захтев за сертификацију или
- 3) образложен захтев надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора.

Члан 240.

Поступак сертификације спроводи Агенција и доноси одлуку о сертификацији оператора транспортног система у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Актом из члана 27. став 7. овог закона ближе се уређује: поступак сертификације, садржај захтева за сертификацију, садржај одлуке о сертификацији и документа која се прилажу уз захтев, а нарочито:

- 1) подаци о подносиоцу захтева укључујући податке о основном капиталу, списку сувласника, годишњи финансијски извештаји са извештајима ревизора, акт о оснивању, односно статут;
- 2) доказе о власничким или другим правима на транспортном систему;
- 3) податке о контроли над оператором транспортног система, органима и лицима која директно или индиректно врше контролу над оператором система, као и податке о контроли над власником транспортног система, органима и лицима која директно или индиректно врше контролу над власником транспортног система, у зависности од облика организовања у складу са чланом 223. овог закона;
- 4) друга документа и податке неопходне за спровођење поступка сертификације.

Члан 241.

Агенција је дужна да донесе одлуку о сертификацији оператора преносног система у року од четири месеца од дана подношења захтева из члана 239. став 3. тач. 1) и 3) овог закона.

У случају да Агенција не донесе одлуку из става 1. овог члана сматра се да је одлука о сертификацији донета.

Одлуку о сертификацији оператора транспортног система са пратећом документацијом Агенција је дужна да без одлагања достави надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, ради давања мишљења.

Ако у року од два месеца од дана достављања одлуке о сертификацији надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора не достави мишљење сматра се да је сагласно са одлуком Агенције.

У року од два месеца од пријема мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција ће донети коначну одлуку о сертификацији оператора преносног система, узимајући у обзир то мишљење.

Одлука Агенције и мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора ће бити објављени заједно у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страницама оператора транспортног система и Агенције.

У случају када коначна одлука Агенције одступа од мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција ће заједно са одлуком и мишљењем из става 6. овог члана објавити и образложење за такву одлуку.

Члан 242.

Сертификовани оператор транспортног система дужан је да обавести Агенцију о свим планираним променама које могу захтевати поновну процену испуњености услова из члана 223. овог закона.

Агенција је дужна да непрекидно прати да ли сертификовани оператор преносног система испуњава услове из члана 223. овог закона и покреће нови поступак сертификације у следећим случајевима:

- 1) када је оператор преносног система обавести о променама из става 1. овог члана;
- 2) када има сазнања о планираним променама које представљају разлог за нови поступак сертификације или које могу довести или су довеле до повреде прописа о раздвајању;
- 3) када надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора поднесе оправдан захтев.

Члан 243.

Поступак сертификације из члана 242. овог закона спроводи се у складу са чл. 240. и 241. овог закона.

Члан 244.

Оператор транспортног система и произвођач природног гаса или енергетски субјекти који обављају делатност снабдевања електричном енергијом и природним гасом, дужни су да Агенцији доставе све податке и сва документа неопходна за поступак сертификације оператора транспортног система.

Агенција је дужна да чува поверљивост комерцијално осетљивих података из става 1. овог члана.

Сертификација оператора транспортног система у вези са трећим земљама

Члан 245.

На поступак сертификације започет на основу захтева за сертификацију који подноси власник транспортног система или оператор транспортног система којег контролише особа или особе из треће државе или трећих држава, примењују се одредбе чл. 240, 241. и 246. овог закона.

Агенција о захтеву без одлагања обавештава Министарство и надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, као и о свим околностима које би могле имати за последицу да особа или особе из треће државе или трећих држава преузму контролу над транспортним системом или оператором транспортног система.

Оператор транспортног система дужан је да обавести Агенцију о свим околностима које би довеле до чињенице да лице или лица из треће земље или трећих земаља стекну контролу над оператором транспортног система или транспортним системом.

Члан 246.

Агенција ће одбити сертификацију оператора транспортног система који контролише једно или више лица из треће земље или трећих земаља, у случају да:

- 1) оператор преносног система не испуњава захтеве из члана 223. овог закона;
- 2) додела сертификата угрожава сигурност снабдевања природним гасом Републике Србије и региона.

Агенција ће при разматрању става 1. тачка 2) овог члана посебно узети у обзир одредбе:

- 1) међународног права и обавеза у вези са трећим земљама, укључујући и споразуме закључене са једном или више трећих земаља чији потписник је и нека од уговорних страна из уговора из члана 2. тачка 78) овог закона, које произилазе из потврђених међународних уговора и односе се на питања сигурности снабдевања;
- 2) права и обавезе Републике Србије у вези са том трећом земљом које произилази из споразума закључених са том земљом, као и уговори које је Република Србија потписала у поступку европских интеграција;
- 3) друге специфичне чињенице и околности у вези са конкретним случајем или трећом земљом.

Приликом доношења одлуке о сертификацији Агенција узима у обзир и мишљење Министарства о утицају на сигурност снабдевања Републике Србије или региона.

Министарство може затражити од Агенције да донесе коначну одлуку у складу са мишљењем у случају да издавање сертификата угрожава сигурност снабдевања Републике Србије или региона или представља опасност по безбедност Републике Србије.

У случају да коначна одлука није у складу са мишљењем надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција је дужна да објави и образложење за доношење такве одлуке на начин прописан чланом 241. овог закона.

Агенција има право да одбије захтев за сертификацију у случају да издавање сертификата угрожава сигурност снабдевања Републике Србије или региона, или представља опасност по безбедност Републике Србије.

Одговорности и дужности оператора транспортног система

Члан 247.

Оператор транспортног система природног гаса одговоран је за:

- 1) сигуран и поуздан рад транспортног система и квалитет испоруке природног гаса;
- 2) безбедан рад транспортног система природног гаса;
- 3) управљање транспортним системом, на начин који обезбеђује сигурност испоруке природног гаса;
- 4) развој којим се обезбеђује дугорочна способност транспортног система да испуни рационалне захтеве за транспортом природног гаса;
- 5) координиран рад транспортног система са другим транспортним, односно дистрибутивним системима и складиштем природног гаса;

- 6) балансирање система;
- 7) недискриминаторни приступ транспортном систему;
- 8) исправност и поузданост мерења природног гаса на местима примопредаје у и из транспортног система;
- 9) уређивање и администрирање тржишта природног гаса.

Члан 248.

Оператор транспортног система природног гаса дужан је да:

- 1) одржава и развија транспортни систем;
- 2) доноси правила о раду транспортног система;
- 3) сваке године донесе план развоја транспортног система за период од најмање десет година и усклади га са планом развоја повезаних система и са захтевима за прикључење објеката складишта, произвођача и купаца;
- 4) донесе Програм за обезбеђивање недискриминаторног понашања, одреди лице одговорно за надзор над спровођењем овог програма и сачини годишњи извештај;
- 5) набавља природни гас за потребе обезбеђивања сигурног рада система и за надокнаду губитака у транспортном систему на принципима минималних трошкова, транспарентности и недискриминације;
- 6) купује и продаје природни гас за потребе балансирања система, односно уравнотежења количине природног гаса коју је, за потребе корисника, преузео у транспортни систем у тачки улаза и испоручио са транспорта у тачки излаза, на принципима минималних трошкова, транспарентности и недискриминације;
- 7) користи лајнпак за потребе балансирања система, обезбеђивања сигурног рада система и за надокнаду губитака у транспортном систему;
- 8) балансира систем на принципима минималних трошкова, транспарентности и недискриминације;
- 9) предузима прописане мере безбедности у току коришћења транспортног система и других капацитета који су у функцији транспортног система;
- 10) доноси одлуку о цени за приступ транспортном систему у складу са овим законом;
- 11) одређује цену природног гаса за потребе балансирања система у складу са правилима о раду транспортног система
- 12) не прави дискриминацију између корисника или група корисника транспортног система, а нарочито не фаворизује са њим повезане енергетске субјекте;
- 13) корисницима транспортног система пружа информације, како би остварили ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;
- 14) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;
- 15) прикупља и објављује податке и информације неопходне за испуњавање прописаних обавеза по питању транспарентности и праћењу

тржишта природног гаса у складу са Правилима о раду транспортног система природног гаса;

16) крајњем купцу или његовом снабдевачу, на захтев крајњег купца, достави податке о потрошњи природног гаса у објектима тог купца на обрасцу и по поступку у складу са чланом 56. став 1. тачка 11) овог закона;

17) води евиденцију података потребних за утврђивање показатеља квалитета испоруке и снабдевања природним гасом и доставља Агенцији извештај у складу са правилима из члана 51. став 1. тачка 2) овог закона;

18) утврди техничко-технолошке услове за повезивање објеката уређаја и постројења у јединствен систем;

19) прати сигурност испоруке и снабдевања и Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;

20) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине;

21) размењује информације неопходне за безбедно и сигурно функционисање система са другим операторима система;

22) сарађује са операторима других система и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања регионалног тржишта природног гаса и либерализације тржишта.

23) Агенцији доставља податке и документацију из члана 56. став 1. тачка 8) овог закона;

24) донесе акт о ценама нестандартних услуга, на који сагласност даје Агенција и који се објављује на интернет страници оператора система и

25) уређује друга питања неопходна за рад транспортног система и функционисање тржишта природног гаса.

Члан 249.

Оператор транспортног система природног гаса не може да купује и продаје природни гас осим у случају обезбеђивања потребних количина природног гаса за прво пуњење система, сопствену потрошњу природног гаса, балансирање система и надокнаду губитака у транспортном систему.

Развој транспортног система и овлашћење за доношење инвестиционих одлука

Члан 250.

Оператор транспортног система дужан је да сваке године поднесе Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја транспортног система у складу са Стратегијом и Програмом базиран на прогнозираним потребама за природним гасом и консултацијама са свим заинтересованим странама.

При изради десетогодишњег плана развоја оператор транспортног система узима у обзир планирану производњу, потрошњу и размену природног гаса са другим земљама.

План из става 1. овог члана мора бити усаглашен са планом развоја производње природног гаса, складишта и дистрибутивних система природног гаса.

Десетогодишњи план развоја транспортног система садржи ефикасне мере ради обезбеђења стабилности система и сигурности снабдевања.

План из става 1. овог члана треба да:

1) укаже на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре транспортног система коју треба изградити или реконструисати у наредних десет година;

2) садржи све инвестиције за које је донета одлука о реализацији и које су у току, као и инвестиције које ће се реализовати у периоду од наредне три године;

3) одреди рокове за реализацију свих инвестиционих пројеката.

4) садржи ефикасне мере којима се остварује адекватност система и сигурност снабдевања.

Члан 251.

Агенција је дужна да организује консултације о плану из члана 250. став 1. овог закона са постојећим и потенцијалним корисницима система, на непристрасан и транспарентан начин, о чему мора објавити резултат, а посебно могуће потребе за инвестицијама.

Агенција може да захтева од потенцијалних корисника који учествују у консултацијама да образложе да су потенцијални корисници.

Агенција је дужна да проверава да ли десетогодишњи план развоја транспортног система обухвата све потребе за улагањем које су утврђене у поступку консултација.

Агенција може од оператора система захтевати да измени и допуни десетогодишњи план развоја.

Агенција је дужна да након давања сагласности на план из члана 250. став 1. овог закона на својој интернет страници објави резултате консултација и евентуалне измене десетогодишњег плана развоја.

Агенција прати и оцењује реализацију десетогодишњег плана развоја транспортног система.

Члан 252.

У случају да оператор транспортног система не реализује инвестицију коју је требало да реализује у року од три године у складу са планом из члана 250. овог закона, осим ако су у питању разлози ван његове контроле, Агенција ће предузети једну од следећих мера да би осигурала реализацију планираних инвестиција ако су те инвестиције још увек неопходне на основу најновијег десетогодишњег плана развоја:

1) да затражи од оператора транспортног система реализацију предметне инвестиције;

2) да организује тендерску процедуру за избор најповољнијег инвеститора заинтересованог за предметну инвестицију;

3) да обавезе оператора транспортног система да прихвати повећање капитала ради финансирања неопходне инвестиције и да дозволи независном инвеститору да учествује у том капиталу.

Напредни мерни системи

Члан 253.

Оператор транспортног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца природног гаса.

На основу анализе из става 1. овог члана, оператор транспортног система ће израдити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења.

Оператор транспортног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.

Планом имплементације из става 2. овог члана, оператор транспортног система ће обухватити сва места примопредаје са транспортног система

Правила о раду транспортног система природног гаса

Члан 254.

Правилима о раду транспортног система природног гаса уређују се:

- 1) начин планирања развоја транспортног система;
- 2) технички услови за прикључење на транспортни систем;
- 3) услови за поуздан и сигуран рад транспортног система;
- 4) приступ транспортном систему, инструмент обезбеђења плаћања и критеријуме за утврђивање износа и периода за који се тражи;
- 5) коришћење и одржавање објеката;
- 6) процедура за мерење са дефинисаном потребном мерном опремом у зависности од положаја мерног места у систему и врсте корисника система;
- 7) расподела капацитета на принципу недискриминације и транспарентности;
- 8) управљања преоптерећењем на принципима недискриминације и транспарентности које омогућавају прекограничну размену природног гаса и омогућавају примарну и секундарну трговину капацитетима;
- 9) размена података о најављеним и оствареним количинама, за потребе супституције недостајућих дневних мерења, расподеле транспортованих количина по корисницима, обрачуна одступања и финансијско поравнање;
- 10) рок за усклађивање свих добијених података са мерним подацима о оствареним количинама за потребе обрачуна транспорта;
- 11) виртуална тачка у систему у којој корисници могу променити права власништва на природном гасу, а која се за потребе балансирања сматра улазом и излазом са транспортног система.
- 12) начин размене и усаглашавања података, информација и услова рада са другим операторима система;
- 13) управљање у случају поремећаја у систему;
- 14) правила поступања у случају када је угрожена сигурност испоруке природног гаса;
- 15) услови трговања повезани са техничким и оперативним пружањем услуга транспортног система и балансирања система;
- 16) пружање услуга балансирања, у случају да постоји техничка могућност, на најеконичнији, правичан, објективан и непристрасан начин који ће пружити одговарајуће подстицаје корисницима система да уравнотеже своју предају и преузимање природног гаса;

17) обавеза објављивања свих података неопходних за приступ систему;

18) обавеза објављивања података о услугама које нуди оператор система, као и свих података везаних за технички, уговорени и слободни капацитет за све релевантне тачке транспортног система;

19) врста и начин достављања података које су учесници на тржишту дужни да достављају оператору система;

20) обавезе корисника транспортног система;

21) процедуре за најаву коришћења система, балансирање система, обрачун накнаде за дебаланс и оперативно балансирање између оператора транспортних система;

22) процедура решавања спорова из уговора о транспорту и

23) друга питања неопходна за рад транспортног система и функционисање тржишта.

Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора транспортног система природног гаса и Агенције.

Агенција објављује одлуку о давању сагласности правила из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Дистрибутивни систем природног гаса и управљање дистрибутивним системом природног гаса

Члан 255.

Дистрибутивни систем природног гаса јесте дистрибутивна мрежа природног гаса коју чини мрежа цевовода, регулационе, мерно-регулационе и мерне станице на свим местима испоруке са дистрибутивног система, други енергетски објекти, електронска комуникациона, информациона и друга инфраструктура неопходна за дистрибуцију природног гаса максималног радног притиска једнаког или мањег од 16 bar, укључујући и лајнпак.

Члан 256.

Делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса обавља оператор дистрибутивног система природног гаса, са правима и обавезама у складу са овим законом.

Оператор дистрибутивног система природног гаса послује у складу са принципима објективности, транспарентности и недискриминације, поштујући услове из закона и прописа донетих на основу овог закона.

Раздвајање оператора дистрибутивног система

Члан 257.

Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа мора бити независан у смислу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције.

Независност оператора дистрибутивног система из става 1. овог члана не укључује обавезу да се власништво над средствима дистрибутивног система одвоји од вертикално интегрисаног предузећа.

Независност оператора дистрибутивног система осигурава се на следећи начин:

1) лица која су одговорна за управљање оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа који су директно или индиректно одговорна за делатност производње, транспорта или снабдевања природним гасом;

2) предузимањем мера које обезбеђују да су професионални интереси лица одговорних за управљање оператором дистрибутивног система узети у обзир на начин којим се обезбеђује њихова независност у раду;

3) оператор дистрибутивног система доноси одлуке, независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој система;

4) оператор дистрибутивног система самостално доноси одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже ако су у оквирима одобреног финансијског плана;

5) оператор дистрибутивног система мора да располаже запосленима, финансијским, материјалним и техничким средствима неопходним за испуњавање дужности прописаних овим законом.

Независност оператора дистрибутивног система не утиче на право вертикално интегрисаног предузећа да оператору одобрава годишњи финансијски план и поставља границе његове задужености.

Вертикално интегрисано предузеће не може утицати на рад и пословање, нити утицати на одлуке које се односе на изградњу или развој система оператора дистрибутивног система.

Оператор дистрибутивног система дужан је да донесе Програм недискриминаторног понашања који садржи мере у циљу спречавања дискриминаторног понашања, начин праћења његовог поштовања и обавезе запослених за постизање постављених циљева.

Лице или орган, одговорно за праћење Програм недискриминаторног понашања, односно лице одговорно за праћење усклађености оператора дистрибутивног система дужно је да сачини годишњи извештај о предузетим мерама за остваривање програма усклађености.

Извештај из става 7. овог члана се доставља Агенцији и објављује на интернет страници оператора дистрибутивног система.

На основу извештаја из става 7. овог члана Агенција може тражити измену Програм недискриминаторног понашања.

Лице одговорно за праћење усклађености оператора дистрибутивног система, је потпуно независно и има приступ свим потребним информацијама оператора дистрибутивног система или било којег повезаног предузећа.

Члан 258.

Активности оператора дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа прати Агенција, ради спречавања да се коришћењем положаја у вертикално интегрисаном предузећу наруши тржишна конкуренција.

Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа у својим комуникацијама и својим пословним именом мора направити разлику у погледу свог идентитета у односу на енергетски субјект који се бави снабдевањем природним гасом у истом вертикално интегрисаном предузећу.

Унутар вертикално интегрисаног предузећа није дозвољено међусобно субвенционисање субјеката који се баве различитим енергетским и

неенергетским делатностима, ради омогућавања конкуренције и избегавања дискриминације корисника или група корисника система.

Члан 259.

Одредбе чл. 257. и 258. овог закона не примењују се на оператора дистрибутивног система на чији систем је прикључено мање од 100 000 крајњих купаца.

Одговорности и дужности оператора дистрибутивног система

Члан 260.

Оператор дистрибутивног система природног гаса одговоран је за:

- 1) сигуран и поуздан рад дистрибутивног система и квалитет испоруке природног гаса;
- 2) безбедан рад дистрибутивног система природног гаса;
- 3) развој којим се обезбеђује дугорочна способност дистрибутивног система да испуни потребе за дистрибуцијом природног гаса на економски оправдан начин;
- 4) изградњу прикључка на дистрибутивни систем;
- 5) давање информација енергетским субјектима и корисницима дистрибутивног система које су потребне за ефикасан приступ дистрибутивном систему, на принципима транспарентности и недискриминације;
- 6) недискриминаторни приступ дистрибутивном систему;
- 7) управљање дистрибутивним системом, на начин који обезбеђује сигурност испоруке природног гаса;
- 8) исправност и поузданост мерења испорученог природног гаса.

Члан 261.

Оператор дистрибутивног система природног гаса дужан је да:

- 1) одржава и развија дистрибутивни систем;
- 2) донесе правила о раду дистрибутивног система;
- 3) донесе план развоја дистрибутивног система сваке године за период од најмање пет година усклађен са планом развоја повезаних система и са захтевима за прикључење;
- 4) донесе програм мера и сачини годишњи извештај из члана 280. овог закона;
- 5) Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;
- 6) донесе одлуку о цени за приступ дистрибутивном систему у складу са овим законом;
- 7) објави цене прикључења у складу са методологијом из члана 50. овог закона;
- 8) доноси план за смањење губитака у систему ако су губици изнад технички оправданог нивоа;

9) сваке године донесе план преузимања мерних уређаја, односно мерно – регулационих станица у објектима постојећих купаца, односно произвођача;

10) Министарству и Агенцији доставља шестомесечни извештај о планираним и предузетим активностима на реализацији плана из става 1. тачка 9) овог члана;

11) набавља природни гас за надокнаду губитака у дистрибутивној мрежи на принципима минималних трошкова, транспарентности и недискриминације;

12) не прави дискриминацију између корисника или група корисника дистрибутивног система, а нарочито не фаворизује са њим повезане енергетске субјекте;

13) води евиденцију података потребних за утврђивање показатеља квалитета испоруке и снабдевања природним гасом и доставља Агенцији извештај у складу са правилима из члана 51. став 1. тачка 2) овог закона;

14) корисницима дистрибутивног система пружа информације, како би остварили ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;

15) сваке године, најкасније до 31. јануара, утврди листу купаца који испуњавају услове за статус малог купца, на основу остварене потрошње у претходној календарској години и о томе обавести мале купце и јавног снабдевача;

16) одржава ажурну базу података о крајњим купцима и њиховим снабдевачима за сва места испоруке са свог система;

17) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;

18) крајњем купцу или његовом снабдевачу, на захтев крајњег купца, достави податке о потрошњи природног гаса у објектима тог купца на обрасцу и по поступку у складу са чланом 56. став 1. тачка 11) овог закона;

19) информације о трговини природним гасом добијене од трећих лица не користи у пословима који се односе на приступ систему;

20) верификује и доставља податке оператору транспортног система неопходне за администрирање тржишта природног гаса у складу са правилима о раду транспортног система;

21) предузима прописане мере безбедности у току коришћења дистрибутивног система;

22) размењује информације неопходне за безбедно и сигурно функционисање система са другим операторима система;

23) Агенцији доставља податке и документацију из члана 56. став 1. тачка 8) овог закона;

24) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине;

25) донесе акт о ценама нестандартних услуга, на који сагласност даје Агенција и који се објављује на интернет страници оператора система и

26) уређује друга питања неопходна за рад дистрибутивног система и функционисање тржишта.

Члан 262.

Оператор дистрибутивног система природног гаса не може ни да купује ни да продаје природни гас, осим за потребе обезбеђивања сопствене потрошње природног гаса и губитака у дистрибутивном систему.

Напредни мерни системи**Члан 263.**

Оператор дистрибутивног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца природног гаса.

На основу анализе из става 1. овог члана, оператор дистрибутивног система ће изградити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења.

Оператор дистрибутивног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.

Планом имплементације из става 2. овог члана, оператор дистрибутивног система ће обухватити минимално 80% места примопредаје у категорији крајњих купаца природног гаса за коју је утврђена економска оправданост имплементације.

Правила о раду дистрибутивног система природног гаса**Члан 264.**

Правилима о раду дистрибутивног система природног гаса уређују се:

- 1) начин планирања развоја дистрибутивног система;
- 2) планирање рада и управљање дистрибутивним системом;
- 3) технички услови за прикључење на дистрибутивни систем;
- 4) приступ дистрибутивном систему, инструмент обезбеђења плаћања и критеријуме за утврђивање износа и периода за који се тражи;
- 5) процедура за мерење са дефинисаном потребном мерном опремом у зависности од положаја мерног места у систему и врсте корисника система;
- 6) коришћење и одржавање објеката;
- 7) поступци у случају поремећаја у раду дистрибутивног система;
- 8) врста и обим података који се размењују са другим енергетским субјектима и корисницима система, процедуре и динамика размене;
- 9) обавезе корисника дистрибутивног система;
- 10) друга питања неопходна за рад дистрибутивног система.

Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора дистрибутивног система природног гаса и Агенције.

Агенција објављује одлуку о давању сагласности правила из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Прикључење на транспортни и дистрибутивни систем природног гаса

Члан 265.

Објекат купца или произвођача природног гаса, односно биогаза прикључује се на транспортни или дистрибутивни систем на основу одобрења надлежног оператора система у складу са овим законом и прописима донетим у складу са овим законом.

Одобрење за прикључење објекта купца или произвођача природног гаса, који су већ прикључени на транспортни или дистрибутивни систем издаје се и у случају спајања или раздвајања инсталација односно мерних места, промене одобреног капацитета или промене техничких услова прикључења објекта купца или произвођача природног гаса, односно биогаза као и поновног прикључења услед искључења.

Члан 266.

Одобрење за прикључење објекта издаје се решењем у управном поступку на захтев правног или физичког лица чији се објекат прикључује.

Надлежни оператор система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача природног гаса, односно биогаза у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева.

Против решења из става 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана достављања решења. Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Члан 267.

Одобрење за прикључење објекта на транспортни или дистрибутивни систем садржи нарочито: место прикључења на систем, начин и техничке услове прикључења, одобрени капацитет, место и начин мерења природног гаса, рок за прикључење и трошкове прикључења.

Технички и други услови прикључења на транспортни или дистрибутивни систем утврђују се у складу са овим законом, прописима донетим на основу овог закона, техничким и другим прописима и правилима о раду система на који се објекат прикључује.

Члан 268.

Трошкови прикључења обухватају и трошкове набавке мерних уређаја и мерно регулационих станица и сноси их подносилац захтева за прикључење.

Висину трошкова прикључења утврђује оператор транспортног и дистрибутивног система, у складу са Методологијом за утврђивање трошкова прикључења коју доноси Агенција.

Методологијом из става 2. овог члана утврђују се начин и ближи критеријуми за обрачун трошкова прикључења, а у зависности од места прикључења на систем, одобреног капацитета, потребе за извођењем радова или потребе за уграђивањем неопходне опреме или других објективних критеријума.

Оператор дистрибутивног система је дужан да акт о висини трошкова прикључења на дистрибутивни систем достави Агенцији пре почетка примене.

Агенција ће захтевати измену акта о висини трошкова прикључења, ако није донет у складу са методологијом.

Члан 269.

Оператор транспортног, односно дистрибутивног система је дужан да прикључи објекат купца на транспортни, односно дистрибутивни систем у року од 15 дана од дана испуњења следећих услова:

- 1) услова из одобрења за прикључење;
- 2) да је за објекат прибављена грађевинска дозвола или да уређаји и инсталације објекта купца испуњавају техничке и друге прописане услове;
- 3) да купац достави оператору система уговор о продаји;
- 4) да је за место примопредаје уређена балансна одговорност и приступ систему.

Оператор транспортног, односно дистрибутивног система је дужан да прикључи објекат произвођача природног гаса, односно биогаса на транспортни односно дистрибутивни систем у року од 15 дана од дана испуњења следећих услова:

- 1) услова из одобрења за прикључење;
- 2) да је за објекат прибављена употребна дозвола или да уређаји и инсталације објекта произвођача испуњавају техничке и друге прописане услове;
- 3) да је за место примопредаје уређена балансна одговорност и приступ систему.

Прикључењем објекта из ст. 1. и 2. овог члана прикључак постаје део система на који је прикључен.

Прописом о условима испоруке и снабдевања природним гасом ближе се уређују услови и начин доказивања испуњености услова из ст. 1. и 2. овог члана.

Ако оператор транспортног, односно дистрибутивног система не прикључи објекат купца, односно произвођача природног гаса, односно биогаса на транспортни, односно дистрибутивни систем у року из ст. 1. и 2. овог члана, надлежни инспектор, на захтев купца, односно произвођача природног гаса, односно биогаса проверава, у року од 15 дана од дана подношења захтева, испуњеност услова за прикључење из ст. 1. и 2. овог члана и ако утврди да су испуњени услови наложиће оператору система да у року од два радна дана изврши прикључење објекта.

Члан 270.

Повезивање енергетских објеката за дистрибуцију природног гаса са транспортним или другим дистрибутивним системом, складишта за природни гас са транспортним системом за природни гас, као и транспортних система међусобно, врши се на основу уговора.

Уговор из става 1. овог члана закључује се у писменој форми и садржи, поред елемената утврђених законом који уређује облигационе односе и следеће елементе:

- 1) техничке услове за повезивање система и место повезивања;
- 2) начин мерења испорученог природног гаса;
- 3) стварне трошкове повезивања система;

- 4) рок за повезивање система.

Члан 271.

Место предаје природног гаса купцу, односно место преузимања природног гаса од произвођача природног гаса, односно биогаза је место на коме се граниче инсталације објекта купца односно произвођача природног гаса, односно биогаза и транспортног и дистрибутивног система.

Место разграничења одговорности између енергетског субјекта и купца односно произвођача природног гаса, односно биогаза и место мерења природног гаса ближе ће се уредити актом којим се утврђују услови испоруке и снабдевања природним гасом.

Члан 272.

У случају потребе за прикључењем објеката привременог карактера, градилишта, објеката на води и сличних објеката, као и објеката за које је одобрен пробни рад у складу са посебним законом може се издати одобрење за привремено прикључење објекта.

Издавање одобрења за привремено прикључење и испоруку природног гаса врши се под условима, на начин и по поступку прописаном за издавања одобрења за прикључење објеката.

Складиштење и управљање складиштем природног гаса

Члан 273.

Делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса обавља оператор складишта природног гаса.

Оператор складишта природног гаса послује у складу са принципима објективности, транспарентности и недискриминаторности, поштујући услове из закона и прописа донетих на основу овог закона.

Члан 274.

Оператор складишта природног гаса мора бити самостално правно лице и независан је од обављања делатности производње, транспорта или снабдевања природним гасом.

Независност оператора складишта природног гаса осигурава се на следећи начин:

1) лица која су одговорна за управљање складиштем природног гаса не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа који су директно или индиректно одговорна за делатност производње, транспорта или снабдевања природним гасом;

2) предузимањем мера које обезбеђују да су професионални интереси лица одговорних за управљање складиштем природног гаса узети у обзир на начин којим се обезбеђује њихова независност у раду;

3) оператор складишта природног гаса доноси одлуке, независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој система;

4) оператор складишта природног гаса самостално доноси одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу складишта природног гаса ако су у оквирима одобреног финансијског плана;

5) Оператор складишта природног гаса мора да располаже запосленима, финансијским, материјалним и техничким средствима неопходним за испуњавање дужности прописаних овим законом.

Независност оператора складишта природног гаса не утиче на право матичног вертикално интегрисаног предузећа да оператору одобрава годишњи финансијски план и поставља границе његове задужености.

Вертикално интегрисано предузеће не може утицати на рад и пословање, нити утицати на одлуке које се односе на изградњу или развој система оператора складишта природног гаса.

Одговорности и дужности оператора складишта природног гаса

Члан 275.

Оператор складишта природног гаса је одговоран за:

- 1) сигурност и поузданост утискивања и истискивања природног гаса;
- 2) безбедан рад складишта природног гаса;
- 3) недискриминаторан приступ складишту;
- 4) управљање складиштем.

Члан 276.

Оператор складишта природног гаса дужан је да:

- 1) одржава и развија складиште;
- 2) предузима прописане мере безбедности;
- 3) донесе правила о раду складишта;
- 4) сваке године донесе план развоја складишта природног гаса за период од најмање десет година и усклади га са планом развоја повезаних система и са захтевима за прикључење објеката складишта, произвођача и купаца;
- 5) донесе Програм недискриминаторног понашања, одреди лице одговорно за надзор над спровођењем овог програма и сачини годишњи извештај из члана 280. овог закона;
- 6) управља радом складишта;
- 7) Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;
- 8) објављује податке о расположивим капацитетима;
- 9) купује природни гас за сопствену потрошњу и надокнаду губитака на принципима минималних трошкова, транспарентности и недискриминације;
- 10) доноси одлуку о цени за приступ складишту у складу са овим законом;
- 11) не прави дискриминацију између корисника или група корисника складишта, а нарочито не даје приоритет са њим повезаним енергетским субјектима;
- 12) корисницима складишта пружа информације, како би остварили ефикасан приступ складишту на принципима транспарентности и недискриминације;

13) усаглашава рад и размењује податке са оператором транспортног система неопходне за безбедан и сигуран рад складишта;

14) Агенцији доставља податке и документацију из члана 56. став 1. тачка 8) овог закона;

15) обезбеди оператору транспортног система податке значајне за рад тржишта природног гаса;

16) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;

17) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине;

18) уређује друга питања неопходна за рад складишта.

Члан 277.

Оператор складишта природног гаса дужан је да сваке године поднесе Агенцији десетогодишњи план развоја складишта природног гаса у складу са Стратегијом и Програмом.

Десетогодишњи план развоја складишта природног гаса садржи ефикасне мере ради обезбеђења стабилности система и сигурности снабдевања.

План из става 1. овог члана треба да:

1) укаже на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре складишта природног гаса коју треба изградити или реконструисати у наредних десет година;

2) садржи све инвестиције за које је донета одлука о реализацији и које су у току, као и инвестиције које ће се тек реализовати;

3) одреди рокове за реализацију свих инвестиционих пројеката.

Правила о раду складишта природног гаса

Члан 278.

Правилима о раду складишта природног гаса уређују се:

1) услови за сигуран, поуздан и безбедан рад складишта;

2) коришћење и одржавање објеката;

3) планирање рада складишта;

4) управљање складиштем и регулација протока и притиска при утискивању и истискивању природног гаса на начин који обезбеђује сигуран и поуздан рад у оба циклуса, у случају поремећаја и хаварија;

5) врсте услуга оператора складишта;

6) услови и процедуре за приступ складишту и расподелу капацитета, инструмент обезбеђења плаћања и критеријуме за утврђивање износа и периода за који се тражи;

7) утврђивање расположивог капацитета складишта за утискивање, радну запремину складишта и истискивање гаса;

8) начин и динамика објављивања сумарних података о утиснутим и истиснутим количинама природног гаса и искоришћености складишног капацитета и

9) друга питања неопходна за рад складишта и функционисање тржишта.

Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора складишта природног гаса и Агенције.

Агенција објављује одлуку о давању сагласности правила из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 279.

Оператор складишта природног гаса не може ни да купује ни да продаје природни гас осим у случају обезбеђивања сопствене потрошње природног гаса и надокнаду губитака у складишту природног гаса.

Програм недискриминаторног понашања

Члан 280.

Власник транспортног система који је део вертикално интегрисаног предузећа и оператор система који послује унутар вертикално интегрисаног предузећа, доноси Програм недискриминаторног понашања који садржи мере којима се спречава дискриминаторно понашање, обавезе запослених и правила понашања у остваривању недискриминације, ефикасно вршење надзора и редовно извештавање и одређује лице одговорно за надзор над спровођењем овог програма.

Одговорно лице из става 1. овог члана дужно је да састави годишњи извештај о предузетим мерама за остварење програма из става 1. овог члана, да га достави Агенцији и да га објави на интернет страници оператора система, односно вертикално интегрисаног предузећа.

На основу извештаја из става 2. овог члана Агенција може захтевати измену програма из става 1. овог члана.

Својина на гасоводним мрежама

Члан 281.

Мреже за транспорт природног гаса могу, у складу са законом, бити у јавној својини, у својини оператора транспортног система кога је основала Република Србија за обављање делатности транспорта и управљања транспортним системом или у приватној својини.

Мреже за дистрибуцију природног гаса могу, у складу са законом, бити у јавној својини и у својини оператора дистрибутивног система кога је основала Република Србија или које је зависно друштво правног лица чији је оснивач Република Србија или у приватној својини.

Оператор система стиче својину на објектима гасоводне мреже које изгради својим средствима, прибави правним послом, оснивањем или докапитализацијом.

У случају престанка оператора система чији је оснивач Република Србија гасоводна мрежа постаје својина Републике Србије.

У случају престанка оператора система-зависног друштва правног лица кога је основала Република Србија гасоводна мрежа постаје својина тог правног лица, а ако престане и то правно лице гасоводна мрежа постаје својина Републике Србије.

Право својине из става 1. овог члана на систему за транспорт природног гаса и систему за дистрибуцију природног гаса утврђује се у складу са овим законом.

Изузетно од ст. 4. и 5. овог члана када је правни следбеник оператора система који престаје са радом друго правно лице чији је оснивач Република Србија, које по одредбама овог закона може имати својину на гасоводним мрежама, то правно лице стиче својину на тим мрежама.

Гасоводне мреже из ст. 1. и 2. овог члана не могу се отуђити из јавне својине, нити из својине оператора система нити могу бити предмет оптерећења или принудног извршења.

Члан 282.

У погледу стицања својине оператора система над гасоводним мрежама неће се примењивати одредбе Закона о јавној својини које се односе на стицање својине јавних предузећа и друштава капитала над средствима у државној својини.

Приступ транспортном и дистрибутивном систему природног гаса и систему за складиштење природног гаса

Члан 283.

Оператор транспортног, односно дистрибутивног система, као и оператор складишта природног гаса је дужан да омогући корисницима система приступ систему по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, у складу са одредбама овог закона, као и прописима и правилима о раду система донетим на основу овог закона.

Приступ доводним гасоводима омогућава се на принципу јавности и недискриминације и није регулисан.

Оператор транспортног система ће у случају када је то неопходно за обављање његових дужности имати право приступа транспортном систему другог оператора.

Члан 284.

Приступ систему се уређује уговором о приступу који закључују оператор транспортног, односно дистрибутивног природног гаса система, као и оператор складишта природног гаса и корисник система, у складу са правилима о раду система.

Уговор о приступу поред елемената утврђених законом којим се уређују облигациони односи, садржи: податке о месту примопредаје, капацитет на месту примопредаје, обрачунски период и начин обрачуна у складу са методологијама из члана 50. овог закона, као и друге елементе у зависности од специфичности места примопредаје.

Уговором о приступу систему за приступ систему за дистрибуцију природног гаса не могу се уговорити капацитет већи од одобреног капацитета прикључка на месту примопредаје.

Уговором о приступу систему за транспорт и систему за складиштење природног гаса не може се уговорити капацитет већи од капацитета на који је додељено право на коришћење капацитета.

Оператор транспортног, односно дистрибутивног система, као и оператор складишта природног гаса води регистар уговора о приступу.

Члан 285.

Оператор система за транспорт, складиштење или дистрибуцију природног гаса може одбити приступ систему у случају:

- 1) недостатка капацитета;

2) ако би приступ систему онемогућио извршавање обавеза у погледу сигурности снабдевања;

3) озбиљних економских и финансијских тешкоћа због обавеза „узми или плати” у складу са овим законом.

Приступ доводним гасоводима може се одбити у случају:

- 1) недостатка капацитета;
- 2) неусклађености техничких карактеристика система;
- 3) ако би приступ систему угрозио производњу нафте и природног гаса;
- 4) ако би приступ систему угрозио права других корисника система.

Подаци о нивоу оптерећења, транспортног или дистрибутивног система или попуњености капацитета складишта природног гаса су јавни, а врста, обим и начин објављивања података морају бити у складу са правилима о раду система.

О одбијању приступа систему, оператор транспортног, односно дистрибутивног система, као и оператор складишта природног гаса, односно произвођач природног гаса доноси решење најкасније у року од пет дана од дана подношења захтева за приступ систему.

Решење из става 4. овог члана садржи детаљно образложене разлоге за одбијање приступа систему.

Против решења из става 4. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.

Одлука Агенције донета по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Приступ систему за транспорт природног гаса

Члан 286.

Приступ систему за транспорт природног гаса се врши на основу права на коришћење транспортног капацитета на улазима и излазима са транспортног система.

Право на коришћење транспортног капацитета остварује се на основу уговора о транспорту природног гаса који оператор транспортног система закључује са учесницима на тржишту, у складу са правилима о раду транспортног система.

Уговором из става 2. овог члана, транспортни капацитет се може расподелити као дугорочни, за период дужи од једне године или као краткорочни, за период краћи од једне године, а може се расподелити и као непрекидни или прекидни.

Ако је транспортни капацитет уговором из става 3. овог члана одређен као прекидни регулисана цена за тај капацитет се одређује сразмерно вероватноћи да ће до прекида транспорта доћи.

Оператор транспортног система је обавезан да сав расположиви транспортни капацитет понуди учесницима на тржишту, до нивоа који не нарушава сигуран рад система.

Оператор транспортног система је обавезан да у случају уговорног загушења, сав неискоришћени капацитет понуди најмање за дан унапред и као прекидни капацитет.

Оператор транспортног система је обавезан да објављује на својој интернет страници:

- 1) информације о услугама које пружа корисницима система и одговарајућим условима који се примењују;
- 2) податке о техничким, уговореним и расположивим капацитетима, за све улазне и излазне тачке са транспортног система и
- 3) друге податке и информације од значаја за транспарентан и недискриминаторан приступ транспортном систему.

Информације и подаци из става 7. овог члана, начин објављивања и период њиховог ажурирања, ближе се уређују правилима о раду транспортног система природног гаса.

Приступ складишту природног гаса

Члан 287.

Расподела права на коришћење капацитета складишта природног гаса се врши на недискриминаторан и транспарентан начин, у складу са Правилима о раду складишта.

На расподелу права на коришћење капацитета складишта природног гаса, сходно се примењују одредбе члана 286. овог закона којима је уређена расподела права на коришћење капацитета транспортног система.

Оператор складишта природног гаса је обавезан да правила расподеле капацитета на улазу и излазу из складишта усклади са правилима расподеле капацитета за транспорт природног гаса на који је складиште прикључено.

Изузећа за нову инфраструктуру у области природног гаса

Члан 288.

Нови инфраструктурни објекти гасоводног система, односно интерконектори или складишта природног гаса, могу се на захтев изузети од примене члана 224. овог закона, као и права на приступ из члана 283. став 1. овог закона, под следећим условима:

- 1) да улагање у нови инфраструктурни објекат повећава конкурентност на тржишту и сигурност снабдевања;
- 2) да је ризик улагања у нове инфраструктурне објекте такав да улагања неће бити ако се не одобри изузеће;
- 3) да нови инфраструктурни објекти морају бити у власништву физичког или правног лица које послује у другом правном субјекту одвојеном од оператора система у оквиру кога ће нови инфраструктурни објекти бити изграђени;
- 4) да корисници новог инфраструктурног објекта сnose трошкове за коришћење тог објекта;
- 5) да изузеће не спречава конкуренцију, ефикасно функционисање унутрашњег тржишта природног гаса и ефикасан рад регулисаног система са којим су нови инфраструктурни објекти повезани.

Одредба става 1. овог члана примењује се и у случају значајног повећања капацитета постојећих инфраструктурних објеката и измене ове инфраструктуре којом се омогућава развој нових извора снабдевања природним гасом.

Акт о изузећу из ст. 1. и 2. овог члана доноси Агенција, по прибављеном мишљењу Министарства и са мишљењем Министарства и детаљним образложењем објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Акт о изузећу из ст. 1. и 2. овог члана може обухватити целу или делове нове инфраструктуре, постојећу инфраструктуру са повећаним капацитетом или измењену постојећу инфраструктуру.

У року од два месеца од дана када је захтев за изузеће примио последњи надлежни регулатор, надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора може да достави саветодавно мишљење оним регулаторима којим то мишљење може бити основ за доношење њихових одлука.

Приликом одлучивања о захтеву за изузеће из ст. 1. и 2. овог члана Агенција је дужна да размотри:

- 1) недискриминаторни приступ новој инфраструктури;
- 2) трајање изузећа;
- 3) новим објектима који ће бити изграђени или повећању капацитета постојећих;
- 4) планирани период употребе инфраструктуре;
- 5) националне специфичности које су применљиве у конкретном случају.

Пре доношења акта о изузећу Агенција одлучује о правилима и механизмима за управљање и расподелу капацитета.

Правила из става 7. овог члана садрже и обавезу да се неискоришћени капацитет понуди на тржишту, а корисници инфраструктуре имају право да тргују својим уговореним капацитетима на тржишту. При процени критеријума из става 1. тач. 1), 2) и 5) овог члана узимају се у обзир резултати расподеле капацитета.

Акт о изузећу се може донети након размене мишљења са другим државама на које изградња инфраструктуре има утицаја или са надлежним регулаторним телима.

Агенција ће, без одлагања, доставити надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, копију захтева за изузеће, као и одлуку и све релевантне информације у вези са одлуком.

Информација из става 10. овог члана, која омогућава надлежном телу да изда образложено мишљење, може се поднети у збирном облику и нарочито садржи:

- 1) детаљне разлоге на основу којих је изузеће одобрено или одбијено, укључујући финансијске информације које оправдавају потребу за изузећем;
- 2) спроведену анализу о утицају давања изузећа на конкуренцију и ефикасно функционисање унутрашњег тржишта природног гаса;
- 3) разлоге за временски период и удео у укупном капацитету за који се одобрава изузеће и
- 4) резултат консултација регулаторних органа.

У року од два месеца од дана пријема информације из ст. 10. и 11. овог члана надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених

међународних уговора може донети одлуку којом захтева да Агенција измени или повуче акт о изузећу.

У случају да надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора донесе одлуку из става 12. овог члана Агенција ће у највећој могућој мери узети у обзир ту одлуку.

Када коначна одлука Агенције одступа од мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора, Агенција ће обезбедити и објавити, заједно са својом одлуком, образложење на коме заснива своју одлуку.

Рок из става 12. овог члана може се продужити за још два месеца, ако надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора захтева додатне информације и то продужење почиње након дана пријема потпуних информација.

Рок из става 15. овог члана може се продужити уз обострану сагласност надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора и Агенције.

У случају да тражене информације из става 15. овог члана нису достављене у траженим роковима, сматра се да је информација повучена.

Мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора о акту о изузећу истиче две године од дана његовог доношења, ако изградња инфраструктуре није почела, односно пет година од дана његовог доношења, ако инфраструктура није пуштена у погон, осим у случају када надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора одлучи да је до кашњења дошло због околности које су ван контроле лица коме је изузеће одобрено.

Акт о изузећу који доноси Агенција је коначан и против њега се може покренути управни спор.

Обавезе „узми или плати”

Члан 289.

Снабдевач природним гасом који има или сматра да ће имати финансијске проблеме због обавеза „узми или плати” на основу закљученог уговора о куповини природног гаса, може поднети захтев Агенцији да се оператор транспортног, односно дистрибутивног система или оператор складишта, привремено ослободи од примене права на регулисан приступ.

Акт о изузећу из става 1. овог члана доноси Агенција, по прибављеном мишљењу Министарства и са детаљним образложењем у које је уграђено мишљење Министарства објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Приликом одлучивања о изузећу из става 1. овог члана Агенција је дужна да узме у обзир следеће критеријуме:

- 1) остваривање конкурентности на тржишту гаса;
- 2) извршавање обавезе јавног снабдевања и обезбеђивање сигурног снабдевања;
- 3) положај подносиоца захтева на тржишту гаса и фактичко стање конкуренције на том тржишту;
- 4) озбиљност економских и финансијских тешкоћа са којима се сусреће подносилац захтева, оператор транспортног система или купци;

5) датум потписивања и услови једног или више предметних уговора, укључујући и обим тржишних промена које они предвиђају;

6) напори који су учињени да се пронађе решење таквог проблема;

7) могућност предвиђања подносиоца захтева да ће прихватање обавеза из уговора „узми или плати” довести до озбиљних тешкоћа;

8) ниво повезаности система са осталим системима и степен међусобне усаглашености рада система;

9) ефекти које би изузеће имало на тржиште природног гаса.

Агенција обавештава надлежно тело, без одлагања о својој одлуци о одобравању изузећа и доставља све релевантне податке у вези са изузећем.

Акт о изузећу за уговоре „узми или плати” закључене пре рока одређеног у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима, не утиче на могућност постојања економски одрживих алтернативних решења.

Сматра се да не постоје озбиљне тешкоће ако продаја природног гаса није пала испод нивоа минималних количина предвиђених уговором „узми или плати”, уколико постоји могућност измене тог уговора или ако подносилац захтева може да пронађе друго решење.

Свако одступање одобрено у складу са наведеним одредбама ће бити образложено.

Оператор система који није добио изузеће у складу са ставом 1. овог члана не може одбити приступ систему због обавеза „узми или плати”.

У поступку одлучивања о захтеву за изузеће Агенција ће поступати у складу са међународно преузетим обавезама и достављати документацију надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора.

Члан 290.

Министарство ближе прописује услове из чл. 288. и 289. овог закона, садржину захтева за изузеће и садржину акта за изузећа.

Акт о изузећу из чл. 288. и 289. овог закона, који доноси Агенција, је коначан и против њега се може покренути управни спор.

Тржиште природног гаса

Члан 291.

Куповина и продаја природног гаса се одвија на тржишту, на основу уговора о продаји природног гаса између учесника на тржишту.

Уговором о продаји природног гаса одређују се нарочито количина природног гаса, цена и период снабдевања.

Количина природног гаса може бити:

1) унапред уговорена за сваки обрачунски период током периода снабдевања или

2) одређена на основу остварене потрошње купца на месту примопредаје током периода снабдевања, у случају уговора о потпуном снабдевању.

Оператор транспортног система је дужан да води евиденцију трансакција на тржишту природног гаса, на начин и по поступку утврђеном правилима о раду транспортног система природног гаса.

Учесници на тржишту природног гаса

Члан 292.

Учесници на тржишту природног гаса могу бити:

- 1) произвођач природног гаса;
- 2) снабдевач природним гасом;
- 3) јавни снабдевач природним гасом;
- 4) крајњи купац;
- 5) оператор транспортног система у складу са чланом 249. овог закона;
- 6) оператор дистрибутивног система у складу са чланом 262. овог закона;
- 7) оператор складишта природног гаса у складу са чланом 279. овог закона.

Учесници на тржишту природног гаса дужни су да оператору транспортног система, доставе све потребне податке у складу са Правилима о раду транспортног система.

Балансна одговорност

Члан 293.

Учесници на тржишту природног гаса дужни су да уреде своју балансну одговорност закључењем уговора о транспорту, чиме се регулише финансијска одговорност за разлику између количине природног гаса предате на улазима у транспортни систем и преузете на излазима са транспортног, односно дистрибутивног система, за обрачунски период.

Оператор транспортног система природног гаса је одговоран за успостављање и спровођење балансне одговорности учесника на тржишту и вођење регистра балансне одговорности, у складу са правилима о раду транспортног система и правилима о промени снабдевача.

Члан 294.

Снабдевач је балансно одговоран за места примопредаје крајњег купца који купује природни гас по уговору о продаји са потпуним снабдевањем.

Члан 295.

Податке потребне за вођење регистра балансне одговорности за места примопредаје на дистрибутивном систему обезбеђује оператор дистрибутивног система природног гаса, који је дужан да их доставља оператору транспортног система природног гаса.

Члан 296.

Оператор транспортног система природног гаса обезбеђује природни гас за балансирање и одржавање сигурног рада система од учесника на тржишту, коришћењем природног гаса из складишта, као и из лајнпака, на транспарентан, недискриминаторни и тржишно орјентисан начин.

Снабдевање крајњих купаца природним гасом

Члан 297.

Крајњи купци природног гаса имају право да слободно бирају снабдевача на тржишту, с тим што домаћинства то право почињу да остварују 1. јануара 2015. године.

Снабдевање крајњих купаца природним гасом може да обавља енергетски субјект који има лиценцу за обављање делатности снабдевања (у даљем тексту: снабдевач) или јавног снабдевања (у даљем тексту: јавни снабдевач) у складу са овим законом. Снабдевање крајњих купаца природним гасом може да обавља, у складу са овим законом, и енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса, ако испуњава услове из члана 259. овог закона.

Јавног снабдевача одређује Влада на начин и у поступку утврђеним законом.

Домаћинства и мали купци чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем природног гаса, имају право на јавно снабдевање ако не изабере другог снабдевача.

Јавни снабдевач купује природни гас на билатералном или организованом тржишту.

До успостављања конкурентног тржишта природног гаса у Републици Србији, Влада ће, на основу спроведеног поступка јавног тендера, одредити снабдевача који ће снабдевати јавне снабдеваче природним гасом, на њихов захтев, под истим условима и по истим ценама.

Одлука о расписивању тендера из става 6. овог члана садржи нарочито услове за избор снабдевача, услове и начин образовања и промене цене, елементе уговора са јавним снабдевачем, као и рок на који се бира.

У случају да се путем јавног тендера не изабере снабдевач из става 6. овог члана, Влада ће одредити снабдевача који ће снабдевати јавне снабдеваче, као и услове снабдевања.

Права и обавезе у снабдевању крајњих купаца

Члан 298.

Права и обавезе између снабдевача, односно јавног снабдевача и крајњег купца природног гаса уређују се уговором о снабдевању.

Уговор из става 1. овог члана садржи, поред општих елемената утврђених законом који уређује облигационе односе и следеће елементе:

- 1) права и обавезе у погледу количине и капацитета природног гаса;
- 2) права и обавезе снабдевача, односно јавног снабдевача и крајњег купца у случају неиспуњења обавеза и у случају привремене обуставе испоруке;
- 3) динамику снабдевања;
- 4) рок на који се уговор закључује и права и обавезе у случају престанка и раскида уговора;
- 5) начин обрачуна и услове плаћања преузетог природног гаса;
- 6) начин информисања о промени цена и других услова снабдевања природним гасом;

- 7) начин решавања спорова;
- 8) друге елементе у зависности од специфичности и врсте услуга које пружа снабдевач.

Услови за закључење и садржина уговора о снабдевању ближе се уређују прописом из члана 314. овог закона, а одредбе уговора морају на јасан, једноставан и недвосмислен начин обухватити права и обавезе купца.

Уговор о потпуном снабдевању

Члан 299.

За једно место примопредаје и за исти период снабдевања може се закључити само један уговор о потпуном снабдевању.

Крајњи купац који је закључио уговор о потпуном снабдевањем из става 1. овог члана, не може за исто место примопредаје и за исти период снабдевања закључити други уговор о снабдевању природним гасом.

Када је закључен уговор из става 1. овог члана, снабдевач, односно јавни снабдевач је дужан да пре отпочињања снабдевања закључи:

- 1) уговор којим је уредио своју балансну одговорност, а којим су обухваћена и места примопредаје тог крајњег купца и
- 2) уговор о приступу систему са оператором система на који је објект крајњег купца прикључен.

Заштита крајњих купаца

Члан 300.

Крајњи купац ужива заштиту својих права у складу са овим законом, прописима донетим на основу овог закона, законом којим се уређује заштита потрошача и другим прописима.

Забрањено је непоштено пословање односно обмањујуће пословање у смислу прописа о заштити потрошача, а понуђени услови за закључење уговора морају бити транспарентни и сачињени јасним и разумљивим језиком.

Члан 301.

Снабдевач је дужан да:

- 1) поступа према крајњим купцима на недискриминаторан начин;
- 2) објави опште услове понуде за закључење уговора, односно да купца обавести на пригодан начин о понуђеним условима, с тим да се та обавеза односи и за случај закључења уговора преко посредника, као и да обезбеди да та понуда нарочито садржи:
  - (1) име и адресу снабдевача;
  - (2) врсту и квалитет услуга које се могу посебно уговорити;
  - (3) начин на који се могу добити најновије информације о ценама;
  - (4) трајање уговора, услови за продужење и престанак уговора и услове под којима се уговор не може продужити, као и начин уређивања међусобних односа у случају престанка уговора;
  - (5) пенале, компензације, рефундације и друга средства у случају да снабдевач не испуни уговорени ниво квалитета комерцијалних услуга снабдевача, као и мерама које снабдевач може предузети за извршавање доспелих обавеза;

(6) начин и поступак решавања приговора купца, односно поступак решавања спорова, при чему је снабдевач обавезан да тај поступак учини једноставним, јефтиним, ефикасним и транспарентним;

3) на својој интернет страници или на други прикладан начин, обавести купце:

(1) о улогама снабдевача и оператора система на који је објекат купца прикључен;

(2) о месту и начину достављања приговора на обрачун, комерцијалне услуге снабдевача и оператора система, као и на квалитет и поузданост испоруке природног гаса;

(3) да се по питању измене техничких услова прикључења, техничких проблема везаних за прикључак на систем, мерну опрему и тачност мерења, квалитет гаса, квар на систему и прекид испоруке, може обратити и директно оператору система на који је његов објекат прикључен;

4) обрачунава природни гас и услуге које пружа у складу са законом, прописима и уговором;

5) издаје рачун за испоручени природни гас, који садржи исказану цену природног гаса, обрачунски период који не може бити дужи од 31 дан, а у случају уговора о потпуном снабдевању и исказану цену пружених посебно уговорених услуга, као и накнаде прописане законом, порезе и остале обавезе или информације;

6) обавести купца о промени цена и других услова снабдевања у разумном року, а купца из категорије домаћинства у складу са законом којим се уређује заштита потрошача, изузев у случај снижења цена и давања купцу повољнијих услова снабдевања, при чему се обавештењем сматра и објављивање информације преко средстава јавног информисања;

7) објави услове, поступак, правне последице, односно права купца у случају обуставе испоруке природног гаса, због не измиривања обавеза из уговора о снабдевању природним гасом, као и разлоге, поступак и правне последице искључења објекта купца са система;

8) обезбеди бесплатну телефонску линију за обавештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца;

9) предузима мере како би омогућио купцима информације које се односе на њихова права;

10) Агенцији доставља извештај о решавању приговора и жалби крајњих купаца;

11) Агенцији достави податке о количинама продаје природног гаса и оствареног прихода по том основу, ради праћења тржишта, без обзира на број купаца;

12) омогући купцу на једноставан начин приступ правилима о промени снабдевача;

13) да након промене снабдевача изда купцу коначни обрачун, најкасније у року од 6 недеља од промене снабдевача;

14) изврши и друге обавезе у складу са прописима којима се уређују облигациони односи, трговина и промет робе и услуга и заштита потрошача.

Уговором о снабдевању не може се купцу ускратити или отежати право на раскид, односно отказ уговора, због коришћења права на промену снабдевача, нити се могу наметати додатне финансијске обавезе по том основу.

Снабдевач је дужан да купца са којим има закључен уговор о потпуном снабдевању, на његов захтев обавести о подацима о потрошњи природног гаса, у складу са овим законом, правилима о промени снабдевача и закљученим уговором.

Снабдевач је дужан да, у случају понуде за закључење уговора о потпуном снабдевању, пре закључења уговора купца обавести и о могућностима за промену снабдевача.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на јавног снабдевача.

Ближи услови и начин извршавања обавеза снабдевача и јавног снабдевача у смислу овог члана, уређују се прописом о условима испоруке и снабдевања природног гаса из члана 314. овог закона.

Резервно снабдевање

Члан 302.

Право на резервно снабдевање, има крајњи купац природног гаса, који нема право на јавно снабдевање, у складу са одредбама овог закона, у случају:

- 1) стечаја или ликвидације снабдевача који га је до тада снабдевао;
- 2) престанка или одузимања лиценце снабдевачу који га је до тада снабдевао;
- 3) да није нашао новог снабдевача након престанка уговора о снабдевању са претходним, осим ако је престанак уговора последица неизвршавања обавеза плаћања купца.

У случају из става 1. тач. 1) и 2) овог члана право на резервно снабдевање се остварује без захтева купца, а у случају из става 1. тачка 3) овог члана на захтев купца.

Снабдевач који није у могућности да снабдева крајњег купца, у случају из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, дужан је да о дану престанка снабдевања благовремено обавести резервног снабдевача, купца и оператора система.

Резервно снабдевање у случају из става 1. тач. 1) и 2) овог члана, почиње престанком уговора о снабдевању са ранијим снабдевачем, ако крајњи купац настави да преузима природни гас, а не закључи уговор са новим снабдевачом.

Резервно снабдевање може трајати најдуже 60 дана.

Снабдевач који обавља резервно снабдевање ће услове и цене резервног снабдевања објавити на својој интернет станици.

У случају да крајњи купац у року из става 5. овог члана не закључи уговор о снабдевању са снабдевачем, оператор система је дужан да му обустави испоруку природног гаса.

Члан 303.

Влада ће на основу спроведеног поступка јавног тендера, одредити снабдевача који ће обављати резервно снабдевање (у даљем тексту: резервни снабдевач).

Одлука о расписивању тендера из става 1. овог члана садржи нарочито услове за избор резервног снабдевача, услове и начин образовања и промене цене, елементе уговора који резервни снабдевач закључује се крајњим купцем, као и рок на који се бира резервни снабдевач.

Цена из става 2. овог члана не може бити нижа од цене по којој оператор транспортног система продаје природни гас за балансирање система.

Резервни снабдевач је дужан да купца обавести о условима снабдевања и цени природног гаса и да их објави на својој интернет страници или на други погодан начин.

Резервни снабдевач је дужан да уговор о потпуном снабдевању у писменој форми достави крајњем купцу у року од три дана од дана почетка снабдевања.

Ако крајњи купац не закључи уговор из става 5. овог члана дужан је да плати преузети природни гас.

У случају да се на начин из става 1. овог члана не изабере резервни снабдевач, Влада ће одредити снабдевача који ће привремено вршити резервно снабдевање.

Обустава испоруке природног гаса по захтеву снабдевача или јавног снабдевача

Члан 304.

Снабдевач, односно јавни снабдевач може захтевати од оператора транспортног, односно дистрибутивног система природног гаса обуставу испоруке природног гаса крајњем купцу због неизвршених обавеза из уговора о снабдевању.

Обуставом испоруке из става 1. овог члана, не престаје уговор о снабдевању, а у периоду обуставе испоруке, крајњи купац има обавезе које се односе на приступ систему.

Снабдевач, односно јавни снабдевач је дужан да пре подношења захтева оператору транспортног, односно дистрибутивног система природног гаса, за обуставу испоруке крајњем купцу због неизвршених обавеза крајњег купца из уговора о снабдевању, купца претходно у писменој форми упозори да, у року који не може бити краћи од 15 дана ни дужи од 30 дана од дана достављања упозорења, измири доспеле обавезе, односно постигне споразум о извршењу обавезе, као и да упозори купца на обавезу предузимања свих потребних мера ради заштите живота или здравља људи, безбедности имовине и заштите животне средине.

Уколико купац не измири обавезе у остављеном року, снабдевач, односно јавни снабдевач подноси захтев за обуставу испоруке природног гаса оператору транспортног, односно дистрибутивног система природног гаса на који је прикључен објекат купца.

Оператор транспортног, односно дистрибутивног система природног гаса дужан је да на основу захтева снабдевача, односно јавног снабдевача изврши обуставу испоруке природног гаса купцу који није извршио своју обавезу ни по опомени у складу са одредбама овог члана, у року који не може бити дужи од осам дана од дана пријема захтева.

Ближи услови и поступак обуставе испоруке и права и обавезе оператора система, снабдевача, односно јавног снабдевача и крајњих купаца

уређују се прописом о условима испоруке и снабдевања природног гаса из члана 314. овог закона.

Правила о промени снабдевача

Члан 305.

Услови и поступак промене снабдевача природним гасом, утврђују се правилима која доноси Агенција и која садрже нарочито:

- 1) поступак промене снабдевача;
- 2) услове које мора испунити снабдевач у вези са балансом одговорношћу;
- 3) обавезе снабдевача чији је уговор у поступку раскидања;
- 4) обавезе оператора транспортног, односно дистрибутивног система природног гаса;
- 5) права новог снабдевача у погледу приступа транспортном, односно дистрибутивном систему за потребе снабдевања новог купца.

Пре промене снабдевача, купац и снабдевач који га је до тада снабдевао дужни су да регулишу међусобне финансијске обавезе.

Промена снабдевача природног гаса је бесплатна за купца.

Рок за промену снабдевача природног гаса је три недеље.

Права и обавезе купца и неовлашћено коришћење и природног гаса

Члан 306.

Купац има право да захтева у случају техничких или других сметњи у испоруци енергије, чији узрок није на објекту купца, да се те сметње отклоне у примереном року.

Као примерени рок у којем је оператор система обавезан да отклони сметње у испоруци енергије купцима сматра се рок од 24 часа, а најдуже два дана од дана пријема обавештења о сметњи.

Сметњама у испоруци енергије у смислу става 1. овог члана не сматрају се прекиди у испоруци енергије настали због примене мера из члана 315. тач. 4) и 5) овог закона.

Члан 307.

Купац је дужан да природни гас користи под условима, на начин и за намене утврђене одобрењем за прикључење и уговором о снабдевању, законом и другим прописима донетим на основу овог закона.

Члан 308.

Купац је дужан да омогући овлашћеним лицима оператора система приступ мерним уређајима и инсталацијама, као и месту прикључка ради читавања, провере исправности, отклањања кварова, замене, одржавања и контроле исправности мерних и других уређаја са мерним орманима, уређења мерног места и обуставе испоруке енергије.

Ако купац, у случају из става 1. овог члана, онемогући приступ овлашћеним лицима оператора система, оператор система има право измештања мерног места, а купац је дужан да трпи измештање у складу са техничким условима утврђеним правилима о раду система на који је објект прикључен.

Оператор система има право да обустави природног гаса ако у случају из става 2. овог члана измештање мерног места није могуће у складу са прописима и техничким условима утврђеним правилима о раду система.

Члан 309.

У случају техничких или других сметњи у испоруци природног гаса чији је узрок на објекту купца или у случају када купац не извршава уговорне обавезе, оператор система обуставиће испоруку природног гаса купцу, под условима и на начин прописан овим законом, актом о условима испоруке и снабдевања природним гасом и другим прописима донетим у складу са овим законом.

Пре обуставе испоруке природног гаса купцу мора бити достављена писмена опомена у којој је одређен рок за отклањање уочених неправилности и недостатака.

Рок из става 2. овог члана не може бити краћи од три дана од дана достављања опомене.

Оператор система је дужан да настави природног гаса најкасније 24 часа по отклањању разлога због којих је обустава извршена.

Оператор система је дужан да обустави испоруку природног гаса и на захтев купца, под условом да се обустава захтева за период од најмање годину дана.

Члан 310.

Ако је обустава испоруке природног гаса у случајевима и под условима из члана 304. овог закона трајала дуже од годину дана, оператор система је дужан да објекат искључи са система. Оператор система је дужан да објекат купца искључи са система и у случају када објекат, односно инсталације објекта не испуњавају услове у складу са прописима и представљају непосредну опасност по живот, здравље људи, животну средину и имовину, као и када то захтева купац.

Пре искључења купцу мора бити достављено писмено обавештење о искључењу, најмање 24 часа раније, осим ако је већ наступило угрожавање живота и здравља људи, животне средине и имовине или би одлагање искључења могло проузроковати пожар, експлозију, и загађења, односно друге штетне последице.

Члан 311.

У случају обуставе испоруке или искључења објекта купца, у смислу чл. 304, 308. и 309. овог закона, купац има право на приговор.

Оператор система је дужан да по приговору одлучи у року од три дана од дана пријема приговора.

У случају основаности приговора, оператор система је обавезан да настави испоруку природног гаса, без одлагања, а најкасније у року од 24 часа од момента утврђивања да је приговор основан.

Члан 312.

Забрањено је прикључивање објеката на систем без одобрења за прикључење, самовласно прикључивање објеката, уређаја или инсталација на транспортни или дистрибутивни систем, као и пуштање у погон истих.

Забрањено је коришћење природног гаса без или мимо мерних уређаја или супротно условима утврђеним одобрењем за прикључење у погледу

поузданог и тачног мерења преузетог природног гаса или уговором о снабдевању у погледу намене потрошње природног гаса.

Члан 313.

Када оператор система утврди да правно или физичко лице неовлашћено користи природни гас, односно да поступа супротно забранама из члана 312. овог закона дужан је да, без одлагања, искључи такав објекат са транспортног или дистрибутивног система и предузме мере у складу са законом.

Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту

Члан 314.

Влада ближе прописује услове испоруке и снабдевања природним гасом купцима, као и мере које се предузимају у случају да је угрожена сигурност испоруке природног гаса купцима услед поремећаја у раду транспортног или дистрибутивног система или поремећаја на тржишту.

Члан 315.

Условима испоруке и снабдевања природним гасом гаса ближе се уређују:

- 1) услови и начин давања одобрења за прикључење на систем и повезивање система;
- 2) место мерења и место разграничења одговорности за испоручени природни гас;
- 3) услови и начин прикључења објеката привременог карактера, градилишта и објеката у пробном раду и других објеката у складу са законом којим се уређује изградња објеката;
- 4) мере које се предузимају у случају краткотрајних поремећаја услед хаварија и других непредвиђених ситуација због којих је угрожена сигурност рада транспортног, односно дистрибутивног система, као и због непредвиђених и неопходних радова на одржавању енергетских објеката или неопходних радова на проширењу система, а у складу са плановима из ст. 2. и 3. овог члана;
- 5) мере које се предузимају у случају наступања опште несташице, услови и начин предузимања мера и редослед ограничења испоруке природног гаса, као и мере штедње и рационалне потрошње у случају опште несташице природног гаса, а у складу са плановима из ст. 2. и 3. овог члана;
- 6) услови и начин обуставе испоруке природног гаса;
- 7) услови и начин рационалне потрошње и штедње природног гаса;
- 8) услови снабдевања објеката купаца којима се не може обуставити испорука природног гаса због неизвршених обавеза за испоручени природни гас или у другим случајевима;
- 9) начин регулисања међусобних односа између снабдевача, оператора система и крајњег купца коме се не може обуставити испорука природног гаса;
- 10) услови и начин мерења испорученог природног гаса;

- 11) опсег квалитета, хемијског састава и других особина природног гаса који се преузима у систем и испоручује са система;
- 12) начин обрачуна неовлашћено преузетог природног гаса;
- 13) начин обавештавања крајњег купца;
- 14) услови и мере за снабдевање купаца природног гаса;
- 15) обрачунски период и обавезан садржај рачуна за наплату испорученог природног гаса;
- 16) садржај плана и рокове преузимања мерних уређаја;
- 17) друга питања у складу са законом.

Влада доноси Превентивни акциони план, ради обезбеђивања сигурности снабдевања природним гасом, који садржи процену ризика у погледу остваривања сигурности снабдевања, као и мере за ублажавање утврђених ризика које се односе на потребан транспортни капацитет којим би се задовољила укупна потражња за природним гасом и обезбеђивање снабдевања одређених група крајњих купаца природног гаса.

Влада доноси Кризни план, ради обезбеђења сигурности снабдевања природним гасом, којим се утврђују мере, енергетски субјекти који ће бити задужени за обезбеђивање сигурности рада транспортног система и сигурности снабдевања одређених група крајњих купаца, количине и капацитете природног гаса, у сл

Члан 316.

Мере из члана 315. тач. 4) и 5) овог закона спроводе се на основу планова ограничења испоруке природног гаса које доноси оператор система.

Члан 317.

Одлуку о примени мера из члана 315. тачка 4) овог закона доноси Оператор система.

Члан 318.

Одлуку о примени мера из члана 315. тачка 5) овог закона доноси Влада, на предлог Министарства, а по претходном обавештењу оператора система о наступању околности за примену ових мера.

Одлука из става 1. овог члана и план ограничења испоруке електричне енергије, односно природног гаса којим се спроводе мере из члана 315. тачка 5) овог закона објављују се у средствима јавног информисања најкасније 24 часа пре почетка примене мера на које се одлука односи.

Члан 319.

У случају када је угрожена сигурност снабдевања купаца или рада транспортног, односно дистрибутивног система због недовољне понуде на тржишту енергије или наступања других ванредних околности, Влада прописује мере ограничења испоруке природног гаса или посебне услове увоза или извоза природног гаса, начин и услове за образовање и контролу цена, обавезу испоруке само одређеним корисницима или посебне услове обављања енергетских делатности уз минимални поремећај тржишта енергијом у окружењу.

У случају из става 1. овог члана, Влада одређује начин обезбеђивања, односно изворе средстава за накнаду штете која може настати за енергетске

субјекте који спроводе ове мере, као и услове и начин расподеле средстава по основу накнаде штете.

Мере из става 1. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају последице настале услед тих околности.

О предузетим мерама из става 1. овог члана Министарство ће извештавати надлежна тела сагласно обавезама које произилазе из потврђених међународних уговора.

Квалитет испоруке и снабдевања природним гасом

Члан 320.

Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности у вези са испоруком и снабдевањем природним гасом, дужни су да обезбеде квалитет испоруке и снабдевања утврђен овим законом, прописима који уређују опште услове испоруке и снабдевања природним гасом и другим прописима донетим на основу закона.

Агенција доноси правила из члана 51. став 1. тачка 2) овог закона којима се ближе одређују показатељи техничког и комерцијалног квалитета испоруке и комерцијалног квалитета снабдевања природним гасом, начин евидентирања података и рачунања показатеља, начин и рокове за достављање података и извештаја Агенцији, начин утврђивања захтеваних вредности појединих показатеља, као и начин оцењивања резултата добијених праћењем достигнутих у односу на захтеване вредности показатеља квалитета.

Показатељи техничког квалитета испоруке који се нарочито прате су: непрекидност испоруке природног гаса, квалитет природног гаса, време потребно за извршавање прописаних обавеза оператора система од утицаја на прикључење, отклањање квара, обуставу, искључење и други показатељи.

Остварене вредности показатеља техничког квалитета испоруке природног гаса, Агенција користи при одобравању планова развоја и средстава за инвестиције и при регулацији цена приступа системима за пренос и дистрибуцију, на начин прописан методологијама за одређивање регулисаних цена приступа, у којима утврђује начин одређивања и максималну висину подстицаја, односно умањења одобреног максималног прихода, а у зависности од смера и степена одступања од захтеваних вредности показатеља техничког квалитета испоруке.

Показатељи комерцијалног квалитета испоруке и снабдевања који се нарочито прате су: обезбеђивање ефикасне комуникације са купцима, односно корисницима система, обавештавање о планираним прекидима, прецизно и јасно обавештавање купаца о условима испоруке и снабдевања природним гасом, број поднетих и број оправданих поднесака купаца, поштовање прописаних рокова за поступање по поднесцима купаца и други показатељи.

Правилима из става 2. овог члана се одређује и начин утврђивања висине накнаде купцу по основу степена одступања од прописаног квалитета.

Заштита гасоводних објеката

Члан 321.

Енергетски субјект који користи и одржава енергетске објекте има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објекта, уређаја, постројења или опреме, као и извођења других радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови само док ти радови трају.

Власник непокретности је дужан да омогући приступ енергетским објектима из става 1. овог члана и да трпи и не омета извршење радова из става 1. овог члана.

Енергетски субјект из става 1. овог члана је дужан да надокнади штету коју нанесе власнику непокретности у току извођења радова, чију висину утврђују споразумно.

У случају да власник непокретности и енергетски субјект не постигну споразум у смислу става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Члан 322.

Надлежни орган може наложити измештање енергетског објекта само у случају изградње објеката саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, објеката за потребе одбране земље, водопривредних објеката и објеката за заштиту од елементарних непогода и других објеката који се у смислу закона о експропријацији сматрају објектима од општег интереса, а који се, због природних или других карактеристика, не могу градити на другој локацији, као и у случају изградње објеката и извођења радова на експлоатацији рудног блага.

У случају из става 1. овог члана трошкове измештања енергетског објекта, подразумевајући и трошкове градње, односно постављања тог енергетског објекта на другој локацији, сноси инвеститор објекта због чије изградње се измешта енергетски објекат.

Међусобна права и обавезе између инвеститора објекта због чије се изградње измешта енергетски објекат и енергетског субјекта који је власник односно корисник енергетског објекта који се измешта дефинишу се уговором.

Члан 323.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта, односно дистрибуције природног гаса дужан је да спроводи мере заштите у складу са законом којим се уређује цевоводни транспорт гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника.

Забрањена је изградња објеката који нису у функцији обављања енергетских делатности, као и извођење других радова испод, изнад или поред енергетских објеката, супротно закону, као и техничким и другим прописима.

Забрањено је засађивање дрвећа и другог растиња на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од енергетског објекта.

Оператор транспортног, односно дистрибутивног система, надлежан за енергетски објекат, дужан је да о свом трошку редовно уклања дрвеће или гране и друго растиње које угрожава рад енергетског објекта.

Власници и носиоци других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред енергетског објекта не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад енергетског објекта без претходне сагласности енергетског субјекта који је власник, односно корисник енергетског објекта.

Сагласност из става 5. овог члана издаје енергетски субјект на захтев власника или носиоца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред енергетског објекта, у року од 15 дана од дана подношења захтева и садржи техничке услове у складу са законом, техничким и другим прописима.

IX. НАФТА И ДЕРИВАТИ НАФТЕ

Обављање делатности

Члан 324.

Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности производње деривата нафте; производње биогорива, транспорта нафте нафтоводима; транспорта деривата нафте продуктоводима; транспорта нафте, деривата нафте и биогорива другим облицима транспорта; складиштење нафте, деривата нафте и биогорива; намешавање биогорива, трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом; трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава, трговине на велико горивима за снабдевање пловила, трговине на мало горивима за снабдевање пловила и производње биогорива, дужни су да користе и одржавају енергетске објекте у складу са техничким и другим прописима који се односе на делатност коју обављају, као и условима заштите од пожара и експлозија, заштите животне средине утврђеним законом и другим прописима.

На субјекте који користе сабирно-отпремне и складишне системе нафте на експлоатационим пољима, примењују се одредбе закона којим се уређује рударство, када се ради о објектима из овог става.

Транспорт нафте и деривата нафте

Члан 325.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима управља системом за транспорт нафте нафтоводима и одговоран је за рад, одржавање и развој овог транспортног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом нафтоводима на економски оправдан начин.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима управља системом за транспорт деривата нафте продуктоводима и одговоран је за рад, одржавање и развој овог транспортног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом продуктоводима на економски оправдан начин.

Енергетски субјекти који обављају делатност транспорта нафте нафтоводом или делатност транспорта деривата нафте продуктоводом, дужни су да у плану развоја, који се доноси за период од пет година, утврде динамику изградње нових и реконструкцију постојећих транспортних капацитета, изворе средстава и друге услове за развој транспортног система, као и програме и мере за смањење губитака у транспортном систему и одговорни су за остваривање плана развоја.

Члан 326.

Систем за транспорт нафте нафтоводима јесте мрежа за транспорт нафте, коју чине нафтоводи за транспорт сирове нафте са функционално повезаним енергетским објектима, од отпремне станице, сабирно-отпремне станице или терминала до рафинерије нафте, као и интерконектор чији су саставни делови: пумпне и чистачке станице, технолошки резервоари, терминал, системи катодне заштите, арматуре, мернорегулациона опрема, блок станице, систем за даљински надзор и управљање, телекомуникациона

мрежа за потребе система даљинског надзора и друга одговарајућа постројења и уређаји, као и прво пуњење нафтовода.

Систем за транспорт деривата нафте продуктоводима јесте мрежа за транспорт деривата нафте коју чине продуктоводи за транспорт деривата нафте и са функционално повезаним енергетским објектима до и од рафинеријског постројења до купца или складишта, као и интерконектор деривата нафте, чији су саставни делови: пумпне и компресорске станице, технолошки резервоари, терминали, арматура, мерно-регулациона опрема, блок станице, системи катодне заштите, телекомуникациона мрежа за потребе система даљинског надзора и друга одговарајућа постројења и уређаји, као и прво пуњење продуктовода.

Члан 327.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом или транспорта деривата нафте продуктоводом доноси Правила о раду система за транспорт нафте нафтоводом, односно Правила о раду система за транспорт деривата нафте продуктоводом, која садрже нарочито: техничке услове за безбедан рад система; поступке у случају хаварије и кризних ситуација, односно прекида транспорта, правила о приступу систему за транспорт нафте, односно деривата нафте; услове у погледу квалитета нафте односно деривата нафте који се предају за транспорт, правила о мерењу са дефинисаном потребном мерном опремом и друге услове транспорта.

На правила о раду из става 1. овог члана сагласност даје Агенција.

Правила из става 1. овог члана објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Својина на мрежи за транспорт нафте нафтоводима и мрежи за транспорт деривата нафте продуктоводима

Члан 328.

Мрежа за транспорт нафте нафтоводима и мрежа за транспорт деривата нафте продуктоводима могу, у складу са законом, бити у јавној својини и у својини енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима, кога је основала Република Србија за обављање делатности транспорта нафте нафтоводима, односно транспорта деривата нафте продуктоводима.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетски субјект који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима, стиче својину на објектима система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима, које изгради својим средствима, прибави правним послом, оснивањем, односно докапитализацијом.

У случају престанка енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима, чији је оснивач Република Србија систем за транспорт нафте нафтоводима, односно систем за транспорт деривата нафте продуктоводима постаје својина Републике Србије.

Изузетно од става 3. овог члана када је правни следбеник енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима који престаје са радом друго правно лице чији је оснивач

Република Србија, које по одредбама овог закона може имати својину на мрежи за транспорт нафте и мрежи за транспорт деривата нафте, то правно лице стиче својину на тим мрежама.

Мрежа за транспорт нафте и мрежа за транспорт деривата нафте из става 1. овог члана не могу се отуђити из јавне својине, нити из својине енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима нити могу бити предмет оптерећења или принудног извршења.

Члан 329.

У погледу стицања својине енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима над системом за транспорт нафте нафтоводима, односно системом за транспорт деривата нафте продуктоводима неће се примењивати одредбе Закона о јавној својини које се односе на стицање својине јавних предузећа и друштава капитала над средствима у државној својини.

Приступ систему за транспорт нафте нафтоводима и систему за транспорт деривата нафте продуктоводима

Члан 330.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима или транспорта деривата нафте продуктоводима је дужан да омогући корисницима система за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт продуктоводима приступ систему за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт продуктоводима по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, у складу са одредбама овог закона, као и прописима и правилима о раду система донетим на основу овог закона.

Члан 331.

Приступ систему за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт продуктоводима се уређује уговором о приступу који закључују енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима или транспорта деривата нафте продуктоводима и корисник система, у складу са правилима о раду система.

Уговор о приступу поред елемената утврђених законом којим се уређују облигациони односи, садржи: податке о месту пријема и месту предаје, динамици транспорта, квалитету нафте, односно деривата нафте, пеналима за недозвољено одступања у квалитету и количинама не предате или не испоручене нафте или деривата нафте, односно одступања од уговорене динамике транспорта, као и друге елементе у зависности од специфичности места пријема и места предаје, а друге елементе предвиђене Правилима о раду из члана 327. овог закона.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима или транспорта деривата нафте продуктоводима води регистар уговора о приступу.

Члан 332.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима или транспорта деривата нафте продуктоводима, може одбити приступ систему ако нема техничких могућности због:

- 1) недостатка капацитета;
- 2) погонских сметњи или преоптерећености система;
- 3) угрожене сигурности рада система;
- 4) неодговарајућег квалитета нафте или деривата нафте;
- 5) других услова предвиђених правилима о раду система за транспорт нафте нафтоводом, односно правилима о раду система за транспорт деривата нафте продуктоводом.

О одбијању приступа систему за транспорт нафте нафтоводима или систему за транспорт продуктоводима енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима или транспорта деривата нафте продуктоводима доноси решење најкасније у року од пет дана од дана подношења захтева за приступ систему.

Решење из става 2. овог члана садржи детаљно образложене разлоге за одбијање приступа систему.

Против решења из става 2. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.

Одлука Агенције донета по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Члан 333.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом односно транспорт деривата нафте продуктоводом дужан је да омогући транзит нафте нафтоводом или транзит деривата нафте продуктоводом на принципу регулисаног приступа, недискриминације и јавности уз поштовање закључених међудржавних конвенција или уговора.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом или транспорта деривата нафте продуктоводом може одбити приступ систему по захтеву за транзит нафте нафтоводима или транзит деривата нафте продуктоводом ако постоје техничко-технолошка ограничења, ако су капацитети нафтовода или продуктовода попуњени, или због преузетих уговорних обавеза и потрошње нафте или деривата нафте од стране купаца на територији Републике Србије.

За одбијање захтева за транзит нафте нафтоводом примењује се поступак из члана 332. овог закона.

Члан 334.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом, односно транспорта деривата нафте продуктоводом, дужан је да обезбеди тајност комерцијалних и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије, као и других података који су му доступни у обављању делатности.

Члан 335.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом и трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава дужни су Министарству достављати:

- 1) податке о набавци и продаји нафте, деривата нафте, биогорива и компримованог природног гаса који се односе на количину, порекло, цену и квалитет и

- 2) податке о ценама деривата нафте и биогорива са и без акциза и пореза;
- 3) друге податке.

Министарство ближе прописује рокове, садржај и начин достављања података из става 1. овог члана.

Члан 336.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње нафтних деривата, производње биогорива, намешавање биогорива у деривате нафте и складиштења нафте, деривата нафте и биогорива дужни су Министарству достављати:

- 1) петогодишње планове развоја и инвестиција;
- 2) податке о планираним или започетим инвестицијама и ремонтима;
- 3) податке о постројењу у случају прекида рада.

Министарство ће ближе прописати рокове, садржај и начин достављања података из става 1. овог члана.

Квалитет деривата нафте и биогорива

Члан 337.

Деривати нафте и биогорива који се стављају на тржиште морају испуњавати услове утврђене прописима о квалитету течних нафтних горива и биогорива, прописима о заштити животне средине, техничким и другим прописима који се односе на промет деривата нафте и биогорива.

Деривати нафте, и базна уља који се стављају на тржиште морају бити обележени (маркирани).

Влада ће ближе уредити услове, начин и поступак обележавања (маркирања) деривата нафте и базних уља из става 2. овог члана.

У случају када је угрожена сигурност снабдевања купаца због недовољне понуде на тржишту енергије и енергената или наступања других ванредних околности, Влада може актом одобрити измену граничних вредности одређених карактеристика квалитета деривата нафте који се могу ставити на тржиште Републике Србије за период од највише шест месеци.

Мере из става 4. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају последице настале услед тих околности.

Члан 338.

Министарство надлежно за послове енергетике врши мониторинг квалитета деривата нафте и биогорива.

Влада ће ближе уредити услове, начин и поступак мониторинга квалитета деривата нафте и биогорива.

Члан 339.

Министарство прописује начин за успостављање токова информација и извештавања о процесима пријема, отпреме, продаје и залихама робе на објектима у којима се обавља трговина нафтом, дериватима нафте, биогоривом и компримованим природним гасом, као и за складиштење и снабдевање за сопствене потребе.

Стављање биогорива на тржиште

Члан 340.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује удео биогорива на тржишту, обвезнике система стављања биогорива на тржиште и њихове обавезе, подстицаје, мере и начин стављања биогорива на тржиште, извештавање у систему стављања биогорива на тржиште, регистар обвезника система стављања биогорива на тржиште и њихових извештаја, као друге елементе система стављања биогорива на тржиште.

Влада на предлог Министарства, министарства надлежног за послове пољопривреде и министарства надлежног за послове животне средине одређује критеријуме одрживости биогорива, начин и поступак верификације испуњености критеријума одрживости биогорива, извештавање о испуњености критеријума одрживости биогорива, и друге елементе везане за одрживост биогорива. Само биогорива са потврдом за испуњавање критеријума одрживости могу се обрачунати за постизање циљева постављених од стране Националног акционог плана за обновљиву енергију.

Члан 341.

Влада, на предлог Министарства ближе прописује обвезнике накнаде за биогорива.

Средства која се користе као подстицај за систем стављања биогорива на тржиште обезбеђују се у буџету Републике Србије, у висини која се за сваку годину одређује законом о буџету Републике Србије у оквиру раздела Министарства у складу са утврђеним лимитима у фискалној стратегији за текућу годину, са пројекцијама за наредне две године.

Средства из става 2. овог члана користе се за подстицање постепеног повећања удела биогорива у сектору саобраћаја у складу са прописом донетим на основу овог закона.

Висину накнаде за биогорива, начин обрачуна и начин плаћања ове накнаде, прописује Влада на предлог Министарства, а на основу потребног износа средстава утврђеног прописима као обавезни удео биогорива на тржишту.

Обвезници плаћања накнаде за биогорива, из става 1. овог члана, су енергетски субјекти који обављају енергетску делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом и имају лиценцу за обављање ових енергетских делатности.

Средства прикупљена по основу накнаде из става 1. овог члана приход су буџета Републике Србије.

Заштита енергетских објеката из области нафте и деривата нафте и биогорива

Члан 342.

Енергетски субјект који користи и одржава енергетске објекте има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објекта, уређаја, постројења или опреме, као и извођења других радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови само док ти радови трају.

Власник непокретности је дужан да омогући приступ енергетским објектима из става 1. овог члана и да трпи и не омета извршење радова из става 1. овог члана.

Енергетски субјект из става 1. овог члана је дужан да надокнади штету коју нанесе власнику непокретности у току извођења радова, чију висину утврђују споразумно.

У случају да власник непокретности и енергетски субјект не постигну споразум у смислу става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Члан 343.

Надлежни орган може наложити измештање енергетског објекта само у случају изградње објекта саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, објекта за потребе одбране земље, водопривредних објекта и објекта за заштиту од елементарних непогода и других објекта који се у смислу закона о експропријацији сматрају објектима од општег интереса, а који се, због природних или других карактеристика, не могу градити на другој локацији, као и у случају изградње објекта и извођења радова на експлоатацији рудног блага.

У случају из става 1. овог члана трошкове измештања енергетског објекта, подразумевајући и трошкове градње, односно постављања тог енергетског објекта на другој локацији, сноси инвеститор објекта због чије изградње се измешта енергетски објекат.

Члан 344.

Забрањена је изградња објекта који нису у функцији обављања енергетских делатности, као и извођење других радова испод, изнад или поред енергетских објекта, супротно закону, као и техничким и другим прописима.

Забрањено је засађивање дрвећа и другог растиња на земљишту изнад, испод или на непрописној удаљености од енергетског објекта.

Оператор система, односно енергетски субјект за транспорт нафте нафтоводом или за транспорт деривата нафте продуктоводом, надлежан за енергетски објекат, дужан је да о свом трошку редовно уклања дрвеће или гране и друго растиње које угрожава рад енергетског објекта.

Власници и носиоци других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред енергетског објекта не могу предузимати радове или друге радње којима се онемогућава или угрожава рад енергетског објекта без претходне сагласности енергетског субјекта који је власник, односно корисник енергетског објекта.

Сагласност из става 4. овог члана издаје енергетски субјект на захтев власника или носиоца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред енергетског објекта, у року од 15 дана од дана подношења захтева и садржи техничке услове у складу са законом, техничким и другим прописима.

X. РЕЗЕРВЕ ЕНЕРГЕНАТА

Члан 345.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривом и компримованим природним гасом, осим оних који обављају само трговину компримованим природним гасом дужни су да обезбеде и оперативне резерве деривата нафте које су најмање једнаке петнаестодневној просечној продаји тих деривата нафте у претходној години.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње електричне енергије и/или комбиноване производње електричне и/или топлотне енергије дужни су да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет године.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње топлотне енергије за снабдевање тарифних купаца топлотном енергијом дужни су да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Енергетски субјекти који обављају делатност производње топлотне енергије из природног гаса за снабдевање тарифних купаца топлотне енергије дужни су да обезбеде могућност супституције природног гаса другим енергентом у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Оперативне резерве деривата нафте могу се формирати и одржавати у сировој нафти и дериватима нафте, при чему најмање један трећина обавезе чувања резерви треба да буде у готовим производима.

Влада ближе прописује услове и начин постепеног обезбеђења, коришћења и обнављања оперативних резерви деривата нафте и угља.

Оперативне резерве деривата нафте и угља користе се у случају краткотрајних поремећаја на тржишту, услед хаварија и других непредвиђених ситуација због којих је угрожена сигурност рада појединих делова енергетског система или енергетског система у целини.

Члан 346.

Обавезне резерве природног гаса формирају се за случај када је угрожена сигурност снабдевања Републике Србије енергијом и енергентима услед поремећаја у снабдевању енергијом и енергентима.

Обавезне резерве природног гаса су у јавној својини и њима управља министарство надлежно за послове енергетике.

Обавезне резерве природног гаса могу се формирати и одржавати у природом гасу и уговорним правима на куповину одређених количина природног гаса.

Члан 347.

Влада, на предлог Министарства доноси дугорочни програм формирања и одржавања обавезних резерви природног гаса, у складу са актом из члана 315. став 2. овог закона.

Министарство прати остварење дугорочног програма из става 1. овог члана и по потреби, предлаже његово усклађивање са реалним потребама најмање сваке треће године.

Влада на предлог Министарства ближе прописује услове за обвезнике накнаде за формирање обавезних резерви природног гаса, план и критеријуме инвестирања и инвестиционе изградње, критеријуме прибављања, давања и узимања у закуп складишта и пратеће инфраструктуре, као и план и критеријуме набавки у циљу формирања обавезних резерви природног гаса.

Члан 348.

Влада на предлог министарства надлежног за послове енергетике доноси средњорочни програм формирања и одржавања обавезних резерви природног гаса.

На основу средњорочног програма, Министарство доноси годишњи програм обавезних резерви природног гаса за период од једне календарске године.

Средњорочни програм из става 1. овог члана садржи:

- 1) количину природног гаса која се чува као обавезна резерва гаса
- 2) потребан капацитет складишног простора
- 3) инвестиционе потребе за изградњу складишног капацитета и пратеће инфраструктуре за обавезне резерве природног гаса и реконструкцију постојећег складишног капацитета;
- 4) потребан износ средстава за извршење програма;
- 5) термин план активност;
- 6) кључне показатеље ефикасности;
- 7) друга питања неопходна за формирање система обавезних резерви.

Годишњи програм обавезних резерви природног гаса доноси се најкасније у року од пет дана од дана ступања на снагу закона којим се уређује годишњи буџет Републике Србије.

Члан 349.

За обављање извршних и стручних послова који се односе на обавезне резерве природног гаса и обавезне резерве нафте и деривата нафте у складу са законом којим се уређују робне резерве, образује се Управа за резерве енергената (у даљем тексту: Управа), као орган управе у саставу Министарства и утврђује њена надлежност.

Седиште Управе је у Београду.

Управа има својство правног лица.

Управа обавља следеће послове:

- 1) формира, одржава и, у случају поремећаја у снабдевању, пушта на тржиште обавезне резерве природног гаса и обавезне резерве нафте и деривата нафте у складу са законом којим се уређују робне резерве;
- 2) закључује уговор о куповини и продаји природног гаса, као и позајмицама природног гаса, ради формирања, одржавања и пуштања обавезних резерви на тржиште у случају поремећаја у снабдевању;
- 3) припрема програме из члана 347. и 348. овог закона;
- 4) води регистар обавезних резерви;
- 5) извештава Владу о реализацији годишњег програма обавезних резерви природног гаса;
- 6) извештава Владу о количини, структури, размештају и расположивости обавезних резерви природног гаса;
- 7) и друге послове у складу са посебним законом.

Управом руководи директор, кога поставља Влада на период пет година, на предлог министра према закону којим се уређује положај државних службеника и намештеника.

Члан 350.

Средства за рад Управе, као и средства за реализацију средњорочног програма, односно средства за формирање, складиштење и друге трошкове везане за обавезне резерве природног гаса, као и инвестиције у складишта и пратећу инфраструктуру, обезбеђује се у буџету Републике Србије, у висини која се за сваку годину одређује законом о буџету Републике Србије у оквиру раздела Министарства.

Средства за реализацију средњорочног програма обезбеђује се у буџету Републике Србије у складу са утврђеним лимитима у фискалној стратегији за текућу годину, са пројекцијама за наредне две године.

Члан 351.

За потребе формирања, складиштења, инвестиција у складишта и пратећу инфраструктуру, као и за друге трошкове везане за обавезне резерве природног гаса, плаћа се накнада за формирање обавезних резерви природног гаса.

Обвезници плаћања накнаде за формирање обавезних резерви природног гаса су енергетски субјекти који обављају енергетску делатност снабдевања природним гасом и енергетски субјект који снабдева јавне снабдеваче природног гаса.

Висину накнаде за формирање обавезних резерви, начин обрачуна и начин плаћања ове накнаде, прописује Влада на предлог Министарства, а на основу потребног износа средстава за извршење годишњег програма обавезних резерви природног гаса и планиране потрошње природног гаса за годину за коју се утврђује накнада сагласно Енергетском билансу Републике Србије.

Средства прикупљена по основу накнаде из става 1. овог члана приход су буџета Републике Србије.

Члан 352.

О количини и распореду обавезних резерви природног гаса води се регистар обавезних резерви природног гаса.

Регистар из става 1. овог члана води и континуирано ажурира Управа.

Министарство ближе прописује садржај и начин вођења регистра из става 1. овог члана.

Члан 353.

Одлуку о пуштању обавезних резерви природног гаса на тржиште доноси Влада, у складу са актом из члана 315. став 3. овог закона.

XI. ТОПЛОТНА ЕНЕРГИЈА

Производња топлотне енергије

Члан 354.

Енергетски субјект који производи топлотну енергију (у даљем тексту: произвођач топлотне енергије) дужан је да производне капацитете одржава у исправном стању, да обезбеди њихову сталну погонску и функционалну способност и безбедно коришћење у складу са техничким и другим прописима

који се односе на услове експлоатације те врсте објеката и инсталација, њихову безбедност и услове заштите животне средине утврђене законом и другим прописима.

Произвођач топлотне енергије у обављању делатности производње користи своје производне капацитете или производне капацитете других енергетских субјеката.

У случају када произвођач топлотне енергије користи производне капацитете других енергетских субјеката, њихови међусобни односи уређују се уговором.

Члан 355.

Произвођач топлотне енергије коме је актом о оснивању или актом о поверавању обављања делатности производње топлотне енергије утврђена обавеза производње топлотне енергије за крајње купце топлотне енергије дужан је да произведену топлотну енергију испоручује енергетском субјекту који обавља делатност снабдевања крајњих купаца топлотном енергијом према потребама крајњих купаца.

Произвођач топлотне енергије из става 1. овог члана и енергетски субјект који обавља делатност снабдевања крајњих купаца топлотном енергијом, уколико нису исти правни субјект, закључују у писаној форми уговор о продаји топлотне енергије за потребе крајњих купаца топлотне енергије за период од годину дана.

Дистрибуција топлотне енергије

Члан 356.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције топлотне енергије (у даљем тексту: дистрибутер топлотне енергије) врши дистрибуцију топлотне енергије под условима утврђеним овим законом и прописима које доноси јединица локалне самоуправе.

Дистрибутер топлотне енергије дужан је да врши дистрибуцију топлотне енергије свим купцима топлотне енергије на подручју на којем обавља ову делатност, на принципима јавности и недискриминације.

Енергетски субјект који обавља енергетску делатност дистрибуције топлотне енергије, дужан је да води засебан рачун за делатност дистрибуције, уколико више од једног енергетског субјекта користи тај дистрибутивни систем.

Члан 357.

Дистрибутер топлотне енергије одговоран је за одржавање, рад и развој дистрибутивног система на подручју на којем обавља ову делатност у складу са потребама купаца којима испоручује топлотну енергију.

Дистрибутер топлотне енергије дужан је да својим планом развоја утврђује начин и динамику изградње новог и реконструкцију постојећег дистрибутивног система и других дистрибутивних капацитета за период од пет година.

Дистрибутер топлотне енергије одговоран је за остваривање плана развоја из става 2. овог члана о чему подноси годишњи извештај јединици локалне самоуправе.

Члан 358.

Дистрибутер топлотне енергије доноси правила о раду дистрибутивног система уз сагласност јединице локалне самоуправе.

Правилима о раду дистрибутивног система утврђују се нарочито: технички и други услови за прикључење купца и произвођача топлотне енергије на дистрибутивни систем, места разграничења произвођача топлотне енергије, дистрибутивног система и крајњих купаца, технички и други услови за безбедан погон дистрибутивног система и обезбеђивање поуздане и континуиране испоруке топлотне енергије купцима, поступци у кризним ситуацијама и правила о мерењу потребном мерном опремом.

Правила из става 1. овог члана објављују се у гласилима јединица локалне самоуправе, као и на интернет страници дистрибутера топлотне енергије.

Снабдевање топлотном енергијом

Члан 359.

Енергетски субјект који обавља делатност снабдевања топлотном енергијом (у даљем тексту: снабдевач топлотном енергијом) врши снабдевање топлотном енергијом крајњих купаца под условима утврђеним овим законом и прописима које доноси јединица локалне самоуправе.

Снабдевач топлотном енергијом одговоран је за обезбеђивање довољних количина топлотне енергије потребне за снабдевање крајњих купаца.

Снабдевач топлотном енергијом дужан је да: прикупља податке о количини испоручене топлотне енергије крајњим купцима, друге потребне податке за израду обрачуна испоручене топлотне енергије, достави рачун и наплати топлотну енергију крајњим купцима.

Члан 360.

Снабдевач топлотном енергијом и крајњи купац дужни су да закључе писани уговор о снабдевању топлотном енергијом.

Садржај уговора из става 1. овог члана прописује јединица локалне самоуправе.

Члан 361.

Јединица локалне самоуправе издаје лиценце за обављање енергетских делатности: производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом, води регистар издатих лиценци и евиденцију произвођача топлотне енергије снаге од 0,1MW до 1MW, својим прописом утврђује услове испоруке и снабдевања топлотном енергијом купаца на свом подручју, права и обавезе произвођача, дистрибутера, снабдевача и крајњих купаца топлотне енергије, доноси пропис којим се уређује начин расподеле трошкова са заједничког мерног места у топлотној предајној станици, даје сагласност на цене топлотне енергије и прописује друге услове за обезбеђење поузданог и сигурног снабдевања купаца топлотном енергијом, у складу са законом.

Јединица локалне самоуправе може основати један енергетски субјект за обављање делатности производње топлотне енергије, дистрибуције и снабдевања купаца топлотном енергијом, при чему се актом о оснивању утврђују услови и начин обављања за сваку од ових делатности.

Цене топлотне енергије и услуга

Члан 362.

Влада доноси методологију за одређивање цене снабдевања крајњег купца топлотном енергијом.

Методологијом из става 1. овог члана нарочито се уређују:

- 1) елементи за обрачун и начин утврђивања максималне висине прихода за обављање делатности производње, дистрибуције и снабдевања топлотном енергијом;
- 2) елементе за обрачун и начин обрачуна цене приступа систему за дистрибуцију топлотне енергије;
- 3) категорије купаца топлотне енергије у зависности од намене коришћења простора;
- 4) процедура за подношење захтева за промену цена топлотне енергије и
- 5) друга питања у складу са законом.

Члан 363.

Енергетски субјект који обавља енергетску делатност снабдевања топлотном енергијом утврђује цену снабдевања крајњих купаца.

Цена из става 1. овог члана утврђује се на основу методологије из члана 362. овог закона.

Енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције топлотне енергије дужан је да утврди цену приступа систему за дистрибуцију топлотне енергије уколико више од једног енергетског субјекта користи тај систем.

Сагласност на цене из ст. 1. и 3. овог члана даје јединица локалне самоуправе.

Угрожени купац топлотне енергије

Члан 364.

Купац топлотне енергије, коме се испоручује топлотна енергија, може стећи статус угроженог купца, под условима и на начин прописан актом из члана 10. овог закона или у складу са посебним законом или актом јединице локалне самоуправе.

Повлашћени произвођачи топлотне енергије

Члан 365.

Повлашћени произвођачи топлотне енергије су произвођачи који у процесу производње топлотне енергије користе обновљиве изворе енергије и при томе испуњавају услове у погледу енергетске ефикасности.

Јединица локалне самоуправе прописује подстицајне мере и услове за стицање статуса повлашћеног произвођача топлотне енергије, критеријуме за стицање испуњености тих услова и утврђује начин и поступак стицања тог статуса.

Члан 366.

Јединица локалне самоуправе води регистар повлашћених произвођача топлотне енергије, који садржи нарочито податке о постројењима за производњу топлотне енергије, локацији на којој се налазе, инсталисаној снази топлане, времену предвиђеном за експлоатацију, условима изградње и експлоатације за то постројење, врсти примарног извора који користи и субјектима који обављају енергетску делатност производње топлотне енергије у тим објектима.

Јединица локалне самоуправе на захтев Министарства, а најмање једанпут годишње обавештава Министарство о подацима садржаним у регистру из става 1. овог члана, на обрасцу чију садржину прописује Министар.

XII. НАДЗОР

Члан 367.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

Енергетски субјекти, аутономна покрајина, јединице локалне самоуправе и физичка лица из члана 70. став 5. овог закона, дужни су да на захтев Министарства, доставе све податке неопходне за обављање послова из делокруга рада Министарства.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко електроенергетског инспектора, инспектора опреме под притиском и енергетског инспектора (у даљем тексту: инспектори) у оквиру делокруга утврђеног законом.

Аутономној покрајини поверава се вршење инспекцијског надзора из става 2. овог члана на територији аутономне покрајине.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона, које се односе на маркирање, мониторинг и квалитет деривата нафте, врши министарство надлежно за послове трговине преко тржишних инспектора у складу са законом којим се уређује трговина и законом којим се уређује заштита потрошача.

Министарство из става 5. овог члана у вршењу надзора проверава да ли је енергетски субјект прибавио лиценцу за обављање енергетске делатности из члана 16. став 1. тач. 19), 20), 22) и 23) овог закона.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши и министарство надлежно за послове заштите од пожара и експлозија, као и министарство надлежно за послове заштите животне средине, у складу са посебним законом.

Инспекцијски надзор

Члан 368.

Инспектор је самосталан у свом раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима и за свој рад је лично одговоран.

Нико не сме коришћењем службеног положаја или на други начин онемогућавати или ометати инспектора у обављању инспекцијског надзора и предузимању мера и радњи на које је овлашћен.

Члан 369.

Инспектор има легитимацију којом доказује идентитет и овлашћење прописано законом.

Министарство ближе прописује образац и садржину легитимације.

Врсте надзора

Члан 370.

Инспекцијски надзор може бити редован, ванредни и контролни надзор.

Редован инспекцијски надзор спроводи се у складу са годишњим програмом рада инспектора.

Ванредан инспекцијски надзор спроводи се када на потребу таквог надзора указују промене околности у односу на годишњи програм рада или поступање по основу иницијатива органа или правних или физичких лица.

Контролни инспекцијски надзор спроводи се ради утврђивања извршења мера које су наложене енергетском субјекту или другом правном лицу или предузетнику или физичком лицу из члана 70. став 5. овог закона, над чијим објектом се обавља надзор и одговорном лицу у енергетском субјекту или другом правном лицу или предузетнику у оквиру редовног или ванредног инспекцијског надзора.

Покретање поступка инспекцијског надзора

Члан 371.

Поступак инспекцијског надзора инспектор покреће по службеној дужности, по налогу надлежних органа и на основу захтева органа или правних или физичких лица.

Инспектор је дужан да узме у поступак представке грађана, предузетника, јавних предузећа, установа, агенција, удружења и других правних лица, које се односе на повреду прописа из надлежности инспекције, изврши инспекцијски надзор и о утврђеном чињеничном стању и предузетим мерама писменим путем обавести подносиоца представке најкасније у року од 60 дана од дана пријема представке.

Електроенергетски инспектор

Члан 372.

Електроенергетски инспектор врши инспекцијски надзор над објектима за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије и у другим објектима напона преко 1 kV, у складу са овлашћењима утврђеним овим законом.

Члан 373.

Послове електроенергетског инспектора може да обавља лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно друге услове одређене законом који уређује права и дужности државних службеника, другим прописом и актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у министарству, као и положен стручни испит из одговарајуће области.

Права и дужности електроенергетског инспектора

Члан 374.

У вршењу инспекцијског надзора електроенергетски инспектор има право и дужност да проверава:

- 1) да ли енергетски субјекти који обављају делатности производње, преноса и дистрибуције електричне енергије обављају делатност у складу са законом;
- 2) да ли енергетски субјекти који обављају делатности производње, преноса и дистрибуције електричне енергије имају лиценцу за обављање тих делатности;
- 3) да ли лица која рукују електроенергетским објектима, уређајима и инсталацијама и лица која раде на одржавању електроенергетских објеката испуњавају прописане услове за вршење тих послова;
- 4) да ли је прибављено одобрење надлежног органа у складу са прописом којим се уређује изградња објекта;

5) да ли је израђена техничка документација за постављање уређаја и инсталација;

6) испуњеност услова за прикључење на преносни, односно дистрибутивни систем на захтев купца, односно произвођача;

7) да ли се у току коришћења електроенергетски објекти, уређаји и инсталације редовно одржавају и да ли се врши контрола уређаја и инсталација у складу са техничким и другим прописима;

8) да ли енергетски субјект спроводи мере заштите електроенергетских објекта, уређаја и инсталација у складу са овим законом;

9) квалитет напона, као и број и трајање прекида испоруке електричне енергије.

Квалитет напона из тачке 9) овога члана електроенергетски инспектор проверава на основу података којима располаже енергетски субјект, а у случају да се не може са сигурношћу утврдити тачност података, квалитет се проверава на основу налаза независног тела, које Министарство одређује у складу са посебним законом.

Електроенергетски инспектор врши и друге послове утврђене законом или прописом донетим на основу закона.

Инспектор опреме под притиском

Члан 375.

Инспектор опреме под притиском врши инспекцијски надзор над енергетским објектима за: транспорт нафте и деривата нафте, транспорт и дистрибуцију природног гаса, производњу деривата нафте, као и над другим енергетским објектима који имају опрему под притиском у складу са овлашћењима утврђеним овим законом.

Инспектор опреме под притиском врши надзор и над другим објектима који имају опрему под притиском.

Члан 376.

Послове инспектора опреме под притиском може да обавља лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно друге услове одређене законом који уређује права и дужности државних службеника, другим прописом и актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у министарству, као и положен стручни испит из одговарајуће области.

Права и дужности инспектора опреме под притиском

Члан 377.

Инспектор опреме под притиском има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је прибављена енергетска дозвола у складу са овим законом;
- 2) да ли је прибављено одобрење надлежног органа у складу са прописима којима се уређује изградња објекта;
- 3) да ли је израђена техничка документација за уградњу и постављање опреме под притиском;
- 4) да ли се уградња, односно стављање у употребу опреме под притиском врши у складу са законом, техничким и другим прописима;

5) да ли енергетски субјекти који у обављању енергетске делатности користе опрему под притиском испуњавају прописане услове за обављање тих делатности;

6) да ли се прегледи и испитивања опреме под притиском током века употребе врше у складу са законом, техничким и другим прописима;

7) да ли лица која рукују опремом под притиском и лица која раде на одржавању опреме под притиском испуњавају услове за вршење тих послова прописаних законом, техничким и другим прописима;

Инспектор опреме под притиском врши и друге послове утврђене законом или прописом донетим на основу закона.

Енергетски инспектор

Члан 378.

Енергетски инспектор врши инспекцијски надзор над обављањем енергетских делатности у складу са овим законом, над објектима над којима надзор не врши електроенергетски инспектор и инспектор опреме под притиском, као и надзор над спровођењем прописа о формирању обавезних и оперативних резерви, квалитетом енергије и енергената и прописа у области топлотне енергије.

Члан 379.

Послове енергетског инспектора може да обавља лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године, односно друге услове одређене законом који уређује права и дужности државних службеника, другим прописом и актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству.

Права и дужности енергетског инспектора

Члан 380.

Енергетски инспектор има право и дужност да проверава:

1) да ли је за обављање енергетске делатности прибављена лиценца, осим за енергетске делатности из члана 16. став 1. тач. 19), 20), 22) и 23) овог закона;

2) да ли обвезници стављања биогорива на тржиште поступају у складу са прописима;

3) да ли енергетски субјекти, односно физичка лица из члана 70. став 5. овог закона, производе енергију из обновљивих извора енергије, односно високоефикасном комбинованом производњом електричне и топлотне енергије у складу са законом, прописима и одлуком надлежног органа;

4) да ли енергетски субјекти који обављају делатност производње, дистрибуције и снабдевања топлотном енергијом, ове делатности обављају у складу са прописима;

5) да ли енергетски субјекти, односно физичка лица из члана 70. став 5. овог закона, који су остварили право на подстицајне мере обављају делатност у складу са законом, прописима и одлуком надлежног органа;

6) да ли се обавезне резерве чувају у складу са прописима;

7) да ли се оперативне резерве чувају у складу са прописима;

8) да ли је прибављена енергетска дозвола и друга акта у складу са овим законом;

9) да ли је прибављено одобрење надлежног органа у складу са прописима којима се уређује изградња објекта;

10) да ли енергетски субјекти који у обављању енергетске делатности испуњавају прописане услове за обављање тих делатности;

11) да ли се у току коришћења објекти редовно одржавају и да ли се врши њихова редовна контрола у складу са техничким и другим прописима;

12) квалитет испорученог природног гаса на основу извештаја тела које Министарство одређује у складу са законом којим се уређују јавне набавке.

Обавештење о надзору

Члан 381.

Инспектор је дужан да о спровођењу инспекцијског надзора обавести одговорно лице у енергетском субјекту или другом правном лицу или предузетнику, над чијим објектом се обавља надзор (у даљем тексту: одговорно лице), најкасније три дана пре почетка надзора.

Инспекцијски надзор може се спровести и без обавештења из става 1. овог члана, када постоје разлози за неодложно поступање, односно ако је такво поступање у циљу заштите безбедности или здравља људи и имовине.

Обавезе енергетског субјекта или другог правног лица или предузетника, у поступку инспекцијског надзора

Члан 382.

Одговорно лице, дужно је да инспектору омогући несметано спровођење инспекцијског надзора, обезбеди приступ објекту, адекватан радни простор за рад инспектора, одреди једно или више службених лица која ће учествовати у инспекцијским радњама на утврђивању чињеница, обезбеди акта, евиденције, документа, извештаје и осталу документацију неопходну за вршење инспекцијског надзора, а у случају немогућности обезбеђења документације да доставе писмено образложење.

На захтев инспектора лица из става 1. овог члана дужна су да пруже усмено односно писмено изјашњење о чињеницама и доказима који су изнесени, односно утврђени у поступку инспекцијског надзора.

Записник о спроведеном надзору

Члан 383.

Инспектор сачињава записник о спроведеном инспекцијском надзору, у који се обавезно уноси:

1) налаз чињеничног стања, предлог мера за отклањање утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду;

2) обавеза извештавања инспектора о предузетим мерама и рок за достављање извештаја.

Записник се сачињава на лицу места у току обављања инспекцијског надзора, а одговорно лице које је присуствује инспекцијском надзору има право да стави примедбе на записник о обављеном инспекцијском надзору.

Примедбе на записник

Члан 384.

Примедбе на записник, односно изјава одговорног лица, да нема примедби, уносе се у записник.

Инспектор је дужан да размотри примедбе на записник о обављеном инспекцијском надзору и да, према потреби, допуни инспекцијске радње на које се примедбе односе, односно да измени или одустане од предложене мере.

О примедбама на записник инспектор не одлучује посебно, већ их цени све заједно и сваку посебно у образложењу решења донетог у предмету инспекцијског надзора.

Решење

Члан 385.

Ако енергетски субјект или друго правно лице или предузетник или физичко лице из члана 70. став 5. овог закона, односно одговорно лице у остављеном року није отклонио записником утврђене незаконитости, неправилности и недостатке, инспектор је дужан да донесе решење којим налаже мере и одређује рок за њихово отклањање.

Решењем из става 1. овог члана, у зависности од предмета надзора и природе утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду, може се:

1) наложити да се утврђене неправилности и недостаци отклоне у року који одреди;

2) обуставити постављање уређаја, постројења и инсталација или опреме под притиском ако у одређеном року нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци;

3) обуставити употреба или коришћење енергетских објеката, уређаја, постројења, инсталација или опреме под притиском уколико до истека рока утврђеног решењем за отклањање уочених неправилности и недостатака нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци и није поднет захтев за продужење рока за отклањање уочених неправилности и недостатака;

4) забранити употреба енергетског објекта, односно коришћење уређаја, постројења или инсталација или опреме под притиском ако:

(1) рад енергетског објекта, уређаја, постројења или инсталације или опреме под притиском доводи у опасност живот или здравље људи и имовину;

(2) ни по истеку рока утврђеног решењем о обустави употребе, односно коришћења објекта нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци;

(3) се енергетском субјекту одузме лиценца или сагласност за складиштење и снабдевање за сопствене потребе због неиспуњавања прописаних услова или не поседује лиценцу за обављање енергетске делатности, осим у случају из члана 26. овог закона.

Енергетски субјект или друго правно лице или предузетник или физичко лице из члана 70. став 5. овог закона, односно одговорно лице, коме је решењем инспектора наложено отклањање недостатака и неправилности дужан је да недостатке и неправилности отклони у задатом року и да у писаној форми обавести инспектора о отклањању недостатака и неправилности у року који је одређен решењем.

Члан 386.

У случају из члана 385. став 2. тачка 4) овог закона инспектор је дужан да обавести надлежни орган који је енергетском субјекту, односно физичком лицу из члана 70. став 5. овог закона, утврдио право на подстицајне мере за производњу биогорива, енергије из обновљивих извора, односно из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије, као и друга права.

Члан 387.

На решење инспектора може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба на решење из става 1. овог члана не одлаже извршење решења.

Члан 388.

Инспектор не може да учествује у изради и вршењу техничке контроле техничке документације за објекте над којима врши инспекцијски надзор, извођењу радова на објектима над којима врши инспекцијски надзор и да врши стручни надзор над извођењем радова на објектима над којима врши инспекцијски надзор.

Инспектор не може да буде члан Комисије за технички преглед објеката над којима врши инспекцијски надзор.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Привредни преступи****Члан 389.**

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ енергетски субјект, односно друго правно лице ако:

1) не извршава дужности у смислу овог закона (члан 94. став 3. тач. 1), 2), 3), 6), 7), 8), 9) и 10), члан 109. став 1. тач. 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 12), 13), 16), 17), 18), 19), 21), 23), 24), 25), 26), 27), 28), 34), 35), 36), 39) и 45), члан 136. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), 6), 8), 9), 10), 11), 14), 15), 16), 18), 19), 21), 22), 23), 24), 25), 26), 27), 28), 29), 30), 31) и 39), члан 153. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13) и 14), члан 182. став 1. тач. 1), 2) и 3), члан 192. став 6, члан 195. став 1. тач. 1), 4), 15) и 16), члан 248. став 1. тач. 1), 2), 3), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 16), 17), 18) и 19), члан 261. став 1. тач. 1), 2), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 17), 18), 19), 20) и 21), члан 276. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 15) и 16), члан 301. став 1. тач. 1), 4) и 12), чл. 354, 357, 358. и 359. овог закона);

2) не испоручује топлотну енергију у складу са чланом 355. став 1. овог закона;

3) не врши дистрибуцију топлотну енергију у складу са чланом 356. став 2. овог закона;

4) на захтев Министарства не достави податке за израду Програма и Енергетског биланса (чл. 5. и 13. овог закона);

5) не води засебне рачуне за сваку енергетску делатност у складу са овим законом, не изради годишњи биланс стања и биланс успеха и не обезбеди ревизију (члан 18. овог закона);

6) отпочне да обавља енергетску делатност без прибављене лиценце у смислу овог закона (члан 17. овог закона) и не поднесе захтев за издавање, односно измену лиценце (члан 23. овог закона);

7) не дозволи коришћење енергетског објекта са свом неопходном документацијом у смислу овог закона (члан 26. став 4. овог закона);

8) обавља складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе укупног капацитета преко пет тона и снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање без прибављене сагласности у смислу овог закона (члан 28. овог закона);

9) повлашћени произвођач не извршава обавезе у смислу овог закона (члан 76. став 6. овог закона);

10) гарантовани снабдевач не извршава обавезе из члана 78. овог закона;

11) ако не обавести Министарство о насталим променама у смислу овог закона (члан 81. став 1. овог закона);

12) не прорачунава и не објави јавно уделе свих врста извора енергије у продатој електричној енергији крајњим купцима у Републици Србији у смислу овог закона (члан 87. ст. 1. и 3. овог закона);

13) поступи супротно члану 118. став 2. и члан 141. став 2. овог закона;

14) ако оператор система не изврши обавезу из члана 192. став 8. овог закона;

15) не достави Министарству податке у складу са чл. 335. и 336. овог закона;

16) стави на тржиште деривате нафте, биогорива или базна уља супротно члану 337. овог закона;

17) не обезбеди тајност комерцијалних, пословних и других података до којих је дошао у обављању послова из своје надлежности у смислу овог закона (члан 334. овог закона);

18) не омогући приступ систему у смислу овог закона (члан 330. овог закона);

19) не обезбеди квалитет испоруке и снабдевања у смислу овог закона (чл. 215. и 320. овог закона);

20) не спроводи заштиту енергетских објеката у смислу овог закона (чл. 218, 323. и 344. овог закона);

21) не омогући инспекцијски надзор у смислу овог закона (члан 382. овог закона);

22) не изврши решење инспектора и не обавести инспектора о отклањању недостатака и неправилности у року који је одређен решењем у смислу овог закона (члана 385. овог закона);

23) не плати накнаду у складу са одредбама члана 341. овог закона;

24) не обезбеди оперативне резерве у складу са одредбама члана 345. овог закона.

Новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара казниће се за привредни преступ и одговорно лице у енергетском субјекту, односно другом правном лицу.

Уз казну за привредни преступ из става 1. тачка 16) овог члана енергетском субјекту, односно другом правно лице може се изрећи се и мера привремене забране обављања делатности у трајању од шест месеци.

Прекршаји

Члан 390.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај енергетски субјект, односно друго правно лице ако:

1) не извршава дужности у смислу овог закона (члан 94. став 3. тач. 4), 5), 11), 12) и 13), члан 109. став 1. тач. 14), 22), 29), 43), 44) и 46), члан 136. став 1. тач. 5), 12), 13), 36), 38) и 40), члан 153. став 1. тачка 15), члан 192. став 2, члан 195. став 1. тач. 2), 3), 5), 6), 7), 8), 9), 10) и 14), члан 248. став 1. тач. 15), 20) и 24), члан 261. став 1. тач. 3), 15), 16) и 24), члан 276. став 1. тач. 17), члан 301. став 1. тач. 2), 3), 5), 6), 7), 8), 9) и 13) и члан 302. ст. 3. и 7. овог закона);

2) не обавести, не достави и не поступи по захтеву Агенције у смислу овог закона (члан 23. став 3, члан 57. став 2, члан 94. став 3 тачка 12), члан 109. став 1. тач. 33), 40), 41) и 42), члан 113. став 4, члан 115. став 2, члан 132. ст. 7. и 10, члан 136. став 1. тач. 20), 32), 33) и 34), члан 144. став 5, члан 154. став 5, члан 184. став 1, члан 195. став 1. тач. 12) и 13), члан 238, члан 242. став 1, члан 244. став 1, члан 245. став 3, члан 248. став 1. тач. 17), 23) и 24), члан 250. став 1, члан 253. став 2, члан 257. ст. 8. и 9, члан 261. став 1. тач. 10), 13) и 23), члан 263. став 2, члан 268. ст. 4. и 5, члан 276. став 1. тачка 14), члан 277. став 1, члан 280. став 2. и члан 301. став 1. тач. 10) и 11) овог закона);

3) не води регистар гаранција порекла у електронском облику и не објављује податке из регистра на својој интернет страници у смислу овог закона (члан 86. став 1. овог закона);

4) не донесе Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања у смислу овог закона (чл. 132. и 280. овог закона);

5) не одлучи по захтеву купца за прикључење објекта у смислу овог закона (члан 120. став 4, члан 142. став 2. и члан 266. став 2. овог закона);

6) власник непокретности не омогући приступ енергетским објектима у смислу овог закона (члан 216. став 2, члан 321. став 2. и члан 342. став 2. овог закона);

7) не понуди помоћне услуге у смислу члана 94. став 3. тачка 4) овог закона;

8) не уклања дрвеће и друго у смислу овог закона (чл. 218, 323. и 344. овог закона);

9) не закључи уговоре у смислу овог закона (члан 160. став 1, члан 171. ст.2. и 4, чл. 284, 293, 331. и 360. овог закона);

10) не прикључи објекат купца на преносни, транспортни односно дистрибутивни систем у смислу овог закона (чл. 123, 145. и 269. овог закона);

11) не предузима мере у циљу заштите електроенергетских објеката у смислу овог закона (чл. 218, 323. и 344. овог закона);

12) не врши редовне и ванредне контроле мерног места у смислу овог закона (члан 199. овог закона)

13) електричну енергију и природни гас не користи у смислу овог закона (чл. 210. и 307. овог закона);

14) снабдевач не регулише финансијске обавезе у смислу овог закона (члан 197. став 1. и члан 305. став 2. овог закона);

15) не омогући овлашћеним лицима приступ мерним уређајима, инсталацијама и месту прикључка у смислу овог закона (члан 204. став 1. тачка 2) и члан 308. ст. 1 и 2. овог закона);

16) не поштују обавезујуће одлуке Агенције и не испуњавају обавезе у смислу овог закона (члан 57. став 5. овог закона).

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у енергетском субјекту, односно у другом правном лицу.

Члан 391.

Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

1) на захтев Министарства не достави податке за израду Програма и Енергетског биланса (члан 13. ст. 3. и 4. овог закона);

2) не дозволи коришћење енергетског објекта са свом неопходном документацијом у смислу овог закона (члан 26. став 4. овог закона);

3) повлашћени произвођач не извршава обавезе у смислу овог закона (члан 76. став 6. овог закона);

4) ако не обавести Министарство о насталим променама у смислу овог закона (члан 81. став 1. овог закона);

5) не достави податке у складу са чланом 169. став 3. и чланом 292. став 2. овог закона;

6) не изврши обавезу из члана 192. став 8. овог закона;

7) не одржава унутрашње електричне инсталације у смислу овог закона (члан 209. овог закона);

8) купац не регулише финансијске обавезе из члана 197. став 1. и члана 305. став 2. овог закона;

9) електричну енергију и природни гас не користи у смислу овог закона (чл. 210. и 307. овог закона);

10) власник непокретности не омогући приступ енергетским објектима у смислу овог закона (члан 216. став 2, члан 321. став 2. и члан 342. став 2. овог закона);

11) не омогући овлашћеним лицима приступ мерним уређајима, инсталацијама и месту прикључка у смислу овог закона (члан 204. став 1. тачка 2) и члан 308. ст. 1. и 2. овог закона);

12) не предузима мере у циљу заштите енергетских објеката у смислу овог закона (члан 218. ст. 1. и 7, чл. 323. и 344. овог закона);

13) не омогући инспекцијски надзор у смислу овог закона (члан 382. овог закона);

14) не изврши решење инспектора и не обавести инспектора о отклањању недостатака и неправилности у року који је одређен решењем у смислу овог закона (члана 385. овог закона).

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се физичко лице за прекршај ако:

- 1) на захтев Министарства не достави податке за израду Програма и Енергетског биланса (члан 13. ст. 3. и 4. овог закона);
- 2) не дозволи коришћење енергетског објекта са свом неопходном документацијом у смислу овог закона (члан 26. став 4. овог закона);
- 3) повлашћени произвођач не извршава обавезе у смислу овог закона (члан 76. став 6. овог закона);
- 4) ако не обавести Министарство о насталим променама у смислу овог закона (члан 81. став 1. овог закона);
- 5) не изврши обавезу из члана 192. став 8. овог закона;
- 6) не одржава унутрашње електричне инсталације у смислу овог закона (члан 209. овог закона);
- 7) купац не регулише финансијске обавезе у смислу овог закона (члан 197. став 1. и члан 305. став 2. овог закона);
- 8) електричну енергију и природни гас не користи у смислу овог закона (чл. 210. и 307. овог закона);
- 9) не предузима мере у циљу заштите енергетских објеката у смислу овог закона (чл. 218, 323. и 344. овог закона);
- 10) власник непокретности не омогући приступ енергетским објектима у смислу овог закона (члан 216. став 2, члан 321. став 2. и члан 342. став 2. овог закона);
- 11) не омогући овлашћеним лицима приступ мерним уређајима, инсталацијама и месту прикључка у смислу овог закона (члан 204. став 1. тачка 2) и члан 308. ст. 1. и 2. овог закона);
- 12) електричну енергију и природни гас не користи у смислу овог закона (чл. 210. и 307. овог закона);
- 13) не обавести, не достави и не поступи по захтеву Агенције у смислу овог закона (члан 132. став 7. и члан 280. став 2. овог закона);
- 14) не омогући инспекцијски надзор у смислу овог закона (члан 382. овог закона);
- 15) не изврши решење инспектора и не обавести инспектора о отклањању недостатака и неправилности у року који је одређен решењем у смислу овог закона (члан 385. овог закона);

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај и одговорно лице из чл. 132. и 280. овог закона.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 392.

Поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима по којима су започети.

Члан 393.

Прописи за извршавање овог закона биће донети у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона, осим прописа из чл. 27. и 34. овог закона који ће бити донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона и прописа из члана 219. овог закона који ће бити донети у року од пет година од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана, примењиваће се прописи који су донети на основу Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12), ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 394.

Агенција ће донети акт из члана 51. став 2. тачка 2) овог закона у року од четири месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција ће ускладити правила из члана 51. став 1. тачка 1) овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција ће донети Методологију из члана 50. став 1. тачка 3) овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 395.

Агенција ће донети правила из члана 51. став 1. тачка 2) овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, одредити захтеване вредности показатеља и начин оцењивања достигнутог квалитета најкасније до 1. јануара 2017. године за електричну енергију, односно до 1. јануара 2020. године за природни гас и одредити начин утврђивања накнаде купцу из члана 52. тачка 2) овог закона најкасније до 1. јануара 2018. године за електричну енергију, односно до 1. јануара 2021. године за природни гас.

Члан 396.

Успостављање, односно стицање права својине оператора преносног и дистрибутивног система електричне енергије на мрежама из члана 409. ст. 1. и 3. овог закона, оператора транспортног и дистрибутивног система природног гаса из члана 417. ст. 1. и 2. овог закона и енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима на објектима из члана 424. ст. 1. и 2. овог закона, не сматра се прометом добара.

Електрична енергија

Члан 397.

Енергетски субјект који на дан ступања на снагу овог закона има лиценцу за обављање делатности јавног снабдевања електричном енергијом наставља да снабдева домаћинства и мале купце по регулисаним ценама, са правима и обавезама гарантованог снабдевача, све до именовања гарантованог снабдевача у складу са чланом 190. овог закона.

Агенција је дужна да до 1. маја 2017. године објави први извештај о потреби даљег регулисања цена из члана 88. став 3. тачка 1). овог закона.

Министарство је дужно да спроведе поступак јавног тендера у складу са чланом 191. овог закона, најкасније у року од шест месеци од сазнања да је престала потреба за регулацијом цена из члана 88. став 3. тачка 1). овог закона.

Агенција ће ставити ван снаге одлуке о регулисању цена гарантованог снабдевања најкасније месец дана по избору снабдевача који је изабран по тендерској процедури за обављање гарантованог снабдевача.

Лиценца која је издата за обављање делатности јавног снабдевања, престаје да важи даном почетка рада гарантованог снабдевача, именованог у складу са чланом 190. овог закона.

Гарантовани снабдевач преузима сва права и обавезе јавног снабдевача према повлашћеним произвођачима електричне енергије и дужан је да најкасније у року од 30 дана од дана почетка рада преузме уговоре о откупу електричне енергије од повлашћених произвођача који су закључени до дана почетка рада гарантованог снабдевача, под условима и на начин утврђен у ставу 3. овог члана.

Члан 398.

Агенција ће до 1. маја 2017. године објавити први извештај о потреби за резервним снабдевачем из члана 194. овог закона.

Члан 399.

Цене закупа резерве снаге из члана 88. став 3. тачка 2) овог закона, на дан ступања на снагу овог закона, су регулисане.

Агенција је дужна да до 1. маја 2017. године објави први извештај о потреби даљег регулисања цена из члана 88. став 3. тачка 2) овог закона.

Члан 400.

Оператор дистрибутивног система је дужан да до 1. маја 2016. године, успостави ажурну базу података о свим купцима из категорије домаћинство и малим купцима њиховим мерним местима.

Гарантовани снабдевач електричном енергијом је дужан да, на основу базе из става 1. овог члана, најкасније до 1. јануара 2017. године, успостави ажурну базу података о свим купцима из категорије домаћинство и малим купцима које снабдева и закључи уговор о снабдевању електричном енергијом, у писаној форми.

Члан 401.

Енергетски субјекти који на дан ступања на снагу овог закона обављају енергетску делатност, настављају да раде и дужни су да свој рад и пословање ускладе са одредбама овог закона.

Лиценце за обављање енергетских делатности које су издате до дана ступања на снагу овог закона важиће до истека рока на који су издате, осим лиценци за обављање делатности снабдевања електричном енергијом.

Енергетски субјект који на дан ступања на снагу овог закона има лиценцу за обављање енергетске делатности снабдевања електричном енергијом, дужан је да прибави лиценцу за снабдевање или лиценцу за снабдевање на велико електричном енергијом, у року од шест месеци од дана доношења акта из члана 27. овог закона.

Лиценца за обављање енергетске делатности снабдевања електричном енергијом, издата енергетском субјекту до дана ступања на снагу овог закона престаје да важи, по прибављању једне од лиценци из става 3. овог члана.

У случају да енергетски субјект не прибави ни једну лиценцу из става 3. овог члана, постојећа лиценца за снабдевање електричном енергијом престаје да важи истеком рока од шест месеци од дана доношења акта из члана 27. овог закона.

Члан 402.

Даном ступања на снагу овог закона, право на гарантовано снабдевање, као јавну услугу, имају домаћинства и мали купци електричне енергије.

Снабдевач, који је снабдевао крајњег купца до дана ступања на снагу овог закона, наставља да га снабдева.

Купцима, који су до дана ступања на снагу овог закона имали статус малог купца, а у 2014. години имали потрошњу електричне енергије већу од 30.000 kWh право на гарантовано снабдевање престаје 1. јула 2015. године.

Члан 403.

Правно лице или предузетник који обавља енергетску делатност дистрибуције електричне енергије и управљања затвореним дистрибутивним системом, дужан је да у року од три године од дана ступања на снагу овог закона прибави лиценцу за обављање енергетске делатности из члана 16. став 1. тачка 5) овог закона.

Члан 404.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије ће донети и доставити Агенцији ради давања сагласности план преузимања из члана 136. став 1. тачка 11) овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор дистрибутивног система ће, у року од три месеца од дана прибављања сагласности Агенције из става 1. овог члана, преузети све мерне уређаје, мерно разводне ормане, прикључне водове, инсталације и опрему у мерно разводном орману који су усклађени са захтевима из техничких прописа и правила о раду дистрибутивног система.

Оператор дистрибутивног система ће, први извештај из члана 136. став 1. тачка 11) овог закона, доставити Министарству и Агенцији у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор дистрибутивног система ће преузети све мерне уређаје, мерно разводне ормане, прикључне водове, инсталације и опрему у мерно разводном орману најкасније до 31. децембра 2020. године, према динамици 10 % у првој и другој години примене закона, а у осталим годинама примене закона 20 %.

Оператор дистрибутивног система ће услове преузимања мерних уређаја, мерно разводних ормана, прикључних водова, инсталација и опреме у мерно разводном орману са купцем, односно произвођачем уредити уговором.

Члан 405.

Оператори система усагласиће правила из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор преносног система дужан је да донесе процедуру из члана 117. овог закона и достави Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор преносног система и оператор дистрибутивног система електричне енергије донеће планове из члана 109. став 1. тач. 18) и 19) и члана 136. став 1. тач. 9) и 10) овог закона и доставити Агенцији, ради давања сагласности, најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије ће донети програм и одредити одговорно лице из члана 132. овог закона у року од четири месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор дистрибутивног система електричне енергије и снабдевач електричном енергијом ће у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона, донети процедуру и успоставити организациону јединицу, тело или

одредити овлашћено лице за поступање по приговорима и притужбама крајњих купаца из члана 136. став 1. тачка 39) и члана 195. став 1. тачка 4) овог закона.

Члан 406.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије ће у року од две године од дана ступања на снагу овог закона донети план имплементације напредних мрежа из чл. 115. и 138. овог закона.

Члан 407.

Енергетски субјект који на дан ступања на снагу овог закона има лиценцу за обављање делатности преноса електричне енергије и управљања преносним системом наставља да обавља ту делатност до окончања поступка сертификације из члана 100. овог закона, који ће се извршити у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 408.

Енергетске делатности из члана 16. став 3. овог закона обављаће се као делатности од општег интереса до усклађивања закона којима се уређује положај јавних предузећа и обављање делатности од општег интереса, у складу са обавезама Републике Србије преузетим потврђеним међународним споразумима.

Члан 409.

Даном ступања на снагу овог закона успоставља се својина:

1) Јавног предузећа „Електро мрежа Србије” на преносној електроенергетској мрежи из члана 97. став 2. овог закона, која је на дан ступања на снагу овог закона у својини Републике Србије, а коју користи то јавно предузеће;

2) зависних привредних друштава Јавног предузећа „Електропривреда Србије”, оператора дистрибутивног система: ПД „Електродистрибуција - Београд”, ПД „Електровојводина” Нови Сад, ПД „Центар” Крагујевац, ПД „Југоисток” Ниш и ПД „Електросрбија” Краљево на дистрибутивној електроенергетској мрежи из члана 128. став 2. овог закона, која је на дан ступања на снагу овог закона у својини Републике Србије, а коју користе та зависна привредна друштва.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије и корисници система закључиће, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, уговор о преносу права својине на објектима преносне, односно дистрибутивне електроенергетске мреже који су у својини корисника система.

Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије стиче својину на објектима електроенергетске мреже које је до дана ступања на снагу овог закона сопственим средствима изградио или прибавио правним послом.

Оператору преносног, односно дистрибутивног система и Јавном предузећу „Електропривреда Србије” који функционално не користи објекат електроенергетске мреже престаје право коришћења на том објекту и постаје јавна својина Републике Србије.

На објекту електроенергетске мреже на коме престаје право коришћења у смислу става 4. овог члана, даном ступања на снагу овог закона успоставља се својина оператора преносног, односно дистрибутивног система електричне

енергије, који тај објекат фактички користи, односно коме припада према одредбама члана 97. став 2. и члана 128. став 2. овог закона.

Мрежом, у смислу става 1. овог члана не сматра се земљиште (осим земљишта под објектом електроенергетске мреже и земљишта које служи за редовну употребу тог објекта), пословне и друге зграде, путеви и други грађевински објекти, станови и друге непокретности који се налазе у оквиру или у близини електроенергетских мрежа, али не чине функционалну целину са мрежом и чији је режим уређен посебним прописима.

Члан 410.

Орган надлежан за вођење јавне евиденције о непокретностима и правима на њима извршиће на захтев оператора из члана 409. став 1. овог закона упис права својине на непокретностима-објектима електроенергетске мреже из члана 409. став 1. овог закона.

У случају када је на објекту електроенергетске мреже из члана 409. став 1. овог закона оператор уписан као носилац права коришћења оператор система је дужан да захтев за упис права својине поднесе у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Уз захтев се подноси потврда оснивача оператора која се издаје на основу изјаве овлашћеног лица оператора дате под кривичном и материјалном одговорношћу, којим се доказује да оператор система и функционално користи објекат електроенергетске мреже.

Орган из става 1. овог члана извршиће брисање права коришћења оператора система коме је то право престало у смислу члана 409. ст 4. и 5. овог закона и уписати право својине оператора система који тај објекат функционално или фактички користи, на основу потврде.

У случају када на објекту електроенергетске мреже није уписано право коришћења надлежни орган извршиће упис права својине оператора који функционално користи тај објекат, на основу потврде из става 2. овог члана.

Потврду из става 2. овог члана за оператора преносног система у име Владе даје министарство надлежно за послове енергетике.

У случају када на објекту електроенергетске мреже из става 1. овог члана Република Србија није уписана као власник, већ као држалац, положај држаоца по самом закону стиче оператор система уз потврду са правом да се упише као власник објекта када се за то стекну законски услови.

Члан 411.

Оператор система коме је чланом 409. став 1. овог закона пренет у својину објекат електроенергетске мреже који није уписан у јавну евиденцију о непокретностима и права на њима дужан је да надлежном органу поднесе захтев за упис права својине у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Ако је до дана ступања на снагу овог закона за објекат електроенергетске мреже покренут поступак легализације оператор из члана 409. став 1. овог закона преузима права и обавезе подносиоца тог захтева.

Ако за објекат електроенергетске мреже, до дана ступања на снагу овог закона, није поднет захтев за легализацију оператор из члана 409. став 1. овог закона оператор система дужан је да такав захтев поднесе у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 412.

Укњижба водова који су делови електроенергетске мреже из члана 409. став 1. овог закона извршиће се сходном применом одредаба члана 410. овог закона и применом прописа којима се уређује катастар водова.

Природни гас**Члан 413.**

Оператор дистрибутивног система је дужан да најкасније до 1. маја 2016. године успостави ажуру базу података из члана 261. став 1. тачка 16) овог закона.

Енергетски субјект који обавља делатност јавног снабдевања природним гасом дужан је да, на основу базе из става 1. овог члана, најкасније до 1. јануара 2017. године, успостави ажуру базу података о свим купцима из категорије домаћинство и малим купцима које снабдева и закључи уговор о снабдевању природним гасом, у писаној форми.

Члан 414.

Оператор дистрибутивног система природног гаса ће донети и доставити Агенцији ради давања сагласности план преузимања из члана 261. став 1. тачка 9) овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор дистрибутивног система ће, у року од три месеца од дана прибављања сагласности Агенције из става 1. овог члана, преузети све мерне уређаје, мерно – регулационе станице који су усклађени са захтевима из техничких прописа и правила о раду дистрибутивног система.

Оператор дистрибутивног система ће, први извештај из члана 261. став 1. тачка 10) овог закона доставити Министарству и Агенцији у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор дистрибутивног система ће преузети све мерне уређаје, односно мерно-регулационе станице најкасније до 31. децембра 2020. године, према динамици 10 % у првој и другој години примене закона, а у осталим годинама примене закона 20 %.

Оператор дистрибутивног система ће услове преузимања мерних уређаја, односно мерно-регулационих станица са купцем, односно произвођачем уредити уговором.

Члан 415.

Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 254, 264. и 278. овог закона са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор транспортног система природног гаса донеће план из члана 248. став 1. тачка 3) овог закона и доставити Агенцији, ради давања сагласности, најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор транспортног система природног гаса ће донети програм и одредити одговорно лице из члана 238. став 1. овог закона у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Оператор система ће у року од две године од дана ступања на снагу овог закона донети план имплементације напредних мерних система из чл. 253. и 263. овог закона.

Члан 416.

Одредбе члана 235. овог закона не односе се на енергетски субјект који настаје услед усаглашавања начина организовања постојећих енергетских субјеката са одредбама овог закона.

Одредбе члана 226. овог закона могу се применити уколико је транспортни систем на дан 6. октобра 2011. године припадао вертикално интегрисаном предузећу.

Члан 417.

Даном ступања на снагу овог закона успоставља се својина Јавног предузећа „Србијагас” на мрежи за транспорт природног гаса из члана 221. овог закона и мрежи за дистрибуцију природног гаса из члана 255. овог закона, који су на дан ступања на снагу овог закона у својини Републике Србије, а коју користи то јавно предузеће.

Оператор транспортног, односно дистрибутивног система природног гаса стиче својину на мрежи за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса, које је до дана ступања на снагу овог закона сопственим средствима изградио или прибавио правним послом.

Мрежом за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса из става 1. овог члана не сматра се земљиште (осим земљишта под објектом система за транспорт природног гаса, односно система за дистрибуцију природног гаса и земљишта које служи за редовну употребу тог објекта), пословне и друге зграде, путеви и други грађевински објекти, станови и друге непокретности који се налазе у оквиру или у близини оваквих система, али са њима не чине функционалну целину и чији је режим уређен посебним прописима.

Члан 418.

Орган надлежан за вођење јавне евиденције о непокретностима и правима на њима извршиће, на захтев оператора транспортног, односно оператора дистрибутивног система природног гаса из члана 417. став 1. овог закона, упис права својине на непокретностима-објектима система за транспорт природног гаса, односно система за дистрибуцију природног гаса из члана 417. став 1 овог закона.

У случају када је на објекту система за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса оператор транспортног, односно оператор дистрибутивног система природног гаса уписан као носилац права коришћења, тај оператор је дужан да захтев за упис права својине поднесе у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Уз захтев се подноси потврда оснивача оператора транспортног, односно оператора дистрибутивног система природног гаса која се издаје на основу изјаве овлашћеног лица оператора транспортног, односно оператора дистрибутивног система природног гаса дата под кривичном и материјалном одговорношћу, којом се доказује да енергетски субјект и функционално користи објекат система.

У случају када на објекту система није уписано право коришћења надлежни орган извршиће упис права својине оператора транспортног, односно оператора дистрибутивног система природног гаса који функционално користи тај објекат, на основу потврде из става 2. овог члана.

Потврду из става 2. овог члана за енергетског субјекта у име Владе даје Министарство.

У случају када на објекту система из става 1. овог члана Република Србија није уписана као власник, већ као држалац, положај држаоца по самом

закону стиче оператор транспортног, односно оператор дистрибутивног система природног гаса уз потврду са правом да се упише као власник објекта када се за то стекну законски услови.

Члан 419.

Оператора транспортног, односно оператор дистрибутивног система природног гаса коме је чланом 417. став 1. овог закона пренет у својину објект система који није уписан у јавну евиденцију о непокретностима и права на њима дужан је да надлежном органу поднесе захтев за упис права својине у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

У случају када је до дана ступања на снагу овог закона, за објект система покренут поступак легализације, оператор транспортног, односно оператор дистрибутивног система природног гаса из члана 417. став 1. овог закона преузима права и обавезе подносиоца тог захтева.

У случају када за објект система, до дана ступања на снагу овог закона, није поднет захтев за легализацију, оператор транспортног, односно оператор дистрибутивног система природног гаса из члана 417. став 1. овог закона дужан је да такав захтев поднесе у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 420.

Укњижба водова који су делови мреже из члана 417. став 1. овог закона извршиће се сходном применом одредаба чл. 418. и 419. овог закона, применом прописа којима се уређује катастар водова.

Члан 421.

Енергетски субјект који на дан ступања на снагу овог закона има лиценцу за обављање делатности транспорта и управљања транспортним системом природног гаса, наставља да обавља ту делатност до окончања поступка сертификације из члана 239, односно члана 245. овог закона, који ће се извршити у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Нафта и деривати нафте

Члан 422.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводом и транспорта деривата нафте продуктоводом усагласиће и доставити Агенцији ради давања сагласности правила о раду из члана 327. овог закона са одредбама овог закона, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 423.

Агенција ће издати лиценцу за станице за снабдевање превозних средстава које су биле изграђене до 2009. године без испуњености услова из члана 22. став 1. тачка 2) овог закона, уколико је поднет захтев за легализацију тих објеката.

Енергетски субјекти су дужни да прибаве лиценце за обављање енергетских делатности из члана 16. став 1. тач. 20), 21) 27) и 28) овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу акта из члана 27. овог закона.

Члан 424.

Даном ступања на снагу овог закона успоставља се својина Јавног предузећа „Транснафта” на мрежи за транспорт нафте и мрежи за транспорт

деривата нафте из члана 326. овог закона, који су на дан ступања на снагу овог закона у својини Републике Србије, а коју користи то јавно предузеће.

Енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетски субјект који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима, стиче својину на објектима система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима које је до дана ступања на снагу овог закона сопственим средствима изградио или прибавио правним послом.

Системом за транспорт нафте нафтоводима, односно системом за транспорт деривата нафте продуктоводима не сматра се земљиште (осим земљишта под објектом система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима и земљишта које служи за редовну употребу тог објекта), пословне и друге зграде, путеви и други грађевински објекти, станови и друге непокретности који се налазе у оквиру или у близини оваквих система, али са њима не чине функционалну целину и чији је режим уређен посебним прописима.

Члан 425.

Орган надлежан за вођење јавне евиденције о непокретностима и правима на њима извршиће, на захтев енергетског субјекта који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима, из члана 328. став 1. овог закона упис права својине на непокретностима-објектима система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима из тог става.

У случају када је на објекту система за транспорт нафте нафтоводима, односно система за транспорт деривата нафте продуктоводима из става 1. овог члана енергетски субјект који обавља делатност транспорта нафте нафтоводима, односно енергетски субјект који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима уписан као носилац права коришћења, исти је дужан да захтев за упис права својине поднесе у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона. Уз захтев се подноси потврда оснивача енергетског субјекта који обавља делатност транспорта деривата нафте продуктоводима на основу изјаве овлашћеног лица енергетског субјекта дате под кривичном и материјалном одговорношћу, којом се доказује да енергетски субјект и функционално користи објекат система.

У случају када на објекту система није уписано право коришћења надлежни орган извршиће упис права својине енергетског субјекта који функционално користи тај објекат, на основу потврде из става 2. овог члана.

Потврду из става 2. овог члана за енергетског субјекта у име Владе даје Министарство.

У случају када на објекту система из става 1. овог члана Република Србија није уписана као власник, већ као држалац, положај држаоца по самом закону стиче енергетски субјект уз потврду са правом да се упише као власник објекта када се за то стекну законски услови.

Члан 426.

Енергетски субјект коме је чланом 425. став 1. овог закона пренет у својину објекат система који није уписан у јавну евиденцију о непокретностима и права на њима дужан је да надлежном органу поднесе захтев за упис права својине у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Ако је до дана ступања на снагу овог закона, за објекат система покренут поступак легализације, енергетски субјект из члана 425. став 1. овог закона преузима права и обавезе подносиоца тог захтева.

Ако за објекат система, до дана ступања на снагу овог закона, није поднет захтев за легализацију, енергетски субјект из члана 425. став 1. овог закона дужан је да такав захтев поднесе у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 427.

Укњижба водова који су делови мреже из члана 425. став 1. овог закона извршиће се сходном применом одредаба чл. 425. и 426. овог закона и применом прописа којима се уређује катастар водова.

Резерве енергената

Члан 428.

До формирања резерви из члана 346. овог закона енергетски субјекти који обављају енергетску делатност снабдевања природним гасом и дужни су да обезбеде обавезне резерве природног гаса које су најмање једнаке тридесетодневним просечним потребама тих купаца у текућој години, у складу са актом Владе којим ће се ближе прописати услови и начин обезбеђења и коришћења обавезних резерви природног гаса.

Резерве из члана 345. ст. 1. и 2. овог закона формираће се до 1. јануара 2028. године.

Обавезне резерве из члана 346. овог закона формираће се најкасније до 1. јануара 2028. године.

Топлотна енергије

Члан 429.

Снабдевач топлотном енергијом и крајњи купац дужни су да закључе уговор о снабдевању топлотном енергијом из члана 360. став 1. овог закона у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 430.

Енергетски субјекти који на дан ступања на снагу овог закона обављају енергетску делатност, настављају да раде и дужни су да свој рад и пословање ускладе са одредбама овог закона.

Лиценце за обављање енергетских делатности које су издате до дана ступања на снагу овог закона важиће до истека рока на који су издате.

За обављање делатности из члана 17. став 1. тач. 20), 21), 23) и 28) овог закона лиценца се мора прибавити у року од шест месеци од доношења акта из члана 27. став 7. овог закона.

Члан 431.

Послове енергетског инспектора из чл. 378-381. овог закона обављаће инспектор опреме под притиском и електроенергетски инспектор док се не обезбеде услови за рад енергетског инспектора, а најдуже годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 432.

Даном ступања на снагу овог закона Агенција за енергетику Републике Србије наставља са радом у складу са одредбама овог закона.

Председник и чланови Савета Агенције настављају да обављају дужности на које су изабрани до истека мандата.

Члан 433.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12), осим члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи одредба члана 19. став 1. Закона о робним резервама („Службени гласник РС”, број 104/13) у делу који гласи: „које је Централно складишно тело у складу са Директивом ЕЗ 119/2009, унутар кога се организује посебна организациона целина у саставу Сектора за нафту и гас”.

Члан 434.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба члана 98. став 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. став 1. тач. 1) до 3) и члана 225. став 4. овог закона које се примењују од 1. јуна 2016. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 6. и 10. Устава Републике Србије према којој Република Србија поред осталог уређује и обезбеђује: „јединствено тржиште; правни положај привредних субјеката; систем обављања појединих привредних и других делатности, као и систем јавних служби”.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Закон о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04) (у даљем тексту: закон) донет је 2004. године, после потписивања Атинског меморандума о разумевању о регионалном енергетском тржишту Југоисточне Европе и његовој интеграцији у Европску Заједницу потписан у Атини 8. 12. 2003. године и као предуслов за потписивање Уговора о оснивању Енергетске заједнице (ЕЗ).

Доношењем овог закона започет је процес реформи енергетског сектора са циљем обезбеђења предуслова за развој и ефикаснији рад свих субјеката који обављају енергетске делатности према тржишним принципима пословања, као и усаглашавања овог закона са прописима Европске уније.

Тим законом, у великој мери су имплементирани одредбе из другог пакета прописа Европске уније и то: Упутство 2003/54 о правилима за унутрашње тржиште електричне енергије, Упутство 2003/55/ЕЗ о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса, Уредба 1228/2003 о приступу електроенергетској мрежи ради прекограничних размена електричне енергије.

Такође је створен основ да се за имплементацију прописа који се односе на обавезу раздвајања енергетских субјеката, рачуноводствено, технички и правно, организовање регулаторног тела, регулисање енергетских делатности, приступ систему и тржишту енергије, прикључење на систем, и слично, а све уз поштовање прописа о заштити животне средине, енергетске ефикасности и повећања коришћења обновљивих извора енергије како би се обезбедила сигурност снабдевања енергијом.

У складу са наведеним законом, у области електропривреде извршено је рачуноводствено и правно раздвајање преноса електричне енергије од делатности производње, дистрибуције и трговине електричне енергије, који обавља Јавно предузеће „Електро mreжа Србије” (ЈП ЕМС), као самостални правни субјект. Бивше Јавно предузеће „Електропривреда Србије” је престало да постоји, а основано је ново Јавно предузеће „Електропривреда Србије” (ЈП ЕПС), које је организовано као вертикално интегрисано предузеће за обављање делатности производње, дистрибуције, трговине електричном енергијом и трговине електричном енергијом ради снабдевања тарифних купаца.

Овим Законом основана је Агенција за енергетику Републике Србије, као независно регулаторно тело за обављање послова на унапређивању и усмеравању развоја тржишта енергије на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, праћењу примене прописа и правила за рад енергетских система, усклађивању активности енергетских субјеката на обезбеђивању редовног снабдевања купаца енергијом и услугама и њихову заштиту и равноправан положај, као и других послова.

Након доношења наведеног закона, Република Србија је 2005. године потписала и 2006. године ратификовала Уговор о оснивању Енергетске заједнице (ЕЗ) између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са резолуцијом 1244 Савета безбедности УН („Службени гласник РС”, број 62/06) (у даљем тексту: Уговор).

Према плану примене из Анекса I Уговора створена је обавеза да у року од 12 месеци од ступања Уговора на снагу изврши се усаглашавање са Упутством 2003/54 о правилима за унутрашње тржиште електричне енергије, Упутством 2003/55/ЕЗ о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса, Уредбом 1228/2003 о приступу електроенергетској мрежи ради прекограничних размена електричне енергије.

Такође, одлукама Министарског савета Енергетске заједнице Југоисточне Европе створена је обавеза да се изврши усаглашавање са Уредбом 1775/2005 о условима за приступ мрежама за транспорт природног гаса, Директива за мере обезбеђивања сигурности снабдевања електричне енергије и инвестиција у инфраструктуру 2005/89 и Директивом 2004/67/ ЕЗ о мерама за одржавање сигурности снабдевања природним гасом.

Сходно потписаном и ратификованом Уговору Република Србија као уговорна страна овим Уговором је преузела обавезу да имплементира Директиву 2001/77/ЕС о промовисању употребе енергије произведене из обновљивих извора енергије и Директиве 2003/30/ЕС о промоцији употребе биогорива или другог горива произведеног из обновљивих извора за саобраћај. Директивом 2009/28/ЕС о обновљивим изворима енергије постављени су обавезујући национални циљеви који треба да се достигну кроз промоцију обновљивих извора енергије у секторима електричне енергије, грејања и хлађења и у сектору транспорта како би се обезбедило да до 2020. године удео обновљивих извора енергије чини најмање 20% у укупној потрошњи енергије у ЕУ.

Директива, такође обавезује да до 2020. године коришћење обновљивих извора енергије у транспорту треба да износи најмање 10% потрошње горива у ЕУ.

Поред тога, у међувремену ЕУ је донела трећи пакет прописа о унутрашњем тржишту енергије који је ступио на снагу у марту 2011. године и то: Директиву 2009/72 у јулу 2009 која се односи на заједничка правила за унутрашње тржиште електричне енергије којом се надомешћује, односно поништава директива 2003/54, Уредбу 714/2009/ЕС о условима за приступ мрежи за прекограничне размене електричне енергије којом се укида Уредба 1228/2003/ЕС, Уредбу бр. 715/2009 о условима за приступ транспортним мрежама природног гаса, на основу које престаје да важи Уредба бр. 1775/2005, Директиву 2009/73/ЕЗ о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса, којом се укида Упутство 2003/55/ЕЗ, Уредбу о мерама заштите сигурности снабдевања гасом, на основу које престаје да важи Упутство бр.2004/67/ЕЗ, Директива 2009/28/ЕК о промовисању употребе енергије из обновљивих извора и измени и допуни и потом поништењу Директива 2001/77/ЕЦ и 2003/30/ЕС. Циљ трећег пакета је отклањање уочених системских проблема у функционисању тржишта електричне енергије и природног гаса, пре свега концентрације тржишта и тржишне моћи, вертикалног затварања, недовољне интеграције тржишта, недостатка транспарентности тржишта и др. Главни елементи „трећег пакета“ су строжи услови за раздвајање оператора преносних система, значајно јачање овлашћења и функционалне и финансијске независности регулаторних тела, унапређење координације оператора преносних система (посебно у области планирања инвестиција), побољшано функционисање великопродајног тржишта енергије и унапређење заштите потрошача електричне енергије и природног гаса. Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице од 7. октобра 2011. године (Д/2011/02/МС-ЕнЗ) утврђена је обавеза за Републику Србију да имплементира наведене прописе („трећи пакет“) до 1. јануара 2015. године.

Доношењем Закона о енергетици 2011. године („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 93/12 и 124/12) настављена је реформа енергетског сектора и у потпуности је имплементиран други пакет прописа ЕУ и започета имплементација трећег пакета.

Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице од 18. октобра 2012. године (Д/2012/04/МС-ЕнЗ) одређени су обавезујући циљеви у области обновљивих извора којом је за Републику Србију утврђен обавезујући циљ који износи 27 % обновљивих извора енергије у њеној бруто финалној потрошњи енергије и најмање

10% потрошње горива у транспорту у 2020. години. Истом одлуком утврђена је обавеза за Републику Србију да имплементира Директиву 2009/28/ЕЗ, а која се односи на промоцију коришћења обновљивих извора енергије.

Влада Републике Србије је на седници од 28. фебруара 2013. године Закључком 05 Број: 337-1556/2013 усвојила Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније (2013-2016) и задужила и овластила Канцеларију за европске интеграције да тромесечно извештава Владу о спровођењу предметног Националног програма као и да о усвајању обавести Европску комисију.

Такође, Влада Републике Србије је 25. августа 2013. године донела Закључак 05 Број: 337-7135/2013-1 којим се у тачки 1. констатује да ће Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица с једне стране и Републике Србије са друге стране у складу са чланом 138. Споразума ступити на снагу 1. септембра 2013. године након што је Генерални секретаријат Савета Европске уније 24. јула 2013. године нотом известио Мисију Републике Србије при Европској унији о окончању поступка одобравања Споразума. Такође поред осталог у тачки 4. предметног закључка се констатује да ће ступањем на снагу Споразума бити образована следећа тела: Савет за стабилизацију и придруживање, Одбор за стабилизацију и придруживање и Парламентарни одбор.

У складу са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (2013-2016), планиран је рок за имплементацију Трећег пакета Директива у Закон о енергетици под шифром 2013-5 те сагласно томе неопходно је довршити започети процес имплементације Трећег пакета кроз доношење новог закона.

Доношењем овог закона преузимају се одредбе трећег енергетског пакета, чиме ће се, у функцији остваривања рокова дефинисаних Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (2013-2016), као и обавеза које следе из (потврђеног међународног) Уговора о оснивању Енергетске заједнице (Службени гласник РС број 62, 19 јул 2006) створити услови за:

- сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање електричном енергијом и природним гасом,
- уравнотежени развој сектора у циљу обезбеђивања потребних количина енергије за задовољавање потреба купаца енергије,
- подстицање конкурентности на тржишту на начелима недискриминације,
- ефективан надзор тржишних делатности и природних монопола (пренос, дистрибуција) кроз проширење овлашћења независног регулаторног тела (Агенције за енергетику) и јачање његове функционалне и финансијске независности,
- развој енергетске инфраструктуре и увођење савремених технологија и стварања транспарентних, атрактивних и стабилних услова за улагања у изградњу, реконструкцију и модернизацију енергетских објеката,
- заштиту купаца и
- коришћење обновљивих извора енергије.

Трећи енергетски пакет доноси велике промене у реформском смислу и његова имплементација подразумева решавање претходних питања и измену већег броја прописа у Републици Србији, а који су предуслов да се одредбе овог закона примене.

Трећи енергетски пакет доноси велике промене у реформском смислу и његова имплементација подразумева решавање претходних питања и измену већег броја прописа у Републици Србији, а који су предуслов да се одредбе овог закона примене.

Када је у питању оператор преносног система електричне енергије, односно оператор транспортног система природног гаса захтев директива је да оператор преносног, односно транспортног система буде и власник свог система односно мреже. Полазећи од Закона о јавној својини мреже су опште добро и у јавној својини Републике Србије. Да би се испунио тај захтев из директива било је потребно да се

Законом о енергетици успостави право својине на преносној електроенергетској и дистрибутивној електроенергетској мрежи, као и на мрежи за транспорт и дистрибуцију природног гаса

Кад су у питању одредбе око раздвајања које се односе на оператора преносног система из Директиве 2009/72, Република Србија је испунила један услов оснивањем ЈП ЕМС - оператор преносног система, али потребно је да се поступак раздвајања заврши до краја односно да се изврши раздвајање власничких од управљачких права, што практично значи да се мора обезбедити да два одвојена јавна тела буду надлежна над делатношћу преноса са једне стране и делатностима производње и снабдевања електричном енергијом, са друге стране, као и да се обезбеди да контролу над тим телима не може вршити исти државни орган.

Такође, кад су у питању одредбе око раздвајања које се односе на оператора транспортног система природног гаса Законом о енергетици су поред модела власнички раздвојеног оператора система, у складу са Директивом 2009/73, предвиђени и модел независног оператора система и независног оператора транспорта али само за случај када је транспортни систем на дан 6. октобра 2011. припадао вертикално интегрисаном предузећу. Такође, и захтев Директиве 2009/73 је да се мора обезбедити да два одвојена јавна тела буду надлежна над делатношћу транспорта са једне стране и делатностима производње и снабдевања природним гасом, са друге стране, као и да се обезбеди да контролу над тим телима не може вршити исти државни орган.

Примена овог захтева директиве у земљама ЕУ заживела је применом модела да два различита Министарства преузму управљачка права над оператором преносног, односно транспортног система и енергетским субјектом за производњу електричне енергије, односно природног гаса. Али и то није довољан услов да би се захтев директива у целини испунио већ је потребно да се поред наведеног омогући да контролу над та два министарства при обављању послова који се односе на горе наведене субјекте не врши Влада као колективни орган.

Спровођење наведеног, захтева измену законских прописа као што су Закон о Влади, Закон о министарствима, Закон о јавним предузећима и других прописа.

Када је у питању Закон о јавним предузећима и обављање делатности од општег интереса, директиве препознаје само јавну услугу као услугу доступну свима, те како у нашем правном систему егзистира више врста услуга нпр. услуга од општег економског интереса, услуга од универзалног значаја, услуга од јавног значаја, то је за уједначавање тих термина нужно и неопходно да се измени Закон о јавним предузећима и усагласи термин у складу са прописима Европске уније. Тек након тога створиће се услови за примену овог захтева директиве у области електричне енергије.

Према захтеву Директива, напред наведено раздвајање је услов за сертификацију оператора преносног, односно транспортног система, а поступак спроводи регулаторно тело, односно Агенција за енергетику Републике Србије. Све напред наведено, ако се не испуни има за последицу обављање делатности оператора преносног, односно транспортног система јер неће се моћи сертификовати, а самим тим ни применити прописана одредба закона нити испоштовати захтев директива.

Када је у питању оператор дистрибутивног система Директива не прописује обавезу да дистрибутивни систем односно мрежа мора бити у својини оператора дистрибутивног система. Међутим предвиђено је успостављања права својине и код оператора дистрибутивног система, да би се превазишли досадашњи проблеми са којима се оператор дистрибутивног система суочавао приликом изградње енергетских објеката у поступку прибављања локацијске дозволе и стварања имовинско правног основа за изградњу објеката. Наиме у сваком конкретном случају Влада је доносила одговарајући акт којим је давала овлашћења оператору дистрибутивног система да врши права инвеститора на земљишту које је у јавној својини. Поред тога разлог је и решавање проблема са којим су се суочавали инвеститори који граде енергетске

објекте у сврху прикључења свог грађевинског објекта на дистрибутивни систем. Наиме, инвеститори нису могли свој изграђени објекат одмах предати оператору дистрибутивног система већ су се прво морали обратити Републичкој дирекцији за имовину захтевом за прибављање у јавну својину путем поклона изграђеног електроенергетског објекта, о чему је Влада увек доносила одговарајући акт, а потом након закључивања уговора о поклону, тако прибављен енергетски објекат се опет актом Владе давао на управљање и коришћење оператору дистрибутивног система, након чега је инвеститор могао да се прикључи на дистрибутивни систем. Овакав поступак је отежавао остваривање права инвеститора на прикључак, па опредељењем предлагача да предложи одредбу којим се успоставља својина постиже се сврха.

Директива прописује да држава може имати једног или више оператора дистрибутивног система електричне енергије, али без обзира на број оператора тржишни принципи не смеју бити нарушени и не сме бити субвенционисања. У том смислу, преузета је и та одредба, с тим што је прописано да у случају постојања више оператора, оператори дистрибутивног система електричне енергије су дужни да на територији Републике Србије примењују исте тарифе за приступ дистрибутивном систему за исте групе корисника система у односу на напонски ниво, количине, начин мерења и друге критеријуме. У том случају поравнање разлика између оправданих и остварених прихода и трошкова вршиће се у складу са актом који доноси Агенција.

Такође су преузете одредбе о затвореном дистрибутивном систему и проширене одредбама које осликавају нашу реалност.

Уведена је делатност снабдевања на велико електричном енергијом и дата је могућност страном правном лицу, да за обављање те делатности прибави лиценцу под одређеним условима, а да не мора бити регистрован на територији Републике Србије.

Такође прописане су норме у погледу организованог тржишта, односно створени су услови за оснивање и функционисање берзе електричне енергије.

Поред наведеног, установљава се гарантовано снабдевање као јавна услуга, којим се осигурава право купаца из категорије домаћинство и малих купаца на снабдевање електричном енергијом прописаних карактеристика на целој територији Републике Србије, по разумним, транспарентним и недискриминаторним ценама.

Прописан је поступак избора гарантованог снабдевача, путем тендера, а Агенција за енергетику ће једанпут годишње анализирати потребу регулисања цена гарантованог снабдевања и први извештај објавити 1. јануара 2017. године, након чега ће се одлучити о даљој потреби регулисања цена. Исти поступак сачињавања извештаја је предвиђен и када је у питању цена закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације.

Такође, прописан је избор резервног снабдевача путем тендера, а Агенција за енергетику ће једанпут годишње анализирати потребу одржавања резервног снабдевања и први извештај објавити 1. јануара 2017. године, који садржи процену када ће резервно снабдевање бити укинито.

Поред наведеног установљава се обавеза операторима система и снабдевачима да успоставе ужу организациону јединицу за решавање приговора и притужби из надлежности оператора.

Прописане, односно проширене су надлежности оператора система и снабдевача у односу на важећи закон.

У области природног гаса прописано је да од 1. јануара 2015. године сви крајњи купци природног гаса имају право да слободно бирају снабдевача на тржишту. Домаћинства и мали купци чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем природног гаса ако не изаберу другог снабдевача имају право на јавно снабдевање, по регулисаним ценама. Мали купци природног гаса су крајњи купци чија је годишња потрошња природног гаса до 100.000 m³ и чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем природног гаса.

Кад је у питању Агенција за енергетику Републике Србије захтев директива је да се обезбеди појачана улога Агенције кроз проширивање надлежности и јачање

функционалне и финансијске независности, што захтева и додатно повећање кадровских капацитета Агенције.

Полазећи од директива, Агенција је у свом раду потпуно независна и самостална у извршавању својих надлежности, чиме се не доводи у питање спровођење опште политике Владе, која није повезана са њеном надлежношћу, као и сарадња са другим одговарајућим државним органима и организацијама.

Агенцији су у односу на важећи закон прописане веће дужности па поред осталог обавља послове сертификације преносног система електричне енергије, односно транспортног система природног гаса, доноси правила о квалитету испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом, доноси акт о изузећу из области електричне енергије и природног гаса, одређује висину накнаде купцу по основу степена одступања од прописаног квалитета испоруке електричне енергије у складу са правилима о квалитету испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом.

Такође, захтев Директиве је и да се омогући Агенцији да изриче новчане казне до 10% годишњег промета оператора система, међутим тај захтев директива због других закона који уређују изрицање казни није било могуће прописати, па је у складу са већ постојећим решењима у другим законима у Републици Србији прописано у којим случајевима Агенција енергетским субјектима због неизвршења обавеза може изрећи опомену, упозорење, а потом покренути прекршајни поступак или иницирати покретање поступка због привредног преступа, у складу са овим законом.

Законом је усаглашен термин енергетски заштићеног купца, у складу са директивама, у енергетски угроженог купца који има право на испоруку одређених количина електричне енергије и природног гаса, а обустава испоруке може наступити под посебним условима.

Такође, је прописано овлашћење за Владу да ближе прописује критеријуме, начин заштите, услове, рокове и поступак за утврђивање статуса енергетски угроженог купца, извор и начин обезбеђивања средстава за испоруку одређених количина електричне енергије или природног гаса, средства за остваривање права енергетски угроженог купца обезбеђују се у Буџету Републике Србије.

Статус енергетски угроженог купца може стећи и купац топлотне енергије, у складу са овим законом.

Доношењем овог закона ствара се и основ за обезбеђивање оперативних резерви енергената и обавезних резерви природног гаса што ће имати утицаја на сигурност снабдевања купаца у случају поремећаја на тржишту енергије и енергената.

У циљу обављања извршних и стручних послова који се односе на обавезне резерве природног гаса и друге обавезне резерве у складу са законом којим се уређују робне резерве овим законом образује се Управа за резерве енергената, као орган управе у саставу Министарства и утврђује њена надлежност. Управа обавља следеће послове: формира, одржава и у случају поремећаја у снабдевању пушта на тржиште обавезне резерве природног гаса и друге обавезне резерве у складу са законом којим се уређују робне резерве; закључује уговор о куповини и продаји природног гаса, као и позајмицама природног гаса, ради формирања, одржавања и пуштања обавезних резерви на тржиште у случају поремећаја у снабдевању; води регистар обавезних резерви; извештава Владу о реализацији годишњег програма обавезних резерви природног гаса, количини, структури, размештају и расположивости обавезних резерви природног гаса и друге послове у складу са посебним законом. Управом руководи директор, кога поставља Влада на период 5 година, на предлог министра према Закону којим се уређује положај државних службеника и намештеника.

Такође, овим законом уводи се обавеза прибављања сагласности за складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе и снабдевање сопствених возила на сопственим станицама чиме ће се створити могућност контроле и сузбијање црног тржишта деривата нафте.

Законом је прописано овлашћење за Владу (члан 362.) да доноси методологију за одређивање цене снабдевања крајњег купца топлотном енергијом. Требало би

напоменути да Влада сада доноси Уредбу о одређивању цена топлотне енергије, с тим што је као правни основ за њено доношење, у недостатку одговарајуће одредбе важећег Закона о енергетици, означена одредба члана 46. став 2. Закона о трговини („Службени гласник РС“, бр. 53/10 и 10/13). Овакав приступ условио је да донета уредба може да важи само одређено време (највише шест месеци), па је доношење овог акта требало обновљати.

Такође, новине у закона у погледу топлотне енергије су:

1. прописивање обавезе закључивања писаног уговора између снабдевача топлотном енергијом и крајњег купца, чије елементе иначе прописује надлежни орган јединице локалне самоуправе, и
2. вођење евиденције топлотних извора снаге од 0,1 MW до 1 MW (евиденција која је од значаја за идентификацију потенцијала за даљинске системе грејања) о чему до сада нису постојали сређени подаци, посебно стога што у овом случају не постоји обавеза прибављања лиценце.

На основу свега наведеног разлози за доношење закона су:

1. усклађивање домаћег регулаторног оквира са регулаторним оквиром Европске уније и њеним правним тековинама;
2. стварање услова за обезбеђивање сигурног снабдевања тржишта Републике Србије енергијом и енергентима;
3. отклањање недостатака у примени важећег Закона о енергетици.

1. ПРОБЛЕМИ КОЈЕ ЗАКОН ТРЕБА ДА РЕШИ

Доношењем новог закона успоставља се законски оквир за решавање проблема који се односе на: обезбеђивање сигурности испоруке и снабдевања енергијом и енергентима тржишта Републике Србије; заштиту интереса свих учесника на тржишту; повећање тржишне конкуренције; ефикаснији развој тржишта електричне енергије и природног гаса; стварање услова за успостављање и функционисање организованог тржишта електричне енергије; превазилажење проблема у погледу изградње енергетских објеката који произлазе из закона којим се уређује јавна својина и закона којим се уређује изградња објеката; отклањање административних препрека приликом изградње прикључака за прикључење крајњег купаца и произвођача електричне енергије; преузимања мерно разводних ормана, мерних уређаја, прикључних водова инсталација и опреме и других уређаја, односно мерно регулационих станица од стране оператора система; обезбеђивање снабдевања купаца из категорије домаћинство и малих купаца од стране гарантованог снабдевача електричном енергијом, односно јавног снабдевача природним гасом по регулисаним ценама; отклањање утврђених недостатака који отежавају подстицање коришћења обновљивих извора енергије у производњи енергије и сектору саобраћаја, отклањање регулаторних и административних препрека за улагање у енергетске објекте који користе обновљиве изворе енергије; старање обавезних резерви природног гаса, мониторинг деривата нафте и сузбијање црног тржишта деривата нафте; проблеми у области производње, дистрибуције и снабдевања топлотном енергијом; одређивање нивоа цена топлотне енергије.

Овим законом детаљније су прописане норме у циљу решавања проблема уочених у пракси током примене важећег Закона о енергетици. На пример: проблем преузимања мерно разводних ормана и мерних уређаја, односно мерно регулационих станица, доношење и реализација планова за њихово преузимање, проблем праћења квалитета испоручене електричне енергије, односно природног гаса и квалитета снабдевања електричном енергијом, односно природног гаса, проблем угрожавања

електроенергетских објеката изградњом и извођењем других радова у непосредној близини електроенергетских објеката, проблем неовлашћене потрошње електричне енергије, проблем праћења токова деривата нафте и сузбијање црног тржишта деривата нафте итд.

Када се ради о уоченом проблему преузимања мерно разводних ормана важећим Законом је прописана обавеза доношења планова за њихово преузимање, међутим енергетски субјекти на које се односила ова обавеза своју обавезу нису до краја спровели, па је било нужно овим законом прописати динамику преузимања мерно разводних ормана и мерних уређаја, односно мерно регулационих станица до 31. децембра 2020. године, како би енергетски субјекти реализовали донете планове, а прописана је механизам контроле од стране Агенције и Министарства, тако да је за очекивати да ће обавеза бити реализована.

Када се ради о уоченом проблему праћења квалитета испоручене електричне енергије, односно природног гаса и квалитета снабдевања електричном енергијом, односно природног гаса пракса је показала да није постојао основ за одговарајуће праћење показатеља техничког и комерцијалног квалитета испоруке и показатеља комерцијалног квалитета снабдевања, као ни начин евидентирања података и рачунање показатеља, па је предложеним решењима у овом закону дат основ за адекватно праћење наведених показатеља, чиме ће се обезбедити квалитетна испорука електричне енергије и природног гаса и стварање услова за ефикаснију комуникацију енергетских субјеката са купцима и корисницима система.

Када се ради о уоченом проблему угрожавања електроенергетских објеката изградњом и извођењем других радова у непосредној близини електроенергетских објеката пракса је показала да је за ефикасну примену норми око заштите електроенергетских објеката неопходно прописати заштитне појасеве поред електроенергетских објеката, а што је прописано овим законом.

Када се ради о уоченом проблему неовлашћене потрошње, пракса је показала да није била прецизно уређена контрола мерног места, као и начин доказивања неовлашћене потрошње, те је било неопходно прецизно уредити поступак и начин доказивања.

Такође, важећим законом није било прописано адекватно праћење токова деривата нафте, као ни потпуна могућност сузбијање црног тржишта деривата нафте, пре свега из разлога што је контрола вршена над енергетским субјектима које поседују лиценце за обављање енергетских делатности, а неправилности у области деривата нафте уочене су пре свега код субјеката који поједине делатности обављају за сопствене потребе. Овим законом ствара се основ за контролу и евиденцију токова деривата нафте и сузбијање црног тржишта деривата нафте прописана је обавеза за прибављање сагласности за складиштење нафте и деривата нафте и биогорива за сопствене потребе и снабдевање сопствених возила на сопственим станицама.

Важећим Законом о енергетици створен је основ за обележавање (маркирање) деривата нафте на тежишту Републике Србије омогућена је контрола тржишних токова горива у Републици Србији и откривање горива које на тржиште није стављено на прописан начин. Маркирање горива започело је у фебруару 2014. године, а финансијски ефекти су се одразили на повећану уплату од акциза у буџет Републике Србије за преко 30 милиона евра.

Прописаним одредбама Предлога закона о енергетици наставља се сузбијање црног тржишта дериватима нафте увођењем обавезе прибављања сагласности за снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање превозних средстава (интерне станице), као и за складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе. До сада се интерне станице нису званично евидентирале и на њима се није вршила контрола исправности и легалности горива којима се снабдевају возила. Имајући у виду да се око 40% укупне потрошње горива типа евро дизел продаје директним потрошачима који даље снабдевају своја возила преко интерних станица, увођењем сагласности биће омогућена контрола и ових места снабдевања.

Користи које ће овакво решење донети енергетским субјектима који обављају своју делатност сагласно Закону о енергетици су: повећање нивоа продаје деривата нафте на тржишту (нпр. у случају маркирања повећано је учешће енергетских субјеката на тржишту деривата нафте за око 5-6%, што директно приказује досадашњи удео нелегалног тржишта деривата нафте); јачање брэнда компаније потврдом исправности и квалитета деривата нафте којима се снабдевају потрошачи и смањен број рекламација потрошача.

Такође, Законом о енергетици предвиђено је формирање одговарајућих оперативних резерви енергената које суштински представљају комерцијалне резерве и привредна друштва са њима слободно располажу, али њихова висина у сваком моменту треба да буде на одређеном прописаном нивоу. У случају краткорочних поремећаја на тржишту енергије и енергената, енергетски субјекти ће користити сопствене резерве без додатних хитних набавки енергије и енергената који су у моментима несташице или недоступни или су скупљи због повећане потражње. Несташице, односно увећане цене даље изазивају штетне последице за рад не само тих привредних друштва, већ и за кориснике њихових услуга.

Формирање обавезних резерви природног гаса које ће бити у својини Републике Србије, и које ће се користити у случају великих поремећаја на тржишту енергије и енергената, омогућиће стварање стабилног тржишта енергије и енергената што је један од предуслова даљег развоја привредних активности. Такође, формирање ових резерви ствара потребу за инвестирањем у складишне капацитете природног гаса.

Трошкови формирања свих врста резерви надокнађују се кроз крајњу цену енергије и енергената по јединици мере, односно производа. Имајући у виду да је предвиђено њихово постепено формирање, те касније само одржавање и складиштење, трошкови формирања се свде на разумну меру. Имајући у виду да у недостатку ових резерви привреда мора да ради смањеним капацитетом или да потпуно обустави своју делатност то има негативне финансијске консеквенце у виду трошкова поновног покретања производње, пенала за не реализоване уговоре, губљења поверења купаца и томе слично. Овако изазвани трошкови превазилазе трошкове самих енергетских привредних друштава, тако да очекивану корист треба посматрати у односу на раније наведено.

2. ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ДОНОШЕЊЕМ ЗАКОНА ПОСТИЖУ

Циљеви који се доношењем закона постижу су:

1. усклађивање домаћег регулаторног оквира са регулаторним оквиром Европске уније и њеним правним тековинама, као и са потврђеним међународним уговорима чији је потписник Република Србија (пре свега, „Уговор о оснивању Енергетске заједнице“ и „Одлука Д/2011/02/МС-ЕнЗ Министарског савета енергетске заједнице о имплементацији Директива 2009/72 и 2009/73, Уредби 714/2009 и 715/2009 и измени чланова 11 и 59 Уговора о оснивању Енергетске заједнице“);
2. стварање услова за обезбеђивање сигурног снабдевања тржишта Републике Србије енергијом и енергентима;
3. отклањање недостатака у примени важећег Закона о енергетици;
4. повећање нивоа транспарентности, заштите конкуренције и недискриминаторног понашања;
5. заштита свих категорија купаца, а нарочито енергетски угроженог купца;
6. забрана међусобног субвенционисања енергетских субјеката;
7. стварање услова за ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса;
8. стварање услова за успостављање и функционисање организованог тржишта електричне енергије;

9. стварање услова за достизање обавезујућег националног циља за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије и потрошње биогорива у транспорту;
10. сузбијање нелегалног тржишта нафте и деривата нафте и
11. јачање независности Агенције и испуњење препорука Европске комисије из извештаја о напретку Републике Србије за 2013. годину (стр. 32- „имплементација Закона о енергетици и усаглашавање са трећим пакетом прописа ЕУ о енергетици захтева повећање броја запослених у Агенцији, даљу изградњу капацитета и јачање независности“) и 2014. годину (стр. 33. и 34. - „значајно ојачати административни капацитет и независност Агенције за енергетику“).

У вези са наведеним циљевима указује се да ће се у роковима прописаним законом донети велики број подзаконских аката којим ће се ближе уредити поједина питања, створити основ за њихово извршење, а тиме и постићи задати циљеви.

3. РАЗМАТРАНЕ МОГУЋНОСТИ ДА СЕ ПРОБЛЕМ РЕШИ И БЕЗ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Изради Предлога закона приступило се пошто се дошло до закључка да би једино доношење новог закона на свеобухватан и ефикасан начин могло да реши питање преузимања релевантних обавеза прописа Европске Уније, као и решавања проблема уочених у пракси.

4. ЗАШТО ЈЕ ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА НАЈБОЉИ НАЧИН РЕШАВАЊА ПРОБЛЕМА

Доношење новог Закона о енергетици је у складу са низом активности које Република Србија предузима како би се успоставио правни и институционални оквир за спровођење потребних активности, у циљу прилагођавања и усклађивања са правним тековинама Европске уније у области енергетике.

Реформа енергетског сектора има непосредан и значајан утицај на општи привредни развој, стање и могућности инвестиционе активности, подизање квалитета и стварање тржишне економије оспособљене да се укључи у јединствено тржиште Европске уније и друге међународне тржишне токове.

III. ОБЈАШЊЕЊА ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чл. 1-2. се дефинише предмет уређивања закона, односно уређују се циљеви и начин остваривања енергетске политике, услови за сталан и уједначен развој стратешки важних делатности у тој области, а све у циљу поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања купаца енергијом и даје значење појмова који се користе у Закону ради лакшег разумевања појединих одредаба, а који су усклађени са правилима Европске уније.

Чл. 3-8. се уређује политика развоја енергетике. Јединствено планирање развоја енергетских делатности прописано је, пре свега, обавезом доношења стратегије развоја тих делатности на нивоу Републике, а потом доношењем програма за њено остваривање и извештавањем о спровођењу стратегије и програма. Такође је прописано да се могу закључити дугорочни уговори о продаји електричне енергије са произвођачем електричне енергије у циљу реализације дугорочних циљева за развој производних објеката који су у функцији сигурности снабдевања, утврђених Стратегијом и Програмом уз уважавање начела конкуренције и недискриминације.

Чл. 9-11. уређује промоцију регионалне сарадње, енергетски угроженог купца, извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом и природним гасом сваке године до 31. јула.

Чланом 12. прописује се јавна услуга.

Чл. 13-15. приписује се обавеза израде енергетског биланса, садржина, као и обавеза Аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе да у својим плановима развоја планирају потребе за енергијом на свом подручју, као и услове и начин обезбеђивања неопходних енергетских капацитета у складу са Стратегијом и Програмом.

Чл. 16-38. се уређују енергетске делатности, услови за обављање енергетских делатности, раздвајање рачуна. Чл. 19-27 односе се на начин стицања лиценце за обављање енергетских делатности, одузимања лиценце, правну заштиту субјеката у тим поступцима, право на жалбу министарству надлежном за послове енергетике. Чланом 28. и 29. прописан је начин издавања сагласности за складиштење и снабдевање нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе укупног капацитета преко 5 тона и снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање. Чл. 30.-35 уређују се издавање енергетске дозволе као потребног услова за грађевинску дозволу. Прописано је да се енергетски објекти граде у складу са законом којим се уређује планирање и изградња објеката, техничким и другим прописима, а по претходно прибављеној енергетској дозволи. Такође је прописано за које објекте се прибавља енергетска дозвола, начин издавања, услови, садржина захтева. Прописани су услови за продужење рока важења енергетске дозволе. Чланом 36. прописана је одредба за директни далековод и директни гасовод, чланом 37. јавни тендер.

Чл. 38-64. односе се на Агенцију за енергетику Републике Србије која је основана Законом о енергетици („Службени гласник РС”, број 84/04) као регулаторно тело, као самостални правни субјект и функционално независна од било ког државног органа, као и од свих организација и лица који се баве енергетским делатностима. Даље се уређује: Савет Агенције, мандат и престанак мандата, сукоб интереса, статут и општи акти, финансирање Агенције и јавност рада. У погледу надлежности Агенције проширене су дужности, уведена је одредба о изрицању казни за енергетске субјекте због непоштовања обавеза прописаних законом, одредбе о спровођењу поступка сертификације оператора преносног и транспортног система, одредбе о праћењу и утврђивању техничких и комерцијалних показатеља квалитета испоруке електричне енергије и природног гаса. Поред наведеног Агенција даје сагласност на процедуру за прикључење корисника на преносни систем као и на акт оператора преносног система о висини накнаде за издавање, преношење и престанак важења гаранције порекла, на програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, прати спровођење мера за смањење губитака у преносном, транспортном, односно дистрибутивном систему, као и одредбе које се односе на сарадњу Агенције са другим органима и међународним организацијама.

Чл. 65-69. прописан је начин утврђивања циљева у области обновљивих извора енергије и садржина националног акционог плана, начин извештавања Владе и садржина извештаја о спровођењу националног акционог плана за обновљиве изворе енергије; прописано је да Министарство одређује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи; прописано је да Министарство у сарадњи са другим државним органима, уз учешће аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, израђује одговарајуће информације, програме јачања свести, обуке и упутства у циљу информисања грађана о предностима и практичним аспектима развоја и коришћења енергије из обновљивих извора енергије, као и да се путем механизма сарадње са другим државама омогућава смањење трошкова за

постизање обавезујућег укупног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије и да се реализују у складу са потврђеним међународним уговорима.

Чл. 70-81. прописани су услови и поступак за стицање статуса повлашћеног произвођача, произвођача из обновљивих извора енергије и привременог повлашћеног произвођача, продужетак статуса привременог повлашћеног произвођача, разлози за одузимање статуса повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача и произвођача из обновљивих извора; прописано је да Влада ближе уређује услове и поступак стицања, трајање и престанак статуса повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије, као и да Министарство води регистар који садржи податке о произвођачима који имају, односно којима је престао статус повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије; прописане су подстицајне мере, начин остваривања права на подстицајне мере и садржина уговора о откупу електричне енергије између повлашћених произвођача и гарантованог снабдевача, обавезе повлашћеног произвођача, садржина предуговора између привременог повлашћеног произвођача и гарантованог снабдевача, као и дужности гарантованог снабдевача у функцији откупа електричне енергије од повлашћених произвођача; прописано је да Влада уређује начин обрачуна, плаћања и прикупљања средстава по основу накнаде за подстицајне мере, начин расподеле прикупљених средстава по основу накнаде за подстицајне мере, категорије повлашћених произвођача е, подстицајне мере за производњу електричне енергије из обновљивих извора и из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије, услове за њихово остваривање, начин одређивања и трајање подстицајног периода, права и обавезе које из тих мера произилазе за повлашћене произвођаче и друге енергетске субјекте; прописана је обавеза повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача и произвођача из обновљивих извора да обавесте Министарство о насталим променама у току трајања статуса.

Чл. 82-87. прописани су услови и поступак издавања, преношења, искоришћења и престанка важења гаранције порекла; начин признавања гаранција порекла издатих у другим државама; садржина гаранције порекла; вођење регистра гаранције порекла; начин на који се крајњем купцу прорачунава и приказује удео свих врста извора енергије у продатој електричној енергији, начин контроле прорачуна, као и надзор над оператором преносног система, оператором дистрибутивног система, снабдевачима и другим субјектима у извршавању обавеза утврђених законом и прописаних донетим на основу њега, а којима се уређују гаранције порекла.

Чл. 88-93. уређују се цене енергије, енергената и услуга које пружају енергетски субјекти у обављању енергетских делатности, односно дефинишу се регулисане цене и цене које могу бити регулисане. Наиме цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, као и цене закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације могу бити регулисане све док Агенција не утврди да је престала потреба за регулацијом тих цена. У том циљу дата је обавеза Агенцији, да једанпут годишње, а почев од 1. јануара 2017. године објави први извештај о потреби даљег регулисања цена. Чл. 90. и 91. прописано је да се регулисане цене одређују на основу методологија, које доноси Агенција, као и то шта се обезбеђује регулисаним ценама. Чл. 92. и 93. прописан је начин давања сагласности на акте о ценама које доносе енергетски субјекти, као и могућност Агенције да захтева измену регулисане цене.

Чл. 94. и 95. уређује се производња електричне енергије, дужности произвођача електричне енергије.

Чл. 96.-126. прописано је да Оператор преносног система обавља делатност преноса електричне енергије и управљање преносним системом на објективан, транспарентан и недискриминаторан начин у складу са законом. Члан 97. уређује шта чини преносни систем. Чл. 98. и 99. прописује одредбе око раздвајања, односно на који начин се остварује независност оператора преносног система. Чл.100-107.

прописује одредбе око сертификације и одређивања оператора преносног система, коју спроводи Агенција. Чл. 108 и 109. уређује одговорности и дужности оператора преносног система, а чл. 110. прописано је да оператор преносног система не може ни да купује ни да продаје електричну енергију, осим за обезбеђивање системских услуга, балансирање система, обезбеђивање сигурног рада система и за надокнаду губитака у преносном систему. У чл. 111. утврђена је дужност оператора преносног система да сваке године достави Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја преносне мреже, а чл. 112. и 113. поступак доношења тог плана. Чланом 115. утврђује се обавеза оператору преносног система да изради план имплементације напредних мерних система. Чланом 116. уређује се садржина правила о раду преносног система, а чл. 117-126 уређује се обавеза оператора преносног система да успостави и објави транспарентну, ефикасну и недискриминаторску процедуру за прикључење објеката на преносни систем, као и поступак прикључења на преносни систем.

Чл. 127.-147. прописано је да Оператор дистрибутивног система обавља делатност дистрибуције електричне енергије и управљање дистрибутивним системом на објективан, транспарентан и недискриминаторан начин у складу са законом. Члан 128. уређује шта чини дистрибутивни систем. Чл. 130. и 131. прописује одредбе око одређивања оператора дистрибутивног система, раздвајање оператора, а одредбама чл. 132-134. утврђена је дужност оператора дистрибутивног система да донесе Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, као и обавезу именовања лица или тела за праћење усклађености. Чл. 135 и 136. уређује одговорности и дужности оператора дистрибутивног система, а чл. 137. прописано је да оператор дистрибутивног система не може ни да купује ни да продаје електричну енергију, осим куповине електричне енергије за надокнаду губитака у дистрибутивном систему. Чланом 138. утврђује се обавеза оператору дистрибутивног система да изради план имплементације напредних мерних система. Чланом 139. уређује се садржина правила о раду дистрибутивног система, а чл. 140-147. уређује се прикључење и поступак прикључења дистрибутивни систем.

Чл. 148.-151. дефинише затворени дистрибутивни систем електричне енергије, као и обавезе власника затвореног дистрибутивног система.

Чл. 152.-156. уређује одговорности и дужности оператора затвореног дистрибутивног система. Чланом 154. уређује се садржина правила о раду затвореног дистрибутивног система.

Чл. 157. и 158. успоставља се својина оператора преносног, односно дистрибутивног система на електроенергетским мрежама.

Чл. 159. - 161. прописује дужност оператора преносног, односно дистрибутивног система да обезбеди корисницима система приступ систему, начин уређивања приступа систему, случајеве у којима се може одбити приступ систему.

Чланом 162. уређује се приступ преносном, односно дистрибутивном систему произвођача из обновљивих извора, а чл. 163-164. уређује се приступ преносном систему у прекограничној размени електричне енергије.

Чл. 165. и 166. прописује принципе управљања загушењем мреже и начин покривања трошкова транзита електричне енергије.

Чл. 167. прописује изузеће за нове интерконективне далеководе у области електричне енергије.

Чл. 168-176. прописује уређује тржиште електричне енергије, учеснике на тржишту електричне енергије, билатерално и балансно тржиште електричне енергије, балансну одговорност учесника на тржишту и начин уређивања те одговорности, садржина правила о раду тржишта електричне енергије и правила о објављивању кључних тржишних података.

Чл. 177-185. прописује организовано тржиште електричне енергије, дужности оператора тржишта, садржина правила о раду организованог тржишта електричне енергије, обавезу чувања евиденција и заштиту комерцијално осетљивих података.

Чл. 186-197. прописује снабдевање крајњих купаца, начин уређивања права и обавеза између снабдевача и крајњег купца, садржину уговора, врсте уговора-уговор о

потпуном снабдевању и уговор са унапред одређеном количином електричне енергије, гарантовано снабдевање, начин избора гарантованог снабдевача, резервно снабдевање, начин избора резервног снабдевача, дужности снабдевача, као и промени снабдевача и садржину Правила о промени снабдевача.

Чл. 198-200. прописује неовлашћену потрошњу, начин утврђивања и начин обрачуна у складу са методологијом коју доноси Агенција.

Чл. 201-203. уређује начин и поступак обуставе електричне енергије, као и права купаца у случају обуставе.

Чл. 204. и 205. прописује случајеве искључења, а члан 206. прописује ограничење испоруке електричне енергије.

Чл. 207 - 210. прописује права, обавезе и заштиту крајњих купаца.

Чл. 211- 213. прописује мере у случају угрожене сигурности снабдевања или поремећаја у раду електроенергетског система, а члан 214. уређује садржину акта који доноси Влада, а којима се прописују услови испоруке и снабдевања електричном енергијом.

Чланом 215. прописана је дужност енергетских субјеката који обављају енергетске делатности у вези са испоруком и снабдевањем електричном енергијом да обезбеде квалитет испоруке, као и дужност Агенције да донесе правила којим се одређују показатељи техничког и комерцијалног квалитета испоруке и снабдевања.

Чл. 216- 218. прописује заштиту електроенергетских објеката, дефинише заштитни појас, као и дужности оператора преносног, односно дистрибутивног система, као и власника и носиоца других права на непокретностима које се налазе у заштитном појасу.

Чланом 219. утврђује се надлежност Министарства за прописивање техничких захтева за пројектовање, изградњу, испитивање, коришћење и одржавање енергетских објеката.

Чл. 220. - 238. дефинише се шта чини систем за транспорт природног гаса, као и могући начини организовања оператора транспортног система и прописани су услови за власнички раздвојеног оператора транспортног система; независног оператора система и независног оператора транспорта.

Чл. 239. - 246. дефинисани су услови и начин за сертификацију и одређивање оператора транспортног система, као и сертификација оператора транспортног система у односу на треће државе

Чл. 247. и 248. уређују се одговорности и дужности оператора транспортног система природног гаса.

Чланом 249. прописује се да оператор транспортног система природног гаса не може да продаје и купује природни гас осим у случају обезбеђивања потребних количина природног гаса за прво пуњење система, сопствену потрошњу природног гаса, балансирање система и надокнаду губитака у транспортном систему.

Чл. 250. - 252. прописује се да је оператор транспортног система дужан да сваке године поднесе Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја транспортног система, као и његова садржина и начин доношења.

Чланом 253. прописује се да оператор транспортног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца природног гаса, на основу чега израђује план имплементације на који мишљење дају Министарство и Агенција.

Чланом 254. уређује се садржина правила о раду транспортног система природног гаса.

Чланом 255. дефинише се шта чини дистрибутивни систем природног гаса.

Чл. 256. - 259. прописано је да делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом природног гаса обавља оператор дистрибутивног система природног гаса, као и услови у погледу његове организације и пословања.

Чл. 260. и 261. уређују се права и дужности оператора дистрибутивног система природног гаса.

Чланом 262. прописује се да оператор дистрибутивног система природног гаса не може да продаје и купује природни гас осим у случају куповине за надокнаду губитака у дистрибутивном систему.

Чланом 263. прописује се да оператор дистрибутивног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца природног гаса, на основу чега израђује план имплементације на који мишљење дају Министарство и Агенција.

Чланом 264. уређује се садржина правила о раду дистрибутивног система природног гаса.

Чл. 265. - 272. уређује се прикључење на транспортни и дистрибутивни систем, начин издавања одобрења за прикључење, садржина одобрења за прикључење и трошкови прикључења, повезивање енергетских објеката за дистрибуцију природног гаса са транспортним системом и начин прикључења објеката привременог карактера.

Чл. 273. - 274. уређује се ко обавља делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса, као и начин на који се осигурава независност оператора складишта природног гаса.

Члан 275. и 276. уређују се права и дужности оператора складишта природног гаса.

Чланом 277. прописана је обавеза оператора складишта природног гаса да сваке године поднесе Агенцији десетогодишњи план развоја складишта природног гаса.

Чланом 278. уређује се садржина правила о раду складишта природног гаса.

Чланом 279. прописује се да оператор складишта природног гаса не може да продаје и купује природни гас осим у случају обезбеђивања сопствене потрошње природног гаса и покривања техничких губитака.

Чланом 280. прописана је обавеза власника транспортног система који је део вертикално интегрисаног предузећа и оператор система који послује унутар вертикално интегрисаног предузећа да донесе Програм за обезбеђивање недискриминаторног понашања који садржи мере којима се спречава дискриминаторно понашање, обавезе запослених и правила понашања у остваривању недискриминације, ефикасно вршење надзора и редовно извештавање и одреди лице одговорно за надзор над спровођењем овог програма.

Чл. 281. и 282. прописана је својина на гасоводним мрежама.

Чл. 283.-287. у уређује се приступ систему корисницима система по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, случајеви када се може одбити приступ систему, приступ систему за транспорт природног гаса, приступ складишту природног гаса.

Чл. 288. - 290. уређују се посебне одредбе у области природног гаса које се односе на изузећа за нову инфраструктуру, обавезе узми или плати, и даје се основ да Влада може донети акт којим ће ближе уредити наведена изузећа.

Чл. 291. - 296. уређује се начин обављања куповине и продаје на тржишту природног гаса, учесници на тржишту природног гаса, балансна одговорност, вођење регистра балансне одговорности, као и да оператор транспортног система природног гаса обезбеђује природни гас за балансирање и одржавање сигурног рада система од учесника на тржишту коришћењем природног гаса из складишта као и из лајнпака.

Чл. 297. - 299. прописано је да крајњи купци природног гаса имају право да слободно бирају снабдевача на тржишту, с тим што домаћинства то право почињу да остварују 1. јануара 2015. године, уређује се ко може бити снабдевач, а ко јавни снабдевач, ко има право на јавно снабдевање и ко одређује јавног снабдевача, као и начин уређења права и обавеза између снабдевача, односно јавног снабдевача и крајњег купца природног гаса.

Чланом 300. уређује се заштита крајњих купаца.

Чланом 301. прописују се дужности снабдевача, садржина понуде за закључење уговора о продаји.

Чл. 302. и 303. уређује се ко има право на резервно снабдевање у периоду отварања тржишта, рок трајања резервног снабдевања, начин избора резервног снабдевача.

Чланом 304. уређује се случајеви обуставе испоруке природног гаса по захтеву снабдевача или јавног снабдевача.

Чланом 305. прописано је да се услови и поступак промене снабдевача природним гасом, утврђују правилима која доноси Агенција и њихов садржај.

Чл. 306.- 313. уређују се права и обавезе купаца и неовлашћено коришћење природног гаса.

Чл. 314. - 319. уређују се услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду или поремећаја на тржишту, садржај извештаја о сигурности снабдевања природним гасом који доноси Министарство, основ за доношење Превентивног акционог плана и Кризног плана.

Чланом 320. уређује се квалитет испоруке и снабдевања природним гасом.

Чл. 321. – 323. уређује се заштита гасоводних објеката. односно прописује се дужност власнику непокретности да омогући приступ енергетским објектима, а право енергетског субјекта да пређе преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности уређаја итд. Такође, уводи се обавеза оператору система, односно енергетском субјекту за транспорт нафте нафтоводима и дериватима нафте продуктоводима, да о свом трошку уклања дрвеће и друго растиње које угрожава рад енергетског објекта.

Чл. 324.- 327. у уређује се област нафте и деривата нафте, дужности енергетских субјеката који обављају делатност транспорта нафте нафтоводом или делатност транспорта деривата нафте продуктоводом,

Чл. 328. и 329. уређује се својина над системима за транспорт нафте нафтоводима и системима за транспорт деривата нафте продуктоводима

Чл. 330. - 334. уређује Приступ систему за транспорт нафте нафтоводима и систему за транспорт деривата нафте продуктоводима

Чланом. 335. прописани су подаци које је енергетски субјекти који обављају делатност производње и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримиованим природним гасом и трговине моторним и другим горивима на станицама за снабдевање превозних средстава дужан да достави Министарству

Чланом 336. прописани да су енергетски субјекти који обављају делатност производње нафтних деривата, производње биогорива, намешавање биогорива у деривате нафте и складиштења нафте, деривата нафте и биогорива дужни да Министарству достављају: петогодишње планове развоја и инвестиција; податке о планираним или започетим инвестицијама и ремонтима и податке о постројењу у случају прекида рада.

Чл. 337. – 339. уређује се квалитет деривата нафте и биогорива

Чл. 340. – 341. прописане су подстицајне мере за производњу биогорива и даје основ да Влада ближе пропише обавезан удео биогорива у сектору саобраћаја и мере за његово достизање, подстицајне мере за производњу биогорива и одреди критеријуме за одрживу производњу биогорива.

Чл. 342. – 344. уређује се заштита енергетских објеката из области нафте и деривата нафте и биогорива односно прописује се дужност власнику непокретности да омогући приступ енергетским објектима, а право енергетског субјекта да пређе преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности уређаја итд. Такође, уводи се обавеза енергетском субјекту за транспорт нафте нафтоводима и дериватима нафте продуктоводима, да о свом трошку уклања дрвеће и друго растиње које угрожава рад енергетског објекта.

Чланом 345. Прописана је обавеза енергетских субјеката који обављају делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте,

биогоривом и компримованим природним гасом, осим оних који обављају само трговину компримованим природним гасом дужни су да, поред обавезних резерви нафте и деривата нафте према посебном закону, обезбеде и оперативне резерве деривата нафте које су најмање једнаке петнаестодневној просечној продаји тих деривата нафте у претходној години. Такође је прописана је обавеза енергетским субјектима који обављају делатност производње електричне енергије и/или комбиноване производње електричне и/или топлотне енергије да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет године. Енергетски субјекти који обављају делатност производње топлотне енергије за снабдевање тарифних купаца топлотном енергијом дужни су да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година. Енергетски субјекти који обављају делатност производње топлотне енергије из природног гаса за снабдевање тарифних купаца топлотне енергије дужни су да обезбеде могућност супституције природног гаса другим енергентом у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Чл. 346. – 353. уређене су обавезне резерве природног гаса које се формирају за случај када је угрожена сигурност снабдевања Републике Србије енергијом и енергентима услед поремећаја у снабдевању енергијом и енергентима. За обављање извршних и стручних послова који се односе на обавезне резерве природног гаса и друге обавезне резерве у складу са законом којим се уређују робне резерве образује се Управа за резерве енергената као орган управе у саставу Министарства и утврђује њена надлежност.

Чл. 354. и 355. уређују произвођача топлотне енергије, а **чл. 356. - 358.** дистрибуцију топлотне енергије.

Чл. 359. и 360. уређују снабдевање топлотном енергијом и дужност снабдевача да закључи уговор са крајњим купцем.

Члан 361. утврђује надлежност јединице локалне самоуправе, по питању издавања лиценци, прописивања услова за издавање лиценци и вођења регистра издатих лиценци, као и рок на који се лиценце издају.

Чл. 362. и 363. уређују начин одређивања цене снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, на основу методологије коју доноси Влада.

Члан 364. уређује да купац топлотне енергије може стећи статус угроженог купца.

Чл. 365. и 366. уређују повлашћеног произвођача топлотне енергије

Чл. 367. - 388. уређује се инспекцијски надзор, овлашћења инспектора, врсте надзора, покретање поступка инспекцијског надзора, права и дужности електроенергетских инспектора, инспектора опреме под притиском и енергетског инспектора и њихова овлашћења.

Чл. 389.- 391. у уређују се казнене одредбе, односно прописују се казне за привредни преступ и прекршај.

Чл. 392. - 433. у уређују се прелазне и завршне одредбе, усклађивање са одредбама овог закона, доношење подзаконских прописа, доношење Правила о раду система, тржишта и организованог тржишта, Планова развоја и других аката енергетских субјеката, вођење поступака започетих пре ступања на снагу овог закона, поступање са издатим лиценцама, динамика отварања тржишта, као и престанак важења раније донетог закона.

Чланом 434. уређује се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За доношење и спровођење овог Закона нису потребна средства из буџета Републике Србије, осим за енергетски угроженог купца у складу са овим законом.

V. ОПШТИ ИНТЕРЕС ЗБОГ КОГА СЕ ПРЕДЛАЖЕ ПОВРАТНО ДЕЈСТВО, ОДРЕДБЕ ЧЛАНА 423. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА

Чланом 197. Устава Републике Србије утврђено је да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство, а ставом 2. истог члана предвиђено је да изузетно, само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона.

У општем је интересу обезбедити сигурно снабдевање тржишта Републике Србије дериватима нафте, односно целокупне привреде и грађана.

Имајући у виду да се већи број станица за снабдевање возила изграђених пре неколико десетина година налазе у поступку легализације, сагласно прописима о планирању и изградњи из 2009. године, неопходно је омогућити лиценцирање енергетских субјеката за обављање делатности на овим објектима. Ови објекти се налазе у претежно руралним срединама и представљају једини извор снабдевања дериватима нафте за та подручја који је доступан по разумним трошковима. Имајући у виду мали конзум на овим подручјима, као и чињеницу да није постојао и не постоји интерес других инвеститора за развојем малопродајне мреже, дат је предлог у овом закону, члан 423, да се омогући прибављање лиценце за обављање ове енергетске делатности уколико је поднет захтев за легализацију тих објеката, а у циљу обезбеђења сигурности снабдевања дериватима нафте.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Овај закон неопходно је донети по хитном поступку, у складу са одредбама члана 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12-пречишћен текст), имајући у виду да је Законом о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске Заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене мисије Уједињених Нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених Нација („Службени гласник Републике Србије”, број 62/06) и Одлуком Министарског савета број: D/2011/02/МС-ЕпС од 5. октобра 2011. године Република Србија преузела обавезу да директиве из трећег енергетског пакета угради у свој законодавни систем до 1. јануара 2015. године, као и да се у потпуности отвори тржиште електричне енергије и природног гаса како би сви купци електричне енергије и природног гаса од 1. јануара 2015. године имали право на слободан избор снабдевача, укључујући и домаћинства.

VII. РАЗЛОЗИ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ПРЕДЛАЖЕ ДА АКТ СТУПИ НА СНАГУ ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

У складу са предложеним решењима у овом закону почињу да теку поједини рокови, од којих је најважније потпуно отварање тржишта од 1. јануара 2015. године, када сви купци електричне енергије и природног гаса стичу право на слободан избор снабдевача. Поред наведеног у складу са важећим Законом о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 57/11, 80/11- исправка, 93/12 и 124/12) у одредби члана 202. прописано је да ће крајњи купци из члана 145. овог закона имати право на резервно

снабдевање електричном енергијом до 1. јануара 2015. године. На основу наведеног нужно је ради правне сигурности и даљег права на резервно снабдевање да се закон усвоји до тог рока.

IX. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ЕНЕРГЕТИЦИ

- **На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону**

Решења садржана у Закону о енергетици имаће утицај на :

- **купца, крајњег купца и купца из категорије домаћинство** који могу слободно да бирају свог снабдевача на тржишту електричне енергије, имају право на бесплатну промену снабдевача, имају већу заштиту кроз прописивање обавезе енергетским субјектима да оснују посебну организациону јединицу и пропишу процедуре за поступање по приговорима и притужбама, право да потпуно и благовремено буду обавештени о промени цена, о повољнијим условима снабдевања, као и могућностима плаћања обавеза за утрошену електричну енергију на један од више понуђених начина плаћања, право на приступ подацима о сопственој потрошњи чиме се омогућава рационализација сопствене потрошње, да оствари право на статус енергетски угроженог купца електричне енергије, односно природног гаса, односно право на одређену количину електричне енергије, односно природног гаса за коју му се умањује месечна обавеза плаћања;

- **енергетске субјекте**, којима се прописују дужности у циљу обезбеђивање услова за сигурно, поуздано и континуирано снабдевање електричном енергијом и природним гасом, успоставља се својина на мрежама које су по Закону о јавној својини добра од општег интереса, чиме се омогућава ефикасније управљање и коришћење тих објектима, енергетским субјектима који обављају делатност транспорт и управљање транспортним системом за природни гас ствара се обавеза да своју организацију, рад и пословање ускладе са одредбама овог закона, да изврше раздвајање осталих енергетских делатности, односно активности које се не односе на управљање системом. Затим енергетским субјектима који обављају енергетску делатност снабдевања природним гасом и енергетским субјекту који снабдева јавне снабдеваче природног гаса ствара се обавеза да обезбеде обавезне резерве природног гаса које су најмање једнаке тридесетодневним просечним потребама тих купаца у текућој години.

Предложена решења ће енергетским субјектима који обављају делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривом и компримованим природним гасом, осим оних који обављају само трговину компримованим природним гасом створити обавезу да, поред обавезних резерви нафте и деривата нафте према посебном закону, обезбеде и оперативне резерве деривата нафте које су најмање једнаке петнаестодневној просечној продаји тих деривата нафте у претходној години. Енергетским субјектима који обављају делатност производње електричне енергије и/или комбиноване производње електричне и/или топлотне енергије ствара се обавеза да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година.

Енергетским субјектима који обављају делатност производње топлотне енергије за снабдевање крајњих купаца топлотном енергијом ствара се обавеза да обезбеде оперативне резерве деривата нафте и/или угља у количини која ће омогућити најмање петнаест дана њихове просечне производње електричне и/или топлотне енергије у јануару, фебруару и марту за претходних пет година. Субјектима који обављају складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе и снабдевање сопствених возила на сопственим станицама ствара се обавеза да прибаве сагласност Министарства, а енергетским субјектима који обављају делатност производње, дистрибуције и снабдевања топлотном енергијом ствара се обавеза да своју организацију, рад и пословање ускладе са одредбама овог закона, појачава се одговорност енергетских субјеката за прекорачење обавеза.

Везано за оператора тржишта електричне енергије, кроз успостављање организованог тржишта електричне енергије у Републици Србији, као потенцијалног нуклеуса за будуће јединствено регионално дан-унапред тржиште, што је у потпуности у складу са усвојеним европским циљним моделом тржишта, као и Акционим планом за успостављање регионалног тржишта електричне енергије у Југоисточној Европи, са чијом применом се већ кренуло у оквиру институција Енергетске заједнице југоисточне Европе и ENTSO-E регионалне групе.

Успешна имплементација организованог тржишта електричне енергије у Србији и региону би донела бројне предности, како за Републику Србију и локалну заједницу тј. локалне интересне стране, тако и за све учеснике на тржишту. Највећу корист за ширу заједницу представља, свакако, формирање поуздане референтне цене, која представља основни предуслов за успостављање подстицајног инвестиционог оквира, и то не само у области енергетике, већ и у осталим областима привреде.

Такође, као један од бенефита издваја се и брзо и ефикасно успостављање сложене инфраструктуре, уз мање ангажовање ресурса и умањен ризик, што би донело и ниже оперативне трошкове, висок ниво транспарентности, приступ широком спектру искустава, практичних знања и ресурса, јасан економски сигнал путем формирања јединствене тржишне цене, као и регионално позиционирање и подстицај европским интеграционим процесима Републике Србије у целини.

Сви наведени бенефити би, као крајњу консеквенцу нижих трошкова ризика и оптимизације пословања учесника на тржишту електричне енергије, свакако довели и до ниже цене електричне енергије за крајње купце.

-инвеститоре - Предложеним решењима се у великој мери прецизира административна процедура чиме се стварају услови за улагање у енергетске објекте који користе обновљиве изворе енергије. Нарочито је значајно предложено решење да привремени статус повлашћеног произвођача који могу стећи сви инвеститори пре стицања статуса повлашћеног произвођача електричне енергије, чиме се повећава сигурност инвестиције, а уједно омогућава ажурније административно праћење развоја инвестиција у области обновљивих извора енергије и високоефикасне когенерације.

Концепт произвођача електричне енергије из обновљивих извора омогућава функционисање система гаранција порекла у складу праксом чланица Европске уније у области обновљивих извора енергије

Прописана је обавеза доношења транспарентне процедуре за прикључење објеката на преносни систем, омогућено је инвеститорима да граде прикључак неопходан за прикључење објекта.

- физичка лица - Омогућавање физичким лицима да стекну статус повлашћеног произвођача електричне енергије у електранама инсталисане снаге до 30 kW, створиће се услови за увођење већег броја електрана на обновљиве изворе енергије у електроенергетски систем, већи број нових радних места у области производње и техничких услуга, нарочито у мање развијеним крајевима где постоје значајни потенцијали обновљивих извора енергије, као и развој домаће привреде, нарочито малих и средњих предузећа.

- Агенцију за енергетику, којој се новим решењима уводе значајнија овлашћења и одговорности, утврђују механизми за ефикаснију контролу енергетских субјеката, као и изрицање казни енергетским субјектима;

- државне органе, због припреме прописа чија измена ће се иницирати, а без чије измене примена појединих одредби Закона о енергетици ће бити доведена у питање, мисли се пре свега на Закон о Влади, Закон о министарствима, Закон о јавним предузећима, а у вези одредби о раздвајању оператора система, одредбе о серификацији оператора система, одредбе око јавне услуге.

Доношењем овог закона за обављање извршних и стручних послова који се односе на обавезне резерве природног гаса и друге обавезне резерве у складу са законом којим се уређују робне резерве образује се Управа за резерве енергената, као орган управе у саставу Министарства и утврђује њена надлежност

Када је у питању Закон о јавним предузећима и обављање делатности од општег интереса, директиве препознају само јавну услугу као услугу доступну свима, те како у нашем правном систему егзистира више врста услуга нпр. услуга од општег економског интереса, услуга од универзалног значаја, услуга од јавног значаја, то је за уједначавање тих термина нужно и неопходно да се измени Закон о јавним предузећима и усагласи термин у складу са прописима Европске уније. Тек након тога створиће се услови за примену овог захтева директиве у области електричне енергије.

- **органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе**, кроз прописивање одређених обавеза у погледу достављања података за потребе израде енергетског биланса и Програма остваривања Стратегије.

2. КАКВЕ ТРОШКОВЕ ЋЕ ПРИМЕНА ЗАКОНА СТВОРИТИ ГРАЂАНИМА И ПРИВРЕДИ, НАРОЧИТО МАЛИМ И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

Примена Закона ће створити - проузроковати трошкове:

- за подносиоца захтева за издавање лиценце за обављање енергетске делатности, (трошкови за издавање лиценци) у висини коју ће Агенција за енергетику утврђивати у складу са актом о висини трошкова који она доноси;

- за подносиоца захтева за издавање лиценце за обављање енергетске делатности, у поступку прибављања документације: извештаја надлежних инспектора, који се подносе уз захтев за издавање лиценце, у износу прописаном законом којим се уређују административне таксе;

- за подносиоца захтева за издавање лиценце за обављање енергетске делатности, у поступку прибављања документације која се подносе уз захтев за издавање лиценце, а за полагање стручног испита за обављање послова техничког руковођења, руковања и одржавања енергетских објеката, у износу утврђеном посебним актом;

- за подносиоца захтева за издавање енергетске дозволе за изградњу енергетских објеката у износу прописаном законом којим се уређују административне таксе;

- за подносиоца захтева за прикључење објеката на систем у висини која се утврђује у складу са Методологијом о одређивању трошкова прикључења коју доноси Агенција за енергетику Републике Србије;

- за подносиоца захтева за издавање сагласности за складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе укупног капацитета преко 5 тона и за снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање превозних средстава, за које се не издаје лиценца, у износу који је прописан законом којим се уређују административне таксе;

- за енергетске субјекте који обављају енергетску делатност снабдевања природним гасом и енергетске субјекте који снабдевају јавне снабдеваче природног гаса, у виду накнаде за формирање обавезних резерви природног гаса у висини коју прописује Влада на предлог министарства надлежног за послове енергетике;

- за енергетске субјекте који обављају делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривом и компримованим природним гасом, осим оних који обављају само трговину компримованим природним гасом, за енергетске субјекте који обављају делатност производње електричне енергије и/или комбиноване производње електричне и/или топлотне енергије, за енергетске субјекте који обављају делатност производње топлотне енергије за снабдевање крајњих купаца топлотном енергијом, услед обавезе формирања оперативних резерви деривата нафте;

- за крајње купце електричне енергије је дефинисана накнада за обновљиве изворе енергије у висини коју прописује Влада на предлог министарства надлежног за послове енергетике и која се приказује на рачунима за испоручену електричну енергију, а изражава се по утрошеном kWh електричне енергије;

- за подносиоца захтева за стицање статуса привремено повлашћеног произвођача електричне енергије, статуса повлашћеног произвођача електричне енергије и статуса произвођача из обновљивих извора у износу који је прописан законом којим се уређују административне таксе;
- за енергетске субјекте који обављају енергетску делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом у износу висине накнаде за потребе подстицаја за употребу биогорива у саобраћају, а која ће бити прописана посебним актом Владе;
- за енергетске субјекте који обављају енергетску делатност снабдевања и јавног снабдевања природним гасом у износу висине накнаде за формирање обавезних резерви природног гаса, а која ће бити прописана посебним актом Владе.

Посебно указујемо да Предлогом закона о енергетици нису прописани нови трошкови привреде и грађана, у односу на важећи закон, осим у делу који се односи на формирање резерви енергената и подстицаја употребе биогорива у сектору саобраћаја. Начин утврђивања трошкова прописан је овим законом, подзаконским актима и Законом о републичким административним таксама.

Улагање у нову опрему, потребне инвестиције, једнократни трошкови прилагођавања и слично представљају инвестиције у развој и одржавање система, које енергетски субјекти планирају кроз програме развоја и инвестиција и годишњих програма пословања, а на које сагласност дају или Влада или Агенција за енергетику, не представљају нове трошкове у односу на важећи закон.

Директни и индиректни трошкови државних органа који ће настати као резултат примене закона – проширењем надлежности Агенције за енергетику и инспекцијског надзора, односе се пре свега на проширење надлежности код инспекцијског надзора (увођење енергетског инспектора). Указујемо да ће ово решење да се примењује тек од 2016. године, а до тада ће послове енергетског инспектора обављати инспектор опреме под притиском и електроенергетски инспектор. До тада је потребно извршити измену акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, обезбедити потребна средства и услове за рад енергетског инспектора.

Што се тиче Агенције за енергетику, напомињемо да се Агенција финансира из прихода које оствари у свом раду на начин прописан овим законом и није корисник буџетских средстава.

3. ДА ЛИ СУ ПОЗИТИВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА ТАКВЕ ДА ОПРАВДАВАЈУ ТРОШКОВЕ КОЈЕ ЋЕ ОН СТВОРИТИ

Позитивне последице доношења закона су такве да оправдају трошкове које ће изазвати.

Увођење обавезе прибављање сагласности за складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе и снабдевање сопствених возила на сопственим станицама створиће могућност контроле и евиденције токова деривата нафте и сузбијање црног тржишта.

Обезбеђивање обавезних резерви природног гаса, пре свега, подиже ниво сигурности снабдевања купаца, чиме се смањују трошкови који могу настати у случају поремећаја на тржишту енергије и енергената.

Доношењем овог закона за обављање извршних и стручних послова који се односе на обавезне резерве природног гаса и друге обавезне резерве у складу са законом којим се уређују робне резерве образује се Управа за резерве енергената, као орган управе у саставу Министарства и утврђује њена надлежност.

Поред послова у вези са у вези формирања и управљања обавезним резервама природног гаса, Управа за резерве енергената обављаће и послове у вези

формирањем, одржавањем, инвестирањем и извештавањем о обавезним резервама нафте и деривата нафте, сагласно закону којим се уређују робне резерве.

На овај начин омогућава се сигурно и ефикасно снабдевање енергентима, а отпуштањем обавезних резерви на тржиште у случају поремећаја снабдевања, које су набављене по повољнијим ценама у односу на цене у случају енергетске кризе, обезбеђују се знатне уштеде у буџету Републике Србије и смањују негативни ефекти енергетске кризе на привредну активност у земљи. На овај начин обезбедиће се инвестиције у домаћу привреду у наредних 10 година од око 100 милиона евра.

Важећим законом није било прописано адекватно праћење токова деривата нафте, као ни потпуна могућност сузбијање црног тржишта деривата нафте, пре свега из разлога што је контрола вршена над енергетским субјектима које поседују лиценце за обављање енергетских делатности, а неправилности у области деривата нафте уочене су пре свега код субјеката који поједине делатности обављају за сопствене потребе. Овим законом ствара се основ за контролу и евиденцију токова деривата нафте и сузбијање црног тржишта деривата нафте прописана је обавеза за прибављање сагласности за складиштење нафте и деривата нафте и биогорива за сопствене потребе и снабдевање сопствених возила на сопственим станицама.

Важећим Законом о енергетици створен је основ за обележавање (маркирање) деривата нафте на тежишту Републике Србије омогућена је контрола тржишних токова горива у Републици Србији и откривање горива које на тржиште није стављено на прописан начин. Маркирање горива започело је у фебруару 2014. године, а финансијски ефекти су се одразили на повећану уплату од акциза у буџет Републике Србије за преко 30 милиона евра.

Прописаним одредбама Предлога закона о енергетици наставља се сузбијање црног тржишта дериватима нафте увођењем обавезе прибављања сагласности за снабдевање сопствених превозних средстава на сопственим станицама за снабдевање превозних средстава (интерне станице), као и за складиштење нафте, деривата нафте и биогорива за сопствене потребе. До сада се интерне станице нису званично евидентирале и на њима се није вршила контрола исправности и легалности горива којима се снабдевају возила. Имајући у виду да се око 40% укупне потрошње горива типа евро дизел продаје директним потрошачима који даље снабдевају своја возила преко интерних станица, увођењем сагласности биће омогућена контрола и ових места снабдевања.

Користи које ће овакво решење донети енергетским субјектима који обављају своју делатност сагласно Закону о енергетици су: повећање нивоа продаје деривата нафте на тржишту (нпр. у случају маркирања повећано је учешће енергетских субјеката на тржишту деривата нафте за око 5-6%, што директно приказује досадашњи удео нелегалног тржишта деривата нафте); јачање брэнда компаније потврдом исправности и квалитета деривата нафте којима се снабдевају потрошачи и смањен број рекламација потрошача.

Такође, Законом о енергетици предвиђено је формирање одговарајућих оперативних резерви енергената које суштински представљају комерцијалне резерве и привредна друштва са њима слободно располажу, али њихова висина у сваком моменту треба да буде на одређеном прописаном нивоу. У случају краткорочних поремећаја на тржишту енергије и енергената, енергетски субјекти ће користити сопствене резерве без додатних хитних набавки енергије и енергената који су у моментима несташице или недоступни или су скупљи због повећане потражње. Несташице, односно увећане цене даље изазивају штетне последице за рад не само тих привредних друштва, већ и за кориснике њихових услуга.

Формирање обавезних резерви природног гаса које ће бити у својини Републике Србије, и које ће се користити у случају великих поремећаја на тржишту енергије и енергената, омогућиће стварање стабилног тржишта енергије и енергената што је један од предуслова даљег развоја привредних активности. Такође, формирање ових резерви ствара потребу за инвестирањем у складишне капацитете природног гаса.

Трошкови формирања свих врста резерви надокнађују се кроз крајњу цену енергије и енергената по јединици мере, односно производа. Имајући у виду да је предвиђено њихово постепено формирање, те касније само одржавање и складиштење, трошкови формирања се свде на разумну меру. Имајући у виду да у недостатку ових резерви привреда мора да ради смањеним капацитетом или да потпуно обустави своју делатност то има негативне финансијске консеквенце у виду трошкова поновног покретања производње, пенала за не реализоване уговоре, губљења поверења купаца и томе слично. Овако изазвани трошкови превазилазе трошкове самих енергетских привредних друштава, тако да очекивану корист треба посматрати у односу на раније наведено.

4. ДА ЛИ СЕ ЗАКОНОМ ПОДРЖАВА СТВАРАЊЕ НОВИХ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА НА ТРЖИШТУ И ТРЖИШНА КОНКУРЕНЦИЈА

Предложена законска решења имају позитиван ефекат у смислу повећања броја енергетских субјеката на тржишту електричне енергије и природног гаса што ће довести до веће конкуренције и успешнијег функционисања тржишта.

Наиме, потпуним отварањем тржишта електричне енергије и природног гаса од 1. јануара 2015. године ствара се могућност појаве нових енергетских субјеката на тржишту, пре свега снабдевача чиме ће се подстаћи конкурентност на тржишту електричне енергије и природног гаса, а купцима омогућити слободан избор снабдевача у зависности од понуђених услова. Према подацима Агенције за енергетику тренутно има преко 80 лиценцираних снабдевача електричном енергијом и 33 снабдевача природним гасом. Полазећи од тога да закон даје основ да се и страна правна лица могу лиценцирати за обављање делатности снабдевања електричном енергијом на велико очекује се појава и више страних енергетских компанија које ће се бавити снабдевањем електричном енергијом на велико на тржишту Републике Србије.

Право купца на слободан избор снабдевача омогућава купцу да бира снабдевача који нуди најповољније услове односно повољнију цену снабдевања, затим сваки снабдевач може да се јави на тендер за избор гарантованог снабдевача, страним правним лицима је омогућено да се баве снабдевањем на велико електричном енергијом у Републици Србији без обавезе оснивања привредног субјекта у РС ако испуни услове из члана 19. став 1. тач. 5), 7) и 9) овог члана и друге услове прописане актом из члана 27. став 7. Закона. Тиме су створени услови за имплементацију и даљи развој организованог тржишта електричне енергије, у складу са најбољом европском праксом и текућим активностима на успостављању јединственог интерног тржишта електричне енергије у Европској Унији, као и за обезбеђивање неопходне ликвидности организованог тржишта електричне енергије, како би напред описани бенефити могли бити искоришћени у свом пуном потенцијалу, а у циљу јачања тржишне конкуренције.

Такође, подстицајне мере прописане Предлогом закона утицаће на повећање броја енергетских субјеката који користе ОИЕ на тржишту и омогућити им да временом постану конкурентни и равноправни учесници на тржишту са енергетским субјектима који користе фосилна горива. Поред тога, очекује се значајно повећање броја нових енергетских субјеката који користе ОИЕ на тржишту и то како оних који енергију производе у енергетским објектима релативно мале снаге (до 30kW), тако и оних који су спремни да улажу у велике електране, посебно ветроелектране инсталисане снаге од неколико стотина MW. Могућност да физичка лица стекну статус повлашћеног произвођача у малим електранама инсталисане снаге до 30 kW, представља широку платформу за развој мале привреде, поготову у руралним и слабо развијеним подручјима где постоје значајни потенцијали обновљивих извора енергије.

Коначан број изграђених електрана у области ОИЕ који треба да проистекне из примене норми овог Предлога зависиће првенствено од расположивости и доступности капитала за приватне инвестиције, што превазилази могућности детаљније анализе.

5. ДА ЛИ СУ СВЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ ИМАЛЕ ПРИЛИКУ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ЗАКОНУ

Одбор за привреду и финансије је 17. децембра 2013. године, донео Закључак о спровођењу јавне расправе о Нацрту Закона о енергетици и одредио Програм јавне расправе којим је утврђен начин и период спровођења. Јавна расправа је одржана у више градова у Републици Србији, и то Крагујевцу, Београду и Новом Саду, а Нацрт је био објављен и на интернет страници Министарства, тако да су на текст Нацрта закона сва заинтересована лица могла да упуте примедбе.

У току јавне расправе, примедбе на Нацрт Закона о енергетици доставили су: ЈП „Електро mreжа Србије” Београд, LM Hydro есо d.o.o, ПД Електросрбија Краљево, Адвокатска канцеларија Станковић, Агенција за енергетику Републике Србије, Академија инжењерских наука Србије, SEKOR Суботица, EBRD/IFC/OPIC, Europe&Central Asia-Advisory Services, IFC, ЈКП Београдске електране, ЈП „Електропривреда Србије”, ЈП Топлана Кикинда, ПД ЕДБ Београд, Дирекција за дистрибуцију електричне енергије ЈП ЕПС, ПД Југоисток Ниш, Српско удружење за енергију ветра (SEWEA), Министарство саобраћаја Управа за транспорт опасног терета, Нис а.д., Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, ПД Електровојводина Нови Сад, ЈП Транснафта, Застава Оружје а.д., ЈП Србијагас.

Након одржане јавне расправе обрађене су све пристигле примедбе а радна група је водећи рачуна о балансу државних интереса и интереса заинтересованих страна, а посебно водећи рачуна о усклађености са прописима Европске уније прихватила све примедбе које су допринеле побољшању текста закона и уградила у текст Нацрта закона.

Такође, око Нацрта закона се у три наврата разговарало и усаглашавало са Секретаријатом Енергетске заједнице, а Секретаријат Енергетске заједнице је својим актом од 6. новембра 2014. године, који у прилогу достављамо, доставио позитиван став у погледу Нацрта закона.

Напомиње се да су у поступку припреме текста нацрта Закона о енергетици активно учествовали енергетски субјекти, регулаторна Агенција, у два наврата представник Министарства за област грађевинарства по питању усаглашавања одредби око прикључења објеката на систем, затим у три наврата представник Републичког секретаријата за законодавство и Републичког геодетског завода по питању норми око успостављања права својине на мрежама.

6. КОЈЕ ЋЕ СЕ МЕРЕ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЗАКОНА ПРЕДУЗЕТИ ДА БИ СЕ ОСТВАРИЛО ОНО ШТО СЕ ДОНОШЕЊЕМ ЗАКОНА НАМЕРАВА

Примена овог закона захтева измену многих прописа у Републици Србији како би се обезбедило спровођење трећег пакета директива ЕУ који се кроз овај закон транспонује како је наведено у прелазним и завршним одредбама Предлога закона.

У области обновљивих извора енергије (ОИЕ) Република Србија, својим чланством У ЕнЗ, преузела је обавезу достизања обавезујућег удела ОИЕ од 27% у бруто финалној потрошњи енергије 2020. године. Националним Акционом Планом за коришћење ОИЕ (у даљем тексту: НАПОИЕ) је предвиђена динамика раста удела почев од базног износа из 2009. године од 21,2% . О спровођењу Акционог плана Министарство једном годишње извештава Владу, чиме се прати његова реализација. Констатовано је да и поред уведених мера подстицаја, које су на снази од 2009. године, а унапређене 2013. године, планирани раст удела ОИЕ није задовољавајући. Организовањем стручних семинара о промоцији коришћења ОИЕ, анализом примењених правних решења у земљама ЕУ и региону, као и редовној комуникацији

са странкама у поступку, као и потенцијалним инвеститорима у овој области, препознати су недостаци и административне баријере које ограничавају бржи развој коришћења обновљивих извора енергије. Како би се што пре обавезујућа динамика раста удела ОИЕ која је планирана НАПОИЕ-ом достигла, Предлогом су извршена одређена унапређења процедура у области ОИЕ која предвиђају следеће олакшице за инвеститоре који планирају да користе ОИЕ:

- сви произвођачи који користе обновљиве изворе енергије могу да остваре привремени статус и тиме повећају банкабилност својих пројеката;

- поред привременог статуса, статуса повлашћеног произвођача електричне енергије уводи се и статус произвођача из обновљивих извора чиме се ствара предуслов да сви произвођачи електричне енергије који користе обновљиве изворе, прибаве гаранције порекла

- Уведен је један модел уговора о откупу електричне енергије са одложним условом уместо досадашња 3 уговора. Инвеститор који планира да користи обновљиве изворе енергије за производњу електричне енергије имаће пре почетка грађења дефинисане све услове и подстицајне мере у фази пробног рада, и након стицања статуса повлашћеног произвођача

- Статус повлашћеног произвођача, привремени статус повлашћеног произвођача и статус произвођача из обновљивих извора може стећи и физичко лице које производи електричну енергију из обновљивих извора само за једну електрану инсталисане снаге до 30 kW.

- На захтев произвођача електричне енергије, оператор дистрибутивног система је дужан да изда овлашћење произвођачу да у име оператора система сам изгради прикључак о свом трошку. У том случају произвођачу ће се умањити трошкови прикључења на систем у складу са методологијом за одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију

- Инвеститори који граде електране из ОИЕ инсталисане снаге до 100 kW нису у обавези да приликом стицања привременог статуса прибаве финансијски инструмент обезбеђења.

Посебно треба нагласити да када су у питању одредбе око раздвајања које се односе на оператора преносног система из Директиве 2009/72 и раздвајања које се односе на оператора транспортног система природног гаса у складу са Директивом 2009/73, спровођење наведеног, захтева измену законских прописа као што су Закон о Влади, Закон о министарствима, Закон о јавним предузећима и других прописа. За спровођење напред наведеног неопходан је заједнички и координиран рад свих органа и организација, а у складу са Законом о министарствима и Законом о државној управи.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Овлашћени предлагач прописа – Влада
Обрађивач: Министарство рударства и енергетике

2. Назив прописа

Предлог закона о енергетици
Draft of Energy Law

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа,

Споразум, Наслов VIII Политике сарадње, члан 109. – Енергетика

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

Рокови за усклађивање закона са прописима ЕУ одређени су Уговором о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

Споразум, Наслов VIII, Политике сарадње, члан 109 – делимично усклађено.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

Потпуна усклађеност са чланом 109. оствариће се након доношења планираних подзаконских аката.

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Место у структури НПАА - 3.15.1, 3.15.2 и 3.21.2.

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (2013 – 2016) предвиђено је доношење Закона о енергетици у оквиру Поглавља 3. Способност преузимања чланства у ЕУ, потпоглавља: 3.15.1. Енергетско тржиште и сигурност снабдевања, 3.15.2. Енергетска ефикасност и 3.21.2. Трансевропске енергетске мреже.

Предвиђени рок за доношење Закона је IV квартал 2014. године.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

1. Уговор о функционисању Европске Уније, Део III, Политике заједнице и унутрашње мере, Наслов XXI – Енергетика, члан 194. став 1 – делимично усклађен.

2. Уговор о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација, Наслов II - Проширење *acquis communautaire*, Глава II - *Acquis* о енергетици, члан 10 и Глава V - *Acquis* о обновљивим изворима енергије, члан 20. – делимично усклађен

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

1. Директива 2009/28/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. априла 2009. о промоцији коришћења обновљивих извора енергије, изменама и постепеном укидању Директива 2001/77/ЕЗ и 2003/30/ЕЗ (Службени гласник Л 140, 05/06/2009 стр. 0016-0062).

Directive of the European parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC (Official Journal L 140, 05/06/2009 P.0016/0062)

32009L0028

Делимично усклађено

Основним текстом Директиве 32009L0028 обухваћене су и све њене измене и допуне са следећим *selex* бројевима:

32013L0018

2. Директива 2009/72/EЗ Европског парламента и Савета од 13. јула 2009. о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричне енергије и стављању ван снаге и стављању ван снаге Директиве 2003/54/EЗ, Службени гласник Европске Уније Л 211, стр. 55–93, 14.8.2009.

Directive 2009/72/EC of the european parliament and of the council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC, Official Journal L 211 p. 55–93, 14.8.2009.

32009L0072

Потпуно усклађено

3. Директива 2005/89/EЗ европског парламента и савета од 18. јануара 2006. године која се односи на мере за обезбеђивање сигурности снабдевања електричне енергије и инвестиција у инфраструктуру (Сл. лист бр. L 33, стр. 22-27, 4.2.2006)

Directive 2005/89/EC of the european parliament and of the council of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment (OJ L 33, p. 22-27, 4.2.2006)

32005L0089

Потпуно усклађено

4. Уредба (ЕЗ) бр. 714/2009 Европског парламента и Савета од 13. јула 2009. о условима за приступ мрежи за прекограничну размену електричне енергије и стављању ван снаге Уредбе (ЕЗ) бр. 1228/2003, Службени гласник Европске Уније Л 211, стр. 15–35

Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003 Official Journal L 211 p. 15–35, 14.8.2009

32009R0714

Делимично усклађено

Основним текстом Уредбе 32009R0714 обухваћене су и све њене измене и допуне са следећим *selex* бројевима:

32013R0347

32013R0543

5. Директива Европског парламента и Савета 2009/73/EЗ о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса , којом се укида Директива 2003/55/EЗ (Сл. лист бр. L 211, 14.8.2009, р. 94–136)

Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0094 – 0136)

32009L0073

Потпуно усклађено

Основним текстом Директиве 32009L0073 обухваћене су и све њене измене и допуне са следећим *selex* бројевима:

32009L0073R(01)

6. Уредба Европског парламента и Савета 715/2009 о условима за приступ мрежама за транспорт природног гаса, на основу које престаје да важи Уредба (ЕЗ) бр. 1775/2005

(Сл. лист бр. L 289, 13.7.2009, р. 1–13)

Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005 (*Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0036 – 0054*)

32009R0715

Делимично усклађено

Основним текстом Уредбе 32009R0715 обухваћене су и све њене измене и допуне следећим *selex* бројевима:

32009R0715R(01)

32009R0715R(02)

32009R0715R(03)

32010D0685

32012D0490

32013R0347

7. Уредба Европског парламента и Савета 994/2010 о мерама заштите сигурности снабдевања природним гасом на основу које престаје да важи Директива Савета 2004/67/ЕЗ (Сл. лист бр. L 295, 12.11.2010, р. 1–22)

Regulation (EU) No 994/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 concerning measures to safeguard security of gas supply and repealing Council Directive 2004/67/EC (OJ L 295, 12.11.2010, р. 1–22)

32010R0994

Делимично усклађено

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

Нема других извора

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

Овим Законом је створен правни основ за доношење подзаконских акта којима ће се остварити потпуна усклађеност.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

Потпуна усклађеност постићиће се доношењем подзаконских акта који ће се донети у року до годину дана од дана ступања на снагу овог Закона

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Наведени прописи нису преведени су на српски језик.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Преведен је на енглески језик

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У изради Предлога закона нису учествовали консултанци. Током израде Предлога закона обављене су непосредне консултације са Секретаријатом Енергетске заједнице Југоисточне Европе и усаглашени су ставови у погледу предложених материјалних решења. Секретаријат Енергетске заједнице Југоисточне Европе дана 6. новембра 2014. године упутио је допис којим је исказао позитивно мишљење на Предлога закона.

Такође спроведена је јавна расправа у којој су сва заинтересована лица имала прилику да изнесу своје предлоге и сугестије у вези материјалних решења предложених овим законом.

<p>1. Назив прописа Европске уније: Директива 2009/28/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. априла 2009. о промоцији коришћења обновљивих извора енергије, изменама и постепеном укидању Директива 2001/77/ЕЗ и 2003/30/ЕЗ (Службени гласник Л 140, 05/06/2009 стр. 0016-0062).</p> <p>Directive of the European parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources and amending and subsequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC</p> <p>(Official Journal L 140, 05/06/2009 P.0016/0062)</p>	<p>2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32009L0028 32013L0018</p>
<p>3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Овлашћени предлагач прописа – Влада Обрађивач – Министарство рударства и енергетике</p>	<p>4. Датум израде табеле: 06.11.2014.</p>
<p>5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о енергетици</p>	<p>6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2013-5</p>
<p>7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:</p>	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ¹	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.	<p>Subject of matter and scope This Directive establishes a common framework for the promotion of energy from renewable sources. It sets mandatory national targets for the overall share of energy from renewable sources in gross final consumption of energy and for the share of energy</p>	1.1-1.2.	<p>Предмет закона Овим законом уређују се циљеви енергетске политике и начин њеног остваривања, услови за поуздану, сигурну и квалитетну испоруку енергије и енергената и услови за сигурно снабдевање купаца, заштита купаца енергије и</p>	ПУ		

¹Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	from renewable sources in transport. It lays down rules relating to statistical transfers between Member States, joint projects between Member States and with third countries, guarantees of origin, administrative procedures, information and training, and access to the electricity grid for energy from renewable sources. It establishes sustainability criteria for biofuels and bioliquids		енергената, услови и начин обављања енергетских делатности, услови за изградњу нових енергетских објеката, статус и делокруг рада Агенције за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), коришћење обновљивих извора енергије, подстицајне мере и гаранција порекла, начин организовања и функционисања тржишта електричне енергије, природног гаса и нафте и деривата нафте, права и обавезе учесника на тржишту, успостављање својине на мрежама оператора система, као и надзор над спровођењем овог закона. Овим законом уређују се производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом као енергетске делатности.			
2.1.-2.2.a	For the purposes of this Directive, the definitions in Directive 2003/54/EC apply. The following definitions also apply: Definitions (a) 'energy from renewable sources' means energy from renewable non-fossil sources, namely wind, solar, aerothermal, geothermal, hydrothermal and ocean energy, hydropower, biomass, landfill gas, sewage treatment plant gas and biogases;	2.1.43.	Значење појединих израза 43) обновљиви извори енергије су нефосилни извори енергије као што су: водотокови, биомаса, ветар, сунце, биогас, депонијски гас, гас из погона за прераду канализационих вода и извори геотермалне енергије;	ПУ		
2.2.b	(b) 'aerothermal energy' means energy stored in the form of heat in the ambient air;	67.	Члан 67. Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи. Члан 74.	ДУ	Дефиниција ће бити пренета у подзаконска акта из члана 67. и члана 74. чиме ће се извршити попутна усклађеност.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		74.	Влада ближе прописује услове и поступак стицања, трајање и престанак статуса повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача електричне енергије и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије, садржину захтева и доказе о испуњавању услова за стицање статуса повлашћеног произвођача, инструменте обезбеђења плаћања, минимални степен искоришћења примарне енергије у електранама високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије у зависности од врсте основног енергента и инсталисане снаге, максималне капацитете свих електрана које користе енергију ветра и енергију сунчевог зрачења које ће добити статус повлашћеног произвођача, односно привременог повлашћеног произвођача садржину и начин вођења регистра из члана 75. овог закона и друга питања у складу са законом.			
2.2.c	(c) 'geothermal energy' means energy stored in the form of heat beneath the surface of solid earth;	67. 74.	Члан 67. Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведење из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи. Члан 74. Влада ближе прописује услове и поступак стицања, трајање и престанак статуса повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача електричне енергије и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије, садржину захтева и доказе о испуњавању услова за стицање статуса повлашћеног произвођача, инструменте обезбеђења плаћања, минимални степен	ДУ	Дефиниција ће бити пренета у подзаконска акта из члана 67. и члана 74. чиме ће се извршити попутна усклађеност.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			из члана 75. овог закона и друга питања у складу са законом.			
2.2.e	(e) 'biomass' means the biodegradable fraction of products, waste and residues from biological origin from agriculture (including vegetal and animal substances), forestry and related industries including fisheries and aquaculture, as well as the biodegradable fraction of industrial and municipal waste;	2.1.5.	Значење појединих израза 5) биомаса је биоразградиви део производа, отпада и остатака биолошког порекла из пољопривреде (укључујући биљне и животињске материје), шумарства и повезаних индустрија, као и биоразградиви део индустријског и комуналног отпада;	ПУ		
2.2.f	(f) 'gross final consumption of energy' means the energy commodities delivered for energy purposes to industry, transport, households, services including public services, agriculture, forestry and fisheries, including the consumption of electricity and heat by the energy branch for electricity and heat production and including losses of electricity and heat in distribution and transmission;	2.1.8.	Значење појединих израза 8) бруто финална потрошња енергије је укупно испоручена електрична и топлотна енергија крајњим купцима, као и енергија из енергената потрошена за енергетске сврхе у индустрији, транспорту, домаћинствима, услугама укључујући и услуге у јавном сектору, пољопривреди, шумарству и рибарству, увећана за сопствену потрошњу електричне и топлотне енергије у сектору производње електричне и топлотне енергије, као и за губитке у преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије;	ПУ		
2.2.g	g) 'district heating' or 'district cooling' means the distribution of thermal energy in the form of steam, hot water or chilled liquids, from a central source of production through a network to multiple buildings or sites, for the use of space or process heating or cooling;	2.1.17.	Значење појединих израза 17) дистрибуција топлотне енергије је преношење топлотне енергије за даљинско грејање и/или даљинско хлађење или индустријску употребу помоћу паре, топле воде или расхладног флуида кроз дистрибутивне системе;	ПУ		
2.2.h	(h) 'bioliquids' means liquid fuel for energy purposes other than for transport, including electricity and heating and cooling, produced from biomass;	2.1.7.	Значење појединих израза 7) биотечност је течна горива произведена из биомасе, које се користи у енергетске сврхе, осим за саобраћај, укључујући производњу електричне енергије и енергије за грејање и хлађење;	ПУ		
2.2.i	(i) 'biofuels' means liquid or gaseous fuel for transport produced from biomass;	2.1.6.	Значење појединих израза 6) биогорива су течна или гасовита горива за саобраћај, произведена из биомасе;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.2.j	(j) 'guarantee of origin' means an electronic document which has the sole function of providing proof to a final customer that a given share or quantity of energy was produced from renewable sources as required by Article 3(6) of Directive 2003/54/EC;	2.1.11.	Значење појединих израза 11) гаранција порекла је електронски документ који има искључиву функцију да крајњем купцу докаже да је одређена количина електричне енергије произведена из обновљивих извора енергије или из високоефикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије;	ПУ		
2.2.k	(k) 'support scheme' means any instrument, scheme or mechanism applied by a Member State or a group of Member States, that promotes the use of energy from renewable sources by reducing the cost of that energy, increasing the price at which it can be sold, or increasing, by means of a renewable energy obligation or otherwise, the volume of such energy purchased. This includes, but is not restricted to, investment aid, tax exemptions or reductions, tax refunds, renewable energy obligation support schemes including those using green certificates, and direct price support schemes including feed-in tariffs and premium payments;	2.1.53.	Значење појединих израза 53) подстицајне мере су инструменти или механизми подршке производњи енергије из обновљивих извора енергије или високоефикасној комбинованој производњи електричне и топлотне енергије;	ПУ		
2.2.l	l) 'renewable energy obligation' means a national support scheme requiring energy producers to include a given proportion of energy from renewable sources in their production, requiring energy suppliers to include a given proportion of energy from renewable sources in their supply, or requiring energy consumers to include a given proportion of energy from renewable sources in their consumption. This includes schemes under which such requirements may be fulfilled by using green certificates.			НУ	Република Србија не користи ову врсту подстицајне мере и због тога дефиниција није пренета. Дата је слобода избора свакој држави да процени које ће мере подстицаја примењивати.	
2.2.m	(m) 'actual value' means the greenhouse gas emission saving for some or all of the steps of a specific biofuel production process calculated in accordance with the methodology laid down in part C of Annex V;	67.	Члан 67 Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових	ДУ	Дефиниција ће бити пренета у подзаконски акт из члана 67. закона чиме ће бити извршена попуна усклађеност.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.2.n	(n) 'typical value' means an estimate of the representative greenhouse gas emission saving for a particular biofuel production pathway;	67.	<p>упоредивих фосилних горива на гасове стаклене баште као и начин израчунавања енергије из топлотних извора.</p> <p>Члан 67 Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на гасове стаклене баште као и начин израчунавања енергије из топлотних извора.</p>	ДУ	Дефиниција ће бити пренета у подзаконски акт из члана 67. закона чиме ће бити извршена попутна усклађеност.	
2.2.o	(o) 'default value' means a value derived from a typical value by the application of pre-determined factors and that may, in circumstances specified in this Directive, be used in place of an actual value.	67.	<p>Члан 67 Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на гасове стаклене баште као и начин израчунавања енергије из топлотних извора.</p>	ДУ	Дефиниција ће бити пренета у подзаконски акт из члана 67. закона чиме ће бити извршена попутна усклађеност.	
3.1	<p>Article 3 - Mandatory national overall targets and measures for the use of energy from renewable sources</p> <p>1. Each Member State shall ensure that the share of energy from renewable sources, calculated in accordance with Articles 5 to 11, in gross final consumption of energy in 2020 is at least its national overall target for the share of energy from renewable sources in that year, as set out in the third column of the table in part A of Annex I. Such mandatory national overall targets are consistent with a target of at least a 20 % share of energy from renewable sources in the Community's gross final consumption of energy in 2020. In order to</p>	65.1.- 65.3.	<p>Национални циљеви и план коришћења обновљивих извора</p> <p>Члан 65. Коришћење енергије из обновљивих извора је у интересу Републике Србије. Влада, на предлог Министарства, доноси Национални акциони план за коришћење обновљивих извора (у даљем тексту: Национални акциони план) којим се осигурава да ће удео обновљивих извора енергије бити у складу са ратификованим међународним споразумима. У Националном акционом плану циљеви за коришћење обновљивих извора утврђују се на</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.2.- 3.3.1.a	<p>achieve the targets laid down in this Article more easily, each Member State shall promote and encourage energy efficiency and energy saving.</p> <p>2. Member States shall introduce measures effectively designed to ensure that the share of energy from renewable sources equals or exceeds that shown in the indicative trajectory set out in part B of Annex I.</p> <p>3. In order to reach the targets set in paragraphs 1 and 2 of this Article Member States may, inter alia, apply the following measures:</p> <p>a) support schemes;</p>	65.5.	<p>основу енергетских потреба, економских могућности и обавеза Републике Србије преузетих ратификованим међународним споразумима.</p> <p>Национални акциони план мора бити усаглашен са прописима којима се уређује енергетска ефикасност и смањење емисије гасова који изазивају ефекат стаклене баште.</p>			
		76.1.-76.2.	<p>Подстицајне мере</p> <p>Члан 76.</p> <p>Подстицајне мере за повлашћене произвођаче електричне енергије обухватају:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обавезу откупа електричне енергије од повлашћеног произвођача; 2) цене по којима се та енергија откупљује; 3) период важења обавезе откупа електричне енергије; 4) преузимање балансне одговорности; 5) и друге подстицајне мере <p>прописане актом донетим на основу овог закона, као и другим законима и прописима којима се уређују порези, царине и друге дажбине, заштита животне средине и енергетска ефикасност.</p> <p>Подстицајне мере може користити енергетски субјект који је стекао статус повлашћеног произвођача у смислу овог закона.</p>	ПУ		
		340.1.	<p>Стављање биогорива на тржиште</p> <p>Члан 340.</p> <p>Влада, на предлог Министарства, ближе прописује удео биогорива на тржишту, обвезнике система стављања биогорива на тржиште и њихове обавезе, подстицаје, мере и начин</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		366.	<p>стављања биогорива на тржиште, извештавање у систему стављања биогорива на тржиште, регистар обвезника система стављања биогорива на тржиште и њихових извештаја, као друге елементе система стављања биогорива на тржиште.</p> <p>Повлашћени произвођачи топлотне енергије</p> <p>Члан 366.</p> <p>Повлашћени произвођачи топлотне енергије су произвођачи који у процесу производње топлотне енергије користе обновљиве изворе енергије и при томе испуњавају услове у погледу енергетске ефикасности.</p> <p>Надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда прописује подстицајне мере и услове за стицање статуса повлашћеног произвођача топлотне енергије, критеријуме за стицање испуњености тих услова и утврђује начин и поступак стицања тог статуса.</p>			
3.3.1.б.- 3.3.2.	<p>(b) measures of cooperation between different Member States and with third countries for achieving their national overall targets in accordance with Articles 5 to 11.</p> <p>Without prejudice to Articles 87 and 88 of the Treaty, Member States shall have the right to decide, in accordance with Articles 5 to 11 of this Directive, to which extent they support energy from renewable sources which is produced in a different Member State.</p>	68.	<p>Механизми сарадње</p> <p>Члан 68.</p> <p>Република Србија може са другим државама уговорити механизме сарадње, ради достизања обавезујућег удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, у складу са ратификованим међународним споразумима.</p> <p>Механизми сарадње су облици сарадње између држава који обухватају: заједничке пројекте, статистичке трансфере из енергетских биланса држава, заједничке шеме подршке и друге облике сарадње којим се омогућава смањење трошкова држава за постизање њиховог обавезујућег укупног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије.</p>	ПУ		<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; Република Србија, као уговорна страна ЕнЗ механизме</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>Механизми сарадње из става 1. овог члана могу се уговорити на једну или више година. Влада на предлог Министарства ствара услове за обезбеђење механизма сарадње. Министарство је дужно, да најкасније у року од три месеца по завршетку године у којој су механизми сарадње реализовани, надлежном телу у складу са међународним споразумима достави обавештење које нарочито садржи информацију о количинама и ценама енергије које су предмет сарадње.</p>			<p>сарадње спроводи у складу са Одлуком Министарског савета.</p>
<p>3.4.1. -3.4.2.</p>	<p>4. Each Member State shall ensure that the share of energy from renewable sources in all forms of transport in 2020 is at least 10 % of the final consumption of energy in transport in that Member State. For the purposes of this paragraph, the following provisions shall apply: (a) for the calculation of the denominator, that is the total amount of energy consumed in transport for the purposes of the first subparagraph, only petrol, diesel, biofuels consumed in road and rail transport, and electricity shall be taken into account; (b) for the calculation of the numerator, that is the amount of energy from renewable sources consumed in transport for the purposes of the first subparagraph, all types of energy from renewable sources consumed in all forms of transport shall be taken into account; (c) for the calculation of the contribution from electricity produced from renewable sources and consumed in all types of electric vehicles for the purpose of points (a) and (b), Member States may choose to use either the average share of electricity from renewable energy sources in the Community or the share of electricity from renewable energy sources in their own country as measured two years before the year in question. Furthermore, for the calculation of the electricity from renewable energy sources consumed by electric road vehicles, that consumption shall be considered to be 2,5 times the energy content of the input of electricity</p>	<p>65.2.-65.3. 67.</p>	<p>Члан 65. Влада, на предлог Министарства, доноси Национални акциони план за коришћење обновљивих извора (у даљем тексту: Национални акциони план) којим се осигурава да ће удео обновљивих извора енергије бити у складу са ратификованим међународним споразумима. У Националном акционом плану циљеви за коришћење обновљивих извора утврђују се на основу енергетских потреба, економских могућности и обавеза Републике Србије преузетих ратификованим међународним споразумима</p> <p>Обрачун удела енергије из обновљивих извора</p> <p>Члан 67. Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведење из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи.</p>	<p>ПУ</p>		<p>Обавезе у обласи обновљивих извора енергије и мере за њихово достизање, рачунајући и сектор транспорта, детаљно су описане у оквиру Националног акционог плана за коришћење обновљивих извора енергије Републике Србије („Службени гласник РС”, број 53/13 од 18.06.2013.)</p> <p>Национални план израђен је у складу са обрасцем који прописује предметна Директива 2009/28/ЕС, члан</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	from renewable energy sources.					4, став 2). Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012). Република Србија је преузела обавезу израде Националног акционог плана у складу са прописаним формуларом.
3.4.3.	By 31 December 2011, the Commission shall present, if appropriate, a proposal permitting, subject to certain conditions, the whole amount of the electricity originating from renewable sources used to power all types of electric vehicles to be considered			НП	Обавеза комисије ЕУ	
3.4.4.	By 31 December 2011, the Commission shall also present, if appropriate, a proposal for a methodology for calculating the contribution of hydrogen originating from renewable sources in the total fuel mix.			НП	Обавеза комисије ЕУ	
4.1.1.	<p>National renewable energy action plans</p> <p>1. Each Member State shall adopt a national renewable energy action plan. The national renewable energy action plans shall set out Member States' national targets for the share of energy from renewable sources consumed in transport, electricity and heating and cooling in 2020, taking into account the effects of other policy measures relating to energy efficiency on final consumption of energy, and adequate measures to be taken to achieve those national overall targets, including cooperation</p>	65.1.-65.4.	<p>Национални циљеви и план коришћења обновљивих извора</p> <p>Члан 65. Коришћење енергије из обновљивих извора је у интересу Републике Србије. Влада, на предлог Министарства, доноси Национални акциони план за коришћење обновљивих извора (у даљем тексту: Национални акциони план) којим се осигурава да ће удео обновљивих извора енергије бити у складу са</p>	ПУ		Обавезе у области обновљивих извора енергије детаљно су описане у оквиру Националног акционог плана за коришћење обновљивих извора енергије Републике Србије

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>between local, regional and national authorities, planned statistical transfers or joint projects, national policies to develop existing biomass resources and mobilise new biomass resources for different uses, and the measures to be taken to fulfil the requirements of Articles 13 to 19.</p>		<p>ратификованим међународним споразумима.</p> <p>У Националном акционом плану циљеви за коришћење обновљивих извора утврђују се на основу енергетских потреба, економских могућности и обавеза Републике Србије преузетих ратификованим међународним споразумима.</p> <p>Национални акциони план из става 2. овог члана посебно садржи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обавезујући удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије у складу са преузетим међународним обавезама; 2) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије; 3) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи електричне енергије; 4) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије за грејање и хлађење; 5) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто енергији потрошеној у свим облицима саобраћаја; 6) динамику за остварење удела из тач. 2), 3), 4) и 5) овог члана, по годинама; 7) мере за остварење планираних удела енергије из обновљивих извора које нарочито укључују: подстицајне мере, механизме сарадње, сарадњу локалних, покрајинских и републичких органа, политику развоја ресурса биомасе у енергетске сврхе, као и њихове ефекте; 8) мере које су неопходне за развој инфраструктуре за даљинско грејање и хлађење у складу са растом производње енергије грејања и хлађења из обновљивих изворе енергије; 9) мере које обезбеђују развој одговарајућих програма обавештавања грађана и привреде о подстицајним мерама, користима и практичним аспектима развоја и употребе 			<p>(„Службени гласни РС”, број 53/13 од 18.06.2013).</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			енергије из обновљивих извора, укључујући сарадњу органа јавне власти; 10) рокове за остварење планираних активности.			
4.1.2.	By 30 June 2009, the Commission shall adopt a template for the national renewable energy action plans. That template shall comprise the minimum requirements set out in Annex VI. Member States shall comply with that template in the presentation of their national renewable energy action plans.			НП	Обавеза комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/MC-EnC од 18.10.2012) , члан 2, израз"Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
4.2-4.3.	2. Member States shall notify their national renewable energy action plans to the Commission by 30 June 2010. 3. Each Member State shall publish and notify to the Commission, six months before its national renewable energy action plan is due, a forecast document indicating: (a) its estimated excess production of energy from renewable sources compared to the indicative	65.2-65.3	Члан 65. Влада, на предлог Министарства, доноси Национални акциони план за коришћење обновљивих извора (у даљем тексту: Национални акциони план) којим се осигурава да ће удео обновљивих извора енергије бити у складу са ратификованим међународним споразумима. У Националном акционом плану циљеви за коришћење обновљивих извора утврђују се на основу енергетских потреба, економских	ПУ		Обавеза Републике Србије да свој Национални план израђује у складу са обрасцем који прописује Директива 2009/28/ЕЗ, члан 4, став2), и

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>trajectory which could be transferred to other Member States in accordance with Articles 6 to 11, as well as its estimated potential for joint projects, until 2020; and</p> <p>(b) its estimated demand for energy from renewable sources to be satisfied by means other than domestic production until 2020.</p> <p>That information may include elements relating to cost and benefits and financing. That forecast shall be updated in the reports of the Member States as set out in Article 22(1)(l) and (m).</p>	68.	<p>могућности и обавеза Републике Србије преузетих ратификованим међународним споразумима.</p> <p>Механизми сарадње</p> <p>Члан 68. Република Србија може са другим државама уговорити механизме сарадње, ради достизања обавезујућег удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, у складу са ратификованим међународним споразумима.</p> <p>Механизми сарадње су облици сарадње између држава који обухватају: заједничке пројекте, статистичке трансфере из енергетских биланса држава, заједничке шеме подршке и друге облике сарадње којим се омогућава смањење трошкова држава за постизање њиховог обавезујућег укупног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије.</p> <p>Механизми сарадње из става 1. овог члана могу се уговорити на једну или више година.</p> <p>Влада на предлог Министарства ствара услове за обезбеђење механизма сарадње.</p> <p>Министарство је дужно, да најкасније у року од три месеца по завршетку године у којој су механизми сарадње реализовани, надлежном телу у складу са међународним споразумима достави обавештење које нарочито садржи информацију о количинама и ценама енергије које су предмет сарадње.</p>			<p>доставља га Енергетској заједници у прописаном року проистиче из Одлуке Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, где израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .</p> <p>Република Србија доставља свој документ прогнозираних размена енергије са другим земљама у складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице D/2012/04/МС-ЕпС од</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						18.10.2012.
4.4.1.	4.A Member State whose share of energy from renewable sources fell below the indicative trajectory in the immediately preceding two- year period set out in part B of Annex I, shall submit an amended national renewable energy action plan to the Commission by 30 June of the following year, setting out adequate and proportionate measures to rejoin, within a reasonable timetable, the indicative trajectory in part B of Annex I.	66.1. 66.3.	Члан 66. Министарство прати спровођење Националног акционог плана и о томе сваке друге године доставља извештај Влади. Ако се утврди да за претходне две календарске године, удео енергије из обновљивих извора одступа од динамике за остварење удела из члана 65. став 4. тач. 2), 3), 4) и 5) члана овог закона, Влада ће, на предлог Министарства, изменити Национални акциони план, у којем ће одредити предлог мера да се утврђена динамика за остварење удела достигне у разумном року.	ПУ		У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/MC-EnC од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
4.4.2.-4.6.	The Commission may, if the Member State has not met the indicative trajectory by a limited margin, and taking due account of the current and future measures taken by the Member State, adopt a decision to release the Member State from the obligation to submit an amended national renewable energy action plan. 5. The Commission shall evaluate the national renewable energy action plans, notably the adequacy of the measures envisaged by the Member State in accordance with Article 3(2). In response to a national renewable energy action plan or to an amended national renewable energy action plan, the			НП	Обавеза комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Commission may issue a recommendation.</p> <p>6. The Commission shall send to the European Parliament the national renewable energy action plans and the forecast documents in the form as made public on the transparency platform as referred to in Article 24(2), as well as any recommendation as referred to in paragraph 5 of this Article.</p>					
5.	Calculation of the share of energy from renewable sources	67.	<p>Обрачун удела енергије из обновљивих извора</p> <p>Члан 67.</p> <p>Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведење из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи.</p>	ПУ		
6.-12.	<p>Statistical transfers between Member States</p> <p>Joint projects between Member States</p> <p>Effects of joint projects between Member States</p> <p>Joint projects between Member States and third countries</p> <p>Effects of joint projects between Member States and third countries</p> <p>Joint support schemes</p> <p>Capacity increases</p>	68.	<p>Механизми сарадње</p> <p>Члан 68.</p> <p>Република Србија може са другим државама уговорити механизме сарадње, ради достизања обавезујућег удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, у складу са ратификованим међународним споразумима.</p> <p>Механизми сарадње су облици сарадње између држава који обухватају: заједничке пројекте, статистичке трансфере из енергетских биланса држава, заједничке шеме подршке и друге облике сарадње којим се омогућава смањење трошкова држава за постизање њиховог обавезујућег укупног удела обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије.</p> <p>Механизми сарадње из става 1. овог члана могу се уговорити на једну или више година.</p>	ПУ		<p>Република Србија као чланица Енергетске заједнице механизме сарадње (статистички трансфери, заједнички пројекти, заједничке шеме подршке) остварује у складу са Чланом 8 Одлуке Министарског савета Енергетске заједнице D/2012/04/МС-</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
13.1.	<p>For the purpose of Article 7(2) and Article 9(2)(b), units of energy from renewable sources imputable to an increase in the capacity of an installation shall be treated as if they were produced by a separate installation becoming operational at the moment at which the increase of capacity occurred.</p> <p>Administrative procedures, regulations and codes</p> <p>Member States shall ensure that any national rules concerning the authorisation, certification and licensing procedures that are applied to plants and associated transmission and distribution network infrastructures for the production of electricity, heating or cooling from renewable energy sources, and to the process of transformation of biomass into biofuels or other energy products, are proportionate and necessary.</p>		<p>Влада на предлог Министарства ствара услове за обезбеђење механизма сарадње. Министарство је дужно, да најкасније у року од три месеца по завршетку године у којој су механизми сарадње реализовани, надлежном телу у складу са међународним споразумима достави обавештење које нарочито садржи информацију о количинама и ценама енергије које су предмет сарадње.</p>			ЕпС од 18.10.2012.
	6.4.	<p>Члан 1.</p> <p>Програм садржи:</p> <p>4) мере којима се обезбеђује да прописи који се односе на поступке издавања одобрења, дозвола и лиценцирања који се примењују на објекте за производњу електричне енергије, односно енергије за грејање и хлађење из обновљивих извора енергије, као и на припадајуће преносне и дистрибутивне мреже и поступак претварања биомасе у биогорива или друге енергетске производе, буду једноставни, јасни, доступни и транспарентни;</p>	ПУ		У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .	
13.1.1.a- - 13.1.1.f	<p>Member States shall, in particular, take the appropriate steps to ensure that:</p> <p>(a) subject to differences between Member States in their administrative structures and organisation, the respective responsibilities of national, regional and</p>			ДУ	<p>Није предмет закона о енергетици</p> <p>Односи се на делокруг рада Министарста грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.</p>	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>local administrative bodies for authorisation, certification and licensing procedures including spatial planning are clearly coordinated and defined, with transparent timetables for determining planning and building applications;</p> <p>(b) comprehensive information on the processing of authorisation, certification and licensing applications for renewable energy installations and on available assistance to applicants are made available at the appropriate level;</p> <p>(c) administrative procedures are streamlined and expedited at the appropriate administrative level;</p> <p>(d) rules governing authorisation, certification and licensing are objective, transparent, proportionate, do not discriminate between applicants and take fully into account the particularities of individual renewable energy technologies;</p> <p>(e) administrative charges paid by consumers, planners, architects, builders and equipment and system installers and suppliers are transparent and cost-related; and</p> <p>(f) simplified and less burdensome authorisation procedures, including through simple notification if allowed by the applicable regulatory framework, are established for smaller projects and for decentralised devices for producing energy from renewable sources, where appropriate.</p>				<p>Ова одредбе уређује се Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС и 98/13 - одлука УС). Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као учесник у раду Преговарачке групе 15, преузело је надлежност за транспоноване ових одредби Директиве.</p>	<p>(D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .</p>
13.2.	<p>Member States shall clearly define any technical specifications which must be met by renewable energy equipment and systems in order to benefit from support schemes. Where European standards exist, including eco-labels, energy labels and other technical reference systems established by the European standardisation bodies, such technical specifications shall be expressed in terms of those standards. Such technical specifications shall not prescribe where the equipment and systems are to be certified and should not impede the operation of the internal market.</p>	70.1.4.	<p>Енергетски субјект може стећи статус повлашћеног произвођача електричне енергије (у даљем тексту: повлашћени произвођач) за електрану, односно део електране ако:</p> <p>4) производи електричну енергију у новоизграђеним, односно реконструисаним постројењима у којима је уграђена некоришћена опрема</p>	ДУ	<p>Део одредбе који се односи на еколабелирање је предмет Закона о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС”, број 25/13) , чл. 37, 41 и 42.</p>	<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
13.3.-13.5.	<p>3.Member States shall recommend to all actors, in particular local and regional administrative bodies to ensure equipment and systems are installed for the use of electricity, heating and cooling from renewable energy sources and for district heating and cooling when planning, designing, building and renovating industrial or residential areas. Member States shall, in particular, encourage local and regional administrative bodies to include heating and cooling from renewable energy sources in the planning of city infrastructure, where appropriate.</p> <p>4.Member States shall introduce in their building regulations and codes appropriate measures in order to increase the share of all kinds of energy from renewable sources in the building sector.</p> <p>In establishing such measures or in their regional support schemes, Member States may take into account national measures relating to substantial increases in energy efficiency and relating to cogeneration and to passive, low or zero-energy buildings.</p> <p>By 31 December 2014, Member States shall, in their building regulations and codes or by other means with equivalent effect, where appropriate, require the use of minimum levels of energy from renewable sources in new buildings and in existing buildings that are subject to major renovation. Member States shall permit those minimum levels to be fulfilled, inter alia, through district heating and cooling produced using a</p>			ДУ	<p>Није предмет закона о енергетици</p> <p>Односи се на делокруг рада Министарста грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Тема ове одредбе уређује се Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС и 98/13 - одлука УС).</p> <p>Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као учесник у раду Преговарачке групе 15, преузело је надлежност за транспоноване ове одредбе Директиве.</p>	<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>significant proportion of renewable energy sources. The requirements of the first subparagraph shall apply to the armed forces, only to the extent that its application does not cause any conflict with the nature and primary aim of the activities of the armed forces and with the exception of material used exclusively for military purposes.</p> <p>5. Member States shall ensure that new public buildings, and existing public buildings that are subject to major renovation, at national, regional and local level fulfil an exemplary role in the context of this Directive from 1 January 2012 onwards. Member States may, inter alia, allow that obligation to be fulfilled by complying with standards for zero energy housing, or by providing that the roofs of public or mixed private-public buildings are used by third parties for installations that produce energy from renewable sources.</p>					
13.6.1.	<p>6. With respect to their building regulations and codes, Member States shall promote the use of renewable energy heating and cooling systems and equipment that achieve a significant reduction of energy consumption. Member States shall use energy or eco-labels or other appropriate certificates or standards developed at national or Community level, where these exist, as the basis for encouraging such systems and equipment.</p>			ДУ	<p>Одредба се односи на делокруг рада Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, и уређује се Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС и 98/13 - одлука УС). Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као учесник у раду Преговарачке групе 15, преузело је надлежност за транспонување ове одредбе Директиве.</p> <p>Део одредбе који се односи на «eco-labels» предмет је Закона</p>	<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/MC-EnC од 18.10.2012), члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					о ефикасном коришћењу енергије.	треба заменити изразом „Secretariat“ .
13.6.2.	6 In the case of biomass, Member States shall promote conversion technologies that achieve a conversion efficiency of at least 85 % for residential and commercial applications and at least 70 % for industrial applications.	67. 70.2.1. 74.	<p>Обрачун удела енергије из обновљивих извора</p> <p>Члан 67. Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи.</p> <p>Енергетски субјект, може стећи статус повлашћеног произвођача и за електрану, односно део електране која производи енергију из високофикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије ако: 1)у појединачном производном објекту инсталисане електричне снаге до 10 MW истовремено производи електричну и топлотну енергију са високим степеном искоришћења примарне енергије.</p> <p>Члан 74. Влада ближе прописује услове и поступак стицања, трајање и престанак статуса повлашћеног произвођача, привременог повлашћеног произвођача електричне енергије и произвођача електричне енергије из обновљивих извора енергије, садржину захтева и</p>	ПУ		У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			доказе о испуњавању услова за стицање статуса повлашћеног произвођача, инструменте обезбеђења плаћања, минимални степен искоришћења примарне енергије у електранама високофикасне комбиноване производње електричне и топлотне енергије у зависности од врсте основног енергента и инсталисане снаге, максималне капацитете свих електрана које користе енергију ветра и енергију сунчевог зрачења које ће добити статус повлашћеног произвођача, односно привременог повлашћеног произвођача садржину и начин вођења регистра из члана 75. овог закона и друга питања у складу са законом.			
13.6.3. - 13.6.5.	<p>In the case of heat pumps, Member States shall promote those that fulfil the minimum requirements of eco-labelling established in Commission Decision 2007/742/EC of 9 November 2007 establishing the ecological criteria for the award of the Community eco-label to electrically driven, gas driven or gas absorption heat pumps.</p> <p>In the case of solar thermal energy, Member States shall promote certified equipment and systems based on European standards where these exist, including eco-labels, energy labels and other technical reference systems established by the European standardisation bodies.</p> <p>In assessing the conversion efficiency and input/output ratio of systems and equipment for the purposes of this paragraph, Member States shall use Community or, in their absence, international procedures if such procedures exist.</p>			ДУ	Предмет Закона о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС”, број 25/13), чл. 37,41 и 42.	
14.1.	<p>Information and training</p> <p>1. Member States shall ensure that information on support measures is made available to all relevant actors, such as consumers, builders, installers, architects, and suppliers of heating, cooling and electricity equipment and systems and of vehicles compatible with the use of energy from renewable sources.</p>		<p>Информисање и обука</p> <p>Члан 69.</p> <p>Министарство ће обезбедити да информације о мерама подстицаја буду доступне свим странама заинтересованим за коришћење енергије из обновљивих извора енергије.</p> <p>Министарство ће у сарадњи са другим државним органима, уз учешће аутономне покрајине и</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			јединица локалне самоуправе, израдити одговарајуће информације, програме јачања свести, обуке и упутства у циљу информисања грађана о предностима и практичним аспектима развоја и коришћења енергије из обновљивих извора енергије			
14.2.-14.5.	<p>2. Member States shall ensure that information on the net benefits, cost and energy efficiency of equipment and systems for the use of heating, cooling and electricity from renewable energy sources is made available either by the supplier of the equipment or system or by the national competent authorities.</p> <p>3. Member States shall ensure that certification schemes or equivalent qualification schemes become or are available by 31 December 2012 for installers of small-scale biomass boilers and stoves, solar photovoltaic and solar thermal systems, shallow geothermal systems and heat pumps. Those schemes may take into account existing schemes and structures as appropriate, and shall be based on the criteria laid down in Annex IV. Each Member State shall recognise certification awarded by other Member States in accordance with those criteria.</p> <p>4. Member States shall make available to the public information on certification schemes or equivalent qualification schemes as referred to in paragraph 3. Member States may also make available the list of installers who are qualified or certified in accordance with the provisions referred to in paragraph 3.</p> <p>5. Member States shall ensure that guidance is made available to all relevant actors, notably for planners and architects so that they are able properly to consider the optimal combination of renewable energy sources, of high-efficiency technologies and of district heating and cooling when planning, designing, building and renovating industrial or residential areas.</p>			ДУ	<p>Односи се на делокруг рада Министарста грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Тема ове одредбе уређује се Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС и 98/13 - одлука УС).</p> <p>Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као учесник у раду Преговарачке групе 15, преузело је секундарну надлежност за транспонување ове одредбе Директиве.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
14.6.	6. Member States, with the participation of local and regional authorities, shall develop suitable information, awareness-raising, guidance or training programmes in order to inform citizens of the benefits and practicalities of developing and using energy from renewable sources.	69.2	<p>Информисање и обука</p> <p>Члан 69.</p> <p>Министарство ће у сарадњи са другим државним органима, уз учешће аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, израдити одговарајуће информације, програме јачања свести, обуке и упутства у циљу информисања грађана о предностима и практичним аспектима развоја и коришћења енергије из обновљивих извора енергије.</p>			
15.1.	<p>Guarantees of origin of electricity, heating and cooling produced from renewable energy sources</p> <p>1. For the purposes of proving to final customers the share or quantity of energy from renewable sources in an energy supplier's energy mix in accordance with Article 3(6) of Directive 2003/54/EC, Member States shall ensure that the origin of electricity produced from renewable energy sources can be guaranteed as such within the meaning of this Directive, in accordance with objective, transparent and non-discriminatory criteria.</p>	87	<p>Члан 87.</p> <p>Оператор преносног система прорачунава и јавно објављује уделе свих врста извора енергије у продатој електричној енергији крајњим купцима у Републици Србији.</p> <p>Приликом прорачуна из става 1. овог члана, оператор преносног система нарочито узима у обзир искоришћене и истекле гаранције порекла.</p> <p>Снабдевач прорачунава и приказује крајњем купцу податке о уделу сваког извора енергије у укупно продатој електричној енергији из члана 196. став 1. овог закона, на основу јавно објављених података оператора преносног система из става 1. овог члана и искоришћених гаранција порекла.</p> <p>Агенција надзире оператора преносног система, оператора дистрибутивног система, снабдеваче и друге субјекте у извршавању обавеза утврђених законом и прописима донетим на основу њега, а којима се уређују гаранције порекла.</p> <p>Министарство ближе прописује начин на који се крајњем купцу прорачунава и приказује удео свих врста извора енергије у продатој електричној енергији, као и начин контроле прорачуна.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		196.1.- 196.2.	<p>Влада, на предлог Министарства, ближе прописује садржину гаранције порекла, поступак издавања, преношења и престанка важења гаранције порекла, начин вођења регистра, начин достављања података о произведеној електричној енергији измереној на месту предаје у преносни, дистрибутивни и затворени дистрибутивни систем, надзор, као и друга питања у складу са законом.</p> <p>Члан 196. Снабдевач електричном енергијом је дужан да у или уз рачун за продату електричну енергију или на други пригодан начин купцу обезбеди увид у податке о уделу свих врста извора енергије у укупно продатој електричној енергији тог снабдевача у претходној години на разумљив и на националном нивоу јасно упоредив начин као и о предузетим мерама и начину, односно ефектима предузетих активности за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине за производне капацитете из којих је набављена електрична енергија. Влада може посебним актом прописати обавезу снабдевачу електричне енергије да обезбеди минимални износ удела енергије из обновљивих извора у продатој електричној енергији.</p>			
15.2.	2. To that end, Member States shall ensure that a guarantee of origin is issued in response to a request from a producer of electricity from renewable energy sources. Member States may arrange for guarantees of origin to be issued in response to a request from producers of heating and cooling from renewable energy sources. Such an arrangement may be made subject to a minimum capacity limit. A guarantee of origin shall be of the standard size of 1 MWh. No more than one guarantee of origin shall be issued in respect of each unit of energy produced.	82.1. 82.5.	<p>Члан 82. Оператор преносног система издаје гаранцију порекла на захтев произвођача из обновљивих извора енергије и одговоран је за њену тачност, поузданост и заштићеност од злоупотребе.</p> <p>Гаранција порекла се издаје само једном за јединичну нето количину од 1 MWh произведене електричне енергије измерене на месту предаје у преносни, дистрибутивни или затворени</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Member States shall ensure that the same unit of energy from renewable sources is taken into account only once.</p> <p>Member States may provide that no support be granted to a producer when that producer receives a guarantee of origin for the same production of energy from renewable sources.</p> <p>The guarantee of origin shall have no function in terms of a Member State's compliance with Article 3. Transfers of guarantees of origin, separately or together with the physical transfer of energy, shall have no effect on the decision of Member States to use statistical transfers, joint projects or joint support schemes for target compliance or on the calculation of the gross final consumption of energy from renewable sources in accordance with Article 5.</p>		дистрибутивни систем.			
15.3.	3. Any use of a guarantee of origin shall take place within 12 months of production of the corresponding energy unit. A guarantee of origin shall be cancelled once it has been used.	82.6.-82.8.	<p>Период производње електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла не може бити дужи од годину дана.</p> <p>Гаранција порекла важи годину дана почев од последњег дана периода производње за коју се издаје.</p> <p>Гаранција порекла престаје да важи након њеног искоришћења, повлачења или истеком рока од годину дана од последњег дана периода производње електричне енергије за коју је издата.</p>	ПУ		
15.4.-15.5.	<p>4. Member States or designated competent bodies shall supervise the issuance, transfer and cancellation of guarantees of origin. The designated competent bodies shall have non-overlapping geographical responsibilities, and be independent of production, trade and supply activities.</p> <p>5. Member States or the designated competent bodies shall put in place appropriate mechanisms to ensure that guarantees of origin shall be issued, transferred and cancelled electronically and are accurate, reliable and fraud-resistant.</p>	87.4.	Агенција надзире оператора преносног система, оператора дистрибутивног система, снабдеваче и друге субјекте у извршавању обавеза утврђених законом и прописима донетим на основу њега, а којима се уређују гаранције порекла.	ПУ		
15.6.	6. A guarantee of origin shall specify at least:	85.1.	<p style="text-align: center;">Члан 85.</p> <p style="text-align: center;">Гаранција порекла за електричну</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(a) the energy source from which the energy was produced and the start and end dates of production;</p> <p>(b) whether it relates to:</p> <p>(i) electricity; or</p> <p>(ii) heating or cooling;</p> <p>(c) the identity, location, type and capacity of the installation where the energy was produced;</p> <p>(d) whether and to what extent the installation has benefited from investment support, whether and to what extent the unit of energy has benefited in any other way from a national support scheme, and the type of support scheme;</p> <p>(e) the date on which the installation became operational; and</p> <p>(f) the date and country of issue and a unique identification number.</p>		<p>енергију произведену из обновљивих извора садржи нарочито:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) назив, локацију, врсту и снагу производног капацитета; 2) датум пуштања објекта у рад; 3) податак да се гаранција порекла односи на електричну енергију; 4) датум почетка и краја производње електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла; 5) податак да ли је за изградњу производног капацитета била коришћена инвестициона подршка и врста те подршке; 6) податак да ли су коришћене мере подстицаја и врста подстицаја; 7) датум и земљу издавања и јединствени идентификациони број. <p>Гаранција порекла за електричну енергију произведену у електранама са високоефикасном комбинованом производњом електричне и топлотне енергије, поред података из става 1. овог члана садржи и:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) доњу топлотну моћ енергента који се користи за производњу електричне енергије за коју се издаје гаранција порекла; 2) сврху за коју се користи топлотна енергија произведена у постројењу за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије за коју се издаје гаранција порекла; 3) степен корисног дејства електране на годишњем нивоу 			
15.7.-15.8.	<p>7. Where an electricity supplier is required to prove the share or quantity of energy from renewable sources in its energy mix for the purposes of Article 3(6) of Directive 2003/54/EC, it may do so by using its guarantees of origin.</p> <p>8. The amount of energy from renewable sources corresponding to guarantees of origin transferred by an electricity supplier to a third party shall be deducted from the share of energy from renewable sources in its energy mix for the purposes of Article</p>	87.3. 85.3.	<p>Снабдевач прорачунава и приказује крајњем купцу податке о уделу сваког извора енергије у укупно продатој електричној енергији из члана 196. став 1. овог закона, на основу јавно објављених података оператора преносног система из става 1. овог члана и искоришћених гаранција порекла.</p> <p>Количина електричне енергије произведене из обновљивих извора која одговара количини гаранција порекла</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	3(6) of Directive 2003/54/EC.		пренесених са снабдевача на трећу страну, биће одузета из удела електричне енергије из обновљивих извора у миксу тог снабдевача за сврху из члана 196. став 1. овог закона			
15.9.	9. Member States shall recognise guarantees of origin issued by other Member States in accordance with this Directive exclusively as proof of the elements referred to in paragraph 1 and paragraph 6(a) to (f). A Member State may refuse to recognise a guarantee of origin only when it has well-founded doubts about its accuracy, reliability or veracity. The Member State shall notify the Commission of such a refusal and its justification.	83.	Члан 83. Гаранција порекла издата у другим државама, важи и у Републици Србији под условима реципроцитета у складу са ратификованим међународним уговором. Ако оператор преносног система постане члан европске асоцијације тела за издавање гаранција порекла, гаранција порекла издата у другим државама важиће у складу са правилима те асоцијације.	ПУ		У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
15.10.	10. If the Commission finds that a refusal to recognise a guarantee of origin is unfounded, the Commission may adopt a decision requiring the Member State in question to recognise it.			НП	Обавеза Комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
15.11.	11. A Member State may introduce, in conformity with Community law, objective, transparent and non-discriminatory criteria for the use of guarantees of origin in complying with the obligations laid down in Article 3(6) of Directive 2003/54/EC.	87.6.	Влада, на предлог Министарства, ближе прописује садржину гаранције порекла, поступак издавања, преношења и престанка важења гаранције порекла, начин вођења регистра, начин достављања података о произведеној електричној енергији измереној на месту предаје у преносни, дистрибутивни и затворени дистрибутивни систем, надзор, као и друга питања у складу са законом.	ПУ		
15.12.	12. Where energy suppliers market energy from renewable sources to consumers with a reference to environmental or other benefits of energy from renewable sources, Member States may require those energy suppliers to make available, in summary form, information on the amount or share of energy from renewable sources that comes from installations or increased capacity that became operational after 25 June 2009.	196.3.- 196.4. 87.6.	Снабдевач електричном енергијом је дужан да упути купце на изворе јавно доступних информација о утицају на животну средину, најмање у погледу емисија угљен диоксида и радиоактивног отпада од производње електричне енергије из свих извора из којих је дати снабдевач продао електричну енергију у претходног години. Поред података и информација из става 1. и 2. овог члана, снабдевач је дужан да крајем купцу пружи информације о њиховим правима у случају спора. Влада, на предлог Министарства, ближе прописује садржину гаранције порекла, поступак	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			недискриминаторну процедуру за прикључење објеката на преносни систем (у даљем тексту: Процедура).			
16.2.	<p>2. Subject to requirements relating to the maintenance of the reliability and safety of the grid, based on transparent and non-discriminatory criteria defined by the competent national authorities:</p> <p>(a) Member States shall ensure that transmission system operators and distribution system operators in their territory guarantee the transmission and distribution of electricity produced from renewable energy sources;</p> <p>(b) Member States shall also provide for either priority access or guaranteed access to the grid-system of electricity produced from renewable energy sources;</p> <p>(c) Member States shall ensure that when dispatching electricity generating installations, transmission system operators shall give priority to generating installations using renewable energy sources in so far as the secure operation of the national electricity system permits and based on transparent and non-discriminatory criteria. Member States shall ensure that appropriate grid and market-related operational measures are taken in order to minimise the curtailment of electricity produced from renewable energy sources. If significant measures are taken to curtail the renewable energy sources in order to guarantee the security of the national electricity system and security of energy supply, Members States shall ensure that the responsible system operators report to the competent regulatory authority on those measures and indicate which corrective measures they intend to take in order to prevent inappropriate curtailments.</p>	<p>96.1.- 126.2.</p> <p>127.1.- 156.2.</p> <p>159.1.- 162.2.</p>	<p>Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом</p> <p>Дистрибутивни систем електричне енергије и управљање дистрибутивним системом електричне енергије</p> <p>Приступ систему</p>	ПУ		
16.3.	3. Member States shall require transmission system operators and distribution system operators to set up and make public their standard rules relating to the bearing and sharing of costs of technical adaptations,	96.1.-	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	such as grid connections and grid reinforcements, improved operation of the grid and rules on the non-discriminatory implementation of the grid codes, which are necessary in order to integrate new producers feeding electricity produced from renewable energy sources into the interconnected grid. Those rules shall be based on objective, transparent and non-discriminatory criteria taking particular account of all the costs and benefits associated with the connection of those producers to the grid and of the particular circumstances of producers located in peripheral regions and in regions of low population density. Those rules may provide for different types of connection.	126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије Приступ систему			
16.4.	4. Where appropriate, Member States may require transmission system operators and distribution system operators to bear, in full or in part, the costs referred to in paragraph 3. Member States shall review and take the necessary measures to improve the frameworks and rules for the bearing and sharing of costs referred to in paragraph 3 by 30 June 2011 and every two years thereafter to ensure the integration of new producers as referred to in that paragraph.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије Приступ систему	ПУ		
16.5.	5. Member States shall require transmission system operators and distribution system operators to provide any new producer of energy from renewable sources wishing to be connected to the system with the comprehensive and necessary information required, including: (a) a comprehensive and detailed estimate of the costs associated with the connection; (b) a reasonable and precise timetable for receiving	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2.	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	and processing the request for grid connection; (c) a reasonable indicative timetable for any proposed grid connection. Member States may allow producers of electricity from renewable energy sources wishing to be connected to the grid to issue a call for tender for the connection work.	159.1.- 162.2.	Приступ систему			
16.6.	6. The sharing of costs referred in paragraph 3 shall be enforced by a mechanism based on objective, transparent and non-discriminatory criteria taking into account the benefits which initially and subsequently connected producers as well as transmission system operators and distribution system operators derive from the connections.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије Приступ систему	ПУ		
16.7.	7. Member States shall ensure that the charging of transmission and distribution tariffs does not discriminate against electricity from renewable energy sources, including in particular electricity from renewable energy sources produced in peripheral regions, such as island regions, and in regions of low population density. Member States shall ensure that the charging of transmission and distribution tariffs does not discriminate against gas from renewable energy sources.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.-	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије Приступ систему	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		162.2.				
16.8.	8. Member States shall ensure that tariffs charged by transmission system operators and distribution system operators for the transmission and distribution of electricity from plants using renewable energy sources reflect realisable cost benefits resulting from the plant's connection to the network. Such cost benefits could arise from the direct use of the low-voltage grid.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије Приступ систему	ПУ		
16.9.	9. Where relevant, Member States shall assess the need to extend existing gas network infrastructure to facilitate the integration of gas from renewable energy sources.	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије Приступ систему	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
16.10.	10. Where relevant, Member States shall require transmission system operators and distribution system operators in their territory to publish technical rules in line with Article 6 of Directive 2003/55/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning the common rules for the internal market in natural gas , in particular regarding network connection rules that include gas quality, gas odoration and gas pressure requirements. Member States shall also require transmission and distribution system operators to publish the connection tariffs to connect renewable gas sources based on transparent and non-discriminatory criteria	96.1.- 126.2. 127.1.- 156.2. 159.1.- 162.2.	Преносни систем електричне енергије и управљање преносним системом Дистрибутивни систем електричне енергије и управљањедистрибутивним системом електричне енергије Приступ систему	ПУ		
16.11.	Member States in their national renewable energy action plans shall assess the necessity to build new infrastructure for district heating and cooling produced from renewable energy sources in order to achieve the 2020 national target referred to in Article 3(1). Subject to that assessment, Member States shall, where relevant, take steps with a view to developing a district heating infrastructure to accommodate the development of heating and cooling production from large biomass, solar and geothermal facilities.	65.4.8.	8)мере које су неопходне за развој инфраструктуре за даљинско грејање и хлађење у складу са растом производње енергије грејања и хлађења из обновљивих изворе енергије;	ПУ		
17.1.- 17.3.1.c.	Sustainability criteria for biofuels and bioliquids Irrespective of whether the raw materials were cultivated inside or outside the territory of the Community, energy from biofuels and bioliquids shall be taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) only if they fulfil the sustainability criteria set out in paragraphs 2 to 6: (a) measuring compliance with the requirements of	340.	Влада, на предлог Министарства, ближе прописује удео биогорива на тржишту, обвезнике система стављања биогорива на тржиште и њихове обавезе, подстицаје, мере и начин стављања биогорива на тржиште, извештавање у систему стављања биогорива на тржиште, регистар обвезника система стављања биогорива на тржиште и њихових извештаја, као друге елементе система стављања биогорива на тржиште. Влада на предлог Министарства, министарства надлежног за послове пољопривреде и	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 340. биће извршено потпуно усклађивање.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>this Directive concerning national targets;</p> <p>(b) measuring compliance with renewable energy obligations;</p> <p>(c) eligibility for financial support for the consumption of biofuels and bioliquids.</p> <p>However, biofuels and bioliquids produced from waste and residues, other than agricultural, aquaculture, fisheries and forestry residues, need only fulfil the sustainability criteria set out in paragraph 2 in order to be taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c).</p> <p>2. The greenhouse gas emission saving from the use of biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall be at least 35 %.</p> <p>With effect from 1 January 2017, the greenhouse gas emission saving from the use of biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall be at least 50 %. From 1 January 2018 that greenhouse gas emission saving shall be at least 60 % for biofuels and bioliquids produced in installations in which production started on or after 1 January 2017.</p> <p>The greenhouse gas emission saving from the use of biofuels and bioliquids shall be calculated in accordance with Article 19(1).</p> <p>In the case of biofuels and bioliquids produced by installations that were in operation on 23 January 2008, the first subparagraph shall apply from 1 April 2013.</p> <p>3. Biofuels and bioliquids taken into account for the</p>		<p>министарства надлежног за послове животне средине одређује критеријуме одрживости биогорива, начин и поступак верификације испуњености критеријума одрживости биогорива, извештавање о испуњености критеријума одрживости биогорива, и друге елементе везане за одрживост биогорива. Само биогорива са потврдом за испуњавање критеријума одрживости могу се обрачунати за постизање циљева постављених од стране Националног акционог плана за обновљиву енергију</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall not be made from raw material obtained from land with high biodiversity value, namely land that had one of the following statuses in or after January 2008, whether or not the land continues to have that status:</p> <p>(a) primary forest and other wooded land, namely forest and other wooded land of native species, where there is no clearly visible indication of human activity and the ecological processes are not significantly disturbed;</p> <p>(b) areas designated:</p> <p>(i) by law or by the relevant competent authority for nature protection purposes; or</p> <p>(ii) for the protection of rare, threatened or endangered ecosystems or species recognised by international agreements or included in lists drawn up by intergovernmental organisations or the International Union for the Conservation of Nature, subject to their recognition in accordance with the second subparagraph of Article 18(4);</p> <p>unless evidence is provided that the production of that raw material did not interfere with those nature protection purposes;</p> <p>(c) highly biodiverse grassland that is:</p> <p>(i) natural, namely grassland that would remain grassland in the absence of human intervention and which maintains the natural species composition and ecological characteristics and processes; or</p> <p>(ii) non-natural, namely grassland that would cease to be grassland in the absence of human</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	intervention and which is species-rich and not degraded, unless evidence is provided that the harvesting of the raw material is necessary to preserve its grassland status.					
17.3.2.	The Commission shall establish the criteria and geographic ranges to determine which grassland shall be covered by point (c) of the first subparagraph. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive, by supplementing it shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4).			НП	Обавеза Комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ.	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕнС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
17.4.-17.6.	Biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall not be made from raw material obtained from land with high carbon stock, namely land that had one of the following statuses in January 2008 and no longer has that status: (a) wetlands, namely land that is covered with or	67	Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведење из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>saturated by water permanently or for a significant part of the year;</p> <p>(b) continuously forested areas, namely land spanning more than one hectare with trees higher than five metres and a canopy cover of more than 30 %, or trees able to reach those thresholds in situ;</p> <p>(c) land spanning more than one hectare with trees higher than five metres and a canopy cover of between 10 % and 30 %, or trees able to reach those thresholds in situ, unless evidence is provided that the carbon stock of the area before and after conversion is such that, when the methodology laid down in part C of Annex V is applied, the conditions laid down in paragraph 2 of this Article would be fulfilled.</p> <p>The provisions of this paragraph shall not apply if, at the time the raw material was obtained, the land had the same status as it had in January 2008.5.</p> <p>Biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall not be made from raw material obtained from land that was peatland in January 2008, unless evidence is provided that the cultivation and harvesting of that raw material does not involve drainage of previously undrained soil.6.</p> <p>Agricultural raw materials cultivated in the Community and used for the production of biofuels and bioliquids taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1 shall be obtained in accordance with the requirements and standards under the provisions referred to under the heading 'Environment' in part A and in point 9 of Annex II to Council Regulation (EC) No 73/2009 of 19 January 2009 establishing common rules for direct support schemes for farmers under the common agricultural policy and establishing certain support schemes for farmers(1)</p> <p>OJ L 30, 31.1.2009, p. 16. and in accordance with the minimum requirements for good agricultural and environmental condition Those rules shall be based on objective, transparent and non-discriminatory criteria</p>		<p>ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>taking particular account of all the costs and benefits associated with the connection of those producers to the grid and of the particular circumstances of producers located in peripheral regions and in regions of low population density. Those rules may provide for different types of connection. (1) L 140/36 EN Official Journal of the European Union 5.6.2009 4.</p> <p>Where appropriate, Member States may require transmission system operators and distribution system operators to bear, in full or in part, the costs referred to in paragraph 3. Member States shall review and take the necessary measures to improve the frameworks and rules for the bearing and sharing of costs referred to in paragraph 3 by 30 June 2011 and every two years thereafter to ensure the integration of new producers as referred to in that paragraph.5. Member States shall require transmission system operators and distribution system operators to provide any new producer of energy from renewable sources wishing to be connected to the system with the comprehensive and necessary information required, including:</p> <p>(a) a comprehensive and detailed estimate of the costs associated with the connection;</p> <p>(b) a reasonable and precise timetable for receiving and processing the request for grid connection;</p> <p>(c) a reasonable indicative timetable for any proposed grid connection.</p> <p>Member States may allow producers of electricity from renewable energy sources wishing to be connected to the grid to issue a call for tender for the connection work.6.</p> <p>The sharing of costs referred in paragraph 3 shall be enforced by a mechanism based on objective, transparent and non-discriminatory criteria taking into account the benefits which initially and subsequently connected producers as well as transmission system operators and distribution system operators derive from the connections.7.</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
17.7.1.- 17.7.3.	<p>The Commission shall, every two years, report to the European Parliament and the Council, in respect of both third countries and Member States that are a significant source of biofuels or of raw material for biofuels consumed within the Community, on national measures taken to respect the sustainability criteria set out in paragraphs 2 to 5 and for soil, water and air protection. The first report shall be submitted in 2012.</p> <p>The Commission shall, every two years, report to the European Parliament and the Council on the impact on social sustainability in the Community and in third countries of increased demand for biofuel, on the impact of Community biofuel policy on the availability of foodstuffs at affordable prices, in particular for people living in developing countries, and wider development issues. Reports shall address the respect of land-use rights. They shall state, both for third countries and Member States that are a significant source of raw material for biofuel consumed within the Community, whether the country has ratified and implemented each of the Conventions of the International Labour Organisation...</p>			НП	Обавеза Комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ.	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
17.8.	For the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of paragraph 1, Member States shall not refuse to take into account, on other sustainability grounds, biofuels and bioliquids obtained in compliance with this Article.	340.1.- 341.6.	Стављање биогорива на тржиште	ПУ		
17.9.	The Commission shall report on requirements for a sustainability scheme for energy uses of biomass, other than biofuels and bioliquids, by 31 December 2009. That report shall be accompanied, where appropriate, by proposals for a sustainability scheme for other energy uses of biomass, to the European Parliament and the Council. That report and any proposals contained therein shall be based on the best			НП	Обавеза Комисије ЕУ	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>available scientific evidence, taking into account new developments in innovative processes. If the analysis done for that purpose demonstrates that it would be appropriate to introduce amendments, in relation to forest biomass, in the calculation methodology in Annex V or in the sustainability criteria relating to carbon stocks applied to biofuels and bioliquids, the Commission shall, where appropriate, make proposals to the European Parliament and Council at the same time in this regard.</p>					<p>18.10.2012), члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .</p>
18.1.	<p>Verification of compliance with the sustainability criteria for biofuels and bioliquids</p> <p>Where biofuels and bioliquids are to be taken into account for the purposes referred to in points (a), (b) and (c) of Article 17(1), Member States shall require economic operators to show that the sustainability criteria set out in Article 17(2) to (5) have been fulfilled. For that purpose they shall require economic operators to use a mass balance system which:</p> <p>(a) allows consignments of raw material or biofuel with differing sustainability characteristics to be mixed;</p> <p>(b) requires information about the sustainability characteristics and sizes of the consignments referred to in point (a) to remain assigned to the</p>	340.-341.	Стављање биогорива на тржиште	ПУ		<p>Република Србија као чланица Енергетске заједнице преноси Директиву 2009/28/ЕЗ у складу са динамиком предвиђеном Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012.</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>mixture; and</p> <p>(c) provides for the sum of all consignments withdrawn from the mixture to be described as having the same sustainability characteristics, in the same quantities, as the sum of all consignments added to the mixture.</p>					
18.2.	<p>The Commission shall report to the European Parliament and the Council in 2010 and 2012 on the operation of the mass balance verification method described in paragraph 1 and on the potential for allowing for other verification methods in relation to some or all types of raw material, biofuel or bioliquids. In its assessment, the Commission shall consider those verification methods in which information about sustainability characteristics need not remain physically assigned to particular consignments or mixtures. The assessment shall take into account the need to maintain the integrity and effectiveness of the verification system while avoiding the imposition of an unreasonable burden on industry. The report shall be accompanied, where appropriate, by proposals to the European Parliament and the Council concerning the use of other verification methods.</p>			НП	Обавеза Комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ.	<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .</p>
18.3.1.- 18.3.2.	<p>3. Member States shall take measures to ensure that economic operators submit reliable information and make available to the Member State, on request,</p>	340.-341.	Стављање биогорива на тржиште	ПУ		<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>the data that were used to develop the information. Member States shall require economic operators to arrange for an adequate standard of independent auditing of the information submitted, and to provide evidence that this has been done. The auditing shall verify that the systems used by economic operators are accurate, reliable and protected against fraud. It shall evaluate the frequency and methodology of sampling and the robustness of the data.</p> <p>The information referred to in the first subparagraph shall include in particular information on compliance with the sustainability criteria set out in Article 17(2) to (5), appropriate and relevant information on measures taken for soil, water and air protection, the restoration of degraded land, the avoidance of excessive water consumption in areas where water is scarce and appropriate and relevant information concerning measures taken in order to take into account the issues referred to in the second subparagraph of Article 17(7).</p>					<p>заједнице (D/2012/04/МС-ЕнС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .</p>
18.3.3. 18.3.4.	<p>The Commission shall, in accordance with the advisory procedure referred to in Article 25(3), establish the list of appropriate and relevant information referred to in the first two subparagraphs. It shall ensure, in particular, that the provision of that information does not represent an excessive administrative burden for operators in general or for smallholder farmers, producer organisations and cooperatives in particular. The obligations laid down in this paragraph shall apply whether the biofuels or bioliquids are produced within the Community or imported.</p>			НП	Обавеза Комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ.	<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕнС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
18.3.5.	Member States shall submit to the Commission, in aggregated form, the information referred to in the first subparagraph of this paragraph	340.-341.	Стављање биогорива на тржиште	ПУ		У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/MC-EnC од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
18.3.5.	The Commission shall publish that information on the transparency platform referred to in Article 24 in summary form preserving the confidentiality of commercially sensitive information			НП	Обавеза Комисије ЕУ односно Секретаријата ЕнЗ.	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						(D/2012/04/MC-EnC од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .
19.1.-19.3.	<p>Calculation of the greenhouse gas impact of biofuels and bioliquids</p> <p>For the purposes of Article 17(2), the greenhouse gas emission saving from the use of biofuel and bioliquids shall be calculated as follows:</p> <p>(a) where a default value for greenhouse gas emission saving for the production pathway is laid down in part A or B of Annex V and where the <i>el</i> value for those biofuels or bioliquids calculated in accordance with point 7 of part C of Annex V is equal to or less than zero, by using that default value;</p> <p>(b) by using an actual value calculated in accordance with the methodology laid down in part C of Annex V; or</p> <p>(c) by using a value calculated as the sum of the factors of the formula referred to in point 1 of part C of Annex V, where disaggregated default values in part D or E of Annex V may be used for some factors, and actual values, calculated in accordance with the methodology laid down in part C of Annex V, for all</p>	67.	<p>Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведење из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи.</p>	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/MC-EnC од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>other factors.</p> <p>2. By 31 March 2010, Member States shall submit to the Commission a report including a list of those areas on their territory classified as level 2 in the nomenclature of territorial units for statistics (NUTS) or as a more disaggregated NUTS level in accordance with Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS)(1) OJ L 154, 21.6.2003, p. 1. where the typical greenhouse gas emissions from cultivation of agricultural raw materials can be expected to be lower than or equal to the emissions reported under the heading 'Disaggregated default values for cultivation' in part D of Annex V to this Directive, accompanied by a description of the method and data used to establish that list. That method shall take into account soil characteristics, climate and expected raw material yields.</p> <p>3. The default values in part A of Annex V for biofuels, and the disaggregated default values for cultivation in part D of Annex V for biofuels and bioliquids, may be used only when their raw materials are:</p> <p>(a) cultivated outside the Community;</p> <p>(b) cultivated in the Community in areas included in the lists referred to in paragraph 2; or</p> <p>(c) waste or residues other than agricultural, aquaculture and fisheries residues.</p> <p>For biofuels and bioliquids not falling under points (a), (b) or (c), actual values for cultivation shall be used.</p>					<p>треба замінити ізразом „Secretariat“ .</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
19.4.-19.6.	<p>By 31 March 2010, the Commission shall submit a report to the European Parliament and to the Council on the feasibility of drawing up lists of areas in third countries where the typical greenhouse gas emissions from cultivation of agricultural raw materials can be expected to be lower than or equal to the emissions reported under the heading 'cultivation' in part D of Annex V, accompanied if possible by such lists and a description of the method and data used to establish them. The report shall, if appropriate, be accompanied by relevant proposals.5.</p> <p>The Commission shall report by 31 December 2012, and every two years thereafter, on the estimated typical and default values in parts B and E of Annex V, paying particular attention to emissions from transport and processing, and may, where necessary, decide to correct the values. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4).6.</p> <p>The Commission shall, by 31 December 2010, submit a report to the European Parliament and to the Council reviewing the impact of indirect land-use change on greenhouse gas emissions and addressing ways to minimise that impact. The report shall, if appropriate, be accompanied, by a proposal, based on the best available scientific evidence, containing a concrete methodology for emissions from carbon stock changes caused by indirect land-use changes, ensuring compliance with this Directive, in particular Article 17(2).</p> <p>Such a proposal shall include the necessary safeguards to provide certainty for investment undertaken before that methodology is applied. With respect to installations that produced biofuels before the end of 2013, the application of the measures referred to in the first subparagraph shall not, until 31 December 2017, lead to biofuels produced by those installations being</p>			НП	Обавеза Комисије ЕУ, ЕУ парламента односно Секретаријата ЕнЗ.	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕнС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
19.7.-19.8.	<p>deemed to have failed to comply with the sustainability requirements of this Directive if they would otherwise have done so, provided that those biofuels achieve a greenhouse gas emission saving of at least 45 %. This shall apply to the capacities of the installations of biofuels at the end of 2012. The European Parliament and the Council shall endeavour to decide, by 31 December 2012, on any such proposals submitted by the Commission.</p>					
	<p>7. Annex V may be adapted to technical and scientific progress, including by the addition of values for further biofuel production pathways for the same or for other raw materials and by modifying the methodology laid down in part C. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive, inter alia, by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4). Regarding the default values and methodology laid down in Annex V, particular consideration shall be given to: — the method of accounting for wastes and residues, — the method of accounting for co-products, — the method of accounting for cogeneration, and — the status given to agricultural crop residues as co-products. The default values for waste vegetable or animal oil biodiesel shall be reviewed as soon as possible. Any adaptation of or addition to the list of default values in Annex V shall comply with the following: (a) where the contribution of a factor to overall emissions is small, or where there is limited variation, or where the cost or difficulty of establishing actual values is high, default values must be typical of normal production processes; (b) in all other cases default values must be conservative compared to normal production processes.</p>	67	<p>Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи</p>	ДУ	<p>Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>8. Detailed definitions, including technical specifications required for the categories set out in point 9 of part C of Annex V shall be established. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 25(4)</p>					
20.	<p>Implementing measures</p> <p>The implementing measures referred to in the second subparagraph of Article 17(3), the third subparagraph of Article 18(3), Article 18(6), Article 18(8), Article 19(5), the first subparagraph of Article 19(7), and Article 19(8) shall also take full account of the purposes of Article 7a of Directive 98/70/EC.</p>	340.	<p>Стављање биогорива на тржиште Влада, на предлог Министарства, ближе прописује удео биогорива на тржишту, обвезнике система стављања биогорива на тржиште и њихове обавезе, мере и начин стављања биогорива на тржиште, извештавање у систему стављања биогорива на тржиште, регистар обвезника система стављања биогорива на тржиште и њихових извештаја, као друге елементе система стављања биогорива на тржиште. Влада на предлог Министарства, министарства надлежног за послове пољопривреде и министарства надлежног за послове животне средине одређује критеријуме одрживости биогорива, начин и поступак верфикације испуњености критеријума одрживости биогорива, извештавање о испуњености критеријума одрживости биогорива, и друге елементе везане за одрживост биогорива.</p>	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 340. биће извршено потпуно усклађивање	
21.	<p>Specific provisions related to energy from renewable sources in transport</p> <p>Member States shall ensure that information is given to the public on the availability and environmental benefits of all different renewable sources of energy for transport. When the percentages of biofuels, blended in mineral oil derivatives, exceed 10 % by volume, Member States shall require this to be indicated at the sales points.</p>	338. 339.	<p>Министарство надлежно за послове енергетике врши мониторинг квалитета деривата нафте и биогорива. Министар ће ближе уредити услове, начин и поступак мониторинга квалитета деривата нафте и биогорива.</p> <p>Министарство прописује начин за успостављање токова информација и извештавања о процесима</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
22.	<p>2. For the purposes of demonstrating compliance with national renewable energy obligations placed on operators and the target for the use of energy from renewable sources in all forms of transport referred to in Article 3(4), the contribution made by biofuels produced from wastes, residues, non-food cellulosic material, and ligno-cellulosic material shall be considered to be twice that made by other biofuels.</p>		<p>пријема, отпреме, продаје и залихама робе на објектима у којима се обавља трговина нафтом, дериватима нафте, биогоривом и компримованим природним гасом, као и за складиштење и снабдевање за сопствене потребе.</p>			
	<p>Reporting by the Member States</p> <p>1. Each Member State shall submit a report to the Commission on progress in the promotion and use of energy from renewable sources by 31 December 2011, and every two years thereafter. The sixth report, to be submitted by 31 December 2021, shall be the last report required.</p> <p>The report shall detail, in particular:</p> <p>(a) the sectoral (electricity, heating and cooling, and transport) and overall shares of energy from renewable sources in the preceding two calendar years and the measures taken or planned at national level to promote the growth of energy from renewable sources taking into account the indicative trajectory in part B of Annex I, in accordance with Article 5;</p> <p>(b) the introduction and functioning of support schemes and other measures to promote energy from renewable sources, and any developments in the measures used with respect to those set out in the Member State's national renewable energy action plan, and information on how supported electricity is allocated to final customers for purposes of Article 3(6) of Directive 2003/54/EC;</p> <p>(c) how, where applicable, the Member State has structured its support schemes to take into account renewable energy applications that give additional benefits in relation to other, comparable applications, but may also have higher costs, including biofuels made from wastes, residues, non-food cellulosic</p>	66.	<p>Министарство прати спровођење Националног акционог плана и о томе сваке друге године доставља извештај Влади.</p> <p>Извештај из става 1. овог члана израђује се за претходне две календарске године и садржи информације о:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) уделу енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије; 2) уделу енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи електричне енергије, енергије за грејање и хлађење и енергије потрошене у свим облицима саобраћаја; 3) утицају мера подстицаја на повећање удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, у односу на утврђене циљеве у Националном акционом плану; 4) примени гаранција порекла, као и предузетим мерама за спречавање злоупотреба гаранције порекла; 5) изменама прописа, како би се избегле препреке за улагање у област обновљивих извора; 6) обезбеђивању преузимања електричне енергије произведене из обновљивих извора у преносни, односно дистрибутивни систем; 7) доступности и коришћењу ресурса биомасе у енергетске сврхе; 8) утицају коришћења биомасе 	ПУ		<p>У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/MC-EnC од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>material, and ligno- cellulosic material;</p> <p>(d) the functioning of the system of guarantees of origin for electricity and heating and cooling from renewable energy sources and the measures taken to ensure the reliability and protection against fraud of the system;</p> <p>(e) progress made in evaluating and improving administrative procedures to remove regulatory and non-regulatory barriers to the development of energy from renewable sources;</p> <p>(f) measures taken to ensure the transmission and distribution of electricity produced from renewable energy sources, and to improve the framework or rules for bearing and sharing of costs referred to in Article 16(3);</p> <p>(g) developments in the availability and use of biomass resources for energy purposes;</p> <p>(h) changes in commodity prices and land use within the Member State associated with its increased use of biomass and other forms of energy from renewable sources;</p> <p>(i) the development and share of biofuels made from wastes, residues, non-food cellulosic material, and ligno-cellulosic material;</p> <p>(j) the estimated impact of the production of biofuels and bioliquids on biodiversity, water resources, water quality and soil quality within the Member State;</p> <p>(k) the estimated net greenhouse gas emission saving due to the use of energy from renewable sources;</p> <p>(l) the estimated excess production of energy from renewable sources compared to the indicative trajectory which could be transferred to other Member States, as well as the estimated potential for joint projects, until 2020;</p> <p>(m) the estimated demand for energy from renewable sources to be satisfied by means other than domestic production until 2020; and</p> <p>(n) information on how the share of biodegradable waste in waste used for producing energy has been estimated, and what steps have been taken to improve and verify such estimates.</p>		<p>и других извора енергије из обновљивих извора на промену цена хране и коришћење земљишта;</p> <p>9) повећању удела биогорива произведеног од отпада, остатака, непрехрамбене целулозе и дрвне целулозе, као и о процењеном утицају производње биогорива и биотечности на биолошки диверзитет, изворе воде, квалитет воде и квалитет земљишта;</p> <p>10) процени нето уштеде емисије гасова који изазивају ефекат стаклене баште које су остварене коришћењем енергије из обновљивих извора;</p> <p>11) механизмима сарадње са другим државама ради остварења обавезујућег удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије;</p> <p>12) начину процењивања удела биоразградивог дела отпада у отпаду који се употребљава за производњу енергије, као и о предузетим мерама за унапређење те процене.</p> <p>13)</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>2. In estimating net greenhouse gas emission saving from the use of biofuels, the Member State may, for the purpose of the reports referred to in paragraph 1, use the typical values given in part A and part B of Annex V.</p> <p>3. In its first report, the Member State shall outline whether it intends to:</p> <p>(a) establish a single administrative body responsible for processing authorisation, certification and licensing applications for renewable energy installations and providing assistance to applicants;</p> <p>(b) provide for automatic approval of planning and permit applications for renewable energy installations where the authorising body has not responded within the set time limits; or</p> <p>(c) indicate geographical locations suitable for exploitation of energy from renewable sources in land-use planning and for the establishment of district heating and cooling.</p> <p>4. In each report the Member State may correct the data of the previous reports.</p>					
23.	Monitoring and reporting by the Commission			НП	Одредба се односи на обавезу Комисије ЕУ.	
24.	Transparency platform			НП	Одредба се односи на обавезу Комисије ЕУ.	
25.	Committees			НП	Одредба се односи на обавезу Комисије ЕУ	
26.	Amendments and repeal			НП	Измене и укидање директива 2001/77/ЕЗ и 2003/30/ЕЗ	
27..	Transposition			НП	Имплементација појединих одредаба ове директиве врши се на основу одлуке Савета министара Енергетске Заједнице D/2012/04/МС-ЕнС	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					од 18.10.2012, којом се одређују рокови за имплементацију тих одредби	
28.	Entry into force			НП	Ступање на снагу Директиве	
29.	Addressees			НП	Обвезници примене Директиве	
A.1	National overall targets for the share of energy from renewable sources in gross final consumption of energy in 2020	67.	Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање	<p>А. део анекса Национални обавезујући циљеви земаља Уговорних страна дефинисани су одлуком Савета министара Енергетске Заједнице D/2012/04/МС-ЕпС од 18.10.2012.</p> <p>Б. део анекса Индикативне трајекторије у потпуности усклађене у оквиру Националног акционог плана за коришћење обновљивих извора енергије Републике Србије („Службен и гласни РС”, број 53/13 од 18.06.2013)</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
A.2	Normalisation rule for accounting for electricity generated from hydropower and wind power	67.	Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана , енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање	
A.3	Energy content of transport fuels	67.	Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају , начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање	
A.4	Certification of installers			ДУ	Није предмет закона о енергетици Односи се на делокруг рада Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Тема ове одредбе уређује се Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10 - одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС и 98/13 - одлука УС). Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, као учесник у раду Преговарачке групе 15, преузело је секундарну надлежност за транспоновање	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					ове одредбе Директиве.	
A.5	Rules for calculating the greenhouse gas impact of biofuels, bioliquids and their fossil fuel comparators	67	Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште , као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи	ДУ	Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање	
A.6	Minimum requirements for the harmonised template for national renewable energy action plans	65.4.	Национални акциони план из става 2. овог члана посебно садржи: 1) обавезујући удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије у складу са преузетим међународним обавезама; 2) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије; 3) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи електричне енергије; 4) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије за грејање и хлађење; 5) планирани удео енергије из обновљивих извора у бруто енергији потрошеној у свим облицима саобраћаја; 6) динамику за остварење удела из тач. 2), 3), 4) и 5) овог члана, по годинама; 7) мере за остварење планираних удела енергије из обновљивих извора које нарочито укључују: сарадњу локалних, покрајинских и републичких органа, механизме сарадње, политику	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>развоја ресурса биомасе у енергетске сврхе, као и њихове ефекте; 8) мере које су неопходне за развој инфраструктуре за даљинско грејање и хлађење у складу са растом производње енергије грејања и хлађења из обновљивих изворе енергије; 9) мере које обезбеђују развој одговарајућих програма обавештавања грађана и привреде о подстицајним мерама, користима и практичним аспектима развоја и употребе енергије из обновљивих извора, укључујући сарадњу органа јавне власти; 10) рокове за остварење планираних активности. Национални акциони план се мења и усклађивање са економским развојем и енергетском политиком.</p>			
A.7	<p>Accounting of energy from heat pumps</p> <p>Accounting of energy from heat pumps The amount of aerothermal, geothermal or hydrothermal energy captured by heat pumps to be considered energy from renewable sources for the purposes of this Directive, <i>ERES</i>, shall be calculated in accordance with the following formula: $ERES = Q_{usable} * (1 - 1/SPF)$ where — Q_{usable} = the estimated total usable heat delivered by heat pumps fulfilling the criteria referred to in Article 5(4), implemented as follows: Only heat pumps for which $SPF > 1,15 * 1/\eta$ shall be taken into account, — SPF = the estimated average seasonal performance</p>	67	<p>Министарство прописује начин израчунавања удела енергије из обновљивих извора у бруто финалној потрошњи енергије, начин израчунавања електричне енергије произведене из хидроелектрана и ветроелектрана, енергетски садржај горива у саобраћају, начин израчунавања утицаја биогорива, биотечности и њихових упоредивих фосилних горива на емисију гасова са ефектом стаклене баште, као и начин израчунавања енергије из топлотних пумпи</p>	ДУ	<p>Усвајањем подзаконских аката који се предвиђају чланом 67. биће извршено потпуно усклађивање</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	factor for those heat pumps, — η is the ratio between total gross production of electricity and the primary energy consumption for electricity production and shall be calculated as an EU average based on Eurostat data.					
A.7.	By 1 January 2013, the Commission shall establish guidelines on how Member States are to estimate the values of Qusable and SPF for the different heat pump technologies and applications, taking into consideration differences in climatic conditions, especially very cold climates.he different heat pump technologies and applications, taking into consideration differences in climatic conditions, especially very cold climates.			НП	Обавеза Комисије ЕУ, ЕУ парламента односно Секретаријата ЕнЗ.	У складу са Одлуком Министарског савета Енергетске заједнице (D/2012/04/МС-ЕнС од 18.10.2012) , члан 2, израз "Member State" у Директиви треба заменити изразом "Contracting Party"; израз „Community“ треба заменити изразом „Energy Community“; израз „European Commission“ треба заменити изразом „Secretariat“ .

ПРЕДЛОГ

<p>1. Назив прописа Европске уније :</p> <p>DIRECTIVE 2009/72/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC, Official Journal L 211 p. 55–93, 14.8.2009.</p> <p>Директива 2009/72/ЕЗ Европског парламента и Савета од 13. јула 2009. о заједничким правилима за унутрашње тржиште електричне енергије и стављању ван снаге и стављању ван снаге Директиве 2003/54/ЕЗ, Службени гласник Европске Уније Л 211, стр. 55–93, 14.8.2009.</p>	<p>2. „CELEX” ознака ЕУ прописа:</p> <p>32009L0072</p>
<p>3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Влада</p> <p>Обрађивач Министарство рударства и енергетике</p>	<p>4. Датум израде табеле: 1.12.2014.</p>
<p>5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније:</p> <p>01. Предлог закона о енергетици</p> <p>02. Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 54/13, 98/13)</p> <p>03. Закон о ефикасном коришћењу енергије („Службени гласник РС“, бр. 25/2013)</p> <p>04. Закон о заштити потрошача ("Службени гласник РС", бр. 73/2010)</p> <p>05. Закон о заштитнику грађана ("Службени гласник РС", бр. 79/2005, 54/2007)</p> <p>06. Закон о рачуноводству ("Службени гласник РС", бр. 62/2013)</p> <p>07. Закон о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/2011 и 99/2011)</p> <p>08. Закон о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 59/2009)</p> <p>09. Закон о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/2001, "Службени гласник РС", бр. 30/2010)</p>	<p>6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА:</p> <p>2013-5</p>
<p>7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:</p>	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
----	-----	----	-----	----	----	----

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ²	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1	This Directive establishes common rules for the generation, transmission, distribution and supply of electricity, together with consumer protection provisions, with a view to improving and integrating competitive electricity markets in the Community. It lays down the rules relating to the organization and functioning of the electricity sector, open access to the market, the criteria and procedures applicable to calls for tenders and the granting of authorizations and the operation of systems. It also lays down universal service obligations and the rights of electricity consumers and clarifies competition requirements.	01.1	Овим законом уређују се циљеви енергетске политике и начин њеног остваривања, услови за поуздану, сигурну и квалитетну испоруку енергије и енергената и услови за сигурно снабдевање купаца, заштита купаца енергије и енергената, услови и начин обављања енергетских делатности, услови за изградњу нових енергетских објеката, статус и делокруг рада Агенције за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), коришћење обновљивих извора енергије, подстицајне мере и гаранција порекла, начин организовања и функционисања тржишта електричне енергије, природног гаса и нафте и деривата нафте, права и обавезе учесника на тржишту, успостављање својине на мрежама оператора система, као и надзор над спровођењем овог закона.	ПУ		
2.1.1.	'generation' means the production of electricity	01.94.1.	Производња електричне енергије обухвата производњу у хидроелектранама, термоелектранама, термоелектранама-топланама и другим електранама које користе обновљиве изворе енергије (у даљем тексту: електране).	ПУ		

² Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.2.	'producer' means a natural or legal person generating electricity	01.94.2.	Енергетски субјект који обавља делатност производње електричне енергије (у даљем тексту: Произвођач електричне енергије), у складу са овим законом, има право да: 1) у објектима за производњу електричне енергије користи изворе енергије које сматра најповољнијим у складу са условима прописаним овим законом и другим прописима; 2) продаје произведену електричну енергију.	ПУ		
2.1.3.	'transmission' means the transport of electricity on the extra high-voltage and high-voltage interconnected system with a view to its delivery to final customers or to distributors, but does not include supply	01.2.1.21.	енергетски субјект је правно лице, односно предузетник, које обавља једну или више енергетских делатности из члана 16. овог закона	ПУ		
2.1.4.	'transmission system operator' means a natural or legal person responsible for operating, ensuring the maintenance of and, if necessary, developing the transmission system in a given area and, where applicable, its interconnections with other systems, and for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the transmission of electricity	01.2.1.57.	енергетски субјект је правно лице, односно предузетник, које обавља једну или више енергетских делатности из члана 16. овог закона	ПУ		
2.1.5.	'transmission system operator' means a natural or legal person responsible for operating, ensuring the maintenance of and, if necessary, developing the transmission system in a given area and, where applicable, its interconnections with other systems, and for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the transmission of electricity	01.2.1.46.	оператор преносног система електричне енергије је енергетски субјект који обавља делатност преноса и управљања преносним системом електричне енергије и одговоран је за рад, одржавање и развој преносног система на подручју Републике Србије, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за преносом електричне енергије на економски оправдан начин.	ПУ		
2.1.6.	'distribution' means the transport of electricity on high voltage, medium-voltage and low-voltage distribution systems with a view to its delivery to customers, but does not include supply	01.2.1.14.	дистрибуција електричне енергије је преношење електричне енергије преко дистрибутивног система ради испоруке електричне енергије крајњим купцима, а не обухвата снабдевање електричном енергијом.	ПУ		
2.1.6.	'distribution system operator' means a natural or legal person responsible for operating, ensuring	01.2.1.44.	оператор дистрибутивног система електричне енергије је енергетски субјект који обавља	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	the maintenance of and, if necessary, developing the distribution system in a given area and, where applicable, its interconnections with other systems and for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the distribution of electricity		делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом електричне енергије, одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом електричне енергије на економски оправдан начин.			
2.1.7.	'customer' means a wholesale or final customer of electricity	01.2.1.32.	купац је правно или физичко лице или предузетник који купује енергију или енергент за своје потребе или ради препродаје	ПУ		
2.1.8.	'wholesale customer' means a natural or legal person purchasing electricity for the purpose of resale inside or outside the system where he is established	01.2.1.32.	купац је правно или физичко лице или предузетник који купује енергију или енергент за своје потребе или ради препродаје	ПУ		Дата универзална дефиниција купца, без обзира на количину енергије која се купује за своје потребе или ради препродаје.
2.1.9.	'final customer' means a customer purchasing electricity for his own use	01.2.1.29.	крајњи купац је правно или физичко лице или предузетник који купује електричну енергију или природни гас за своје потребе	ПУ		
2.1.10.	'household customer' means a customer purchasing electricity for his own household consumption, excluding commercial or professional activities	01.2.1.31.	купац из категорије домаћинство је крајњи купац који купује електричну енергију или природни гас за потрошњу свог домаћинства и за заједничку потрошњу домаћинстава искључујући обављање комерцијалних или професионалних делатности;	ПУ		
2.1.11.	'non-household customer' means a natural or legal persons purchasing electricity which is not for their own household use and includes producers and wholesale customers	01.2.1.32.	купац је правно или физичко лице или предузетник који купује енергију или енергент за своје потребе или ради препродаје	ПУ		
2.1.12.	'eligible customer' means a customer who is free to purchase electricity from the supplier of his choice within the meaning of Article 33.	01.2.1.32.	купац је правно или физичко лице или предузетник који купује енергију или енергент за своје потребе или ради препродаје	ПУ		Даном ступања на снагу закона сви купци електричне

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
						енергије имају право да бирају снабдевача.
2.1.13.	‘interconnector’ means equipment used to link electricity systems	01.2.1.24.	интерконеكتور је далековод, гасовод, нафтовод, односно продуктовод који прелази границу између држава ради повезивања њихових система, као и опрема која се користи за повезивање енергетских система;	ПУ		
2.1.14.	‘interconnected system’ means a number of transmission and distribution systems linked together by means of one or more interconnectors	01.2.1.20.	енергетски систем је електроенергетски систем, систем природног гаса, нафте или деривата нафте и систем даљинског грејања и хлађења, који се састоји од енергетских објеката међусобно повезаних тако да чине јединствен техничко-технолошки систем.	ПУ		
		01.2.1.24.	интерконеكتور је далековод, гасовод, нафтовод, односно продуктовод који прелази границу између држава ради повезивања њихових система, као и опрема која се користи за повезивање енергетских система;			
2.1.15.	‘direct line’ means either an electricity line linking an isolated generation site with an isolated customer or an electricity line linking an electricity producer and an electricity supply undertaking to supply directly their own premises, subsidiaries and eligible customers	01.2.1.13.	директни далековод је далековод који или повезује изоловано место производње са изолованим купцем или повезује објекат произвођача електричне енергије са снабдевачем који директно снабдева сопствене просторије, зависна привредна друштва и крајње купце;	ПУ		
2.1.16.	‘economic precedence’ means the ranking of sources of electricity supply in accordance with economic criteria	01.4.2.1	Стратегијом се одређују: дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.17.	'ancillary service' means a service necessary for the operation of a transmission or distribution system	01.2.1.63.	системске услуге су услуге које пружа оператор система, а које су неопходне за обезбеђивање сигурног, поузданог и стабилног рада енергетског система	ПУ		
2.1.18.	'system user' means a natural or legal person supplying to, or being supplied by, a transmission or distribution system	01.2.1.28.	корисник система је произвођач електричне енергије и природног гаса, крајњи купац чији је објекат прикључен на систем, снабдевач, снабдевач на велико електричном енергијом и други оператор система;	ПУ		
2.1.19.	'supply' means the sale, including resale, of electricity to customers	01.2.1.64.	снабдевање електричном енергијом је продаја електричне енергије, купцима за њихове потребе или ради препродаје; снабдевање на велико електричном енергијом је продаја електричне енергије купцима, укључујући препродају, осим продаје крајњим купцима;	ПУ		
2.1.20.	'integrated electricity undertaking' means a vertically or horizontally integrated undertaking	01.2.1.9.	вертикално интегрисано предузеће је енергетски субјект или група енергетских субјеката где исто лице има право, директно или индиректно да спроводи управљање и где енергетски субјект или група поред једне од следећих делатности: пренос електричне енергије и управљање преносним системом или транспорт природног гаса и управљање транспортним системом, дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас, складиштење и управљање складиштем природног гаса обавља и најмање једну од следећих делатности: производњу електричне енергије или природног гаса, снабдевање електричном енергијом или природним гасом или јавно снабдевање природним гасом	ПУ		
		01.2.1.80.	хоризонтално интегрисано предузеће је енергетски субјект који поред једне од			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			енергетских делатности у области електричне енергије, односно природног гаса обавља и најмање једну од делатности која није у области електричне енергије, односно природног гаса			
2.1.21.	'vertically integrated undertaking' means an electricity under taking or a group of electricity undertakings where the same person or the same persons are entitled, directly or indirectly, to exercise control, and where the undertaking or group of undertakings perform at least one of the functions of transmission or distribution, and at least one of the functions of generation or supply of electricity	01.2.1.9.	вертикално интегрисано предузеће је енергетски субјект или група енергетских субјеката где исто лице има право, директно или индиректно да спроводи управљање и где енергетски субјект или група поред једне од следећих делатности: пренос електричне енергије и управљање преносним системом или транспорт природног гаса и управљање транспортним системом, дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас, складиштење и управљање складиштем природног гаса обавља и најмање једну од следећих делатности: производњу електричне енергије или природног гаса, снабдевање електричном енергијом или природним гасом или јавно снабдевање природним гасом	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.22.	<p>‘related undertaking’ means affiliated undertakings, within the meaning of Article 41 of the Seventh Council Directive 83/349/EEC of 13 June 1983 based on Article 44(2)(g) (*The title of Directive 83/349/EEC has been adjusted to take account of the renumbering of the Articles of the Treaty establishing the European Community in accordance with Article 12 of the Treaty of Amsterdam; the original reference was to Article 54(3)(g).) of the Treaty on consolidated accounts ((1) OJ L 193, 18.7.1983, p. 1.), and/or associated undertakings, within the meaning of Article 33(1) of that Directive, and/or undertakings which belong to the same shareholders</p>	<p>06.27.1 06.27.2 06.27.3 06.27.4</p>	<p>Правна лица која имају контролу (контролно, односно матично правно лице) над једним или више правних лица (подређено, односно зависно правно лице), у складу са овим законом и са захтевима МСФИ, обавезна су да састављају, приказују, достављају и обелодањују консолидоване финансијске извештаје.</p> <p>Консолидоване годишње финансијске извештаје саставља правно лице које је у економској целини матично правно лице.</p> <p>Консолидовани годишњи финансијски извештаји састављају се под истим датумом као и редовни годишњи финансијски извештаји матичног правног лица.</p> <p>На признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у консолидованим годишњим финансијским извештајима сходно се примењују одредбе о финансијским извештајима из чл. 20. и 21. овог закона</p> <p>Повезаним лицем у смислу овог закона у односу на одређено правно лице сматра се:</p> <p>1) правно лице у којем то правно лице поседује значајно учешће у капиталу, или право да такво учешће стекне из конвертибилних обвезница, вараната, опција и слично;</p> <p>2) правно лице у којем је то правно лице контролни члан друштва (контролисано друштво);</p> <p>3) правно лице које је заједно са тим правним лицем под контролом трећег лица;</p> <p>4) лице које у том правном лицу поседује значајно учешће у капиталу, или право да такво учешће стекне из конвертибилних обвезница, вараната, опција и слично;</p> <p>5) лице које је контролни члан тог правног лица;</p> <p>6) лице које је директор, односно члан органа</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>управљања или надзора тог правног лица.</p> <p>Значајно учешће у основном капиталу постоји ако једно лице, самостално или са другим лицима која са њим делују заједно, поседује више од 25% права гласа у друштву.</p> <p>Већинско учешће у основном капиталу постоји ако једно лице, самостално или са другим лицима која са њим делују заједно, поседује више од 50% права гласа у друштву.</p>			
2.1.23.	‘horizontally integrated undertaking’ means an undertaking performing at least one of the functions of generation for sale, or transmission, or distribution, or supply of electricity, and another non-electricity activity	01.2.1.80.	хоризонтално интегрисано предузеће је енергетски субјект који поред једне од енергетских делатности у области електричне енергије, односно природног гаса обавља и најмање једну од делатности која није у области електричне енергије, односно природног гаса	ПУ		
2.1.24.	‘tendering procedure’ means the procedure through which planned additional requirements and replacement capacity are covered by supplies from new or existing generating capacity	01.37.	<p>У случају да се путем издавања енергетских дозвола не могу обезбедити нови производни капацитети или када предузете мере енергетске ефикасности, нису довољне за обезбеђивање сигурног и редовног снабдевања електричном енергијом, изградња објеката за производњу електричне енергије може се одобрити по спроведеном поступку јавног тендера.</p> <p>Влада, на предлог Министарства доноси одлуку о расписивању јавног тендера у складу са законом.</p> <p>Одлука из става 2. овог члана садржи нарочито:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) локацију на којој ће се градити објекат; 2) врсту примарне енергије; 3) начин производње и услове преузимања електричне енергије; 4) услове који се односе на заштиту животне средине; 5) услове који се односе на заштиту споменика културе ако исти постоје на локацији на којој ће се 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>градити објекат;</p> <p>6) услове који се односе на енергетску ефикасност;</p> <p>7) мере подстицаја за поједине врсте примарне енергије и инсталисане снаге производног капацитета;</p> <p>8) услове који се односе на престанак рада објекта;</p> <p>9) рок за подношење понуде.</p> <p>Прикупљање понуда по јавном тендеру, оцењивање и рангирање понуда врши Министарство и Влади доставља извештај са предлогом најповољније понуде.</p> <p>Поступак јавног тендера, услови за учешће на тендеру и критеријуми за избор понуде морају бити транспарентни и недискриминаторни.</p> <p>Одлука о расписивању јавног тендера објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, а детаље у вези са тендерском процедуром Министарство ће јавно објавити укључујући и објављивање у гласилима у складу са обавезама Републике Србије преузетим ратификованим међународним споразумима, најмање шест месеци пре датума затварања тендера.</p>			
2.1.25.	<p>‘long-term planning’ means the planning of the need for investment in generation and transmission and distribution capacity on a long-term basis, with a view to meeting the demand of the system for electricity and securing supplies to customers</p>	01.4.	<p>Стратегија је акт којим се утврђује енергетска политика и планира развој у сектору енергетике. Стратегијом се одређују:</p> <p>1) дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине;</p> <p>2) правци развоја преносног и</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>дистрибутивног система електричне енергије; 3) правци развоја транспортног и дистрибутивног система природног гаса и подземних складишта природног гаса; 4) правци развоја тржишта електричне енергије и природног гаса; 5) правци развоја система даљинског грејања; 6) извори и начин обезбеђивања потребних количина енергије и енергената; 7) правци развоја коришћења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергетске ефикасности; 8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему; 9) чија је годишња други елементи од значаја за остваривање циљева енергетске политике.</p> <p>Стратегију доноси Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина) на предлог Владе за период од најмање 15 година.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.26.	'small isolated system' means any system with consumption of less than 3 000 GWh in the year 1996, where less than 5 % of annual consumption is obtained through interconnection with other systems		Влада прати остварење Стратегије и по потреби предлаже њено усклађивање са потребама. Стратегија се усклађује са документима који се односе на привредни развој Републике Србије и стратешким и планским документима Републике Србије и садржи анализу остварења циљева утврђених Стратегијом за претходни период. Стратегија се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.	НУ	У РС не постоје мали изоловани системи, нити су постојали 1996. године, према критеријумима наведеним у Директиви 2009/72, односно не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се ове одредбе уносе у наше законодавство.	
2.1.27.	'micro isolated system' means any system with consumption less than 500 GWh in the year 1996, where there is no connection with other systems			НУ	У РС не постоје микро изоловани системи, нити су постојали 1996. године, према критеријумима наведеним у Директиви 2009/72, односно не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се ове одредбе уносе у наше законодавство.	
2.1.28.	'security' means both security of supply and provision of electricity, and technical safety	01.2.1.62	сигурност снабдевања електричном енергијом и природним гасом је обезбеђивање потребних количина електричне енергије и природног гаса крајњим купцима, као и техничка способност преносних, транспортних и дистрибутивних система да омогуће испоруку до крајњих купаца;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.29.	<p>‘energy efficiency/demand-side management’ means a global or integrated approach aimed at influencing the amount and timing of electricity consumption in order to reduce primary energy consumption and peak loads by giving precedence to investments in energy efficiency measures, or other measures, such as interruptible supply contracts, over investments to increase generation capacity, if the former are the most effective and economical option, taking into account the positive environmental impact of reduced energy consumption and the security of supply and distribution cost aspects related to it</p>	<p>01.3.1.5 01.3.1.7</p>	<p>Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева</p> <p>5) обезбеђивања услова за унапређење енергетске ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије</p> <p>7) стварања регулаторних, економских и привредних услова за унапређење ефикасности у управљању електроенергетским системима, посебно имајући у виду развој дистрибуиране производње електричне енергије, развој дистрибуираних складишних капацитета електричне енергије, увођење система за управљање потрошњом и увођење концепта напредних мрежа</p>	ПУ		
		<p>01.4.2.8.</p>	<p>Стратегијом се одређују:</p> <p>8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему;</p>			
		<p>01.109.1.29.</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>29) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине</p>			
		<p>01.136.1.36.</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>36) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.30.	'renewable energy sources' means renewable non-fossil energy sources (wind, solar, geothermal, wave, tidal, hydro-power, biomass, landfill gas, sewage treatment plant gas and biogases)	03.1	Овим законом уређују се услови и начин ефикасног коришћења енергије и енергената (у даљем тексту: енергије) у сектору производње, преноса, дистрибуције и потрошње енергије; политика ефикасног коришћења енергије; систем енергетског менаџмента; означавање нивоа енергетске ефикасности производа који утичу на потрошњу енергије; минимални захтеви енергетске ефикасности у производњи, преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије и испоруци природног гаса; финансирање, подстицајне и друге мере у овој области, као и друга питања од значаја за права и обавезе физичких и правних лица у вези са ефикасним коришћењем енергије.			
		01.2.1.43.	обновљиви извори енергије су нефосилни извори енергије као што су: водотокови, биомаса, ветар, сунце, биогаз, депонијски гас, гас из погона за прераду канализационих вода и извори геотермалне енергије	ПУ		
2.1.31.	'distributed generation' means generation plants connected to the distribution system	01.140.1.	Објекат купца или произвођача електричне енергије прикључује се на дистрибутивни систем на основу одобрења оператора дистрибутивног система у складу са овим законом и прописима донетим у складу са овим законом.	ПУ		
2.1.32.	'electricity supply contract' means a contract for the supply of electricity, but does not include an electricity derivative	01.186.	Уговором о снабдевању крајњих купаца уређују се права и обавезе између снабдевача и крајњег купца електричне енергије. Уговор из става 1. овог члана садржи, поред општих елемената утврђених законом који уређује облигационе односе и следеће елементе: 1) права и обавезе у погледу снаге и количине електричне енергије; 2) динамику снабдевања; 3) права и обавезе снабдевача, и крајњег купца у случају неиспуњавања обавеза и у случају привремене обуставе испоруке; 4) рок на који се уговор закључује и права и обавезе у случају престанка и раскида уговора;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>5) начин обрачуна и услове плаћања преузете електричне енергије;</p> <p>6) начин информисања купца о промени цена и других услова снабдевања електричном енергијом;</p> <p>7) начин решавања спорова и</p> <p>8) друге елементе у зависности од специфичности и врсте услуга које пружа снабдевач.</p> <p>Услови за закључење и садржина уговора о снабдевању ближе се уређују прописом из члана 214. овог закона, а одредбе уговора морају на јасан, једноставан и недвосмислен начин обухватити права и обавезе купца.</p> <p>Уговором о снабдевању купцу се не може ускратити или отежати право на раскид, односно отказ уговора, због коришћења права на промену снабдевача, нити се могу наметати додатне финансијске обавезе по том основу, а снабдевач је дужан да купца обавести о могућностима за промену снабдевача.</p> <p>У случају раскида или отказа уговора о потпуном снабдевању од стране снабдевача, отказни рок не може бити краћи од 30 дана.</p> <p>Снабдевач је дужан да, пре почетка снабдевања крајњег купца, оператору система пријави уговор, односно сваку промену уговора и достави нарочито следеће податке: о крајњем купцу, о местима примопредаје, врсти уговора и периоду снабдевања.</p>			
2.1.33.	<p>‘electricity derivative’ means a financial instrument specified in points 5, 6 or 7 of Section C of Annex I to Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments (1) OJ L 145, 30.4.2004, p. 1. where that instrument relates to electricity</p>			ПУ		<p>Предмет Закона о тржишту капитала (Службени гласник РС број 31/2011), чланом 2. тачка 1) дефинисани финансијски инструменти.</p>

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2.1.34.	<p>‘control’ means rights, contracts or any other means which, either separately or in combination and having regard to the considerations of fact or law involved, confer the possibility of exercising decisive influence on an undertaking, in particular by:</p> <p>(a) ownership or the right to use all or part of the assets of an undertaking;</p> <p>(b) rights or contracts which confer decisive influence on the composition, voting or decisions of the organs of an undertaking</p>	01.2.1.10	<p>контрола енергетског субјекта подразумева право или могућност једног лица самостално или са другим лицима која са њим заједнички делују, да врши одлучујући утицај на пословање другог лица путем а) учешћа у основном капиталу или права коришћења целокупне или дела имовине, б) уговора или права на именовање већине директора, односно чланова надзорног одбора или гласање и одлуке тих органа;</p>	ПУ		
07.62.5 07.62.6 07.62.7	<p>Контрола у смислу става 2. овог члана подразумева право или могућност једног лица, самостално или са другим лицима која са њим заједнички делују, да врши контролни утицај на пословање другог лица путем учешћа у основном капиталу, уговора или права на именовање већине директора, односно чланова надзорног одбора.</p> <p>Сматра се да је одређено лице контролни члан друштва увек када то лице самостално или са повезаним лицима поседује већинско учешће у основном капиталу друштва.</p> <p>Заједничко деловање постоји када два или више лица, на основу међусобног изричитог или прећутног споразума, користе гласачка права у одређеном лицу или предузимају друге радње у циљу вршења заједничког утицаја на управљање или пословање тог лица.</p>					
2.1.35.	<p>‘electricity undertaking’ means any natural or legal person carrying out at least one of the following functions: generation, transmission, distribution, supply, or purchase of electricity, which is responsible for the commercial, technical or maintenance tasks related to those functions, but does not include final customers</p>	01.2.1.21.	<p>енергетски субјект је правно лице, односно предузетник, које обавља једну или више енергетских делатности из члана 16. овог закона;</p>	ПУ		
01.16.1.	<p>Енергетске делатности, у смислу овог закона су:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) производња електричне енергије; 2) комбинована производња електричне и топлотне енергије; 3) пренос електричне енергије и управљање преносним системом; 					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>4) дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом;</p> <p>5) дистрибуција електричне енергије и управљање затвореним дистрибутивним системом;</p> <p>6) снабдевање електричном енергијом;</p> <p>7) снабдевање на велико електричном енергијом;</p> <p>8) управљање организованим тржиштем електричне енергије;</p>			
3.1.	<p>Member States shall ensure, on the basis of their institutional organization and with due regard to the principle of subsidiarity, that, without prejudice to paragraph 2, electricity undertakings are operated in accordance with the principles of this Directive with a view to achieving a competitive, secure and environmentally sustainable market in electricity, and shall not discriminate between those undertakings as regards either rights or obligations.</p>	<p>01.57.1.1</p> <p>01.57.1.2</p> <p>01.57.1.3</p> <p>01.57.1.10</p> <p>01.57.1.11</p> <p>01.57.1.12</p> <p>01.57.1.14</p>	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење.</p> <p>1) ефикасног раздвајања рачуна лиценцираних енергетских субјеката;</p> <p>2) постојање међусобног субвенционисања енергетских субјеката који се баве различитим енергетским делатностима, као и између различитих енергетских делатности у оквиру истог енергетског субјекта;</p> <p>3) извршења обавеза енергетских субјеката, у складу са овим законом и другим прописима донетим на основу овог закона;</p> <p>10) нивоа транспарентности, укључујући и транспарентност цене у трговини на велико, као и ниво конкуренције, укључујући поремећаје или ограничења конкуренције, у сарадњи са органима надлежним за послове конкуренције;</p> <p>11) функционисања организованог тржишта електричне енергије, као и поштовање принципа транспарентности и недискриминаторности од стране оператора тржишта;</p> <p>12) нивоа и ефективност отварања тржишта и конкуренције у трговини на велико и снабдевању крајњих купаца, укључујући и организовано тржиште електричне енергије, цене за домаћинства укључујући и претплатне системе</p>	ПУ		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>наплате, проценат промене снабдевача, искључења и обуставе испоруке, извршење и накнаде за услугу одржавања;</p> <p>14) поштовања мера заштите потрошача утврђених овим законом.</p>			
		<p>01.51.3</p> <p>01.51.4</p> <p>01.51.5</p> <p>01.51.6</p> <p>01.51.7</p>	<p>У извршавању послова из става 1. тачка 1. овог члана, Агенција може извршити увид у пословне рачуне и књиговодствену евиденцију енергетског субјекта који је дужан да му омогући приступ и увид у одговарајуће податке.</p> <p>Агенција може испитати околности, податке и размењене информације, укључујући оне у погледу функционисања тржишта електричне енергије и природног гаса, одлучивати о примени потребних и примерених мера за унапређење ефективне конкуренције и ради обезбеђивања нормалног функционисања тржишта.</p> <p>У спровођењу послова из става 4. овог члана, Агенција може сарађивати са органом надлежним за послове конкуренције и органима надлежним за надзор над финансијским тржиштем.</p> <p>Агенција може, ради обављања послова из чл. 49. – 57. овог закона, доносити одлуке које су обавезујуће за енергетске субјекте.</p>			
		<p>01.98.</p>	<p>Независност оператора преносног система остварује се на начин да исто лице или лица нису овлашћена да:</p> <p>1) директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом, и истовремено директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над оператором преносног система или преносним системом;</p> <p>2) директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>оператором преносног система или преносним системом и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;</p> <p>3) именују чланове надзорног одбора, или друге органе управљања као и правне заступнике оператора преносног система и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;</p> <p>4) истовремено буду чланови надзорног одбора или других органа управљања као и правни заступници оператора преносног система и енергетских субјеката који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом.</p> <p>Одредбе става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана посебно се односе на:</p> <p>1) право гласа;</p> <p>2) право именовања чланова надзорног одбора или других органа управљања као и правних заступника;</p> <p>3) поседовање већинског удела у власничкој структури.</p>			
		01.99.	<p>У случају да је лице из члана 98. овог закона држава или други орган јавне власти, контролу над оператором преносног система са једне стране, и енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом са друге стране, не може обављати исто лице, односно исти орган јавне власти, а у случају да обављају различита лица, односно органи јавне власти, они не могу бити контролисани од стране истог трећег лица.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.2.	<p>Having full regard to the relevant provisions of the Treaty, in particular Article 86 thereof, Member States may impose on undertakings operating in the electricity sector, in the general economic interest, public service obligations which may relate to security, including security of supply, regularity, quality and price of supplies and environmental protection, including energy efficiency, energy from renewable sources and climate protection.</p> <p>Such obligations shall be clearly defined, transparent, nondiscriminatory, verifiable and shall guarantee equality of access for electricity undertakings of the Community to national consumers. In relation to security of supply, energy efficiency/demandside management and for the fulfilment of environmental goals and goals for energy from renewable sources, as referred to in this paragraph, Member States may introduce the implementation of long-term planning, taking into account the possibility of third parties seeking access to the system.</p>	01.12.	<p>Енергетском субјекту који поседује лиценцу за обављање енергетске делатности, може се увести обавеза пружања јавне услуге која ће обезбедити сигурност снабдевања, редовност, квалитет и цену снабдевања, заштиту животне средине, укључујући енергетску ефикасност, употребу енергије из обновљивих извора и заштиту климе.</p> <p>Обавезе пружања јавне услуге биће јасно дефинисане, транспарентне, недискриминаторне, проверљиве, временски ограничене, гарантоваће равноправност енергетских субјеката у пружању јавних услуга и неће утицати на отварање тржишта.</p>	ПУ		
		01.190.	<p>Снабдевање електричном енергијом домаћинстава и малих купаца, као јавна услуга (у даљем тексту: гарантовано снабдевање) обавља снабдевач, кога одреди Влада у складу са овим законом (у даљем тексту: гарантовани снабдевач).</p> <p>Гарантовани снабдевач је дужан да пружа услугу од јавног значаја купцу из става 1. овог члана на његов захтев или по аутоматизму, ако купац не изабере другог снабдевача.</p> <p>Гарантовани снабдевач снабдева купца из става 1. овог члана по уговору о потпуном снабдевању.</p> <p>Гарантовани снабдевач је дужан да објави услове снабдевања и цену електричне енергије на својој интернет страници или на други погодан начин.</p> <p>Уговор о потпуном снабдевању из става 3. овог члана може бити закључен и као формуларни уговор у складу са објављеним условима снабдевања из става 4. овог члана и прописом којим се уређује испорука и снабдевање електричном енергијом.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.191.	<p>Гарантовани снабдевач из члана 190. став 1. одређује се на основу спроведеног поступка јавног тендера и бира се на период од најдуже 5 година. Поступак јавног тендера спроводи Министарство. Одлука о расписивању тендера из става 1. овог члана садржи нарочито услове и критеријуме за избор гарантованог снабдевача, услове и начин образовања и промене цене, елементе уговора који гарантовани снабдевач закључује са крајњим купцем, као и рок на који се бира гарантовани снабдевач.</p> <p>У случају да се на начин из става 1. овог члана не изабере гарантовани снабдевач, Влада ће одредити снабдевача који ће привремено обављати гарантовано снабдевање, а најдуже на период од годину дана.</p>			
		01.173.	<p>Снабдевач је дужан да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) поступа према крајњим купцима на недискриминаторан начин; 2) објави опште услове понуде за закључење уговора, односно да купца обавести на пригодан начин о понуђеним условима, с тим да се та обавеза односи и за случај закључења уговора преко посредника, као и да обезбеди да та понуда нарочито садржи: <ol style="list-style-type: none"> (1) име и адресу снабдевача; (2) врсту и квалитет услуга које се могу посебно уговорити; (3) начин на који се могу добити најновије информације о ценама; (4) трајање уговора, услови за продужење и престанак уговора и услове под којима се уговор не може продужити, као и начин уређивања међусобних односа у случају престанка уговора; (5) пенале, компензације, рефундације и друга средства у случају да снабдевач не испуни уговорени ниво квалитета комерцијалних услуга снабдевача, као и мерама које снабдевач може предузети за извршавање доспелих обавеза; 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>(6) начин и поступак решавања приговора купца, односно поступак решавања спорова, при чему је снабдевач обавезан да тај поступак учини једноставним, јефтиним, ефикасним и транспарентним;</p> <p>3) на својој интернет страници или на други прикладан начин, обавести купце:</p> <p>(1) о улогама снабдевача и оператора система на који је објекат купца прикључен;</p> <p>(2) о месту и начину достављања приговора на обрачун, комерцијалне услуге снабдевача и оператора система, као и на квалитет и поузданост испоруке електричне енергије уколико су лошији од нивоа дефинисаног техничким прописима и правилима о квалитету испоруке и снабдевања;</p> <p>(3) да се по питању измене техничких услова прикључења, техничких проблема везаних за прикључак на систем, мерну опрему и тачност мерења, низак напон, квар на мрежи и прекид напајања, може обратити и директно оператору система на који је његов објекат прикључен;</p> <p>4) обезбеди организациону јединицу, тело или особе одговарајућег радног искуства и стручне спреме за решавање приговора, рекламација и објективно одлучивање у роковима утврђених законом;</p> <p>5) обавести купца у разумном року о промени цена и других услова снабдевања, а купца из категорије домаћинства у складу са законом којим се уређује заштита потрошача, изузев у случај снижења цена и давања купцу повољнијих услова снабдевања, при чему се обавештењем сматра и објављивање информације преко средстава јавног информисања, с тим да купац има право на раскид уговора о снабдевању, ако не прихвати промену цене и измењене услове;</p> <p>б) понуди купцима више начина плаћања обавеза, подстицајних мера и погодности у плаћању обавезе, у зависности од понуђених</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>цена, трајања обрачуног периода, рокова доспелости обавеза и других специфичности;</p> <p>7) објави услове, поступак, правне последице, односно права купца у случају обуставе испоруке електричне енергије, због неизмиривања обавеза из уговора о снабдевању електричном енергијом, као и разлоге, поступак и правне последице искључења објекта купца са система;</p> <p>8) обезбеди бесплатну телефонску линију за обавештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца;</p> <p>9) у рачуну за продату електричну енергију посебно икаже трошкове приступа систему по регулисаним тарифама, накнаде прописане законом, порезе и остале обавезе или информације у складу са овим законом;</p> <p>10) предузима мере како би омогућио купцима кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама које се односе на њихова права;</p> <p>11) изврши и друге обавезе у складу са прописима којима се уређују облигациони односи, трговина и промет робе и услуга и заштита потрошача;</p> <p>12) Агенцији доставља извештај о решавању приговора и жалби крајњих купаца;</p> <p>13) Агенцији достави податке о количинама продаје електричне енергије и оствареног прихода по том основу, ради праћења тржишта, без обзира на број купаца;</p> <p>14) обавештава купца о потрошњи електричне енергије и трошковима, како би се купцу омогућило да управља потрошњом;</p> <p>15) омогући купцу на једноставан начин приступ правилима о промени снабдевача;</p> <p>16) да након промене снабдевача изда купцу коначни обрачун, најкасније у року од 6 недеља од промене снабдевача;</p> <p>Актом из члана 214. овог закона уређује се ближа</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			садржина рачуна из тачке 9) овог члана.			
			<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>3) не прави дискриминацију између корисника преносног система или група корисника система;</p> <p>4) корисницима преносног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;</p> <p>17) одржава и развија преносни систем;</p> <p>01.109.1.3 18) сваке године донесе план развоја преносног система за период од најмање десет година;</p> <p>01.109.1.4</p> <p>01.109.1.17 19) сваке године доноси план инвестиција у преносни систем за период до три године,</p> <p>01.109.1.18 усклађен са планом инвестиција дистрибутивних система;</p> <p>01.109.1.19</p> <p>01.109.1.28 28) предузима прописане мере безбедности у току коришћења преносног система и других капацитета који су у функцији преносног система;</p> <p>01.109.1.29</p> <p>01.109.1.36 29) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине;</p> <p>01.109.1.37</p> <p>01.109.1.38 36) прати сигурност снабдевања и Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;</p> <p>01.109.1.45.</p> <p>37) у сврху обезбеђења сигурности снабдевања, приоритетно ангажује произвођаче који користе домаће енергенте за производњу електричне енергије у износу који не прелази 15 % од укупно коришћених енергената за производњу електричне енергије у календарској години према енергетском билансу Републике Србије;</p> <p>38) размењује информације неопходне за безбедно и сигурно функционисање система са другим операторима система;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>45) контролише заштитни појас и предузима мере у складу са законом;</p> <p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>3) корисницима дистрибутивног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;</p> <p>8) одржава и развија дистрибутивни систем;</p> <p>9) сваке године донесе план развоја дистрибутивног система за период од најмање пет година, усклађен са планом развоја преносног система и других дистрибутивних система, уз сагледавање захтева за прикључење објеката произвођача и купаца;</p> <p>10) сваке године донесе план инвестиција у дистрибутивни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција преносног система;</p> <p>23) контролише исправност, прикључног вода, мерног ормана и мерних и других уређаја у функцији мерења путем редовних и ванредних контрола;</p> <p>24) контролише заштитни појас и предузима мере у складу са законом;</p> <p>26) прати сигурност снабдевања електричном енергијом у дистрибутивном систему и Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;</p> <p>30) експлоатацију објеката за дистрибуцију електричне енергије врши у складу са техничким прописима и прописаним условима;</p> <p>31) предузима прописане мере безбедности у току коришћења дистрибутивних система и других капацитета који су у функцији дистрибутивног система;</p> <p>36) предузима мере за повећање енергетске</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			ефикасности и за заштиту животне средине;			
		01.159.	Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије, је дужан да омогући корисницима система приступ систему по регулисаним ценама на принципу јавности и недискриминације, у складу са одредбама овог закона, као и прописима и правилима о раду система донетим на основу овог закона.			
		01.163.	<p>Приступ преносном систему у прекограничној размени електричне енергије се остварује на основу права на коришћење прекограничног преносног капацитета.</p> <p>Право на коришћење прекограничних преносних капацитета, додељује се на недискриминагоран и транспарентан начин, у складу са усаглашеним техничким критеријумима рада повезаних преносних система и правилима за расподелу прекограничних преносних капацитета.</p>			
3.3.	Member States shall ensure that all household customers, and, where Member States deem it appropriate, small enterprises (namely enterprises with fewer than 50 occupied persons and an annual turnover or balance sheet not exceeding EUR 10 million), enjoy universal service, that is the right to be supplied with electricity of a specified quality within their territory at reasonable, easily and clearly comparable, transparent and nondiscriminatory prices. To ensure the provision of universal service, Member States may appoint a supplier of last resort. Member States shall impose on distribution companies an obligation to connect customers to their network under terms, conditions and tariffs set	01.2.1.35.	мали купци електричне енергије су крајњи купци (правна лица и предузетници) који имају мање од 50 запослених, укупан годишњи приход у износу до 10 милиона евра у динарској противвредности, чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем електричне енергије напона нижег од 1 kV и чија је потрошња електричне енергије у претходној календарској години до 30.000 kWh	ПУ		
		01.88.3.1.	<p>Поред цена из става 2. овог члана могу бити регулисане и:</p> <p>1) цене електричне енергије за гарантовано снабдевање;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>in accordance with the procedure laid down in Article 37(6). Nothing in this Directive shall prevent Member States from strengthening the market position of the household, small and medium-sized consumers by promoting the possibilities of voluntary aggregation of representation for that class of consumers</p>	<p>01.89.1 01.89.2 01.89.3 01.89.4</p>	<p>Агенција једанпут годишње анализира потребу регулисања цена из члана 88. став 3. овог закона на основу оствареног нивоа конкурентности на домаћем тржишту електричне енергије, достигнутог степена заштите енергетски угрожених купаца, развоја регионалног тржишта електричне енергије и процене расположивих прекограничних капацитета и припрема и објављује извештај о потреби даљег регулисања тих цена.</p> <p>Министарство, надлежни орган за заштиту конкуренције и енергетски субјекти дужни су да, ради израде извештаја из става 1. овог члана, Агенцији достављају потребне податке и оцене из њихове надлежности.</p> <p>Када Агенција утврди да је престала потреба за регулацијом цена из члана 88. став 3. тачка 1) овог члана, дужна је да о томе обавести Министарство. Министарство је дужно да спроведе поступак јавног тендера у складу са чланом 191. овог закона, најкасније у року од шест месеци од сазнања да је престала потреба за регулацијом цена.</p>			
		01.140.1.	<p>Објекат купца или произвођача електричне енергије прикључује се на дистрибутивни систем на основу одобрења оператора дистрибутивног система у складу са овим законом и прописима донетим у складу са овим законом.</p>			
		01.144.1.	<p>Трошкове прикључења из члана 143. став 1. овог закона утврђује оператор дистрибутивног система, у складу са Методологијом за утврђивање трошкова прикључења коју доноси Агенција.</p>			
		01.191.4.	<p>У случају да се на начин из става 1. овог члана не изабере гарантовани снабдевач, Влада ће одредити снабдевача који ће привремено обављати гарантовано снабдевање, а најдуже на период од годину дана.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.4.	Member States shall ensure that all customers are entitled to have their electricity provided by a supplier, subject to the supplier's agreement, regardless of the Member State in which the supplier is registered, as long as the supplier follows the applicable trading and balancing rules. In this regard, Member States shall take all measures necessary to ensure that administrative procedures do not discriminate against supply undertakings already registered in another Member State.	01.16.1.7.	Енергетске делатности, у смислу овог закона су: 7) снабдевање на велико електричном енергијом;	ПУ		
		01.22.4.	Лиценца за обављање делатности снабдевања на велико електричном енергијом издаје се страном правном лицу из члана 19. став 1. овог закона, ако испуни услове из става 1. тач. 5), 7) и 9) овог члана и друге услове прописане актом из члана 27. став 7. овог закона.			
3.5.	Member States shall ensure that: (a) where a customer, while respecting contractual conditions, wishes to change supplier, the change is effected by the operator(s) concerned within three weeks; and (b) customers are entitled to receive all relevant consumption data. Member States shall ensure that the rights referred to in points (a) and (b) are granted to customers in a non-discriminatory manner as regards cost, effort or time.	01.187.4.	Уговором о снабдевању купцу се не може ускратити или отежати право на раскид, односно отказ уговора, због коришћења права на промену снабдевача, нити се могу наметати додатне финансијске обавезе по том основу, а снабдевач је дужан да купца обавести о могућностима за промену снабдевача.	ПУ		
		01.195.1.14.	Снабдевач је дужан да: 14) обавештава купца о потрошњи електричне енергије и трошковима, како би се купцу омогућило да управља потрошњом			
		01.197.	Пре промене снабдевача, купац и снабдевач који га је до тада снабдевао дужни су да регулишу међусобне финансијске обавезе. Промена снабдевача електричном енергијом је бесплатна за купца и не може трајати дуже од 21 дан. Агенција доноси правила којима се уређују услови и поступак промене снабдевача, у случају када крајњи купац има закључен уговор о потпуном снабдевању. Правила садрже нарочито: 1) услове за промену и поступак промене снабдевача; 2) обавезе снабдевача чији уговор престаје; 3) обавезе новог снабдевача; 4) обавезе оператора преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије;			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			5) права и обавезе купца, снабдевача и оператора система у случају пресељења купца; 6) рокове за поступање учесника у поступку и 7) друга питања од значаја за промену снабдевача.			
3.6	Where financial compensation, other forms of compensation and exclusive rights which a Member State grants for the fulfilment of the obligations set out in paragraphs 2 and 3 are provided, this shall be done in a non-discriminatory and transparent way.	01.215.4 01.215.6	Остварене вредности показатеља техничког квалитета испоруке електричне енергије, Агенција користи при одобравању планова развоја и средстава за инвестиције и при регулацији цена приступа системима за пренос и дистрибуцију, на начин прописан методологијама за одређивање регулисаних цена приступа, у којима утврђује начин одређивања и максималну висину подстицаја, односно умањења одобреног максималног прихода, а у зависности од смера и степена одступања од захтеваних вредности показатеља техничког квалитета испоруке. Правилима из става 2. овог члана се одређује и начин утврђивања висине накнаде купцу по основу степена одступања од прописаног квалитета.	ПУ		
3.7.	Member States shall take appropriate measures to protect final customers, and shall, in particular, ensure that there are adequate safeguards to protect vulnerable customers. In this context, each Member State shall define the concept of vulnerable customers which may refer to energy poverty and, inter alia, to the prohibition of disconnection of electricity to such customers in critical times. Member States shall ensure that rights and obligations linked to vulnerable customers are applied. In particular, they shall take measures to protect final customers in remote areas. They shall ensure high levels of consumer protection, particularly with respect to transparency regarding contractual terms and conditions, general information and dispute settlement mechanisms. Member States shall ensure that the eligible customer is in fact able easily to switch to a new supplier. As regards at least household customers, those measures shall include those set out in Annex I.	01.3.1.12 01.10.	Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то: 12) заштите купаца енергије и енергената; Енергетски угрожени купац електричне енергије или природног гаса је купац из категорије домаћинство (самачко или вишечлана породица), које живи у једној стамбеној јединици са једним мерним местом на коме се мери потрошња електричне енергије или природног гаса, које троши максималну количину електричне енергије или природног гаса у складу са актом из става 8. овог члана, под условима прописаним овим законом (у даљем тексту: енергетски угрожени купац). Статус енергетски угроженог купца стиче се на основу акта органа надлежног за социјална питања или на сопствени захтев. Домаћинство може стећи статус енергетски угроженог купца на сопствени захтев ако:	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>1) припада категорији са најнижим приходима по члану домаћинства, узимајући у обзир све чланове домаћинства и сву непокретну имовину у земљи и иностранству и</p> <p>2) не поседује, односно користи другу стамбену јединицу, осим стамбене јединице која по структури и површини одговара потребама домаћинства у складу са законом којим се уређује област социјалног становања.</p> <p>Статус енергетски угроженог купца на сопствени захтев може стећи и домаћинство чијем члану због здравственог стања обуставом испоруке електричне енергије или природног гаса може бити угрожен живот или здравље, што се доказује на начин ближе прописан актом из става 8. овог члана.</p> <p>Захтев за стицање статуса енергетски угроженог купца из ст. 3. и 4. овог члана подноси се надлежном органу јединице локалне самоуправе који издаје акт о стицању статуса за енергетски угроженог купца.</p> <p>Енергетски угрожени купац изузев домаћинства из става 4. овог члана има право на испоруку електричне енергије или природног гаса у количинама и уз умањење месечне обавезе плаћања на начин ближе утврђен прописом из става 8. овог члана.</p> <p>Средства за остваривање права енергетски угрожених купаца обезбеђују се у Буџету Републике Србије.</p> <p>Влада ближе прописује критеријуме за стицање статуса енергетски угроженог купца, начин заштите, садржину захтева, услове, рок и поступак за стицање статуса, као и доказе који се прилажу уз захтев, количине електричне енергије или природног гаса за које се енергетски угроженом купцу умањује месечна обавеза плаћања, начин издавања акта о стицању статуса и садржину тог акта, начин вођења евиденције и друга питања неопходна за утврђивање статуса.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.195.	<p>Снабдевач је дужан да:</p> <p>1) поступа према крајњим купцима на недискриминаторан начин;</p> <p>2) објави опште услове понуде за закључење уговора, односно да купца обавести на пригодан начин о понуђеним условима, с тим да се та обавеза односи и за случај закључења уговора преко посредника, као и да обезбеди да та понуда нарочито садржи:</p> <p>(1) име и адресу снабдевача;</p> <p>(2) врсту и квалитет услуга које се могу посебно уговорити;</p> <p>(3) начин на који се могу добити најновије информације о ценама;</p> <p>(4) трајање уговора, услови за продужење и престанак уговора и услове под којима се уговор не може продужити, као и начин уређивања међусобних односа у случају престанка уговора;</p> <p>(5) пенале, компензације, рефундације и друга средства у случају да снабдевач не испуни уговорени ниво квалитета комерцијалних услуга снабдевача, као и мерама које снабдевач може предузети за извршавање доспелих обавеза;</p> <p>(б) начин и поступак решавања приговора купца, односно поступак решавања спорова, при чему је снабдевач обавезан да тај поступак учини једноставним, јефтиним, ефикасним и транспарентним;</p> <p>3) на својој интернет страници или на други прикладан начин, обавести купце:</p> <p>(1) о улогама снабдевача и оператора система на који је објекат купца прикључен;</p> <p>(2) о месту и начину достављања приговора на обрачун, комерцијалне услуге снабдевача и оператора система, као и на квалитет и поузданост испоруке електричне енергије уколико су лошији од нивоа дефинисаног техничким прописима и правилима о квалитету испоруке и снабдевања;</p> <p>(3) да се по питању измене техничких услова прикључења, техничких проблема везаних за прикључак на систем, мерну опрему и тачност</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>мерења, низак напон, квар на мрежи и прекид напајања, може обратити и директно оператору система на који је његов објекат прикључен;</p> <p>4) обезбеди организациону јединицу, тело или особе одговарајућег радног искуства и стручне спреме за решавање приговора, рекламација и објективно одлучивање у роковима утврђених законом;</p> <p>5) обавести купца у разумном року о промени цена и других услова снабдевања, а купца из категорије домаћинства у складу са законом којим се уређује заштита потрошача, изузев у случај снижења цена и давања купцу повољнијих услова снабдевања, при чему се обавештењем сматра и објављивање информације преко средстава јавног информисања, с тим да купац има право на раскид уговора о снабдевању, ако не прихвати промену цене и измењене услове;</p> <p>6) понуди купцима више начина плаћања обавеза, подстицајних мера и погодности у плаћању обавезе, у зависности од понуђених цена, трајања обрачунског периода, рокова доспелости обавеза и других специфичности;</p> <p>7) објави услове, поступак, правне последице, односно права купца у случају обуставе испоруке електричне енергије, због неизмиривања обавеза из уговора о снабдевању електричном енергијом, као и разлоге, поступак и правне последице искључења објекта купца са система;</p> <p>8) обезбеди бесплатну телефонску линију за обавештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца;</p> <p>9) у рачуну за продату електричну енергију посебно исказе трошкове приступа систему по регулисаним тарифама, накнаде прописане законом, порезе и остале обавезе или информације у складу са овим законом;</p> <p>10) предузима мере како би омогућио купцима кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама које се односе на</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>њихова права;</p> <p>11) изврши и друге обавезе у складу са прописима којима се уређују облигациони односи, трговина и промет робе и услуга и заштита потрошача;</p> <p>12) Агенцији доставља извештај о решавању приговора и жалби крајњих купаца;</p> <p>13) Агенцији достави податке о количинама продаје електричне енергије и оствареног прихода по том основу, ради праћења тржишта, без обзира на број купаца;</p> <p>14) обавештава купца о потрошњи електричне енергије и трошковима, како би се купцу омогућило да управља потрошњом;</p> <p>15) омогући купцу на једноставан начин приступ правилима о промени снабдевача;</p> <p>16) да након промене снабдевача изда купцу коначни обрачун, најкасније у року од 6 недеља од промене снабдевача.</p>			
		01.207.	<p>Крајњи купац ужива заштиту својих права у складу са овим законом, прописима донетим на основу овог закона, законом којим се уређује заштита потрошача и другим прописима.</p> <p>У случају сукоба одредби овог закона са одредбама других закона, примењују се одредбе овог закона.</p> <p>Ако крајњи купац није задовољан одлукама донетим у складу са овим законом по приговорима, рекламацијама, захтевима и жалбама своја права може остварити у судском поступку.</p>			
		01.208.	<p>Крајњи купац има право да захтева у случају појаве техничких или других сметњи у испоруци енергије, чији узрок није на објекту крајњег купца, да се те сметње отклоне у примереном року.</p> <p>Као примерени рок у којем је оператор преносног, односно дистрибутивног система обавезан да отклони сметње у испоруци енергије крајњим купцима сматра се рок од 24 часа, а најдуже два дана од дана пријема обавештења о сметњи.</p> <p>Сметњама у испоруци електричне енергије у смислу става 1. овог члана не сматрају се прекиди</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			у испоруци електричне енергије настали због примене мера из члана 214. тач. 12) и 13) овог закона.			
		01.214.1.9	Влада ближе прописује услове испоруке и снабдевања крајњих купаца електричном енергијом, којима се ближе уређују: 9) услови и поступак обуставе испоруке електричне енергије крајњим купцима, као и енергетски угроженим купцима;			
3.8	Member States shall take appropriate measures, such as formulating national energy action plans, providing benefits in social security systems to ensure the necessary electricity supply to vulnerable customers, or providing for support for energy efficiency improvements, to address energy poverty where identified, including in the broader context of poverty. Such measures shall not impede the effective opening of the market set out in Article 33 or market functioning and shall be notified to the Commission, where relevant, in accordance with the provisions of paragraph 15 of this Article. Such notification may also include measures taken within the general social security system.	01.3.	Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то: 1) поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима; 2) адекватаног нивоа производње електричне енергије и капацитета преносног система; 3) стварања услова за поуздан и безбедан рад и одрживи развој енергетских система; 4) конкурентности на тржишту енергије на начелима недискриминације, јавности и транспарентности; 5) обезбеђивања услова за унапређење енергетске ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије; 6) стварања економских, привредних и финансијских услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиновану производњу електричне и топлотне енергије; 7) стварања регулаторних, економских и привредних услова за унапређење ефикасности у управљању електроенергетским системима, посебно имајући у виду развој дистрибуиране производње електричне енергије, развој дистрибуираних складишних капацитета електричне енергије, увођење система за	ДУ	Законом није предвиђено обавештавање ЕК по овом питању	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>управљање потрошњом и увођење концепта напредних мрежа; 8) стварање услова за коришћење нових извора енергије; 9) разноврсност у производњи електричне енергије 10) унапређења заштите животне средине у свим областима енергетских делатности; 11) стварања услова за инвестирање у енергетику; 12) заштите купаца енергије и енергената; 13) повезивања енергетског система Републике Србије са енергетским системима других држава; 14) развоја тржишта електричне енергије и природног гаса и њиховог повезивања са регионалним и пан-европским тржиштем. Енергетска политика ближе се разрађује и спроводи Стратегијом развоја енергетике Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија), Програмом остваривања Стратегије (у даљем тексту: Програм) и Енергетским билансом Републике Србије (у даљем тексту: Енергетски биланс). Влада у складу са Стратегијом и Програмом доноси националне акционе планове којима се ближе утврђују развојни циљеви и мере за њихово остваривање. Мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева из става 1. овог члана биће недискриминаторне, засноване на начелима конкуренције, уз поштовање тржишних принципа и неће неоправдано стварати додатне обавезе учесницима на тржишту електричне енергије и биће оправдане у смислу њиховог економског и социјалног ефекта на крајње купце.</p>			
		01.4.	<p>Стратегија је акт којим се утврђује енергетска политика и планира развој у сектору енергетике. Стратегијом се одређују: 1) дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>2) правци развоја преносног и дистрибутивног система електричне енергије; 3) правци развоја транспортног и дистрибутивног система природног гаса и подземних складишта природног гаса; 4) правци развоја тржишта електричне енергије и природног гаса; 5) правци развоја система даљинског грејања; 6) извори и начин обезбеђивања потребних количина енергије и енергената; 7) правци развоја коришћења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергетске ефикасности; 8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему; 9) чија је годишња други елементи од значаја за остваривање циљева енергетске политике. Стратегију доноси Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина) на предлог Владе за период од најмање 15 година. Влада прати остварење Стратегије и по потреби предлаже њено усклађивање са потребама. Стратегија се усклађује са документима који се односе на привредни развој Републике Србије и стратешким и планским документима Републике Србије и садржи анализу остварења циљева утврђених Стратегијом за претходни период. Стратегија се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>			
		01.5.	<p>Програмом се утврђују услови, начин, динамика и мере за остваривање Стратегије. Програм доноси Влада, за период до шест година на предлог Министарства надлежног за послове</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>енергетике (у даљем тексту: Министарство). Министарство прати остварење Програма и по потреби предлаже његово усклађивање са реалним потребама најмање сваке друге године. Предлог дела Програма за територију аутономне покрајине надлежни орган аутономне покрајине, на захтев Министарства, доставља у року од 30 дана од дана достављања захтева. Енергетски субјекти, Агенција и надлежне управе јединица локалне самоуправе на захтев Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине, дужни су да доставе податке за израду Програма у року од 30 дана од дана достављања захтева. Захтев за достављање података из става 5. овог члана садржи врсту података, временски период на који се подаци односе, начин достављања података, као и друге елементе неопходне за израду Програма.</p>			
		01.б.	<p>Програм садржи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) енергетске објекте које је неопходно изградити и реконструисати ради сигурности снабдевања или заштите животне средине и концесије које ће се понудити за изградњу енергетских објеката и рокове за њихово спровођење; 2) процену финансијских средстава и изворе финансирања; 3) обим коришћења обновљивих и нових извора енергије у укупној производњи енергије; 4) мере којима се обезбеђује да прописи који се односе на поступке издавања одобрења, дозвола и лиценцирања који се примењују на објекте за производњу електричне енергије, односно енергије за грејање и хлађење из обновљивих извора енергије, као и на припадајуће преносне и дистрибутивне мреже и поступак претварања биомасе у биогорива или друге енергетске производе, буду 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>једноставни, јасни, доступни и транспарентни;</p> <p>5) коришћење савремених технологија за производњу енергије и енергената;</p> <p>6) мере за стимулисање инвестирања у енергетски сектор;</p> <p>7) коришћење напредних технологија за управљање електроенергетским системом;</p> <p>8) мере за унапређење енергетске ефикасности;</p> <p>9) мере за заштиту животне средине;</p> <p>10) друге елементе од значаја за остваривање Стратегије.</p>			
		01.8.	<p>Влада подноси Народној скупштини годишњи извештај о спровођењу Стратегије и Програма који обухвата:</p> <p>1) постигнуте резултате у последњој години у односу на циљеве;</p> <p>2) оцену ефеката постигнутих резултата и утицај на Програм у следећој години;</p> <p>3) предлог мера за ефикасније спровођење;</p> <p>4) процену потребе за усклађивањем Програма и евентуалним усклађивањем Стратегије са реалним потребама.</p> <p>Извештај из става 1. овог члана, доставља се Народној скупштини најкасније до 30. јуна текуће године за протеклу годину.</p>			
		01.10.7.	<p>Средства за остваривање права енергетски угрожених купаца обезбеђују се у Буџету Републике Србије.</p>			
		01.109.1.29.	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>27) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине;</p>			
		01.136.1.36.	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>27) предузима мере за повећање енергетске</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			ефикасности и за заштиту животне средине;			
3.9	<p>Member States shall ensure that electricity suppliers specify in or with the bills and in promotional materials made available to final customers:</p> <p>(a) the contribution of each energy source to the overall fuel mix of the supplier over the preceding year in a comprehensible and, at a national level, clearly comparable manner;</p> <p>(b) at least the reference to existing reference sources, such as web pages, where information on the environmental impact, in terms of at least CO₂ emissions and the radioactive waste resulting from the electricity produced by the overall fuel mix of the supplier over the preceding year is publicly available;</p> <p>(c) Information concerning their rights as regards the means of dispute settlement available to them in the event of a dispute.</p> <p>As regards points (a) and (b) of the first subparagraph with respect to electricity obtained via an electricity exchange or imported from an undertaking situated outside the Community, aggregate figures provided by the exchange or the undertaking in question over the preceding year may be used.</p> <p>The regulatory authority or another competent national authority shall take the necessary steps to ensure that the information provided by suppliers to their customers pursuant to this Article is reliable and is provided, at a national level, in a clearly comparable manner.</p>	01.196.	<p>Снабдевач електричном енергијом је дужан да у или уз рачун за продату електричну енергију или на други пригодан начин купцу обезбеди увид у податке о уделу свих врста извора енергије у укупно продатој електричној енергији тог снабдевача у претходној години на разумљив и на националном нивоу јасно упоредив начин као и о предузетим мерама и начину, односно ефектима предузетих активности за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине за производне капацитете из којих је набављена електрична енергија.</p> <p>Влада може посебним актом прописати обавезу снабдевачу електричне енергије да обезбеди минимални износ удела енергије из обновљивих извора у продатој електричној енергији.</p> <p>Снабдевач електричном енергијом је дужан да упуту купце на изворе јавно доступних информација о утицају на животну средину, најмање у погледу емисија угљен диоксида и радиоактивног отпада од производње електричне енергије из свих извора из којих је дати снабдевач продао електричну енергију у претходној години. Поред података и информација из става 1. и 2. овог члана, снабдевач је дужан да крајњем купцу пружи информације о њиховим правима у случају спора.</p> <p>Агенција ће предузети све неопходне мере да се обезбеди да снабдевачи пружају купцима јасне, поуздане и упоредиве податке из става 1. и 2. овог члана.</p>	ПУ		
3.10.	Member States shall implement measures to achieve the objectives of social and economic cohesion and environmental protection, which shall include energy efficiency/demand-side management measures and means to combat climate change, and security of supply, where appropriate. Such measures may include, in particular, the provision of adequate	01.3.1.1 01.3.1.2 01.3.1.4 01.3.1.5	<p>Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то:</p> <p>1) поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима;</p> <p>2) адекватаног нивоа производње електричне енергије и капацитета преносног система;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	economic incentives, using, where appropriate, all existing national and Community tools, for the maintenance and construction of the necessary network infrastructure, including interconnection capacity.	01.3.1.6 01.3.1.7 01.3.1.8 01.3.1.9 01.3.1.11 01.3.1.14	<p>4) конкурентности на тржишту енергије на начелима недискриминације, јавности и транспарентности;</p> <p>5) обезбеђивања услова за унапређење енергетске ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије;</p> <p>6) стварања економских, привредних и финансијских услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиновану производњу електричне и топлотне енергије;</p> <p>7) стварања регулаторних, економских и привредних услова за унапређење ефикасности у управљању електроенергетским системима, посебно имајући у виду развој дистрибуиране производње електричне енергије, развој дистрибуираних складишних капацитета електричне енергије, увођење система за управљање потрошњом и увођење концепта напредних мрежа;</p> <p>8) стварање услова за коришћење нових извора енергије;</p> <p>9) разноврсност у производњи електричне енергије</p> <p>11) стварања услова за инвестирање у енергетику;</p> <p>14) развоја тржишта електричне енергије и природног гаса и њиховог повезивања са регионалним и пан-европским тржиштем.</p> <p>Енергетска политика ближе се разрађује и спроводи Стратегијом развоја енергетике Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија), Програмом остваривања Стратегије (у даљем тексту: Програм) и Енергетским билансом Републике Србије (у даљем тексту: Енергетски биланс).</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		<p>01.4.2.1</p> <p>01.4.2.2</p> <p>01.4.2.7</p> <p>01.4.2.8</p>	<p>Стратегија је акт којим се утврђује енергетска политика и планира развој у сектору енергетике. Стратегијом се одређују:</p> <p>1) дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине;</p> <p>2) правци развоја преносног и дистрибутивног система електричне енергије;</p> <p>7) правци развоја коришћења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергетске ефикасности;</p> <p>8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему;</p>			
		<p>01.6.1.1</p> <p>01.6.1.2</p> <p>01.6.1.5</p> <p>01.6.1.6</p> <p>01.6.1.7</p> <p>01.6.1.8</p> <p>01.6.1.9</p>	<p>Програм садржи:</p> <p>1) енергетске објекте које је неопходно изградити и реконструисати ради сигурности снабдевања или заштите животне средине и концесије које ће се понудити за изградњу енергетских објеката и рокове за њихово спровођење;</p> <p>2) процену финансијских средстава и изворе финансирања;</p> <p>5) коришћење савремених технологија за производњу енергије и енергената;</p> <p>6) мере за стимулисање инвестирања у енергетски сектор;</p> <p>7) коришћење напредних технологија за управљање електроенергетским системом;</p> <p>8) мере за унапређење енергетске ефикасности;</p> <p>9) мере за заштиту животне средине;</p>			
		<p>01.65.5</p>	<p>Национални акциони план мора бити усаглашен са прописима којима се уређује енергетска ефикасност и смањење емисије гасова који</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			изазивају ефекат стаклене баште.			
		01.91.1.1 01.91.1.2 01.91.1.3	Регулисаним ценама обезбеђује се: 1) покривање оправданих трошкова пословања и одговарајућег приноса на ефикасно уложена средства у обављање регулисане делатности, којима се обезбеђује краткорочна и дугорочна сигурност снабдевања, односно одрживи развој система узимајући у обзир приходе и расходе везане за доделу прекограничних капацитета и примену механизма компензације транзита енергије и остале приходе; 2) безбедност рада система; 3) подстицање економске и енергетске ефикасности;			
		03.1	Овим законом уређују се услови и начин ефикасног коришћења енергије и енергената (у даљем тексту: енергије) у сектору производње, преноса, дистрибуције и потрошње енергије; политика ефикасног коришћења енергије; систем енергетског менаџмента; означавање нивоа енергетске ефикасности производа који утичу на потрошњу енергије; минимални захтеви енергетске ефикасности у производњи, преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије и испоруци природног гаса; финансирање, подстицајне и друге мере у овој области, као и друга питања од значаја за права и обавезе физичких и правних лица у вези са ефикасним коришћењем енергије.			
		01.94.2.11.	Произвођач електричне енергије је дужан да: 11) поштује прописане услове који се односе на енергетску ефикасност и заштиту животне средине;			
		01.109.1.29	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 29) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине;			
		01.136.1.36	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 36) предузима мере за повећање енергетске			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			ефикасности и за заштиту животне средине;			
3.11.	In order to promote energy efficiency, Member States or, where a Member State has so provided, the regulatory authority shall strongly recommend that electricity undertakings optimize the use of electricity, for example by providing energy management services, developing innovative pricing formulas, or introducing intelligent metering systems or smart grids, where appropriate.	01.49.1.2	Агенција даје мишљење: 1) на план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система који доноси оператор преносног, транспортног, односно дистрибутивног система;	ПУ		
		01.94.2.11.	Произвођач електричне енергије је дужан да: 11) поштује прописане услове који се односе на енергетску ефикасност и заштиту животне средине;			
		01.109.1.29	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 29) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине;			
		01.115.	Оператор преносног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта. На основу анализе из става 1. овог члана, оператор преносног система ће изградити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења. Оператор преносног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.			
		01.136.1.36	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 36) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине;			
		01.138.	Оператор дистрибутивног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>електричне енергије.</p> <p>На основу анализе из става 1. овог члана, оператор дистрибутивног система ће изградити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења.</p> <p>Оператор дистрибутивног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.</p> <p>Планом имплементације из става 2. овог члана, оператор дистрибутивног система ће обухватити минимално 80% места примопредаје у категорији крајњих купаца електричне енергије за коју је утврђена економска оправданост имплементације.</p>			
		03.1	<p>Овим законом уређују се услови и начин ефикасног коришћења енергије и енергената (у даљем тексту: енергије) у сектору производње, преноса, дистрибуције и потрошње енергије; политика ефикасног коришћења енергије; систем енергетског менаџмента; означавање нивоа енергетске ефикасности производа који утичу на потрошњу енергије; минимални захтеви енергетске ефикасности у производњи, преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије и испоруци природног гаса; финансирање, подстицајне и друге мере у овој области, као и друга питања од значаја за права и обавезе физичких и правних лица у вези са ефикасним коришћењем енергије.</p>			
3.12.	Member States shall ensure the provision of single points of contact to provide consumers with all necessary information concerning their rights, current legislation and the means of dispute settlement available to them in the event of a dispute. Such contact points may be part of general consumer information points.	01.54.	<p>Агенција одлучује по жалбама против:</p> <p>1) акта оператора система по захтеву за прикључење на систем, односно недоношењу одлуке по захтеву за прикључење на систем;</p> <p>2) акта оператора система о одбијању приступа систему;</p> <p>Послове из става 1. овог члана, Агенција обавља као поверене послове.</p> <p>Поред послова из става 1. овог члана, Агенција је</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>дужна да у складу са делокругом рада:</p> <p>1) у случају спора између енергетских субјеката и између енергетског субјекта и корисника система, који се не може решити без органа надлежног за послове посредовања, пружи странама у спору стручну помоћ и све податке којима располаже у циљу припреме документације потребне за посредовање;</p> <p>2) разматра и поступа, по приговорима физичких и правних лица у вези са неизвршењем обавеза оператора система, снабдевача на велико електричном енергијом, снабдевача електричном енергијом, снабдевача природним гасом и јавног снабдевача природним гасом у складу са овим законом.</p> <p>Акт Агенције у случају из става 3. тачка 2) овог члана, не искључује право незадовољне странке да заштиту права могу остварити пред надлежним судом.</p>			
		01.57.1.14	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:</p> <p>14) поштовање мера заштите потрошача утврђених овим законом;</p>			
		01.109.1.43.	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>43) предузима мере како би омогућио корисницима система кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права;</p>			
		01.136.1.38	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>38) предузима мере како би омогућили корисницима система кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.13.	Member States shall ensure that an independent mechanism such as an energy ombudsman or a consumer body is in place in order to ensure efficient treatment of complaints and out of-court dispute settlements.	01.173.1.8	Снабдевач је дужан да: 8) обезбеди бесплатну телефонску линију за обавештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца; 10) предузима мере како би омогућио купцима кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама које се односе на њихова права;			
		01.136.1.39	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 39) успостави посебну организациону јединицу и процедуре за поступање по приговорима, притужбама из надлежности оператора система и води евиденцију о томе;			
		01.195.1.4	Снабдевач је дужан да: 4) обезбеди организациону јединицу, тело или особе одговарајућег радног искуства и стручне спреме за решавање приговора, рекламација и објективно одлучивање у роковима утврђених законом;			
		04.1	У циљу заштите положаја потрошача овим законом уређују се права и обавезе потрошача, инструменти и начини заштите права потрошача, информисање и унапређење знања потрошача о њиховим правима и начинима заштите права, права и обавезе удружења и савеза чија је област деловања остваривање циљева заштите потрошача, вансудско решавања потрошачких спорова, права и обавезе државних органа у области заштите потрошача и друга питања од значаја за положај и заштиту потрошача.			
3.14.	Member States may decide not to apply the provisions of Articles 7, 8, 32 and/or 34 insofar as their application would obstruct the performance, in law or in fact, of the obligations imposed on electricity undertakings in the general economic interest and insofar as the development of trade would not be affected to such an extent as would be contrary to the			ПУ		Одредбе чл. 7, 8, 32 и 34 транспоноване у Закон о енергетици

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	interests of the Community. The interests of the Community include, inter alia, competition with regard to eligible customers in accordance with this Directive and Article 86 of the Treaty.					
3.15.	Member States shall, upon implementation of this Directive, inform the Commission of all measures adopted to fulfil universal service and public service obligations, including consumer protection and environmental protection, and their possible effect on national and international competition, whether or not such measures require a derogation from this Directive. They shall inform the Commission subsequently every two years of any changes to such measures, whether or not they require a derogation from this Directive			НУ	Законом није предвиђено обавештавање ЕК по овом питању	
3.16.	The Commission shall establish, in consultation with relevant stakeholders including Member States, the national regulatory authorities, consumer organizations, electricity undertakings and, building on the progress achieved to date, social partners, a clear and concise energy consumer checklist of practical information relating to energy consumer rights. Member States shall ensure that electricity suppliers or distribution system operators, in cooperation with the regulatory authority, take the necessary steps to provide their consumers with a copy of the energy consumer checklist and ensure that it is made publicly available.	01.56.1.10.	Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 10) сарађује са снабдевачем и оператором дистрибутивног система у циљу предузимања мера којим би се корисницима система и крајњим купцима учиниле доступним кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права;	ПУ		
01.109.1.43.	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 43) предузима мере како би омогућио корисницима система кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права;					
01.136.1.38.	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да 38) предузима мере како би омогућили корисницима система кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама која се односе на њихова права					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		<p>01.195.1.3</p> <p>01.195.1.5</p> <p>01.195.1.8</p> <p>01.195.1.10</p>	<p>Снабдевач је дужан да:</p> <p>3) на својој интернет страници или на други прикладан начин, обавести купце:</p> <p>(1) о улогама снабдевача и оператора система на који је објекат купца прикључен;</p> <p>(2) о месту и начину достављања приговора на обрачун, комерцијалне услуге снабдевача и оператора система, као и на квалитет и поузданост испоруке електричне енергије уколико су лошији од нивоа дефинисаног техничким прописима и правилима о квалитету испоруке и снабдевања;</p> <p>(3) да се по питању измене техничких услова прикључења, техничких проблема везаних за прикључак на систем, мерну опрему и тачност мерења, низак напон, квар на мрежи и прекид напајања, може обратити и директно оператору система на који је његов објекат прикључен;</p> <p>5) обавести купца у разумном року о промени цена и других услова снабдевања, а купца из категорије домаћинства у складу са законом којим се уређује заштита потрошача, изузев у случај снижења цена и давања купцу повољнијих услова снабдевања, при чему се обавештењем сматра и објављивање информације преко средстава јавног информисања, с тим да купац има право на раскид уговора о снабдевању, ако не прихвати промену цене и измењене услове;</p> <p>8) обезбеди бесплатну телефонску линију за обавештавање и одговоре на питања купаца ради информисања о условима и начину остваривања права купаца;</p> <p>10) предузима мере како би омогућио купцима кратке и садржајне контролне листе са практичним информацијама које се односе на њихова права;</p>			
4.	Member States shall ensure the monitoring of security of supply issues. Where Member States consider it appropriate, they may delegate that task to the	01.11.1	Министарство израђује извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом и природним гасом сваке године до 31. јула и објављује га на	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>regulatory authorities referred to in Article 35. Such monitoring shall, in particular, cover the balance of supply and demand on the national market, the level of expected future demand and envisaged additional capacity being planned or under construction, and the quality and level of maintenance of the networks, as well as measures to cover peak demand and to deal with shortfalls of one or more suppliers. The competent authorities shall publish every two years, by 31 July, a report outlining the findings resulting from the monitoring of those issues, as well as any measures taken or envisaged to address them and shall forward that report to the Commission forthwith.</p>	<p>01.11.2 01.11.3</p>	<p>интернет страници министарства. Извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом садржи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) процену сигурности рада преносног и дистрибутивног система; 2) податке о планираној потрошњи и производњи електричне енергије, као и начин обезбеђивања недостајућих количина за наредни петогодишњи период; 3) прогнозирану сигурност снабдевања за наредних пет до петнаест година; 4) план инвестиција преносног система и корисника преносног система за наредних пет до петнаест година, укључујући изградњу интерконективних далековада; 5) механизме управљања загушењима у преносним и дистрибутивним системима у складу са Уговором о оснивању Енергетске заједнице и правилима европских асоцијација оператора преносног система; 6) податке о мерама за покривање вршне потрошње, као и мере које се предузимају у случају да један или више снабдевача не обезбеде довољне количине електричне енергије; 7) обим и квалитет одржавања преносног и дистрибутивног система; 8) регионалне, националне и европске циљеве одрживог развоја укључујући и међународне пројекте; 9) разноврсност примарних извора за производњу електричне енергије 10) податке о инвестицијама у капацитете за производњу електричне енергије. <p>Податке из става 2. тачка 10) овог члана Министарство доставља Агенцији.</p>			
		01.13.1	Енергетским билансом утврђују се годишње потребе за енергијом, односно енергентима исказаним на месечном нивоу које је неопходно			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)	
			<p>обезбедити ради поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања крајњих купаца, уз уважавање потреба за рационалном потрошњом енергије и енергената; извори обезбеђивања потребних количина енергије, односно енергената, као и потребан ниво залиха и резервних капацитета енергетских објеката за сигурно снабдевање купаца енергијом и енергентима.</p>				
		01.109.1.36	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>3б) прати сигурност снабдевања и Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања</p>				
		01.136.1.26.	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да</p> <p>2б) прати сигурност снабдевања електричном енергијом у дистрибутивном систему и Министарству доставља податке за извештај о сигурности снабдевања;</p>				
5.	<p>The regulatory authorities where Member States have so provided or Member States shall ensure that technical safety criteria are defined and that technical rules establishing the minimum technical design and operational requirements for the connection to the system of generating installations, distribution systems, directly connected consumers' equipment, interconnector circuits and direct lines are developed and made public. Those technical rules shall ensure the interoperability of systems and shall be objective and non-discriminatory. The Agency may make appropriate recommendations towards achieving compatibility of those rules, where appropriate. Those rules shall be notified to the Commission in accordance with Article 8 of Directive 98/34/EC of the European Parliament and of the Council of 22 June 1998 laying down a procedure for the provision of information in the field of technical standards and regulations and of rules</p>	01.51.1.2.	<p>Агенција доноси следећа правила</p> <p>2) о квалитету испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом</p>	ПУ			
		01.53.1.	<p>Агенција даје сагласност на:</p> <p>1) правила о раду преносног система електричне енергије;</p> <p>3) процедуру за прикључење објеката на преносни систем</p> <p>5) правила о раду дистрибутивног система електричне енергије</p>				
		01.56.1.2	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да:</p> <p>2) прати примену правила из члана 53. овог закона, захтева њихову измену и прати примену других аката, у складу са одредбама овог закона;</p>				

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	on Information Society services	01.92.1.7 01.92.1.25	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да</p> <p>7) донесе правила о раду преносног система</p> <p>25) донесе процедуру за прикључење корисника на преносни систем</p>			
		01.116.1.2 01.116.1.3 01.116.1.8	<p>Правилима о раду преносног система електричне енергије уређују се:</p> <p>2) услови за сигуран и поуздан рад преносног система;</p> <p>3) технички услови за прикључење и за повезивање на преносни систем;</p> <p>8) параметри и начин контроле квалитета електричне енергије;</p>			
		01.116.2 01.116.3 01.116.4	<p>Правила из става 1. овог члана доноси Оператор преносног система електричне енергије уз сагласност Агенције.</p> <p>Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције.</p> <p>Агенција објављује одлуку о давању сагласности правила из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>			
		01.136.1.1.	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да</p> <p>1) донесе правила о раду дистрибутивног система</p>			
		01.139.1.2 01.139.1.5 01.139.1.9	<p>Правилима о раду дистрибутивног система електричне енергије уређује се:</p> <p>2) услови за сигуран и поуздан рад дистрибутивног система и обавезе корисника дистрибутивног система;</p> <p>5) технички услови за прикључење и за повезивање на дистрибутивни систем;</p> <p>1) 9) параметри и начин контроле квалитета електричне енергије;</p>			
		01.139.2	<p>Правила из става 1. овог члана доноси оператор дистрибутивног система електричне енергије уз</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		<p>01.139.3</p> <p>01.139.4</p>	<p>сагласност Агенције.</p> <p>Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора дистрибутивног система и Агенције.</p> <p>Агенција објављује одлуку о давању сагласности правила из става 1. овог члана у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>			
<p>6.1.</p> <p><u>6.2</u></p>	<p>Member States as well as the regulatory authorities shall cooperate with each other for the purpose of integrating their national markets at one or more regional levels, as a first step towards the creation of a fully liberalized internal market. In particular, the regulatory authorities where Member States have so provided or Member States shall promote and facilitate the cooperation of transmission system operators at a regional level, including on cross-border issues, with the aim of creating a competitive internal market in electricity, foster the consistency of their legal, regulatory and technical framework and facilitate integration of the isolated systems forming electricity islands that persist in the Community. The geographical areas covered by such regional cooperation shall include cooperation in geographical areas defined in accordance with Article 12(3) of Regulation (EC) No 714/2009. Such cooperation may cover other geographical areas.</p> <p>The Agency shall cooperate with national regulatory authorities and transmission system operators to ensure the compatibility of regulatory frameworks between the regions with the aim of creating a competitive internal market in electricity. Where the Agency considers that binding rules on such cooperation are required, it shall make appropriate recommendations</p>	<p>01.9.</p> <p>01.64.4.</p>	<p>Надлежни органи у Републици Србији, Агенција, оператор преносног система и оператор тржишта електричне енергије, односно оператор транспортног система природног гаса ће сарађивати са надлежним органима у другим земљама, ради интегрисања тржишта на једном или више регионалних нивоа, а у циљу успостављања либерализованог регионалног и пан-европског тржишта.</p> <p>Сарадња из става 1. овог члана обухвата, нарочито сарадњу у погледу прекограничних питања, са циљем стварања конкурентног тржишта електричне енергије, односно природног гас и хармонизације правних, регулаторних и техничких прописа Републике Србије.</p> <p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса ; 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 3) постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 5) заједничких расподела права на коришћење 	<p>ПУ</p>		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>прекограничних преносних капацитета; б) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 8) доприноса компатибилности процеса размене података, као и 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.</p>			
		<p>01.109.1.1 01.109.1.2</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да</p> <p>1) примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система</p> <p>2) сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије;</p>			
6.3.	<p>Member States shall ensure, through the implementation of this Directive, that transmission system operators have one or more integrated system(s) at regional level covering two or more Member States for capacity allocation and for checking the security of the network.</p>	163.	<p>Приступ преносном систему у прекограничној размени електричне енергије се остварује на основу права на коришћење прекограничног преносног капацитета.</p> <p>Право на коришћење прекограничних преносних капацитета, додељује се на недискриминаторан и транспарентан начин, у складу са усаглашеним техничким критеријумима рада повезаних преносних система и правилима за расподелу прекограничних преносних капацитета.</p>	ПУ		<p>Капацитети се алоцирају у сарадњи са четри државе чланице Мађрском, Румунијом, Бугарском и Хрватском.</p>
		164.	<p>Право на учешће у расподели права на коришћење прекограничног преносног капацитета и на коришћење прекограничног преносног капацитета се остварује на основу уговора који са учесницима на тржишту закључује оператор преносног</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>система.</p> <p>Правилима за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета уређују се поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета, врста и обим података и начин њиховог објављивања, као и друга питања везана за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета.</p> <p>Правила из става 2. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције и дужан је да их објави на својој интернет страници. Оператор преносног система, уз сагласност Агенције, поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних капацитета и приступ прекограничним преносним капацитетима, може уредити и уговором са суседним оператором преносног система, уговором са операторима преносних система других земаља, односно операторима тржишта електричне енергије.</p> <p>Правила из става 2. и уговор из става 4. овог члана морају бити у складу са Уговором о Енергетској заједници и са другим међународним уговорима које је ратификовала Република Србија.</p>			
6.4.	<p>Where vertically integrated transmission system operators participate in a joint undertaking established for implementing such cooperation, the joint undertaking shall establish and implement a compliance programme which sets out the measures to be taken to ensure that discriminatory and anticompetitive conduct is excluded. That compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet the objective of excluding discriminatory and anticompetitive conduct. It shall be subject to the approval of the Agency. Compliance with the programme shall be independently monitored by the compliance officers of the vertically integrated transmission system operators.</p>			НУ	<p>Оператор преносног система у Републици Србији није вертикално интегрисано предузеће, односно У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве.	
7.1.	For the construction of new generating capacity, Member States shall adopt an authorization procedure, which shall be conducted in accordance with objective, transparent and nondiscriminatory criteria.	01.30.1 01.30.2	Енергетски објекти се граде у складу са законом којим се уређује услови и начин уређења простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и изградња објеката, техничким и другим прописима, а по претходно прибављеној енергетској дозволи која се издаје у складу са овим законом. Енергетска дозвола се подноси уз захтев за издавање грађевинске дозволе.	ПУ		
7.2.a.	Member States shall lay down the criteria for the grant of authorizations for the construction of generating capacity in their territory. In determining appropriate criteria, Member States shall consider: (a) the safety and security of the electricity system, installations and associated equipment	01.33.1.1.	Енергетска дозвола се прибавља за изградњу следећих објеката: 1) објеката за производњу електричне енергије снаге 1 MW и више; 2) објеката за производњу електричне енергије снаге до 1 MW који као примарни енергетски ресурс користе воду; 3) објеката за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије у термоелектранама - топланама електричне снаге 1 MW и више и укупне топлотне снаге 1 MWt и више	ПУ		
			За издавање енергетске дозволе морају се испунити услови који се односе на: 1) поуздан и сигуран рад енергетског система			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
7.2.b.	(b) the protection of public health and safety	01.33.1.6.	6) заштиту на раду и безбедност људи и имовине	ПУ		
7.2.c.	(c) the protection of the environment	01.33.1.7.	7) заштиту животне средине	ПУ		
7.2.d.	(d) land use and siting	01.33.1.2.	2) услове за одређивање локације и коришћења земљишта	ПУ		
7.2.e.	(e) the use of public ground	01.33.1.2.	2) услове за одређивање локације и коришћења земљишта	ПУ		
7.2.f.	(f) energy efficiency	01.33.1.4.	4) енергетску ефикасност	ПУ		
7.2.g.	(g) the nature of the primary sources	01.33.1.5.	5) услове коришћења примарних извора енергије;	ПУ		
7.2.h.	(h) the characteristics particular to the applicant, such as technical, economic and financial capabilities;	01.33.1.8.	8) економско-финансијску способност подносиоца захтева да реализује изградњу енергетског објекта	ПУ		
7.2.i.	(i) compliance with measures adopted pursuant to Article 3					
7.2.j.	(j) the contribution of the generating capacity to meeting the overall Community target of at least a 20 % share of energy from renewable sources in the Community's gross final consumption of energy in 2020 referred to in Article 3(1) of Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources	01.33.1.9.	9) допринос капацитета за производњу електричне енергије у остваривању укупног удела енергије из обновљивих извора енергије у бруто финалној потрошњи енергије у складу са Националним акционим планом	ПУ		
7.2.k.	(k) the contribution of generating capacity to reducing emissions	01.33.1.10.	10) допринос капацитета за производњу електричне енергије смањењу емисија;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
7.3.	<p>Member States shall ensure that specific authorization procedures exist for small decentralized and/or distributed generation, which take into account their limited size and potential impact.</p> <p>Member States may set guidelines for that specific authorization procedure. National regulatory authorities or other competent national authorities including planning authorities shall review those guidelines and may recommend amendments thereto. Where Member States have established particular land use permit procedures applying to major new infrastructure projects in generation capacity, Member States shall, where appropriate, include the construction of new generation capacity within the scope of those procedures and shall implement them in a nondiscriminatory manner and within an appropriate time-frame.</p>	01.34.3.	<p>Министарство ближе прописује услове за издавање енергетске дозволе, садржај захтева за издавање енергетске дозволе у зависности од врсте и намене енергетског објекта, начин издавања енергетске дозволе и садржај регистра издатих енергетских дозвола и регистра енергетских дозвола које су престале да важе и друга питања у складу са законом.</p>	ПУ		
7.4.	<p>The authorization procedures and criteria shall be made public. Applicants shall be informed of the reasons for any refusal to grant an authorization. Those reasons shall be objective, nondiscriminatory, well-founded and duly substantiated. Appeal procedures shall be made available to the applicant.</p>	01.35.1 01.35.2 01.35.3 01.35.4	<p>Енергетска дозвола се издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева, ако су испуњени услови утврђени овим законом и прописима донетим на основу овог закона.</p> <p>У случају да се одбије захтев за издавање енергетске дозволе решење мора садржати детаљно образложење које ће бити засновано на објективним и недискриминаторним критеријумима и достављено подносиоцу захтева.</p> <p>Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба Влади, у року од 15 дана од дана пријема решења, односно Министарству у случајевима из члана 32. став 2. овог закона.</p> <p>Решење Владе, односно Министарства је коначно и против њега се може покренути управни спор.</p>	ПУ		
8.1.	<p>Member States shall ensure the possibility, in the interests of security of supply, of providing for new capacity or energy efficiency/demand-side management measures through a tendering procedure or any procedure equivalent in terms of transparency</p>	01.37.1.	<p>У случају да се путем издавања енергетских дозвола не могу обезбедити нови производни капацитети или када предузете мере енергетске ефикасности, нису довољне за обезбеђивање сигурног и редовног снабдевања електричном</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	and non-discrimination, on the basis of published criteria. Those procedures may, however, be launched only where, on the basis of the authorization procedure, the generating capacity to be built or the energy efficiency/demand-side management measures to be taken are insufficient to ensure security of supply.		енергијом, изградња објеката за производњу електричне енергије може се одобрити по спроведеном поступку јавног тендера.			
8.2.	Member States may ensure the possibility, in the interests of environmental protection and the promotion of infant new technologies, of tendering for new capacity on the basis of published criteria. Such tendering may relate to new capacity or to energy efficiency/demand-side management measures. A tendering procedure may, however, be launched only where, on the basis of the authorization procedure the generating capacity to be built or the measures to be taken, are insufficient to achieve those objectives.	01.3.1.4 01.3.1.5 01.3.1.6 01.3.1.7 01.3.1.8 01.3.1.9	<p>Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то:</p> <p>1) поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима;</p> <p>2) адекватаног нивоа производње електричне енергије и капацитета преносног система;</p> <p>5) обезбеђивања услова за унапређење енергетске ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије;</p> <p>6) стварања економских, привредних и финансијских услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиновану производњу електричне и топлотне енергије;</p> <p>7) стварања регулаторних, економских и привредних услова за унапређење ефикасности у управљању електроенергетским системима, посебно имајући у виду развој дистрибуиране производње електричне енергије, развој дистрибуираних складишних капацитета електричне енергије, увођење система за управљање потрошњом и увођење концепта напредних мрежа;</p> <p>8) стварање услова за коришћење нових извора енергије;</p> <p>9) разноврсност у производњи електричне енергије;</p> <p>10) унапређења заштите животне средине у свим областима енергетских делатности;</p>	ПУ		У тачки 8.1 су наведени случајеви када се расписује јавни тендер. У НЗоЕ је кроз енергетску политику, Стратегију, Програм остваривања Стратегије и извештавање реализовано планирање изградње производних капацитета, преваходно уважавајући критеријуме енергетске ефикасности и заштите животне средине.

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			11) стварања услова за инвестирање у енергетику;			
		01.4.1.	Стратегија је акт којим се утврђује енергетска политика и планира развој у сектору енергетике.			
		01.4.1.1 01.4.1.7 01.4.1.8	Стратегијом се одређују: 1) дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине; 7) правци развоја коришћења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергетске ефикасности; 8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему;			
		01.5.1 01.5.2 01.5.3	Програмом се утврђују услови, начин, динамика и мере за остваривање Стратегије. Програм доноси Влада, за период до шест година на предлог Министарства надлежног за послове енергетике Министарство прати остварење Програма и по потреби предлаже његово усклађивање са реалним потребама најмање сваке друге године.			
		01.6.	Програм садржи: 1) енергетске објекте које је неопходно изградити и реконструисати ради сигурности снабдевања или заштите животне средине и концесије које ће се понудити за изградњу енергетских објеката и рокове за њихово спровођење; 4) коришћење савремених технологија за производњу енергије и енергената;			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			5) мере за стимулисање инвестирања у енергетски сектор; 6) коришћење напредних технологија за управљање електроенергетским системом; 7) мере за унапређење енергетске ефикасности; 8) мере за заштиту животне средине;			
		01.8.	Влада подноси Народној скупштини годишњи извештај о спровођењу Стратегије и Програма који обухвата: 1) постигнуте резултате у последњој години у односу на циљеве; 2) оцену ефеката постигнутих резултата и утицај на Програм у следећој години; 3) предлог мера за ефикасније спровођење; 4) процену потребе за усклађивањем Програма и евентуалним усклађивањем Стратегије са реалним потребама. Извештај из става 1. овог члана, доставља се Народној скупштини најкасније до 30. јуна текуће године за протеклу годину.			
8.3.	<p>Details of the tendering procedure for means of generating capacity and energy efficiency/demand-side management measures shall be published in the Official Journal of the European Union at least six months prior to the closing date for tenders.</p> <p>The tender specifications shall be made available to any interested undertaking established in the territory of a Member State so that it has sufficient time in which to submit a tender.</p> <p>With a view to ensuring transparency and non-discrimination, the tender specifications shall contain a detailed description of the contract specifications and of the procedure to be followed by all tenderers and an exhaustive list of criteria governing the selection of tenderers and the award of the contract, including incentives, such as subsidies, which are covered by the tender. Those specifications may also relate to the fields referred to in Article 7(2).</p>	01.37.2 01.37.3 01.37.4 01.37.5 01.37.6	Влада, на предлог Министарства доноси одлуку о расписивању јавног тендера у складу са законом. Одлука из става 2. овог члана садржи нарочито: 1) локацију на којој ће се градити објекат; 2) врсту примарне енергије; 3) начин производње и услове преузимања електричне енергије; 4) услове који се односе на заштиту животне средине; 5) услове који се односе на заштиту споменика културе ако исти постоје на локацији на којој ће се градити објекат; 6) услове који се односе на енергетску ефикасност; 7) мере подстицаја за поједине врсте примарне енергије и инсталисане снаге производног	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>капацитета;</p> <p>8) услове који се односе на престанак рада објекта;</p> <p>9) рок за подношење понуде.</p> <p>Прикупљање понуда по јавном тендеру, оцењивање и рангирање понуда врши Министарство и Влади доставља извештај са предлогом најповољније понуде.</p> <p>Поступак јавног тендера, услови за учешће на тендеру и критеријуми за избор понуде морају бити транспарентни и недискриминаторни.</p> <p>Одлука о расписивању јавног тендера објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”, а детаље у вези са тендерском процедуром Министарство ће јавно објавити укључујући и објављивање у гласилима у складу са обавезама Републике Србије преузетим ратификованим међународним споразумима, најмање шест месеци пре датума затварања тендера.</p>			
8.4.	In invitations to tender for the requisite generating capacity, consideration must also be given to electricity supply offers with long-term guarantees from existing generating units, provided that additional requirements can be met in this way.	01.7.	У циљу реализације дугорочних циљева за развој производних објеката који су у функцији сигурности снабдевања утврђених Стратегијом и Програмом, могу се закључити дугорочни уговори о продаји са произвођачем електричне енергије, уз уважавање начела конкуренције и недискриминације.	ПУ		Обухваћено у документима Стратегија и Програм остваривања Стратегије
8.5.	Member States shall designate an authority or a public or private body independent from electricity generation, transmission, distribution and supply activities, which may be a regulatory authority referred to in Article 35(1), to be responsible for the organization, monitoring and control of the tendering procedure referred to in paragraphs 1 to 4 of this Article. Where a transmission system operator is fully independent from other activities not relating to the transmission system in ownership terms, the transmission system operator may be designated as the body responsible for	01.37.4.	Прикупљање понуда по јавном тендеру, оцењивање и рангирање понуда врши Министарство и Влади доставља извештај са предлогом најповољније понуде.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	organizing, monitoring and controlling the tendering procedure. That authority or body shall take all necessary steps to ensure confidentiality of the information contained in the tenders.					
9.1.	<p>Member States shall ensure that from 3 March 2012:</p> <p>(a) each undertaking which owns a transmission system acts as a transmission system operator;</p> <p>(b) the same person or persons are entitled neither:</p> <p>(i) directly or indirectly to exercise control over an undertaking performing any of the functions of generation or supply, and directly or indirectly to exercise control or exercise any right over a transmission system operator or over a transmission system; nor</p> <p>(ii) directly or indirectly to exercise control over a transmission system operator or over a transmission system, and directly or indirectly to exercise control or exercise any</p> <p>right over an undertaking performing any of the functions of generation or supply;</p> <p>(c) the same person or persons are not entitled to appoint members of the supervisory board, the administrative board or bodies legally representing the undertaking, of a transmission system operator or a transmission system, and directly or indirectly to exercise control or exercise any right over an undertaking performing any of the functions of generation or supply; and</p> <p>(d) the same person is not entitled to be a member of the supervisory board, the administrative board or bodies legally representing the undertaking, of both an undertaking performing any of the functions of generation or supply and a transmission system operator or a transmission system.</p>	01.98.1.	<p>Независност оператора преносног система остварује се на начин да исто лице или лица нису овлашћена да:</p> <p>1) директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом, и истовремено директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над оператором преносног система или преносним системом;</p> <p>2) директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над оператором преносног система или преносним системом и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;</p> <p>3) именују чланове надзорног одбора, или друге органе управљања као и правне заступнике оператора преносног система и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;</p> <p>4) истовремено буду чланови надзорног одбора или других органа управљања као и правни заступници оператора преносног система и енергетских субјеката који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.157.1.	Преносна електроенергетска мрежа може, у складу са законом, бити у јавној својини и у својини оператора преносног система кога је основала Република Србија за обављање делатности преноса и управљања преносним системом.			
9.2.	The rights referred to in points (b) and (c) of paragraph 1 shall include, in particular: (a) the power to exercise voting rights; (b) the power to appoint members of the supervisory board, the administrative board or bodies legally representing the undertaking; or (c) the holding of a majority share.	01.98.2.	Одредбе става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана посебно се односе на: 1) право гласа; 2) право именованја чланова надзорног одбора или других органа управљања као и правних заступника; 3) поседовање већинског удела у власничкој структури.	ПУ		
9.3.	For the purpose of paragraph 1(b), the notion 'undertaking performing any of the functions of generation or supply' shall include 'undertaking performing any of the functions of production and supply' within the meaning of Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas, and the terms 'transmission system operator' and 'transmission system' shall include 'transmission system operator' and 'transmission system' within the meaning of that Directive	01.2.21.	21) енергетски субјект је правно лице, односно предузетник, које обавља једну или више енергетских делатности из члана 16. овог закона;	ПУ		
9.4.	Member States may allow for derogations from points (b) and (c) of paragraph 1 until 3 March 2013, provided that transmission system operators are not part of a vertically integrated undertaking.	01.2.46.	46) оператор преносног система електричне енергије је енергетски субјект који обавља делатност преноса и управљања преносним системом електричне енергије и одговоран је за рад, одржавање и развој преносног система на подручју Републике Србије, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за преносом електричне енергије на економски оправдан начин;	НП	Оператор преносног система у Републици Србији није вертикално интегрисано предузеће.	
9.5.	The obligation set out in paragraph 1(a) shall be deemed to be fulfilled in a situation where two or more undertakings which own transmission systems have created a joint venture which acts as a			НУ	У Републици Србији постоји само један оператор преносног система, односно не постоји	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	transmission system operator in two or more Member States for the transmission systems concerned. No other undertaking may be part of the joint venture, unless it has been approved under Article 13 as an independent system operator or as an independent transmission operator for the purposes of Chapter V.				фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство	
9.6.	For the implementation of this Article, where the person referred to in points (b), (c) and (d) of paragraph 1 is the Member State or another public body, two separate public bodies exercising control over a transmission system operator or over a transmission system on the one hand, and over an undertaking performing any of the functions of generation or supply on the other, shall be deemed not to be the same person or persons.	01.99	У случају да је лице из члана 98. овог закона држава или други орган јавне власти, контролу над оператором преносног система са једне стране, и енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом са друге стране, не може обављати исто лице, односно исти орган јавне власти.	ПУ		
9.7	Member States shall ensure that neither commercially sensitive information referred to in Article 16 held by a transmission system operator which was part of a vertically integrated undertaking, nor the staff of such a transmission system operator, is transferred to undertakings performing any of the functions of generation and supply.	01.18.4	Оператори система дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије и енергената, као и тајност комерцијално осетљивих података и информација о својим активностима, у складу са овим законом и другим прописима.	ПУ		Оператор преносног система у Републици Србији вертикално интегрисано предузеће.
9.8.	Where on 3 September 2009, the transmission system belongs to a vertically integrated undertaking a Member State may decide not to apply paragraph 1. In such case, the Member State concerned shall either: (a) designate an independent system operator in accordance with Article 13; or (b) comply with the provisions of Chapter V.			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	
9.9.	Where, on 3 September 2009, the transmission system belongs to a vertically integrated undertaking and there are arrangements in place			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	which guarantee more effective independence of the transmission system operator than the provisions of Chapter V, a Member State may decide not to apply paragraph 1.				године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	
9.10	Before an undertaking is approved and designated as a transmission system operator under paragraph 9 of this Article, it shall be certified according to the procedures laid down in Article 10(4), (5) and (6) of this Directive and in Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009, pursuant to which the Commission shall verify that the arrangements in place clearly guarantee more effective independence of the transmission system operator than the provisions of Chapter V.			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	
9.11	Vertically integrated undertakings which own a transmission system shall not in any event be prevented from taking steps to comply with paragraph 1.			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији није вертикално интегрисано предузеће, односно У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					активности у складу са духом Директиве.	
9.12	Undertakings performing any of the functions of generation or supply shall not in any event be able to directly or indirectly take control over or exercise any right over unbundled transmission system operators in Member States which apply paragraph 1	01.98	<p>Независност оператора преносног система остварује се на начин да исто лице или лица нису овлашћена да:</p> <p>1) директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом, и истовремено директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над оператором преносног система или преносним системом;</p> <p>2) директно или индиректно спроводе контролу или имају било која друга овлашћење над оператором преносног система или преносним системом и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;</p> <p>3) именују чланове надзорног одбора, или друге органе управљања као и правне заступнике оператора преносног система и истовремено директно или индиректно спроводе контролу над енергетским субјектима који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом;</p> <p>4) истовремено буду чланови надзорног одбора или других органа управљања као и правни заступници оператора преносног система и енергетских субјеката који обављају енергетске делатности производње или снабдевања електричном енергијом.</p> <p>Одредбе става 1. тач. 1), 2) и 3) овог члана посебно се односе на:</p> <p>1) право гласа;</p> <p>2) право именовања чланова надзорног одбора или других органа управљања као и правних заступника;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			3) поседовање већинског удела у власничкој структури.			
10.1	Before an undertaking is approved and designated as transmission system operator, it shall be certified according to the procedures laid down in paragraphs 4, 5 and 6 of this Article and in Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009.	01.100.1	Пре него што неко правно лице добије лиценцу и тиме буде одређено за оператора преносног система, мора бити сертифицировано у складу са овим законом.	ПУ		
10.2	Undertakings which own a transmission system and which have been certified by the national regulatory authority as having complied with the requirements of Article 9, pursuant to the certification procedure below, shall be approved and designated as transmission system operators by Member States. The designation of transmission system operators shall be notified to the Commission and published in the Official Journal of the European Union.	01.100.1	Пре него што неко правно лице добије лиценцу и тиме буде одређено за оператора преносног система, мора бити сертифицировано у складу са овим законом.	ПУ		
10.3	Transmission system operators shall notify to the regulatory authority any planned transaction which may require a reassessment of their compliance with the requirements of Article 9.	01.103.	Сертифицирани оператор преносног система дужан је да обавести Агенцију о свим планираним променама које могу захтевати поновну процену испуњености услова из чл. 98. и 99. овог закона. Агенција је дужна да непрекидно прати да ли сертифицирани оператор преносног система испуњава услове из чл. 98. и 99. овог закона и покреће нови поступак сертификације у следећим случајевима: 1) када је оператор преносног система обавести о променама из става 1. овог члана; 2) када има сазнања о планираним променама које представљају разлог за нови поступак сертификације или које могу довести или су довеле до повреде прописа о раздвајању; 3) када надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора поднесе оправдан захтев.	ПУ		
10.4	Regulatory authorities shall monitor the continuing compliance of transmission system operators with the requirements of Article 9. They shall open a	01.100.2 01.100.3	У поступку сертификације утврђује се испуњеност услова из чл. 98. и 99. овог закона. Поступак сертификације покреће се на: 1) захтев правног лица које је власник преносног	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>certification procedure to ensure such compliance:</p> <p>(a) upon notification by the transmission system operator pursuant to paragraph 3;</p> <p>(b) on their own initiative where they have knowledge that a planned change in rights or influence over transmission system owners or transmission system operators may lead to an infringement of Article 9, or where they have reason to believe that such an infringement may have occurred; or</p> <p>(c) upon a reasoned request from the Commission.</p>		<p>система, односно мреже,</p> <p>2) захтев Агенције ако правно лице не поднесе захтев за сертификацију или</p> <p>3) образложен захтев надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора.</p>			
10.5	<p>The regulatory authorities shall adopt a decision on the certification of a transmission system operator within a period of four months from the date of the notification by the transmission system operator or from the date of the Commission request. After expiry of that period, the certification shall be deemed to be granted. The explicit or tacit decision of the regulatory authority shall become effective only after the conclusion of the procedure set out in paragraph 6.</p>	01.102	<p>Агенција је дужна да донесе одлуку о сертификацији оператора преносног система у року од четири месеца од дана подношења захтева из члана 100. став 3. тач. 1) и 3) овог закона. У случају да Агенција не донесе одлуку из става 1. овог члана сматра се да је одлука о сертификацији донета.</p> <p>Одлуку о сертификацији оператора преносног система са пратећом документацијом Агенција је дужна да без одлагања достави надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, ради давања мишљења.</p> <p>Ако у року од два месеца од дана достављања одлуке о сертификацији надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора не достави мишљење сматра се да је сагласно са одлуком Агенције.</p> <p>У року од два месеца од пријема мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, Агенција ће донети коначну одлуку о сертификацији оператора преносног система, узимајући у обзир то мишљење.</p> <p>Одлука Агенције и мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора ће бити објављени заједно у „Службеном гласнику</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>Републике Србије” и на интернет страницама оператора преносног система и Агенције.</p> <p>У случају када коначна одлука Агенције одступа од мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, Агенција ће заједно са одлуком и мишљењем из става б. овог члана објавити и образложење за такву одлуку.</p>			
10.6	<p>The explicit or tacit decision on the certification of a transmission system operator shall be notified without delay to the Commission by the regulatory authority, together with all the relevant information with respect to that decision. The Commission shall act in accordance with the procedure laid down in Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009.</p>	01.102	<p>Агенција је дужна да донесе одлуку о сертификацији оператора преносног система у року од четири месеца од дана подношења захтева из члана 100. став 3. тач. 1) и 3) овог закона.</p> <p>У случају да Агенција не донесе одлуку из става 1. овог члана сматра се да је одлука о сертификацији донета.</p> <p>Одлуку о сертификацији оператора преносног система са пратећом документацијом Агенција је дужна да без одлагања достави надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, ради давања мишљења.</p> <p>Ако у року од два месеца од дана достављања одлуке о сертификацији надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора не достави мишљење сматра се да је сагласно са одлуком Агенције.</p> <p>У року од два месеца од пријема мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, Агенција ће донети коначну одлуку о сертификацији оператора преносног система, узимајући у обзир то мишљење.</p> <p>Одлука Агенције и мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора ће бити објављени заједно у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страницама оператора преносног система и Агенције.</p> <p>У случају када коначна одлука Агенције одступа од мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			уговора, Агенција ће заједно са одлуком и мишљењем из става 6. овог члана објавити и образложење за такву одлуку.			
10.7	The regulatory authorities and the Commission may request from transmission system operators and undertakings performing any of the functions of generation or supply any information relevant for the fulfilment of their tasks under this Article.	01.105.	Оператор преносног система и енергетски субјекти који обављају делатност производње или снабдевања електричном енергијом и природним гасом, дужни су да Агенцији доставе све податке и сва документа неопходна за поступак сертификације оператора преносног система. Агенција је дужна да чува поверљивост комерцијално осетљивих података из става 2. овог члана.	ПУ		
10.8	Regulatory authorities and the Commission shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information.	01.105.	Оператор преносног система и енергетски субјекти који обављају делатност производње или снабдевања електричном енергијом и природним гасом, дужни су да Агенцији доставе све податке и сва документа неопходна за поступак сертификације оператора преносног система. Агенција је дужна да чува поверљивост комерцијално осетљивих података из става 2. овог члана.	ПУ		
11.1 11.2 11.3 11.4 11.5 11.6 11.7 11.8 11.9 11.10 11.11	Where certification is requested by a transmission system owner or a transmission system operator which is controlled by a person or persons from a third country or third countries, the regulatory authority shall notify the Commission. The regulatory authority shall also notify to the Commission without delay any circumstances that would result in a person or persons from a third country or third countries acquiring control of a transmission system or a transmission system operator. The transmission system operator shall notify to the regulatory authority any circumstances that would result in a person or persons from a third country or third countries acquiring control of the transmission system or the transmission system operator.	01.106.	На поступак сертификације започет на основу захтева за сертификацију који подноси власник преносне мреже или оператор преносног система којег контролише особа или особе из треће државе или трећих држава, примењују се одредбе чл. 101. и 102. закона узимајући у обзир одредбу члана 107. овог закона. Агенција о захтеву без одлагања обавештава Министарство и надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, као и о свим околностима које би могле имати за последицу да особа или особе из треће државе или трећих држава преузму контролу над преносном мрежом или оператором преносног система. Оператор преносног система дужан је да обавести Агенцију о свим околностима које би довеле до чињенице да лице или лица из треће земље или	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>The regulatory authority shall adopt a draft decision on the certification of a transmission system operator within four months from the date of notification by the transmission system operator. It shall refuse the certification if it has not been demonstrated:</p> <p>(a) that the entity concerned complies with the requirements of Article 9; and</p> <p>(b) to the regulatory authority or to another competent authority designated by the Member State that granting certification will not put at risk the security of energy supply of the Member State and the Community. In considering that question the regulatory authority or other competent authority so designated shall take into account:</p> <p>(i) the rights and obligations of the Community with respect to that third country arising under international law, including any agreement concluded with one or more third countries to which the Community is a party and which addresses the issues of security of energy supply;</p> <p>(ii) the rights and obligations of the Member State with respect to that third country arising under agreements concluded with it, insofar as they are in compliance with Community law; and</p> <p>(iii) other specific facts and circumstances of the case and the third country concerned.</p> <p>The regulatory authority shall notify the decision to the Commission without delay, together with all the relevant information with respect to that decision.</p> <p>Member States shall provide for the regulatory authority or the designated competent authority referred to in paragraph 3(b), before the regulatory authority adopts a decision on the certification, to</p>	<p>01.107.</p>	<p>трећих земаља стекну контролу над оператором преносног система или преносним системом.</p> <p>Агенција ће одбити сертификацију оператора преносног система који контролише једно или више лица из треће земље или трећих земаља, у случају да:</p> <p>1) оператор преносног система не испуњава захтеве из члана 98. овог закона;</p> <p>2) додела сертификата угрожава сигурност снабдевања електричном енергијом Републике Србије и региона.</p> <p>Агенција ће при разматрању става 1. тачка 2) овог члана посебно узети у обзир одредбе:</p> <p>1) међународног права и обавеза у вези са трећим земљама, укључујући и споразуме закључене са једном или више трећих земаља чији потписник је и нека од уговорних страна из уговора из члана 2. тачка 84) овог закона, које произилазе из ратификованих међународних уговора и односе се на питања сигурности снабдевања;</p> <p>2) права и обавезе Републике Србије у вези са том трећом земљом које произилазе из споразума закључених са том земљом, као и уговори које је Република Србија потписала у поступку европских интеграција;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>request an opinion from the Commission on whether:</p> <p>(a) the entity concerned complies with the requirements of Article 9; and</p> <p>(b) granting certification will not put at risk the security of energy supply to the Community.</p> <p>The Commission shall examine the request referred to in paragraph 5 as soon as it is received. Within a period of two months after receiving the request, it shall deliver its opinion to the national regulatory authority or, if the request was made by the designated competent authority, to that authority.</p> <p>In preparing the opinion, the Commission may request the views of the Agency, the Member State concerned, and interested parties. In the event that the Commission makes such a request, the two-month period shall be extended by two months.</p> <p>In the absence of an opinion by the Commission within the period referred to in the first and second subparagraphs, the Commission shall be deemed not to raise objections to the decision of the regulatory authority.</p> <p>When assessing whether the control by a person or persons from a third country or third countries will put at risk the security of energy supply to the Community, the Commission shall take into account:</p> <p>(a) the specific facts of the case and the third country or third countries concerned; and</p> <p>(b) the rights and obligations of the Community with respect to that third country or third countries arising under international law, including an agreement concluded with one or more third countries to which the Community is a party and which addresses the issues of security of supply.</p>		<p>3) друге специфичне чињенице и околности случаја и те треће земље.</p> <p>Приликом доношења одлуке о сертификацији Агенција узима у обзир и мишљење Министарства о утицају на сигурност снабдевања Републике Србије или региона.</p> <p>Министарство може захтевати од Агенције да донесе коначну одлуку у складу са мишљењем у случају да издавање сертификата угрожава сигурност снабдевања Републике Србије или региона или представља опасност по безбедност Републике Србије.</p> <p>У случају да коначна одлука није у складу са мишљењем надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, Агенција је дужна да објави и образложење за доношење такве одлуке на начин прописан чланом 102. овог закона.</p> <p>Агенција има право да одбије захтев за сертификацију у случају да издавање сертификата угрожава сигурност снабдевања Републике Србије или региона или представља опасност по безбедност Републике Србије.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>The national regulatory authority shall, within a period of two months after the expiry of the period referred to in paragraph 6, adopt its final decision on the certification. In adopting its final decision the national regulatory authority shall take utmost account of the Commission's opinion. In any event Member States shall have the right to refuse certification where granting certification puts at risk the Member State's security of energy supply or the security of energy supply of another Member State. Where the Member State has designated another competent authority to assess paragraph 3(b), it may require the national regulatory authority to adopt its final decision in accordance with the assessment of that competent authority. The national regulatory authority's final decision and the Commission's opinion shall be published together. Where the final decision diverges from the Commission's opinion, the Member State concerned shall provide and publish, together with that decision, the reasoning underlying such decision.</p> <p>Nothing in this Article shall affect the right of Member States to exercise, in compliance with Community law, national legal controls to protect legitimate public security interests.</p> <p>The Commission may adopt Guidelines setting out the details of the procedure to be followed for the application of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).</p> <p>This Article, with exception of paragraph 3(a), shall also apply to Member States which are subject to a</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	derogation under Article 44.					
12.1a	Each transmission system operator shall be responsible for: (a) ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the transmission of electricity, operating, maintaining and developing under economic conditions secure, reliable and efficient transmission systems with due regard to the environment;	01.108.1.1 01.108.1.5	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 1) сигуран, поуздан и безбедан рад преносног система и квалитет испоруке електричне енергије; 5) развој преносног система којим се обезбеђује дугорочна способност преносног система да испуни рационалне захтеве за пренос електричне енергије водећи рачуна о заштити животне средине;	ПУ		
12.1b	(b) ensuring adequate means to meet service obligations;	01.109.1.17 01.109.1.27	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 17) одржава и развија преносни систем; 27) користи објекте преносног система у складу са техничким прописима;	ПУ		
12.1c	(c) contributing to security of supply through adequate transmission capacity and system reliability;	01.108.1.1	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 1) сигуран, поуздан и безбедан рад преносног	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.108.1.2	система и квалитет испоруке електричне енергије; 2) обезбеђивање адекватног преносног капацитета у функцији сигурности снабдевања;			
12.1d	(d) managing electricity flows on the system, taking into account exchanges with other interconnected systems. To that end, the transmission system operator shall be responsible for ensuring a secure, reliable and efficient electricity system and, in that context, for ensuring the availability of all necessary ancillary services, including those provided by demand response, insofar as such availability is independent from any other transmission system with which its system is interconnected;	01.108.1.8	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконецији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконецији;	ПУ		
12.1e	(e) providing to the operator of any other system with which its system is interconnected sufficient information to ensure the secure and efficient operation, coordinated development and interoperability of the interconnected system;	01.108.1.7	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконецији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији;	ПУ		
		01.109.1.38	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 38) размењује информације неопходне за безбедно и сигурно функционисање система са другим операторима система;			
12.1f	(f) ensuring non-discrimination as between system users or classes of system users, particularly in favour of its related undertakings;	01.109.1.3	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 3) не прави дискриминацију између корисника преносног система или група корисника система;	ПУ		
12.1g	(g) providing system users with the information they need for efficient access to the system; and	01.109.1.4	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 4) корисницима преносног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
12.1h	(h) collecting congestion rents and payments under the inter-transmission system operator compensation mechanism, in compliance with Article 13 of Regulation (EC) No 714/2009, granting and managing third-party access and giving reasoned explanations when it denies such access, which shall be monitored by the national regulatory authorities; in carrying out their tasks under this Article transmission system operators shall primarily facilitate market integration	01.108.1.4	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 4) недискриминаторан и транспарентан приступ преносном систему и давање разумног образложења у случају одбијања приступа;	ПУ		
		01.109.1.11	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;			
		01.108.1.13	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 13) ефикасно и функционално повезивање тржишта електричне енергије у Републици Србији са суседним тржиштима електричне енергије, у сарадњи са оператором тржишта електричне енергије у Републици Србији, као и операторима преносног система и операторима тржишта суседних земаља, а у складу са међународно установљеним принципима и преузетим обавезама.			
		01.161.6	Агенција је дужна, да обезбеди да критеријуми за одбијање приступа систему буду доследно примењени.			
13.1	Where the transmission system belongs to a vertically integrated undertaking on 3 September 2009, Member States may decide not to apply Article 9(1) and designate an independent system operator upon a proposal from the transmission system owner. Such designation shall be subject to approval by the Commission.			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
13.2	<p>The Member State may approve and designate an independent system operator only where:</p> <p>(a) the candidate operator has demonstrated that it complies with the requirements of Article 9(1)(b), (c) and (d);</p> <p>(b) the candidate operator has demonstrated that it has at its disposal the required financial, technical, physical and humanresources to carry out its tasks under Article 12;</p> <p>(c) the candidate operator has undertaken to comply with a ten-year network development plan monitored by the regulatory authority;</p> <p>(d) the transmission system owner has demonstrated its ability to comply with its obligations under paragraph 5. To that end, it shall provide all the draft contractual arrangements with the candidate undertaking and any other relevant entity;and</p> <p>(e) the candidate operator has demonstrated its ability to comply with its obligations under Regulation (EC) No 714/2009 including the cooperation of transmission system operatorsat European and regional level.</p>			НУ	<p>Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .</p>	
13.3	<p>Undertakings which have been certified by the regulatoryauthority as having complied with the requirements of Article 11and paragraph 2 of this Article shall be approved and designatedas independent system operators by Member States. The certification procedure in either Article 10 of this Directive and Article 3of Regulation (EC) No 714/2009 or in Article 11 of this Directiveshall be applicable.</p>			НУ	<p>Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .</p>	
13.4	<p>Each independent system operator shall be responsible for granting and managing third-party access, including the collection of access charges, congestion charges, and payments underthe inter-transmission</p>			НУ	<p>Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
13.5	<p>system operator compensation mechanism in compliance with Article 13 of Regulation (EC) No 714/2009, as well as for operating, maintaining and developing the transmission system, and for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demand through investment planning. When developing the transmission system, the independent system operator shall be responsible for planning (including authorisation procedure), construction and commissioning of the new infrastructure. For this purpose, the independent system operator shall act as a transmission system operator in accordance with this Chapter. The transmission system owner shall not be responsible for granting and managing third-party access, nor for investment planning.</p>				<p>интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .</p>	
	<p>Where an independent system operator has been designated, the transmission system owner shall:</p> <p>(a) provide all the relevant cooperation and support to the independent system operator for the fulfilment of its tasks, including in particular all relevant information;</p> <p>(b) finance the investments decided by the independent system operator and approved by the regulatory authority, or give its agreement to financing by any interested party including the independent system operator. The relevant financing arrangements shall be subject to approval by the regulatory authority. Prior to such approval, the regulatory authority shall consult the transmission system owner together with the other interested parties;</p> <p>(c) provide for the coverage of liability relating to the network assets, excluding the liability relating to the tasks of the independent system operator; and</p> <p>(d) provide guarantees to facilitate financing any network expansions with the exception of those investments where, pursuant to point (b), it has given its agreement to financing by any interested party</p>			НУ	<p>Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	including the independent system operator.					
13.6	In close cooperation with the regulatory authority, the relevant national competition authority shall be granted all relevant powers to effectively monitor compliance of the transmission system owner with its obligations under paragraph 5.			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	
14.1	A transmission system owner, where an independent system operator has been appointed, which is part of a vertically integrated undertaking shall be independent at least in terms of its legal form, organisation and decision making from other activities not relating to transmission.			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	
14.2	In order to ensure the independence of the transmission system owner referred to in paragraph 1, the following minimum criteria shall apply: (a) persons responsible for the management of the transmission system owner shall not participate in company structures of the integrated electricity undertaking responsible, directly or indirectly, for the day-to-day operation of the generation, distribution and supply of electricity; (b) appropriate measures shall be taken to ensure that the professional interests of persons responsible for the management of the transmission system owner are taken into account in a manner that ensures that they are capable of acting independently; and (c) the transmission system owner shall establish a			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	compliance programme, which sets out measures taken to ensure that discriminatory conduct is excluded, and ensure that observance of it is adequately monitored. The compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet those objectives. An annual report, setting out the measures taken, shall be submitted by the person or body responsible for monitoring the compliance programme to the regulatory authority and shall be published.					
14.3	The Commission may adopt Guidelines to ensure full and effective compliance of the transmission system owner with paragraph 2 of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).			НУ	Оператор преносног система у Републици Србији 03.09. 2009. године није био део вертикално интегрисано предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство .	
15.1.	Without prejudice to the supply of electricity on the basis of contractual obligations, including those which derive from the tendering specifications, the transmission system operator shall, where it has such a function, be responsible for dispatching the generating installations in its area and for determining the use of interconnectors with other systems.	01.108.1.1 01.108.1.3 01.108.1.7	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 1) сигуран, поуздан и безбедан рад преносног система и квалитет испоруке електричне енергије; 3) управљање преносним системом и делом дистрибутивног система напона 110 kV који обухвата спојна поља 110 kV, сабирнице 110 kV и далеководна поља 110 kV, на начин који обезбеђује сигурност испоруке електричне енергије; 3) недискриминаторски и транспарентан приступ преносном систему и давање разумног образложења у случају одбијања приступа; 7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконецији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.109.1.	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета			
15.2.	The dispatching of generating installations and the use of interconnectors shall be determined on the basis of criteria which shall be approved by national regulatory authorities where competent and which must be objective, published and applied in a non-discriminatory manner, ensuring the proper functioning of the internal market in electricity. The criteria shall take into account the economic precedence of electricity from available generating installations or interconnector transfers and the technical constraints on the system.	01.53.1.1 01.53.1.2 01.53.1.9	Агенција даје сагласност на: 1) правила о раду преносног система електричне енергије; 2) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета; 9) правила о раду тржишта електричне енергије;	ПУ		
15.3.	A Member State shall require system operators to act in accordance with Article 16 of Directive 2009/28/EC when dispatching generating installations using renewable energy sources. They also may require the system operator to give priority when dispatching generating installations producing combined heat and power.	01.109.1.30.	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 30) приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије, осим у случају када је угрожена сигурност рада преносног система;	ПУ		
15.4.	A Member State may, for reasons of security of supply, direct that priority be given to the dispatch of generating installations using indigenous primary energy fuel sources, to an extent not exceeding, in any calendar year, 15 % of the overall primary energy necessary to produce the electricity consumed in the Member State concerned.	01.109.1.37.	37) Оператор преносног система електричне енергије дужан је да у сврху обезбеђења сигурности снабдевања, приоритетно ангажује произвођаче који користе домаће енергенте за производњу електричне енергије у износу који не прелази 15 % од укупно коришћених енергената за производњу електричне енергије у календарској години према енергетском билансу Републике Србије.	ПУ		
15.5.	The regulatory authorities where Member States have so provided or Member States shall require transmission system operators to comply with minimum standards for the maintenance and	01.109.1.18.	Оператор преносног система електричне енергије дужан је: 18) да сваке године донесе план развоја преносног система за период од најмање десет година;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	development of the transmission system, including interconnection capacity.		19) сваке године доноси план инвестиција у преносни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција дистрибутивних система;			
		01.109.2.	План развоја из става 1. тачке 18) овог члана и план инвестиција из става 1. тачке 19) овог члана оператор преносног система електричне енергије дужан је да достави сваке године Агенцији, ради давања сагласности.			
15.6.	Transmission system operators shall procure the energy they use to cover energy losses and reserve capacity in their system according to transparent, non-discriminatory and market-based procedures, whenever they have such a function.	01.109.1.33	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 33) Агенцији достави план набавке електричне енергије за надокнаду губитака за наредну годину;	ПУ		
		01.109.1.34	34) набави електричну енергију за надокнаду губитака у преносној мрежи и помоћне услуге у свом систему у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима			
15.7.	Rules adopted by transmission system operators for balancing the electricity system shall be objective, transparent and non-discriminatory, including rules for charging system users of their networks for energy imbalance. The terms and conditions, including the rules and tariffs, for the provision of such services by transmission system operators shall be established pursuant to a methodology compatible with Article 37(6) in a non-discriminatory and cost-reflective way and shall be published.	01.108.1.9.	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 9) балансирање система;;	ПУ		
		01.109.1.22	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 22) обезбеди услуге балансирања у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима који ће пружити одговарајуће подстицаје корисницима система да избалансирају своју предају и преузимање електричне енергије;			
		01.109.1.23	23) утврђује цену електричне енергије за потребе балансирања система у складу са чланом 174. став 2. овог закона;			
		01.116.1.10.	Правилима о раду преносног система електричне енергије уређују се: 10) процедуру за пријаву и потврду програма рада балансно одговорних страна;			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)	
		01.175.1.3 01.175.1.4 01.175.1.6	Правилима о раду тржишта електричне енергије ближе се уређују: 3) прорачун одступања балансно одговорних страна; 4) обрачун финансијског поравнања балансно одговорних страна; б) обрачун електричне енергије за потребе балансирања и обезбеђивања сигурног рада система и				
		01.175.2 01.175.3	Правила из става 1. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције. Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.				
16.1.	Without prejudice to Article 30 or any other legal duty to disclose information, each transmission system operator and each transmission system owner shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information obtained in the course of carrying out its activities, and shall prevent information about its own activities which may be commercially advantageous from being disclosed in a discriminatory manner. In particular it shall not disclose any commercially sensitive information to there maining parts of the undertaking, unless this is necessary for carrying out a business transaction. In order to ensure the full respect of the rules on information unbundling, Member States shall ensure that the transmission system owner and the remaining part of the undertaking do not use joint services, such as joint legal services, apart from purely administrative or IT functions.	01.18.4.	Оператори система дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије и енергената, као и тајност комерцијално осетљивих података и информација о својим активностима, у складу са овим законом и другим прописима.	ПУ			
		01.109.1.5.	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 5) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;				
		01.185..	Оператор преносног, односно дистрибутивног система, оператор тржишта, снабдевач и снабдевач на велико обавезни су да чувају као пословну тајну податке и документа који садрже информације о продајним ценама, количини и условима снабдевања електричном енергијом, мерне податке о производњи, односно потрошњи крајњих купаца, као и друге податке и документа чије објављивање или чињење доступним трећим				

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>лицима може довести до поремећаја на тржишту електричне енергије.</p> <p>Одредба става 1. овог члана, односи се и на уговоре о снабдевању електричном енергијом у периоду од годину дана од дана престанка тих уговора, осим уговора који се закључују у поступку јавних набавки, с тим да се и по истеку тог периода мерни подаци о производњи, односно потрошњи електричне енергије крајњих купаца, могу саопштавати односно документа давати трећим лицима само по захтеву произвођача, односно крајњег купца електричне енергије.</p>			
16.2.	Transmission system operators shall not, in the context of sales or purchases of electricity by related undertakings, misuse commercially sensitive information obtained from third parties in the context of providing or negotiating access to the system.	<p>01.18.4.</p> <p>01.109.1.5.</p> <p>01.185..</p>	<p>Оператори система дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије и енергената, као и тајност комерцијално осетљивих података и информација о својим активностима, у складу са овим законом и другим прописима.</p> <p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>5) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин;</p> <p>Оператор преносног, односно дистрибутивног система, оператор тржишта, снабдевач и снабдевач на велико обавезни су да чувају као пословну тајну податке и документа који садрже информације о продајним ценама, количини и условима снабдевања електричном енергијом, мерне податке о производњи, односно потрошњи крајњих купаца, као и друге податке и документа чије објављивање или чињење доступним трећим лицима може довести до поремећаја на тржишту електричне енергије.</p> <p>Одредба става 1. овог члана, односи се и на уговоре о снабдевању електричном енергијом у</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>периоду од годину дана од дана престанка тих уговора, осим уговора који се закључују у поступку јавних набавки, с тим да се и по истеку тог периода мерни подаци о производњи, односно потрошњи електричне енергије крајњих купаца, могу саопштавати односно документа давати трећим лицима само по захтеву произвођача, односно крајњег купца електричне енергије.</p>			
16.3.	<p>Information necessary for effective competition and the efficient functioning of the market shall be made public. That obligation shall be without prejudice to preserving the confidentiality of commercially sensitive information</p>	<p>01.109.1.5 01.109.1.10 01.109.1.16</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 5) обезбеди поверљивост комерцијално осетљивих информација добијених током обављања делатности и да информације које могу обезбедити предност на тржишту објављује на недискриминаторан начин; 10) објави процену расположивог преносног капацитета за сваки дан, наводећи све расположиве капацитете преноса који су већ резервисани. Објављивање се врши у одређеним интервалима пре дана коришћења расположивог преносног капацитета и укључује седмичне и месечне процењене вредности, као и индикацију о очекиваној поузданости расположивих капацитета; 16) објави релевантне податке о укупној прогнозираној потрошњи и оствареној потрошњи, о расположивости и употреби објеката корисника система, расположивости и коришћењу мреже и интерконеције, балансној енергији и резервисаном капацитету;</p>	ПУ		
		01.18.4.	<p>Оператори система дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије и енергената, као и тајност комерцијално осетљивих података и информација о својим активностима, у складу са овим законом и другим прописима.</p>			
		01.185..	<p>Оператор преносног, односно дистрибутивног система, оператор тржишта, снабдевач и снабдевач на велико обавезни су да чувају као</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>пословну тајну податке и документа који садрже информације о продајним ценама, количини и условима снабдевања електричном енергијом, мерне податке о производњи, односно потрошњи крајњих купаца, као и друге податке и документа чије објављивање или чињење доступним трећим лицима може довести до поремећаја на тржишту електричне енергије.</p> <p>Одредба става 1. овог члана, односи се и на уговоре о снабдевању електричном енергијом у периоду од годину дана од дана престанка тих уговора, осим уговора који се закључују у поступку јавних набавки, с тим да се и по истеку тог периода мерни подаци о производњи, односно потрошњи електричне енергије крајњих купаца, могу саопштавати односно документа давати трећим лицима само по захтеву произвођача, односно крајњег купца електричне енергије.</p>			
17.1.	<p>Transmission system operators shall be equipped with all human, technical, physical and financial resources necessary for fulfilling their obligations under this Directive and carrying out the activity of electricity transmission, in particular:</p> <p>(a) assets that are necessary for the activity of electricity transmission, including the transmission system, shall be owned by the transmission system operator;</p> <p>(b) personnel, necessary for the activity of electricity transmission, including the performance of all corporate tasks, shall be employed by the transmission system operator;</p> <p>(c) leasing of personnel and rendering of services, to and from any other parts of the vertically integrated undertaking shall be prohibited. A transmission system operator may, however, render services to the vertically integrated undertakings long as:</p> <p>(i) the provision of those services does not discriminate between system users, is available to all</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство. Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>system users on the same terms and conditions and does not restrict, distort or prevent competition in generation or supply; and</p> <p>(ii) the terms and conditions of the provision of those services are approved by the regulatory authority;</p> <p>(d) without prejudice to the decisions of the Supervisory Body under Article 20, appropriate financial resources for future investment projects and/or for the replacement of existing assets shall be made available to the transmission system operator in due time by the vertically integrated undertaking following an appropriate request from the transmission system operator.</p>					
17.2.	<p>The activity of electricity transmission shall include at least the following tasks in addition to those listed in Article 12:</p> <p>(a) the representation of the transmission system operator and contacts to third parties and the regulatory authorities;</p> <p>(b) the representation of the transmission system operator within the European Network of Transmission System Operators for Electricity (ENTSO for Electricity);</p> <p>(c) granting and managing third-party access on a non-discriminatory basis between system users or classes of system users;</p> <p>(d) the collection of all the transmission system related charges including access charges, balancing charges for ancillary services such as purchasing of services (balancing costs, energy for losses);</p> <p>(e) the operation, maintenance and development of a secure, efficient and economic transmission system;</p> <p>(f) investment planning ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demand and guaranteeing security of supply;</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузећа, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство. Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(g) the setting up of appropriate joint ventures, including with one or more transmission system operators, power exchanges, and the other relevant actors pursuing the objectives to develop the creation of regional markets or to facilitate the liberalisation process; and</p> <p>(h) all corporate services, including legal services, accountancy and IT services.</p>					
17.3.	<p>Transmission system operators shall be organised in a legal form as referred to in Article 1 of Council Directive 68/151/EEC (First Council Directive 68/151/EEC of 9 March 1968 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community (OJ L 65, 14.3.1968, p. 8).</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство. Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54.</p>	
17.4.	<p>The transmission system operator shall not, in its corporate identity, communication, branding and premises, create confusion in respect of the separate identity of the vertically integrated undertaking or any part thereof.</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					наше законодавство . Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године , према директиви 2003/54.	
17.5.	The transmission system operator shall not share IT systems or equipment, physical premises and security access systems with any part of the vertically integrated undertaking nor use the same consultants or external contractors for IT systems or equipment, and security access systems.			НУ	Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство . Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године , према директиви 2003/54.	
17.6.	The accounts of transmission system operators shall be audited by an auditor other than the one auditing the vertically integrated undertaking or any part thereof.			НУ	Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					наше законодавство . Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године , према директиви 2003/54.	
18.	<p>Without prejudice to the decisions of the Supervisory Body under Article 20, the transmission system operator shall have:</p> <p>(a) effective decision-making rights, independent from the vertically integrated undertaking, with respect to assets necessary to operate, maintain or develop the transmission system; and</p> <p>(b) the power to raise money on the capital market in particular through borrowing and capital increase.</p> <p>2. The transmission system operator shall at all times act so as to ensure it has the resources it needs in order to carry out the activity of transmission properly and efficiently and develop and maintain an efficient, secure and economic transmission system.</p> <p>3. Subsidiaries of the vertically integrated undertaking performing functions of generation or supply shall not have any direct or indirect shareholding in the transmission system operator. The transmission system operator shall neither have any direct or indirect shareholding in any subsidiary of the vertically integrated undertaking performing functions of generation or supply, nor receive dividends or any other financial benefit from that subsidiary.</p> <p>4. The overall management structure and the corporate statutes of the transmission system operator shall ensure effective independence of the transmission system operator in compliance with this Chapter. The vertically integrated undertaking shall not determine, directly or indirectly, the competitive behaviour of the transmission system operator in relation to the day</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузећа, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство . Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године , према директиви 2003/54.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>to day activities of the transmission system operator and management of the network, or in relation to activities necessary for the preparation of the ten-year network development plan developed pursuant to Article 22.</p> <p>5. In fulfilling their tasks in Article 12 and Article 17(2) of this Directive, and in complying with Articles 14, 15 and 16 of Regulation (EC) No 714/2009, transmission system operators shall not discriminate against different persons or entities and shall not restrict, distort or prevent competition in generation or supply.</p> <p>6. Any commercial and financial relations between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator, including loans from the transmission system operator to the vertically integrated undertaking, shall comply with market conditions. The transmission system operator shall keep detailed records of such commercial and financial relations and make them available to the regulatory authority upon request.</p> <p>7. The transmission system operator shall submit for approval by the regulatory authority all commercial and financial agreements with the vertically integrated undertaking.</p> <p>8. The transmission system operator shall inform the regulatory authority of the financial resources, referred to in Article 17(1)(d), available for future investment projects and/or for the replacement of existing assets.</p> <p>9. The vertically integrated undertaking shall refrain from any action impeding or prejudicing the transmission system operator from complying with its obligations in this Chapter and shall not require the transmission system operator to seek permission from the vertically integrated undertaking in fulfilling those obligations.</p> <p>10. An undertaking which has been certified by the</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>regulatory authority as being in compliance with the requirements of this Chapter shall be approved and designated as a transmission system operator by the Member State concerned. The certification procedure in either Article 10 of this Directive and Article 3 of Regulation (EC) No 714/2009 or in Article 11 of this Directive shall apply.</p>					
19.	<p>Decisions regarding the appointment and renewal, working conditions including remuneration, and termination of the term of office of the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator shall be taken by the Supervisory Body of the transmission system operator appointed in accordance with Article 20.</p> <p>2. The identity and the conditions governing the term, the duration and the termination of office of the persons nominated by the Supervisory Body for appointment or renewal as persons responsible for the executive management and/or as members of the administrative bodies of the transmission system operator, and the reasons for any proposed decision terminating such term of office, shall be notified to the regulatory authority. Those conditions and the decisions referred to in paragraph 1 shall become binding only if the regulatory authority has raised no objections within three weeks of notification.</p> <p>The regulatory authority may object to the decisions referred to in paragraph 1 where:</p> <p>(a) doubts arise as to the professional independence of a nominated person responsible for the management and/or member of the administrative bodies; or</p> <p>(b) in the case of premature termination of a term of office, doubts exist regarding the justification of such premature termination.</p> <p>3. No professional position or responsibility, interest or business relationship, directly or indirectly, with the vertically integrated undertaking or any part of it or its</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузећа, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се уносе у наше законодавство. Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>controlling shareholders other than the transmission system operator shall be exercised for a period of three years before the appointment of the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator who are subject to this paragraph.</p> <p>4. The persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies, and employees of the transmission system operator shall have no other professional position or responsibility, interest or business relationship, directly or indirectly, with any other part of the vertically integrated undertaking or with its controlling shareholders.</p> <p>5. The persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies, and employees of the transmission system operator shall hold no interest in or receive any financial benefit, directly or indirectly, from any part of the vertically integrated undertaking other than the transmission system operator. Their remuneration shall not depend on activities or results of the vertically integrated undertaking other than those of the transmission system operator.</p> <p>6. Effective rights of appeal to the regulatory authority shall be guaranteed for any complaints by the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator against premature terminations of their term of office.</p> <p>7. After termination of their term of office in the transmission system operator, the persons responsible for its management and/or members of its administrative bodies shall have no professional position or responsibility, interest or business relationship with any part of the vertically integrated undertaking other than the transmission system operator, or with its controlling shareholders for a</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>period of not less than four years.</p> <p>8.Paragraph 3 shall apply to the majority of the persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator.</p> <p>The persons responsible for the management and/or members of the administrative bodies of the transmission system operator who are not subject to paragraph 3 shall have exercised no management or other relevant activity in the vertically integrated undertaking for a period of at least six months before their appointment.</p> <p>The first subparagraph of this paragraph and paragraphs 4 to 7 shall be applicable to all the persons belonging to the executive management and to those directly reporting to them on matters related to the operation, maintenance or development of the network.</p>					
20.	<p>The transmission system operator shall have a Supervisory Body which shall be in charge of taking decisions which may have a significant impact on the value of the assets of the shareholders within the transmission system operator, in particular decisions regarding the approval of the annual and longer-term financial plans, the level of indebtedness of the transmission system operator and the amount of dividends distributed to shareholders. The decisions falling under the remit of the Supervisory Body shall exclude those that are related to the day to day activities of the transmission system operator and management of the network, and to activities necessary for the preparation of the ten-year network development plan developed pursuant to Article 22.</p> <p>2.The Supervisory Body shall be composed of members representing the vertically integrated undertaking, members representing third party shareholders and, where the relevant legislation of a Member State so provides, members representing other interested parties such as employees of the</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузећа, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство. Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>transmission system operator.</p> <p>3.The first subparagraph of Article 19(2) and Article 19(3)to (7) shall apply to at least half of the members of the Supervisory Body minus one.</p> <p>Point (b) of the second subparagraph of Article 19(2) shall apply to all the members of the Supervisory Body.</p>					
21.	<p>Member States shall ensure that transmission system operators establish and implement a compliance programme which sets out the measures taken in order to ensure that discriminatory conduct is excluded, and ensure that the compliance with that programme is adequately monitored. The compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet those objectives. It shall be subject to approval by the regulatory authority. Without prejudice to the powers of the national regulator, compliance with the program shall be independently monitored by a compliance officer.2.</p> <p>The compliance officer shall be appointed by the Supervisory Body, subject to the approval by the regulatory authority. The regulatory authority may refuse the approval of the compliance officer only for reasons of lack of independence or professional capacity. The compliance officer may be a natural or legal person. Article 19(2) to (8) shall apply to the compliance officer.3.</p> <p>The compliance officer shall be in charge of:</p> <p>(a) monitoring the implementation of the compliance programme;</p> <p>(b) elaborating an annual report, setting out the measures taken in order to implement the compliance programme and submitting it to the regulatory authority;</p> <p>(c) reporting to the Supervisory Body and issuing recommendations on the compliance programme and</p>			НУ	<p>Везано за члан 8. Директиве 2009/72, односно оператор преносног система у Републици Србији 03.09.2009. године није био део вертикално интегрисаног предузеће, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се уносе у наше законодавство. Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>its implementation;</p> <p>(d) notifying the regulatory authority on any substantial breaches with regard to the implementation of the compliance programme; and</p> <p>(e) reporting to the regulatory authority on any commercial and financial relations between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator.</p> <p>4.The compliance officer shall submit the proposed decisions on the investment plan or on individual investments in the network to the regulatory authority. This shall occur at the latest when the management and/or the competent administrative body of the transmission system operator submits them to the Supervisory Body.</p> <p>5.Where the vertically integrated undertaking, in the general assembly or through the vote of the members of the Supervisory Body it has appointed, has prevented the adoption of a decision with the effect of preventing or delaying investments, which under the ten-year network development plan was to be executed in the following three years, the compliance officer shall report this to the regulatory authority, which then shall act in accordance with Article 22.</p> <p>6.The conditions governing the mandate or the employment conditions of the compliance officer, including the duration of its mandate, shall be subject to approval by the regulatory authority. Those conditions shall ensure the independence of the compliance officer, including by providing him with all the resources necessary for fulfilling his duties. During his mandate, the compliance officer shall have no other professional position, responsibility or interest, directly or indirectly, in or with any part of the vertically integrated undertaking or with its controlling shareholders.</p> <p>7. The compliance officer shall report regularly, either orally or in writing, to the regulatory authority and</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>shall have the right to report regularly, either orally or in writing, to the Supervisory Body of the transmission system operator.</p> <p>8. The compliance officer may attend all meetings of the management or administrative bodies of the transmission system operator, and those of the Supervisory Body and the general assembly. The compliance officer shall attend all meetings that address the following matters:</p> <p>(a) conditions for access to the network, as defined in Regulation (EC) No 714/2009, in particular regarding tariffs, third party access services, capacity allocation and congestion management, transparency, balancing and secondary markets;</p> <p>(b) projects undertaken in order to operate, maintain and develop the transmission system, including interconnection and connection investments;</p> <p>(c) energy purchases or sales necessary for the operation of the transmission system.</p> <p>9. The compliance officer shall monitor the compliance of the transmission system operator with Article 16.</p> <p>10. The compliance officer shall have access to all relevant data and to the offices of the transmission system operator and to all the information necessary for the fulfilment of his task.</p> <p>11. After prior approval by the regulatory authority, the Supervisory Body may dismiss the compliance officer. It shall dismiss the compliance officer for reasons of lack of independence or professional capacity upon request of the regulatory authority.</p> <p>12. The compliance officer shall have access to the offices of the transmission system operator without prior announcement.</p>					
22.1	Every year, transmission system operators shall submit to the regulatory authority a ten-year network	01.109.1.18	Оператор преносног система електричне енергије	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	development plan based on existing and forecast supply and demand after having consulted all the relevant stakeholders. That network development plan shall contain efficient measures in order to guarantee the adequacy of the system and the security of supply.	01.109.1.19	<p>дужан је да:</p> <p>18) сваке године донесе план развоја преносног система за период од најмање десет година;</p> <p>19) сваке године доноси план инвестиција у преносни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција дистрибутивних система;</p>			
		01.111.1	Оператор преносног система дужан је да сваке године поднесе Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја преносне мреже базиран на прогнозираној производњи и потрошњи електричне енергије и резултатима саветовања са свим заинтересованим странама и усаглашен са планом развоја дистрибутивне мреже.			
22.2	<p>The ten-year network development plan shall in particular:</p> <p>(a) indicate to market participants the main transmission infrastructure that needs to be built or upgraded over the next ten years;</p> <p>(b) contain all the investments already decided and identify new investments which have to be executed in the next three years; and</p> <p>(c) provide for a time frame for all investment projects.</p>	01.111.2 01.111.3	<p>Десетогодишњи план развоја преносне мреже садржи ефикасне мере ради обезбеђења стабилности система и сигурности снабдевања.</p> <p>План из става 1. овог члана треба да:</p> <p>4) укаже учесницима на тржишту на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре преносног система коју треба изградити или унапредити у наредних десет година;</p> <p>5) садржи све инвестиције за које је донета одлука о реализацији и које су у току, као и инвестиције које ће се реализовати у периоду од наредне три године;</p> <p>б) одреди рокове за реализацију свих инвестиционих пројеката.</p>	ПУ		
22.3	When elaborating the ten-year network development plan, the transmission system operator shall make reasonable assumptions about the evolution of the generation, supply, consumption and exchanges with other countries, taking into account investment plans for regional and Community-wide networks.	01.112.	Оператор преносног система је дужан да при изради плана из члана 111. овог закона, анализира адекватност производње и преносног система за очекивани развој потрошње и размене електричне енергије са другим операторима преносних система, реално претпостави динамику развоја потрошње и производње, узимајући у обзир и	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			регионални инвестициони план.			
22.4	The regulatory authority shall consult all actual or potential system users on the ten-year network development plan in an open and transparent manner. Persons or undertakings claiming to be potential system users may be required to substantiate such claims. The regulatory authority shall publish the result of the consultation process, in particular possible needs for investments.	01.113.1 01.113.2	Агенција је дужна да организује консултације о плану из члана 111. са постојећим и потенцијалним корисницима система, на непристрасан и транспарентан начин. Агенција може да захтева од заинтересованих лица која тврде да су потенцијални корисници да своје тврдње образложе.	ПУ		
22.5	The regulatory authority shall examine whether the ten-year network development plan covers all investment needs identified during the consultation process, and whether it is consistent with the non-binding Community-wide ten-year network development plan (Community-wide network development plan) referred to in Article 8(3)(b) of Regulation (EC) No 714/2009. If any doubt arises as to the consistency with the Community-wide network development plan, the regulatory authority shall consult the Agency. The regulatory authority may require the transmission system operator to amend its ten-year network development plan.	01.113.3 01.113.4 01.113.5	Агенција је дужна да проверава да ли десетогодишњи план развоја преносне мреже обухвата све потребе за улагањем које су утврђене у поступку консултација као и да утврди усклађеност плана са регионалним инвестиционим планом. Агенција може од оператора система захтевати да измени и допуни десетогодишњи план развоја. Агенција је дужна да након давања сагласности на план из члана 111. на својој интернет страници објави резултате консултација и евентуалне измене инвестиционог плана.	ПУ		
22.6	The regulatory authority shall monitor and evaluate the implementation of the ten-year network development plan.	01.113.6	Агенција прати и оцењује реализацију десетогодишњег плана развоја преносног система и даје у свом годишњем извештају процену реализованих инвестиција, која може укључивати и препоруке за измену плана.	ПУ		
22.7.1a	In circumstances where the transmission system operator, other than for overriding reasons beyond its control, does not execute an investment, which, under the ten-year network development plan, was to be executed in the following three years, Member States shall ensure that the regulatory authority is required to take at least one of the following measures to ensure that the investment in question is made if such investment is still relevant on the basis of the most recent ten-year network development plan: (a) to require the transmission system operator to	01.114.	У случају да оператор преносног система не реализује инвестицију коју је требало да реализује у складу са планом из члана 111. став 3. тачка 2) овог закона у наредне три године, осим ако су у питању разлози ван његове контроле, Агенција ће затражити од оператора преносног система реализацију предметне инвестиције, ако су те инвестиције још увек неопходне на основу најновијег десетогодишњег плана развоја.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	execute the investments in question;					
22.7.1b	(b) to organise a tender procedure open to any investors for the investment in question; or			НУ	<p>Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54. Да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72 потребно је да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертифициује.</p> <p>Члан је део поглавља V, који сагласно члану 9, став 8. ове директиве, упућује на друге моделе раздвајања, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се уносе у наше законодавство.</p>	
22.7.1c	(c) to oblige the transmission system operator to accept a capital increase to finance the necessary investments and allow independent investors to participate in the capital.			НУ	<p>Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54. Да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72 потребно</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>је да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертификаује.</p> <p>Члан је део поглавља V, који сагласно члану 9. став 8. ове директиве, упућује на друге моделе раздвајања, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство.</p>	
22.7.2	<p>Where the regulatory authority has made use of its powers under point (b) of the first subparagraph, it may oblige the transmission system operator to agree to one or more of the following:</p> <p>(a) financing by any third party;</p> <p>(b) construction by any third party;</p> <p>(c) building the new assets concerned itself;</p> <p>(d) operating the new asset concerned itself.</p> <p>The transmission system operator shall provide the investors with information needed to realise the investment, shall connect new assets to the transmission network and shall generally make its best efforts to facilitate the implementation of the investment project.</p> <p>The relevant financial arrangements shall be subject to approval by the regulatory authority.</p>			НУ	<p>Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54. Да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72 потребно је да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертификаује.</p> <p>Члан је део поглавља V, који сагласно члану 9. став 8. ове директиве, упућује на друге</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>моделе раздвајања, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство.</p>	
22.8	<p>Where the regulatory authority has made use of its powers under the first subparagraph of paragraph 7, the relevant tariff regulations shall cover the costs of the investments in question.</p>			НУ	<p>Завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005 године, према директиви 2003/54. Да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72 потребно је да се раздвоји надлежност министарства над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертификује.</p> <p>Члан је део поглавља V, који сагласно члану 9. став 8. ове директиве, упућује на друге моделе раздвајања, односно у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство.</p>	
23.1	<p>The transmission system operator shall establish and publish transparent and efficient procedures for non-discriminatory connection of new power plants to the transmission system. Those procedures shall be subject</p>	<p>01.117.1 01.117.2</p>	<p>Оператор преносног система дужан је да успостави и објави транспарентну, ефикасну и недискриминаторну процедуру за прикључење објеката на преносни систем (у даљем тексту:</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	to the approval of national regulatory authorities.	01.117.3 01.117.4	Процедура). Процедура из става 1. овог члана садржи редослед активности оператора преносног система и подносиоца захтева за прикључење и рокове у поступку прикључења објекта на преносни систем, који се односе на: студију прикључења објекта, изградњу и праћење изградње прикључка, проверу испуњености техничких услова из одобрења за прикључења, и друге активности од значаја за прикључење, које нису уређене законом којим се уређује планирање и изградња. На процедуру из става 1. овог члана Агенција даје сагласност. Процедура се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције.			
		01.53.1.3	Агенција даје сагласност на: 3) процедуру за прикључење објеката на преносни систем;			
23.2	The transmission system operator shall not be entitled to refuse the connection of a new power plant on the grounds of possible future limitations to available network capacities, such as congestion in distant parts of the transmission system. The transmission system operator shall supply necessary information.	01.117.5 01.117.6	Оператор преносног система не може одбити прикључење објеката по основу могућих будућих ограничења, у постојећим преносним капацитетима, као што су загушења у удаљеним деловима преносне мреже. Оператор преносног система дужан је да достави подносиоцу захтева за прикључење потребне информације о могућим будућим ограничењима у постојећим преносним капацитетима.	ПУ		
23.3	The transmission system operator shall not be entitled to refuse a new connection point, on the ground that it will lead to additional costs linked with necessary capacity increase of system elements in the close-up range to the connection point.	01.117.7	Оператор преносног система не може одбити прикључење објеката по основу додатних трошкова због повећања капацитета елемената преносне мреже у блиском окружењу тачке прикључења.	ПУ		
24.	Member States shall designate or shall require undertakings that own or are responsible for distribution systems to designate, for a period of time	01.129.1	Делатност из члана 127. овог закона може да обавља један или више оператора дистрибутивног система електричне енергије у складу са законом.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	to be determined by Member States having regard to considerations of efficiency and economic balance, one or more distribution system operators. Member States shall ensure that distribution system operators act in accordance with Articles 25, 26 and 27.	01.130.	Оператор дистрибутивног система система одређује се издавањем лиценце, након што испуни услове из чл. 131, 132. и 133. овог закона и услове за издавање лиценце, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.			
25.1.	The distribution system operator shall be responsible for ensuring the long-term ability of the system to meet reasonable demands for the distribution of electricity, for operating, maintaining and developing under economic conditions a secure, reliable and efficient electricity distribution system in its area with due regard for the environment and energy efficiency.	01.135.1.1 01.135.1.4	Оператор дистрибутивног система електричне енергије одговоран је за: 1) сигуран, поуздан и безбедан рад дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије; 4) развој дистрибутивног система којим се обезбеђује дугорочна способност дистрибутивног система да испуни рационалне захтеве за дистрибуцију електричне енергије;	ПУ		
		01.136.1.8 01.136.1.9 01.136.1.10 01.136.1.36	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 8) одржава и развија дистрибутивни систем; 9) сваке године донесе план развоја дистрибутивног система за период од најмање пет година, усклађен са планом развоја преносног система и других дистрибутивних система, уз сагледавање захтева за прикључење објеката произвођача и купаца; 10) сваке године донесе план инвестиција у дистрибутивни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција преносног система; 36) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине;			
25.2	In any event, it must not discriminate between system users or classes of system users, particularly in favour of its related undertakings.	01.136.1.2	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 2) не прави дискриминацију између корисника или група корисника дистрибутивног система и повезаних субјеката унутар вертикално интегрисаног предузећа;	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
25.3	The distribution system operator shall provide system users with the information they need for efficient access to, including use of, the system.	01.136.1.3.	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 3) корисницима дистрибутивног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;	ПУ		
25.4	A Member State may require the distribution system operator, when dispatching generating installations, to give priority to generating installations using renewable energy sources or waste or producing combined heat and power.	01.136.1.37.	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 37) приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора енергије, осим у случају када је угрожена сигурност рада дистрибутивног система;	ПУ		
25.5	Each distribution system operator shall procure the energy it uses to cover energy losses and reserve capacity in its system according to transparent, non-discriminatory and market based procedures, whenever it has such a function. That requirement shall be without prejudice to using electricity acquired under contracts concluded before 1 January 2002.	01.136.1.20 01.136.1.21 01.136.1.22	Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да: 20) Агенцији достави план набавке електричне енергије за надокнаду губитака за наредну годину; 21) набави електричну енергију за надокнаду губитака у дистрибутивној мрежи у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима; 22) предузима мере за смањење губитака у дистрибутивном систему и доноси план за смањење губитака у систему за период од најмање 5 године;	ПУ		
25.6	Where a distribution system operator is responsible for balancing the distribution system, rules adopted by it for that purpose shall be objective, transparent and non-discriminatory, including rules for the charging of system users of their networks for energy imbalance. Terms and conditions, including rules and tariffs, for the provision of such services by distribution system operators shall be established in accordance with Article 37(6) in a non-discriminatory and cost-reflective way and shall be published.			НУ	У РС оператор дистрибутивног система није одговоран за балансирање дистрибутивног система. За обезбеђивање услуга балансирања и куповину и продају електричне енергије ради балансирања и обезбеђивања сигурног рада система одговоран је оператор преносног система. Одредбе члан 108. став 1. тач. 9. Предлога закона о енергетици.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
25.7	When planning the development of the distribution network, energy efficiency/demand-side management measures or distributed generation that might supplant the need to upgrade or replace electricity capacity shall be considered by the distribution system operator.	<p>01.136.1.9</p> <p>01.136.1.10</p> <p>01.136.1.36</p>	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>9) сваке године донесе план развоја дистрибутивног система за период од најмање пет година, усклађен са планом развоја преносног система и других дистрибутивних система, уз сагледавање захтева за прикључење објеката произвођача и купаца;</p> <p>10) сваке године донесе план инвестиција у дистрибутивни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција преносног система;</p> <p>3б) предузима мере за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине;</p>	ПУ		
26.1	Where the distribution system operator is part of a vertically integrated undertaking, it shall be	01.131.1	Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа мора бити	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
26.2.a, b, c	<p>independent at least in terms of its legal form, organisation and decision making from other activities not relating to distribution. Those rules shall not create an obligation to separate the ownership of assets of the distribution system operator from the vertically integrated undertaking.</p>	01.131.2	<p>независан у смислу правне форме, организације и одлучивања од других делатности које нису повезане са делатношћу дистрибуције електричне енергије. Независност оператора дистрибутивног система из става 1. овог члана не укључује обавезу да се власништво над средствима дистрибутивног система одвоји од вертикално интегрисаног предузећа.</p>			
	<p>In addition to the requirements under paragraph 1, where the distribution system operator is part of a vertically integrated undertaking, it shall be independent in terms of its organisation and decision-making from the other activities not related to distribution. In order to achieve this, the following minimum criteria shall apply: (a) those persons responsible for the management of the distribution system operator must not participate in company structures of the integrated electricity undertaking responsible, directly or indirectly, for the day-to-day operation of the generation, transmission or supply of electricity; (b) appropriate measures must be taken to ensure that the professional interests of the persons responsible for the management of the distribution system operator are taken into account in a manner that ensures that they are capable of acting independently; (c) the distribution system operator must have effective decision-making rights, independent from the integrated electricity undertaking, with respect to assets necessary to operate, maintain or develop the network. In order to fulfil those tasks, the distribution system operator shall have at its disposal the necessary resources including human, technical, physical and financial resources. This should not prevent the existence of appropriate coordination mechanisms to ensure that the economic and management supervision rights of the parent company in respect of return on assets, regulated indirectly in accordance with Article 37(6), in a subsidiary are protected. In particular, this shall enable the parent</p>	<p>01.113.3 01.113.4 01.113.5</p>	<p>Независност оператора дистрибутивног система осигурава се на следећи начин: 1) лица која су одговорна за управљање оператором дистрибутивног система не могу учествовати у органима управљања вертикално интегрисаног предузећа који су директно или индиректно одговорна за делатност производње, преноса или снабдевања електричном енергијом. 2) предузимањем мера које ће осигурати да лица одговорна за управљање оператором дистрибутивног система поступају стручно, како би се обезбедила њихова независност у раду. 3) оператор дистрибутивног система доноси одлуке, независно од вертикално интегрисаног предузећа, по питању средстава потребних за погон, одржавање и развој мреже. 4) оператор дистрибутивног система самостално доноси одлуке о текућем пословању, односно одлуке о изградњи или унапређењу дистрибутивне мреже ако су у оквирима одобреног финансијског плана. Оператор дистрибутивног система у циљу доношења одлука из става 2. тачке 3) овог члана мора имати одговарајуће људске, техничке, материјалне и финансијске ресурсе. Независност оператора дистрибутивног система не утиче на право матичног вертикално интегрисаног предузећа да: 1) спроводи механизме координације којима се осигурава управљачки и финансијски надзор у погледу приноса на ангажована средства и инвестиције оператора дистрибутивног система;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>company to approve the annual financial plan, or any equivalent instrument, of the distribution system operator and to set global limits on the levels of indebtedness of its subsidiary. It shall not permit the parent company to give instructions regarding day-to-day operations, nor with respect to individual decisions concerning the construction or upgrading of distribution lines, that do not exceed the terms of the approved financial plan, or any equivalent instrument; and</p>		<p>2) одобрава годишњи и финансијски план и поставља или одређује границе задужености.</p>			
26.2.d	<p>(d) the distribution system operator must establish a compliance programme, which sets out measures taken to ensure that discriminatory conduct is excluded, and ensure that observance of it is adequately monitored. The compliance programme shall set out the specific obligations of employees to meet that objective. An annual report, setting out the measures taken, shall be submitted by the person or body responsible for monitoring the compliance programme, the compliance officer of the distribution system operator, to the regulatory authority referred to in Article 35(1) and shall be published. The compliance officer of the distribution system operator shall be fully independent and shall have access to all the necessary information of the distribution system operator and any affiliated undertaking to fulfil his task.</p>	01.132	<p>Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа дужан је да донесе Програм усклађености за обезбеђивање недискриминаторног понашања, који садржи мере у циљу спречавања дискриминаторног понашања, начин праћења поштовања тих мера и обавезе запослених за постизање постављених циљева. Лице или тело одговорно за праћење усклађености оператора дистрибутивног система именује надлежни орган оператора дистрибутивног система, уз претходну сагласност Агенције. На услове за именовање и трајање мандата или радног односа лица из става 2. овог члана, сагласност даје Агенција. Услови из става 3. овог члана морају осигурати независност лица за праћење усклађености, које за време обављања овог посла не може заузимати ниједан други професионални положај нити, директно или посредно, обављати другу дужност или имати пословни интерес у неком другом делу вертикално интегрисаног предузећа. Агенција може ускратити сагласност на именовање предложене особе за праћење усклађености само ако она није довољно</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>независна или нема одговарајуће стручне способности.</p> <p>Оператор дистрибутивног система је дужан да лицу из става 2. овог члана обезбеди све потребне услове и средства за рад, право на приступ просторијама оператора без претходне најаве, приступ свим потребним информацијама оператора дистрибутивног система или повезаног предузећа, позиве и материјале за састанке руководећег особља на којима се одлучује о: финансијским плановима и извештајима, плановима развоја, инвестиција и одржавања и њиховој реализацији, куповини електричне енергије за надокнаду губитака, спровођењу мера за смањење губитака електричне енергије у систему, поузданости испоруке, квалитету напона, квалитету услуга корисницима система, напредним мерним системима, условима прикључења и цени прикључка на систем, условима приступа систему и цени приступа, и другим питањима битним за спровођење његових задатака.</p> <p>Лице из става 2. овог члана је дужно да: прати спровођење Програма усклађености, прати усклађеност рада оператора дистрибутивног система са одредбама које уређују транспарентност рада оператора система и поверљивост података, обавести Агенцију уколико органи вертикално интегрисаног предузећа својим одлучивањем спречавају или одлажу пројекте из Плана инвестиција из члана 118. став 1. тачка 7) овог закона, као и о свакој другој битној повреди везаној за спровођење Програма усклађености, припреми годишњи извештај о спровођењу Програма усклађености и достави га Агенцији ради давања сагласности.</p> <p>Лице из става 2. овог члана је дужно да чува тајност комерцијалних и других поверљивих пословних података који су му достављени за обављање послова из његове надлежности.</p> <p>Извештај о спровођењу Програма усклађености</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>садржи и информације о свим комерцијалним и финансијским односима између вертикално интегрисаног предузећа и оператора дистрибутивног система, о ограничењима за успешно спровођење програма и предлог мера и препорука у циљу ефикаснијег спровођења Програма усклађености, као и предлог измена и допуна Програма усклађености, ако је то потребно.</p> <p>На основу извештаја из става 8. овог члана, Агенција може тражити измену Програма усклађености.</p> <p>Извештај из става 8. овог члана и сагласност Агенције се објављују на интернет страници оператора и Агенције.</p> <p>Лице из става 2. овог члана током мандата или радног односа, у погледу сигурности радног места, ужива права у складу са одредбама закона којима се уређује заштита синдикалних руководиоца.</p> <p>Надлежни орган оператора дистрибутивног система може лице из става 2. овог члана разрешити дужности само уз сагласност Агенције.</p> <p>Агенција може захтевати разрешење лица из става 2. овог члана само уколико се утврди недовољна независност или недостатак стручних способности.</p>			
26.3	<p>Where the distribution system operator is part of a vertically integrated undertaking, the Member States shall ensure that the activities of the distribution system operator are monitored by regulatory authorities or other competent bodies so that it cannot take advantage of its vertical integration to distort competition. In particular, vertically integrated distribution system operators shall not, in their communication and branding, create confusion in respect of the separate identity of the supply branch of the vertically integrated undertaking.</p>	01.133	<p>Активности оператора дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа прати Агенција, да би га спречила да коришћењем положаја у вертикално интегрисаном предузећу наруши тржишну конкуренцију.</p> <p>Оператор дистрибутивног система који је део вертикално интегрисаног предузећа у својим комуникацијама и својим пословним именом дужан је да направити разлику у погледу свог идентитета у односу на енергетски субјект који се бави снабдевањем електричном енергијом у истом вертикално интегрисаном предузећу.</p> <p>Унутар вертикално интегрисаног предузећа није дозвољено међусобно субвенционисање субјеката</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			који се баве различитим енергетским и неенергетским делатностима, ради омогућавања конкуренције и избегавања дискриминације корисника или група корисника система.			
26.4	Member States may decide not to apply paragraphs 1, 2 and 3 to integrated electricity undertakings serving less than 100 000 connected customers, or serving small isolated systems.	01.134	Одредбе чл. 131, 132 и 133. овог закона не примењује се на оператора дистрибутивног система на чији систем је прикључено мање од 100 000 крајњих купаца.	ПУ		
27.	Without prejudice to Article 30 or any other legal duty to disclose information, the distribution system operator must preserve the confidentiality of commercially sensitive information obtained in the course of carrying out its business, and shall prevent information about its own activities which may be commercially advantageous being disclosed in a discriminatory manner.	01.18.4	Оператори система дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података енергетских субјеката и купаца енергије и енергената, као и тајност комерцијално осетљивих података и информација о својим активностима, у складу са овим законом и другим прописима.	ПУ		
28.1	Member States may provide for national regulatory authorities or other competent authorities to classify a system which distributes electricity within a geographically confined industrial, commercial or shared services site and does not, without prejudice to paragraph 4, supply household customers, as a closed distribution system if: (a) for specific technical or safety reasons, the operations or the production process of the users of that system are integrated; or (b) that system distributes electricity primarily to the owner or operator of the system or their related undertakings.	01.148.1	Затворени дистрибутивни систем је систем преко кога се дистрибуира електрична енергија на географски ограниченој индустријској зони, трговачкој зони и зони заједничких услуга, уколико: 1) је пословање или производни процес корисника тог система из специфичних и сигурносних разлога повезан; 2) се електрична енергија првенствено дистрибуира власнику или оператору система, њиховим повезаним предузећима и другим корисницима система.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
28.2a	Member States may provide for national regulatory authorities to exempt the operator of a closed distribution system from: (a) the requirement under Article 25(5) to procure the energy it uses to cover energy losses and reserve capacity in its system according to transparent, non-discriminatory and market based procedures;	01.155.	Оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије који нема лиценцу за снабдевање електричном енергијом, може да купује и да продаје електричну енергију само за надокнаду губитака у затвореном дистрибутивном систему и да учествује на организованом тржишту електричне енергије и на њему купује и продаје електричну енергију, како би на најфикаснији начин оптимизовао набавку електричне енергије неопходне за надокнаду губитака у затвореном дистрибутивном систему. Агенција може оператора затвореног дистрибутивног система ослободити обавезе да се електрична енергија за надокнаду губитака у дистрибутивној мрежи, набавља на транспарентан, недискриминаторан начин и под тржишним условима.	ПУ		
28.2b	(b) the requirement under Article 32(1) that tariffs, or the methodologies underlying their calculation, are approved prior to their entry into force in accordance with Article 37.			НП	Агенција доноси методологију, НзоЕ није предвиђено изузимање.	
28.3	Where an exemption is granted under paragraph 2, the applicable tariffs, or the methodologies underlying their calculation, shall be reviewed and approved in accordance with Article 37 upon request by a user of the closed distribution system.	01.151.1 01.151.3	Агенција доноси методологију за обрачун цене приступа затвореном дистрибутивном систему. На захтев корисника затвореног дистрибутивног система, Агенција ће проверити начин утврђивања цене приступа том систему и у случају да утврди да цене нису донете у складу са методологијом, захтеваће од оператора затвореног дистрибутивног система корекцију цена.	ПУ		
28.4	Incidental use by a small number of households with employment or similar associations with the owner of the distribution system and located within the area served by a closed distribution system shall not preclude an exemption under paragraph 2 being granted.	01.148.2	На затворени дистрибутивни систем не могу бити прикључени крајњи купци из категорије домаћинства, осим у случају малог броја домаћинстава која су запослењем или на неки други начин у вези са власником или корисником оператора затвореног дистрибутивног система и налазе се на подручју тог система.	ПУ	-	Агенција доноси методологију, НзоЕ није предвиђено изузимање

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
29.	Article 26(1) shall not prevent the operation of a combined transmission and distribution system operator provided that operator complies with Articles 9(1), or 13 and 14, or Chapter V or falls under Article 44(2).			НУ	У Републици Србији није предвиђен комбиновани оператор преносног и дистрибутивног система, фактичко стање такво да се ове одредбе Директиве 2009/72 не могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство.	
30.1	Member States or any competent authority they designate, including the regulatory authorities referred to in Article 35, shall, insofar as necessary to carry out their functions, have right of access to the accounts of electricity undertakings as set out in Article 31.	01.57.1.1	Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: 1)1) ефикасно раздвајање рачуна лиценцираних енергетских субјеката;			
30.2	Member States and any designated competent authority, including the regulatory authorities, shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information. Member States may provide for the disclosure of such information where this is necessary in order for the competent authorities to carry out their functions.	01.57.7	Агенција је дужна да у складу са законом и другим прописима чува тајност комерцијалних и других поверљивих пословних података који су јој достављени за обављање послова из њене надлежности.	ПУ		
31.1	Member States shall take the necessary steps to ensure that the accounts of electricity undertakings are kept in accordance with paragraphs 2 and 3	01.18.1 01.18.2 01.18.3	Енергетски субјект који обавља једну или више енергетских делатности чије су цене регулисане или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима, дужан је да у циљу избегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и поремећаја конкуренције у својим рачуноводственим интерним обрачунима води засебне рачуне за сваку од регулисаних енергетских делатности, укључујући снабдевање електричном енергијом по регулисаним ценама и	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>збирно за друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима и да сачини годишњи биланс стања и биланс успеха за сваку делатност појединачно, у складу са овим законом, законом којим се уређује положај привредних субјеката и законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.</p> <p>Енергетски субјект из става 1. овог члана који има обавезу ревизије годишњих финансијских извештаја у складу са законом, дужан је да обезбеди ревизију годишњих финансијских извештаја која треба да потврди поштовање начела избегавања дискриминације и међусобног субвенционисања. Годишњи финансијски извештаји и извештаји ревизора морају се објавити на интернет страници.</p> <p>Енергетски субјект из става 1. овог члана, дужан је да у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама утврди правила за распоређивање заједничких билансних позиција које ће примењивати при изради рачуноводствених интерних обрачуна по делатностима.</p>			
31.2	<p>Electricity undertakings, whatever their system of ownership or legal form, shall draw up, submit to audit and publish their annual accounts in accordance with the rules of national law concerning the annual accounts of limited liability companies adopted pursuant to the Fourth Council Directive 78/660/EEC of 25 July 1978 based on Article 44(2)(g) (*) The title of Directive 78/660/EEC has been adjusted to take account of the renumbering of the Articles of the Treaty establishing the European Community in accordance with Article 12 of the Treaty of Amsterdam; the original reference was to Article 54(3)(g). (annual accounts of certain types of companies (1) OJ L 222, 14.8.1978, p. 11.</p> <p>Undertakings which are not legally obliged to publish their annual accounts shall keep a copy of these at the disposal of the public in their head office.</p>	<p>01.18.1</p> <p>01.18.2</p> <p>01.18.3</p>	<p>Енергетски субјект који обавља једну или више енергетских делатности чије су цене регулисане или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима, дужан је да у циљу избегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и поремећаја конкуренције у својим рачуноводственим интерним обрачунима води засебне рачуне за сваку од регулисаних енергетских делатности, укључујући снабдевање електричном енергијом по регулисаним ценама и збирно за друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима и да сачини годишњи биланс стања и биланс успеха за сваку делатност појединачно, у складу са овим законом, законом којим се уређује положај привредних субјеката и законом којим се уређује</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>рачуноводство и ревизија.</p> <p>Енергетски субјект из става 1. овог члана који има обавезу ревизије годишњих финансијских извештаја у складу са законом, дужан је да обезбеди ревизију годишњих финансијских извештаја која треба да потврди поштовање начела избегавања дискриминације и међусобног субвенционисања. Годишњи финансијски извештаји и извештаји ревизора морају се објавити на интернет страници.</p> <p>Енергетски субјект из става 1. овог члана, дужан је да у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама утврди правила за распоређивање заједничких билансних позиција које ће примењивати при изради рачуноводствених интерних обрачуна по делатностима.</p>			
31.3	<p>Electricity undertakings shall, in their internal accounting, keep separate accounts for each of their transmission and distribution activities as they would be required to do if the activities in question were carried out by separate undertakings, with a view to avoiding discrimination, cross-subsidization and distortion of competition. They shall also keep accounts, which may be consolidated, for other electricity activities not relating to transmission or distribution. Until 1 July 2007, they shall keep separate accounts for supply activities for eligible customers and supply activities for non-eligible customers. Revenue from ownership of the transmission or distribution system shall be specified in the accounts. Where appropriate, they shall keep consolidated accounts for other, non-electricity activities. The internal accounts shall include a balance sheet and a profit and loss account for each activity.</p>	<p>01.18.1</p> <p>01.18.2</p> <p>01.18.3</p>	<p>Енергетски субјект који обавља једну или више енергетских делатности чије су цене регулисане или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима, дужан је да у циљу избегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и поремећаја конкуренције у својим рачуноводственим интерним обрачунима води засебне рачуне за сваку од регулисаних енергетских делатности, укључујући снабдевање електричном енергијом по регулисаним ценама и збирно за друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима и да сачини годишњи биланс стања и биланс успеха за сваку делатност појединачно, у складу са овим законом, законом којим се уређује положај привредних субјеката и законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.</p> <p>Енергетски субјект из става 1. овог члана који има обавезу ревизије годишњих финансијских извештаја у складу са законом, дужан је да обезбеди ревизију годишњих финансијских извештаја која треба да потврди поштовање</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>начела избегавања дискриминације и међусобног субвенционисања. Годишњи финансијски извештаји и извештаји ревизора морају се објавити на интернет страници.</p> <p>Енергетски субјект из става 1. овог члана, дужан је да у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама утврди правила за распоређивање заједничких билансних позиција које ће примењивати при изради рачуноводствених интерних обрачуна по делатностима.</p>			
31.4	<p>The audit referred to in paragraph 2 shall, in particular, verify that the obligation to avoid discrimination and crosssubsidies referred to in paragraph 3 is respected.</p>	<p>01.57.1.2</p> <p>01.18.1</p> <p>01.18.2</p> <p>01.18.3</p>	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:</p> <p>2) постојања међусобног субвенционисања енергетских субјеката који се баве различитим енергетским делатностима, као и између различитих енергетских делатности у оквиру истог енергетског субјекта;</p> <p>Енергетски субјект који обавља једну или више енергетских делатности чије су цене регулисане или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима, дужан је да у циљу избегавања дискриминације, међусобног субвенционисања и поремећаја конкуренције у својим рачуноводственим интерним обрачунима води засебне рачуне за сваку од регулисаних енергетских делатности, укључујући снабдевање електричном енергијом по регулисаним ценама и збирно за друге делатности које се у смислу овог закона не сматрају енергетским делатностима и да сачини годишњи биланс стања и биланс успеха за сваку делатност појединачно, у складу са овим законом, законом којим се уређује положај привредних субјеката и законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>Енергетски субјект из става 1. овог члана који има обавезу ревизије годишњих финансијских извештаја у складу са законом, дужан је да обезбеди ревизију годишњих финансијских извештаја која треба да потврди поштовање начела избегавања дискриминације и међусобног субвенционисања. Годишњи финансијски извештаји и извештаји ревизора морају се објавити на интернет страници.</p> <p>Енергетски субјект из става 1. овог члана, дужан је да у свом општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама утврди правила за распоређивање заједничких билансних позиција које ће примењивати при изради рачуноводствених интерних обрачуна по делатностима.</p>			
32.1	<p>Member States shall ensure the implementation of a system of third party access to the transmission and distribution systems based on published tariffs, applicable to all eligible customers and applied objectively and without discrimination between system users. Member States shall ensure that those tariffs, or the methodologies underlying their calculation, are approved prior to their entry into force in accordance with Article 37 and that those tariffs, and the methodologies — where only methodologies are approved — are published prior to their entry into force.</p>	<p>01.50.1.1 01.50.1.2 01.50.1.3</p>	<p>Агенција доноси методологије за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије; 2) одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије; 3) одређивање цене приступа затвореном систему за дистрибуцију електричне енергије; <p>Агенција је дужна да методологије из става 1. овог закона објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>	ПУ		
32.2	<p>The transmission or distribution system operator may refuse access where it lacks the necessary capacity. Duly substantiated reasons must be given for such refusal, in particular having regard to Article 3, and based on objective and technically and economically justified criteria. The regulatory authorities where</p>	01.161	<p>Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије може одбити приступ систему само ако нема техничких могућности због:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) недостатка капацитета; 2) погонских сметњи или 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Member States have so provided or Member States shall ensure that those criteria are consistently applied and that the system user who has been refused access can make use of a dispute settlement procedure. The regulatory authorities shall also ensure, where appropriate and when refusal of access takes place, that the transmission or distribution system operator provides relevant information on measures that would be necessary to reinforce the network. The party requesting such information may be charged a reasonable fee reflecting the cost of providing such information.</p>		<p>преоптерећености система; 3) угрожене сигурности рада система.</p> <p>Подаци о нивоу оптерећења преносног, односно дистрибутивног система су јавни, а врста, обим и начин објављивања података морају бити у складу са правилима о раду система на који је објекат прикључен.</p> <p>У случају када оператор система одбије да закључи уговор о приступу систему дужан је да о томе одлучи решењем у року од пет дана од дана достављања захтева за закључење уговора.</p> <p>Решење из става 3. овог члана садржи детаљно образложене разлоге за одбијање приступа систему и засноване на објективним и технички и економски оправданим критеријумима.</p> <p>Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.</p> <p>Агенција је дужна, да обезбеди да критеријуми за одбијање приступа систему буду доследно примењени.</p> <p>Агенција је дужна да обезбеди, када је то могуће и када се догоди одбијање, да оператор преносног, односно дистрибутивног система пружи заинтересованој страни информацију о мерама које ће бити предузете у циљу повећања капацитета мреже.</p> <p>Заинтересована страна која тражи информацију из става 7. овог члана дужна је да плати одговарајућу накнаду.</p> <p>Одлука Агенције донета по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.</p>			
33.1	<p>Member States shall ensure that the eligible customers comprise:</p> <p>(a) until 1 July 2004, the eligible customers as specified in Article 19(1) to (3) of Directive 96/92/EC. Member States shall publish by 31 January each year the criteria for the definition of those eligible customers;</p>			НП	Даном ступања на снагу закона сви купци електричне енергије имају право да бирају снабдевача.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	(b) from 1 July 2004, all non-household customers; (c) from 1 July 2007, all customers.					
33.2	<p>To avoid imbalance in the opening of electricity markets:</p> <p>(a) contracts for the supply of electricity with an eligible customer in the system of another Member State shall not be prohibited if the customer is considered as eligible in both systems involved; and</p> <p>(b) where transactions as described in point (a) are refused because the customer is eligible in only one of the two systems, the Commission may, taking into account the situation in the market and the common interest, oblige the refusing party to execute the requested supply at the request of the Member State where the eligible customer is located.</p>			НП		
34.1	<p>Member States shall take the measures necessary to enable:</p> <p>(a) all electricity producers and electricity supply undertakings established within their territory to supply their own premises, subsidiaries and eligible customers through a direct line; and</p> <p>(b) all eligible customers within their territory to be supplied through a direct line by a producer and supply undertakings.</p>	01.2.13.	13) директни далековод је далековод који повезује изоловано место производње са изолованим купцем или који повезује објекат произвођача електричне енергије са купцем чији објекат није прикључен на преносни или дистрибутивни систем;	ПУ		
		01.36.	<p>Произвођач електричне енергије, односно природног гаса и снабдевач имају право да снабдевају крајње купце, као и своје просторије и просторије зависног привредног друштва путем директног далековода, односно гасовода.</p> <p>Крајњи купци који планирају да закључе уговор о снабдевању, а не могу да добију приступ мрежи, имају право да им се електрична енергија, односно природни гас испоручује преко директног далековода, односно гасовода од стране произвођача електричне енергије, односно природног гаса и снабдевача.</p> <p>Могућност снабдевања електричном енергијом, односно природним гасом путем директног далековода, односно гасовода не утиче на могућност уговарања куповине електричне</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>енергије, односно природног гаса на тржишту, односно на право купца на слободан избора снабдевача, у складу са овим законом.</p> <p>Енергетска дозвола за изградњу директних далековода и директних гасовода из члана 30. став 3. тач. 4) и 8) овог закона, може се издати у случају одбијања приступа систему или отпочињања решавања спора поводом приступа систему.</p> <p>Издавање енергетске дозволе за изградњу директног далековода, односно гасовода може се одбити, уз детаљно образложење, ако би изградња тог далековода, односно гасовода угрозила обављање делатности од општег интереса, односно обавеза пружања јавне услуге, укључујући и заштиту купаца.</p>			
34.2	Member States shall lay down the criteria for the grant of authorisations for the construction of direct lines in their territory. Those criteria shall be objective and non-discriminatory.	01.34.3.	Министарство ближе прописује услове за издавање енергетске дозволе, садржај захтева за издавање енергетске дозволе у зависности од врсте и намене енергетског објекта, начин издавања енергетске дозволе и садржај регистра издатих енергетских дозвола и регистра енергетских дозвола које су престале да важе и друга питања у складу са законом.	ПУ		
34.3 34.4 34.5	<p>The possibility of supplying electricity through a direct lines referred to in paragraph 1 of this Article shall not affect the possibility of contracting electricity in accordance with Article 32.</p> <p>Member States may issue an authorisation to construct a direct line subject either to the refusal of system access on the basis, as appropriate, of Article 32 or to the opening of a dispute settlement procedure under Article 37.</p> <p>Member States may refuse to authorise a direct line if the granting of such an authorisation would obstruct</p>	01.2.13. 01.36.	<p>13) директни далековод је далековод који повезује изоловано место производње са изолованим купцем или који повезује објекат произвођача електричне енергије са купцем чији објекат није прикључен на преносни или дистрибутивни систем;</p> <p>Произвођач електричне енергије, односно природног гаса и снабдевач имају право да снабдевају крајње купце, као и своје просторије и просторије зависног привредног друштва путем директног далековода, односно гасовода.</p> <p>Крајњи купци који планирају да закључе уговор о снабдевању, а не могу да добију приступ мрежи, имају право да им се електрична енергија, односно</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	the provisions of Article 3. Duly substantiated reasons shall be given for such refusal.		<p>природни гас испоручује преко директног далековода, односно гасовода од стране произвођача електричне енергије, односно природног гаса и снабдевача.</p> <p>Могућност снабдевања електричном енергијом, односно природним гасом путем директног далековода, односно гасовода не утиче на могућност уговарања куповине електричне енергије, односно природног гаса на тржишту, односно на право купца на слободан избора снабдевача, у складу са овим законом.</p> <p>Енергетска дозвола за изградњу директних далековода и директних гасовода из члана 30. став 3. тач. 4) и 8) овог закона, може се издати у случају одбијања приступа систему или отпочињања решавања спора поводом приступа систему.</p> <p>Издавање енергетске дозволе за изградњу директног далековода, односно гасовода може се одбити, уз детаљно образложење, ако би изградња тог далековода, односно гасовода угрозила обављање делатности од општег интереса, односно обавеза пружања јавне услуге, укључујући и заштиту купаца.</p>			
35.1	Each Member State shall designate a single national regulatory authority at national level.	01.38.1	Агенција је једино регулаторно тело за област енергетике основано у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, кроз стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених овим законом.	ПУ		
35.2	Paragraph 1 of this Article shall be without prejudice to the designation of other regulatory authorities at regional level within Member States, provided that there is one senior representative for representation and contact purposes at Community level within the Board of Regulators of the Agency in accordance with Article 14(1) of Regulation (EC) No 713/2009.	01.38.8	У циљу ефикаснијег извршавања послова из своје надлежности Агенција може одлуком Савета организовати обављање послова у местима ван свог седишта, на начин и под условима утврђеним Статутом.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
35.3	<p>By way of derogation from paragraph 1 of this Article, a Member State may designate regulatory authorities for small systems on a geographically separate region whose consumption, in 2008, accounted for less than 3 % of the total consumption of the Member State of which it is part.</p> <p>This derogation shall be without prejudice to the appointment of one senior representative for representation and contact purposes at Community level within the Board of Regulators of the Agency in compliance with Article 14(1) of Regulation (EC) No 713/2009.</p>			НП	За сада се није указала потреба за формирањем регулаторног тела према критеријумима наведеним у члану 35. став 3. Директиве.	
35.4	<p>Member States shall guarantee the independence of the regulatory authority and shall ensure that it exercises its powers impartially and transparently.</p> <p>For this purpose, Member State shall ensure that, when carrying out the regulatory tasks conferred upon it by this Directive and related legislation, the regulatory authority:</p> <p>(a) is legally distinct and functionally independent from any other public or private entity;</p> <p>(b) ensures that its staff and the persons responsible for its management:</p> <p>(i) act independently from any market interest; and</p> <p>(ii) do not seek or take direct instructions from any government or other public or private entity when carrying out the regulatory tasks. This requirement is without prejudice to close cooperation, as appropriate, with other relevant national authorities or to general policy guidelines issued by the government not related to the regulatory powers and duties under Article 37.</p>	<p>01.38.2</p> <p>01.38.3</p> <p>01.38.4</p>	<p>Агенција је самостални правни субјект и независна од извршне власти у обављању својих послова, као и од других државних органа и организација и лица која се баве енергетским делатностима, независно доноси одлуке, самостално располаже финансијским средствима одобреним финансијским планом и обезбеђује стручне капацитете неопходне за обављање законом утврђених послова.</p> <p>Запослени и чланови Савета Агенције морају да делују независно од било ког тржишног интереса, да не примају инструкције од извршне власти, као и од других државних органа и организација и лица која се баве енергетским делатностима.</p> <p>Независност из става 2. не доводи у питање сарадњу са другим националним телима, спровођење опште политике коју доноси Влада по питањима која нису у вези са овлашћењима и дужностима Агенције.</p>	ПУ		
35.5	<p>In order to protect the independence of the regulatory authority, Member States shall in particular ensure that:</p> <p>(a) the regulatory authority can take autonomous</p>	01.38.2	<p>Агенција је самостални правни субјект и независна од извршне власти у обављању својих послова, као и од других државних органа и организација и лица која се баве енергетским делатностима, независно доноси одлуке,</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>decisions, independently from any political body, and has separate annual budget allocations, with autonomy in the implementation of the allocated budget, and adequate human and financial resources to carry out its duties; and</p> <p>(b) the members of the board of the regulatory authority or, in the absence of a board, the regulatory authority's top management are appointed for a fixed term of five up to seven years, renewable once.</p> <p>In regard to point (b) of the first subparagraph, Member States shall ensure an appropriate rotation scheme for the board or the top management. The members of the board or, in the absence of a board, members of the top management may be relieved from office during their term only if they no longer fulfil the conditions set out in this Article or have been guilty of misconduct under national law.</p>		самостално располаже финансијским средствима одобреним финансијским планом и обезбеђује стручне капацитете неопходне за обављање законом утврђених послова.			
		01.61.1	Агенција доноси финансијски план којим се утврђују: укупни приходи и расходи Агенције неопходни за обављање законом прописаних обавеза Агенције, политика зарада запослених у Агенцији којом се обезбеђује одговарајући стручан кадар, као и резерва за непредвиђене издатке.			
		01.43.	Председник и чланови Савета бирају се на период од пет до седам година, с тим што код првог избора по овом закону мандат два члана Савета траје пет године, два члана Савета траје шест године, а председника Савета седам година. Председник и чланови Савета не могу да буду бирани више од два пута узастопно. Поступак избора лица из става 1. овог члана спроводи се најкасније 90 дана пре истека мандата претходног председника, односно члана Савета. У случају да мандат председника или члана Савета истекне пре окончања поступка избора, председник, односно члан Савета наставља са радом у складу са овим Законом до окончања поступка избора.			
		01.44.1.2	Мандат председника и чланова Савета, престаје: 2) разрешењем пре истека мандата из разлога утврђеним овим законом;			
		01.44.3.2 01.44.3.4 01.44.3.5	Предлог за разрешење из става 1. тачка 2) овог члана Народној скупштини могу да поднесу надлежни одбор Народне скупштине за послове енергетике, Савет или најмање 20 народних посланика у следећим случајевима: 2) ако буде правоснажно осуђен на казну затвора или буде осуђен за кривично дело злоупотребе службеног положаја, преваре, корупције, крађе или друго слично кривично дело које га чини недостојним за обављање ове функције;			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>4) ако без основаног разлога одбије или пропусти да обавља дужност председника односно члана Савета у периоду од најмање три месеца непрекидно или у периоду од најмање шест месеци са прекидима у току једне године;</p> <p>5) ако се утврди да је у току трајања мандата повредио правила о сукобу интереса утврђена законом.</p>			
36.a, b, c, d, e, f, g, h	<p>In carrying out the regulatory tasks specified in this Directive, the regulatory authority shall take all reasonable measures in pursuit of the following objectives within the framework of their duties and powers as laid down in Article 37, in close consultation with other relevant national authorities including competition authorities, as appropriate, and without prejudice to their competencies:</p> <p>(a) promoting, in close cooperation with the Agency, regulatory authorities of other Member States and the Commission, a competitive, secure and environmentally sustainable internal market in electricity within the Community, and effective market opening for all customers and suppliers in the Community and ensuring appropriate conditions for the effective and reliable operation of electricity networks, taking into account long-term objectives;</p> <p>(b) developing competitive and properly functioning regional markets within the Community in view of the achievement of the objectives</p>	01.48	<p>У извршавању регулаторних послова утврђених овим Законом, Агенција ће предузимати мере којима се постижу или се доприноси остваривању следећих циљева:</p> <p>1) обезбеђивање сигурног снабдевања купаца енергијом кроз ефикасно функционисање и одржив развој енергетских система, у складу са енергетском политиком Републике Србије, укључујући заштиту животне средине и развој обновљивих извора енергије;</p> <p>2) развој тржишта електричне енергије у Републици Србији и његове интеграције у регионално и пан-европско тржиште електричне енергије;</p> <p>3) обезбеђење стабилног, транспарентног и недискриминаторног регулаторног оквира за купце енергије, кориснике система и инвеститоре;</p> <p>4) подстицање ефикасног функционисања енергетских система;</p> <p>5) обезбеђивања високих стандарда услуге у снабдевању електричном енергијом и природним гасом уз заштиту енергетски угрожених купаца.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>referred to in point (a);</p> <p>(c) eliminating restrictions on trade in electricity between Member States, including developing appropriate cross-border transmission capacities to meet demand and enhancing the integration of national markets which may facilitate electricity flows across the Community;</p> <p>(d) helping to achieve, in the most cost-effective way, the development of secure, reliable and efficient non-discriminatory systems that are consumer oriented, and promoting system adequacy and, in line with general energy policy objectives, energy efficiency as well as the integration of large and small scale production of electricity from renewable energy sources and distributed generation in both transmission and distribution networks;</p> <p>(e) facilitating access to the network for new generation capacity, in particular removing barriers that could prevent access for new market entrants and of electricity from renewable energy sources;</p> <p>(f) ensuring that system operators and system users are granted appropriate incentives, in both the short and the long term, to increase efficiencies in system performance and foster market integration;</p> <p>g) ensuring that customers benefit through the efficient functioning of their national market, promoting effective competition and helping to ensure consumer protection;</p> <p>(h) helping to achieve high standards of universal and public service in electricity supply, contributing to the protection of vulnerable customers and contributing to the compatibility of necessary data exchange processes for customer switching.</p>	01.64	<p>Агенција ће у извршавању послова прописаних законом, сарађивати са државним и другим органима и организацијама, удружењима за заштиту потрошача, организацијом која се бави заштитом конкуренције и регулаторним телима у и ван Републике Србије, на начин који обезбеђује њену независност.</p> <p>У оквиру сарадње из става 1. овог члана, организација надлежна за послове заштите конкуренције и Агенција ће континуирано размењивати информације и податке у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса, на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције.</p> <p>Агенција ће, одмах по сазнању и без одлагања, обавестити надлежни орган за заштиту конкуренције ради предузимања одговарајућих мера, о уговору којим се ограничава право купца који нема право на гарантовано снабдевање, да истовремено закључује уговоре са више од једног снабдевача или да му се ограничава избор снабдевача.</p> <p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса; 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 3) постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; 6) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 8) доприноса компатибилности процеса размене података, као и 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.</p>			
37.1a	<p>The regulatory authority shall have the following duties: (a) fixing or approving, in accordance with transparent criteria, transmission or distribution tariffs or their methodologies;</p>	<p>01.50.1.1 01.50.1.2 01.50.1.3</p>	<p>Агенција доноси методологије за: 1) одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије; 2) одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије;</p>	ПУ		
37.1.b	<p>(b) ensuring compliance of transmission and distribution system operators and, where relevant, system owners, as well as of any electricity undertakings, with their obligations under this Directive and other relevant Community legislation, including as regards cross-border issues;</p>	<p>01.92.1 01.57.1.3 01.57.1.4 01.57.1.5 01.57.1.7</p>	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: 3) извршење обавеза енергетских субјеката прописаних овим законом и другим прописима донетим на основу овог закона; 4) примену правила за расподелу прекограничних преносних капацитета у сарадњи са регулаторним телима других држава; 5) примену механизма за отклањање загушења у преносном систему и прати употребу накнада због загушења које прикупља оператор преносног система; 7) објављивање података од стране оператора преносног система у вези са прекограничним капацитетима и коришћењем система;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.1.c	(c) cooperating in regard to cross-border issues with the regulatory authority or authorities of the Member States concerned and with the Agency;	<p>01.57.1.4</p> <p>01.57.1.5</p>	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:</p> <p>4) примену правила за расподелу прекограничних преносних капацитета у сарадњи са регулаторним телима других држава;</p> <p>5) примену механизма за отклањање загушења у преносном систему, односно у транспортном систему и прати употребу накнада због загушења које прикупља оператор преносног, односно транспортног система;</p>	ПУ		
37.1.d	(d) complying with, and implementing, any relevant legally binding decisions of the Agency and of the Commission;	01.56.1.14	<p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <p>развија регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса ;</p> <p>2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама:</p> <p>5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета;</p> <p>6) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања;</p> <p>7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима,</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.102.3	Одлуку о сертификацији оператора преносног система са пратећом документацијом Агенција је дужна да без одлагања достави надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, ради давања мишљења.			
		01.106.2	Агенција о захтеву без одлагања обавештава Министарство и надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, као и о свим околностима које би могле имати за последицу да особа или особе из треће државе или трећих држава преузму контролу над преносном мрежом или оператором преносног система.			
		01.107.4	У случају да коначна одлука није у складу са мишљењем надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, Агенција је дужна да објави и образложење за доношење такве одлуке на начин прописан чланом 102. овог закона.			
		01.167.6 01.167.10 01.167.11	У року од два месеца од дана када је захтев за изузеће примио последњи надлежни регулатор, надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора може да достави саветодавно мишљење оним регулаторима којим то мишљење може бити основ за доношење њихових одлука. Акт о изузећу се може донети након размене мишљења са другим државама на које изградња интерконективног далековода има утицаја или са надлежним регулаторним телима. Агенција ће, без одлагања, доставити надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, копију захтева за изузеће, као и одлуку и све релевантне информације у вези са одлуком. У року од два месеца од дана пријема			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>информације из ст. 11. и 12. овог члана надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора може донети одлуку којом захтева да Агенција измени или повуче акт о изузећу.</p> <p>У случају да надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора донесе одлуку из става 13. овог члана Агенција ће у највећој могућој мери узети у обзир ту одлуку.</p>			
37.1.e	(e) reporting annually on its activity and the fulfilment of its duties to the relevant authorities of the Member States, the Agency and the Commission. Such reports shall cover the steps taken and the results obtained as regards each of the tasks listed in this Article;	<p>01.39.4</p> <p>01.39.5</p> <p>01.39.6</p>	<p>Председник и чланови Савета за свој рад и за рад Агенције одговарају Народној скупштини, којој најмање једном годишње подносе извештај о раду. Извештај о раду садржи податке о раду Агенције у претходној години о њеном финансијском пословању и о стању у енергетском сектору Републике Србије у оквиру надлежности Агенције.</p> <p>Извештај из става 5. овог члана се доставља Народној скупштини најкасније до 31. маја сваке године.</p>	ПУ		
37.1.f	(f) ensuring that there are no cross-subsidies between transmission, distribution, and supply activities;	<p>01.56.1.13</p> <p>01.56.1.7</p> <p>01.57.2.2</p>	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да:</p> <p>13) подноси годишњи извештај о раду и предузетим мерама у погледу испуњења обавеза надлежном телу из члана 2. тачка 83);</p> <p>7) ближе утврђује начин, поступак и рокове за вођење књиговодствених евиденција за потребе регулације и за спровођење поступка раздвајања рачуна, поступка сертификације и других поступака утврђених законом;</p> <p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:</p> <p>2) постојање међусобног субвенционисања енергетских субјеката који се баве различитим</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			енергетским делатностима, као и између различитих енергетских делатности у оквиру истог енергетског субјекта;			
37.1.g	(g) monitoring investment plans of the transmission system operators, and providing in its annual report an assessment of the investment plans of the transmission system operators as regards their consistency with the Community-wide network development plan referred to in Article 8(3)(b) of Regulation (EC) No 714/2009; such assessment may include recommendations to amend those investment plans;	01.111	<p>Оператор преносног система дужан је да сваке године поднесе Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја преносне мреже базиран на прогнозираној производњи и потрошњи електричне енергије и резултатима саветовања са свим заинтересованим странама и усаглашен са планом развоја дистрибутивне мреже.</p> <p>Десетогодишњи план развоја преносне мреже садржи ефикасне мере ради обезбеђења стабилности рада система и сигурности снабдевања.</p> <p>План из става 1. овог члана треба да:</p> <p>1) укаже учесницима на тржишту на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре преносног система коју треба изградити или унапредити у наредних десет година;</p> <p>2) садржи све инвестиције за које је донета одлука о реализацији и које су у току, као и инвестиције које ће се реализовати у периоду од наредне три године;</p> <p>3) одреди рокове за реализацију свих инвестиционих пројеката.</p>	ДУ	Агенција за енергетику не прати усаглашеност планова оператора преносног система са CWDPlan	
		01.113.	<p>Агенције је дужна да организује консултације о плану из члана 111. са постојећим и потенцијалним корисницима система, на непристрасан и транспарентан начин.</p> <p>Агенција може да захтева од заинтересованих лица која тврде да су потенцијални корисници да своје тврдње образложе.</p> <p>Агенција је дужна да проверава да ли десетогодишњи план развоја преносне мреже обухвата све потребе за улагањем које су утврђене у поступку консултација као и да утврди усклађеност плана са регионалним инвестиционим планом.</p> <p>Агенција може од оператора система захтевати да</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>измени и допуни десетогодишњи план развоја. Агенција је дужна да након давања сагласности на план из члана 111. на својој интернет страници објави резултате консултација и евентуалне измене инвестиционог плана. Агенција прати и оцењује реализацију десетогодишњег плана развоја преносног система и даје у свом годишњем извештају процену реализованих инвестиција, која може укључивати и препоруке за измену плана.</p>			
		01.56.1.3	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 3) прати реализацију плана развоја оператора преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије и плана развоја оператора система за транспорт природног гаса и препоручује, уколико је потребно њихову измену о чему извештава у свом годишњем извештају;</p>			
37.1.h	(h) monitoring compliance with and reviewing the past performance of network security and reliability rules and setting or approving standards and requirements for quality of service and supply or contributing thereto together with other competent authorities;	01.56.1.2	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 2) прати примену правила из члана 53. овог закона, захтева њихову измену и прати примену других аката, у складу са одредбама овог закона;</p>	ПУ		
		01.51.1.2	<p>Агенција доноси следећа правила: 2) о квалитету испоруке и снабдевања електричном енергијом и природним гасом;</p>			
37.1.i	(i) monitoring the level of transparency, including of wholesale prices, and ensuring compliance of electricity undertakings with transparency obligations;	01.57.1.10	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: 10) ниво транспарентности, укључујући и транспарентност цене у трговини на велико, као и ниво конкуренције, укључујући поремећаје или ограничења конкуренције, у сарадњи са органима надлежним за послове конкуренције;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.1.j	(j) monitoring the level and effectiveness of market opening and competition at wholesale and retail levels, including on electricity exchanges, prices for household customers including prepayment systems, switching rates, disconnection rates, charges for and the execution of maintenance services, and complaints by household customers, as well as any distortion or restriction of competition, including providing any relevant information, and bringing any relevant cases to the relevant competition authorities;	01.57.1.12	Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: 12) ниво и ефективност отварања тржишта и конкуренције у трговини на велико и снабдевању крајњих купаца, укључујући и организовано тржиште електричне енергије, цене за домаћинства укључујући и претплатне системе наплате, проценат промене снабдевача, искључења и обуставе испоруке, извршење и накнаде за услугу одржавања;	ПУ		
01.57.3 01.57.4	Агенција може испитати околности, податке и размењене информације, укључујући оне у погледу функционисања тржишта електричне енергије и природног гаса, одлучивати о примени потребних и примерених мера за унапређење ефективне конкуренције и ради обезбеђивања нормалног функционисања тржишта. У спровођењу послова из става 3. овог члана, Агенција ће сарађивати са органом надлежним за послове конкуренције и органима надлежним за надзор над финансијским тржиштем.					
01.64.1.1 01.64.1.2	Агенција ће у извршавању послова прописаних законом, сарађивати са државним и другим органима и организацијама, удружењима за заштиту потрошача, организацијом која се бави заштитом конкуренције и регулаторним телима у и ван Републике Србије, на начин који обезбеђује њену независност. У оквиру сарадње из става 1. овог члана, организација надлежна за послове заштите конкуренције и Агенција ће континуирано размењивати информације и податке у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса, на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције.					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.1.k	(k) monitoring the occurrence of restrictive contractual practices, including exclusivity clauses which may prevent large non-household customers from contracting simultaneously with more than one supplier or restrict their choice to do so, and, where appropriate, informing the national competition authorities of such practices;	01.64.3	Агенција ће, одмах по сазнању и без одлагања, обавестити надлежни орган за заштиту конкуренције ради предузимања одговарајућих мера, о уговору којим се ограничава право купца који нема право на гарантовано снабдевање, да истовремено закључује уговоре са више од једног снабдевача или да му се ограничава избор снабдевача.	ПУ		
37.1.l	(l) respecting contractual freedom with regard to interruptible supply contracts and with regard to long-term contracts provided that they are compatible with Community law and consistent with Community policies;	01.56.1.18	Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 18) прати активности у вези реализације плана имплементације напредних мерних система који доноси оператор преносног, транспортног, односно дистрибутивног система;	ПУ		Предвиђено увођење напредних мерних система у преносном и у дистрибутивном систему, план имплементације ће бити донет у року од 2 године од дана ступања на снагу овог закона, па ће тек након истека тог рока бити створени услови за примену члана 37.1.l директиве
		01.405.1	Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије ће у року од 2 године од дана ступања на снагу овог закона донети план имплементације напредних мрежа из чл. 115. и 138. овог закона.			
37.1.m	(m) monitoring the time taken by transmission and distribution system operators to make connections and repairs;	01.57.1.6	Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: б) време које је потребно операторима система да изведу прикључак и изврше прикључење на систем, односно отклањање квара у случају прекида испоруке;	ПУ		
37.1.n	(n) helping to ensure, together with other relevant authorities, that the consumer protection measures, including those set out in Annex I, are effective and enforced;	01.54.3.2	Поред послова из става 1. овог члана, Агенција је дужна да у складу са делокругом рада: 1) у случају спора између енергетских субјеката и између енергетског субјекта и корисника система, који се не може решити без органа надлежног за	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.1.o	(o) publishing recommendations, at least annually, in relation to compliance of supply prices with Article 3, and providing these to the competition authorities, where appropriate;	01.57.1.14	<p>послове посредовања, пружи странама у спору стручну помоћ и све податке којима располаже у циљу припреме документације потребне за посредовање;</p> <p>2) разматра и поступа, по приговорима физичких и правних лица у вези са неизвршењем обавеза оператора система, снабдевача на велико електричном енергијом, снабдевача електричном енергијом, снабдевача природним гасом и јавног снабдевача природним гасом у складу са овим законом.</p> <p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:</p> <p>14) поштовање мера заштите потрошача утврђених овим законом.</p>			
37.1.p	(p) ensuring access to customer consumption data, the provision, for optional use, of an easily understandable harmonised format at national level for consumption data, and prompt access for all customers to such data under point (h) of Annex I;	01.56.1.1, 2	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да:</p> <p>1) прати примену методологија и цена одобрених у складу са овим законом;</p> <p>4) доноси упутства и препоруке и даје смернице за примену аката из чл. 50. и 51. став 1. тач. 1) и 2) овог закона;</p> <p>доноси упутства и препоруке и даје смернице за примену методологија и других аката за чије доношење је овлашћена;</p>	ПУ		
		01.56.1.11	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да:</p> <p>11) пропише поступак остваривања права на приступ подацима о сопственој потрошњи купца електричне енергије, односно природног гаса, врсту доступних података и рокове у којима оператор система мора да обезбеди податке и поступак објави на интернет станици Агенције заједно са једноставним и лако разумљивим обрасцем за приказивање података о потрошњи и тиме обезбеди крајњем купцу, а на захтев крајњег купца и снабдевачу право на бесплатан приступ тим подацима;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.1.q	(q) monitoring the implementation of rules relating to the roles and responsibilities of transmission system operators, distribution system operators, suppliers and customers and other market parties pursuant to Regulation (EC) No 714/2009;	01.51.1.1	Агенција доноси следећа правила: 1) о промени снабдевача;	ПУ		
		01.56.1.2	Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 2) прати примену правила из члана 53. овог закона, захтева њихову измену и прати примену других аката, у складу са одредбама овог закона;			
		01.57.1.3	Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: 3) извршење обавеза енергетских субјеката прописаних овим законом и другим прописима донетим на основу овог закона;			
37.1.r	(r) monitoring investment in generation capacities in relation to security of supply;	01.4.1	Стратегија је акт којим се утврђује енергетска политика и планира развој у сектору енергетике.	ПУ		Наведене послове не обавља Агенција за енергетику, него Стратегију доноси Народна скупштина РС на предлог Владе, Влада прати остваривање Стратегије, Програм остваривања Стратегије доноси Влада на предлог Министарства, Министарство прати остваривање програма, Влада подноси Народној скупштини извештај о спровођењу
		01.4.2.1	Стратегијом се одређују: 1) дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине; 7) правци развоја коришћења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергетске ефикасности;			
		01.4.2.7	8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом праћећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему;			
		01.4.3	Стратегију доноси Народна скупштина Републике Србије (у даљем тексту: Народна скупштина) на			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.4.4	предлог Владе за период од најмање 15 година. Влада прати остварење Стратегије и по потреби предлаже њено усклађивање са потребама.			Стратегије и Програма. ПУ сагласно члану 37. став 2. Директиве.
	Програмом се утврђују услови, начин, динамика и мере за остваривање Стратегије.	01.5.1	Програм доноси Влада, за период до шест година на предлог Министарства надлежног за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство).			
	01.5.2	01.5.3	Министарство прати остварење Програма и по потреби предлаже његово усклађивање са реалним потребама најмање сваке друге године.			
01.6.	Програм садржи: 1) енергетске објекте које је неопходно изградити и реконструисати ради сигурности снабдевања или заштите животне средине и концесије које ће се понудити за изградњу енергетских објеката и рокове за њихово спровођење; 2) процену финансијских средстава и изворе финансирања; 3) обим коришћења обновљивих и нових извора енергије у укупној производњи енергије; 4) мере којима се обезбеђује да прописи који се односе на поступке издавања одобрења, дозвола и лиценцирања који се примењују на објекте за производњу електричне енергије, односно енергије за грејање и хлађење из обновљивих извора енергије, као и на припадајуће преносне и дистрибутивне мреже и поступак претварања биомасе у биогорива или друге енергетске производе, буду једноставни, јасни, доступни и транспарентни; 5) коришћење савремених технологија за производњу енергије и енергената; 6) мере за стимулисање инвестирања у енергетски сектор; 7) коришћење напредних технологија за управљање електроенергетским системом; 8) мере за унапређење енергетске ефикасности;					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>9) мере за заштиту животне средине; 10) друге елементе од значаја за остваривање Стратегије.</p>			
37.1.s	(s) monitoring technical cooperation between Community and third-country transmission system operators;	01.8	<p>Влада подноси Народној скупштини годишњи извештај о спровођењу Стратегије и Програма који обухвата:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) постигнуте резултате у последњој години у односу на циљеве; 2) оцену ефеката постигнутих резултата и утицај на Програм у следећој години; 3) предлог мера за ефикасније спровођење; 4) процену потребе за усклађивањем Програма и евентуалним усклађивањем Стратегије са реалним потребама. <p>Извештај из става 1. овог члана, доставља се Народној скупштини најкасније до 30. јуна текуће године за протеклу годину.</p>	ПУ		
		01.64.4	<p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса ; 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 3) постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; 6) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 8) доприноса компатибилности процеса размене 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			података, као и 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.			
37.1.t	(t) monitoring the implementation of safeguards measures as referred to in Article 42; and	01.211	<p>У случају када је угрожена сигурност снабдевања крајњих купаца због недовољне понуде на тржишту или наступања других ванредних околности, Влада прописује мере ограничења испоруке електричне енергије, или посебне услове увоза или извоза појединих електричне енергије, начин и услове за образовање и контролу цена, обавезу испоруке само одређеним корисницима или посебне услове обављања енергетских делатности уз минимални поремећај тржишта енергијом у окружењу.</p> <p>У случају из става 1. овог члана, Влада одређује начин обезбеђивања, односно изворе средстава за накнаду штете која може настати за енергетске субјекте који спроводе ове мере, као и услове и начин расподеле средстава по основу накнаде штете.</p> <p>Мере из става 1. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају последице настале услед тих околности.</p> <p>О предузетим мерама из става 1. овог члана Министарство ће извештавати надлежна тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора.</p>	ПУ		
37.1.u	(u) contributing to the compatibility of data exchange processes for the most important market processes at regional level.	01.56.1.12	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да:</p> <p>12) доприноси усклађивању поступака размене података за најважније тржишне процесе на регионалном нивоу;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.2	<p>Where a Member State has so provided, the monitoring duties set out in paragraph 1 may be carried out by other authorities than the regulatory authority. In such a case, the information resulting from such monitoring shall be made available to the regulatory authority as soon as possible.</p> <p>While preserving their independence, without prejudice to their own specific competencies and consistent with the principles of better regulation, the regulatory authority shall, as appropriate, consult transmission system operators and, as appropriate, closely cooperate with other relevant national authorities when carrying out the duties set out in paragraph 1.</p> <p>Any approvals given by a regulatory authority or the Agency under this Directive are without prejudice to any duly justified future use of its powers by the regulatory authority under this Article or to any penalties imposed by other relevant authorities or the Commission.</p>			ПУ		<p>У делу праћења реализације активности наведених у 37.1а-37.1у, надлежност праћења делегирана и Агенцији за енергетику и Влади РС преко министарства, усклађеност појединих тачака наведена у члану 37. став 1.</p>
37.3	<p>In addition to the duties conferred upon it under paragraph 1 of this Article, when an independent system operator has been designated under Article 13, the regulatory authority shall:</p> <p>(a) monitor the transmission system owner's and the independent system operator's compliance with their obligations under this Article, and issue penalties for non-compliance in accordance with paragraph 4(d);</p> <p>(b) monitor the relations and communications between the independent system operator and the transmission system owner so as to ensure compliance of the independent system operator with its obligations, and in particular approve contracts and act as a dispute settlement authority between the independent system operator and the transmission system owner in respect of any complaint submitted by either party pursuant to paragraph 11;</p>			НУ	<p>У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се уносе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве. Посебно напомињемо да је неопходно,</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(c) without prejudice to the procedure under Article 13(2)(c), for the first ten-year network development plan, approve the investments planning and the multi-annual network development plan presented annually by the independent system operator;</p> <p>(d) ensure that network access tariffs collected by the independent system operator include remuneration for the networkowner or network owners, which provides for adequate remuneration of the network assets and of any new investments made therein, provided they are economically and efficiently incurred;</p> <p>(e) have the powers to carry out inspections, including unannounced inspections, at the premises of transmission systemowner and independent system operator; and</p> <p>(f) monitor the use of congestion charges collected by the independent system operator in accordance with Article 16(6) of Regulation (EC) No 714/2009.</p>				<p>да поред већ спроведених потребно да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертифицикује, да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72.</p>	
37.4a	<p>Member States shall ensure that regulatory authorities are granted the powers enabling them to carry out the duties referred to in paragraphs 1, 3 and 6 in an efficient and expeditious manner. For this purpose, the regulatory authority shall have at least the following powers:</p> <p>(a) to issue binding decisions on electricity undertakings;</p>			НУ	<p>У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве. Посебно напомињемо да је неопходно,</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>да поред већ спроведених потребно да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертификаује, да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72.</p>	
37.4b	<p>(b) to carry out investigations into the functioning of the electricity markets, and to decide upon and impose any necessary and proportionate measures to promote effective competition and ensure the proper functioning of the market. Where appropriate, the regulatory authority shall also have the power to cooperate with the national competition authority and the financial market regulators or the Commission in conducting an investigation relating to competition law;</p>			НУ	<p>У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве. Посебно напомињемо да је неопходно, да поред већ спроведених потребно да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертификаује, да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.4.c	(c) to require any information from electricity undertakings relevant for the fulfilment of its tasks, including the justification for any refusal to grant third-party access, and any information on measures necessary to reinforce the network;			НУ	<p>У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве. Посебно напомињемо да је неопходно, да поред већ спроведених потребно да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертификаује, да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.4.d	(d) to impose effective, proportionate and dissuasive penalties on electricity undertakings not complying with their obligations under this Directive or any relevant legally binding decisions of the regulatory authority or of the Agency, or to propose that a competent court impose such penalties. This shall include the power to impose or propose the imposition of penalties of up to 10 % of the annual turnover of the transmission system operator on the transmission system operator or of up to 10 % of the annual turnover of the vertically integrated undertaking on the vertically integrated undertaking, as the case may be, for non-compliance with their respective obligations pursuant to this Directive; and			НУ	У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве. Посебно напомињемо да је неопходно, да поред већ спроведених потребно да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертифициује, да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72.	
37.4.e	(e) appropriate rights of investigations and relevant powers of instructions for dispute settlement under paragraphs 11 and 12.			НУ	У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве. Посебно напомињемо да је неопходно, да поред већ спроведених потребно да се раздвоји надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертификаује, да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72.</p>	
37.5	<p>In addition to the duties and powers conferred on it under paragraphs 1 and 4 of this Article, when a transmission system operator has been designated in accordance with Chapter V, the regulatory authority shall be granted at least the following duties and powers:</p> <p>(a) to issue penalties in accordance with paragraph 4(d) for discriminatory behaviour in favour of the vertically integrated undertaking;</p> <p>(b) to monitor communications between the transmission system operator and the vertically integrated undertaking so as to ensure compliance of the transmission system operator with its obligations;</p> <p>(c) to act as dispute settlement authority between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator in respect of any complaint submitted pursuant to paragraph 11;</p> <p>(d) to monitor commercial and financial relations</p>			НУ	<p>У Републици Србији је завршено раздвајање оператора преносног система од предузећа за производњу, снабдевање и дистрибуцију електричне енергије 2005. године, према директиви 2003/54. Имајући у виду наведено, у Републици Србији не постоји фактичко стање на које се ове одредбе Директиве 2009/72 могу применити, па нема потребе да се унесе у наше законодавство, а посебно имајући у виду да су већ унетие одредбе и реализоване активности у складу са духом Директиве. Посебно напомињемо да је неопходно, да поред већ спроведених потребно да се раздвоји</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>including loans between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator;</p> <p>(e) to approve all commercial and financial agreements between the vertically integrated undertaking and the transmission system operator on the condition that they comply with market conditions;</p> <p>(f) to request justification from the vertically integrated undertaking when notified by the compliance officer in accordance with Article 21(4). Such justification shall, in particular, include evidence to the end that no discriminatory behaviour to the advantage of the vertically integrated undertaking has occurred;</p> <p>(g) to carry out inspections, including unannounced ones, on the premises of the vertically integrated undertaking and the transmission system operator; and</p> <p>(h) to assign all or specific tasks of the transmission system operator to an independent system operator appointed in accordance with Article 13 in case of a persistent breach by the transmission system operator of its obligations under this Directive, in particular in case of repeated discriminatory behaviour to the benefit of the vertically integrated undertaking.</p>				<p>надлежност министарстава над енергетским субјектима који обављају тржишне, односно регулисане делатности и да се оператор преносног система сертифицикује, да би се остварила потпуна усклађеност са директивом 2009/72.</p>	
37.6.a, b, c	<p>The regulatory authorities shall be responsible for fixing or approving sufficiently in advance of their entry into force at least the methodologies used to calculate or establish the terms and conditions for:</p> <p>(a) connection and access to national networks, including transmission and distribution tariffs or their</p>	<p>01.50.1.1</p> <p>01.50.1.2</p> <p>01.50.1.11</p>	<p>Агенција доноси методологије за:</p> <p>1) одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије;</p> <p>2) одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије;</p> <p>11) одређивање трошкова прикључења на систем за пренос и дистрибуцију електричне енергије;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>methodologies. Those tariffs or methodologies shall allow the necessary investments in the networks to be carried out in a manner allowing those investments to ensure the viability of the networks;</p> <p>(b) the provision of balancing services which shall be performed in the most economic manner possible and provide appropriate incentives for network users to balance their input and off-takes. The balancing services shall be provided in a fair and non-discriminatory manner and be based on objective criteria; and</p> <p>(c) access to cross-border infrastructures, including the procedures for the allocation of capacity and congestion management.</p>	<p>01.50.2</p> <p>01.109.1.8</p> <p>01.109.1.12</p>	<p>Агенција ће, при доношењу методологија и давању сагласности на регулисане цене операторима преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије предвидети и одобрити трошкове који су потребни за краткорочно и дугорочно: повећање сигурности снабдевања, ефикасности рада оператора, подршку интеграцији тржишта као и потребне истраживачке активности;</p> <p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p> <p>12) донесе правила о раду тржишта електричне енергије;</p>			
37.7	The methodologies or the terms and conditions referred to in paragraph 6 shall be published.	<p>01.50.3</p> <p>01.64.3</p> <p>01.175.3</p>	<p>Агенција је дужна да методологије из става 1. овог закона објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p> <p>Правила из става 2. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције и дужан је да их објави на својој интернет страници.</p> <p>Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>	ПУ		
37.8	In fixing or approving the tariffs or methodologies and the balancing services, the regulatory authorities shall ensure that transmission and distribution system operators are granted appropriate incentive, over both the short and long term, to increase efficiencies, foster market integration and security of supply and support the related research activities	01.50.2	<p>Агенција ће, при доношењу методологија и давању сагласности на регулисане цене операторима преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије предвидети и одобрити трошкове који су потребни за краткорочно и дугорочно: повећање сигурности снабдевања, ефикасности рада оператора, подршку интеграцији тржишта као и потребне истраживачке активности;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
37.9	The regulatory authorities shall monitor congestion management of national electricity systems including interconnectors, and the implementation of congestion management rules. To that end, transmission system operators or market operators shall submit their congestion management rules, including capacity allocation, to the national regulatory authorities. National regulatory authorities may request amendments to those rules.	01.91.1	<p>Регулисаним ценама обезбеђује се:</p> <p>1) покривање оправданих трошкова пословања и одговарајућег приноса на ефикасно уложена средства у обављање регулисане делатности, којима се обезбеђује краткорочна и дугорочна сигурност снабдевања, односно одрживи развој система узимајући у обзир приходе и расходе везане за доделу прекограничних капацитета и примену механизма компензације транзита енергије и остале приходе;</p> <p>2) безбедност рада система;</p> <p>3) подстицање економске и енергетске ефикасности;</p> <p>4) недискриминација, односно једнаки положај исте категорије и групе купаца и корисника система;</p> <p>5) спречавање међусобног субвенционисања између појединих делатности које обављају енергетски субјекти и између појединих купаца, категорија и група купаца, односно корисника система.</p>			
		01.57.1.4 01.57.1.5	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:</p> <p>4) примену правила за расподелу прекограничних преносних капацитета у сарадњи са регулаторним телима других држава;</p> <p>5) примену механизма за отклањање загушења у преносном систему, односно у транспортном систему и прати употребу накнада због загушења које прикупља оператор преносног, односно транспортног система;</p>	ПУ		
37.10	Regulatory authorities shall have the authority to require transmission and distribution system operators, if necessary, to modify the terms and conditions, including tariffs or methodologies referred to in this Article, to ensure that they are proportionate	01.88.1.1 01.88.1.2	<p>Регулисане цене су:</p> <p>1) цене приступа систему за пренос електричне енергије;</p> <p>2) цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	and applied in a non-discriminatory manner. In the event of delay in the fixing of transmission and distribution tariffs, regulatory authorities shall have the power to fix or approve provisional transmission and distribution tariffs or methodologies and to decide on the appropriate compensatory measures if the final transmission and distribution tariffs or methodologies deviate from those provisional tariffs or methodologies.	01.92.3 01.92.4	Агенција је овлашћена да захтева од енергетских субјеката измену регулисане цене из става 1. овог члана, а енергетски субјекат је дужан да поступи по захтеву Агенције у року од 30. дана од дана пријема тог захтева. У случају да енергетски субјекат у прописаном року не поступи по захтеву Агенције, Агенција доноси одлуку којом одређује привремену регулисану цену из става 1. овог члана, која се примењује до образовања регулисане цене у складу са методологијама из члана 50. став 1. Уколико се приход остварен применом привремених цена разликује од прихода који би био остварен применом регулисане цене одређене у складу са методологијама из члана 50. став 1. овог закона, разлика се обрачунава и укључује у регулисану цену за наредни регулаторни период у складу са методологијама.			
37.11	Any party having a complaint against a transmission or distribution system operator in relation to that operator's obligations under this Directive may refer the complaint to the regulatory authority which, acting as dispute settlement authority, shall issue a decision within a period of two months after receipt of the complaint. That period may be extended by two months where additional information is sought by the regulatory authority. That extended period may be further extended with the agreement of the complainant. The regulatory authority's decision shall have binding effect unless and until overruled on appeal.	01.54.1.1 01.54.1.2 01.120.4 01.120.5	Агенција одлучује по жалбама против: 1) акта оператора система о одбијању, односно недоношењу одлуке по захтеву за прикључење на систем; 2) акта оператора система о одбијању приступа систему; Оператор система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева. Против решења из става 1. и 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана достављања решења. Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.	ПУ		Поступак доношења решења, садржина решења, рок за доношење и право на жалбу прописани су Законом о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/2001, "Службени гласник РС", бр.

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.142.	<p>Одобрење за прикључење објекта издаје се решењем у управном поступку на захтев правног или физичког лица чији се објекат прикључује. Оператор дистрибутивног система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева.</p> <p>Против решења из става 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана достављања решења. Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.</p>			30/2010)
		01.161.4 01.161.5	<p>Решење из става 3. овог члана садржи детаљно образложене разлоге за одбијање приступа систему и засноване на објективним и технички и економски оправданим критеријумима.</p> <p>Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.</p>			
		09.125	<p>Пре доношења решења морају се утврдити све одлучне чињенице и околности које су од значаја за доношење решења и странкама омогућити да остваре и заштите своја права и правне интересе.</p> <p>Чињенице и околности из става 1. овог члана утврђују се и права и правни интереси из тог става остварују се и штите у скраћеном поступку (члан 131) или у посебном испитном поступку (чл. 132. и 133).</p>			
		09.199	<p>У једноставним управним стварима у којима учествује само једна странка, као и у једноставним управним стварима у којима у поступку учествују две странке или више странака, али ни једна не приговара постављеном захтеву, а захтев се уважава, образложење решења може садржавати само кратко излагање захтева странке и позивање на правне прописе на основу којих је управна ствар решена. У таквим стварима решење се може</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>издати и на прописаном обрасцу.</p> <p>У осталим управним стварима, образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по потреби и разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Ако жалба не одлаже извршење решења, образложење садржи и позивање на пропис који то предвиђа. У образложењу решења морају се образложити и закључци против којих није допуштена посебна жалба.</p> <p>Кад је надлежни орган законом или другим прописом овлашћен да реши управну ствар по слободној оцени, дужан је да у образложењу, поред података из става 2. овог члана, наведе тај пропис и да изложи разлоге којима се при доношењу решења руководио. Ти разлози се не морају навести у решењу кад је то у јавном интересу законом изричито предвиђено.</p> <p>Ако је законом посебно предвиђено да се у решењу донесеном по слободној оцени не морају навести разлози којима се орган при доношењу решења руководио, у образложењу решења наводе се подаци из става 2. овог члана, одредба закона којом је орган овлашћен да реши управну ствар по слободној оцени и одредба закона којом је овлашћен да не мора навести разлоге којима се при доношењу решења руководио.</p>			
		09.200	<p>Упутством о правном средству странка се обавештава да ли против решења може изјавити жалбу или покренути управни спор или други поступак пред судом.</p> <p>Кад се против решења може изјавити жалба, у упутству се наводи коме се изјављује, у ком року, у колико примерака и с коликом таксом се</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>предаје, као и да се може изјавити и у записник.</p> <p>Кад се против решења може покренути управни спор, у упутству се наводи коме се суду тужба подноси, у колико примерака и у ком року, а кад се може покренути други поступак пред судом, наводи се суд коме се може обратити и у ком року.</p> <p>Кад је у решењу дато погрешно упутство, странка може поступити по важећим прописима или по упутству. Странка која поступи по погрешном упутству, не може због тога трпети штетне последице.</p> <p>Кад у решењу није дато никакво упутство или је упутство непотпуно, странка може поступити по важећим прописима, а може, у року од осам дана од дана достављања решења, тражити од органа који је решење донео да га допуни.</p> <p>Кад је против решења могуће изјавити жалбу, а странка је погрешно упућена да против тог решења нема места жалби или да се против њега може покренути управни спор, рок за жалбу тече од дана достављања решења суда којим је тужба одбачена као недопуштена, ако странка није пре тога поднела жалбу надлежном органу.</p> <p>Кад против решења није могуће изјавити жалбу, а странка је погрешно упућена да се против тог решења може жалити, па је изјавила жалбу и због тога пропустила рок за покретање управног спора, тај рок јој тече од дана достављања решења којим је жалба одбачена, ако странка није пре тога покренула управни спор.</p> <p>Упутство о правном средству, као посебан саставни део решења, ставља се после образложења, с леве стране.</p>			
		09.208	Кад се поступак покреће поводом захтева странке, односно по службеној дужности ако је то у интересу странке, а пре доношења решења није			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>потребно спроводити посебан испитни поступак, нити постоје други разлози због којих се не може донети решење без одлагања (решавање претходног питања и др.), орган је дужан да донесе решење и достави га странци што пре, а најдоцније у року од једног месеца од дана предаје уредног захтева, односно од дана покретања поступка по службеној дужности, ако посебним законом није одређен краћи рок. У осталим случајевима, кад се поступак покреће поводом захтева странке, односно по службеној дужности, ако је то у интересу странке, орган је дужан да донесе решење и достави га странци најдоцније у року од два месеца, ако посебним законом није одређен краћи рок.</p> <p>Ако орган против чијег је решења допуштена жалба не донесе решење и не достави га странци у прописаном року, странка има право на жалбу као да је њен захтев одбијен. Ако жалба није допуштена, странка може непосредно покренути управни спор.</p>			
37.12	<p>Any party who is affected and who has a right to complain concerning a decision on methodologies taken pursuant to this Article or, where the regulatory authority has a duty to consult, concerning the proposed tariffs or methodologies, may, at the latest within two months, or a shorter time period as provided by Member States, following publication of the decision or proposal for a decision, submit a complaint for review. Such a complaint shall not have suspensive effect.</p>	<p>01.54.3 01.54.4</p>	<p>Поред послова из става 1. овог члана, Агенција је дужна да у складу са делокругом рада:</p> <p>1) у случају спора између енергетских субјеката и између енергетског субјекта и корисника система, који се не може решити без органа надлежног за послове посредовања, пружи странама у спору стручну помоћ и све податке којима располаже у циљу припреме документације потребне за посредовање;</p> <p>2) разматра и поступа, по приговорима физичких и правних лица у вези са неизвршењем обавеза оператора система, снабдевача на велико електричном енергијом, снабдевача електричном енергијом, снабдевача природним гасом и јавног снабдевача природним гасом у складу са овим законом.</p> <p>Акт Агенције у случају из става 3. тачка 2) овог члана, не искључује право незадовољне странке да заштиту права могу остварити пред надлежним</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			судом.			
37.13	Member States shall create appropriate and efficient mechanisms for regulation, control and transparency so as to avoid any abuse of a dominant position, in particular to the detriment of consumers, and any predatory behaviour. Those mechanisms shall take account of the provisions of the Treaty, and in particular Article 82 thereof.	<p>08.9</p> <hr/> <p>08.15</p>	<p>Повредом конкуренције у смислу овог закона сматрају се акти или радње учесника на тржишту које за циљ или последицу имају или могу да имају значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције.</p> <p>Доминантан положај на релевантном тржишту има учесник на тржишту који нема конкуренцију или је конкуренција безначајна, односно који има значајно бољи положај у односу на конкуренте узимајући у обзир величину тржишног удела, економску и финансијску снагу, приступ тржиштима снабдевања и дистрибуције, као и правне или чињеничне препреке за приступ других учесника тржишту.</p> <p>Претпоставка је да учесник на тржишту има доминантан положај, ако је његов тржишни удео на релевантном тржишту 40% или више.</p> <p>Претпоставка је да су два или више учесника на тржишту у доминантном положају ако између њих не постоји значајна конкуренција и ако је њихов укупан тржишни удео 50% или више (колективна доминација).</p> <p>Ако учесник, односно учесници на тржишту немају тржишни удео из ст. 2. и 3. овог члана, терет доказивања постојања доминантног положаја сноси Комисија.</p>	ПУ		Прописано Законом о заштити конкуренције (Службени гласник РС 59/09)

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		08.16	Злоупотреба доминантног положаја на тржишту забрањена је. Злоупотребом доминантног положаја, нарочито се сматра: 1) непосредно или посредно наметање неправичне куповне или продајне цене или других неправичних услова пословања; 2) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја; 3) примењивање неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту, чиме се поједини учесници на тржишту доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте; 4) условљавање закључења уговора тиме да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачким обичајима нису у вези са предметом уговора.			
37.14	Member States shall ensure that the appropriate measures are taken, including administrative action or criminal proceedings in conformity with their national law, against the natural or legal persons responsible where confidentiality rules imposed by this Directive have not been respected.	01.389.	Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ енергетски субјект, односно друго правно лице или орган ако:	ПУ		
		01.390.	Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај енергетски субјект, односно друго правно лице ако:			
		01.391	Новчаном казном од 5.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:			
37.15	Complaints referred to in paragraphs 11 and 12 shall be without prejudice to the exercise of rights of appeal under Community or national law.	01.54.1.1	Агенција одлучује по жалбама против: 3) акта оператора система о одбијању, односно недоношењу одлуке по захтеву за прикључење на систем;	ПУ		
37.16	Decisions taken by regulatory authorities shall be fully reasoned and justified to allow for judicial review. The decisions shall be available to the public while preserving the confidentiality of commercially sensitive information.	01.54.1.2	акта оператора система о одбијању приступа систему;			
37.17		01.120.4	Оператор система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева. Против решења из става 1. и 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Member States shall ensure that suitable mechanisms exist at national level under which a party affected by a decision of a regulatory authority has a right of appeal to a body independent of the parties involved and of any government.		достављања решења. Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.			
		01.142.	Одобрење за прикључење објекта издаје се решењем у управном поступку на захтев правног или физичког лица чији се објекат прикључује. Оператор дистрибутивног система је дужан да одлучи по захтеву за прикључење објекта купца у року од 30 дана од дана пријема писменог захтева, односно по захтеву за прикључење објекта произвођача у року од 60 дана од дана пријема писменог захтева. Против решења из става 2. овог члана може се поднети жалба Агенцији, у року од 15 дана од дана достављања решења. Одлука Агенције по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.			
		01.161.4 01.161.5	Решење из става 3. овог члана садржи детаљно образложене разлоге за одбијање приступа систему и засноване на објективним и технички и економски оправданим критеријумима. Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Агенцији, у року од осам дана од дана достављања решења.			
		09.125	Пре доношења решења морају се утврдити све одлучне чињенице и околности које су од значаја за доношење решења и странкама омогућити да остваре и заштите своја права и правне интересе. Чињенице и околности из става 1. овог члана утврђују се и права и правни интереси из тог става остварују се и штите у скраћеном поступку (члан 131) или у посебном испитном поступку (чл. 132. и 133).			
		09.199	У једноставним управним стварима у којима учествује само једна странка, као и у једноставним управним стварима у којима у поступку учествују две странке или више странака, али ни једна не приговара постављеном захтеву, а захтев се уважава, образложење решења може садржавати			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>само кратко излагање захтева странке и позивање на правне прописе на основу којих је управна ствар решена. У таквим стварима решење се може издати и на прописаном обрасцу.</p> <p>У осталим управним стварима, образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по потреби и разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на решење какво је дато у диспозитиву. Ако жалба не одлаже извршење решења, образложење садржи и позивање на пропис који то предвиђа. У образложењу решења морају се образложити и закључци против којих није допуштена посебна жалба.</p> <p>Кад је надлежни орган законом или другим прописом овлашћен да реши управну ствар по слободној оцени, дужан је да у образложењу, поред података из става 2. овог члана, наведе тај пропис и да изложи разлоге којима се при доношењу решења руководио. Ти разлози се не морају навести у решењу кад је то у јавном интересу законом изричито предвиђено.</p> <p>Ако је законом посебно предвиђено да се у решењу донесеном по слободној оцени не морају навести разлози којима се орган при доношењу решења руководио, у образложењу решења наводе се подаци из става 2. овог члана, одредба закона којом је орган овлашћен да реши управну ствар по слободној оцени и одредба закона којом је овлашћен да не мора навести разлоге којима се при доношењу решења руководио.</p>			
		09.200	<p>Упутством о правном средству странка се обавештава да ли против решења може изјавити жалбу или покренути управни спор или други поступак пред судом.</p> <p>Кад се против решења може изјавити жалба, у</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>упутству се наводи коме се изјављује, у ком року, у колико примерака и с коликом таксом се предаје, као и да се може изјавити и у записник.</p> <p>Кад се против решења може покренути управни спор, у упутству се наводи коме се суду тужба подноси, у колико примерака и у ком року, а кад се може покренути други поступак пред судом, наводи се суд коме се може обратити и у ком року.</p> <p>Кад је у решењу дато погрешно упутство, странка може поступити по важећим прописима или по упутству. Странка која поступи по погрешном упутству, не може због тога трпети штетне последице.</p> <p>Кад у решењу није дато никакво упутство или је упутство непотпуно, странка може поступити по важећим прописима, а може, у року од осам дана од дана достављања решења, тражити од органа који је решење донео да га допуни.</p> <p>Кад је против решења могуће изјавити жалбу, а странка је погрешно упућена да против тог решења нема места жалби или да се против њега може покренути управни спор, рок за жалбу тече од дана достављања решења суда којим је тужба одбачена као недопуштена, ако странка није пре тога поднела жалбу надлежном органу.</p> <p>Кад против решења није могуће изјавити жалбу, а странка је погрешно упућена да се против тог решења може жалити, па је изјавила жалбу и због тога пропустила рок за покретање управног спора, тај рок јој тече од дана достављања решења којим је жалба одбачена, ако странка није пре тога покренула управни спор.</p> <p>Упутство о правном средству, као посебан саставни део решења, ставља се после образложења, с леве стране.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		09.208	<p>Кад се поступак покреће поводом захтева странке, односно по службеној дужности ако је то у интересу странке, а пре доношења решења није потребно спроводити посебан испитни поступак, нити постоје други разлози због којих се не може донети решење без одлагања (решавање претходног питања и др.), орган је дужан да донесе решење и достави га странци што пре, а најдоцније у року од једног месеца од дана предаје уредног захтева, односно од дана покретања поступка по службеној дужности, ако посебним законом није одређен краћи рок. У осталим случајевима, кад се поступак покреће поводом захтева странке, односно по службеној дужности, ако је то у интересу странке, орган је дужан да донесе решење и достави га странци најдоцније у року од два месеца, ако посебним законом није одређен краћи рок.</p> <p>Ако орган против чијег је решења допуштена жалба не донесе решење и не достави га странци у прописаном року, странка има право на жалбу као да је њен захтев одбијен. Ако жалба није допуштена, странка може непосредно покренути управни спор.</p>			
		01.54.3 01.54.4	<p>Поред послова из става 1. овог члана, Агенција је дужна да у складу са делокругом рада:</p> <p>3) у случају спора између енергетских субјеката и између енергетског субјекта и корисника система, који се не може решити без органа надлежног за послове посредовања, пружи странама у спору стручну помоћ и све податке којима располаже у циљу припреме документације потребне за посредовање;</p> <p>4) разматра и поступа, по приговорима физичких и правних лица у вези са неизвршењем обавеза оператора система, снабдевача на велико електричном енергијом, снабдевача електричном енергијом, снабдевача природним гасом и јавног снабдевача природним гасом у складу са овим законом.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			Акт Агенције у случају из става 3. тачка 2) овог члана, не искључује право незадовољне странке да заштиту права могу остварити пред надлежним судом.			
38.	<p>Regulatory authorities shall closely consult and cooperate with each other, and shall provide each other and the Agency with any information necessary for the fulfilment of their tasks under this Directive. In respect of the information exchanged, the receiving authority shall ensure the same level of confidentiality as that required of the originating authority.</p> <p>Regulatory authorities shall cooperate at least at a regional level to:</p> <p>(a) foster the creation of operational arrangements in order to enable an optimal management of the network, promote joint electricity exchanges and the allocation of cross-border capacity, and to enable an adequate level of interconnection capacity, including through new interconnection, within the region and between regions to allow for development of effective competition and improvement of security of supply, without discriminating between supply undertakings in different Member States;</p> <p>(b) coordinate the development of all network codes for the relevant transmission system operators and other market actors; and</p> <p>(c) coordinate the development of the rules governing the management of congestion.</p> <p>National regulatory authorities shall have the right to enter into cooperative arrangements with each other to foster regulatory cooperation.</p> <p>The actions referred to in paragraph 2 shall be carried out, as appropriate, in close consultation with other relevant national authorities and without prejudice to their specific competencies.</p>	01.64	<p>Агенција ће у извршавању послова прописаних законом, сарађивати са државним и другим органима и организацијама, удружењима за заштиту потрошача, организацијом која се бави заштитом конкуренције и регулаторним телима у и ван Републике Србије, на начин који обезбеђује њену независност.</p> <p>У оквиру сарадње из става 1. овог члана, организација надлежна за послове заштите конкуренције и Агенција ће континуирано размењивати информације и податке у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса, на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције.</p> <p>Агенција ће, одмах по сазнању и без одлагања, обавестити надлежни орган за заштиту конкуренције ради предузимања одговарајућих мера, о уговору којим се ограничава право купца који нема право на гарантовано снабдевање, да истовремено закључује уговоре са више од једног снабдевача или да му се ограничава избор снабдевача.</p> <p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса ; 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 3) постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; б) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 8) доприноса компатибилности процеса размене података, као и 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.</p>			
	<p>The Commission may adopt Guidelines on the extent of the duties of the regulatory authorities to cooperate with each other and with the Agency. Those measures, designed to amend nonessential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).</p>			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
39.1	<p>Any regulatory authority and the Commission may request the opinion of the Agency on the compliance of a decision taken by a regulatory authority with the Guidelines referred to in this Directive or in Regulation (EC) No 714/2009.</p>			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
39.2	<p>The Agency shall provide its opinion to the regulatory authority which has requested it or to the Commission, respectively, and to the regulatory authority which has taken the decision in question within three months from the date of receipt of the request.</p>			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
39.3	<p>Where the regulatory authority which has taken the decision does not comply with the Agency's opinion within four months from the date of receipt of that opinion, the Agency shall inform the Commission accordingly.</p>			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
39.4	Any regulatory authority may inform the Commission where it considers that a decision relevant for cross-border trade taken by another regulatory authority does not comply with the Guidelines referred to in this Directive or in Regulation (EC) No 714/2009 within two months from the date of that decision.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
39.5	Where the Commission, within two months after having been informed by the Agency in accordance with paragraph 3, or by a regulatory authority in accordance with paragraph 4, or on its own initiative, within three months from the date of the decision, finds that the decision of a regulatory authority raises serious doubts as to its compatibility with the Guidelines referred to in this Directive or in Regulation (EC) No 714/2009, the Commission may decide to examine the case further. In such a case, it shall invite the regulatory authority and the parties to the proceedings before the regulatory authority to submit observations.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
39.6	Where the Commission takes a decision to examine the case further, it shall, within four months of the date of such decision, issue a final decision: (a) not to raise objections against the decision of the regulatory authority; or (b) to require the regulatory authority concerned to withdraw its decision on the basis that that the Guidelines have not been complied with.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
39.7	Where the Commission has not taken a decision to examine the case further or a final decision within the time-limits set in paragraphs 5 and 6 respectively, it shall be deemed not to have raised objections to the decision of the regulatory authority			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
39.8	The regulatory authority shall comply with the Commission decision to withdraw their decision within a period of two months and shall inform the			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Commission accordingly.					
39.9	The Commission may adopt Guidelines setting out the details of the procedure to be followed for the application of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
40.1	Member States shall require supply undertakings to keep at the disposal of the national authorities, including the national regulatory authority, the national competition authorities and the Commission, for the fulfilment of their tasks, for at least five years, the relevant data relating to all transactions in electricity supply contracts and electricity derivatives with wholesale customers and transmission system operators.	01.184	Снабдевач и снабдевач на велико дужни су да Агенцији, органу надлежном за послове конкуренције и надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, ставе на располагање све релевантне податке који се односе на трансакције из уговора о снабдевању електричном енергијом свих учесника на тржишту, осим крајњих купаца. Подаци из става 1. овог члана садрже појединости о карактеристикама трансакција као што су трајање, правила о испоруци и измирењу обавеза, количинама, датумима и временима извршења и ценама трансакција, начину идентификације учесника на тржишту на кога се трансакција односи, као и спецификацију свих уговора о снабдевању електричне енергије по којима обавезе нису измирене. Снабдевач, је дужан да податке из става 2. овог члана чува ради стављања на располагање најмање 5 година.	ПУ		
40.2	The data shall include details on the characteristics of the relevant transactions such as duration, delivery and settlement rules, the quantity, the dates and times of execution and the transaction prices and means of identifying the wholesale customer concerned, as well as specified details of all unsettled electricity supply contracts and electricity derivatives.	01.184.2	Подаци из става 1. овог члана садрже појединости о карактеристикама трансакција као што су трајање, правила о испоруци и измирењу обавеза, количинама, датумима и временима извршења и ценама трансакција, начину идентификације учесника на тржишту на кога се трансакција односи, као и спецификацију свих уговора о снабдевању електричне енергије по којима обавезе нису измирене.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
40.3	The regulatory authority may decide to make available to market participants elements of that information provided that commercially sensitive information on individual market players or individual transactions is not released. This paragraph shall not apply to information about financial instruments which fall within the scope of Directive 2004/39/EC	01.56.1.12	Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 12) доприноси усклађивању поступака размене података за најважније тржишне процесе на регионалном нивоу;	ПУ		
40.4	To ensure the uniform application of this Article, the Commission may adopt Guidelines which define the methods and arrangements for record keeping as well as the form and content of the data that shall be kept. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 46(2).			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
40.5	With respect to transactions in electricity derivatives of supply undertakings with wholesale customers and transmission system operators, this Article shall apply only once the Commission has adopted the Guidelines referred to in paragraph 4.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
40.6	The provisions of this Article shall not create additional obligations towards the authorities referred to in paragraph 1 for entities falling within the scope of Directive 2004/39/EC.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
40.7	In the event that the authorities referred to in paragraph 1 need access to data kept by entities falling within the scope of Directive 2004/39/EC, the authorities responsible under that Directive shall provide them with the required data.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
41.	In order to facilitate the emergence of well-functioning and transparent retail markets in the Community, Member States shall ensure that the roles and responsibilities of transmission system	01.176	Правила о објављивању кључних тржишних података се односе на правовремено објављивање свих релевантних података и њихову доступност свим учесницима на тржишту електричне енергије	ДУ	У закону није предвиђен појам малопродајног тржишта, већ билатералног и организованог	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>operators, distribution system operators, supply undertakings and customers and if necessary other market participants are defined with respect to contractual arrangements, commitment to customers, data exchange and settlement rules, data ownership and metering responsibility. Those rules shall be made public, be designed with the aim to facilitate customers' and suppliers' access to networks, and they shall be subject to review by the regulatory authorities or other relevant national authorities. Large non-household customers shall have the right to contract simultaneously with several suppliers.</p>		<p>и представљају предуслов недискриминаторног функционисања тржишта.</p> <p>Правила из става 1. овог члана садрже све релевантне податаке који се односе на потрошњу, пренос електричне енергије, производњу и балансно тржиште.</p> <p>Правилима из става 1. овог члана ближе се уређују одговорности оператора преносног система електричне енергије, оператора дистрибутивног система електричне енергије, произвођача електричне енергије и крајњег купца у вези са објављивањем тржишних података, као и друга питања неопходна за објављивање података.</p> <p>Правила из става 1. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције.</p> <p>Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>		<p>тржишта и одредбе које су наведене у члану 41. Директиве су детаљно разрађене и препознате у закону, у чл. 109, 136, 195</p>	
		01.189.1	<p>За једно место примопредаје, за сваки обрачунски период током периода снабдевања, може се закључити више уговора о снабдевању са унапред одређеним количинама електричне енергије.</p>			
		01.196	<p>Снабдевач електричном енергијом је дужан да у или уз рачун за продату електричну енергију или на други пригодан начин купцу обезбеди увид у податке о уделу свих врста извора енергије у укупно продатој електричној енергији тог снабдевача у претходној години на разумљив и на националном нивоу јасно упоредив начин као и о предузетим мерама и начину, односно ефектима предузетих активности за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине за производне капацитете из којих је набављена електрична енергија.</p> <p>Влада може посебним актом прописати обавезу снабдевачу електричне енергије да обезбеди</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>минимални износ удела енергије из обновљивих извора у продатој електричној енергији.</p> <p>Снабдевач електричном енергијом је дужан да упуту купце на изворе јавно доступних информација о утицају на животну средину, најмање у погледу емисија угљен диоксида и радиоактивног отпада од производње електричне енергије из свих извора из којих је дати снабдевач продао електричну енергију у претходног години. Поред података и информација из става 1. и 2. овог члана, снабдевач је дужан да крајњем купцу пружи информације о њиховим правима у случају спора.</p> <p>Агенција ће предузети све неопходне мере да се обезбеди да снабдевачи пружају купцима јасне, поуздане и упоредиве податке из става 1. и 2. овог члана.</p>			
		01.197	<p>Пре промене снабдевача, купац и снабдевач који га је до тада снабдевао дужни су да регулишу међусобне финансијске обавезе.</p> <p>Промена снабдевача електричном енергијом је бесплатна за купца и не може трајати дуже од 21 дан.</p> <p>Агенција доноси правила којима се уређују услови и поступак промене снабдевача, у случају када крајњи купац има закључен уговор о потпуном снабдевању.</p> <p>Правила садрже нарочито:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) услове за промену и поступак промене снабдевача; 2) обавезе снабдевача чији уговор престаје; 3) обавезе новог снабдевача; 4) обавезе оператора преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије; 5) права и обавезе купца, снабдевача и оператора система у случају пресељења купца; 6) рокове за поступање учесника у поступку и 7) друга питања од значаја за промену снабдевача. 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
42.	<p>In the event of a sudden crisis in the energy market and where the physical safety or security of persons, apparatus or installations or system integrity is threatened, a Member State may temporarily take the necessary safeguard measures.</p> <p>Such measures must cause the least possible disturbance in the functioning of the internal market and must not be wider in scope than is strictly necessary to remedy the sudden difficulties which have arisen.</p> <p>The Member State concerned shall, without delay, notify those measures to the other Member States, and to the Commission, which may decide that the Member State concerned must amend or abolish such measures, insofar as they distort competition and adversely affect trade in a manner which is at variance with the common interest.</p>	01.211	<p>У случају када је угрожена сигурност снабдевања крајњих купаца због недовољне понуде на тржишту или наступања других ванредних околности, Влада прописује мере ограничења испоруке електричне енергије, или посебне услове увоза или извоза појединих електричне енергије, начин и услове за образовање и контролу цена, обавезу испоруке само одређеним корисницима или посебне услове обављања енергетских делатности уз минимални поремећај тржишта енергијом у окружењу.</p> <p>У случају из става 1. овог члана, Влада одређује начин обезбеђивања, односно изворе средстава за накнаду штете која може настати за енергетске субјекте који спроводе ове мере, као и услове и начин расподеле средстава по основу накнаде штете.</p> <p>Мере из става 1. овог члана могу трајати док трају околности због којих су прописане, односно док трају последице настале услед тих околности.</p> <p>О предузетим мерама из става 1. овог члана Министарство ће извештавати надлежна тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора.</p>	ПУ		
43.1	Measures that the Member States may take pursuant to this Directive in order to ensure a level playing field shall be compatible with the Treaty, notably Article 30 thereof, and with Community law.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
43.2	The measures referred to in paragraph 1 shall be proportionate, non-discriminatory and transparent. Those measures may be put into effect only following the notification to and approval by the Commission.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
43.3	The Commission shall act on the notification referred to in paragraph 2 within two months of the receipt of the notification. That period shall begin on the day following receipt of the complete information. In the event that the Commission has not acted within that two-month period, it shall be deemed not to have raised objections to the notified measures.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
44.1	<p>Member States which can demonstrate, after this Directive has been brought into force, that there are substantial problems for the operation of their small isolated systems, may apply for derogations from the relevant provisions of Chapters IV, VI, VII, and VIII, as well as Chapter III, in the case of micro isolated systems, as far as refurbishing, upgrading and expanding existing capacity are concerned, which may be granted to them by the Commission. The Commission shall inform the Member States of those applications before taking a decision, taking into account respect for confidentiality. That decision shall be published in the Official Journal of the European Union.</p>			НП	<p>У РС нема мали изолованих и микро изолованих система. Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније</p>	
44.2	<p>Article 9 shall not apply to Cyprus, Luxembourg and/or Malta. In addition, Articles 26, 32 and 33 shall not apply to Malta. For the purposes of Article 9(1)(b), the notion 'undertaking performing any of the functions of generation or supply' shall not include final customers who perform any of the functions of generation and/or supply of electricity, either directly or via undertakings over which they exercise control, either individually or jointly, provided that the final customers including their shares of the electricity produced in controlled undertakings are, on an annual average, net consumers of electricity and provided that the economic value of the electricity they sell to third parties is insignificant in proportion to their other business operations.</p>			НП	<p>Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније</p>	
45	<p>In the event that in the report referred to in Article 47(6) the Commission reaches the conclusion that given the effective manner in which network access has been carried out in a Member State — which gives rise to fully effective, non-discriminatory and unhindered network access — certain obligations imposed by this Directive on undertakings (including those with respect to legal unbundling for distribution system operators) are not proportionate to the objective pursued, the</p>			НП	<p>Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Member State in question may submit a request to the Commission for exemption from the requirement in question. Such request shall be notified, without delay, by the Member State to the Commission, together with all the relevant information necessary to demonstrate that the conclusion reached in the report on effective network access being ensured will be maintained. Within three months of its receipt of a notification, the Commission shall adopt an opinion with respect to the request by the Member State concerned, and where appropriate, submit proposals to the European Parliament and to the Council to amend the relevant provisions of this Directive. The Commission may propose, in the proposals to amend this Directive, to exempt the Member State concerned from specific requirements, subject to that Member State implementing equally effective measures as appropriate.</p>					
46.1	<p>The Commission shall be assisted by a committee.</p>			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
46.2	<p>Where reference is made to this paragraph, Article 5a (1) to (4), and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.</p>			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
47.1	<p>The Commission shall monitor and review the application of this Directive and submit an overall progress report to the European Parliament and the Council for the first time by 4 August 2004, and thereafter on an annual basis. The progress report shall cover at least:</p> <p>(a) the experience gained and progress made in creating a complete and fully operational internal market in electricity and the obstacles that remain in this respect, including aspects of market dominance, concentration in the market, predatory or anti-competitive behaviour and the effect thereof in terms</p>			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>of market distortion;</p> <p>(b) the extent to which the unbundling and tariffication requirements contained in this Directive have been successful in ensuring fair and non-discriminatory access to the Community's electricity system and equivalent levels of competition, as well as the economic, environmental and social consequences of the opening of the electricity market to customers;</p> <p>(c) an examination of issues relating to system capacity levels and security of supply of electricity in the Community, and in particular the existing and projected balance between demand and supply, taking into account the physical capacity for exchanges between areas;</p> <p>(d) special attention will be given to measures taken in Member States to cover peak demand and to deal with shortfalls of one or more suppliers;</p> <p>(e) the implementation of the derogation provided under Article 26(4) with a view to a possible revision of the threshold;</p> <p>(f) a general assessment of the progress achieved with regard to bilateral relations with third countries which produce and export or transport electricity, including progress in market integration, the social and environmental consequences of the trade in electricity and access to the networks of such third countries;</p> <p>(g) the need for possible harmonization requirements that are not linked to the provisions of this Directive; and</p> <p>(h) the manner in which Member States have implemented in practice the requirements regarding energy labelling contained in Article 3(9), and the manner in which any Commission recommendations on that issue have been taken into account.</p> <p>Where appropriate, the progress report may include recommendations as regards, in particular, the scope</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	and modalities of labeling provisions, including the way in which reference is made to existing reference sources and the content of those sources, and, notably, how information relating to environmental impact, as regards at least CO2 emissions, and radioactive waste, resulting from electricity generation from different energy sources could be made available in a transparent, easily accessible and comparable manner throughout the Community, how the measures taken by the Member States to control the accuracy of the information provided by suppliers could be streamlined, and which measures could counteract the negative effects of market dominance and market concentration.					
47.2	Every two years, the progress report referred to in paragraph 1 shall also include an analysis of the different measures taken in the Member States to meet public service obligations, together with an examination of the effectiveness of those measures and, in particular, their effects on competition in the electricity market. Where appropriate, the report may include recommendations as to the measures to be taken at national level to achieve high public service standards, or measures intended to prevent market foreclosure.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
47.3	The Commission shall, by 3 March 2013, submit, as part of the general review, to the European Parliament and the Council, a detailed specific report outlining the extent to which the unbundling requirements under Chapter V have been successful in ensuring full and effective independence of transmission system operators, using effective and efficient unbundling as a benchmark.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
47.4	For the purpose of its assessment under paragraph 3, the Commission shall take into account in particular the following criteria: fair and non-discriminatory network access, effective regulation,			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	the development of the network to meet market needs, undistorted incentives to invest, the development of interconnection infrastructure, effective competition in the energy markets of the Community and the security of supply situation in the Community.					
47.5	Where appropriate, and in particular in the event that the detailed specific report referred to in paragraph 3 determines that the conditions referred to in paragraph 4 have not been guaranteed in practice, the Commission shall submit proposals to the European Parliament and the Council to ensure fully effective independence of transmission system operators by 3 March 2014.			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	
47.6	<p>The Commission shall, by 1 January 2006, forward to the European Parliament and Council, a detailed report outlining progress in creating the internal electricity market. That report shall, in particular, consider:</p> <ul style="list-style-type: none"> —the existence of non-discriminatory network access, —effective regulation, —the development of interconnection infrastructure and the security of supply situation in the Community, —the extent to which the full benefits of the opening of markets are accruing to small enterprises and household customers, notably with respect to public service and universal service standards, —the extent to which markets are in practice open to effective competition, including aspects of market dominance, market concentration and predatory or anti-competitive behaviour, —the extent to which customers are actually 			НП	Одредба се односи на обавезе Комисије Европске Уније	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>switching suppliers and renegotiating tariffs,</p> <p>—price developments, including supply prices, in relation to</p> <p>the degree of the opening of markets; and,</p> <p>—the experience gained in the application of this Directive as</p> <p>far as the effective independence of system operators in vertically integrated undertakings is concerned and whether</p> <p>other measures in addition to functional independence and separation of accounts have been developed which have effects equivalent to legal unbundling.</p> <p>Where appropriate, the Commission shall submit proposals to the</p> <p>European Parliament and the Council, in particular to guarantee, high public service standards.</p> <p>Where appropriate, the Commission shall submit proposals to the European Parliament and the Council, in particular to ensure full and effective independence of distribution system operators before 1 July 2007. When necessary, those proposals shall, in conformity with competition law, also concern measures to address issues of market dominance, market concentration and predatory or anticompetitive behaviour.</p>					
48	<p>Directive 2003/54/EC is repealed from 3 March 2011 without prejudice to the obligations of Member States concerning the deadlines for transposition and application of the said Directive. References to the repealed Directive shall be construed as references to this Directive and shall be read in accordance with the correlation table in Annex II.</p>			НП	Стављање ван снаге Директиве 2003/54,	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
49.1	Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 3 March 2011. They shall forthwith inform the Commission thereof. They shall apply those measures from 3 March 2011, with the exception of Article 11, which they shall apply from 3 March 2013. When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by Member States.			НП	Рокови за транспонување Директива у законодавство држава чланица	
49.2	Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.			НП	Рокови за транспонување Директива у законодавство држава чланица	
50	This Directive shall enter into force on the 20th day following its publication in the Official Journal of the European Union.			НП	Одредбе које се односе на ступање на снагу Директиве 2009/72	
51	This Directive is addressed to the Member States.			НП	Одредба која се односи на достављање Директиве 2009/72 свим чланицама ЕУ	
aI.1.a aI.1.b aI.1.c aI.1.d aI.1.e aI.1.f aI.1.g aI.1.h aI.1.i	1. Without prejudice to Community rules on consumer protection, in particular Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council of 20 May 1997 on the protection of consumers in respect of distance contracts and Council Directive 93/13/EEC of 5 April 1993 on unfair terms in consumer contracts the measures referred to in Article 3 are to ensure that customers: (a) have a right to a contract with their electricity service provider that specifies: — the identity and address of the supplier, — the services provided, the service quality levels	01.195.1.2	Снабдевач је дужан да: 2) објави опште услове понуде за закључење уговора, односно да купца обавести на пригодан начин о понуђеним условима, с тим да се та обавеза односи и за случај закључења уговора преко посредника, као и да обезбеди да та понуда нарочито садржи: (1) име и адресу снабдевача; (2) врсту и квалитет услуга које се могу посебно уговорити; (3) начин на који се могу добити најновије информације о ценама; (4) трајање уговора, услови за продужење и престанак уговора и услове под којима се уговор	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
aI.1.j	<p>offered, as well as the time for the initial connection,</p> <p>— the types of maintenance service offered,</p> <p>— the means by which up-to-date information on all applicable tariffs and maintenance charges may be obtained,</p> <p>— the duration of the contract, the conditions for renewal and termination of services and of the contract and</p> <p>whether withdrawal from the contract without charge is permitted,</p> <p>— any compensation and the refund arrangements which apply if contracted service quality levels are not met,</p> <p>including inaccurate and delayed billing,</p> <p>— the method of initiating procedures for settlement of disputes in accordance with point (f),</p> <p>— information relating to consumer rights, including on the complaint handling and all of the information</p> <p>referred to in this point, clearly communicated through billing or the electricity undertaking's web site,</p> <p>Conditions shall be fair and well-known in advance. In any case, this information should be provided prior to the conclusion or confirmation of the contract. Where contracts are concluded through intermediaries, the information relating to the matters set out in this point shall also be provided prior to the conclusion of the contract;</p> <p>(b) are given adequate notice of any intention to modify contractual conditions and are informed about their right of withdrawal when the notice is given. Service providers shall notify their subscribers</p>	<p>01.196</p>	<p>не може продужити, као и начин уређивања међусобних односа у случају престанка уговора;</p> <p>(5) пенале, компензације, рефундације и друга средства у случају да снабдевач не испуни уговорени ниво квалитета комерцијалних услуга снабдевача, као и мерама које снабдевач може предузети за извршавање доспелих обавеза;</p> <p>(6) начин и поступак решавања приговора купца, односно поступак решавања спорова, при чему је снабдевач обавезан да тај поступак учини једноставним, јефтиним, ефикасним и транспарентним;</p> <p>Снабдевач електричном енергијом је дужан да у или уз рачун за продату електричну енергију или на други пригодан начин купцу обезбеди увид у податке о уделу свих врста извора енергије у укупно продатој електричној енергији тог снабдевача у претходној години на разумљив и на националном нивоу јасно упоредив начин као и о предузетим мерама и начину, односно ефектима предузетих активности за повећање енергетске ефикасности и за заштиту животне средине за производне капацитете из којих је набављена електрична енергија.</p> <p>Влада може посебним актом прописати обавезу снабдевачу електричне енергије да обезбеди минимални износ удела енергије из обновљивих извора у продатој електричној енергији.</p> <p>Снабдевач електричном енергијом је дужан да упуту купце на изворе јавно доступних информација о утицају на животну средину, најмање у погледу емисија угљен диоксида и радиоактивног отпада од производње електричне енергије из свих извора из којих је дати снабдевач продао електричну енергију у претходној години. Поред података и информација из става 1. и 2. овог члана, снабдевач је дужан да крајњем купцу пружи информације о њиховим правима у случају спора.</p> <p>Агенција ће предузети све неопходне мере да се</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>directly of any increase in charges, at an appropriate time no later than one normal billing period after the increase comes into effect in a transparent and comprehensible manner. Member States shall ensure that customers are free to withdraw from contracts if they do not accept the new conditions notified to them by their electricity service provider;</p> <p>(c) receive transparent information on applicable prices and tariffs and on standard terms and conditions, in respect of access to and use of electricity services;</p> <p>(d) are offered a wide choice of payment methods, which do not unduly discriminate between customers. Prepayment systems shall be fair and adequately reflect likely consumption. Any difference in terms and conditions shall reflect the costs to the supplier of the different payment systems. General terms and conditions shall be fair and transparent. They shall be given in clear and comprehensible language and shall not include non-contractual barriers to the exercise of customers' rights, for example excessive contractual documentation. Customers shall be protected against unfair or misleading selling methods;</p> <p>(e) are not charged for changing supplier;</p> <p>(f) benefit from transparent, simple and inexpensive procedures for dealing with their complaints. In particular, all consumers shall have the right to a good standard of service and complaint handling by their electricity service provider. Such out-of-court dispute settlements procedures shall enable disputes to be settled fairly and promptly, preferably within three months, with provision, where warranted, for a system of reimbursement and/or</p>		<p>обезбеди да снабдевачи пружају купцима јасне, поуздане и упоредиве податаке из става 1. и 2. овог члана.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>compensation. They should, wherever possible, be in line with the principles set out in Commission Recommendation 98/257/EC of 30 March 1998 on the principles applicable to the bodies responsible for out-of-court settlement of consumer disputes.</p> <p>(g) when having access to universal service under the provisions adopted by Member States pursuant to Article 3(3), are informed about their rights regarding universal service;</p> <p>(h) have at their disposal their consumption data, and shall be able to, by explicit agreement and free of charge, give any registered supply undertaking access to its metering data. The party responsible for data management shall be obliged to give those data to the undertaking. Member States shall define a format for the data and a procedure for suppliers and consumers to have access to the data. No additional costs shall be charged to the consumer for that service;</p> <p>(i) are properly informed of actual electricity consumption and costs frequently enough to enable them to regulate their own electricity consumption. That information shall be given by using a sufficient time frame, which takes account of the capability of customer's metering equipment and the electricity product in question. Due account shall be taken of the cost-efficiency of such measures. No additional costs shall be charged to the consumer for that service;</p> <p>(j) receive a final closure account following any change of electricity supplier no later than six weeks after the change of supplier has taken place</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
aI.2.	<p>2. Member States shall ensure the implementation of intelligent metering systems that shall assist the active participation of consumers in the electricity supply market. The implementation of those metering systems may be subject to an economic assessment of all the long-term costs and benefits to the market and the individual consumer or which form of intelligent metering is economically reasonable and cost-effective and which timeframe is feasible for their distribution. Such assessment shall take place by 3 September 2012.</p> <p>Subject to that assessment, Member States or any competent authority they designate shall prepare a timetable with a target of up to 10 years for the implementation of intelligent metering systems.</p> <p>Where roll-out of smart meters is assessed positively, at least 80 % of consumers shall be equipped with intelligent metering systems by 2020.</p> <p>The Member States, or any competent authority they designate, shall ensure the interoperability of those metering systems to be implemented within their territories and shall have due regard to the use of appropriate standards and best practice and the importance of the development of the internal market in electricity</p>	01.115	<p>Оператор преносног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта.</p> <p>На основу анализе из става 1. овог члана, оператор преносног система ће израдити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења.</p> <p>Оператор преносног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.</p>	ПУ		
		01.138	<p>Оператор дистрибутивног система утврђује техничке захтеве за увођење разних облика напредних мерних система и анализира техничку и економску оправданост увођења напредних система мерења, ефекте на развој тржишта и користи за појединачне категорије крајњих купаца електричне енергије.</p> <p>На основу анализе из става 1. овог члана, оператор дистрибутивног система ће израдити план имплементације економски оправданих облика напредних мерних система и доставити га Министарству и Агенцији ради прибављања мишљења.</p> <p>Оператор дистрибутивног система ће планом развоја система обухватити увођење напредних мерних система у складу са планом имплементације, за период за који се план развоја доноси.</p> <p>Планом имплементације из става 2. овог члана, оператор дистрибутивног система ће обухватити минимално 80% места примопредаје у категорији крајњих купаца електричне енергије за коју је утврђена економска оправданост имплементације.</p>			
		01.405	<p>Оператор преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије ће у року од 2 године од дана ступања на снагу овог закона донети план</p>			

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			имплементације напредних мрежа из чл. 115. и 138. овог закона.			

ПРЕДЛОГ

<p>1. Назив прописа Европске уније : DIRECTIVE 2005/89/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 18 January 2006 concerning measures to safeguard security of electricity supply and infrastructure investment (OJ L 33, p. 22-27, 4.2.2006)</p> <p>ДИРЕКТИВА 2005/89/ЕЗ ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА И САВЕТА од 18. јануара 2006. године која се односи на мере за обезбеђивање сигурности снабдевања електричне енергије и инвестиција у инфраструктуру (Сл. лист бр. L 33, стр. 22-27, 4.2.2006)</p>	<p>2. „CELEX” ознака ЕУ прописа: 32005L0089</p>
<p>3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Влада</p> <p>Обрађивач Министарство рударства и енергетике</p>	<p>4. Датум израде табеле: 1. 12.2014.</p>
<p>5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог Закона о енергетици</p>	<p>6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2013-5</p>
<p>7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:</p>	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ³	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.	This Directive establishes measures aimed at safeguarding security of electricity supply so as to ensure the proper functioning of the internal market for electricity and to ensure:	01.3.1.1, 2, 3, 13	Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то: 1) поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима;	ПУ		

³ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(a) an adequate level of generation capacity;</p> <p>(b) an adequate balance between supply and demand;</p> <p>(c) an appropriate level of interconnection between Member</p> <p>States for the development of the internal market.</p> <p>It establishes a framework within which Member States are to define transparent, stable and non-discriminatory policies on security of electricity supply compatible with the requirements of a competitive internal market for electricity.</p>		<p>2) адекватаног нивоа производње електричне енергије и капацитета преносног система;</p> <p>3) стварања услова за поуздан и безбедан рад и одрживи развој енергетских система;</p> <p>13) повезивања енергетског система Републике Србије са енергетским системима других држава;</p>			
2.	<p>For the purposes of this Directive, the definitions contained in Article 2 of Directive 2003/54/EC shall apply. In addition, the following definitions shall apply:</p> <p>(a) ‘regulatory authority’ means the regulatory authorities in Member States, as designated in accordance with Article 23 of Directive 2003/54/EC;</p> <p>(b) ‘security of electricity supply’ means the ability of an electricity system to supply final customers with electricity, as provided for under this Directive;</p> <p>(c) ‘operational network security’ means the continuous operation of the transmission and, where appropriate, the distribution network under foreseeable circumstances;</p>	01.3.1.4	<p>Мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева из става 1. овог члана биће недискриминаторне, засноване на начелима конкуренције, уз поштовање тржишних принципа и неће неоправдано стварати додатне обавезе учесницима на тржишту електричне енергије и биће оправдане у смислу њиховог економског и социјалног ефекта на крајње купце.</p>	ПУ		
		01.38.1	<p>Агенција је једино регулаторно тело за област енергетике основано у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, кроз стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених овим законом.</p>			
		01.2.1.62	<p>б2) сигурност снабдевања електричном енергијом и природним гасом је обезбеђивање потребних количина електричне енергије и природног гаса крајњим купцима, као и техничка способност преносних, транспортних и дистрибутивних система да омогуће испоруку до крајњих купаца;</p>			
		01.108.1.1, 3	<p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за:</p> <p>1) сигуран, поуздан и безбедан рад преносног система и квалитет испоруке електричне енергије;</p> <p>3) управљање преносним системом и делом дистрибутивног система напона 110 kV који обухвата спојна поља 110 kV, сабирнице 110 kV и далеководна поља 110 kV, на начин који обезбеђује сигурност испоруке електричне енергије;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	(d) 'balance between supply and demand' means the satisfaction of foreseeable demands of consumers to use electricity without the need to enforce measures to reduce consumption.	01.108.1.5	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 5) развој преносног система којим се обезбеђује дугорочна способност преносног система да испуни рационалне захтеве за пренос електричне енергије водећи рачуна о заштити животне средине;	ПУ		
		01.135.1.4	Оператор дистрибутивног система електричне енергије одговоран је за: 4) развој дистрибутивног система којим се обезбеђује дугорочна способност дистрибутивног система да испуни рационалне захтеве за дистрибуцију електричне енергије;			
3.	<p>1. Member States shall ensure a high level of security of electricity supply by taking the necessary measures to facilitate a stable investment climate and by defining the roles and responsibilities of competent authorities, including regulatory authorities where relevant, and all relevant market actors and publishing information thereon. The relevant market actors include, <i>inter alia</i>, transmission and distribution system operators, electricity generators, suppliers and final customers.</p> <p>2. In implementing the measures referred to in paragraph 1,</p> <p>Member States shall take account of:</p> <p>(a) the importance of ensuring continuity of electricity supplies;</p> <p>(b) the importance of a transparent and stable regulatory framework;</p> <p>(c) the internal market and the possibilities for cross-border cooperation in relation to security of electricity supply;</p> <p>(d) the need for regular maintenance and, where necessary, renewal of the transmission and distribution networks to maintain the performance of</p>	01.1.1.1	Овим законом уређују се циљеви енергетске политике и начин њеног остваривања, услови за поуздану, сигурну и квалитетну испоруку енергије и енергената и услови за сигурно снабдевање купаца, заштита купаца енергије и енергената, услови и начин обављања енергетских делатности, услови за изградњу нових енергетских објеката, статус и делокруг рада Агенције за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), коришћење обновљивих извора енергије, подстицајне мере и гаранција порекла, начин организовања и функционисања тржишта електричне енергије, природног гаса и нафте и деривата нафте, права и обавезе учесника на тржишту, успостављање својине на мрежама оператора система, као и надзор над спровођењем овог закона.	ПУ		
		01.3.1.1, 2, 3, 5, 9, 11, 13	Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то: 1) поузданог, сигурног и квалитетног снабдевања енергијом и енергентима; 2) адекватаног нивоа производње електричне енергије и капацитета преносног система; 3) стварања услова за поуздан и безбедан рад и одрживи развој енергетских система; 5) обезбеђивања услова за унапређење енергетске			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>the network;</p> <p>(e) the importance of ensuring proper implementation of Directive 2001/77/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 on the promotion of electricity produced from renewable energy sources in the internal electricity market (1) and Directive 2004/8/EC of the European Parliament and of the Council of 11 February 2004 on the promotion of cogeneration based on a useful heat demand in the internal energy market (2), insofar as their provisions are related to security of electricity supply;</p> <p>(f) the need to ensure sufficient transmission and generation reserve capacity for stable operation;</p> <p>and</p> <p>(g) the importance of encouraging the establishment of liquid wholesale markets.</p> <p>In implementing the measures referred to in paragraph 1,</p> <p>Member States may also take account of:</p> <p>(a) the degree of diversity in electricity generation at national or relevant regional level;</p> <p>(b) the importance of reducing the long-term effects of the growth of electricity demand;</p> <p>(c) the importance of encouraging energy efficiency and the adoption of new technologies, in particular demand management technologies, renewable energy technologies and distributed generation;</p> <p>and</p> <p>(d) the importance of removing administrative barriers to investments in infrastructure and generation</p>	<p></p> <p>01.3.4</p> <p></p> <p>01.4.2.1,3,4, 7, 8</p>	<p>ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије;</p> <p>9) разноврсност у производњи електричне енергије;</p> <p>11) стварања услова за инвестирање у енергетику;</p> <p>13) повезивања енергетског система Републике Србије са енергетским системима других држава;</p> <p>Мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева из става 1. овог члана биће недискриминаторне, засноване на начелима конкуренције, уз поштовање тржишних принципа и неће неоправдано стварати додатне обавезе учесницима на тржишту електричне енергије и биће оправдане у смислу њиховог економског и социјалног ефекта на крајње купце.</p> <p>Стратегијом се одређују:</p> <p>1) дугорочни циљеви за развој производних капацитета који су у функцији сигурности снабдевања, уважавајући технолошке, економске и критеријуме заштите животне средине;</p> <p>2) правци развоја преносног и дистрибутивног система електричне енергије;</p> <p>4) правци развоја тржишта електричне енергије и природног гаса;</p> <p>7) правци развоја коришћења енергије из обновљивих и нових извора и унапређења енергетске ефикасности;</p> <p>8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>capacity.</p> <p>4. Member States shall ensure that any measures adopted in accordance with this Directive are non-discriminatory and do not place an unreasonable burden on the market actors, including market entrants and companies with small market shares. Member States shall also take into account, before their adoption, the impact of the measures on the cost of electricity to final customers.</p> <p>In ensuring an appropriate level of interconnection between Member States, as referred to in Article 1(1)(c), special consideration shall be given:</p> <p>(a) each Member State's specific geographical situation;</p> <p>(b) maintaining a reasonable balance between the costs of building new interconnectors and the benefit to final customers;</p> <p>and</p> <p>(c) ensuring that existing interconnectors are used as efficiently as possible.</p>	<p>01.11.1</p> <p>01.6.1.4</p> <p>01.94.3.2</p> <p>01.108.1.5</p> <p>01.109.1.17</p>	<p>Министарство израђује извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом и природним гасом сваке године до 31. јула и објављује га на интернет страници министарства.</p> <p>Програм садржи: 4) мере којима се обезбеђује да прописи који се односе на поступке издавања одобрења, дозвола и лиценцирања који се примењују на објекте за производњу електричне енергије, односно енергије за грејање и хлађење из обновљивих извора енергије, као и на припадајуће преносне и дистрибутивне мреже и поступак претварања биомасе у биогорива или друге енергетске производе, буду једноставни, јасни, доступни и транспарентни; 5) коришћење савремених технологија за производњу енергије и енергената; 6) мере за стимулисање инвестирања у енергетски сектор; 7) коришћење напредних технологија за управљање електроенергетским системом; 8) мере за унапређење енергетске ефикасности;</p> <p>Произвођач електричне енергије је дужан да: 2) производне капацитете одржава у исправном стању, обезбеди њихову сталну погонску спремност и безбедно коришћење у складу са техничким и другим прописима;</p> <p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 5) развој преносног система којим се обезбеђује дугорочна способност преносног система да испуни рационалне захтеве за пренос електричне енергије водећи рачуна о заштити животне средине;</p> <p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 17) одржава и развија преносни систем; 18) сваке године донесе план развоја преносног</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)	
			<p>система за период од најмање десет година;</p> <p>19) сваке године доноси план инвестиција у преносни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција дистрибутивних система;</p>				
		01.136.1.8	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>1) 8) одржава и развија дистрибутивни систем;</p> <p>9) сваке године донесе план развоја дистрибутивног система за период од најмање пет година, усклађен са планом развоја преносног система и других дистрибутивних система, уз сагледавање захтева за прикључење објеката произвођача и купаца;</p> <p>10) сваке године донесе план инвестиција у дистрибутивни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција преносног система;</p>				
4.	<p>Operational network security</p> <p>1. (a) Member States or the competent authorities shall ensure that transmission system operators set the minimum operational rules and obligations on network security.</p> <p>Before setting such rules and obligations, they shall consult with the relevant actors in the countries with which interconnection exists;</p> <p>(b) notwithstanding the first subparagraph of point (a), Member States may require transmission system operators to submit such rules and obligations to the competent authority for approval;</p> <p>(c) Member States shall ensure that transmission and, where appropriate, distribution system operators comply with the minimum operational rules and obligations on network security;</p> <p>(d) Member States shall require transmission system operators</p>	01.53.1.1,2	<p>Агенција даје сагласност на:</p> <p>4) правила о раду преносног система електричне енергије;</p> <p>5) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p>	ПУ			
		01.108.1.1, 2, 3	<p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за:</p> <p>1) сигуран, поуздан и безбедан рад преносног система и квалитет испоруке електричне енергије;</p> <p>2) обезбеђивање адекватног преносног капацитета у функцији сигурности снабдевања;</p> <p>3) управљање преносним системом и делом дистрибутивног система напона 110 kV који обухвата спојна поља 110 kV, сабирнице 110 kV и далеководна поља 110 kV, на начин који обезбеђује сигурност испоруке електричне енергије;</p>				
		01.109.1.1, 7, 8, 38	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>1) примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је</p>				

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>to maintain an appropriate level of operational network security.</p> <p>To that effect, transmission system operators shall maintain an appropriate level of technical transmission reserve capacity for operational network security and cooperate with the transmission system operators concerned to which they are interconnected.</p> <p>The level of foreseeable circumstances in which security shall be maintained is defined in the operational network security rules;</p> <p>Member States shall, in particular, ensure that interconnected transmission and, where appropriate, distribution system operators exchange information relating to the operation of networks in a timely and effective fashion in line with the minimum operational requirements.</p> <p>The same requirements shall, where appropriate, apply to transmission and distribution system operators that are interconnected with system operators outside the Community.</p> <p>2. Member States or the competent authorities shall ensure that transmission and, where appropriate, distribution system operators set and meet quality of supply and network security performance objectives. These objectives shall be subject to approval by the Member States or competent authorities and their implementation shall be monitored by them. They shall be objective, transparent and non-discriminatory and shall be published.</p> <p>3. In taking the measures referred to in Article 24 of Directive 2003/54/EC and in Article 6 of Regulation (EC) No 1228/2003, Member States shall not discriminate between cross-border contracts and national contracts.</p> <p>4. Member States shall ensure that curtailment of</p>	<p>01.135.1.1, 2, 7</p> <p>01.215.1.1, 2</p>	<p>члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система;</p> <p>7) донесе правила о раду преносног система;</p> <p>8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p> <p>38) размењује информације неопходне за безбедно и сигурно функционисање система са другим операторима система;</p> <p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије одговоран је за:</p> <p>1) сигуран, поуздан и безбедан рад дистрибутивног система и квалитет испоруке електричне енергије;</p> <p>2) управљање трансформаторским пољима 110 kV у дистрибутивним трансформаторским станицама 110/x kV и дистрибутивним системом средњег и ниског напона, на начин који обезбеђује сигурност испоруке електричне енергије;</p> <p>Енергетски субјекти који обављају енергетске делатности у вези са испоруком и снабдевањем електричном енергијом, дужни су да обезбеде квалитет испоруке и снабдевања утврђен овим законом, прописима који уређују опште услове испоруке и снабдевања електричном енергијом и другим прописима донетим на основу закона.</p> <p>Агенција доноси Правила из члана 51. став 1. тачка 2) којима се ближе одређују показатељи техничког и комерцијалног квалитета испоруке и комерцијалног квалитета снабдевања електричном енергијом, начин евидентирања података и рачунања показатеља, начин и рокове за достављање података и извештаја Агенцији, начин утврђивања захтеваних вредности појединих показатеља, као и начин оцењивања резултата добијених праћењем достигнутих у односу на захтеване вредности показатеља квалитета.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	supply in emergency situations shall be based on predefined criteria relating to the management of imbalances by transmission system operators. Any safeguard measures shall be taken in close consultation with other relevant transmission system operators, respecting relevant bilateral agreements, including agreements on the exchange of information.	01.109.1.3, 4, 39	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>3) не прави дискриминацију између корисника преносног система или група корисника система;</p> <p>4) корисницима преносног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације;</p> <p>39) води евиденцију података потребних за утврђивање показатеља квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и доставља Агенцији извештај у складу са правилима из члана 51. став 1. тачка 2);</p>			
		01.116.1.12	<p>Правилима о раду преносног система електричне енергије уређују се:</p> <p>12) оперативни поступци и управљање преносним системом у нормалним условима и у случају поремећаја;</p>			
		01.135.1.25	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>25) води евиденцију података потребних за утврђивање показатеља квалитета испоруке и снабдевања електричном енергијом и доставља Агенцији извештај у складу са правилима из члана 51. став 1. тачка 2);</p>			
5.	<p>Maintaining balance between supply and demand</p> <p>1. Member States shall take appropriate measures to maintain a balance between the demand for electricity and the availability of generation capacity.</p> <p>In particular, Member States shall:</p> <p>(a) without prejudice to the particular requirements of small isolated systems, encourage the establishment of</p>	01.2.1.54	54) помоћне услуге су услуге које корисници преносног и дистрибутивног система електричне енергије пружају оператору преносног и дистрибутивног система да би се обезбедиле системске услуге;	ПУ		
		01.2.1.63	63) системске услуге су услуге које пружа оператор система, а које су неопходне за обезбеђивање сигурног, поузданог и стабилног рада енергетског система;			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>a wholesale market framework that provides suitable price signals for generation and consumption;</p> <p>(b) require transmission system operators to ensure that an appropriate level of generation reserve capacity is available for balancing purposes and/or to adopt equivalent market based measures.</p> <p>2. Without prejudice to Articles 87 and 88 of the Treaty, Member States may also take additional measures, including but not limited to the following:</p> <p>(a) provisions facilitating new generation capacity and the entry of new generation companies to the market;</p> <p>(b) removal of barriers that prevent the use of interruptible contracts;</p> <p>(c) removal of barriers that prevent the conclusion of contracts of varying lengths for both producers and customers;</p> <p>(d) encouragement of the adoption of real-time demand management technologies such as advanced metering systems;</p> <p>(e) encouragement of energy conservation measures;</p> <p>(f) tendering procedures or any procedure equivalent in terms of transparency and non-discrimination in accordance with Article 7(1) of Directive 2003/54/EC.</p> <p>3. Member States shall publish the measures to be taken pursuant to this Article and shall ensure the widest possible dissemination thereof.</p>	<p>01.95</p>	<p>Електране из члана 94. став 1. које су прикључене на преносни, односно дистрибутивни систем морају да буду технички оспособљене и погонски спремне за пружање помоћних услуга у складу са правилима о раду преносног, односно дистрибутивног система и у складу са њиховим специфичним технологијама.</p> <p>Помоћне услуге се набављају на тржишним принципима, уз поштовање принципа јавности и недискриминације, на начин утврђен правилима о раду тржишта електричне енергије.</p>			
		01.108.1.9	<p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за:</p> <p>9) балансирање система;</p>			
		01.109.1.22	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>22) обезбеди услуге балансирања у складу са транспарентним, недискриминаторним и тржишним принципима који ће пружити одговарајуће подстицаје корисницима система да избалансирају своју предају и преузимање електричне енергије;</p>			
		01.3.1.6,7,8, 11	<p>Енергетска политика Републике Србије обухвата мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева и то:</p> <p>б) стварања економских, привредних и финансијских услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиновану производњу електричне и топлотне енергије;</p> <p>7) стварања регулаторних, економских и привредних услова за унапређење ефикасности у управљању електроенергетским системима, посебно имајући у виду развој дистрибуиране производње електричне енергије, развој дистрибуираних складишних капацитета електричне енергије, увођење система за управљање потрошњом и увођење концепта</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>напредних мрежа;</p> <p>8) стварање услова за коришћење нових извора енергије;</p> <p>11) стварања услова за инвестирање у енергетику;</p>			
		01.3.1.4	<p>Мере и активности које се предузимају ради остваривања дугорочних циљева из става 1. овог члана биће недискриминаторне, засноване на начелима конкуренције, уз поштовање тржишних принципа и неће неоправдано стварати додатне обавезе учесницима на тржишту електричне енергије и биће оправдане у смислу њиховог економског и социјалног ефекта на крајње купце.</p>			
		01.4.1.8	<p>Стратегијом се одређују:</p> <p>8) правци развоја неискоришћених електроенергетских потенцијала, ефикасног управљања електроенергетским системима који се могу остварити увођењем дистрибуираних складишних и производних капацитета електричне енергије, увођењем управљања потрошњом пратећи кретање тржишта електричне енергије и увођењем концепта напредних мрежа, управљајући оптимално токовима снага у преносном и дистрибутивном систему;</p>			
		01.6.1.5, 7	<p>Програм садржи:</p> <p>5) коришћење савремених технологија за производњу енергије и енергената;</p> <p>7) коришћење напредних технологија за управљање електроенергетским системом;</p> <p>8) мере за унапређење енергетске ефикасности;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01.37.1,5	<p>У случају да се путем издавања енергетских дозвола не могу обезбедити нови производни капацитети или када предузете мере енергетске ефикасности, нису довољне за обезбеђивање сигурног и редовног снабдевања електричном енергијом, изградња објеката за производњу електричне енергије може се одобрити по спроведеном поступку јавног тендера.</p> <p>Поступак јавног тендера, услови за учешће на тендеру и критеријуми за избор понуде морају бити транспарентни и недискриминаторни.</p>			
6.	<p>Network investment</p> <p>1. Member States shall establish a regulatory framework that:</p> <p>(a) provides investment signals for both the transmission and distribution system network operators to develop their networks in order to meet foreseeable demand from the market;</p> <p>and</p> <p>(b) facilitates maintenance and, where necessary, renewal of their networks.</p> <p>2. Without prejudice to Regulation (EC) No 1228/2003, Member States may allow for merchant investments in interconnection.</p> <p>Member States shall ensure that decisions on investments in interconnection are taken in close cooperation between relevant transmission system operators.</p>	01.111	<p>Оператор преносног система дужан је да сваке године поднесе Агенцији на сагласност десетогодишњи план развоја преносне мреже базиран на прогнозираној производњи и потрошњи електричне енергије и резултатима саветовања са свим заинтересованим странама и усаглашен са планом развоја дистрибутивне мреже.</p> <p>Десетогодишњи план развоја преносне мреже садржи ефикасне мере ради обезбеђења стабилности рада система и сигурности снабдевања.</p> <p>План из става 1. овог члана треба да:</p> <p>4) укаже учесницима на тржишту на потребе за изградњом и реконструкцијом најважније инфраструктуре преносног система коју треба изградити или унапредити у наредних десет година;</p> <p>5) садржи све инвестиције за које је донета одлука о реализацији и које су у току, као и инвестиције које ће се реализовати у периоду од наредне три године;</p> <p>6) одреди рокове за реализацију свих инвестиционих пројеката.</p>	ПУ		
01.112	<p>Оператор преносног система је дужан да при изради плана из члана 111. овог закона, анализира адекватност производње и преносног система за очекивани развој потрошње и размене електричне енергије са другим операторима преносних система, реално претпостави динамику развоја</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			потрошње и производње, узимајући у обзир и регионални инвестициони план.			
7.	<p>Reporting</p> <p>1. Member States shall ensure that the report referred to in Article 4 of Directive 2003/54/EC covers the overall adequacy of the electricity system to supply current and projected demands for electricity, comprising:</p> <p>(a) operational network security;</p> <p>(b) the projected balance of supply and demand for the next fiveyear period;</p> <p>(c) the prospects for security of electricity supply for the period between five and 15 years from the date of the report;</p> <p>and</p> <p>(d) the investment intentions, for the next five or more calendar years, of transmission system operators and those of any other party of which they are aware, as regards the provision of cross-border interconnection capacity.</p> <p>2. Member States or the competent authorities shall prepare the report in close cooperation with transmission system operators.</p> <p>Transmission system operators shall, if appropriate, consult with neighbouring transmission system operators.</p> <p>3. The section of the report relating to interconnection investment intentions, referred to in paragraph 1(d), shall take account of:</p> <p>(a) the principles of congestion management, as set out in Regulation (EC) No 1228/2003;</p> <p>(b) existing and planned transmission lines;</p> <p>(c) expected patterns of generation, supply, cross-</p>	01.11.1,2,3	<p>Министарство израђује извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом и природним гасом сваке године до 31. јула и објављује га на интернет страници министарства.</p> <p>Извештај о сигурности снабдевања електричном енергијом садржи:</p> <p>11) процену сигурности рада преносног и дистрибутивног система;</p> <p>12) податке о планираној потрошњи и производњи електричне енергије, као и начин обезбеђивања недостајућих количина за наредни петогодишњи период;</p> <p>13) прогнозирану сигурност снабдевања за наредних пет до петнаест година;</p> <p>14) план инвестиција преносног система и корисника преносног система за наредних пет до петнаест година, укључујући изградњу интерконективних далеководова;</p> <p>15) механизме управљања загушењима у преносним и дистрибутивним системима у складу са Уговором о оснивању Енергетске заједнице и правилима европских асоцијација оператора преносног система;</p> <p>16) податке о мерама за покривање вршне потрошње, као и мере које се предузимају у случају да један или више снабдевача не обезбеде довољне количине електричне енергије;</p> <p>17) обим и квалитет одржавања преносног и дистрибутивног система;</p> <p>18) регионалне, националне и европске циљеве одрживог развоја укључујући и међународне пројекте;</p> <p>19) разноврсност примарних извора за производњу електричне енергије</p> <p>20) податке о инвестицијама у капацитете за</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>border exchanges and consumption, allowing for demand management measures,</p> <p>and</p> <p>(d) regional, national and European sustainable development objectives, including those projects forming part of the Axes for priority projects set out in Annex I to Decision No 1229/2003/EC.</p> <p>Member States shall ensure that transmission system operators provide information on their investment intentions or those of any other party of which they are aware as regards the provision of cross-border interconnection capacity.</p> <p>Member States may also require transmission system operators to provide information on investments related to the building of internal lines that materially affect the provision of cross-border interconnection.</p> <p>4. Member States or the competent authorities shall ensure that the necessary means for access to the relevant data are facilitated to the transmission system operators and/or to the competent authorities where relevant in the development of this task.</p> <p>The non-disclosure of confidential information shall be ensured.</p> <p>5. On the basis of the information referred to in paragraph 1(d), received from the competent authorities, the Commission shall report to the Member States, the competent authorities</p> <p>and the European Regulators Group on Electricity and Gas established by Commission Decision 2003/796/EC (1) on the investments planned and their contribution to the objectives set out in Article 1(1).</p> <p>This report may be combined with the reporting provided for in point (c) of Article 28(1) of Directive 2003/54/EC and shall be published.</p>		<p>производњу електричне енергије. Податке из става 2. тачка 10) овог члана Министарство доставља Агенцији.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
8.	<p>Transposition</p> <p>1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 24 February 2008. They shall forthwith inform the Commission thereof.</p> <p>When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by Member States.</p> <p>2. By 1 December 2007, Member States shall notify the Commission of the text of the provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.</p>			НП	Рок за преношење директиве у национално законодавство и начин доношења	
9.	<p>Reporting</p> <p>The Commission shall monitor and review the application of this Directive and submit a progress report to the European Parliament and the Council by 24 February 2010.</p>			НП	Обавеза Комисије о праћењу примене Директиве 2005/89 и достављање извештаја Европском Парламенту и Савету не прописује се Законом о енергетици	
10.	<p>Entry into force</p> <p>This Directive shall enter into force on the 20th day following its publication in the <i>Official Journal of the European Union</i>.</p>			НП	Рок за ступање на снагу Директиве 2005/89	
11.	<p>Addressees</p> <p>This Directive is addressed to the Member States.</p>			НП	Одредба се односи на упућивање Директиве 2005/89 државама чланицама	

ПРЕДЛОГ

<p>1. Назив прописа Европске уније : Regulation (EC) No 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity and repealing Regulation (EC) No 1228/2003 Official Journal L 211 p. 15–35, 14.8.2009</p> <p>Уредба (ЕЗ) бр. 714/2009 Европског парламента и Савета од 13. јула 2009. о условима за приступ мрежи за прекограничну размену електричне енергије и стављању ван снаге Уредбе (ЕЗ) бр. 1228/2003, Службени гласник Европске Уније Л 211, стр. 15–35</p>	<p>2. „CELEX” ознака ЕУ прописа: 32009R0714 32013R0347 32013R0543</p>
<p>3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач Министарство рударства и енергетике</p>	<p>4. Датум израде табеле: 1.децембар 2014.</p>
<p>5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: 01. Предлог закона о енергетици</p>	<p>6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2013-5</p>
<p>7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:</p>	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ⁴	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.1	This Regulation aims at: (a) setting fair rules for cross-border exchanges in electricity, thus enhancing competition within the internal market in electricity, taking into account the particular characteristics of national and regional	01. 109.1.11, 109.1.15	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање	ПУ		

⁴ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>markets. This will involve the establishment of a compensation mechanism for cross-border flows of electricity and the setting of harmonised principles on cross-border transmission charges and the allocation of available capacities of interconnections between national transmission systems;</p> <p>(b) facilitating the emergence of a well-functioning and transparent wholesale market with a high level of security of supply in electricity. It provides for mechanisms to harmonise the rules for cross-border exchanges in electricity.</p>		<p>загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>			
		01. 163	<p>Пристап преносном систему у прекограничној размени електричне енергије се остварује на основу права на коришћење прекограничног преносног капацитета.</p> <p>Право на коришћење прекограничних преносних капацитета, додељује се на недискриминаторан и транспарентан начин, у складу са усаглашеним техничким критеријумима рада повезаних преносних система и правилима за расподелу прекограничних преносних капацитета.</p>			
		01. 164	<p>Право на учешће у расподели права на коришћење прекограничног преносног капацитета и на коришћење прекограничног преносног капацитета се остварује на основу уговора који са учесницима на тржишту закључује оператор преносног система.</p> <p>Правилима за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета уређују се поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета, врста и обим података и начин њиховог објављивања, као и друга питања везана за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета.</p> <p>Правила из става 2. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције и дужан је да их објави на својој интернет страници. Оператор преносног система, уз сагласност Агенције, поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних капацитета и пристап прекограничним преносним капацитетима, може уредити и уговором са суседним оператором преносног система, уговором са операторима преносних система других земаља, односно операторима тржишта електричне енергије.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			Правила из става 2. и уговор из става 4. овог члана морају бити у складу са Уговором о Енергетској заједници и са другим међународним уговорима које је ратификовала Република Србија.			
2.1.	<p>For the purpose of this Regulation, the definitions contained in Article 2 of Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity apply, with the exception of the definition of 'interconnector' which shall be replaced by the following:</p> <p>- interconnector' means a transmission line which crosses or spans a border between Member States and which connects the national transmission systems of the Member States.</p>	01. 2.1.24	24) интерконектор је далековод, гасовод, нафтовод, односно продуктовод који прелази границу између држава ради повезивања њихових система, као и опрема која се користи за повезивање енергетских система;	ПУ		
2.2.1.a	<p>The following definitions shall apply:</p> <p>'regulatory authorities' means the regulatory authorities referred to in Article 35(1) of Directive 2009/72/EC;</p>	01. 38.1, 38.2, 38.6, 38.7	<p>Агенција је једино регулаторно тело за област енергетике основано у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, кроз стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених овим законом.</p> <p>Агенција је самостални правни субјект и независна од извршне власти у обављању својих послова, као и од других државних органа и организација и лица која се баве енергетским делатностима, независно доноси одлуке, самостално располаже финансијским средствима одобреним финансијским планом и обезбеђује стручне капацитете неопходне за обављање законом утврђених послова.</p> <p>Агенција има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			законом, законима и другим прописима којима се уређује пословање привредних друштава, као и Статутом Агенције (у даљем тексту: Статут). Агенција послује под називом Агенција за енергетику Републике Србије. Седиште Агенције је у Београду.			
2.2.1.b	'cross-border flow' means a physical flow of electricity on a transmission network of a Member State that results from the impact of the activity of producers and/or consumers outside that Member State on its transmission network	01. 109.1.7, 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1). Дефиниције транспоноване у постојећа Правила о раду преносног система; ПОГЛАВЉЕ 2: РЕЧНИК 2.1. ПОЈМОВИ:	
01. 53.1.1, 53.1.2	Агенција даје сагласност на: 1) правила о раду преносног система електричне енергије; 2) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;					
01. 404.1.1	Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.					
2.2.1.c	'congestion' means a situation in which an interconnection linking national transmission networks cannot accommodate all physical flows resulting from international trade requested by market participants, because of a lack of capacity of the interconnectors and/or the national transmission systems concerned;	01. 109.1.7, 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета; донесе правила о раду преносног система;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1). Дефиниције транспоноване у постојећа Правила за расподелу прекограничних преносних капацитета на границама регулационе области ЈП ЕМС за период 1.1.2014. год. до 31.12.2014. год. ПОГЛАВЉЕ 2: РЕЧНИК 2.1. ПОЈМОВИ:	
01. 53.1.1, 53.1.2	Агенција даје сагласност на: 3) правила о раду преносног система електричне енергије; 4) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;					
01. 404.1.1	Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			на снагу овог закона.			
2.2.1.d	declared export' means the dispatch of electricity in one Member State on the basis of an underlying contractual arrangement to the effect that the simultaneous corresponding take-up (declared import) of electricity will take place in another Member State or a third country;	<p>01. 109.1.7, 109.1.8</p> <p>01. 53.1.1, 53.1.2</p> <p>01. 404.1.1</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p> <p>Агенција даје сагласност на: 5) правила о раду преносног система електричне енергије; 6) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p> <p>Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.</p>	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1). Дефиниције транспоноване у постојећа Правила о раду преносног система; ПОГЛАВЉЕ 2: РЕЧНИК 2.1. ПОЈМОВИ:	
2.2.1.e	'declared transit' means a circumstance where a declared export of electricity occurs and where the nominated path for the transaction involves a country in which neither the dispatch nor the simultaneous corresponding take-up of the electricity will take place;	<p>01. 109.1.7, 109.1.8</p> <p>01. 53.1.1, 53.1.2</p> <p>01. 404.1</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p> <p>Агенција даје сагласност на: 7) правила о раду преносног система електричне енергије; 8) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p> <p>Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.</p>	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1). Дефиниције транспоноване у постојећа Правила о раду система; ПОГЛАВЉЕ 2: РЕЧНИК 2.1. ПОЈМОВИ:	
2.2.1.f	declared import' means the take-up of electricity in a Member State or a third country simultaneously with	01.	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	the dispatch of electricity (declared export) in another Member State;	109.1.7, 109.1.8	7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;		подзаконских актата наведених у б1). Дефиниције транспоноване у постојећа Правила о раду система; ПОГЛАВЉЕ 2: РЕЧНИК 2.1. ПОЈМОВИ:	
		01. 53.1.1, 53.1.2	Агенција даје сагласност на: 9) правила о раду преносног система електричне енергије; 10) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;			
		01. 404.1.1	Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.			
2.2.1.g	'new interconnector' means an interconnector not completed by 4 August 2003.			НП	У Републици Србији не постоје нови интерконективни далеководи који нису завршени до 4. августа 2003. године, на које се могу применити одредбе које се односе на изузећа за нове интерконективне далеководе	
2.2.2.	For the purpose of the inter-transmission system operator compensation mechanism referred to in Article 13 only, where transmission networks of two or more Member States form part, in whole or in part, of a single control block, the control block as a whole shall be considered as forming part of the transmission network of one of the Member States concerned, in order to avoid flows within control blocks being considered as cross-border flows under point (b) of the first subparagraph of this paragraph and giving rise to compensation payments under Article 13. The	01. 109.1.7, 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1). Дефиниције транспоноване у постојећа Правила о раду система; ПОГЛАВЉЕ 2: РЕЧНИК 2.1. ПОЈМОВИ:	
		01. 53.1.1, 53.1.2	Агенција даје сагласност на: 11) правила о раду преносног система електричне енергије; 12) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	regulatory authorities of the Member States concerned may decide which of the Member States concerned shall be that of which the control block as a whole is to be considered to form part.	01. 404.1.1	Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.			
3.1.1 3.1.3	<p>The Commission shall examine any notification of a decision on the certification of a transmission system operator as laid down in Article 10(6) of Directive 2009/72/EC as soon as it is received. Within two months of the day of receipt of such notification, the Commission shall deliver its opinion to the relevant national regulatory authority as to its compatibility with Article 10(2) or Article 11, and Article 9 of Directive 2009/72/EC.</p> <p>In the absence of an opinion by the Commission within the periods referred to in the first and second subparagraphs, the Commission shall be deemed not to raise objections to the regulatory authority's decision.</p>	01. 100	<p>Пре него што неко правно лице добије лиценцу и тиме буде одређено за оператора преносног система, мора бити сертификовано у складу са овим законом.</p> <p>У поступку сертификације утврђује се испуњеност услова из чл. 98. и 99. овог закона.</p> <p>Поступак сертификације покреће се на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) захтев правног лица које је власник преносног система, односно мреже, 2) захтев Агенције ако правно лице не поднесе захтев за сертификацију или 3) образложен захтев надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора. 	ПУ		Чланом 102. ставовима 3, 4, 5, 6 преузете обавезе Агенције за енергетику Републике Србије које се односе на сертификацију оператора преносног система, а које су прописане чланом 3. став 1. и 3. Уредбе 714/2009
		01. 101	<p>Поступак сертификације спроводи Агенција и доноси одлуку о сертификацији оператора преносног система у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.</p> <p>Актом из члана 27. став 7. овог закона ближе се уређује: поступак сертификације, садржај захтева за сертификацију, садржај одлуке о сертификацији и документа која се прилажу уз захтев, а нарочито:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) подаци о подносиоцу захтева, укључујући податке о основном капиталу, списку сувласника, годишњи финансијски извештаји са извештајима ревизора, акт о оснивању, односно статут; 2) доказе о власничким и другим правима на мрежи; 3) податке о контроли над оператором преносног система, органима и лицима која директно или индиректно врше контролу над оператором система и 4) друга документа и податке неопходне за 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			спровођење поступка сертификације.			
		01. 102	<p>Агенција је дужна да донесе одлуку о сертификацији оператора преносног система у року од четири месеца од дана подношења захтева из члана 100. став 3. тач. 1) и 3) овог закона.</p> <p>У случају да Агенција не донесе одлуку из става 1. овог члана сматра се да је одлука о сертификацији донета.</p> <p>Одлуку о сертификацији оператора преносног система са пратећом документацијом Агенција је дужна да без одлагања достави надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, ради давања мишљења.</p> <p>Ако у року од два месеца од дана достављања одлуке о сертификацији надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора не достави мишљење сматра се да је сагласно са одлуком Агенције.</p> <p>У року од два месеца од пријема мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, Агенција ће донети коначну одлуку о сертификацији оператора преносног система, узимајући у обзир то мишљење.</p> <p>Одлука Агенције и мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора ће бити објављени заједно у „Службеном гласнику Републике Србије” и на интернет страницама оператора преносног система и Агенције.</p> <p>У случају када коначна одлука Агенције одступа од мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>уговора, Агенција ће заједно са одлуком и мишљењем из става 6. овог члана објавити и образложење за такву одлуку.</p>			
		<p>01. 103</p>	<p>Сертифицирани оператор преносног система дужан је да обавести Агенцију о свим планираним променама које могу захтевати поновну процену испуњености услова из чл. 98. и 99. овог закона. Агенција је дужна да непрекидно прати да ли сертификовани оператор преносног система испуњава услове из чл. 98. и 99. овог закона и покреће нови поступак сертификације у следећим случајевима: 1) када је оператор преносног система обавести о променама из става 1. овог члана; 2) када има сазнања о планираним променама које представљају разлог за нови поступак сертификације или које могу довести или су довеле до повреде прописа о раздвајању; 3) када надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора поднесе оправдан захтев.</p>			
		<p>01. 104</p>	<p>Поступак сертификације из чл. 103. спроводи се у складу са чл. 101. и 102. овог закона.</p>			
		<p>01. 105</p>	<p>Оператор преносног система и енергетски субјекти који обављају делатност производње или снабдевања електричном енергијом и природним гасом, дужни су да Агенцији доставе све податке и сва документа неопходна за поступак сертификације оператора преносног система. Агенција је дужна да чува поверљивост комерцијално осетљивих података из става 2. овог члана.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
3.1.2	When preparing the opinion referred to in the first subparagraph, the Commission may request the Agency to provide its opinion on the national regulatory authority's decision. In such a case, the two-month period referred to in the first subparagraph shall be extended by two further months.			НП	Међусобне обавезе Комисије и Агенције не прописује се Законом о енергетици	
3.2	Within two months of receiving an opinion of the Commission, the national regulatory authority shall adopt its final decision regarding the certification of the transmission system operator, taking the utmost account of that opinion. The regulatory authority's decision and the Commission's opinion shall be published together.	01. 102.5	У року од два месеца од пријема мишљења надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, Агенција ће донети коначну одлуку о сертификацији оператора преносног система, узимајући у обзир то мишљење.	ПУ		
3.3	At any time during the procedure, regulatory authorities and/or the Commission may request from a transmission system operator and/or an undertaking performing any of the functions of generation or supply any information relevant to the fulfilment of their tasks under this Article.	01. 105.1	Оператор преносног система и енергетски субјекти који обављају делатност производње или снабдевања електричном енергијом и природним гасом, дужни су да Агенцији доставе све податке и сва документа неопходна за поступак сертификације оператора преносног система.	ПУ		
3.4	Regulatory authorities and the Commission shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information.	01. 105.2	Агенција је дужна да чува поверљивост комерцијално осетљивих података из става 2. овог члана.	ПУ		
3.5	The Commission may adopt Guidelines setting out the details of the procedure to be followed for the application of paragraphs 1 and 2 of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).			НП	Обавеза Комисије, која се не прописује Законом о енергетици	
3.6	Where the Commission has received notification of the certification of a transmission system operator under Article 9(10) of Directive 2009/72/EC, the Commission shall take a decision relating to certification. The regulatory authority shall comply with the Commission decision.			НП	Обавеза Комисије о коначном доношењу одлуке о сертификацији по основу обавештавања Комисије о сертификацији на основу члана 9. став 10. Директиве 2009/72 не прописује се Законом о	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					енергетици, а цео поступак сертификације се обавља према члану 10. став 4, 5 и 6. Директиве 2009/72 и члану 3. Уредбе 714/2009 који је прописан чланом 102. Закона о енергетици.	
4.	All transmission system operators shall cooperate at Community level through the ENTSO for Electricity, in order to promote the completion and functioning of the internal market in electricity and cross-border trade and to ensure the optimal management, coordinated operation and sound technical evolution of the European electricity transmission network	01. 109.1.1, 109.1.2	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:1) примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система; 2) сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије;	ПУ		
5.1	By 3 March 2011, the transmission system operators for electricity shall submit to the Commission and to the Agency the draft statutes, a list of members and draft rules of procedure, including the rules of procedures on the consultation of other stakeholders, of the ENTSO for Electricity to be established.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
5.2	<p>Within two months of the day of the receipt, the Agency, after formally consulting the organisations representing all stakeholders, in particular the system users, including customers, shall provide an opinion to the Commission on the draft statutes, list of members and draft rules of procedure</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
5.3	<p>The Commission shall deliver an opinion on the draft statutes, list of members and draft rules of procedures taking into account the opinion of the Agency provided for in paragraph 2 and within three months of the day of the receipt of the opinion of the Agency.</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
5.4	Within three months of the day of receipt of the Commission's opinion, the transmission system operators shall establish the ENTSO for Electricity and adopt and publish its statutes and rules of procedure			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
6.1	The Commission shall, after consulting the Agency, the ENTSO for Electricity and the other relevant stakeholders, establish an annual priority list identifying the areas set out in Article 8(6) to be included in the development of network codes.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
6.2	<p>The Commission shall request the Agency to submit to it within a reasonable period of time not exceeding six months a non-binding framework guideline (framework guideline) setting out clear and objective principles, in accordance with Article 8(7), for the development of network codes relating to the areas identified in the priority list. Each framework guideline shall contribute to non-discrimination, effective competition and the efficient functioning of the market. Upon a reasoned request from the Agency, the Commission may extend that period.</p>			НП	<p>преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p> <p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
6.3	The Agency shall formally consult the ENTSO for Electricity and the other relevant stakeholders in regard to the framework guideline, during a period of no less than two months, in an open and transparent manner			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
6.4	If the Commission considers that the framework guideline does not contribute to non-discrimination, effective competition and the efficient functioning of the market, it may request the Agency to review the framework guideline within a reasonable period of time and re-submit it to the Commission			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
6.5	If the Agency fails to submit or re-submit a framework guideline within the period set by the Commission under paragraphs 2 or 4, the Commission shall elaborate the framework guideline in question.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
6.6	The Commission shall request the ENTSO for Electricity to submit a network code which is in line with the relevant framework guideline, to the Agency within a reasonable period of time not exceeding 12 months			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
6.7	Within a period of three months of the day of the receipt of a network code, during which the Agency may formally consult the relevant stakeholders, the Agency shall provide a reasoned opinion to the ENTSO for Electricity on the network code.			НП	<p>преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p> <p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
6.8	The ENTSO for Electricity may amend the network code in the light of the opinion of the Agency and re-submit it to the Agency.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
6.9	When the Agency is satisfied that the network code is in line with the relevant framework guideline, the Agency shall submit the network code to the Commission and may recommend that it be adopted within a reasonable time period. The Commission shall provide reasons in the event that it does not adopt that network code.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
6.10	Where the ENTSO for Electricity has failed to develop a network code within the period of time set by the Commission under paragraph 6, the Commission may request the Agency to prepare a draft network code on the basis of the relevant framework guideline. The Agency may launch a further consultation in the course of preparing a draft network code under this paragraph. The Agency shall submit a draft network code prepared under this paragraph to the Commission and may recommend that it be adopted.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
6.11	The Commission may adopt, on its own initiative, where the ENTSO for Electricity has failed to develop a network code, or the Agency has failed to develop a draft network code as referred to in paragraph 10 of this Article, or upon recommendation of the Agency under paragraph 9 of this Article, one or more network codes in the areas listed in Article 8(6). Where the Commission proposes to adopt a network			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
6.12	code on its own initiative, the Commission shall consult the Agency, the ENTSO for Electricity and all relevant stakeholders in regard to the draft network code during a period of no less than two months. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2) This Article shall be without prejudice to the Commission's right to adopt and amend the Guidelines as laid down in Article 18.				<p>преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
				НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
7.1	Draft amendments to any network code adopted under Article 6 may be proposed to the Agency by persons who are likely to have an interest in that network code, including the ENTSO for Electricity, transmission system operators, system users and consumers. The Agency may also propose amendments on its own initiative.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
7.2	The Agency shall consult all stakeholders in accordance with Article 10 of Regulation (EC) No 713/2009. Following that process, the Agency may make reasoned proposals for amendments to the Commission, explaining how such proposals are consistent with the objectives of the network codes set out in Article 6(2).			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
7.3	<p>The Commission may adopt, taking account of the Agency's proposals, amendments to any network code adopted under Article 6. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
7.4	<p>Consideration of proposed amendments under the procedure set out in Article 23(2) shall be limited to consideration of the aspects related to the proposed amendment. Those proposed amendments are without prejudice to other amendments which the Commission may propose.</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
8. 1	The ENTSO for Electricity shall elaborate network codes in the areas referred to in paragraph 6 of this Article upon a request addressed to it by the Commission in accordance with Article 6(6).			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
8.2	The ENTSO for Electricity may elaborate network codes in the areas set out in paragraph 6 with a view to achieving the objectives set out in Article 4 where			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	those network codes do not relate to areas covered by a request addressed to it by the Commission. Those network codes shall be submitted to the Agency for an opinion. That opinion shall be duly taken into account by the ENTSO for Electricity.				оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
8.3	<p>The ENTSO for Electricity shall adopt:</p> <p>(a) common network operation tools to ensure coordination of network operation in normal and emergency conditions, including a common incidents classification scale, and research plans;</p> <p>(b) a non-binding Community-wide ten-year network development plan, (Community-wide network development plan), including a European generation adequacy outlook, every two years;</p> <p>(c) recommendations relating to the coordination of technical cooperation between Community and third-country transmission system operators;</p> <p>(d) an annual work programme;</p> <p>(e) an annual report;</p> <p>(f) annual summer and winter generation adequacy outlooks</p>			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
8.4	The European generation adequacy outlook referred to in point (b) of paragraph 3 shall cover the overall adequacy of the electricity system to supply current and projected demands for electricity for the next five-year period as well as for the period between five and 15 years from the date of that outlook. The European generation adequacy outlook shall build on national generation adequacy outlooks prepared by each individual transmission system operator.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
8.5	The annual work programme referred to in point (d) of paragraph 3 shall contain a list and description of the network codes to be prepared, a plan on coordination of operation of the network, and research and development activities, to be realised in that year, and an indicative calendar.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система,	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
8.6	<p>The network codes referred to in paragraphs 1 and 2 shall cover the following areas, taking into account, if appropriate, regional specificities:</p> <p>(a) network security and reliability rules including rules for technical transmission reserve capacity for operational network security;</p> <p>(b) network connection rules;</p> <p>(c) third-party access rules;</p> <p>(d) data exchange and settlement rules;</p> <p>(e) interoperability rules;</p> <p>(f) operational procedures in an emergency;</p> <p>(g) capacity-allocation and congestion-management rules;</p> <p>(h) rules for trading related to technical and operational provision of network access services and system balancing;</p> <p>(i) transparency rules;</p> <p>(j) balancing rules including network-related reserve power rules;</p> <p>(k) rules regarding harmonised transmission tariff structures including locational signals and inter-transmission system operator compensation rules; and</p> <p>(l) energy efficiency regarding electricity networks.</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
8.7	The network codes shall be developed for cross-border network issues and market integration issues and shall be without prejudice to the Member States' right to establish national network codes which do not affect cross-border trade.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
8.8	The ENTSO for Electricity shall monitor and analyse the implementation of the network codes and the Guidelines adopted by the Commission in accordance with Article 6(11), and their effect on the harmonisation of applicable rules aimed at facilitating market integration. The ENTSO for Electricity shall report its findings to the Agency and shall include the results of the analysis in the annual report referred to in point (e) of paragraph 3 of this Article.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
8.9	<p>The ENTSO for Electricity shall make available all information required by the Agency to fulfil its tasks under Article 9(1).</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
8.10	<p>The ENTSO for Electricity shall adopt and publish a Community-wide network development plan every two years. The Community-wide network development plan shall include the modelling of the integrated network, scenario development, a European generation adequacy outlook and an assessment of the resilience of the system.</p> <p>The Community-wide network development plan shall, in particular:</p> <p>(a) build on national investment plans, taking into account regional investment plans as referred to in Article 12(1), and, if appropriate, Community aspects of network planning including the guidelines for trans-European energy networks in accordance with Decision No 1364/2006/EC of the European Parliament and of the Council;</p> <p>(b) regarding cross-border interconnections, also build on the reasonable needs of different system users and integrate long-term commitments from investors referred to in Article 8 and Articles 13 and 22 of Directive 2009/72/EC; and</p> <p>(c) identify investment gaps, notably with respect to cross-border capacities</p> <p>In regard to point (c) of the second subparagraph, a review of barriers to the increase of cross-border capacity of the network arising from different approval procedures or practices may be annexed to the Community-wide network development plan.</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
8.11	<p>The Agency shall provide an opinion on the national ten-year network development plans to assess their consistency with the Community-wide network development plan. If the Agency identifies inconsistencies between a national ten-year network development plan and the Community-wide network development plan, it shall recommend amending the national ten-year network development plan or the Community-wide network development plan as appropriate. If such national ten-year network</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	development plan is elaborated in accordance with Article 22 of Directive 2009/72/EC, the Agency shall recommend that the competent national regulatory authority amend the national ten-year network development plan in accordance with Article 22(7) of that Directive and inform the Commission thereof.				асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
8.12	Upon request of the Commission, the ENTSO for Electricity shall give its views to the Commission on the adoption of the Guidelines as laid down in Article 18.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
9.1	The Agency shall monitor the execution of the tasks referred to in Article 8(1), (2) and (3) of the ENTSO for Electricity and report to the Commission.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>The Agency shall monitor the implementation by the ENTSO for Electricity of network codes elaborated under Article 8(2) and network codes which have been developed in accordance with Article 6(1) to (10) but which have not been adopted by the Commission under Article 6(11). Where the ENTSO for Electricity has failed to implement such network codes, the Agency shall request the ENTSO for Electricity to provide a duly reasoned explanation as to why it has failed to do so. The Agency shall inform the Commission of that explanation and provide its opinion thereon.</p> <p>The Agency shall monitor and analyse the implementation of the network codes and the Guidelines adopted by the Commission as laid down in Article 6(11), and their effect on the harmonisation of applicable rules aimed at facilitating market integration as well as on non-discrimination, effective competition and the efficient functioning of the market, and report to the Commission</p>				<p>оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
9.2	<p>The ENTSO for Electricity shall submit the draft Community-wide network development plan, the draft annual work programme, including the information regarding the consultation process, and the other documents referred to in Article 8(3) to the Agency for its opinion.</p> <p>Within two months from the day of receipt, the Agency shall provide a duly reasoned opinion as well as recommendations to the ENTSO for Electricity and to the Commission where it considers that the draft annual work programme or the draft Community-wide network development plan submitted by the ENTSO for Electricity do not contribute to non-discrimination, effective competition, the efficient functioning of the market or a sufficient level of cross-border interconnection open to third-party access.</p>			НП	<p>Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
10.1	While preparing the network codes, the draft Community-wide network development plan and the annual work programme referred to in Article 8(1), (2) and (3), the ENTSO for Electricity shall conduct an extensive consultation process, at an early stage and in an open and transparent manner, involving all relevant market participants, and, in particular, the organisations representing all stakeholders, in accordance with the rules of procedure referred to in Article 5(1). That consultation shall also involve national regulatory authorities and other national authorities, supply and generation undertakings, system users including customers, distribution system operators, including relevant industry associations, technical bodies and stakeholder platforms. It shall aim at identifying the views and proposals of all relevant parties during the decision-making process.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
10.2	All documents and minutes of meetings related to the consultations referred to in paragraph 1 shall be made public.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.	
10.3	Before adopting the annual work programme and the network codes referred to in Article 8(1), (2) and (3), the ENTSO for Electricity shall indicate how the observations received during the consultation have been taken into consideration. It shall provide reasons where observations have not been taken into account.			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
11.	<p>The costs related to the activities of the ENTSO for Electricity referred to in Articles 4 to 12 shall be borne by the transmission system operators and shall be taken into account in the calculation of tariffs. Regulatory authorities shall approve those costs only if they are reasonable and proportionate.</p>	<p>01. 50.1.1</p> <p>01. 90.2.</p> <p>01. 91.1</p>	<p>Агенција доноси методологије за:</p> <p>1) одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије;</p> <p>Методологијама из става 1. овог члана нарочито се одређују:</p> <p>1) метод регулације цена који може бити заснован на оправданим трошковима пословања и одговарајућем приносу на средства уложена у ефикасно обављање енергетске делатности, на примени подстицајних механизма за одређивање прихода или цена као и на поређењу регулисаних цена, појединачних трошкова пословања или приноса на уложена средства енергетског субјекта са упоредивим енергетским субјектима у енергетским делатностима у којима је то примерено;</p> <p>2) елементи за које се утврђују тарифе, начин израчунавања регулисаних цена, односно тарифа и начин обрачуна испоручене електричне енергије, односно природног гаса и извршених услуга;</p> <p>3) категорије и групе купаца, односно корисника система у енергетским делатностима где је то примерено;</p> <p>4) дужина регулаторног периода, као временског периода за који се израчунавају регулисане цене и 5) критеријуми и начин утврђивања оправданости трошкова и нормативи, када је то примерено.</p> <p>Регулисаним ценама обезбеђује се:</p> <p>б) покривање оправданих трошкова пословања и одговарајућег приноса на ефикасно уложена средства у обављање регулисане делатности, којима се обезбеђује краткорочна и дугорочна сигурност снабдевања, односно одрживи развој</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>система узимајући у обзир приходе и расходе везане за доделу прекограничних капацитета и примену механизма компензације транзита енергије и остале приходе;</p> <p>7) безбедност рада система;</p> <p>8) подстицање економске и енергетске ефикасности;</p> <p>9) недискриминација, односно једнаки положај исте категорије и групе купаца и корисника система;</p> <p>10) спречавање међусобног субвенционисања између појединих делатности које обављају енергетски субјекти и између појединих купаца, категорија и група купаца, односно корисника система.</p>			
12.1	<p>Transmission system operators shall establish regional cooperation within the ENTSO for Electricity to contribute to the activities referred to in Article 8(1), (2) and (3). In particular, they shall publish a regional investment plan every two years, and may take investment decisions based on that regional investment plan.</p>	<p>01. 108.1.7, 108.1.8, 108.1.12, 108.1.13</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије: одговоран је за:</p> <p>7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконецији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији;</p> <p>8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконецији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконецији;</p> <p>12) уређивање и администрирање тржишта електричне енергије у оквиру своје надлежности;</p> <p>13) ефикасно и функционално повезивање тржишта електричне енергије у Републици Србији са суседним тржиштима електричне енергије, у сарадњи са оператором тржишта електричне енергије у Републици Србији, као и операторима преносног система и операторима тржишта суседних земаља, а у складу са међународно установљеним принципима и преузетим обавезама.</p>	ПУ		<p>Потпуно усклађено са чланом 25. Одлуке Министарског савета МС/10/2011 од 5.10.2011. године, Анекс 11, а на основу члана 7. тачка 3. наведене одлуке.</p>

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 109.1.1, 109.1.2	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>1) примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система;</p> <p>2) сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије;</p>			
		01. 176.	<p>Правила о објављивању кључних тржишних података се односе на правовремено објављивање свих релевантних података и њихову доступност свим учесницима на тржишту електричне енергије и представљају предуслов недискриминаторног функционисања тржишта.</p> <p>Правила из става 1. овог члана садрже све релевантне податаке који се односе на потрошњу, пренос електричне енергије, производњу и балансно тржиште.</p> <p>Правилима из става 1. овог члана ближе се уређују одговорности оператора преносног система електричне енергије, оператора дистрибутивног система електричне енергије, произвођача електричне енергије и крајњег купца у вези са објављивањем тржишних података, као и друга питања неопходна за објављивање података.</p> <p>Правила из става 1. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције.</p> <p>Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
12.2	Transmission system operators shall promote operational arrangements in order to ensure the optimum management of the network and shall promote the development of energy exchanges, the coordinated allocation of cross-border capacity through non-discriminatory market-based solutions, paying due attention to the specific merits of implicit auctions for short-term allocations, and the integration of balancing and reserve power mechanisms.	01. 163	<p>Пристап преносном систему у прекограничној размени електричне енергије се остварује на основу права на коришћење прекограничног преносног капацитета.</p> <p>Право на коришћење прекограничних преносних капацитета, додељује се на недискриминаторан и транспарентан начин, у складу са усаглашеним техничким критеријумима рада повезаних преносних система и правилима за расподелу прекограничних преносних капацитета.</p>	ПУ		
		01. 164	<p>Право на учешће у расподели права на коришћење прекограничног преносног капацитета и на коришћење прекограничног преносног капацитета се остварује на основу уговора који са учесницима на тржишту закључује оператор преносног система.</p> <p>Правилима за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета уређују се поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета, врста и обим података и начин њиховог објављивања, као и друга питања везана за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета.</p> <p>Правила из става 2. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције и дужан је да их објави на својој интернет страници. Оператор преносног система, уз сагласност Агенције, поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних капацитета и пристап прекограничним преносним капацитетима, може уредити и уговором са суседним оператором преносног система, уговором са операторима преносних система других земаља, односно операторима тржишта електричне енергије.</p> <p>Правила из става 2. и уговор из става 4. овог члана морају бити у складу са Уговором о Енергетској заједници и са другим међународним уговорима које је ратификовала Република Србија.</p>			
12.3	For the purposes of achieving the goals set in paragraphs 1 and 2 of this Article, the geographical			НП	Обавезе Комисије, Агенције, ENTSO не прописују се	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>area covered by each regional cooperation structure may be defined by the Commission, taking into account existing regional cooperation structures. Each Member State shall be allowed to promote cooperation in more than one geographical area. The measure referred to in the first sentence, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).</p> <p>For that purpose, the Commission shall consult the Agency and the ENTSO for Electricity.</p>				<p>Законом о енергетици. Обавезе оператора преносног система у Републици Србији да примењује правила релевантних европских асоцијација оператора преносног система чији је члан и учествује у раду Европске асоцијације оператора преносног система и да сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије наведене су у члану 109. став 1. тач. 1) и 2) Закона о енергетици.</p>	
13.	<p>1. Transmission system operators shall receive compensation for costs incurred as a result of hosting cross-border flows of electricity on their networks.</p> <p>2. The compensation referred to in paragraph 1 shall be paid by the operators of national transmission systems from which cross-border flows originate and the systems where those flows end.</p> <p>3. Compensation payments shall be made on a regular basis with regard to a given period of time in the past. Ex-post adjustments of compensation paid shall be made where necessary, to reflect costs actually</p>	<p>01. 109.1.11, 109.1.15</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>	ДУ	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement је мултилатерални споразум између 34 оператора преносних система, укључујући и ЈП Електромрежа Србије, и ЕНТСО-Е. Овај споразум је потписан 9. фебруара 2011. и закључен је на неодређено време. Овај споразум којим је дефинисан начин компензације трошкова за електричну</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>incurred.</p> <p>The first period of time for which compensation payments shall be made shall be determined in the Guidelines referred to in Article 18.</p> <p>4. The Commission shall decide on the amounts of compensation payments payable. That measure, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).</p> <p>5. The magnitude of cross-border flows hosted and the magnitude of cross-border flows designated as originating and/or ending in national transmission systems shall be determined on the basis of the physical flows of electricity actually measured during a given period of time.</p> <p>6. The costs incurred as a result of hosting cross-border flows shall be established on the basis of the forward-looking long-run average incremental costs, taking into account losses, investment in new infrastructure, and an appropriate proportion of the cost of existing infrastructure, in so far as such infrastructure is used for the transmission of cross-border flows, in particular taking into account the need to guarantee security of supply. When establishing the costs incurred, recognised standard-costing methodologies shall be used. Benefits that a network incurs as a result of hosting cross-border flows shall be taken into account to reduce the compensation received.</p>	<p>01.164.</p>	<p>Право на учешће у расподели права на коришћење прекограничног преносног капацитета и на коришћење прекограничног преносног капацитета се остварује на основу уговора који са учесницима на тржишту закључује оператор преносног система.</p> <p>Правилима за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета уређују се поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета, врста и обим података и начин њиховог објављивања, као и друга питања везана за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета.</p> <p>Правила из става 2. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције и дужан је да их објави на својој интернет страници. Оператор преносног система, уз сагласност Агенције, поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних капацитета и приступ прекограничним преносним капацитетима, може уредити и уговором са суседним оператором преносног система, уговором са операторима преносних система других земаља, односно операторима тржишта електричне енергије.</p> <p>Правила из става 2. и уговор из става 4. овог члана морају бити у складу са Уговором о Енергетској заједници и са другим међународним уговорима које је ратификовала Република Србија.</p>		<p>енергију која се транзитира преко преносних система у ЕУ и Енергетској заједници је израђен у складу са Уредбом 838/2010.</p> <p>Законом о енергетици дат је правни основ, односно прописана дужност оператора преносног система:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за израду подзаконског акта Правила за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета; - за закључивање споразума са другим операторима преносних система на основу којих оператор преносног система учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи; <p>У складу са наведеним и дата је оцена усклађености ДУ.</p>	
		<p>01.165.</p>	<p>Проблеми загушења мреже се решавају недискриминаторним тржишним методама које дају ефикасне економске сигнале учесницима на тржишту и операторима преносног система. Проблеми загушења мреже се не могу решавати методама у којима се примењује селективни избор појединих уговора о продаји електричне енергије закључених између учесника на тржишту.</p> <p>Процедуре ограничења прекограничних размена електричне енергије користе се само у ванредним ситуацијама када оператор преносног система мора хитно да делује, а редиспечинг и</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>контратрговина нису могући. Свака такава процедура примењује се на недискриминаторан начин.</p> <p>Осим у случајевима више силе, учесници на тржишту којима је додељен прекогранични капацитет имају право на повраћај накнаде за додељени капацитет ако им се право на коришћење капацитета ограничи.</p> <p>Учесницима на тржишту биће доступан максимални прекогранични капацитет и максимални капацитет преносне мреже у складу са стандардима за безбедан и сигуран рад преносног система.</p> <p>Учесници на тржишту су дужни да благовремено обавесте операторе преносног система о намери да користе додељени прекогранични капацитет. Додељени прекогранични капацитет који се не користи биће поново понуђен учесницима на тржишту на транспарентан и недискриминаторан начин.</p> <p>Оператор преносног система, уколико је то технички могуће, примењује међусобно пребијање прекограничних размена електричне енергије супротног смера на истој граници у циљу максималног коришћења прекограничног капацитета. Узимајући у обзир сигурност преносног система, прекограничне размене које смањују загушење не могу се одбити.</p> <p>Сви приходи стечени доделом прекограничних капацитета могу се користити за следеће сврхе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) гарантовање расположивости додељеног капацитета; 2) одржавање или повећање прекограничних капацитета кроз инвестиције у мрежу, а нарочито у изградњу нових интерконеktivних далековада. <p>Ако се приходи не могу ефикасно користити у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана, могу се користити, уз сагласност Агенције, као приход који Агенција узима у обзир приликом доношења методологије за одређивање цене</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>приступа систему за пренос електричне енергије до максималног износа који одреди Агенција. Остатак прихода ставља се на посебан интерни рачун оператора преносног система док се не створе услови да се користи у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2 овог члана.</p>			
		<p>01. 166.</p>	<p>Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно преузетим обавезама Републике Србије.</p>			
14.	<p>1. Charges applied by network operators for access to networks shall be transparent, take into account the need for network security and reflect actual costs incurred insofar as they correspond to those of an efficient and structurally comparable network operator and are applied in a non-discriminatory manner. Those charges shall not be distance-related.</p> <p>2. Where appropriate, the level of the tariffs applied to producers and/or consumers shall provide locational signals at Community level, and take into account the amount of network losses and congestion caused, and investment costs for infrastructure.</p>	<p>01. 109.1.11, 109.1.15</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>	ДУ	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement је мултилатерални споразум између 34 оператора преносних система, укључујући и ЈП Електромрежа Србије, и ЕНТСО-Е. Овај споразум је потписан 9. фебруара 2011. и закључен је на неодређено време. Овај споразум којим је дефинисан начин компензације трошкова за електричну</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>3. When setting the charges for network access, the following shall be taken into account:</p> <p>(a) payments and receipts resulting from the inter-transmission system operator compensation mechanism;</p> <p>(b) actual payments made and received as well as payments expected for future periods of time, estimated on the basis of past periods.</p> <p>4. Setting the charges for network access under this Article shall be without prejudice to charges on declared exports and declared imports resulting from congestion management referred to in Article 16.</p> <p>5. There shall be no specific network charge on individual transactions for declared transits of electricity.</p>	01. 166.	Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно преузетим обавезама Републике Србије.		<p>енергију која се транзитира преко преносних система у ЕУ и Енергетској заједници је израђен у складу са Уредбом 838/2010.</p> <p>Законом о енергетици дат је правни основ, односно прописана дужност оператора преносног система:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за израду подзаконског акта Правила за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета; - за закључивање споразума са другим операторима преносних система на основу којих оператор преносног система учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи; <p>У складу са наведеним и дата оцена усклађености ДУ.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
15.1	Transmission system operators shall put in place coordination and information exchange mechanisms to ensure the security of the networks in the context of congestion management	<p>01.</p> <p>109.1.2,</p> <p>109.1.7,</p> <p>109.1.8,</p> <p>109.1. 9,</p> <p>109.1.10,</p> <p>109.1. 11,</p> <p>109.1. 15,</p> <p>109.1. 38,</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>2) сарађује са операторима преносних система, операторима тржишта и другим релевантним заинтересованим странама, у циљу успостављања интегрисаног регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије;</p> <p>7) донесе правила о раду преносног система;</p> <p>8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p> <p>9) објави стандарде у погледу безбедности, управљања и планирања рада преносног система, укључујући опште принципе за прорачун укупног преносног капацитета и маргине поузданости на основу електричних и физичких карактеристика мреже;</p> <p>10) објави процену расположивог преносног капацитета за сваки дан, наводећи све расположиве капацитете преноса који су већ резервисани. Објављивање се врши у одређеним интервалима пре дана коришћења расположивог преносног капацитета и укључује седмичне и месечне процењене вредности, као и индикацију о очекиваној поузданости расположивих капацитета;</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p> <p>38) размењује информације неопходне за безбедно и сигурно функционисање система са другим</p>	ДУ	<p>Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).</p> <p>Као додатно објашњење наводимо да је наведено транспоновано у постојећа Правила за расподелу прекограничних преносних капацитета на границама регулационе области ЈП ЕМС за период 1.1.2014. год. до 31.12.2014. године у поглавље:</p> <p>6.4. ОБЈАВЉИВАЊЕ И ПОТВРДА РЕЗУЛАТА АУКЦИЈА</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)	
			операторима система;				
		01. 53.1.1, 53.1.2	Агенција даје сагласност на: 13) правила о раду преносног система електричне енергије; 14) правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;				
		01. 404.1	Оператори система усагласиће правила из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.				
15.2	The safety, operational and planning standards used by transmission system operators shall be made public. The information published shall include a general scheme for the calculation of the total transfer capacity and the transmission reliability margin based upon the electrical and physical features of the network. Such schemes shall be subject to the approval of the regulatory authorities	01. 109.1. 7, 109.1.9,	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 9) објави стандарде у погледу безбедности, управљања и планирања рада преносног система, укључујући опште принципе за прорачун укупног преносног капацитета и маргине поузданости на основу електричних и физичких карактеристика мреже;	ПУ			
		01. 53.1.1, 53.1.2	Агенција даје сагласност на: 15) правила о раду преносног система електричне енергије;				
		01. 404.1.1	Оператори система усагласиће правила о раду из чл. 109. и 136. са одредбама овог закона и доставити Агенцији ради давања сагласности, најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.				

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
15.3	Transmission system operators shall publish estimates of available transfer capacity for each day, indicating any available transfer capacity already reserved. Those publications shall be made at specified intervals before the day of transport and shall include, in any event, week-ahead and month-ahead estimates, as well as a quantitative indication of the expected reliability of the available capacity	01. 109.1. 10	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 10) објави процену расположивог преносног капацитета за сваки дан, наводећи све расположиве капацитете преноса који су већ резервисани. Објављивање се врши у одређеним интервалима пре дана коришћења расположивог преносног капацитета и укључује седмичне и месечне процењене вредности, као и индикацију о очекиваној поузданости расположивих капацитета;	ПУ		
15.4	Transmission system operators shall publish relevant data on aggregated forecast and actual demand, on availability and actual use of generation and load assets, on availability and use of the networks and interconnections, and on balancing power and reserve capacity. For availability and actual use of small generation and load units, aggregated estimate data may be used.	01. 109.1. 16	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 16) објави релевантне податке о укупној прогнозираној потрошњи и оствареној потрошњи, о расположивости и употреби објеката корисника система, расположивости и коришћењу мреже и интерконеције, балансној енергији и резервисаном капацитету;	ПУ		
15.5	The market participants concerned shall provide the transmission system operators with the relevant data.	01. 169.3	Учесници на тржишту електричне енергије дужни су да оператору преносног, односно дистрибутивног система, доставе све потребне податке у складу са правилима о раду преносног система, правилима о раду дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије.	ПУ		
15.6	Generation undertakings which own or operate generation assets, where at least one generation asset has an installed capacity of at least 250 MW, shall keep at the disposal of the national regulatory authority, the national competition authority and the Commission, for five years all hourly data per plant that is necessary to verify all operational dispatching decisions and the bidding behaviour at power exchanges, interconnection auctions, reserve markets and over-the-counter-markets. The per-plant and per hour information to be stored shall include, but shall not be limited to, data on available generation capacity and committed reserves, including allocation of those	01. 94.3.13	Произвођач електричне енергије је дужан да: 13) чува на период од 5 година све сатне податке о производњи електричне енергије по електрани, која има најмање један производни погон чији је инсталирани капацитет најмање 250 MW и податке стави на располагање Агенцији и другим надлежним органима у складу са законом.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	committed reserves on a per-plant level, at the times the bidding is carried out and when production takes place					
16.	<p>Network congestion problems shall be addressed with non-discriminatory market-based solutions which give efficient economic signals to the market participants and transmission system operators involved. Network congestion problems shall preferentially be solved with non-transaction based methods, i.e. methods that do not involve a selection between the contracts of individual market participants.</p> <p>Transaction curtailment procedures shall only be used in emergency situations where the transmission system operator must act in an expeditious manner and re-dispatching or countertrading is not possible. Any such procedure shall be applied in a non-discriminatory manner.</p> <p>Except in cases of force majeure, market participants who have been allocated capacity shall be compensated for any curtailment.</p> <p>The maximum capacity of the interconnections and/or the transmission networks affecting cross-border flows shall be made available to market participants, complying with safety standards of secure network operation.</p> <p>Market participants shall inform the transmission system operators concerned a reasonable time in advance of the relevant operational period whether they intend to use allocated capacity. Any allocated capacity that will not be used shall be reattributed to the market, in an open, transparent and non-discriminatory manner.</p> <p>Transmission system operators shall, as far as technically possible, net the capacity requirements of any power flows in opposite direction over the congested interconnection line in order to use that line to its maximum capacity. Having full regard to network security, transactions that relieve the</p>	01. 165	<p>Проблеми загушења мреже се решавају недискриминаторним тржишним методама које дају ефикасне економске сигнале учесницима на тржишту и операторима преносног система. Проблеми загушења мреже се не могу решавати методама у којима се примењује селективни избор појединих уговора о продаји електричне енергије закључених између учесника на тржишту.</p> <p>Процедуре ограничења прекограничних размена електричне енергије користе се само у ванредним ситуацијама када оператор преносног система мора хитно да делује, а редиспечинг и контратрговина нису могући. Свака таква процедура примењује се на недискриминаторан начин.</p> <p>Осим у случајевима више силе, учесници на тржишту којима је додељен прекогранични капацитет имају право на повраћај накнаде за додељени капацитет ако им се право на коришћење капацитета ограничи.</p> <p>Учесницима на тржишту биће доступан максимални прекогранични капацитет и максимални капацитет преносне мреже у складу са стандардима за безбедан и сигуран рад преносног система.</p> <p>Учесници на тржишту су дужни да благовремено обавесте операторе преносног система о намери да користе додељени прекогранични капацитет. Додељени прекогранични капацитет који се не користи биће поново понуђен учесницима на тржишту на транспарентан и недискриминаторан начин. Оператор преносног система, уколико је то технички могуће, примењује међусобно пребијање прекограничних размена електричне енергије супротног смера на истој граници у циљу максималног коришћења прекограничног капацитета. Узимајући у обзир сигурност</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>congestion shall never be denied.</p> <p>Any revenues resulting from the allocation of interconnection shall be used for the following purposes:</p> <p>(a) guaranteeing the actual availability of the allocated capacity; and/or</p> <p>(b) maintaining or increasing interconnection capacities through network investments, in particular in new interconnectors</p> <p>If the revenues cannot be efficiently used for the purposes set out in points (a) and/or (b) of the first subparagraph, they may be used, subject to approval by the regulatory authorities of the Member States concerned, up to a maximum amount to be decided by those regulatory authorities, as income to be taken into account by the regulatory authorities when approving the methodology for calculating network tariffs and/or fixing network tariffs.</p> <p>The rest of revenues shall be placed on a separate internal account line until such time as it can be spent on the purposes set out in points (a) and/or (b) of the first subparagraph. The regulatory authority shall inform the Agency of the approval referred to in the second subparagraph.</p>		<p>преносног система, прекограничне размене које смањују загушење не могу се одбити.</p> <p>Сви приходи стечени доделом прекограничних капацитета могу се користити за следеће сврхе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) гарантовање расположивости додељеног капацитета; 2) одржавање или повећање прекограничних капацитета кроз инвестиције у мрежу, а нарочито у изградњу нових интерконеktivних далековада. <p>Ако се приходи не могу ефикасно користити у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана, могу се користити, уз сагласност Агенције, као приход који Агенција узима у обзир приликом доношења методологије за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије до максималног износа који одреди Агенција. Остатак прихода ставља се на посебан интерни рачун оператора преносног система док се не створе услови да се користи у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2 овог члана.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
17.1	<p>New direct current interconnectors may, upon request, be exempted, for a limited period of time, from the provisions of Article 16(6) of this Regulation and Articles 9, 32 and Article 37(6) and (10) of Directive 2009/72/EC under the following conditions:</p> <p>(a) the investment must enhance competition in electricity supply;</p> <p>(b) the level of risk attached to the investment is such that the investment would not take place unless an exemption is granted;</p> <p>(c) the interconnector must be owned by a natural or legal person which is separate at least in terms of its legal form from the system operators in whose systems that interconnector will be built;</p> <p>(d) charges are levied on users of that interconnector;</p> <p>(e) since the partial market opening referred to in Article 19 of Directive 96/92/EC of the European Parliament and of the Council of 19 December 1996 concerning common rules for the internal market in electricity, no part of the capital or operating costs of the interconnector has been recovered from any component of charges made for the use of transmission or distribution systems linked by the interconnector; and</p> <p>(f) the exemption must not be to the detriment of competition or the effective functioning of the internal market in electricity, or the efficient functioning of the regulated system to which the interconnector is linked.</p>	01. 167.1	<p>Нови интерконективни далеководи једносмерне струје, могу се на захтев изузети од примене правила за приступ систему из члана 159. овог закона, правила за расподелу прекограничних преносних капацитета из члана 163. овог закона и правила коришћења прихода од доделе капацитета у поступку образовања цена приступа преносном систему, под следећим условима:</p> <p>1) да улагање у нови инфраструктурни објекат повећава конкуренцију у снабдевању електричном енергијом;</p> <p>2) да је ризик улагања у изградњу интерконективног далековода такав да улагања неће бити ако се не одобри изузеће;</p> <p>3) да интерконективни далековод мора бити у власништву физичког или правног лица које послује у другом правном субјекту одвојеном од оператора система у оквиру кога ће нови интерконективни далековод бити изграђен;</p> <p>4) да корисници интерконективног далековода плаћају накнаду за коришћење тог објекта;</p> <p>5) да у средствима или оперативним трошковима интерконективног далековода нису, ни у једном делу, коришћена средства из цене за приступ преносном или дистрибутивном систему;</p> <p>б) да изузеће не спречава конкуренцију, ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и ефикасно функционисање система на који је нови интерконективни далековод повезан.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
17.2	Paragraph 1 shall also apply, in exceptional cases, to alternating current interconnectors provided that the costs and risks of the investment in question are particularly high when compared with the costs and risks normally incurred when connecting two neighbouring national transmission systems by an alternating current interconnector.	01.167.2	Одредба става 1. овог члана изузетно се примењује и у случају интерконеktivног далековода наизменичне струје под условом да су трошкови и ризик такве инвестиције знатно већи у поређењу са трошковима и ризиком који обично настају приликом повезивања два суседна преносна система преко интерконеktivног далековода наизменичне струје.	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
17.3	Paragraph 1 shall also apply to significant increases of capacity in existing interconnectors.	01.167.3	Одредба става 1. овог члана ће се примењивати и у случају знатних повећања капацитета постојећих интерконективних далековада.	ПУ		
17.4	<p>The decision on the exemption under paragraphs 1, 2 and 3 shall be taken on a case-by-case basis by the regulatory authorities of the Member States concerned. An exemption may cover all or part of the capacity of the new interconnector, or of the existing interconnector with significantly increased capacity.</p> <p>Within two months from the date on which the request for exemption was received by the last of the regulatory authorities concerned, the Agency may submit an advisory opinion to those regulatory authorities which could provide a basis for their decision.</p> <p>In deciding to grant an exemption, consideration shall be given, on a case-by-case basis, to the need to impose conditions regarding the duration of the exemption and non-discriminatory access to the interconnector. When deciding those conditions, account shall, in particular, be taken of additional capacity to be built or the modification of existing capacity, the time-frame of the project and national</p>	<p>01.167.4</p> <p>01.167.5</p> <p>01.167.6</p> <p>01.167.7</p> <p>01.167.8</p> <p>01.167.9</p> <p>01.167.10</p>	<p>Акт о изузећу из ст. 1. до 3. овог члана доноси Агенција, по прибављеном мишљењу Министарства и са мишљењем Министарства и детаљним образложењем објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".</p> <p>Акт о изузећу из ст. 1. до 3. овог члана може обухватити капацитет интерконективног далековада у целини или део капацитета.</p> <p>У року од два месеца од дана када је захтев за изузеће примио последњи надлежни регулатор, надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора може да достави саветодавно мишљење оним регулаторима којим то мишљење може бити основ за доношење њихових одлука.</p> <p>Приликом одлучивања о изузећу из ст. 1. до 3. овог члана Агенција је дужна да:</p> <p>1) размотри потребу за утврђивањем услова у погледу трајања изузећа и недискриминаторног приступа интерконективном далеководу;</p> <p>2) узме у обзир додатне капацитете који ће</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>circumstances.</p> <p>Before granting an exemption, the regulatory authorities of the Member States concerned shall decide upon the rules and mechanisms for management and allocation of capacity. Congestion-management rules shall include the obligation to offer unused capacity on the market and users of the facility shall be entitled to trade their contracted capacities on the secondary market. In the assessment of the criteria referred to in points (a), (b) and (f) of paragraph 1, the results of the capacity-allocation procedure shall be taken into account.</p> <p>Where all the regulatory authorities concerned have reached agreement on the exemption decision within six months, they shall inform the Agency of that decision.</p> <p>The exemption decision, including any conditions referred to in the second subparagraph of this paragraph, shall be duly reasoned and published.</p>		<p>бити изграђени, очекивани период трајања пројекта и националне специфичности и прилике у Републици Србији.</p> <p>Пре доношења акта о изузећу Агенција може одлучује о правилима и механизмима за управљање и расподелу капацитета.</p> <p>Правила из става 8. овог члана садрже обавезу да се неискоришћени капацитет понуди на тржишту, а корисници интерконективног далековода имају право да тргују својим уговореним капацитетима на тржишту. При процени критеријума из става 1. тач. 1), 2) и б) узимају се у обзир резултати расподеле капацитета.</p> <p>Акт о изузећу се може донети након размене мишљења са другим државама на које изградња интерконективног далековода има утицаја или са надлежним регулаторним телима.</p>			
17.5	<p>The decision referred to in paragraph 4 shall be taken by the Agency:</p> <p>(a) where all the regulatory authorities concerned have not been able to reach an agreement within six months from the date the exemption was requested before the last of those regulatory authorities; or</p> <p>(b) upon a joint request from the regulatory authorities concerned.</p> <p>Before taking such a decision, the Agency shall consult the regulatory authorities concerned and the applicants.</p>			НП	<p>Овим чланом је прописано поступање Агенције у поступку сертификације, у случају да регулаторна тела нису постигла договор или да су регулаторна тела заједнички поднела захтев Агенцији да донесе одлуку.</p> <p>Поступање Агенције у овом случају не прописује се Законом о енергетици</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
17.6	Notwithstanding paragraphs 4 and 5, Member States may provide for the regulatory authority or the Agency, as the case may be, to submit, for formal decision, to the relevant body in the Member State, its opinion on the request for an exemption. That opinion shall be published together with the decision.			НП	Поступак сертификације који је прописан чланом 17. ставовима 1, 2, 3, 4, 7 и 8 је транспонован у Закон о енергетици, па из тог разлога није транспонована могућност дата у члану 17. став 6. па је стављена оцена НП	
17.7	<p>A copy of every request for exemption shall be transmitted for information without delay by the regulatory authorities to the Agency and to the Commission on receipt. The decision shall be notified, without delay, by the regulatory authorities concerned or by the Agency (notifying bodies), to the Commission, together with all the relevant information with respect to the decision. That information may be submitted to the Commission in aggregate form, enabling the Commission to reach a well-founded decision. In particular, the information shall contain:</p> <p>(a) the detailed reasons on the basis of which the exemption was granted or refused, including the financial information justifying the need for the exemption;</p> <p>(b) the analysis undertaken of the effect on competition and the effective functioning of the internal market in electricity resulting from the grant of the exemption;</p> <p>(c) the reasons for the time period and the share of the total capacity of the interconnector in question for which the exemption is granted; and</p> <p>(d) the result of the consultation of the regulatory authorities concerned.</p>	<p>01.167.11</p> <p>01.167.12</p>	<p>Агенција ће, без одлагања, доставити надлежном телу сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора, копију захтева за изузеће, као и одлуку и све релевантне информације у вези са одлуком.</p> <p>Информација из става 11. овог члана, која омогућава надлежном телу да изда образложено мишљење, може се поднети у збирном облику и нарочито садржи:</p> <p>1) детаљне разлоге на основу којих је изузеће одобрено или одбијено, укључујући финансијске информације које оправдавају потребу за изузећем;</p> <p>2) спроведену анализу о утицају давања изузећа на конкуренцију и ефикасно функционисање унутрашњег тржишта електричне енергије;</p> <p>3) разлоге за временски период и удео у укупном капацитету интерконекције за које се одобрава изузеће и</p> <p>4) резултат консултација регулаторних органа.</p>			
17.8	Within a period of two months from the day following receipt of notification under paragraph 7, the	01.167.13	У року од два месеца од дана пријема информације из ст. 11. и 12. овог члана надлежно			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Commission may take a decision requesting the notifying bodies to amend or withdraw the decision to grant an exemption. That two-month period may be extended by an additional period of two months where further information is sought by the Commission. That additional period shall begin on the day following receipt of the complete information. The initial two-month period may also be extended by consent of both the Commission and the notifying bodies.</p> <p>When the requested information is not provided within the period set out in the request, the notification shall be deemed to be withdrawn unless, before the expiry of that period, either the period is extended by consent of both the Commission and the notifying bodies, or the notifying bodies, in a duly reasoned statement, inform the Commission that they consider the notification to be complete.</p> <p>The notifying bodies shall comply with a Commission decision to amend or withdraw the exemption decision within one month and shall inform the Commission accordingly.</p> <p>The Commission shall preserve the confidentiality of commercially sensitive information.</p> <p>The Commission's approval of an exemption decision shall expire two years after the date of its adoption in the event that construction of the interconnector has not yet started by that date, and five years after the date of its adoption if the interconnector has not become operational by that date, unless the Commission decides that any delay is due to major obstacles beyond the control of the person to whom the exemption has been granted.</p>	<p>01.167.14</p> <p>01.167.16</p> <p>01.167.17</p> <p>01.167.18</p> <p>01.167.19</p>	<p>тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора може донети одлуку којом захтева да Агенција измени или повуче акт о изузећу.</p> <p>У случају да надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора донесе одлуку из става 13. овог члана Агенција ће у највећој могућој мери узети у обзир ту одлуку.</p> <p>Рок из става 13. овог члана може се продужити за још два месеца, ако надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора захтева додатне информације и то продужење почиње након дана пријема потпуних информација.</p> <p>Рок из става 16. овог члана може се продужити уз обострану сагласност надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора и Агенције.</p> <p>У случају да тражене информације из става 16. овог члана нису достављене у траженим роковима, сматра се да је информација повучена.</p> <p>Мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора о акту о изузећу истиче две године од дана његовог доношења, ако изградња интерконективног далековода није почела, односно пет година од дана његовог доношења, ако интерконективни далековод није пуштен у погон, осим у случају када надлежно тело сагласно обавезама које произилазе из ратификованих међународних уговора одлучи да је до кашњења дошло због околности које су ван контроле лица коме је изузеће одобрено.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
17.9	The Commission may adopt Guidelines for the application of the conditions laid down in paragraph 1 of this Article and set out the procedure to be followed for the application of paragraphs 4, 7 and 8 of this Article. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).			НП	Овим чланом је прописано поступање Комисије у смислу давања смерница за поступање у процесу сертификације. Обавезе Комисије не прописује се Законом о енергетици	
18.1	<p>Where appropriate, Guidelines relating to the inter-transmission system operator compensation mechanism shall specify, in accordance with the principles set out in Articles 13 and 14:</p> <p>(a) details of the procedure for determining which transmission system operators are liable to pay compensation for cross-border flows including as regards the split between the operators of national transmission systems from which cross-border flows originate and the systems where those flows end, in accordance with Article 13(2);</p> <p>(b) details of the payment procedure to be followed, including the determination of the first period for which compensation is to be paid, in accordance with the second subparagraph of Article 13(3);</p>	01. 109.1.11, 109.1.15	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>	ДУ	ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement је мултилатерални споразум између 34 оператора преносних система, укључујући и ЈП Електромрежа Србије, и ЕНТСО-Е. Овај споразум је потписан 9. фебруара 2011. и закључен је на неодређено време. Овај споразум којим је дефинисан начин компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносних система у ЕУ и Енергетској заједници је израђен у складу са Уредбом	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(c) details of methodologies for determining the cross-border flows hosted for which compensation is to be paid under Article 13, in terms of both quantity and type of flows, and the designation of the magnitudes of such flows as originating and/or ending in transmission systems of individual Member States, in accordance with Article 13(5);</p> <p>(d) details of the methodology for determining the costs and benefits incurred as a result of hosting cross-border flows, in accordance with Article 13(6);</p> <p>(e) details of the treatment in the context of the inter-transmission system operator compensation mechanism of electricity flows originating or ending in countries outside the European Economic Area; and</p> <p>(f) the participation of national systems which are interconnected through direct current lines, in accordance with Article 13.</p>	<p>01. 166.</p>	<p>Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно преузетим обавезама Републике Србије.</p>		<p>838/2010.</p> <p>Законом о енергетици дат је правни основ, односно прописана дужност оператора преносног система:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за израду подзаконског акта Правила за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета; - за закључивање споразума са другим операторима преносних система на основу којих оператор преносног система учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи; <p>У складу са наведеним и дата оцена усклађености ДУ.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
18.2	<p>Guidelines may also determine appropriate rules leading to a progressive harmonisation of the underlying principles for the setting of charges applied to producers and consumers (load) under national tariff systems, including the reflection of the inter-transmission system operator compensation mechanism in national network charges and the provision of appropriate and efficient locational signals, in accordance with the principles set out in Article 14.</p> <p>The Guidelines shall make provision for appropriate and efficient harmonised locational signals at Community level.</p> <p>Any such harmonisation shall not prevent Member States from applying mechanisms to ensure that network access charges borne by consumers (load) are comparable throughout their territory.</p>	<p>01. 109.1.11, 109.1.15</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>	ДУ	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement је мултилатерални споразум између 34 оператора преносних система, укључујући и ЈП Електромрежа Србије, и ЕНТСО-Е. Овај споразум је потписан 9. фебруара 2011. и закључен је на неодређено време. Овај споразум којим је дефинисан начин компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносних система у ЕУ и Енергетској заједници је израђен у складу са Уредбом 838/2010. Законом о енергетици дат је правни основ, односно прописана</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 166.	Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно преузетим обавезама Републике Србије.		<p>дужност оператора преносног система:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за израду подзаконског акта Правила за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета; - за закључивање споразума са другим операторима преносних система на основу којих оператор преносног система учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи; <p>У складу са наведеним и дата оцена усклађености ДУ.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
18.3	<p>Where appropriate, Guidelines providing the minimum degree of harmonisation required to achieve the aim of this Regulation shall also specify:</p> <p>(a) details relating to provision of information, in accordance with the principles set out in Article 15;</p> <p>(b) details of rules for the trading of electricity;</p> <p>(c) details of investment incentive rules for interconnector capacity including locational signals;</p> <p>(d) details of the areas listed in Article 8(6).</p> <p>For that purpose, the Commission shall consult the Agency and the ENTSO for Electricity.</p>	<p>01.</p> <p>109.1.11,</p> <p>109.1.15</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>	ДУ	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement је мултилатерални споразум између 34 оператора преносних система, укључујући и ЈП Електромрежа Србије, и ЕНТСО-Е. Овај споразум је потписан 9. фебруара 2011. и закључен је на неодређено време. Овај споразум којим је дефинисан начин компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносних система у ЕУ и Енергетској заједници је израђен у складу са Уредбом 838/2010.</p> <p>Законом о енергетици дат је правни основ, односно прописана дужност оператора</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 166.	Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно презетим обавезама Републике Србије.		<p>преносног система:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за израду подзаконског акта Правила за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета; - за закључивање споразума са другим операторима преносних система на основу којих оператор преносног система учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи; <p>У складу са наведеним и дата оцена усклађености ДУ.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
18.4	Guidelines on the management and allocation of available transmission capacity of interconnections between national systems are laid down in Annex I.	01. 109.1.11, 109.1.15	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>	ДУ	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement је мултилатерални споразум између 34 оператора преносних система, укључујући и ЈП Електромрежа Србије, и ЕНТСО-Е. Овај споразум је потписан 9. фебруара 2011. и закључен је на неодређено време. Овај споразум којим је дефинисан начин компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносних система у ЕУ и Енергетској заједници је израђен у складу са Уредбом 838/2010.</p> <p>Законом о енергетици дат је правни основ, односно прописана дужност оператора</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 166.	Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно презетим обавезама Републике Србије.		<p>преносног система:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за израду подзаконског акта Правила за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета; - за закључивање споразума са другим операторима преносних система на основу којих оператор преносног система учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи; <p>У складу са наведеним и дата оцена усклађености ДУ.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
18.5	<p>The Commission may adopt Guidelines on the issues listed in paragraphs 1, 2 and 3 of this Article. It may amend the Guidelines referred to in paragraph 4 of this Article, in accordance with the principles set out in Articles 15 and 16, in particular so as to include detailed Guidelines on all capacity-allocation methodologies applied in practice and to ensure that congestion-management mechanisms evolve in a manner compatible with the objectives of the internal market. Where appropriate, in the course of such amendments common rules on minimum safety and operational standards for the use and operation of the network, as referred to in Article 15(2) shall be established. Those measures, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 23(2).</p> <p>When adopting or amending Guidelines, the Commission shall:</p>	<p>01. 109.1.11, 109.1.15</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>11) учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије у складу са споразумом са другим операторима преносних система и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи;</p> <p>15) успостави механизме за координацију и размену информација којим се обезбеђује сигурност рада мреже у контексту управљања загушењем;</p>	ДУ	<p>ITC Clearing and Settlement Multi-year Agreement је мултилатерални споразум између 34 оператора преносних система, укључујући и ЈП Електромрежа Србије, и ЕНТСО-Е. Овај споразум је потписан 9. фебруара 2011. и закључен је на неодређено време. Овај споразум којим је дефинисан начин компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносних система у ЕУ и Енергетској заједници је израђен у складу са Уредбом 838/2010.</p> <p>Законом о енергетици дат је правни основ, односно прописана дужност оператора</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(a) ensure that the Guidelines provide the minimum degree of harmonisation required to achieve the aims of this Regulation and do not go beyond what is necessary for that purpose; and</p> <p>(b) indicate what actions it has taken with respect to the conformity of rules in third countries, which form part of the Community electricity system, with the Guidelines in question.</p> <p>When adopting Guidelines under this Article for the first time, the Commission shall ensure that they cover in a single draft measure at least the issues referred to in points (a) and (d) of paragraph 1 and in paragraph 2.</p>	01. 166.	Трошкови транзита електричне енергије услед прекограничне размене електричне енергије се покривају кроз механизам компензације између оператора преносних система, у складу са међународно преузетим обавезама Републике Србије.		<p>преносног система:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за израду подзаконског акта Правила за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета; - за закључивање споразума са другим операторима преносних система на основу којих оператор преносног система учествује у механизму компензације трошкова за електричну енергију која се транзитира преко преносног система Републике Србије и прикупља накнаде за управљање загушењима у преносној мрежи; <p>У складу са наведеним и дата оцена усклађености ДУ.</p>	
19.	<p>The regulatory authorities, when carrying out their responsibilities, shall ensure compliance with this Regulation and the Guidelines adopted pursuant to Article 18. Where appropriate to fulfil the aims of this Regulation the regulatory authorities shall cooperate with each other, with the Commission and the Agency in compliance with Chapter IX of Directive 2009/72/EC.</p>	01. 64.4	<p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ul style="list-style-type: none"> 10) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса ; 11) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 12) постицања једнаких услова за све учеснике на тржишту 13) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 14) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; 15) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне 	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 16) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 17) доприноса компатибилности процеса размене података, као и 18) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.</p>			
20.1.1	<p>Member States and the regulatory authorities shall, on request, provide to the Commission all information necessary for the purposes of Article 13(4) and Article 18.</p> <p>In particular, for the purposes of Article 13(4) and (6), regulatory authorities shall, on a regular basis, provide information on the actual costs incurred by national transmission system operators, as well as data and all relevant information relating to the physical flows in transmission system operators' networks and the cost of the networks.</p>	<p>01. 56.1.13, 56.1.14</p>	<p>Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 13) подноси годишњи извештај о раду и предузетим мерама у погледу испуњења обавеза надлежном телу из члана 2. тачка 83); 14) усклађује и примењује све правно обавезујуће одлуке надлежних тела из члана 2. тачка 83);</p>	ПУ		
20.1.2	<p>The Commission shall fix a reasonable time limit within which the information is to be provided, taking into account the complexity of the information required and the urgency with which the information is needed.</p>			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	
20.2	<p>If the Member State or the regulatory authority concerned does not provide the information referred to in paragraph 1 within the given time-limit pursuant to paragraph 1 of this Article, the Commission may request all information necessary for the purpose of Article 13(4) and Article 18 directly from the undertakings concerned.</p> <p>When sending a request for information to an undertaking, the Commission shall at the same time forward a copy of the request to the regulatory authorities of the Member State in whose territory the seat of the undertaking is situated.</p>			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
20.3	In its request for information under paragraph 1, the Commission shall state the legal basis of the request, the time-limit within which the information is to be provided, the purpose of the request, and the penalties provided for in Article 22(2) for supplying incorrect, incomplete or misleading information. The Commission shall fix a reasonable time-limit taking into account the complexity of the information required and the urgency with which the information is needed			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	
20.4	The owners of the undertakings or their representatives and, in the case of legal persons, the persons authorised to represent them by law or by their instrument of incorporation, shall supply the information requested. Where lawyers duly authorised so to act supply the information on behalf of their clients, the client shall remain fully responsible in the event that the information supplied is incomplete, incorrect or misleading.			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	
20.5	Where an undertaking does not provide the information requested within the time-limit fixed by the Commission or supplies incomplete information, the Commission may by decision require the information to be provided. That decision shall specify what information is required and fix an appropriate time-limit within which it is to be supplied. It shall indicate the penalties provided for in Article 22(2). It shall also indicate the right to have the decision reviewed by the Court of Justice of the European Communities. The Commission shall, at the same time, send a copy of its decision to the regulatory authorities of the Member State within the territory of which the person is resident or the seat of the undertaking is situated.			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
20.6	<p>The information referred to in paragraphs 1 and 2 shall be used only for the purposes of Article 13(4) and Article 18.</p> <p>The Commission shall not disclose information acquired pursuant to this Regulation of the kind covered by the obligation of professional secrecy.</p>			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	
21.	<p>Right of Member States to provide for more detailed measures</p> <p>This Regulation shall be without prejudice to the rights of Member States to maintain or introduce measures that contain more detailed provisions than those set out herein or in the Guidelines referred to in Article 18.</p>			НП	Дискреционо право државе чланице	
22.1	<p>Without prejudice to paragraph 2, the Member States shall lay down rules on penalties applicable to infringements of the provisions of this Regulation and shall take all measures necessary to ensure that those provisions are implemented. The penalties provided for must be effective, proportionate and dissuasive. The Member States shall notify the Commission by 1 July 2004 of those rules corresponding to the provisions laid down in Regulation (EC) No 1228/2003 and shall notify the Commission without delay of any subsequent amendment affecting them. They shall notify the Commission of those rules not corresponding to the provisions laid down in Regulation (EC) No 1228/2003 by 3 March 2011 and shall notify the Commission without delay of any subsequent amendment affecting them.</p>			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	
22.2	<p>The Commission may, by decision, impose on undertakings fines not exceeding 1 % of the total turnover in the preceding business year where, intentionally or negligently, they supply incorrect, incomplete or misleading information in response to a request made pursuant to Article 20(3) or fail to supply information within the time-limit fixed by a decision adopted pursuant to the first subparagraph of</p>			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Article 20(5).</p> <p>In setting the amount of a fine, the Commission shall have regard to the gravity of the failure to comply with the requirements of the first subparagraph.</p>					
22.3	<p>Penalties provided for pursuant to paragraph 1 and decisions taken pursuant to paragraph 2 shall not be of a criminal law nature.</p>			НП	Обавезе Комисије не прописују се Законом о енергетици	
23.	<p>The Commission shall be assisted by the committee set up by Article 46 of Directive 2009/72/EC.</p> <p>Where reference is made to this paragraph, Article 5a(1) to (4), and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.</p>			НП	Прелазне и завршне одредбе	
24.	<p>The Commission shall monitor the implementation of this Regulation. In its report under Article 47(6) of Directive 2009/72/EC, the Commission shall also report on the experience gained in the application of this Regulation. In particular the report shall examine to what extent this Regulation has been successful in ensuring non-discriminatory and cost-reflective network access conditions for cross border exchanges of electricity in order to contribute to customer choice in a well-functioning internal market in electricity and to long-term security of supply, as well as to what extent effective locational signals are in place. If necessary, the report shall be accompanied by appropriate proposals and/or recommendations.</p>			НП	Прелазне и завршне одредбе	
25.	<p>Regulation (EC) No 1228/2003 shall be repealed from 3 March 2011. References made to the repealed Regulation shall be construed as references to this Regulation and shall be read in accordance with the correlation table in Annex II.</p>			НП	Прелазне и завршне одредбе	
26.	<p>This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.</p>			НП	Прелазне и завршне одредбе	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>No transaction-based distinction shall be applied in congestion management. A particular request for transmission service shall be denied only when the following cumulative conditions are fulfilled:</p> <p>(a) the incremental physical power flows resulting from the acceptance of that request imply that secure operation of the power system may no longer be guaranteed, and</p> <p>(b) the monetary value of the request in the congestion-management procedure is lower than all other requests intended to be accepted for the same service and conditions.</p> <p>When defining appropriate network areas in and between which congestion management is to apply, TSOs shall be guided by the principles of cost-effectiveness and minimisation of negative impacts on the internal market in electricity. Specifically, TSOs shall not limit interconnection capacity in order to solve congestion inside their own control area, save for the abovementioned reasons and reasons of operational security. If such a situation occurs, this shall be described and transparently presented by the TSOs to all the system users. Such a situation shall be tolerated only until a long-term solution is found. The methodology and projects for achieving the long-term solution shall be described and transparently presented by the TSOs to all the system users.</p>	01. 165	<p>Проблеми загушења мреже се решавају недискриминаторним тржишним методама које дају ефикасне економске сигнале учесницима на тржишту и операторима преносног система. Проблеми загушења мреже се не могу решавати методама у којима се примењује селективни избор појединих уговора о продаји електричне енергије закључених између учесника на тржишту.</p> <p>Процедуре ограничења прекограничних размена електричне енергије користе се само у ванредним ситуацијама када оператор преносног система мора хитно да делује, а редиспечинг и контратрговина нису могући. Свака таква процедура примењује се на недискриминаторан начин.</p> <p>Осим у случајевима више силе, учесници на тржишту којима је додељен прекогранични капацитет имају право на повраћај накнаде за додељени капацитет ако им се право на коришћење капацитета ограничи.</p> <p>Учесницима на тржишту биће доступан максимални прекогранични капацитет и максимални капацитет преносне мреже у складу са стандардима за безбедан и сигуран рад преносног система.</p> <p>Учесници на тржишту су дужни да благовремено обавесте операторе преносног система о намери да користе додељени прекогранични капацитет. Додељени прекогранични капацитет који се не користи биће поново понуђен учесницима на тржишту на транспарентан и недискриминаторан начин.</p> <p>Оператор преносног система, уколико је то технички могуће, примењује међусобно пребијање прекограничних размена електричне енергије супротног смера на истој граници у циљу максималног коришћења прекограничног капацитета. Узимајући у обзир сигурност преносног система, прекограничне размене које смањују загушење не могу се одбити.</p> <p>Сви приходи стечени доделом прекограничних</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>капацитета могу се користити за следеће сврхе: 3) гарантовање расположивости додељеног капацитета; 4) одржавање или повећање прекограничних капацитета кроз инвестиције у мрежу, а нарочито у изградњу нових интеркonneктивних далеководова.</p> <p>Ако се приходи не могу ефикасно користити у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана, могу се користити, уз сагласност Агенције, као приход који Агенција узима у обзир приликом доношења методологије за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије до максималног износа који одреди Агенција. Остатак прихода ставља се на посебан интерни рачун оператора преносног система док се не створе услови да се користи у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2 овог члана.</p>			
aI.1.8	<p>When balancing the network inside the control area through operational measures in the network and through re-dispatching, the TSO shall take into account the effect of those measures on neighbouring control areas.</p>	<p>01. 108.1.7, 108.1.8</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интеркonneкцији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији; 8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интеркonneкцији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интеркonneкцији;</p>	ДУ	<p>Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 109.1.7, 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;			
aI.1.9	By 1 January 2008, mechanisms for the intra-day congestion management of interconnector capacity shall be established in a coordinated way and under secure operational conditions, in order to maximise opportunities for trade and to provide for cross-border balancing.	01. 109.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских аката наведених у колони б1).	
		01. 164	Право на учешће у расподели права на коришћење прекограничног преносног капацитета и на коришћење прекограничног преносног капацитета се остварује на основу уговора који са учесницима на тржишту закључује оператор преносног система. Правилима за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета уређују се поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета, врста и обим података и начин њиховог објављивања, као и друга питања везана за расподелу права на коришћење прекограничних преносних капацитета. Правила из става 2. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције и дужан је да их објави на својој интернет страници. Оператор преносног система, уз сагласност Агенције, поступак и начин расподеле права на коришћење прекограничних капацитета и приступ прекограничним преносним капацитетима, може уредити и уговором са суседним оператором преносног система, уговором са операторима преносних система других земаља, односно операторима тржишта електричне енергије. Правила из става 2. и уговор из става 4. овог члана морају бити у складу са Уговором о Енергетској заједници и са другим међународним уговорима које је ратификовала Република Србија.			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 165	<p>Проблеми загушења мреже се решавају недискриминаторним тржишним методама које дају ефикасне економске сигнале учесницима на тржишту и операторима преносног система. Проблеми загушења мреже се не могу решавати методама у којима се примењује селективни избор појединих уговора о продаји електричне енергије закључених између учесника на тржишту.</p> <p>Процедуре ограничења прекограничних размена електричне енергије користе се само у ванредним ситуацијама када оператор преносног система мора хитно да делује, а редиспечинг и контратрговина нису могући. Свака таква процедура примењује се на недискриминаторан начин.</p> <p>Осим у случајевима више силе, учесници на тржишту којима је додељен прекогранични капацитет имају право на повраћај накнаде за додељени капацитет ако им се право на коришћење капацитета ограничи.</p> <p>Учесницима на тржишту биће доступан максимални прекогранични капацитет и максимални капацитет преносне мреже у складу са стандардима за безбедан и сигуран рад преносног система.</p> <p>Учесници на тржишту су дужни да благовремено обавесте операторе преносног система о намери да користе додељени прекогранични капацитет. Додељени прекогранични капацитет који се не користи биће поново понуђен учесницима на тржишту на транспарентан и недискриминаторан начин.</p> <p>Оператор преносног система, уколико је то технички могуће, примењује међусобно пребијање прекограничних размена електричне енергије супротног смера на истој граници у циљу максималног коришћења прекограничног капацитета. Узимајући у обзир сигурност преносног система, прекограничне размене које смањују загушење не могу се одбити.</p> <p>Сви приходи стечени доделом прекограничних</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>капацитета могу се користити за следеће сврхе:</p> <p>5) гарантовање расположивости додељеног капацитета;</p> <p>6) одржавање или повећање прекограничних капацитета кроз инвестиције у мрежу, а нарочито у изградњу нових интерконеktivних далеководова.</p> <p>Ако се приходи не могу ефикасно користити у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана, могу се користити, уз сагласност Агенције, као приход који Агенција узима у обзир приликом доношења методологије за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије до максималног износа који одреди Агенција. Остатак прихода ставља се на посебан интерни рачун оператора преносног система док се не створе услови да се користи у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2 овог члана.</p>			
aI.1.10	<p>The national regulatory authorities shall regularly evaluate the congestion-management methods, paying particular attention to compliance with the principles and rules established in this Regulation and those Guidelines and with the terms and conditions set by the regulatory authorities themselves under those principles and rules. Such evaluation shall include consultation of all market participants and dedicated studies.</p>	<p>01. 57.1.4, 57.1.7</p>	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење:</p> <p>4) примене правила за расподелу прекограничних преносних капацитета у сарадњи са регулаторним телима других држава;</p> <p>7) објављивања података од стране оператора преносног и транспортног система у вези са прекограничним капацитетима и коришћењем система;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
aI.2	<p>Congestion-management methods shall be market-based in order to facilitate efficient cross-border trade. For that purpose, capacity shall be allocated only by means of explicit (capacity) or implicit (capacity and energy) auctions. Both methods may coexist on the same interconnection. For intra-day trade continuous trading may be used.</p> <p>Depending on competition conditions, the congestion-management mechanisms may need to allow for both long and short-term transmission capacity allocation</p> <p>Each capacity-allocation procedure shall allocate a prescribed fraction of the available interconnection capacity plus any remaining capacity not previously allocated and any capacity released by capacity holders.</p> <p>TSOs shall optimise the degree to which capacity is firm, taking into account the obligations and rights of the TSOs involved and the obligations and rights of market participants, in order to facilitate effective and efficient competition. A reasonable fraction of capacity may be offered to the market at a reduced degree of firmness, but the exact conditions for transport over cross-border lines shall, at all times, be made known to market participants.</p> <p>The access rights for long and medium-term allocations shall be firm transmission capacity rights.</p>	<p>01. 109.1.8</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p>	<p>ДУ</p>	<p>Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских аката наведених у колони б1).</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>They shall be subject to the use-it-or-lose-it or use-it-or-sell-it principles at the time of nomination.</p> <p>TSOs shall define an appropriate structure for the allocation of capacity between different timeframes. This may include an option for reserving a minimum percentage of interconnection capacity for daily or intra-daily allocation. Such an allocation structure shall be subject to review by the respective regulatory authorities. In drawing up their proposals, the TSOs shall take into account:</p> <p>(a) the characteristics of the markets;</p> <p>(b) the operational conditions, such as the implications of netting firmly declared schedules;</p> <p>(c) the level of harmonisation of the percentages and timeframes adopted for the different capacity-allocation mechanisms in place.</p> <p>Capacity allocation shall not discriminate between market participants that wish to use their rights to make use of bilateral supply contracts or to bid into power exchanges. The highest value bids, whether implicit or explicit in a given timeframe, shall be successful.</p> <p>In regions where forward financial electricity markets are well developed and have shown their efficiency, all interconnection capacity may be allocated through implicit auctioning.</p> <p>Other than in the case of new interconnectors which benefit from an exemption under Article 7 of Regulation (EC) No 1228/2003 or Article 17 of this Regulation, establishing reserve prices in capacity-allocation methods shall not be allowed.</p> <p>In principle, all potential market participants shall be permitted to participate in the allocation process without restriction. To avoid creating or aggravating problems related to the potential use of dominant position of any market player, the relevant regulatory and/or competition authorities, where appropriate,</p>	01. 64.4	<p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса; 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 3) постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; 6) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 8) доприноса компатибилности процеса размене података, као и 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима. 			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>may impose restrictions in general or on an individual company on account of market dominance.</p> <p>Market participants shall firmly nominate their use of the capacity to the TSOs by a defined deadline for each timeframe. That deadline shall be such that TSOs are able to reassign unused capacity for reallocation in the next relevant timeframe — including intra-day sessions.</p> <p>Capacity shall be freely tradable on a secondary basis, provided that the TSO is informed sufficiently in advance. Where a TSO refuses any secondary trade (transaction), this must be clearly and transparently communicated and explained to all the market participants by that TSO and notified to the regulatory authority.</p> <p>The financial consequences of failure to honour obligations associated with the allocation of capacity shall be attributed to those who are responsible for such a failure. Where market participants fail to use the capacity that they have committed to use, or, in the case of explicitly auctioned capacity, fail to trade on a secondary basis or give the capacity back in due time, they shall lose the rights to such capacity and pay a cost-reflective charge. Any cost-reflective charges for the non-use of capacity shall be justified and proportionate. Likewise, if a TSO does not fulfil its obligation, it shall be liable to compensate the market participant for the loss of capacity rights. No consequential losses shall be taken into account for that purpose. The key concepts and methods for the determination of liabilities that accrue upon failure to honour obligations shall be set out in advance in respect of the financial consequences, and shall be subject to review by the relevant national regulatory authority or authorities.</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
aI.3.1	Capacity allocation at an interconnection shall be coordinated and implemented using common allocation procedures by the TSOs involved. In cases where commercial exchanges between two countries (TSOs) are expected to affect physical flow conditions in any third-country (TSO) significantly, congestion-management methods shall be coordinated between all the TSOs so affected through a common congestion-management procedure. National regulatory authorities and TSOs shall ensure that no congestion-management procedure with significant effects on physical electric power flows in other networks is devised unilaterally.	01. 108.1.7, 108.1.8	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконецији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији; 8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконецији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконецији;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).	
aI.3.2	A common coordinated congestion-management method and procedure for the allocation of capacity to the market at least annually, monthly and day-ahead shall be applied by 1 January 2007 between countries in the following regions: (a) Northern Europe (i.e. Denmark, Sweden, Finland, Germany and Poland), (b) North-West Europe (i.e. Benelux, Germany and France), (c) Italy (i.e. Italy, France, Germany, Austria, Slovenia and Greece), (d) Central Eastern Europe (i.e. Germany, Poland, Czech Republic, Slovakia, Hungary, Austria and Slovenia), (e) South-West Europe (i.e. Spain, Portugal and France), (f) UK, Ireland and France,	01. 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	НП	Одредба је по природи таква да је могу имплементирати државе чланице	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>(g) Baltic states (i.e. Estonia, Latvia and Lithuania).</p> <p>At an interconnection involving countries belonging to more than one region, the congestion-management method applied may differ in order to ensure the compatibility with the methods applied in the other regions to which those countries belong. In that case, the relevant TSOs shall propose the method which shall be subject to review by the relevant regulatory authorities.</p>					
aI.3.3	<p>The regions referred to in point 2.8. may allocate all interconnection capacity through day-ahead allocation.</p>	<p>01. 108.1.7, 108.1.8</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконецији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији;</p> <p>8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконецији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконецији;</p>	ДУ	<p>Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).</p>	
aI.3.4	<p>Compatible congestion-management procedures shall be defined in all those seven regions with a view to forming a truly integrated internal market in electricity. Market participants shall not be confronted with incompatible regional systems.</p>	<p>01. 108.1.7, 108.1.8</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконецији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији;</p> <p>8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконецији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од</p>	ДУ	<p>Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконекији;</p>			
aI.3.5	<p>With a view to promoting fair and efficient competition and cross-border trade, coordination between TSOs within the regions set out in point 3.2. shall include all the steps from capacity calculation and optimisation of allocation to secure operation of the network, with clear assignments of responsibility. Such coordination shall include, in particular:</p> <p>(a) the use of a common transmission model dealing efficiently with interdependent physical loop-flows and having regard to discrepancies between physical and commercial flows,</p> <p>(b) allocation and nomination of capacity to deal efficiently with interdependent physical loop-flows,</p> <p>(c) identical obligations on capacity holders to provide information on their intended use of the capacity, i.e. nomination of capacity (for explicit auctions),</p> <p>(d) identical timeframes and closing times,</p> <p>(e) identical structure for the allocation of capacity among different timeframes (for example, 1 day, 3 hours, 1 week, etc.) and in terms of blocks of capacity sold (amount of power in MW, MWh, etc.),</p> <p>(f) consistent contractual framework with market participants,</p> <p>(g) verification of flows to comply with the network security requirements for operational planning and for</p>	<p>01. 109.1.8</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p>	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1)	
		<p>01. 108.1.7, 108.1.8</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за:</p> <p>7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконекији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији;</p> <p>8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконекији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконекији;</p>			
		<p>01. 109.1.8</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	real-time operation, (h) accounting and settlement of congestion-management actions.					
aI.3.6	Coordination shall also include the exchange of information between TSOs. The nature, time and frequency of information exchange shall be compatible with the activities set out in point 3.5 and the functioning of the electricity markets. That information exchange shall, in particular, enable the TSOs to make the best possible forecast of the global network situation in order to assess the flows in their network and the available interconnection capacities. Any TSO collecting information on behalf of other TSOs shall give back to the participating TSO the results of the collection of data.	01. 108.1.7, 108.1.8	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 7) координиран рад преносног система Републике Србије са преносним системима у интерконекцији, односно са дистрибутивним системима у Републици Србији; 8) управљање токовима снага, узимајући у обзир размене са осталим система у интерконекцији, обезбеђивање потребних помоћних услуга, укључујући и услуге управљања потрошњом, у мери у којој је таква расположивост независна од било ког другог система преноса са којим је његов систем у интерконекцији;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1)	
aI.4.1	The allocation of the available transmission capacity shall take place sufficiently in advance. Prior to each allocation, the involved TSOs shall, jointly, publish the capacity to be allocated, taking into account where	01. 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	appropriate the capacity released from any firm transmission rights and, where relevant, associated netted nominations, along with any time periods during which the capacity will be reduced or not available (for the purpose of maintenance, for example).	01. 64.4	<p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса; 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 3) постицања једнаких услова за све учеснике на тржишту 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; 6) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 8) доприноса компатибилности процеса размене података, као и 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима. 		у б1).	
aI.4.2	Having full regard to network security, the nomination of transmission rights shall take place sufficiently in advance, before the day-ahead sessions of all the relevant organised markets and before the publication of the capacity to be allocated under the day-ahead or intra-day allocation mechanism. Nominations of transmission rights in the opposite direction shall be netted in order to make efficient use of the interconnection.	01. 109.1.8	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета; 	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
aI.4.3	Successive intra-day allocations of available transmission capacity for day D shall take place on days D-1 and D, after the issuing of the indicated or actual day-ahead production schedules	01. 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).	
aI.4.4	When preparing day-ahead network operation, the TSOs shall exchange information with neighbouring TSOs, including their forecast network topology, the availability and forecasted production of generation units, and load flows in order to optimise the use of the overall network through operational measures in compliance with the rules for secure network operation.	01. 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).	
aI.5.1	TSOs shall publish all relevant data related to network availability, network access and network use, including a report on where and why congestion exists, the methods applied for managing the congestion and the plans for its future management.	01. 108.1.4 01. 109.1.4, 109.1.7, 109.1.8, 109.1.10	Оператор преносног система електричне енергије одговоран је за: 4) недискриминаторан и транспарентан приступ преносном систему и давање разумног образложења у случају одбијања приступа; Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 4) корисницима преносног система пружа информације за ефикасан приступ систему на принципима транспарентности и недискриминације; 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета; 10) објави процену расположивог преносног капацитета за сваки дан, наводећи све расположиве капацитете преноса који су већ резервисани. Објављивање се врши у одређеним интервалима пре дана коришћења расположивог преносног капацитета и укључује седмичне и месечне процењене вредности, као и индикацију о очекиваној поузданости расположивих капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 161.2.	Подаци о нивоу оптерећења преносног, односно дистрибутивног система су јавни, а врста, обим и начин објављивања података морају бити у складу са правилима о раду система на који је објекат прикључен.			
		01. 176	<p>Правила о објављивању кључних тржишних података се односе на правовремено објављивање свих релевантних података и њихову доступност свим учесницима на тржишту електричне енергије и представљају предуслов недискриминаторног функционисања тржишта.</p> <p>Правила из става 1. овог члана садрже све релевантне податке који се односе на потрошњу, пренос електричне енергије, производњу и балансно тржиште.</p> <p>Правилима из става 1. овог члана ближе се уређују одговорности оператора преносног система електричне енергије, оператора дистрибутивног система електричне енергије, произвођача електричне енергије и крајњег купца у вези са објављивањем тржишних података, као и друга питања неопходна за објављивање података.</p> <p>Правила из става 1. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције.</p> <p>Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>			
aI.5.2	TSOs shall publish a general description of the congestion-management method applied under different circumstances for maximising the capacity available to the market, and a general scheme for the calculation of the interconnection capacity for the different timeframes, based upon the electrical and	01. 109.1.7, 109.1.8	Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета;	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	physical realities of the network. Such a scheme shall be subject to review by the regulatory authorities of the Member States concerned.	01. 64.4	<p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса; 2) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 3) постицања једнаких услова за све учеснике на тржишту 4) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 5) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; 6) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 7) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 8) доприноса компатибилности процеса размене података, као и 9) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима. 			
aI.5.3	The congestion management and capacity-allocation procedures in use, together with the times and procedures for applying for capacity, a description of the products offered and the obligations and rights of both the TSOs and the party obtaining the capacity, including the liabilities that accrue upon failure to honour obligations, shall be described in detail and made available in a transparent manner to all potential network users by TSOs.	01. 109.1.7, 109.1.8 01. 64.4	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7) донесе правила о раду преносног система; 8) донесе правила за расподелу прекограничних преносних капацитета; <p>У складу са законом и ратификованим међународним уговорима Агенција ће, сарађивати са регулаторним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10) развоја регионалног и пан-европског тржишта електричне енергије и природног гаса; 	ДУ	Делимично усклађено, створен основ за доношење подзаконских актата наведених у б1).	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>11) подстицања оперативних споразума који омогућавају оптимално управљање мрежама; 12) постизања једнаких услова за све учеснике на тржишту 13) промовисања спајања организованих тржишта електричне енергије; 14) заједничких расподела права на коришћење прекограничних преносних капацитета; 15) стварање услова за адекватан ниво прекограничних капацитета у региону и између региона, како би се омогућио развој ефективне конкуренције и побољшање сигурности снабдевања; 16) координисане примене мрежних правила и правила за управљање загушењима, 17) доприноса компатибилности процеса размене података, као и унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.</p>			
aI.5.4	<p>The operational and planning security standards shall form an integral part of the information that TSOs publish in an open and public document. That document shall also be subject to review of the national regulatory authorities.</p>	<p>01. 57.1.5</p>	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: 5) примене механизма за отклањање загушења у преносном систему, односно у транспортном систему и прати употребу накнада због загушења које прикупља оператор преносног, односно транспортног система;</p>	ПУ		
		<p>01. 109.1.9</p>	<p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да: 9) објави стандарде у погледу безбедности, управљања и планирања рада преносног система, укључујући опште принципе за прорачун укупног преносног капацитета и маргине поузданости на основу електричних и физичких карактеристика мреже;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		01. 161.2.	Подаци о нивоу оптерећења преносног, односно дистрибутивног система су јавни, а врста, обим и начин објављивања података морају бити у складу са правилима о раду система на који је објекат прикључен.			
aI.5.5, aI.5.6 aI.5.7 aI.5.8 aI.5.9 aI.5.10	<p>TSOs shall publish all relevant data concerning cross-border trade on the basis of the best possible forecast. In order to fulfil that obligation the market participants concerned shall provide the TSOs with the relevant data. The manner in which such information is published shall be subject to review by the regulatory authorities. TSOs shall publish at least:</p> <p>(a) annually: information on the long-term evolution of the transmission infrastructure and its impact on cross-border transmission capacity;</p> <p>(b) monthly: month- and year-ahead forecasts of the transmission capacity available to the market, taking into account all relevant information available to the TSO at the time of the forecast calculation (for example, impact of summer and winter seasons on the capacity of lines, maintenance of the network, availability of production units, etc.);</p> <p>(c) weekly: week-ahead forecasts of the transmission capacity available to the market, taking into account all relevant information available to the TSOs at the time of calculation of the forecast, such as the weather forecast, planned network maintenance work, availability of production units, etc.;</p> <p>(d) daily: day-ahead and intra-day transmission capacity available to the market for each market time unit, taking into account all netted day-ahead nominations, day-ahead production schedules, demand forecasts and planned network maintenance work;</p> <p>(e) total capacity already allocated, by market time</p>	01. 94.1.10, 94.1.12 01. 109.1.10, 109.1.14, 109.1.16	<p>Произвођач електричне енергије је дужан да:</p> <p>10) оператору преносног или дистрибутивног система ставља на располагање податке потребне за рад система у складу са правилима о раду преносног и дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије;</p> <p>12) доставља оператору преносног и дистрибутивног система и Агенцији податке неопходне у циљу испуњења прописаних обавеза о транспарентности и праћењу тржишта електричне енергије.</p> <p>Оператор преносног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>10) објави процену расположивог преносног капацитета за сваки дан, наводећи све расположиве капацитете преноса који су већ резервисани. Објављивање се врши у одређеним интервалима пре дана коришћења расположивог преносног капацитета и укључује седмичне и месечне процењене вредности, као и индикацију о очекиваној поузданости расположивих капацитета;</p> <p>14) прикупља и објављује податке и информације у складу са Правилима о објављивању кључних тржишних података из члана 176.;</p> <p>16) објави релевантне податке о укупној прогнозираној потрошњи и оствареној потрошњи, о расположивости и употреби објеката корисника система, расположивости и коришћењу мреже и интерконеције, балансној енергији и резервисаном капацитету;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>unit, and all relevant conditions under which that capacity may be used (for example, auction clearing price, obligations on how to use the capacity, etc.), so as to identify any remaining capacity;</p> <p>(f) allocated capacity as soon as possible after each allocation, as well as an indication of prices paid;</p> <p>(g) total capacity used, by market time unit, immediately after nomination;</p> <p>(h) as closely as possible to real time: aggregated realised commercial and physical flows, by market time unit, including a description of the effects of any corrective actions taken by the TSOs (such as curtailment) for solving network or system problems;</p> <p>(i) ex-ante information on planned outages and ex-post information for the previous day on planned and unplanned outages of generation units larger than 100 MW.</p> <p>All relevant information shall be available for the</p>	<p>01. 136.1.6</p>	<p>Оператор дистрибутивног система електричне енергије дужан је да:</p> <p>б) верификује и доставља податке оператору преносног система неопходне за администраирање тржишта електричне енергије у складу са правилима о раду тржишта електричне енергије на основу измерених вредности или израчунатих на основу профила потрошње;</p>			
		<p>01. 161.2.</p>	<p>Подаци о нивоу оптерећења преносног, односно дистрибутивног система су јавни, а врста, обим и начин објављивања података морају бити у складу са правилима о раду система на који је објекат прикључен.</p>			
		<p>01. 169.3</p>	<p>Учесници на тржишту електричне енергије дужни су да оператору преносног, односно дистрибутивног система, доставе све потребне податке у складу са правилима о раду преносног система, правилима о раду дистрибутивног система и правилима о раду тржишта електричне енергије.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>market in due time for the negotiation of all transactions (such as the time of negotiation of annual supply contracts for industrial customers or the time when bids have to be sent into organised markets).</p> <p>The TSO shall publish the relevant information on forecast demand and on generation according to the timeframes referred to in points 5.5 and 5.6. The TSO shall also publish the relevant information necessary for the cross-border balancing market.</p> <p>When forecasts are published, the ex post realised values for the forecast information shall also be published in the time period following that to which the forecast applies or at the latest on the following day (D + 1).</p> <p>All information published by the TSOs shall be made freely available in an easily accessible form. All data shall also be accessible through adequate and standardised means of information exchange, to be defined in close cooperation with market participants. The data shall include information on past time periods with a minimum of two years, so that new market entrants may also have access to such data.</p> <p>TSOs shall exchange regularly a set of sufficiently accurate network and load flow data in order to enable load flow calculations for each TSO in their relevant area. The same set of data shall be made available to the regulatory authorities and to the Commission upon request. The regulatory authorities and the Commission shall ensure the confidential treatment of that set of data, by themselves and by any consultant carrying out analytical work for them on the basis of those data.</p>	01. 176	<p>Правила о објављивању кључних тржишних података се односе на правовремено објављивање свих релевантних података и њихову доступност свим учесницима на тржишту електричне енергије и представљају предуслов недискриминаторног функционисања тржишта.</p> <p>Правила из става 1. овог члана садрже све релевантне податке који се односе на потрошњу, пренос електричне енергије, производњу и балансно тржиште.</p> <p>Правилима из става 1. овог члана ближе се уређују одговорности оператора преносног система електричне енергије, оператора дистрибутивног система електричне енергије, произвођача електричне енергије и крајњег купца у вези са објављивањем тржишних података, као и друга питања неопходна за објављивање података.</p> <p>Правила из става 1. овог члана доноси оператор преносног система уз сагласност Агенције.</p> <p>Правила из става 1. овог члана се објављују на интернет страници оператора преносног система и Агенције, а одлука о давању сагласности Агенције на та правила се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
aI.6.	<p>Congestion-management procedures associated with a pre-specified timeframe may generate revenue only in the event of congestion which arises for that timeframe, except in the case of new interconnectors which benefit from an exemption under Article 7 of Regulation (EC) No 1228/2003 or Article 17 of this Regulation. The procedure for the distribution of those revenues shall be subject to review by the regulatory authorities and shall neither distort the allocation process in favour of any party requesting capacity or energy nor provide a disincentive to reduce congestion.</p>	<p>01. 57.1.5</p>	<p>Агенција обезбеђује недискриминаторни приступ системима, као и ефективну конкуренцију и ефикасно функционисање тржишта електричне енергије и природног гаса, кроз праћење: 5) примене механизма за отклањање загушења у преносном систему, односно у транспортном систему и прати употребу накнада због загушења које прикупља оператор преносног, односно транспортног система;</p>	ПУ		
	<p>National regulatory authorities shall be transparent regarding the use of revenues resulting from the allocation of interconnection capacity.</p> <p>The congestion income shall be shared among the TSOs involved in accordance with criteria agreed between the TSOs involved and reviewed by the respective regulatory authorities.</p> <p>TSOs shall clearly establish beforehand the use they will make of any congestion income they may obtain and report on the actual use of that income. Regulatory authorities shall verify that such use complies with this Regulation and those Guidelines and that the total amount of congestion income resulting from the allocation of interconnection capacity is devoted to one or more of the three purposes set out in Article 16(6) of this Regulation.</p> <p>On an annual basis, and by 31 July each year, the regulatory authorities shall publish a report setting out the amount of revenue collected for the 12-month period up to 30 June of the same year and the use made of the revenues in question, together with verification that that use complies with this Regulation and those Guidelines and that the total amount of congestion income is devoted to one or more of the three prescribed purposes.</p> <p>The use of congestion income for investment to</p>	<p>01. 165.7</p>	<p>Сви приходи стечени доделом прекограничних капацитета могу се користити за следеће сврхе: 7) гарантовање расположивости додељеног капацитета; 8) одржавање или повећање прекограничних капацитета кроз инвестиције у мрежу, а нарочито у изградњу нових интерконекивних далеководова.</p> <p>Ако се приходи не могу ефикасно користити у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана, могу се користити, уз сагласност Агенције, као приход који Агенција узима у обзир приликом доношења методологије за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије до максималног износа који одреди Агенција. Остатак прихода ставља се на посебан интерни рачун оператора преносног система док се не створе услови да се користи у сврхе наведене у ставу 7. тач. 1) и 2) овог члана.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>maintain or increase interconnection capacity shall preferably be assigned to specific predefined projects which contribute to relieving the existing associated congestion and which may also be implemented within a reasonable time, particularly as regards the authorisation process.</p>					

ПРЕДЛОГ

1. Назив прописа ЕУ Директива Европског парламента и Савета 2009/73/ЕЗ о заједничким правилима за унутрашње тржиште природног гаса , којом се укида Директива 2003/55/ЕЗ (односи се на Европски економски простор) (Сл. лист бр. L 211, 14.8.2009, р. 94–136) Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (<i>Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0094 – 0136</i>)				2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32009L0073 32009L0073R(01)		
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа Овлашћени предлагач прописа - Влада Обрађивач: Министарство рударства и енергетике				4. датум израде табеле 3. децембар 2014. године		
5. Назив (важећег, нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом ЕУ Предлог закона о енергетици Draft of Energy Law				6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: 2013-5		
7. Усклађеност одредаба прописа са одредбама прописа ЕУ						
a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа	Садржина одредбе	Усклађеност одредбе прописа са одредбом прописа ЕУ	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
1.	Предмет и подручје примене	1.	Предмет закона	потпуно усклађено		
2.1.1.	1. Дефиниције	2.1.21.	Значење појединих израза	потпуно усклађено		

	<p>2. За сврхе ове Директиве подразумева се да је:</p> <p>3. 1., „предузеће за природни гас” - свако физичко и правно лице које обавља најмање једну од следећих делатности: производњу, транспорт, дистрибуцију, снабдевање, набавку или складиштење природног гаса, укључујући и утечњени природни гас, одговорно за комерцијалне и техничке послове, и/или послове одржавања везане за те делатности, не укључујући крајње потрошаче;</p>		<p>Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:</p> <p>21) енергетски субјект је правно лице, односно предузетник, које обавља једну или више енергетских делатности из члана 16. овог закона;</p>			
2.1.2.	<p>4. 2. „доводна цевоводна мрежа” - сваки цевовод или мрежа цевовода који се користе и/или су изграђени као део постројења за производњу нафте или гаса, или који се користе за транспорт природног гаса од једног или више таквих постројења до погона за обраду, терминала или крајњег пристанишног терминала;</p>	2.1.18.	<p>18) доводни гасовод је цевовод који повезује постројења за производњу нафте или природног гаса са објектима за прераду природног гаса;</p>	потпуно усклађено		
2.1.3.	<p>5. 3. „транспорт” - транспорт природног гаса цевоводном мрежом углавном високог притиска, која није доводна цевоводна мрежа нити део цевовода високог притиска који се примарно користе у склопу локалне дистрибуције природног гаса, за потребе испоруке потрошачима, не</p>	2.1.72.	<p>72) транспорт природног гаса је преношење природног гаса транспортним системом до крајњих купаца или другог транспортног система, дистрибутивних система или складишта природног гаса, а не обухвата снабдевање;</p>	потпуно усклађено		

	укључујући снабдевање;					
2.1.4.	6. 4. „оператор транспортног система” - физичко или правно лице које обавља делатност транспорта и одговорно је за рад (управљање), одржавање и - ако је потребно - развој транспортног система на датом подручју, а у одговарајућем случају и за његове интерконеције са другим системима, као и да трајно обезбеди да систем може да задовољи прихватљиве потребе за транспортом гаса;	2.1.49.	49) оператор транспортног система природног гаса је енергетски субјект који обавља делатност транспорта природног гаса и управљања транспортним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој транспортног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за транспортом природног гаса на економски оправдан начин;	потпуно усклађено		
2.1.5.	7. 5. „дистрибуција” - транспорт природног гаса кроз локалне или регионалне гасоводне мреже ради испоруке потрошачима, не укључујући снабдевање;	2.1.16.	16) дистрибуција природног гаса је преношење природног гаса преко дистрибутивног система ради испоруке природног гаса крајњим купцима, односно другом дистрибутивном систему, а не обухвата снабдевање природним гасом;	потпуно усклађено		
2.1.6.	8. 6. „оператор дистрибутивног система” - физичко или правно лице које обавља делатност дистрибуције и одговорно је за рад (управљање), одржавање и - ако је потребно - развој дистрибутивног система на датом подручју, а у одговарајућем случају и за његове интерконеције са другим системима, као и да трајно обезбеди да систем може да задовољи прихватљиве потребе за	2.1.45.	45) оператор дистрибутивног система природног гаса је енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас и одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са другим системима и за обезбеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом природног	потпуно усклађено		

	дистрибуцијом гаса;		гаса на економски оправдан начин;			
2.1.7.	9. 7. „снабдевање” - продаја (укључујући препродају) природног гаса потрошачима, укључујући и утечњени природни гас;	2.1.65.	65) снабдевање природним гасом је продаја природног гаса купцима за њихове потребе или ради препродаје;	потпуно усклађено		
2.1.8.	10. 8. „предузеће за снабдевање” - свако физичко или правно лице које обавља делатност снабдевања;	2.1.21.	21) енергетски субјект је правно лице, односно предузетник, које обавља једну или више енергетских делатности из члана 16. овог закона;	потпуно усклађено		
2.1.9.	11. 9. „складиште” - објект коришћен за складиштење природног гаса, који је у власништву и/или којим управља предузеће за природни гас, укључујући и део погона за утечњени природни гас коришћен за складиштење, али не укључујући део који се користи за производњу нити објекте резервисане искључиво за обављање делатности оператора транспортног система;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.10.	12. 10. „оператор складишног система” - физичко или правно лице које обавља делатност складиштења и одговорно је за управљање складиштем;	2.1.48.	48) оператор складишта природног гаса је енергетски субјект који обавља делатност складиштења и управљања складиштем природног гаса и одговоран је за рад, одржавање и развој складишта природног гаса;	потпуно усклађено		
2.1.11.	13. 11. „постројење за утечњени природни гас” - терминал који се користи за превођење			неусклађено	Република Србија нема постројења за утечњени природни гас	

	природног гаса у течно стање или утакање, истакање и враћање утечњеног природног гаса у гасовито стање, и обухвата и помоћне услуге као и привремено складиштење потребно за процес регасификације и касније утискивање у транспортни систем, али не укључује било који део терминала за утечњени природни гас који се користи за складиштење;					
2.1.12.	4. 12. „оператор система за утечњени природни гас” - физичко или правно лице које обавља делатност превођења природног гаса у течно стање или утакање, истакање и враћање утечњеног природног гаса у гасовито стање, и одговорно је за управљање постројењем за утечњени природни гас;			неусклађено	Република Србија нема постројења за утечњени природни гас	
2.1.13.	5. 13. „систем” - транспортне мреже, дистрибутивне мреже, постројења за утечњени природни гас и/или складишта које поседује или којима управља предузеће за природни гас, укључујући резерву у систему (линепак), и њихове објекте за пружање пратећих услуга као и објекте повезаних предузећа, неопходне за омогућавање приступа транспорту, дистрибуцији и утечњеном природном гасу;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	

2.1.14.	6. 14. „пратеће услуге” - све услуге неопходне за приступ и рад мрежа за транспорт и/или дистрибуцију и/или постројења за утечњени природни гас и/или складишта, укључујући подешавање пуњења, намешавање и утискивање инертног гаса, не укључујући објекте резервисане искључиво за обављање делатности оператора транспортних система;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.15.	7. 15. „резерва у систему” (линепацк) - складиштење гаса под притиском у транспортним и дистрибутивним системима, не укључујући објекте резервисане искључиво за обављање делатности оператора транспортних система;	2.1.33.	33) лајнпак (line-pack) је актуелна количина природног гаса која се под притиском складишти у гасоводу (транспортном, односно дистрибутивном систему), која се краткорочно може користити за одржавање сигурности рада и балансирање система у оквиру дозвољеног опсега промене притиска;	потпуно усклађено		
2.1.16.	16. „интерконектовани систем” - више међусобно повезаних система;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.17.	8. 17. „интерконектор” - транспортни цевовод који се протеже преко границе између држава чланица искључиво у циљу повезивања њихових националних транспортних система;	2.1.24.	24) интерконектор је гасовод, нафтовод, односно продуктовод који прелази границу између држава ради повезивања њихових транспортних система, као и опрема која се користи за повезивање електроенергетских система;	потпуно усклађено		
2.1.18.	9. 18. „директни вод” - гасовод	2.1.14.	14) директни гасовод је цевовод који повезује	потпуно усклађено		

	за природни гас који је комплементаран интерконектованом систему;		произвођача са објектом изолованог купца природног гаса;			
2.1.19.	20. 19. „интегрисано предузеће за природни гас” - вертикално или хоризонтално интегрисано предузеће;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.20.	21. 20. „вертикално интегрисано предузеће” - предузеће за природни гас или група предузећа за природни гас код којих је исто лице/лица директно или индиректно овлашћено да врши контролу, при чему предузеће/група предузећа обавља најмање једну од делатности које се односе на транспорт, дистрибуцију, утечњени природни гас или складиштење, и најмање једну од делатности које се односе на производњу или снабдевање природним гасом;	2.1.9.	9) вертикално интегрисано предузеће је енергетски субјект или група енергетских субјеката где исто лице има право, директно или индиректно да спроводи управљање и где енергетски субјект или група поред једне од следећих делатности: пренос електричне енергије и управљање преносним системом или транспорт природног гаса и управљање транспортним системом, дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом, дистрибуција и управљање дистрибутивним системом за природни гас, складиштење и управљање складиштем природног гаса обавља и најмање једну од следећих делатности: производњу електричне енергије или природног гаса, снабдевање електричном енергијом или природним гасом или јавно снабдевање природним гасом;	потпуно усклађено		
2.1.21.	22. 21. „хоризонтално интегрисано предузеће” -	2.1.80.	80) хоризонтално интегрисано предузеће је енергетски субјект који	потпуно усклађено		

	предузеће које обавља најмање једну од делатности које се односе на производњу, транспорт, дистрибуцију, снабдевање или складиштење природног гаса, и неку делатност која није везана за гас;		поред једне од енергетских делатности у области електричне енергије, односно природног гаса обавља и најмање једну од делатности која није у области електричне енергије, односно природног гаса;			
2.1.22.	23. 22. „повезано предузеће” - зависно предузеће у смислу члана 41. Седмог упутства Савета 83/349/ЕЕЗ од 13. јуна 1983, заснованог на члану 44. 2) г) ( ) Уговора о консолидованим рачунима, и/или предузеће које поседује удео у другим предузећима, у смислу члана 33. 1) тог Уговора, и/или предузеће које припада истим акционарима;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.23.	24. 23. „корисник система” - физичка и правна лица која врше снабдевање, или се снабдевају, преко система;	2.1.28.	28) корисник система је произвођач електричне енергије и природног гаса, крајњи купац чији је објекат прикључен на систем, снабдевач и други оператор система;	потпуно усклађено		
2.1.24.	25. 24. „потрошач” - купац на велико или крајњи потрошач природног гаса, или предузеће за природни гас које купује природни гас;	2.1.32.	32) купац је правно или физичко лице или предузетник који купује енергију или енергент за своје потребе или ради препродаје;	потпуно усклађено		
2.1.25.	26. 25. „домаћинства” - потрошачи који купују природни гас за сопствену потрошњу у домаћинству;	2.1.31.	31) купац из категорије домаћинства је крајњи купац који купује електричну енергију или природни гас за потрошњу свог домаћинства и за заједничку потрошњу домаћинстава искључујући обављање комерцијалних	потпуно усклађено		

			или професионалних делатности;			
2.1.26.	27. 26. „потрошачи који нису домаћинства” - потрошачи који купују природни гас који неће користити за сопствену потрошњу у домаћинству;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.27.	28. 27. „крајњи потрошачи” - потрошачи који купују природни гас за сопствене потребе;	2.1.29.	29) крајњи купац је правно или физичко лице или предузетник који купује електричну енергију или природни гас за своје потребе;	потпуно усклађено		
2.1.28.	29. 28. „квалификовани купци” - потрошачи који могу да купују гас од снабдевача по сопственом избору, у смислу члана 37;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.29.	30. 29. „купци на велико” - физичка и правна лица, изузев оператора транспортног и оператора дистрибутивног система, која купују природни гас ради препродаје у оквиру или изван система, ако постоји;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.30.	31. 30. „дугорочно планирање” - планирање капацитета за снабдевање и транспорт предузећа за природни гас на дугорочној основи, са циљем задовољења потреба природног гаса у систему, обезбеђења различитих извора снабдевања и сигурног снабдевања потрошача;			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.31.	32. 31. „тржиште у развоју” -			непреносиво	Тржиште природног гаса Републике	

	држава чланица у којој је прва комерцијална испорука према њеном првом дугорочном уговору о снабдевању гасом извршена пре не више од десет година;				Србије не може се сматрати тржиштем у развоју	
2.1.32.	33. 32. „сигурност” - сигурност снабдевања природног гаса, али и техничка безбедност;	2.1.62.	62) сигурност снабдевања електричном енергијом и природним гасом је обезбеђивање потребних количина електричне енергије и природног гаса крајњим купцима, као и техничка способност преносних, транспортних и дистрибутивних система да омогуће испоруку до крајњих купаца,	потпуно усклађено		
2.1.33.	34. 33. „нова инфраструктура” - инфраструктура која није завршена до 4. августа 2003;	2.1.42.	42) нови инфраструктурни објекти су објекти који нису изграђени до дана ступања на снагу овог закона и који се могу изузети од примене права на регулисани приступ систему;	потпуно усклађено		
2.1.34.	35. 34. „уговор о снабдевању гасом” - уговор о снабдевању природним гасом, не укључујући гасне финансијске деривате (фјучерсе и опције);			делимично усклађено	није имплементирано посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.35.	36. 35. „гасни финансијски деривати” - финансијски инструменти наведени у тачкама 5,6 или7 дела Ц Анекса I Директиве 2004/39/EЗ Европског парламента и Савета од 21. априла 2004 о тржиштима финансијских инструмената , ако се ти инструменти односе на			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ	

	природни гас;					
2.1.36.	37. 3б. „контрола” - права, уговори или друга средства којима се, посебно или заједнички, и уважавајући односне чињенице или легилативу, даје могућност вршења пресудног утицаја на предузеће, а посебно: 38. а) власништво или право коришћења целокупне имовине или дела имовине предузећа; 39. б) права или уговори који омогућавају пресудни утицај на састав, гласање или одлуке органа неког предузећа.	2.1.10.	10) контрола енергетског субјекта подразумева право или могућност једног лица самостално или са другим лицима која са њим заједнички делују, да врши одлучујући утицај на пословање другог лица путем а) учешћа у основном капиталу или права коришћења целокупне или дела имовине, б) уговора или права на именовање већине директора, односно чланова надзорног одбора или гласање и одлуке тих органа;	потпуно усклађено		
3.1.	40. Постизање конкурентног, сигурног и еколошки одрживог тржишта природног гаса, једнак третман	3.	Циљеви енергетске политике	потпуно усклађено		
3.2.	Обавеза јавног сервиса везане за пружање јавних услуга, приступ систему и дугорочно планирање	4. 15. 247. 260. 275.	4. Стратегија 15. Планови развоја 247. Одговорности и дужности оператора транспортног система 260. Одговорности и дужности оператора дистрибутивног система 275. Одговорности и дужности оператора складишта природног гаса	потпуно усклађено		
3.3	Заштита крајњег потрошача	10. 300.301.305.	Енергетски угрожени купац Заштита крајњих купаца	потпуно усклађено		
3.4.	Мере којима се обезбеђује сигурност снабдевања, подстицање унапређења енергетске ефикасности као и ефикасно отварање тржишта.	3.	Циљеви енергетске политике стварања услова за поуздан и безбедан рад и одрживи развој енергетских система обезбеђивања услова за унапређење енергетске	потпуно усклађено		

			ефикасности у обављању енергетских делатности и потрошњи енергије; стварања услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиноване производње електричне и топлотне енергије; унапређења заштите животне средине у свим областима енергетских делатности; стварање услова за инвестирање у енергетику.			
3.5.	Права потрошача	300. 301.	Заштита крајњих купаца	потпуно усклађено		
3.6.	Промена снабдевача	305.	Правила о промени снабдевача	потпуно усклађено		
3.7.	Мере за остваривање циљева социјалне и економске равнотеже, заштите животне средине и сигурност снабдевања	3.	Циљеви енергетске политике Стварања економских, привредних и финансијских услова за производњу енергије из обновљивих извора енергије и комбиновану производњу електричне и топлотне енергије стварање услова за коришћење нових извора енергије Повезивања енергетског система Републике Србије са енергетским системима других држава	потпуно усклађено		
3.8.	Подстицање енергетске ефикасности	3. 253. 263.	Циљеви енергетске политике Напредни мерни системи	потпуно усклађено		
3.9.	Информисање и заштита права потрошача	298. 57. 300.	Права и обавезе у снабдевању крајњих купаца Послови Агенције Заштита крајњих купаца	потпуно усклађено		
3.10.	Не примењивање одредби чл.			непреносиво	Одредба је по својој	

	4				природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ	
3.11.	Обавештавање Комисије о извршењу ове Директиве			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ	
3.12.	Листа информација по питању права енергетских потрошача			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ	
4.	Процедуре издавања дозвола/одобрења, согласности, лиценци.. за изградњу или рад објекта	17. 19.-23. 25. 30.-35.	Услови за обављање енергетске делатности Лиценца Енергетска дозвола	потпуно усклађено		
5.	Праћење сигурности снабдевања	11.	Извештај о сигурности снабдевања	потпуно усклађено		
6.	Регионална солидарност	3.	Циљеви енергетске политике	потпуно усклађено		
7.1.	Подстицање регионалне сарадње 1. Државе чланице и регулаторна тела морају међусобно да сарађују у циљу интеграције својих националних тржишта на једном и више регионалних нивоа, што је први корак у правцу стварања потпуно либерализованог унутрашњег тржишта. Пре свега, регулаторна тела (ако државе чланице тако одреде) или државе чланице подстичу и омогућавају сарадњу	9. 64. 68.	Промоција регионалне сарадње Односи Агенције са другим органима и међународним организацијама Механизми сарадње	потпуно усклађено		

	оператора транспортног система на регионалном нивоу, укључујући прекогранична питања с циљем стварања конкурентног унутрашњег тржишта природног гаса, унапређују усаглашеност њиховог правног, регулаторног и техничког оквира, и омогућавају интеграцију изолованих система који представљају острва унутар Заједнице. Географска подручја покривена таквом регионалном сарадњом морају обухватити сарадњу на географским подручјима дефинисаним у складу са чланом 12 (3) Уредбе(ЕЗ) 715/2009. таква сарадња може да покрије и друге географске области.					
7.2.	2. Агенција сарађује са националним регулаторним телима и операторима транспортног система како би обезбедила компатибилност регулаторних оквира између региона, а у циљу стварања конкурентног унутрашњег тржишта природног гаса. Ако Агенција сматра да је потребно донети обавезујућа правила такве сарадње, даће одговарајуће препоруке	64.	Односи Агенције са другим органима и међународним организацијама	делимично усклађено	Потпуна усклађеност ће се постићи по приступању у ЕУ	
7.3.	3. Државе чланице применом ове Директиве обезбеђују да оператори транспортног система имају један или више интегрисаних система на регионалном нивоу који покривају две или више			неусклађено	Потпуна усклађеност ће се постићи по приступању у ЕУ	

	држава чланица када је реч о расподели капацитета и контроли сигурности снабдевања.					
7.4.	4. Ако вертикално интегрисани оператори транспортног система учествују у заједничком предузећу формираном ради спровођења такве сарадње, то заједничко предузеће доноси и спроводи програм који утврђује мере за спречавање дискриминаторног и неконкурентног понашања. Тај програм садржи посебне обавезе запослених у циљу спречавања дискриминаторног и неконкурентног понашања. Њега одобрава Агенција. Рад у складу са програмом контролисаће независна стручна лица вертикално интегрисаних оператора транспортног система.			неусклађено	Потпуна усклађеност ће се постићи по приступању у ЕУ	
8.	Технички прописи	220.	Обављање делатности	потпуно усклађено		
9.	Раздвајање транспортних система и оператора транспортних система	224. 225. 227. 232.-236.	Оператор транспортног система Независни оператор система, Независни оператор транспорта	потпуно усклађено		
10.1.	Одређивање и сертификација оператора транспортног система 1. Пре него што неко предузеће добије лиценце и	239.	Сертификација и одређивање оператора транспортног система	потпуно усклађено		

	буде одређено за оператора транспортног система оно мора проћи сертификацију у складу са поступком утврђеним у ставовима 4, 5 и 6 овог члана и у члану 3 Уредбе (ЕЗ) 715/2009.					
10.2.	2. Предузећима која поседују транспортни систем и имају сертификат националног регулаторног тела да су усклађени са захтевима из члана 9, издат према поступку сертификације, државе чланице додељују лиценцу и одређују их за оператора транспортног система. О том одређивању за оператора транспортног система се обавештава Комисија и оно се објављује у Службеном листу Европске уније	239.1.	Сертификација и одређивање оператора транспортног система	потпуно усклађено		
10.3.	3. Оператори транспортног система обавештавају надлежна регулаторна тела о свим планираним активностима које могу да захтевају поновну процену њихове усклађености са захтевима из члана 9.	242.	Сертификација и одређивање оператора транспортног система	потпуно усклађено		
10.4.	4. Надлежна регулаторна тела контролишу одржавање усклађености оператора транспортног система са одредбама из члана 9. Она покрећу поступак сертификације у циљу потврде такве усклађености у следећим случајевима: а) по добијању обавештења од оператора транспортног система према одредбама из става 3,	242.2.	Сертификација и одређивање оператора транспортног система	потпуно усклађено		

	б) на сопствену иницијативу, уколико имају сазнање да планирана промена права или утицаја на власнике транспортног система или оператора транспортног система може да води до кршења члана 9. или ако имају разлога верују да је до тог кршења већ дошло, или ц) на основу оправданог захтева Комисије.					
10.5.	5. Надлежна регулаторна тела усвајају одлуку о сертификацији оператора транспортног система у року од четири месеца од датума пријаве коју је извршио оператор транспортног система или од датума достављања захтева Комисије. По истицању тог рока сматраће се да је сертификат додељен. Експлицитна или прећутна одлука надлежних регулаторних тела ступа на снагу тек по окончању поступка утврђеног у ставу 6.	241.	Сертификација оператора транспортног система	потпуно усклађено		
10.6.	6. Експлицитну или прећутну одлуку о сертификацији оператора транспортног система надлежна регулаторна тела пријављују, без одлагања, Комисији, заједно са свим релевантним информацијама по питању те одлуке. Комисија поступа у складу са поступком утврђеним чланом 3 Уредбе (ЕЗ) 715/2009.	241.4.	Сертификација оператора транспортног система	потпуно усклађено		
10.7.	7. Надлежна регулаторна тела и Комисија могу да затраже од оператора транспортног система и предузећа за	244.1	Сертификација оператора транспортног система	потпуно усклађено		

	производњу или снабдевање било какву информацију која је од значаја за успуњавање њихових дужности из овог члана.					
10.8.	8. Надлежна регулаторна тела и Комисија имају обавезу чувања поверљивости комерцијално осетљивих информација.	244.2	Сертификација оператора транспортног система	потпуно усклађено		
11.	Сертификација у односу на треће земље	245.	Сертификација оператора транспортног система у вези са трећим земљама	потпуно усклађено		
12.	Одређивање оператора складишта и система за утечњени природни гас	273.	Оператор складишта природног гаса	потпуно усклађено		
13.	Дужности оператора транспортног система, складишта и/или система за утечњени природни гас	247.-248. 275.-276.	Одговорности и дужности оператора транспортног система, Одговорности и дужности оператора складишта природног гаса,	потпуно усклађено		
14.	Независни оператори система	227.-231.	Независни оператор система	потпуно усклађено		
15.	Раздвајање власника транспортног система и оператора складишног система	229.-230.	Дужности власника транспортног система	потпуно усклађено		
16.	Обавеза поверљивости за оператора транспортног система и власника транспортног система	231.	Чување поверљивих информација оператора транспортног система и власника транспортног система	потпуно усклађено		
17.	Средства, опрема, запослени и идентитет оператора транспортног система	232.-233.	Независни оператор транспорта.	потпуно усклађено		
18.	Независност оператора транспортног система	234.	Независни оператор транспорта	потпуно усклађено		
19.	Независност запослених и	235.	Независни оператор	потпуно		

	руководства оператора транспортног система		транспорт	усклађено		
20.	Надзорно тело	236.	Независни оператор транспорт	потпуно усклађено		
21.	Програм за спречавање дискриминације и лице задужено за његово праћење	237.-238.	Програм усклађености и лице за праћење усклађености	потпуно усклађено		
22.	Развој мреже и овлашћења за доношење инвестиционих одлука	250.	Развој транспортног система и овлашћење за доношење инвестиционих одлука	потпуно усклађено		
23.	Одлучивање о прикључењу складишта, постројења за регасификацију утечњеног природног гаса и индустријских потрошача на транспортни систем	265.-272.	Прикључење на транспортни и дистрибутивни систем природног гаса	потпуно усклађено		
24.	Одређивање оператора система за дистрибуцију	260.-262., 264.	Оператор дистрибутивног система (одговорност и дужности, правила о раду)	потпуно усклађено		
25.	Дужности оператора дистрибутивног система	260.-262.	Одговорности и дужности оператора дистрибутивног система	потпуно усклађено		
26.	Издвајање оператора дистрибутивног система	257.	Раздвајање оператора дистрибутивног система	потпуно усклађено		
27.	Обавеза поверљивости за оператора дистрибутивног система	261.1.17.	Оператори система дужни су да обезбеде тајност комерцијално осетљивих и пословних података	потпуно усклађено		
28.	Затворени дистрибутивни системи	-		непреносиво	Дискрециона одредба	
29.	Комбиновани оператор	-		неусклађено	Дискрециона одредба	

30.	Право приступа рачунима	57.2. 57.7.	Послови Агенције	потпуно усклађено		
31.	Раздвајање рачуна	18.	Раздвајање рачуна	потпуно усклађено		
32.	Приступ треће стране	228. 232.	Дужности независног оператора система Независни оператор транспорта	потпуно усклађено		
33.	Приступ складишту	287.	Приступ складишту природног гаса	потпуно усклађено		
34.	Приступ доводним гасоводима	265-272. 283-285.	Прикључење на транспортни и дистрибутивни систем природног гаса Приступ транспортном и дистрибутивном систему природног гаса и систему за складиштење природног гаса	потпуно усклађено		
35.	Одбијање приступа	285.	Одбијање приступа	потпуно усклађено		
36.	Нова инфраструктура	288.	Изузећа за нову инфраструктуру у области природног гаса	потпуно усклађено		
37.	Отварање тржишта и реципроцитет			непреносиво	Одредба је по природи таква да је не може имплементирати Република Србија	
38.	Директни гасоводи	36.	Директни гасоводи Енергетска дозвола за изградњу директних далековада и директних гасовода може се издати у случају одбијања приступа систему или отпочињања решавања спора поводом приступа систему	потпуно усклађено		
39.	Одређивање и независност регулаторних тела	38.	Положај Агенције за енергетику	потпуно усклађено		

40.	Општи циљеви регулаторног тела	38.	Положај Агенције за енергетику	потпуно усклађено		
41.	Надлежности и овлашћења регулаторног тела	48.-57.	Послови Агенције	потпуно усклађено		
42.	Регулаторни режим за прекогранична питања	53.1.2. 57.1.4. 57.1.7. 64.	Послови Агенције Односи Агенције са другим органима и међународним организацијама	потпуно усклађено		
43.	Усклађеност са Смерницама			непреносиво	Није предмет усклађивања у ужем смислу	
44.1.	Евидентирање 1.Државе чланице морају захтевати од предузећа за снабдевање да надлежним националним телима, укључујући регулаторно тело, националним телима за заштиту конкуренције и Комисији, за потребе испуњавања њихових задатака, у периоду од најмање пет година држе на располагању релевантне податке у вези са свим трансакцијама на основу уговора о снабдевању гасом и гасним (финансијским) дериватима са потрошачима на велико и операторима транспортног система, као и са операторима за складишта и утечњени природни гас.			неусклађено	Биће усклађено доношењем подзаконских аката овог закона	
44.2.	2.Подаци морају обухватати детаље о карактеристикама релевантних трансакција, као што су трајање, правила	250.2.- 250.4.	Развој транспортног система и овлашћење за доношење инвестиционих одлука	потпуно усклађено		

	испоруке и обрачуна, количина, датуми и времена извршења и цене трансакција, средства идентификације односног потрошача на велико, као и посебне детаље о свим неизмиреним уговорима о снабдевању гасом и гасним дериватима.					
44.3.	3. Регулаторно тело може да одлучи да учесницима на тржишту учини доступним елементе ових информација, под условом да се не откривају комерцијално осетљиве информације о појединачним актерима на тржишту или појединачним трансакцијама. Овај став не примењује се на информације о финансијским инструментима обухваћеним Директивом 2004/39/ЕЗ	251.	Агенције је дужна да организује консултације о плану из члана 250. став 1. са постојећим и потенцијалним корисницима система, на непристрасан и транспарентан начин	потпуно усклађено		
44.4.	4. Да би се обезбедила уједначена примена овог члана, Комисија може да усвоји Смернице које дефинишу методе и начине вођења евиденције, као и форму и садржај евидентираних података. Те мере, намењене допуни пратећих елемената ове Директиве, усвајају се у складу са регулаторним поступком, имајући у виду одредбе из члана 51(3).			непреносиво	Одредба је по природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ.	
44.5.	5. С обзиром на трансакције у гасним дериватима предузећа за снабдевање са потрошачима на велико и операторима транспортног система, као и са операторима складишта и утечњеног природног гаса,			непреносиво	Одредба је по природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ.	

	овај члан примењује се када Комисија усвоји Смернице из става 4					
44.6.	6.Одредбе овог члана не стварају додатне обавезе надлежним телима из става 1 за субјекте обухваћене облашћу примене Директиве 2004/39/ЕЗ.			непреносиво	Одредба је по природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ.	
44.7.	7.У случају да надлежним телима из става 1 треба приступ подацима евидентираним код субјеката обухваћених облашћу примене Директиве 2004/39/ЕЗ, те податке обезбеђују им надлежна тела одговорна на основу те Директиве.			непреносиво	Одредба је по природи таква да је могу имплементирати земље чланице ЕУ.	
45.	Тржишта продаје на мало	291. 297. 298.	Тржиште природног гаса Снабдевање крајњих купаца природним гасом Права и обавезе у снабдевању крајњих купаца Крајњи купци природног гаса имају право да слободно бирају снабдевача на тржишту, с тим што домаћинства то право почињу да остварују 1. јануара 2015. године.	потпуно усклађено		
46.	Заштитне мере	314.-319.	Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту	потпуно усклађено		
47.	Равниоравни услови			непреносиво	Одредба је по природи таква да је могу имплементирати	

					земље чланице ЕУ.	
48.	Одступања у вези са обавезама по принципу „узми или плати”	289. 290.	Обавезе „узми или плати”	потпуно усклађено		
49.	Нова и изолована тржишта	-		непреносиво	Одредба је по својој природи таква да се не може применити на тржиште Републике Србије	
50.-56.	Поступак ревизије Одбор Извештавање Престанак важења Спровођење Ступање на снагу Адресати	-		непреносиво	Прелазне и завршне одредбе	
A.1	Мере заштите потрошача	300. 301.	Заштита крајњих купаца	потпуно усклађено		
A.2	Упоредни садржај	-		непреносиво	Садржи измене којима се укида претходна директива	

ПРЕДЛОГ

1. Назив прописа ЕУ Уредба Европског парламента и Савета 715/2009 о условима за приступ мрежама за транспорт природног гаса, на основу које престаје да важи Уредба (ЕЗ) бр. 1775/2005 (Сл. лист бр. L 289, 13.7.2009, п. 1–13) Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005 (<i>Official Journal L 211, 14/08/2009 P. 0036 – 0054</i>)				2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32009R0715 32009R0715R(01) 32009R0715R(02) 32009R0715R(03) 32010D0685 32012D0490 32013R0347		
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа Овлашћени предлагач прописа – Влада Обрађивач: Министарство рударства и енергетике				4. датум израде табеле 3. децембар 2014. године		
5. Назив (важећег, нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом ЕУ Предлог закона о енергетици Draft of Energy Law				6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА 2013-5		
7. Усклађеност одредаба прописа са одредбама прописа ЕУ						
a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р.Србије	Садржина одредбе	Усклађеност одредбе прописа са одредбом прописа ЕУ	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености прописа са прописима ЕУ
1.	Предмет и обим	1.	Предмет закона	делимично усклађено	Република Србија не поседује системе за ЛНГ	
2.1.1.	1. Дефиниције	2.1.72.	72) транспорт природног гаса је преношење природног гаса	потпуно усклађено		

	<p>12. У сврхе ове Уредбе, примењују се следеће дефиниције:</p> <p>13. 1), „транспорт“ означава транспорт природног гаса кроз мрежу, која углавном садржи гасоводе високог притиска, осим узводне гасоводне мреже и осим дела гасовода високог притиска који се углавном користи у контексту локалне дистрибуције природног гаса, са циљем његове испоруке купцима, али не укључујући снабдевање;</p>		<p>транспортним системом до крајњих купаца или другог транспортног система, дистрибутивних система или складишта природног гаса, а не обухвата снабдевање;</p>			
2.1.2.	<p>14. 2), „уговор о транспорту“ означава уговор који је оператор транспортног система закључио са корисником мреже ради вршења транспорта;</p>			<p>делимично усклађено</p>	<p>није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона</p>	
2.1.3.	<p>15. 3), „капацитет“ означава максимални проток, исказан у нормалним кубним метрима по временској јединици или у јединици енергије по временској јединици, на коју корисник мреже има право у складу са одредбама уговора о транспорту;</p>			<p>делимично усклађено</p>	<p>није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона</p>	
2.1.4.	<p>16. 4), „неискоришћен капацитет“ означава стални капацитет који је корисник мреже стекао по уговору о транспорту, али који тај корисник није номиновао у</p>			<p>делимично усклађено</p>	<p>није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона</p>	

	року наведеном у уговору;					
2.1.5.	47. 5) „управљање преоптерећењем“ означава управљање портфељем капацитета оператора транспортног система са циљем оптималног и максималног искоришћења техничког капацитета и благовременог откривања будућих тачака преоптерећења и презасићења;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.6.	48. 6) „секундарно тржиште“ означава тржиште капацитета са којим се тргује осим на примарном тржишту;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.7.	49. 7) „номинација“ означава претходно извештавање од стране корисника мреже оператору транспортног система о стварном протоку који корисник мреже жели да утисне или истисне из система;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али ће бити садржано у Правилима о раду оператора транспортног система која доносе оператори транспортних система, а на које сагласност даје Агенција за енергетику Републике Србије	
2.1.8.	50. 8) „реноминација“ означава накнадно извештавање о коригованој номинацији;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али ће бити садржано у Правилима о раду оператора транспортног система која доносе оператори транспортних система, а на које сагласност даје Агенција за	

					енергетику Републике Србије	
2.1.9.	51. 9) „интегритет система“ означава било коју ситуацију у вези са транспортном мрежом, укључујући потребне транспортне објекте у којима притисак и квалитет природног гаса остају у оквиру минималних и максималних граница прописаних од стране оператора транспортног система, тако да је транспорт природног гаса загарантован са техничког аспекта;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али ће бити садржано у Правилима о раду оператора транспортног система која доносе оператори транспортних система, а на које сагласност даје Агенција за енергетику Републике Србије	
2.1.10.	52. 10) „период балансирања“ означава период у коме се узимање неке количине природног гаса, изражене у јединицама енергије, мора компензовати од стране сваког корисника мреже путем утискивања исте количине природног гаса у транспортну мрежу у складу са уговором о транспорту или мрежним правилима (правилима о раду);	2.1.3.	3) балансна одговорност на тржишту природног гаса је обавеза учесника на тржишту да уравнотеже количину природног гаса на улазу у систем и излазу из система у периоду за који се утврђује балансно одступање и преузму финансијску одговорност за одступања;	потпуно усклађено		
2.1.11.	53. 11) „корисник мреже“ означава купца или потенцијалног купца оператора транспортног система, и саме оперatore транспортних система уколико је то њима потребно за вршење својих	2.1.28.	28) корисник система је произвођач електричне енергије и природног гаса, крајњи купац чији је објекат прикључен на систем, снабдевач и други оператор система;	потпуно усклађено		

	функција у вези са транспортом;					
2.1.12.	54. 12) „услуге на прекидним основама“ означава услуге које је понудио оператор транспортног система у вези са прекидним капацитетом;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.13.	55. 13) „прекидни капацитет“ означава капацитет транспорта гаса који оператор транспортног система може прекинути у складу са условима предвиђеним у уговору о транспорту;	2.1.56.	56) прекидни капацитет је капацитет који оператор транспортног система може прекинути у складу са условима предвиђеним у уговору о транспорту;	потпуно усклађено		
2.1.14.	56. 14) „дугорочне услуге“ означава услуге које је понудио оператор транспортног система у току једне или више година;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.15.	57. 15) „краткорочне услуге“ означава услуге које је понудио оператор транспортног система у року краћем од годину дана;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.16.	58. 16) „непрекидни капацитет“ означава капацитет транспорта гаса, који оператор транспортног система уговором гарантује као непрекидан;	2.1.41.	41) непрекидни капацитет је капацитет природног гаса који оператор транспортног система гарантује кориснику система у уговореном обиму;	потпуно усклађено		
2.1.17.	59. 17) „сталне услуге“ означава услуге које је понудио оператор транспортног система у вези	2.1.81.	81) стандардне услуге оператора система су услуге које оператор пружа купцима и корисницима система, а	потпуно усклађено		

	са сталним капацитетом;		које се наплаћују кроз цену приступа систему или кроз трошкове прикључења;			
2.1.18.	50. 18) „технички капацитет“ означава максимални стални капацитет који оператор транспортног система може понудити корисницима мреже, узимајући у обзир интегритет система и оперативне услове транспортне мреже;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.19.	51. 19) „уговорени капацитет“ означава капацитет који је оператор транспортног система алоцирао кориснику мреже путем уговора о транспорту;	2.1.14.	41) непрекидни капацитет је капацитет природног гаса који оператор транспортног система гарантује кориснику система у уговореном обиму;	потпуно усклађено		
2.1.20.	52. 20) „расположиви капацитет“ означава део техничког капацитета који није алоциран и који још увек стоји на располагању систему у том тренутку;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.21.	53. 21) „уговорно преоптерећење“ означава ситуацију где ниво потражње чврстог капацитета премашује технички капацитет;		77) уговорно загушење је стање у транспортном систему када обим захтева за непрекидним капацитетима превазилази капацитет транспортног система природног гаса;	потпуно усклађено		
2.1.22.	54. 22) „примарно тржиште“ означава тржиште капацитета којим је непосредно трговао оператор транспортног			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	

	система;					
2.1.23.	55. 23) „физичко преоптерећење“ означава ситуацију где ниво потражње за стварне испоруке премашује технички капацитет у једном тренутку у времену;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.24.	56. 24) „капацитет ЛНГ објекта“ означава капацитет на ЛНГ терминалу за утечњавање природног гаса или увоз, истовар, помоћне услуге, привремено складиштење и регасификацију ЛНГ;			неусклађено	Република Србија нема објекте за утечњени природни гас.	
2.1.25.	57. 25) „радна запремина“ означава количину гаса коју корисник складишног објекта има право да користи за складиштење гаса;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али ће бити садржано у Правилима о раду оператора транспортног система која доносе оператори транспортних система, а на које сагласност даје Агенција за енергетику Републике Србије	
2.1.26.	58. 26) „могућност производње“ означава динамику по којој корисник складишног објекта има право да истискује гас из складишног објекта;			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.1.27.	59. 27) „могућност утискивања“ означава динамику по којој корисник складишног објекта има			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	

	право да утисне гас у складишни објекат;					
2.1.28.	70. 28), „складишни капацитет“ означава комбинацију простора, утискивања и производње			делимично усклађено	није наведено посебно као термин, али је садржано у одредбама закона	
2.2.	71. 2. Не доводећи у питање дефиниције у ставу 1 овог Члана, такође се примењују дефиниције садржане у Члану 2 Директиве 2009/73/ЕЗ, које су релевантне за примену ове Уредбе, уз изузетак дефиниције транспорта у тачки 3 тог Члана. 72. Дефиниције у тачкама 3 до 23 става 1 овог Члана у вези са транспортом се примењују по аналогији у вези са складишним и ЛНГ објектима.			делимично усклађено	Није наведено као посебна одредба. Нацрт закона усклашен је са директивом 2009/73	
3.	73. Лиценцирање оператора транспортних система			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	
4.	74. Европска мрежа оператора транспортних система за гас	2.1.38 66.2.11 68.	Механизми сарадње	потпуно усклађено		
5.	75. Формирање/оснивање ENTSO за гас	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	

6.	Успостављање мрежних правила (правила о раду)	53.1.4. 53.1.6. 53.1.11.	Агенција даје сагласност на: 4) правила о раду транспортног система природног гаса; 6) правила о раду дистрибутивног система природног гаса; 11) правила о раду система за складиштење природног гаса;	делимично усклађено	Потпуна усклађеност ће се постићи по приступању Србије у ЕУ	
7.	Измене и допуне мрежних правила (правила о раду)	56.1.6.	Поред послова прописаних овим законом, Агенција је овлашћена да: 6) захтева измену правила из члана 53. и других аката у складу са одредбама овог закона;	делимично усклађено	Потпуна усклађеност ће се постићи по приступању Србије у ЕУ	
8.	Задаци ENTSO за гас	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ или институције ЕУ	
9.	Праћење од стране Агенције	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ или институције ЕУ	
10.	Консултације	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ или институције ЕУ	
11.	Трошкови у вези са активностима ENTSO за гас	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати	

					само земље чланице ЕУ или институције ЕУ	
12.	Регионална сарадња оператора транспортних система	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ или институције ЕУ	
13.	76. Тарифе за приступ мрежама	50.1.6.- 50.1.8.	Агенција доноси методологије за одређивање цене приступа систему за транспорт и дистрибуцију природног гаса и приступа складишту природног гаса	потпуно усклађено		
14.	77. Услуге приступа треће стране за операторе транспортних система	228. 247.- 249. 283.- 285.	Дужности независног оператора система Одговорности и дужности оператора транспортног система Приступ транспортном и дистрибутивном систему природног гаса и систему за складиштење природног гаса	потпуно усклађено		
15.	78. Услуге приступа трећих страна за складишта и система за утечњени природни гас	228. 275. 277. 283. 285.	Дужности независног оператора система Одговорности и дужности оператора складишта природног гаса Приступ транспортном и дистрибутивном систему природног гаса и систему за складиштење	делимично усклађено	Република Србија не поседује системе за ЛНГ те су одредбе које се односе на утечњени природни гас непреносиве.	

			природног гаса			
16.	79. Принципи механизма алокације капацитета и процедуре управљања преоптерећењем за операторе транспортних система	254. 286.	Правила о раду транспортног система природног гаса Пристап систему за транспорт природног гаса	потпуно усклађено		
17.	80. Принципи механизма алокације капацитета и процедуре управљања преоптерећењем за складишне и ЛНГ објекте	278. 287.	Правила о раду складишта природног гаса Пристап складишту природног гаса	делимично усклађено	Република Србија не поседује системе за ЛНГ те су одредбе које се односе на утечњени природни гас непреносиве.	
18.	81. Услови транспарентности за операторе транспортних система	247-249.	Одговорности и дужности оператора транспортног система	потпуно усклађено		
19.	82. Услови транспарентности за складишне објекте и ЛНГ објекте	275.- 277.	Одговорности и дужности оператора складишта природног гаса	делимично усклађено	Република Србија не поседује системе за ЛНГ те су одредбе које се односе на утечњени природни гас непреносиве.	
20.	83. Вођење евиденције оператора система	248.1.17. 261.1.13. 291.4.	Дужности оператора транспортног система природног гаса Дужности оператора дистрибутивног система природног гаса Тржиште природног гаса	потпуно усклађено		
21.	84. Правила балансирања и накнаде за дисбаланс	248. 254. 293.- 296.	Дужности оператора транспортног система природног гаса Правила о раду транспортног система Балансна одговорност	потпуно усклађено		
22.	85. Трговина правима на капацитет	254.1.7. 276.	Правила о раду транспортног система Дужности операторског складишта природног гаса.	делимично усклађено	Потпуна усклађеност биће постигнута доношењем Правилима о раду оператора транспортног система која доносе оператори транспортних система,	

					а за складишне доношењем Правила о раду складишта природног гаса која су дужни да донесу оператори система, а на која сагласност даје Агенција.	
23.	86. Смернице	254. 286.	Правила о раду транспортног система природног гаса Пристап систему за транспорт природног гаса	потпуно усклађено		
24.	87. Регулаторна тела	57.3.- 57.5.	Агенција може испитати околности, податке и размењене информације, укључујући оне у погледу функционисања тржишта електричне енергије и природног гаса, одлучивати о примени потребних и примерених мера за унапређење ефективне конкуренције и ради обезбеђивања нормалног функционисања тржишта. У спровођењу послова из става 3. овог члана, Агенција ће сарађивати са органом надлежним за послове конкуренције и органима надлежним за надзор над финансијским тржиштем. Агенција може, ради обављања послова из чл. 49. – 57. овог закона, доносити одлуке које су	потпуно усклађено		

			обавезујуће за енергетске субјекте.			
25.	88. Пружање информација	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице Е	
26.	89. Право држава чланица да предвиђају детаљније мере	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице Е	
27.	90. Казне	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице Е	
28.-32.	91. Поступање Одбор Извештај Комисије Одступања и изутеци Укидања Ступање на снагу	-	-	непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице Е	
A I.	Смернице о услугама приступа треће стране које се односе на операторе транспортних система, принципима на који се заснивају механизми додељивања капацитета, поступци управљања загушењем и њихова примена у случаји уговореног загушења и техничким информацијама потребним да би корисници мреже остварили ефективан приступ систему, захтевима транспарентности система, информацијама које треба објавити на свим релевантним тачкама и у временској динамици у складу са којом ће та информација бити	254. 286.	Правила о раду транспортног система природног гаса Приступ систему за транспорт природног гаса	потпуно усклађено		

	објављена					
A II	Упоредна табела			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ.	

<p>1. Назив прописа Европске уније :</p> <p>Уредба Европског парламента и Савета 994/2010 о мерама заштите сигурности снабдевања природним гасом на основу које престаје да важи Директива Савета 2004/67/ЕЗ (Сл. лист бр. L 295, 12.11.2010, р. 1–22)</p> <p>Regulation (EU) No 994/2010 of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 concerning measures to safeguard security of gas supply and repealing Council Directive 2004/67/EC (OJ L 295, 12.11.2010, p. 1–22)</p>	<p>2. „CELEX” ознака ЕУ прописа</p> <p>32010R0994</p>
<p>3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа:</p> <p>Овлашћени предлагач прописа – Влада Обрађивач: Министарство рударства и енергетике</p>	<p>4. Датум израде табеле:</p> <p>3. децембар 2014.</p>
<p>5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније:</p> <p>Предлог закона о енергетици Draft of Energy Law</p>	<p>6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА:</p> <p>2013-5</p>
<p>7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:</p>	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ⁵	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености

⁵ Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
1.	Предмет	1.	Предмет уређивања	потпуно усклађено		
2.	<p>Дефиниције</p> <p>За потребе ове Уредбе примјењују се дефиниције из Директиве 2009/73/ЕЗ, Уредбе (ЕЗ) 713/2009 и Уредбе (ЕЗ) 715/2009.</p> <p>Осим тога, примјењују се следеће дефиниције:</p> <p>1. „заштићени купци” значи сва домаћинства прикључена на дистрибутивни систем природног гаса, као и ако држава чланица одлучи и:</p> <p>(а) мала и средња предузећа, ако су прикључена на дистрибутивни систем природног гаса, и установе социјалне заштите, ако су прикључене на транспортни или дистрибутивни систем природног гаса, а под условом да ти купци заједно не чине више од 20 % укупне потрошње природног гаса; и/или</p> <p>(б) објекти даљинских система грејања, у мери у којој испоручују топлотну енергију домаћинствима и купцима из тачке (а), под условом да ти објекти немају могућност преласка на друге енергенте и прикључени су на транспортни или дистрибутивни систем природног гаса.</p> <p>Државе чланице чим то буде могуће, а најкасније до 3. децембра 2011., обавештавају Комисију да ли намеравају да укључе тачке (а) и/или (б) у своју дефиницију заштићених купаца;</p> <p>2. „надлежно тело” значи национално Владино тело или национално регулаторно тело које је држава чланица именовала за осигуравање спровођења</p>	2.	Значење појединих израза	делимично усклађено	термини „заштићени купац“ и „надлежно тело“ нису посебно имплементирани, али су садржани у одредбама Закона	За оцену усклађености Нацрта закона о енергетици са дефиницијама из Уредбе 73/2009 и Уредбе 715/2009. израђене су Табеле усклађености и достављене уз Нацрт ЗоЕ

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	мера из ове Уредбе. Ово не доводи у питање могућност државе чланице да надлежном телу омогући да одређене задатке из ове Уредбе пренесе на друга тела. Тако пренесени задаци обављају се под надзором надлежног тела и утврђују се у плановима из члана 4.					
3.	Одговорност за сигурност снабдевања природним гасом	11. 247. 254. 260. 275. 315.	Извештај о сигурности снабдевања Одговорности и дужности оператора транспортног система Правила о раду транспортног система природног гаса Одговорности и дужности оператора дистрибутивног система Одговорности и дужности оператора складишта природног гаса Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту	потпуно усклађено		
4.	Превентивни и кризни план	314.-319.	Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту	потпуно усклађено		
5.	Садржај националних и заједничких Превентивних планова	11. 314.-319. 430.	Извештај о сигурности снабдевања Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту Резерве енергената	потпуно усклађено		

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
6.	Инфраструктурни стандард	315.	Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту	делимично усклађено	Потпуна усклађеност постићи ће се доношењем Превентивног плана	
7.	Поступак у вези с успостављањем двосмерног капацитета или захтевом за изузеће			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	
8.	Стандард сигурности снабдевања	315. 430.	Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту Резерве енергената	делимично усклађено	Потпуна усклађеност постићи ће се доношењем Превентивног и Кризног плана и Уредбе о испоруци природног гаса	
9.	Процена ризика	315.2. 319.	Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту	потпуно усклађено		
10.	Кризни план и нивои кризе	314. 315.	Услови испоруке и снабдевања природним гасом, сигурност снабдевања и мере у случају поремећаја у раду енергетског система или поремећаја на тржишту	делимично усклађено	Потпуна усклађеност постићи ће се доношењем Превентивног и Кризног плана и Уредбе о испоруци природног гаса	
11.	Одговори на ванредно стање на нивоу Уније и на регионалном нивоу			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					ЕУ	
12.	Координациона група за природни гас			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	
13.	Размена информација			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	
14.	Праћење од стране Комисије			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	
15.	Стављање ван снаге			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	
16.	Одступање			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	
17.	Ступање на снагу			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					ЕУ	
Прилог I	ПРИЛОГ I Израчунавање формуле Н-1			неусклађено	Потпуна усклађеност постићиће се доношењем Превентивног и Кризног плана и Уредбе о испоруци природног гаса	
Прилог II	ПРИЛОГ II Тржишне мере сигурности снабдевања природним гасом			неусклађено	Потпуна усклађеност постићиће се доношењем Превентивног и Кризног плана и Уредбе о испоруци природног гаса	
Прилог III	ПРИЛОГ III Нетржишне мере сигурности снабдевања природним гасом			неусклађено	Потпуна усклађеност постићиће се доношењем Превентивног и Кризног плана и Уредбе о испоруци природног гаса	
Прилог IV	ПРИЛОГ IV Регионална сарадња			непреносиво	Одредба је по својој природи таква да је могу имплементирати само земље чланице ЕУ	